E.H.B. 18.II.99

750

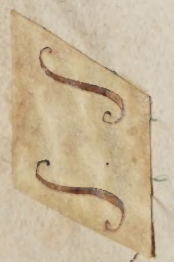

EX LIBRIS

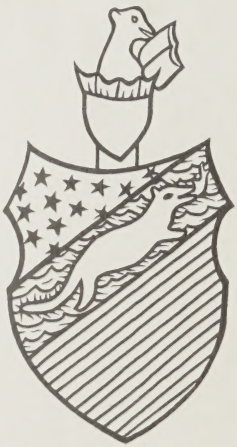

de Mol van Otterloo

'T BEGIN VAN HOLLANT IN DORDRECHT.

Mitsgaders der eerster Stede beschrijvinge, regeringe, ende regeerders: als oock de gedenckwaerdighste geschiedenissen aldaer gevallen.

Door

IOH. VAN BEVERWYCK.

TOT DORDRECHT,
Gedruckt voor Jasper Gorissz. Boeck-verkooper, wonende by de Wijnbrugge in de Griffioen. *Anno* 1640.

Digitized by the Internet Archive
in 2023 with funding from
Boston Public Library

https://archive.org/details/tbeginvanhollant00beve

OVdt Dordrecht, eerſte Stadt van al ons rijcke Steden,
Die Spaengjen neder-ſlaen en op den necke treden,
Werdt eenmael vveer vernieut, en haelt ons uyten gront
Hoe dat ghy over langh in hoogen luyſter ſtont.
Seght vvie u heeft gebouvvt, en hoe de Mannen hieten
Die ghy u hebt geſien met ſchatten over gieten,
Doen heerſchen over 't landt, doen heerſchen op het diep,
Dat als een gulde ſtroom rontom u vvallen liep.
Vertelt ons altemael vvat in u is te vinden
Dat Hollant vryheyt geeft, de Steden vveet te binden,
De Graven kleynder maeckt alſt grootſe Spaengjen roemt,
Dat ſijn onvvettigheyt met leugenen verbloemt.
Wijſt ons de boomen aen, daer van de tacken bloeyen,
Wt vviens volmaeckte bloem vermaerde vruchten groeyen,
Die noch haer vveligh loof uyt-ſpreyen vvijdt en zijd,
Ten ſpijte van de doot en van den ſvvarten nijt.

Dit

Dit al, Beroemde Vrient, dit is u danck te vveten,
Die vveder leven doet dat lange vvas vergeten.
Maer ghy, die hier u bloet en oude Vaders kent,
Pooght dat ſigh u gemoet tot hare daden vvent.
En ghy, die niet en vveet op oudtheyt ſeer te roemen,
Doet door het ganſche Landt u eyge gaven noemen,
En neemt u kanſſen vvaer: vvant in een vry gebiet
En ſchaet een jonge ſtam, en baet een oude niet.

C. Boy. I. Ctus.

REGISTER
VAN DE
CAPITTELEN.

DAt de Schrijvers gemeenlick trachten nae de oudtheyt van 't gene sy verhandelen, 't zy met vvaerheyt, ofte verstieringe; Dat hier in by de Griecken, Romeynen, Françoisen, Nederlanders, ende andere misgrepen is. Fol. 1.

De afkomste der Duytschen van Aschenaz, de soons sone van Noach. VVaer na sy Germani, Allemans, ende Duytschen ghenoemt zijn. Dat de Hollanders meest van de selvige komen, insonderheyt van de Heßen, eertijts Catti, door de benaminge, van vele plaetschen bevestight. Geslacht-boom van de Edelen ende Heeren van Cats. Fol. 6.

Dat die van Heßen eertijts Hollant volck-rijck gemaeckt hebben. De naem-reden van Batavien, ende Hollant; mitsgaders sijnen aert ende gelegentheyt. Geslacht-boom van Drenckvvaert, ende Segvvaert. Fol. 15.

Hoe Hollant meest uyt het vvater gedijckt is. Hoe vele Plaetschen de naem hebben van Dam, Dijck, Burgh, VVijck, Steyn, Poel, Brouck, Beeck, Meer, Vliet, Monde, Sloot, Rivieren, ende VVateren. Beschrijvinge van Alblasserdam, Dubbeldam, Giessendam, Heer-Jansdam, Maesdam. Als van Burgh, Giessenburgh, Souburgh, Baerdvvijck, Bevervvijck, Brantvvijck, Croosvvijck, Almsteyn, Craeyesteyn, Develsteyn, Putteesteyn, Valckesteyn; Poel, Poelvvijck; Alblas; benessens eenige der selver Geslacht-boomen. Fol. 33.

VVie

VVie de oudtſte Burgh-Heeren gevveeſt zijn. VVat de name van Grave beteyckent, ende vvie die eerſt gevoert hebben. VVanneer den eerſten Grave van Hollant gevveeſt is. De beginſelen van Dordrecht. De naem-reden van Dorfort ende Dordrecht; als oock van andere plaetſchen in Drecht uytgaende. Fol. 73.

Het verloopen van de Maes. De tegenvvoordige palen van Hollant. Dat het eertijts beſtont, ende begonnen heeft in de Stadt Dordrecht, ende de omliggende Landen; altijt een eylandt gevveeſt zijnde. Hoe het allencxkens vergroot, ende even-vvel by den naem van Hollandt gebleven is. Oude verdeelinge van't ſelve. Fol. 101.

VVanneer, en hoe de ſtadt Dordrecht begonnen, ende vergroot is. Hoe den Riedijck, een byſonder Heerlickheyt, aen de ſelvige vereenight is. Fol. 117.

Van des Stadts gelegentheyt, voordeel, vvaerdigheyt, ende de beveſtinge van het Stapelrecht. Fol. 122.

Van de Kercken, Klooſters, ende Gaſt-huyſen. Fol. 166.

Van het Stadt-huys, Regeringe, Schouten, Borgemeeſters, Schepenen, Raden, Goede luyden van den Achten, ende Veertigen. Fol. 173.

Van de groote Schole, ende Bibliotheke. Fol. 283.

Verklaringe van de Couſtumen, Vſantien, ende oude herkomen gebruyckt, geobſerveert, ende onderhouden binnen der ſtede van Dordrecht, ſulcx de ſelve overgeſonden zijn gevveeſt door ſchriftelick bevel van den Hove, ten tijde van Vrouvve Maria van Ooſtenrijck, *Koninginne van*

Regiſter van de Capittelen.

van Hongeryen, Bohemen, &c. Gouvernante ende Regente Generael, uyt den naem van de Keyſerlicke Majeſteyt, over de Nederlanden.
Fol. 292.

Gedenckwaerdige geſchiedenißen in Dordrecht: Mitſgaders de Geſlacht-regiſters van Haemſtede, Beaumont, Oem, ende Weytſen.
Fol. 300.

Druck-fauten.

Fol. 14. verſ. 11. leeſt *daer na van den Threſorier* de Bye. fol. 37. verſ. 11. leeſt *Daniel vander Merwede*. fol. 45. verſ. 3. leeſt *Gerrit van Egmont*. fol. 283. verſ. 16. *onredel. der Menſchen*, leeſt *Beeſten*. fol. 324. verſ. 16. *Barb.* leeſt *Heſter*. fol. 334. verſ. 8. *Soph.* leeſt *Maria*.

BESCHRYVINGE der Stadt DORDRECHT.

Het eerſte Capittel.

Dat de Schrijvers gemeenlick trachten na de oudtheyt van 't gene ſy verhandelen, 't zy met vvaerheyt, ofte verſieringhe; Dat hier in by de Griecken, Romeynen, Françoiſen, Nederlanders, ende andere miſgrepen is.

DE groote philoſooph *Ariſtoteles* ſeydt, *dattet Oudtſte het treffelickſte is*, als een beelt hebbende van de eeuvvigheyt: vvaerom oock ons gemoet aengeboren is een eerbiedinge tot den ouderdom. Die is hooger in een Republijck, als in een Menſch te achten, alſoo in de Menſchen, devvijl ſy ſterffelick zijn, dē ouderdom een teycken is van haer aenſtaende eynde: maer een Republijck,

devvijl ſy ingeſtelt is met hope van eeuvvigheyt, ſoo krijghtſe door haren ouderdom kracht, ende vvert hoe ouder hoe ſtercker. Want de langh-duerigheyt is een vaſte bevvijs-reden van een vvel geſtelt Rijck: ende om geen andere oorſaeck en duert een Republijck lange, als om de vvelcke ſy geduert heeft. Dit is de oorſaeck, vvaerom vele Schrijvers, geloovende dat, ghelijck *Plato* ſeydt, het oude beter is, als het nieuvve, ende ſiende dat het ſelfde oock heerlicker ende edelder geacht vvert, die eenige Landen ofte Steden tot haer beginſelen vvillen trecken, dapper bekommert ende beſigh zijn met de Outheydt. Ende alſoo ſy van de ſelve, door gebreck van oude ſchriften, dickvvils niet en konnen vinden, ſoo vervallen ſy vele tot ydele verſieringe. Hier in vvert het meeſte miſverſtant bevonden onder de gene, die de beſchrijvinge maken van haer eygen Vaderlant, het vvelck een yegelijck lief zijnde, daer van naeulicx ſonder lof en konnen ſcheyden. De Griecken (ſeyt *Tacitus*) prijſen alleen haer eyge dingen. Daerom en vvilden eertijts de Scythen, een dapper, ende ſtrijdtbaer volck, de Hiſtorien der Griecken niet leſen, in de vvelcke ſy ganſch niet en vonden van haer groote daden, maer vvel alles dat eenighſins ſtrecken konde tot lof van de Griecſche natie. Een volck, ſeyt *Plinius*, ſeer uyt-gelaten tot haer eygen glorie. Waer toe hare Schrijvers al de kracht van haer groot verſtant ende vvel-ſprekentheyt ingeſpannen hebben, om hare daden grooter luyſter te geven. De Romeynſche hiſtory-ſchrijver *Salluſtius*, ende andere, ſeggen daerom niet buyten vvaerheyt, dat de daden der Griecken

groot

groot vvaren, na het verſtant vvilde van de gene, die de ſelfde beſchreven. Daer van iſt, dat *Alexander de Groote*, als hy quam op het graft van den Griecxen helt *Achilles*, al ſuchtende ſeyde, O geluckige jongelingh, die ſulcken uyt-roeper gekregen hebt van uvve vromigheyt! Daer by verſtaende den poëet *Homerus*, die de vromigheyt van *Achilles* ſoo hoog verheven heeft, als ſijn eygen verſtant konde bereyckē. Ia de Griecken gingen hier in ſoo verre, dat de Roomſche poëet *Juvenalis* haer van logen-tale derft beſchuldigen. Een ander Romeyn ſeyt, dat *Diodorus* de eerſte gevveeſt is onder de Griecken, die het beuſelen na-gelaten heeft. Maer laet ons eens gaen ſien, of dit al beter by de Romeynen gaet. Met vvat vaſtigheyt ſtellen ſy den voorſten voet in kleyn Aſyen, ende rekenen aldaer hare af-komſt van de Troyanen? Met vvat vvaerſchijnelickheyt vvert in't ſelfde Italien by die van Padua den Troyaen *Antenor* (vviens begraeffeniſſe aldaer quanſuys noch in vveſen is, ſtaende op vier pilaren voor de kerck van *S. Franceſco*) gehouden voor den bouvver van hare ſtadt? Met de ſelfde gevviſheyt trecken eenige Françoiſen haer begin van eenē *Francus*, ofte *Francion*, (ſone van den Troyaenſchen helt *Hector*) die nimmermeer in de vverelt gevveeſt en is. Ende om alhier niet te langh te vveſen in't verhalen van alle de volckeren, die groote eere geſtelt hebben, van vervvonnen, ende vluchtige Troyanen gekomen te vveſen: men vint onder onſe Vrieſen (met vvelcken naem eertijts oock de Hollanders verſtaen zijn gevveeſt) die haer benaminge, ende afkomſt trecken van de *Phryges*, dat is Troyanen. Ende om noch

nader te komen, de onſe beginnen mede van Vorſten uyt Koninghlicken bloede, *Bato*, *Heßus*, ende *Zalandus*, alle drie namen na de benaminge van de Landen, loſſer, als looſer, verſiert. Gelijck *Roterius*, daer de ſtadt van Rotterdam ſoude na genoemt zijn, na eenen *Metellus* Middelburgh, na *Vlyßes* Vliſſingen, nae eenen *Ziringus* Ziericzee, ende nae eenen *Duretus* Dordrecht: Deſe vermetelheyt van de Schrijvers heeft den vermaerden hiſtory-ſchrijver onder de Romeynē *Titus Livius* vvat vvillen verbloemen, ſeggende, dat men de outheyt ſulcx moſte toe-geven, als ſy de beginſelen van haer lantſ-luyden vvat te hoogh verhieven. Maer hier mede en vvinnen ſy anders niet, als dat men van haer gelooft, 't gene *Strabo* ſeydt van de eerſte Hiſtory-ſchrijvers, dat ſy niet als fabelen geſchreven hebben; vvaer mede ſy maken, dat oock het gene ſy nae de vvaerheyt ſpreken (gelijck *Plutarchus* van de logenaers ſchrijft) van den leſer in tvvijffel getrocken vvert. Ende niet alleen geheele natien, maer oock byſondere geſlachten vvillen ons buyten reden de outheyt van haer af-komſte doen gelooven. Hoe veel groote zijnder, jae oock gemeene edel-lieden, inſonderheyt in Italien, die haren ſtam tot de Roomſche keyſers uyt-ſtrecken, ende noch tot ſulcke, van vvelckers kinderen, ofte na-ſaten in de oude Hiſtoryen niet een letter te vinden is? Ick heb geſien, hoe dat den Hertogh van Archot, in't heerlick huys van *Heverlé* buyten de ſtadt Loven, den vvortel van ſynen geſlacht-boom doet ſpruyten door de arcke van *Noach*, uyt de roode aerde van *Adam:* maer vvat raet om de tacken met den vvortel vaſt te maken?

kē? Daer en is voorvvaer geen ouder ſtam-huys, eñ dat vaſter gaet: maer het raeckt eenē groven boer ſoo na, als den fijnſten edelman. Daerom ſeyde een die den boom te *Heverlé* ſagh, nu te bevinden 't gene hy noyt te voren gevvetē hadde; te vveten, dat hy maeghſchap vvas van den Hertogh, als mede gekomen van *Noach* ende *Adam*. Ende den drolligen *Rabelais*, hem vveynigh gelegen latende om ſijn geſlacht met moeyten op te ſoecken, ſchrijft vaſt te gelooven dat hy van groote ende rijcke luyden gekomen is, door de aengeborene begeerte, die hy gevoelde, om noch groot ende rijck te vverden. Vele maken met al te hoogh te ſvvieren, dat de vleucken van haren helm nederkreucken, ende hare loſſe rekeningh by verſtandige luyden van ydelheyt overtuyght vvert. Derhalven dunckt my vremt, dat de hoogh-geleerde *Cicero*, daer hy in ſijn tvveede Boeck van den Orateur geſeyt hadde, dat de eerſte vvet van een Hiſtorye vvas, niet vals te derven ſeggen; ſelver vvel derft ſchrijven aen den hiſtory-ſchrijver *Luceius*, ende hem ernſtigh verſoecken, dat hy de daden, by hem in't Roomſche borgemeeſterſchap uyt-gevoert, doch hooger ſoude vvillen verheffen, als hy vvel ſelver gevoelden, ende daer in de vvetten der Hiſtoryen aen een zijde ſtellen. Soo verre gaet de eer-ſucht, dat ſy ons ſelven doet vergeten. Ick en hebbe hier niet voor een lange hiſtorye te ſchrijven, (vvant vvat valter veel te ſeggen van een beſondere Stadt, ende die, ten inſicht van andere, noch jongh?) ſal even-vvel de ziele der Hiſtoryen, te vveten de Waerheyt daer in houden, ende van 't gene de Stadt Dordrecht, ofte eenige Geſlachten,

die ick beſchrijve, aengaet, niet verhalen dan met ſekerheyt. In tvvijffelachtige dingen, daer niet van te vinden is, ſal ick mijn oordeel maer by-brengen, het vvelck den leſer vry magh houden, ſonder hem aen 't verhaelde te binden.

Het 2. Capittel.

De af-komſte der Duytſchen van Aſchenaz, de ſoons ſone van Noach. VVaer na ſy Germani, Alemans, ende Duytſchen genoemt zijn. Dat de Hollanders meeſt van de ſelvige komen, inſonderheyt van de Heſſen, eertijts Catti, door de benaminge, van vele plaetſchen beveſtight. Geſlacht-boom van de Edelen ende Heeren van Cats.

GElijck in een Huyſgeſin, het vvelck een begin, eñ als een ſayelingh is van een Republijck, vvanneer het met kinderen vermenighvuldight, ende de ſonen, ende dochters komen te houvvelicken, ende die vvederom kinderen krijgen, niet lange in een vvoninge by malkander en konnen blijven, maer nootſakelick, als af-ſetſels, van haer ouders ſcheyden, ende elck een byſondere huyſ-houdinge aen-neemt, ende die kinderen vvederom een andere: even-eens iſt gegaen ten tijde van onſer aller voor-vader *Noach*, na dat al het Menſchelicke geſlacht, door het vvater (vvaer van de Heydenſche ſchrijvers mede gevvach maken) vernielt, ende vernietight vvas. Want als in't jaer van de Scheppinge der vverelt 1087. ofte 124. na de gemelte ſont-vloet, de kinderen ende kints kinderen van *Noach* ſoo ſeer vermenighvuldight vvaren, dat het deel van Aſyen, over

over de riviere *Tigris*, het vvelck ſy doen bevvoonden, haer al te kleyn vverde: ſoo heeft de vrome *Noach*, om den aertbodem niet langer vvilt ende vvoeſt te laten, máer dat ſy vvederomme door volck ſoude bevvoont, bezaeyt, ende beplant vverden, de Wereldt aen ſijn drie ſonen uyt-gedeelt. Dien volgende is *Sem* Aſyen, *Cham* Afrijcken, ende *Japhet* (oock by de Heydenſche ſchrijvers, doch niet te recht, bekent) Europa by den vader toe-gevought, ende van der ſelviger kinderen, ende nakomelingen beſeten, ende volck-rijck gemaeckt. *Japhet* hadde (gelijck ons *Moſes* beſchrijft) onder andere, eenen ſone *Gomer*, de vader van *Aſchenaz*, die gelooft vvert den oirſpronck gegeven te hebben aen alle de *Celten*, van de vvelcke de Duytſchen het grootſte deel uyt-brengen. Ende ſchijnt dat onder haer de *Saßen*, *Haßen*, ofte *Heßen* (die ons hier meeſt aen-gaen) vvel eenige gelijckeniſſe hebben met de benaminge *Aßenez*, gelijck *Crantzius* in de voor-reden van ſyn Saxen aen-roert. Soo dat de Ioodſche ſchrijvers, het volck van Duyſlandt, na den ouden naem van haren eerſten gront-legger, vvel te recht noemen *Aſkenazim*, als de nakomelingen van *Aſchenaz*. Dan vvy moeten bekennen, dat ons hier oock de handen gebonden zijn, om de vervolgende af-komſte vvel aen tē vvijſen. De Duytſchen ſelver, als *Aſchenaz* in't vergeten boeck ſtellende, hebben hare benaminge genomen na den afgodt *Theuth* (dien ſy noch Heydenen zijnde, eerden, gelijck onder den ſelvigē naem de Egyptenaers *Mercurium*) te vveten, *Theutſchen*, ofte *Deutſchen*, vvaer van vvy ſeggen *Duytſchen*. Van andere volckeren zijnſe genaemt

naemt *Germani*, vvelcken naem *Cluverius*, na andere, in ſyn beſchrijvinge van oudt Duytſlandt, treckt van *Gerre*, een oudt Duyts vvoort, het vvelck hy ſchrijft van de Borgoingnons, Françen (die noch ſoo ſpreken, hoe-vvel ſy *guerre* ſchrijven, gelijck de Italianen ſchrijven ende ſeggen met volder monde *guerra*) Gotthen, ende Lombaerden gekomen te zijn, ende krijgh beteyckent, als of men ſeyde Krijgers, devvijl ſy altijdt voor dappere Krijghſ-luyden zijn geacht gevveeſt. *Adriaen van Schrieck*, mede ſlaende op het ſelfde inſicht van oirlogh, geeft in ſyn boeck van den oirſpronck der Celten, noch een andere naem-reden, ende gelijck hy de benaminge van de *Galli*, (die mede Celten vvaren, nu Françoiſen) haelt van *Ga-halen*; ſoo meent hy oock dat de *Allemans* (gelijck de Duytſchen noch op heden, inſonderheyt by de Françoiſen, geheeten vverden) den naem voeren, als *Halemans*, ende de *Germani* als *Gaer-mans*, devvijl het gebruyck der Krijgers van alle tijden is gevveeſt te gaen halen, krijgen, ende garen: vvaer in hy *Goropius Becanus* gevolght heeft. Den vermaerden *Abraham van Ortel* meent (*in Parergo*) dat dit volck haer ſelven *VVerman* genoemt heeft, van *VVér*, een enckel Duytſch vvoort, 't vvelck alderhande vvapen beteyckent, daer men den vyandt mede quetſt. Daer van komt *vveren*, ende *vervveren*; ende *vveer-man*, ofte *vveerbaerman*, die den vyandt het hooft kan bieden. Nu dat W ende G lichtelick veranderen, betoonen oock *VValen*, dat vvy ſeggen voor *Galli*, *VVand* voor *Gand*, &c. Andere geven noch anderen oirſpronck, te ſien in het Batavien van *Adriaen de Jonge*, op 't

21. Cap-

21. Capittel. My dunckt het eenvoudighſte, ende vvaerſchijnelickſte te vveſen, dat *Garmani* van *Gar*, ende *Man* te ſamen gevought is, als *Gar-man*, even-eens gelijck *Alleman*, van *Al-Man*, als heel ende al man, dat is, dat het in de Duytſchen al man vvas, gelijckſe by alle Hiſtory-ſchrijvers over hare mannelicke dapperheyt geroemt vverden. Het en gaet even-vvel niet buyten reden, 't gene *Cluverius* ſchrijft, dat *Alleman* ſoo veel te ſeggen zoude vveſen, als volck van alle mans acker by een verſamelt; vvant even alſoo zijn de ſelvige beſchreven by *Agathias*, een Griecx, ende trouvv hiſtory-ſchrijver.

VVt deſe Duytſchen zijn de Nederlanders (al iſt, dat haer landt gehouden vvert voor eē deel van *Gallia*, ende *Gallia Belgica* van de Romeynen genoemt) geſproten, ghelijck onder de Griecken *Plutarchus*, ende voor hem de Romeynſche ſchrijver *Plinius* betuyght, ende haer tale vveynigh van de Duytſche, die men daerom tot onderſcheyt de Hoogh-duytſche noemt, verſchillende, noch genoeghſaem uyt-vvijſt. Maer ſy komen inſonderheyt van de *Haßen* ('t vvelck de eygen zijn met de byleggende *Saßen*, gelijck de namen oock gelijck zijn) ofte, als vvy nu ſeggen, *Heßen*, by de Romeynen *Catti* geheeten, vvelcken ouden naem noch in *Haſſi* behouden vvert; alſoo de letteren T. ende S. dickvvils by de Duytſchen vervviſſelen. VVant dat de Nederlanders ſeggen, *vvat*, *dat*, *vvater*, is by de Hoogh-duytſchen *vvas*, *das*, *vvaßer*. Derhalven die nu *Haſſi* genoemt vverden, vvaren te voren *Hatti*, ende alſoo d'oude Celten de letter H vvat grover uyt-ſpraken, gelijck offe dubbelt vvas,

daer van is gekomen der Griecken X, dat is, der Latinen *ch*, vvaer van dit volck by den Griecſchen *Strabo*, ende *Dion*, Χάτ∫οι genoemt vverden, ende by de Latijnſche ſchrijvers *Plinius* ende *Tacitus* op de ſelfde manier *Chatti*, daer van in Heſſen noch overigh zijn *Khatshauſen*, ende *Khatſenellebogen*, gelijck de Duytſchen die vvoorden ſchrijven. Soo dat onnoodigh is te loopen tot het Griecſche vvoort Χάτ∫αι van *Ptolomæus*, vvaer van door gelijckheyt van letteren X ende K het Roomſch *Catti* zoude gemaeckt zijn, als *Cluverius* meent. De Romeynen, die, gelijck de Nederlanders, vvat ſoeter tale ſpraken, hebben de gapende ende blaſende H (die oock in vele talen voor geen letter gerekent en vvert) uyt dat vvoort gevvorpen. Gelijck vvy oock haer gevolght hebben, als blijckt uyt de plaetſchen, die noch hier te lande den naem na de oude *Catti* voeren; als in Hollandt *Catvvijck* op Zee, ende op den rhijn by Leyden; *Cattendrecht*, by Rotterdam, *Catſvvoude* by Monickendam, ende *Cat-vvoude* onder het Baillioufchap van Bevervvijck; *Cats* ende *Cattendrecht* in Zeelandt, (hoe-vvel *Cluverius* hier tegen is;) *Catten-brouck* in't ſticht van Wtrecht by Montfoort; *Cat-lijck* inde ſeven vvolden; ende *Catzand*, ende *Caterneße*, op de grenſen van Vlaenderen. Alle plaetſchen by de *Catti* ofte *Heßen* (vvaer na oock dē *Heßelburgh* te Nimvvegen genoemt is) geſticht, ende bevvoont.

Onder de ſelvighe vinde ick maer eene, die de ſtadt Dordrecht eenighſins aengaet, te vveten *Cats*, ende is eertijdts een ſtedeken gevveeſt in Noort-beverlandt, dan nu door de Zee overſtolpt. Hier van hebben de Edelen van CATS in Zeelant ha-

haren naem, ende zijn onder andere gevveest, gelijck die beschreven ende nagelaten heeft Ioncheer *Jacob vanden Eynde*, de volgende:

Heer Claes van Cats *Ridder, vooght van den minderjarigen Grave van Hollandt*, Floris *de vijfde. Dese, alsser in't jaer 1271. onder de borgers te Vtrecht een grooten oproer vvas, slough met gevvelt de poorten vander stadt op, ende gingh met gevvapender handt sitten midden in de stadt te rechte, ende dede daer uyt bannen 140. Borgers, ende stelde alle de stadts saken in rust. De selve is in't jaer 1299. gestelt overste tot Alblasserdam, van Grave* Ian *van Hollandt, Florisz. als hy Dordrecht belegeren vvilde.*

Heer Reynier van Cats, *heere van VVeldam, vvan*

Heer Lieven van Cats. *Hadde getrout Vrouvv* N. van Maelstede: *ende vvan*

Heer Laurens van Cats, *toegenoemt den Rijcken, om de menighte van landeryen, die hy besat. Liet na by sijn huysvrouvv Vrouvv* N. van Heenvliet

Heer Ian van Cats, *Heere van Simons-kercke, ende Souburgh. vvan een dochter, getrout aen den Heere van Bredamme, dan sterf sonder oir.*

Heer Iacob van Cats, *Raedt in den hove van Hollandt, Troude Vrouvv* Margriet Oem van Wijngaerden, *heeren Godschalcx dochter, heeren van VVijngaerden, ende Yselmonde, Rentmeesters van Zuyt-Hollant, te Dordrecht. Hadden te samen vier sonen, ende een dochter.*

1. *Heer* Ian van Cats, *Ridder, Casteleyn vander Goude. Hy vvas in't jaer 1481. met den Stadthouder van Hollant inden strijdt van den Bi-*

Biſschop, tegen die van Vtrecht. Hadde een ſoon Philips, *ſonder oir geſtorven, ende een dochter Vrouvv* Margriete van Cats, *huyſvrouvv van heer* Ian Peters, *Preſident van den hoogen Rade te Mecchelen, overleden 1521. Hadde drie ſonē* Ieronymus, Carolus, Franciſcus, *ende meer dochters.*

2. *Heer* Iacob van Cats *Ridder, Bailliou van Ziericzee, liet nae* Willem van Cats, *heere van Cappelle: had getrout Vrouvv* Catharine Sandelijn *heeren Hieronymi dochter, eñ vvan* Anthonis, Iacob, Machtelt, *ende* Maria van Cats, *die troude* Hieronymus van Tuyl, *heere van Serooſ-kercke, ende Popgeſ-bergh.*

3. Lieven van Cats *ſterf ſonder oir.*

4. Adriaen van Cats *ongehout te Vtrecht verſlagen, 1483.*

5. *Joffr.* Eliſabeth van Cats, *troude eerſt* Floris van Cralingē, *eñ vvan* Iacob van Cralingen, *daer na* Adriaen vander Does, *Rentmeeſter van d'Abdye van Rhijnſ-burgh 1481. ſterf 1502. Liet nae* Dierck vander Does, *heere in Cattendijck, ende Staveniſſe, Dijck-graef eñ Bailliou van Rhijnlandt, van vviens naſaten te ſien is by Gouthouven: ende* Iob, Adriaen, *ende Ioffrou* Eliſabeth vander Does *die troude eerſt* Ian Ruychrock vander Werf, *daer nae* Willem van Rommerſvvael, *Bailliou van Rotterdam.*

Lieven van Cats, Laurentſz. *vvan* Anthonis van Cats, *ende die Ioffrou* Maria van Cats, *getrout met* Claes van Ruyven, *Rentmeeſter ende Bailliou van Kermerlandt, ende Schout van Haerlem, ſterf 1492. Hadden te ſamen elf kinders, te ſien by Gouthouven. Vrouvv* Cornelia van Cats, Lievens *dochter. Van haer houvvelick ende nakomelingen volght*

Wolfaert van Cats, Laurentſz.

rentſz. *liet nae* Anthonis van Cats, *vviens ſoon* Adolf, *ghetrout met* Henrick Strangen *dochter, vvan* Lieven van Cats.

Vrouvv Haze van Cats, Laurents *dochter, hadde ghetrout* N. van Waſſenaer, *ende vvan* Philips van Waſſenaer.

Vrouvv Cornelia van Cats, Lievens *dochter eñ* Anthonis *ſuſter, troude Heer* Arent van Haemſtede, *ende* van Moermont, *die na liet Heer* Witte van Haemſtede, *ende* van Moermont, *de vvelcke by Vrouvv* Marie van Cruningen *onder andere (die vvy daer na inden boom van Haemſtede zullen brengen) vvan Joffr.* Iohanna van Haemſtede, *getrout met* Iacob de Hubert, Corneliſſz. *te Ziericzee, ende lieten na* Lieven de Hubert, *Borgemeeſter van de gemelte ſtadt, ende Opper-dijcgraef van Schouvven, die vvan by ſyn huyſvrou Ioffr.* N. van Zuytlandt, Ymans *dochter, Joffr.* Iacobmina de Hubert, *huyſvrou van Mr.* Quintijn VVeytſen, *heer van Brandtvvijck, Raedt des Koninghs in den hove van Hollandt. VViens dochter Joffr.* Iacobmina VVeytſen, *getrout met* Iacob VVittenſſz. *Borgemeeſter van Ziericzee, nagelaten heeft Mr.* Iacob de VVitte, *Bailliou vander Goes, die troude tvveemael te Dordrecht, eerſt Joffr.* Beatris de VVitte, *die ſterf ſonder oir; daer na Joffr.* Eliſabeth vander Myle, *Ambachtſvrou van Kijf-houck, by de vvelcke hy een dochter vvan Joffr.* VVillemina de Witte, *Vrouvve van Kijf-houck, getrout met d'Heer van 's Gravenambacht. Noch Joffr.* Iacobmina de Witte, *die eerſt troude* Willem de Backer (*ſoon van den Raetſ-heer Mr.* Cornelis de Backer) *Raet, Schepen, ende Threſorier van Ziericzee, ende vvan Joffr.* Eliſabeth de Backer, *ghetrout met Dr.* Iohan van Bevervvijck, *Schepen in Dordrecht; daer nae Mr.* Iohan Oem van Wijngaerden (*oirſproncke-*

lick van Dordrecht) Raedt in den hove van Hollandt, ende vvan daer by Ionchr. Daniel van VVijngaerden.

Van dit ſelfde geſlacht vvas oock Ionchr. Abel van Cats, *Baillieu vander Vere, getrout met Ioffr.* Charlotte van Seroeſ-kercke.

Leeft noch Ionchr. Theophilus van Cats, *eerſt getrout met de dochter van den Preſident* Veen-huyſen, *daer na van den Penſionaris* Olden-barnevelt.

Gelijck vvy van de Heſſen geſeyt hebben, ſoo zijn oock na de Hunnen genoemt *Hunnegem*, een ſtadt op de grenſen van Brabant, Vlaenderen, ende Henegouvven, daerna geheeten nae den heere Gerardſberge; na de Gotthen *Gottegem* in Vlaenderen, nu Sottegem, toe komende den Grave van Egmont; na de *Saxen* de dorpen *Saxom*, ende *Saxomhuyſen* in Groeningerlandt, *Saßem* ofte *Saßenheym* in Rhijnlandt. Welck laetſte de Heer van Noortvvijck, in ſyn beſchrijvinge van Hollant, uytleyt, als der *Saxen-Heym*, ende ſchrijft dat *Heym* aldaer beteyckent een af-ſcheytſel, ofte eenen dijck; vvaer door yemants dorpen ofte vlecken bepaelt, ende af-geſcheyden vvierden. Aen vvelcke uytlegginge hy oock vaſt maeckt den oirſpronck van het vvoort *Heym-raed*. Ende beriſpt derhalven Dr. *Adriaen de Ionge*, van dat hy *Saßen-heym* verſtaet geſeyt te zijn, ſoo veel als een huys, ofte vvoninge der Saxen: daer nochtans die uytlegginge beter over-een-komt met de bekende beteeckeninge van het vvoort *Heym*, als oock met den naem van diergelijcke plaetſen hier voor vermelt, *Saxom-huyſen*, ende *Khats-hauſen*, als oock met het volgende *Batten-hauſen*.

Het

Het 3. Capittel.

Dat die van Heſſen eertijts Hollandt volck-rijck gemaeckt hebben. De naem-reden van Batavien, ende Hollant; mitſgaders ſijnen aert ende gelegentheyt. Geſlacht-boom van Drenckvvaert, ende Segvvaert.

OP vvat tijdt de invvoonders van het lant Heſſen in Nederlant afgedaelt zijn, en konnen vvy met geen ſekerheyt uyt oude Hiſtorien aenvvijſen. Het is vvaerſchijnelick, dat de hooghſte, ende grootſte gorſſingen al voor haer komſte bevvoont zijn gevveeſt, ende dat ſy, even-vvel veel ledigh eñ onbevvoont landt vindende, het ſelvige onbekommert aenveert ende beſeten hebben. Tot reden, dat niet het geheele landt (gelijck van de Francken gedaen is in *Gallia*, van haer Francrijck ghenoemt) maer alleen eenige plaetſchen, die ſy bevvoonden, na haren naem geheeten vverden. De Bataviers, ſchrijft de deftige hiſtory-ſchrijver *Tacitus*, doen ſy over den Rhijn-ſtroom vvoonden, vvaren een gedeelte van de *Catti*, die door borgerlicke oneenigheyt, ofte in-lantſche beroerten uyt haer lant verdreven zijnde, ingenomen hebben het uyterſte van de Galliſche (nu Françoiſche) kuſten, onbloot van invvoonders, mitſgaders het Eylant, tuſſchē de gorſſingen leggende, (dat is Batavien) het vvelck van voren vvert aen-geſpoelt door de Zee, van achteren ende ter zijden omloopen van den Rhijn. VVt vvelcke vvoorden, de gelegentheyt van ons Lant ſeer vvel uytbelende, vvel eenighſins zoude ſchijnē, als of door de

de *Catti*, den naem van Bataviers in 't landt gebracht vvare: dan het en is de Auteuren niet ongevvoon, de volckerē te beſchrijven met de namen die ſy daer na eerſt gekregen hebben. Ghelijck of men ſeyde, dat *Iulius Cæſar* tegens de Françoiſen ende Duytſchen geoirloght hadde, die doen ter tijdt *Galli*, ende *Germani* genoemt vvierden. Ende ſoo vvert noch in tegendeel de Koningh van Vrancrijck geheeten, Koningh van Gallien, ende de Keyſer ſchrijft hem Koningh van Germanien. Al is het oock, dat ſommige dien toe-gebrachten naem vvillen bevveren met tvvee plaetſchen in Heſſen, noch in vveſen zijnde, *Battenhauſen*, ende *Batten-bergh*: ſoo zijn dit even-vvel maer loſſe raetſels, gelijck *Cluverius* ſeyt. Ende kan oock vvel vveſen, dat die plaetſchen den naem hebben, van eenige Heſſen, die daer na uyt Batavien vvederom in haer oudt vaderlandt gekeert zijn. Derhalven dunckt my het vvaerſchijnelickſte te vveſen, dat de Bataviers, gelijck oock de Hollanders haren naem hebben van het eylant, dat ſy bevvoonden Batavien (hoe-vvel den vvijdtberoemden, ende zeer ervaren in de outheyt onſes Vaderlants, *Pieter de Schrijver* in ſijn naerder verklaringe recht daer tegen is, ende Batavien den naem meent te hebben van de Bataviers, die 't lant onbevvoont zijnde, als geſeyt is, eerſt beſeten hebben) ofte Hollant; namen, die al voor de komſte der Heſſen vvaerſchijnelick gevveeſt zijn. Waer nu Batavien, eñ Hollant ſelve haren naem af hebben, vvert by de Schrijvers ſeer in 't vvar getrocken. De eerſte hebbē, gelijck de Romeynen haren *Æneas*, de Paduanen haren *Antenor*, de Françoiſen haren *Francus*, mede

ee-

eenen hooft-man voor grondt-legger van haer volck gekoſen, te vveten, eenen prinçe *Bato*, van Koninclijcken bloede der Catten, als of men ſeyde, *Batons-have*, dat is, 'T eygen goet van Bato; die hoe-vvel van *Gerard Geldenhaver*, ende *Cornelius Aurelius*, opgeraept ende verſiert zijnde, even-vvel nochtans aengehouden vvert by de meer-gemelte *de Jonge*, *Guicciardini*, ende andere. *Adriaen van Schrieck* meent dat Batavien geſeyt is van *Baet-Have*, dat is, van bate, ofte tol, gelijck die bequamelick konde ontfangen vverdē aen de mont van Rhijn eñ Maes. Maer my dunckt vvaerſchijnelicker te zijn, dat, gelijck ick de *Germani* ende *Allemans* de ſelfde naem-reden gegeven hebbe, oock alſoo Bataviers ende Hollanders in den oirſpronck van haer benaminge over-een quamen. *Dion* een treffelick hiſtory-ſchrijver, ſeyt in 't 55. boeck van ſijn Romeynſche Hiſtorye in 't Griecx beſchreven, dat de Bataviers haren naem hebben van Batavia, een eylandt in den Rhijn. Ende ick geloof dat het ſelfde eenen Griecſchen oirſpronck heeft van Βάτος, *batos*, dat is diepte, als of men ſeyde, diep landt. Welcken naem (gelijck het gevoelen oock is van *VVilhelmus Heda*) over-een komt met den anderen, *Hollandt*, als een hol landt. Dat de Griecken hier te lande gevveeſt zijn, ende de onſe, hoe-vvel onder gemeene namen, in Griecken-lant, betuygen de oude Hiſtoryen, ende daer over zouden vvy konnen bevvijſen, dat vele benamingen van plaetſchen, ende noch meerder vvoorden louter Griecx zijn. Het laetſte is onder andere betoont van *Adolf van Mekercken*, Preſident van Vlaenderen, in ſijn Boeck van de uyt-

ſpraeck der Griecſche tale. Van het eerſte zal ick tot bevvijs maer een exempel ſtellen, *Caſtricom*, 't vvelck is een dorp by *Bevervvijck*, ende het ſelfde beteyckende in 't Griecx, dat Bevervvijck in Nederlants. VVant κάστωρ, *Caſtor*, in 't Griecx Bever is, ende κώμη, *come*, VVijck. Nu dat den oirſpronck van Batavien, ende Hollandt alſoo vvel genomen vvert, en betoont niet alleen de eygenheyt van deſe benaminge: maer oock de reden. VVant hoe hol ende diep dat het in oude tijden gevveeſt is, eer dat de luyden groot verſtant van dijcken hadden, kan men daer uyt lichtelick afmeten, dat het noch tegenvvoordigh met gevvelt van dijcken boven vvater moet gehouden vverden. Ende vvaer in beſtaet het Landt anders als in bedijckte *Polders*, ende *VVaerten*, die alhier ontelbaer zijn? Derhalven zal ick alleen verhalen van DRENCKVVAERT, ende SEGVVAERT, devvelcke tvvee treffelicke geſlachtē te Dordrecht gegevē hebbē.

Boudevvijn Willemſſz. *leefde 1430. in 't landt van Putte, beſat een houve ofte vvoninge, ghenoemt* Drenckvvaert; *leggende by het dorp VVeſten-rijck, ofte Zuyt-landt; vvaer van de nakomelingen haer ghenoemt hebben. Had getrout Joff.* Maria van Heenvliet, *vvelck vvapen daerom met Drencvvaert gequarteleert is. Zijn beyde begraven te Geervliet, ende lieten nae*

Willem Bouvvenſſz. *die quam te Dordrecht vvonen, ende troude aldaer Joff.* Machtelt Pallaes, Ians *dochter. Sijn ſuſter had te man* Ian van Almonde. *Hy vvas Borgemeeſter van Dordrecht, in 't jaer 1475. &c. ende ſterf 1488. Hadden te ſamen 22. kinderen.*

Bouvven *volght* | Ian van Drencvvaert, *ſchilt-*

kna-

knape, vverde 1516. Schout van Dordrecht, tot 1549. doen hy sonder oir sterf. Hadde eerst ghetrout Ioffr. Iozijne van Bekesteyn, *van Haerlem*, Ians *dochter, die sterf 1519. Daer nae Joffr.* Margriete de Ionge, *Mr.* Cornelis *dochter van Baerdvvijck, die sterf 1542, begraven met haer man in de Augustine kerck, alvvaer noch in de glasen van de Drenckvvaert capelle haer beelden, ende vvapenen staen. Het taeffereel daer sy beyde konstigh in geschildert zijn, is uyt de kerck-roovingh verlost, ende in't naeste huys van de pensionaris Berck gebracht.*

Joffr. Maria van Drencvvaert *troude* Willem van Alblas, *&c. Borgemeester van Dordrecht. Van den vvelcken hier na.*

Joffrou Digna van Drencvvaert, *troude* Adriaen van Cleyburgh, Cornelissz. *in den Briel.*

Joffrou Cunera van Drencvvaert, *troude* Claes van Meerdervoort, *ende vvan* Claes van Meerdervoort, *ghetrout met Joffrou* Digna vander Meer, *ende liet nae Joffrou* Cunera van Meerdervoort, *huysvrou van Heer* Arent van Lier, *Ridder. ende Joffr.* Geertruyt van Meerdervoort *getrout met Jonchr.* Michiel van Horion, *Heer van Ordingen. VVaer van gekomē zijn Jonchr.* Willem van Horion, *Heer van Ordingen, ghetrout met Joffr.* Sophie van Bellinchuysen, *ende Joffr.* Digna van Horion, *huysvrou van* Gerit van Amsteroede.

Joffrou Adriane van Drencvvaert, *troude* Iacob Heerman, *Schepen in Dordrecht 1500. van onder andere* Gijsbrecht Heerman, *mede aldaer Schepen. Had getrout Ioffr.* MargrietOem Daniels *dochter, ende liet na* Daniel Heerman, *getrout met* Clementia Adriaens, *ende vvan*

Herman Heerman, *die troude* | *vveduvve van* Herbert van Be-
Ioff^r. Cornelia van Slingelant, | aumont.

Bouvven Willemſſz. *Bailliou, ende Rentmeeſter van Voorn, ſterf den 4. Septemb. 1496. in den Briel, oudt 28. jaren. Had ghetrout Ioff^r.* Margriet van Cleyburgh, Cornelis *dochter, overleden 1537. Lieten nae*

Willem. *van deſe volght* | vvaert *hadt ghetrout* Ian Pau-
Caerle van Drenckvvaert, | vvelſz. vander Eyck, *van Breda,*
Bailliou van Putten. ſterf 1541. | *ende vvan* Margriet vander
ſonder oir. | Eyck, *ghetrout met* Ian vander
Ioff^r. Catharine van Drenc- | Steen, *Licentiaet inde Medicine.*

Willem van Drencvvaert, *Heere van Gieſſenburgh, als oock van de helfte van Pieters-houck, vvaer van ick vinde deſen verly-brief:*

KArel byder gratie Gods Roomſch Keyſer, altijt vermeerder des Rijcx, Koningh van Germanien, &c. Grave van Hollant, van Zeelant, &c. Doen kont allen luyden, dat vvy behouden ons, ende een yegelicken ſijn recht, verlijt ende verleent hebben, verlijen ende verleenen mits deſen, onſe brieven Willem van Drencvvaert, Bouvvenſz. *nu ter tijt Burgemeeſter onſer ſtede van Dordrecht, de helft van den Ambachte van Pieterſ-houck vander Zijdvvinde, met den dagelijcxe gerechte, metten allen viſſcheryen, vloteryen, korf-telingen, vogelryen, riet-huyen, ſoet-velden, mit tvvee hont Landts, ende voort mit alle ſijn deel onbedijckt Landts, mit vvinde, mit veeren, die den Ambachtſ-heer aldaer toebehoiren mogen, mit den koren-thienden, ende ſmal-thienden aldaer, ſulcx als die hem aengekomen, ende beſtorven zijn, by doode van* Ian van Drencvvaert, Willemſſz. *in ſijn leven Schout onſer ſtede van Dordrecht,*

drecht, ſijnen Oom, te houden van ons, onſen Erven, ende nakomelingen, Graven ende Gravinnen van Hollandt, Willem van Drencvvaert *voorſz. ſynen erven ende nakomelingen tot eenen onſterffelicken erf-leene, gelijck de voorſz.* Ian van Drencvvaert *die te houden plagh, al naer inhouden der ander brieven, ende onſe regiſteren daer van vveſende. Ende voor den voorſz.* Willem van Drencvvaert *heeft ons hulde, eedt, ende manſchap ghedaen* Arent *Heeren* Corneliſſz. *Ambachtſ-heer van der Mijle, ende Dubbeldam, als daer toe ſpecialick geautoriſeert, by brieven van procuratie, gepaßeert voor Burgemeeſter, Schepenen, ende Raiden onſer voorſz. ſtede van* Dordrecht, *mit deſen in onſen regiſteren van Hollandt geregiſtreert. Hier vvaren by ende over als onſe Leenmannen van Hollandt, heer Gelayn Segers, Heer van VVaßenhoven, Ridder, onſe Raid ordinaris in Hollandt, ende Cornelis Baerthoutſz. Des t'oirconde deſen brief open bezegelt, met den zegele van onſen Leenhove van Hollandt hier aen-gehangen. Gegeven den 17. April, in't jaer ons Heeren duyſent vijf hondert ende vijftigh, naer Paeßchen. Op de plijcke ſtont, by den Keyſer, ter relatie van ſijnen Stedehouder, ende Leenmannen van Hollant, ende vvas geteyckent* Damaſſz.

Hy vvas oock Raedt ende Rentmeeſter generael van Zuyt-Hollandt 1539. tot 1543. Sterf 1554. Had getrout Ioff^r. Cornelia van Steenhuyſe, *VVouvverijcx dochter Schepens. Sy ſterf 1538. nalatende*

Boudevvijn. *van deſe volgt*

Ioff^r. Adriane vãDrencvvaert *troude* Adriaen van Meuſyenbrouck, *Schepen in Dordrecht 1559. ende vvan vijf kinderen.* Ian van Meuſyenbrouck, *ghetrout met Ioffrou* Cornelia van der Donck, *ende vvan een dochter Ioffrou* Adriane van Meuſyenbrouck, *huyſvrou van* Adriaen

van Hemelsvelt, *ende liet nae Joffrou* Anna van Hemelsvelt, *getrout met* Iacob vander Eyck, Cornelisſz. *ende van Ioffrou* Geertruyt van Bevervvijck, Niclaes *dochter*. *Mr.* Godevaerd van Meusyenbrouck, *Raedt des Koninghs van Hollant te Vtrecht, sterf te Brußel 1605. Had getrout* Ida Aytta van Zuichem *sonder oir*. Herman van Meusyenbrouck, *Raedt in den Hove van Vriesslandt, ende daer na Cancellier van Over-Yßel, mede te Brußel overleden 1610. Had getrout Ioffr.* Barbara la Cocq, *sonder oir*.

Ioffrou Catharine van Meusyenbrouck, *eerst ghetrout met* HermanOem Hermansz. *daer na met* Ian Baeckerman, *Cornelißz.* Cornelis van Meusyenbrouck, *Schepen in Dordrecht, die by syn huysvrou Ioffrou* Maria Oems *vvan Mr.* Adriaen van Meusyenbrouck, *een vroom ende treffelick rechtsgeleerde*. Willemina van Meusyenbrouck, *had ghetrout* Schrevel Ockersz. *Thresorier van Dordrecht, ende liet na tvvee dochters*. Cornelia Schrevels, *die te man hadde* Iacob van Driel, Cornelisſz. *en vvan Mr.* Schrevel van Driel, *Raedt in den hove van Vlaenderen, ende* Elisabeth van Driel, *ghetrout met* Emanuel van der Steen, Iansſz. *voornoemt: vvaer van onder andere gekomen is Ioffr.* Willemine vander Steen, *huysvrouvve van* Revert van Bevervvijck, *Cornelißz.* Machtelt Schrevels *troude* Arent Wouterssz. *ende vvan* VVouter van Gouthouven, *een neerstigh onderscoecker van de geslachten van Dordrecht, ende die desen boom my ter handt gestelt heeft*.

Boudevvijn van Drencvvaert, *heeren VVillemßz. Burghemeester van Dordrecht, 1560. &c. Raedt ende Rentmeester-generael van Zuyt-*

Zuyt-Hollant, sterf 1578. out 63. jaren. Hadt eerst ghetrout Ioffr. Catharine van Hoogelande, *Mr. Jaspers dochter, daer na Ioffr.* Ianneken Suys, *suster van de president van Hollandt. VVan by d'eerste*

VVillem. *Van dese volght*

Mr. Cornelis van Drenckvvaert, *Canonick t'Vtrecht, sterf 1594.*

Heer Ian van Drencvvaert, *Ridder, Baron van Dormael, Thresorier generael van 's Koninghs domeynen in de Nederlanden, ende Raet van State. VVas te voren noch geheel jongh zijnde Schepen van Dordrecht, eñ daer na Schout. VVelck ampt hy door de veranderinge 1572. verliet. Sterf 1606. te Brußel, out 63. jaer sonder kinderen, de laetste mans oir van dit geslacht. Hadde eerst ghetrout Ioffr.* Elisabeth Clercks, *Mr.* Claes *dochter, Pensionaris t'Vtrecht, sterf 1528. Daer nae Ioffr.* Margriete Bogards, *Mr.* Iacobs *dochter, President van Vlaenderen, oirspronckelick van Dordrecht, sterf in't jaer 1615. Schout zijnde heeft hy hem, met de eerste huysvrou in een glas doen stellen in een capelle, nevens de capelle van syn out-oom, van den eygen naem, ende ampt, met haer beyde quartieren, ende het devijs,* Argent faict tout.

Ioffr. Iasperine van Drencvvaert, *troude Mr.* Cornelis de longe, *Heere van Baerdvvijck, van de vvelcke hier nae. Van de tvveede vrou is Ioffr.* Catharine van Drencvvaert, *die ghetrout zijnde met* Cornelis van Beeckesteyn, Dierckfz. *van Haerlem, nagelatẽ heeft* Ian *ende* Boudevvijn van Beeckesteyn.

VVillem van Drencvvaert, *Heere van Gießenburgh, sterf 1592. out 53. jaren. Hadde ghetrout Ioffr.* Marie vander Laan, Pauvvels *dochter, ende vvan*

Iof-

Joff^r. Cornelia van Drenckvvaert, *Vrouvve van Gieſſenburgh, troude 1601. Jonch^r.* Iacob Taets van Amerongen.

Joff^r. Catharine van Drencvvaert, *troude 1605. Ionch^r.* Ian van de VVerve, *Heere van Vrck.*

SEGVVAERT, is een vlecke, ghelegen aen Soeter-meer, tuſſchen Leyden, ende Rotterdam, van vvelcken naem eerſt te Delft, daer nae te Dordrecht gevvoont hebben, die hier nae volgen:

Bartholomeus van Segvvaert, *trouden Ioff^r.* Aeltgen vander Burgh, *de jonghſte dochter van* Adam vander Burgh, *vvaer van de nakomelingen Segvvaert gevoert hebben gequarteleert met vander Burgh. Hadden te ſamen*

Cornelis van Segvvaert. *die van* Bartholomeus, *ende hy* Claes, *ſonder oir geſtorven. M^r.* Beuckel van Segvvaert, *Corneliſz. vvas paſtor van't VVout, ende liet na een dochter* Cornelia, *ghetrout met* Ian van Santen *te Delft.* Aeltgen van Segvvaert, Cornelis *dochter, trouden* Dirck Ianſſz. *Olyſlagher.* Grietgen van Segvvaert, *bagijn.*

Claes van Segvvaert, *Leenman van Hollandt, heeft geteelt* Adam van Segvvaert, *Leenman van Hollant. Hy koſte het huys te* Weſterbeeck, *vvaer van ſijn naſaten dē naem voeren. Ioff^r.* Aeltgen van Segvvaert, *troude* Pieter Saſbout, *vviens dochter* Sophia, *huyſvrouvve vvas van* Pieter van Opmeer. *Joff^r.* Marie van Segvvaert, *troude* Frans Duyſt

Duyſt.

Joffrou Catharine van Segvvaert, *troude Mr.* Cornelis Barthoutſz.

Meynard van Segvvaert, *Bartholomeuſz. Schepen in Dordrecht 1536. troude Joffr.* Marie van Alblas, *VVillems dochter, Borghemeeſters in Dordrecht. Hy bracht ten houvvelick achthien hondert ponden vlaems 's jaers aen landen ende renten, ontrent Delft ende den Hage. Sy tvvee hondert ponden aen landen, ende renten. VVoonden te Dordrecht, daer nu het VVeſt-Indiſch huys is, gelijck beyde haer vvapenē daer voor in blauvve ſteen gehouden, noch tegenvvoordigh uytvvijſen. Hadden te ſamen*

Bartholomeus, *deſe volght*

Joffr. Alitta van Segvvaert, *had ghetrout Ionchr.* Cornelis Diert, *Nicolaeßz. oirſpronckelick uyt Engelandt,*

ende vvan Joffr. Eliſabeth Diert, *getrout aen* Dierick van Bevervvijck, *hceren Philipſz. Heere in Godſchalckoirt, ende Borgemeeſter van 's Heerē vvegen in Dordrecht,*

Joffr. Marie Diert, *getrout met* Iohan van Bevervvijck, *Dierickx broeder, Raedt in vvette te Dordrecht.*

Joffr. Anna Diert, *nonne in S. Agniete tot Dordrecht, daer nae in't kloſter te Nazareth tot Ceulen. Joffr.* Cornelia Diert, *nonne in S. Aechten tot Delſt.*

Bartholomeus van Segvvaert, *Meynardſz. Acht te Dordrecht,*

1543. Had ghetrout Joff^r. Marie de With, *Cornelis dochter, Schepens, ende lieten nae*

Meynard van Segvvaert, *Bartholomeuſz. Schepen in Dordrecht, 1593. Hadde getrout Ioff^r.* Anthonia Wentſen, *ſterf 1589. Liet na*

Ioff^r. Cornelia vā Segvvaert, *troude eerſt* François van Bredehof, *eñ vvan* Adriaen van Bredehof; *daer nae, Heer* Albert Sonck *Ridder, Schout van Hoorn, ende gecommitteert ter vergadering van d'Heeren Staten Generael. ende vvan* Meynard Sonck.

Joff^r. Beatris van Segvvaert, *troude M^r.* Clement van Baerſdorp, *Borgemeeſter van Leyden. ſterf ſonder oir.*

Joff^r. Marie van Segvvaert, *troude* Iohan Merens, *Borgemeeſter van Horen, ende vvan* Iohan, Meynard, *ende* Anthonia Merens.

Ioff^r. Ioſine van Segvvaert, *troude M^r.* Iohan van Foreeſt, *nu Raedt in den hoogen rade, ende vvan M^r.* Dierick van Foreeſt, *na ſijn vader, Secretaris van de Staten van Noort-Hollandt, getrout met ſijn nichte Ioff^r.* N. van Foreeſt, Nannings *dochters, Rekenmeeſters van Hollant. ende* Adriaen, Maria, Anthonia *ende* van Foreeſt.

M^r. Bartholomeus van Segvvaert *heeren* Meynardſz. *Schepen in Dordrecht. Had getrout Joff^r.* Adriane van Craeyeſteyn, Wouters *dochter, Heeren van VVulven, Borgemeeſters van Dordrecht. Ende liet nae*

Lydia, Meynard, *ende* Wouter van Segvvaert.

Om vorder te bevvijſen dat Hollandt een hol ende bol landt is, bevint men niet in de Venen dat het onder de voeten dreunt, ende voor alle opkomende ſvvaerte invvijckt? Van alſulcke

venige ende moerachtige gronden trecken mede eenige dorpen haren naem, als *Moerdrecht*, *Moerkercken*, *'sGravemoer*, *Veen*, *Veenhuyſen*, *Amſterveen*, *Arlander-Veen*, *Breuckelreveen*, *Hooge-veen*, *Maerſſenveen*, *Nederveen*, *Nieuwveveen*, *Overveen*, *VVaddincx-veen*, *VVeſt-veen*, *VVilte-veen*, *Zoute-veen*. Ick heb in Italien geſien, buyten Napels, dat het landt aldaer door het geſtadigh branden, ende opvvorpen van ſvvavel (zijnde beter bloemen, als die door de konſt overgehaelt vvorden, *Flores Sulphuris* ghenoemt) geheel loſch, ende uyt-geholt vvas. My vverde daer vertelt, datter een man vvat uyt het ſpoor gereden zijnde, met ſijn paert ingeſoncken, ende geſmoort vvas. Diergelijcke, doch vvat vremder exempel van holligheyt, verhaelt *Gucciardini*, in ſijn Italiaenſche beſchrijvinge van Hollandt, hoe dat in't jaer 1564. ſeker koe een myle van de ſtadt Haerlem vveydende, by ongeluck in eenen diepen kuyl verſonck, ende nae drie dagen in het open vvater, niet vvijdt van daer ooſtvvaerts, doot ghevonden is. Hierom is vvel te recht geſchrevē van een Duytſch poëet *Conradus Celtes*, in't jaer 1490. dat de Hollanders, om de bolligheyt van haer landt, gelijck als een ſchip op het vvater drijven. Waer van *Plinius* al langh te voren gevvach maeckt, ende daer na *Mamertinus*. Ende hier op ſlaen mede de oude ende noch gebruyckelijcke klippel-veerſkens:

Neerlant, eel lant,
Hollant, bol lant,
Zeelant, geen lant,
Ick hou my aen den hey kant.

Aldus de holligheyt van ons Landt genoeghſaem, gelijck ick meene, bevveſen zijnde, ſoo dunckt my, dat *Martinus Dorpius*, een groot vrient eertijts van den grooten *Eraſmus*, ongelijck gehadt heeft om te belacchen de gene, die Hollandts benaminge van de holligheyt haelden. Ende hy treckt de ſelvige van *Holtlandt* (gelijck hy oock ſeydt dat alſoo geſchreven gevonden is in de Abdye van Egmont, het vvelck mede voor hem betuyght vvert van *Cornelius Aurelius*) om dat het altijt vol hout ende boſſchagjen zoude zijn gevveeſt, 't vvelck voor beyde noch aengemerckt is by *Johannes de Beka*, in ſijn Chronijck, *VVillem van Beyeren*, Grave van Hollandt, toe-geeygent. Nu dat ons Landt van alle tijden boſchachtigh, ende hout-rijck gevveeſt is, en kan niet vvel ontkent vverden: hoe-vvel ſulcx gedaen is van *Cluverius*, ende 't ſelve met vele redenen ſouckt vaſt te maken Ionchr. *Iacob van den Eynde*, in ſijn Chronijck van Zeelant. Maer alſoo die Boſſchen hier vveyniger gevveeſt zijn, als in de naburige landen (gelijck de *Heere van Noortvvijck* aenvvijſt) ſoo en is niet vvaerſchijnelijck, dat Hollant na hout ofte holt, zoude genoemt vveſen. Dat even-vvel qualijck ont-kent vvert, aldaer geen Boſſchen gevveeſt te zijn, kan lichtelick bevveſen vverden. Wy leſen in de hiſtorye van *Tacitus*, dat de Bataviſche vorſt *Civilis*, de voornaemſte edelen, ende vvackerſte onder de borgers, in ſchijn van een maeltijdt, in 't heyligh Boſch (*Sacrum nemus* vvert by ſommige verſtaen voor *Schaken-boſch*) dede vergaderen, om haer in oirlogh tegen de Romeynen op te maken. Ende *Plinius* verhaelt, dat als de Romeynen ontrent

Ba-

Batavien quamē, van verre meendē te ſien een groote ſcheeps-vloot, vvaer tegens ſy haer ſlaeghs ſtelden; dan vernamen daer na, dat het alleen maer boomen vvaren. Soo bevveert oock *Lambert van den Hove*, dat het Lant, van Vtrecht af, tot de Zee toe, eertijts vol boſſchagjen, ende vvaranden vvas. Het vvelck mede ten deele beveſtight vvert door het eylant *Texel*, alvvaer over hondert jaren noch een groot ende vvoeſt boſch geſtaen heeft, het vvelck oogen-ſchijnelick te kennen geven de over-gebleven ſtruyckē, devvelcke in groote menighte in den gront noch vaſt ſtaen, vvaerom de ſchepen hier oock een onbequame ende ongevaerlicke haven hebben, doordien d'anckers uyt-gevvorpen zijnde, in die ſtruycken ſoo vaſt blijven ſteken, dat ſy niet vvederom op-gehaelt konnen vverden. Ende om die ſelfde reden iſt, dat de viſſchers haer netten alhier niet uyt en vverpen. Dit ſchrijft de meer-gemelte *Adriaen de Jonge*, van goeder hant te hebben. Maer alles en kan niet nader bevveſen vverden, als uyt de boomen die over al, voornamelick in de Venen, ende Zuyt-Hollant, ſoo menigh jaer, en noch dagelicx, ſoo uyt het vvater, als uyt het lant op-gehaelt vverden. In den Alblaſſervvaert over Dordrecht, ſticken de boeren diep in d'aerde, ende tegen de boomen ſtootende, delven de ſelve dan uyt. Zijn ſonder tvvijffel door groot onvveder, eñ noort-vveſten vvint (vvant ſy leggen alle na het zuyt-ooſten) eertijts om-geſmeten, ende daer nae door het opper-vvater, ende met hem brengende ſlijck allencxkens over-ſtolpt, ende met aerde op-gehooght. Want te vvillen bevvijſen (vvaer toe de gemel-

te *van den Eynde* veel by-brenght) dat ſy, die plat neder leggen, ende noch vvortel, noch uyt-ſchietſel en hebben, onder de aerde zouden groeyen, is te ſlecht om te vvederleggen. Nu dat de gront niet alleen van 't lant, maer ſelfs oock van de rivieren, tegenvvoordigh veel hooger is, dan in voorleden tijden, leert de dagelickſche bevindinge. Op vele plaetſchen vvert noch door vaſte teyckenen den ouden gront gevondē van den grooten vvaert van Zuyt-Hollant in 't jaer 1421. in-gebroken, veel voetē leeger, als vvaer hy daer na vvederom ten deele bedijckt is. Selver de gront van de riviere Mervvede, bevint men op veel plaetſchen hooger te vveſen, als den Alblaſſervvaert, daerom vvel te recht den Leege vvaert genoemt. Doen in 't jaer 1610. de nieuvve haven te Dordrecht aen 't groot hooft gegraven vverde, vont men aen 't hooft de palen daer de ſchepen aen plegen gemeert te vverden, vijf voet onder de gront, die te voren lichtelick vvel ſoo hoogh uyt het vvater geſtaen hadden. In de ſelfde ſtadt ſommige in oude huyſen gegraven hebbende, om kelders te maken, zijn bevonden de coſijnen van de venſters diep onder de aerde. In de noort-kavel van Dubbeldam, zijn tacken uyt-gehaelt met niet geheel ongave haſel-noten, als hy in 't jaer 1616. bedijckt vverde, ontrent tvvee hondert jaer na dat het lant verdrōncken vvas. 'Ten zy men mede ſeggen vvil, dat die haſel-noten onder de aerde gegroeyt zijn. Nae de Boſſchen, die hier te lande plachten te vveſen, hebben vvy noch de plaetſchen ende namen *'s Hertogen-boſch*, *Boßche* in Goeylant (gevveeſt onder de heeren van Yſelſteyn,) 't vvelck een edel

ge-

geſlacht van die naem heeft, als mede *Boſchuyſen*, by Gouthouven beſchreven. Noch *Hage*, *Haegh-ambacht*, *Hageſteyn*, *'s Gravenhage*, *Lamberts-hage*. *Suytherdeshage*, vermelt in ſekere gift-brief van *Carel* koningh van Vrancrijck op't jaer 863. eñ van koningh *Arnulphus* 889. ende is nu volgens 't gevoelen van d'Heer van Noortvvijck, *Zuydevvoude*. Hier komt by *'tVVout* onder Delflant, ende miſſchien oock *VVoude*, ende *Catſvvoude*, *Eertſvvoude*, *Haſers-vvoude*, *Hooghvvoude*, *Mitvvoude*, *Ooſtvvoude*, *Rhijnſvvoude*, *Soetervvoude*, *Foreeſt*, *'t Hout*, *Houten*, *Aerdenhout*, *Elſhout*, *Nortdikelhout*, *Nortvvijckerhout*, *Voorhout*, *Vten-hout*. In een brief van *Lodovvijck* koningh van Germanien in't jaer 868. vvert aen graef *Diederick* gegeven, het foreeſt *VVaſda*. Wy vinden noch in een hantveſt van Graef *Floris* in den jare 1213. deſe vvoorden uyt het Latijn overgeſet: Het *Boſch* tuſſchē *Ooſterhout*, en Schenloo is het gerecht der poorters van Geertruydenbergh, van gelijcken oock de Venen tuſſchē Schenlo ende Standt-heſe. VVt vvelcke vvoorden klaerlick te ſien is, hoe dicht aldaer de Boſſchagien by de Venen lagen: daer de tegen-ſprekers ſoecken te bevveren, niet vvel mogelick te vveſen, dat in leege plaetſen boomen zouden vvaſſen. VVel en ſtaen niet onſe Grienten in leege, ende vvaterige gronden; jae vele buytens dijcx, daerſe dickvvils onder vloeyen? Soo meent *Pieter Nanning*, profeſſor te Leuven, in ſijn mengel-ſchriften ons lant oock eertijts gevveeſt te zijn, ende hout Hollant voor een vveldaet van den Rhijn, ende Noort-vveſten vvint; in't beginſel als een hooge vliet van de Zee, alvvaer het zant door den vvint op-gevvorpen,

pen, allencxkens tot een oever, daer na tot hooge duynen opgeheven zijnde, daer tegen het opper-vvater van den Rhijn ſteutende, het Lant ſoo metter tijt zoude aen-gevvaſſen zijn. Soo dat de Zee (vvaer van noch vele ſchelpen, horens, ende graten van zee-viſch uyt de aerde gedolven vverden) die alle getijden daer over ende af plagh te loopen, ten laetſten daer uyt gehouden is, ende het vvater (gelijck noch alle daegh geſchiet) tot landt gemaeckt; eñ tegens het invloeyen bedijckt is. De gemelte *Nanning* ſchrijft vvel ſekerlick te vveten, dat de Zee eertijts tot Tongeren toe geloopen heeft. Het vvelck *Hubrecht Thomas*, in ſyn Chronijck van Luyck, daer mede beveſtight, datter noch op ſynen tijt groote ringen aen de borſt-vveringh van de vvallen vvaren, alvvaer de ſchepen aen gemeert plachten te vverden. Getuyght mede *Eginhard*, Cançellier van keyſer *Carel de Groote*, dat Antvverpen op ſynen tijt aen de Zee-kuſt lagh. Soo leſen vvy in de hiſtorye van *Philippe de Commines*, dat de koningh van Engelant *Edovvard* de vierde, in't jaer 1470. verjaeght zijnde met drie ſchepen dicht onder Alcmaer aenquam. Dit kan allegader ſtrecken, om het gevoelen van den gemelten *Nanning* eenighſins vaſt te ſtellen. Dan het ſelfde vvert ſeer beriſpt van den *Heere van Noortvvijck*, ſchrijvende, dat de Duynē altijt in't lant gevveeſt zijn, om de Zee te ſteuten, ende uyt te keeren: dat oock de Menſchen t'allen tijden hoevvel niet met ſulcken vernuft, als tegenvvoordigh, haer met plancken, ende dijcken tegen het vvater beſchermt hebben. Even-vvel en belet ſulcx niet dat daerom het vvater van outs

uyt

uyt de Zee niet op en af gevloeyt en heeft. Want vvy sien hedensdaeghs, dat het vvater, 't vvelck ons de dijckagie soo vvel geleert heeft, indien syn kracht door dijcken ende dammen met gevvelt niet tegen-gehouden en vverde, het lant, hoe veel hooger het nu oock is, noch zoude overloopen, ende geheel onder vloeyen.

Het 4. Capittel.

Hoe Hollant meest uyt het vvater gedijckt is. Hoe vele Plaetschen de naem hebben van Dam, Dijck, Burgh, VVijck, Steyn, Poel, Brouck, Beeck, Meer, Vliet, Monde, Sloot, Rivieren, ende VVateren. Beschrijvinge van Alblasserdam, Dubbeldam, Giessendam, Heer-Jans-dam, Maesdam. Als van Burgh, Giessenburgh, Souburgh, Baertvvijck, Bevervvijck, Brantvvijck, Croosvvijck; Almsteyn, Craeyesteyn, Develsteyn, Putteesteyn, Valckesteyn; Poel, Poelvvijck; Alblas; beneffens eenige der selver Geslacht-boomen.

HEt gene hedensdaeghs den rijckdom ende 't genut doen in de Lant-gierige heeft eertijts de noot in ons voorsaten veroorsaeckt, te vveten het Lant te haestigh, ende al eer den aenvvasch hoogh genoegh vvare te bedijcken. Waer van noch een oudt seggen is; *Hollant hondert jaren te vrough bedijckt.* Maer tot sulcx zijn de oude invvoonders, gelijck nu geseyt is, door den noot gedvvongen gevveest. Want alsoo aen de een zijde de vloet van de Zee over het leege lant spoelde, aen d'ander zijde den Rhijn-stroom door veel vlieten, ende kreecken

tuſſchen de ſtellen ende gorſſingen af liep, ende ſomtijts, door veel opper-vvater, overliep: ſoo vvaren de luyden in geſtadige vreeſe, ende nimmermeer van goet, vee, jae haer eygen leven verſekert. Want het gingh ſoo verre, dat *Plinius* van d'eylanden des Rhijns vvel derft ſeggen, in tvvijffel te ſtaen, of het Lant is, ofte een gedeelte van de Zee. Ende te voren hadde hy op een ander plaetſche geſchreven, dat de ſelve gedurighlick door de Noort-zee tvvee-maels, tuſſchen de tvvee op-gangen der Mane, in-vloeyen, ende tvvee-maels in vier-en-tvvintigh uyren, door de ebbe, af vvateren. Ende gelijck ſy van onderen met de Zee, ſoo vvierden ſy van bovenen met den Rhijn geplaeght. Om hier van verloſt, eñ tegen het ongeval beſchermt te vveſen, zijn eerſt de hooghſte gorſſingen, daer den loop van den Rhijn meeſt verſpreyt vvas, ende derhalven de minſte ſchuyringh maeckten, ende daerom niet af-nemende, maer door het op-vvater, ſlick aenbrengende, allencxkens verſekert gevverden, ende tegen het vvater met *kayen* bedijckt. Dat is een oudt vvoort, ende vvert van *Fulgentius*, ende de oude gloſſen getrocken *à caiando. i. coërcendo*, dat is, van tegen houden. Maer is gelooflicker dat het een Hollants vvoort is; ende ſoo noemt men noch *Kayen*, *Kaydijcken*, ende *Somer-kayen*, die des vvinters onder vloeyen. Ende dit bedijcken is hier te lande al lange voor de geboorte Chriſti in't vverck geſtelt: alſoo de Saxen ende Heſſen, die het lant doen al bevvoonden, van haer vvetenſchap in't dijcken vermaert vverden. Ende vvy leſen oock by *Tacitus*, dat de Romeynen ten tijde van de Keyſers

Au-

Auguſtus, ende *Nero*, eenen dijck tegen den Rhijn geleyt hebben: die daer na door den Batavier *Claudius Civilis* (gelooflick by de ſyne genoemt *Claes Burgers*, gelijck die naem noch gebruyckelick is) om van de macht der Romeynen niet overvallen te vverden, door-geſteken is; het vvelck noch in de laetſte oirlogen in't vverck geſtelt zijnde de ſtadt Leyden van een ſvvare belegeringh verloſte; ende te voren den Briel had doen behouden, ende in't gemeen het Lant een groote ſterckte geeft.

De Hollanders zijn door de geſtadige oeffeninge ſoo ervaren in't dijcken gevvorden, dat ſy al dickvvils van oude tijden daer toe in andere Landen verſocht zijn gevvordē. *Meyer* verhaelt in ſyn Vlaemſche hiſtorie, dat by de Hollanders in't jaer 1180. een Dijck van Damme tot Sluys (doen *Lammings-vliet* genoemt) opgemaeckt is, vvaer door de Zee, die in het Lant gebroken vvas, uyt-geſloten vverde. Ende devvijl tot het hoogen van de Dijcken ende Dammen vele ſpijſe van doen vvas, ſoo hebben ſy daer toe het lant moeten uyt-graven, het vvelck *Delven* genoemt vvert, ende vvaer van de gegraven vliet, *Delft*, die de ſtadt den naem gegeven heeft, oock geheeten is. Hier van ſchrijft mede de gemelte *Meyer*. De Hollantſche gravers, ſeyt hy, van de vvelcke met een dijck te maken, ende de zee uyt te keeren, het ſtedeken Damme in Vlaenderen gebouvvt is, hebben den naem gekregen van *die Dolfers*, ofte Delvers, als oock *Marcus Diedolf*. Welcke naem noch lange tijt gebleven is. Op deſe Dijcken ende Dammen hebben de oude invvoonders ſoo om haer verſekertheyt, vermits het hooghſte uyt het

vvater, als om de gelegentheyt van de gemelte uyt-gedolvé vlieten, eerſt beginnen viſſchers hutten op te ſlaen, ende daer na allencxkens houte huyſen te bouvven, de beginſelen van Dorpen ende Steden. Waerom de ſelvige oock den naem gekregen, ende noch behouden hebbē van Dijcken, ende Dammen, ende meeſtendeel mede van de Rivieren, daer ſy tegen gedijckt ofte gedamt vvaren. Sulcke bevinden vvy, behalven het verhaelde *Damme*, *Alblaſſerdam*, *Amſterdam*, *Cnollendam*, *Crabbendam*, *Diemerdam*, *Dubbeldam*, *Edam*, *Gieſſendam*, *Heer-Jans-dam*, *Ilpendam*, *Leerdam*, *Maeſdam*, *Monickendam*, *Opdam*, *Ooſtendam*, *Rotterdam*, *Saerdam*, *Schaerdam*, *Schyedam*, *Schoreldam*, *Sparendam*, *Svvammerdam*, *VVerckendam*. Als noch *Ackersdijck*, *Beuckelsdijck*, *Coedijck*, *Corendijck*, *Crommenyendijck*, *Duvendijck*, *Ellevvoutſdijck*, *Geerdijck*, *Hongerdijck*, *Honſelaersdijck*, *Indijck*, *Lodijck*, *S. Maertensdijck*, *Mardijck*, *Moerdijck*, *Odijck*, *Oudendijck*, *Quadijck*, *Rye-dijck*, *Sandijck*, *Schoon-dijcken*, *Sloterdijck*, *Somer-dijck*, *VVolffersdijck*, *VVterdijcken*, *Yſendijck*. Deſgelijcx na Duynen, *Eyckenduynen*, *Huyſduynen*, *Staelduynen*, *Duynkercke*, ende, gelijck ſommighe meenen, *Lugdun*, dat is, Leyden.

Alblas heeft den naem ghegheven aen den geheelen leegen vvaert, die na het dorp den *Alblaſſervvaert* genoemt vvert, ende aen de Ambachts-heerlickheyt van ALBLASSERDAM in den ſelfden vvaert gelegen. Hier mede is eerſt verlijt gevveeſt vrou *Margriete van Cleve*, by gifte van den Grave haren broeder, in't jaer 1408. ende daer nae op andere tot Ioffr. *Anna van Outheuſden*, die de ſelfde bracht aen het geſlacht *Cobel*, als getrout hebben-

bende Mr. *Arent Cobel*, Ontfanger generael van Hollant, die een ſone vvas van *Nicolaes Cobel*, Rentmeeſter generael van Zuyt-Hollant, ende Ioffr. *Machtild Boot*, Arents Dochter van Dordrecht.

DVBBELDAM leyt in den grooten vvaert van Zuyt-Hollant, dicht aen Dordrecht, heeft ſynen naem van de Riviere *Dubble*, in't jaer 1421. door de groote vloet verloren, ende daer na door de dijckagie verlant. Wert van de Graeffelickheyt van Hollant te leen gehouden, aen de vvelcke het in't jaer 1429. verſtorf, door overlijden van *Ian vande VVerve*, ende vverde in erf-pacht gegeven voor vier Beyerſche gulden aen *Daniel van Alblas* heeren Willemſſz. Schepen in Dordrecht, by hertoge *Philips van Borgongien* den 5. April. ende is aen het edele geſlachte vander Mijle gekomē door houvvelick van Ioffr. *Cornelia van Alblas* heeren Ians dochter, met *Arent vander Mijle* heeren Corneliſſz. borgemeeſter van Dordrecht, ende vvert by ſijn nakomelingen noch beſeten.

GIESSENDAM ghelegen aen de Gieſſen in den Alblaſſervvaert, vvert mede te leen gehoudē van de Graeffelickheyt van Hollant. De gemelte vrou *Margriete van Cleve*, is daer mede verlijt gevveeſt oock by gifte van haren broeder in't jaer 1408. ende is daer na op andere gekomen. In't jaer 1545. verkoft *Arent van Nederveen* de Ambachts-heerlickheyt aen *VVillem van Drenckvvaert* Boudevvijnſſz. eñ van hem vvert het tegenvvoordigh by erffeniſſe beſeten by Ionchr. *Jacob de Bruxelles*.

HEER-IANS-DAM, heeft ſynen naem van heer *Ian van*

Roſendael, Ridder, die dat bedijckt heeft, alſoo 't ſelve ambacht, ende dorp inde Svvijndrechtſe vvaert gelegen is op den *dam* van de Wael, die aldaer toe-gedamt is. Syn dochter Ioffr. *Heylvvigh van Roſendael* bracht het ſelve ten houvvelick aen *Philips vander Does* (van edel geſlacht in Zuyt-Hollant) Camerlingh van vrou Iacoba. Hy liet nae *Bartholomeus vander Does*, Ambachts-heer

van Heer-Ians dam, ende Dijck-graef van Svvijndrecht. Sterf te Dordrecht 1484. nalatende *Philips vander Does*, die Heer-Ians-dam in't jaer 1505. verkoft aen *Pieter Huygenſz.* rijck burger te Dordrecht, ende Ambachts-heer van Schobbelant, ende de kleyne Lindt. Van hem iſt gekomen op ſijn ſoon *Aert Pieterſz.* ende van die op *Pieter van Heer-Ians dam* Aertſſz. Schepen in Dordrecht. Den vvelcken 1588. ſtervende, is de Ambachts-heerlickheyt geerft by ſijne dochter Ioffr. *Iohanna*, getrout met Ionchr. *Joachim van Hardenbrouck*, vvelckers tvveede ſoon de ſelve tegenvvoordigh beſit.

Maesdam leyt in den Houckſchen vvaert by noorden van de Maes. Is nae de bedijckinghe, het vergaen, ende toe-dammen van de Maes, eerſt gheſticht. VVert oock te leen gehouden van de Graeffelickheydt van Hollandt, ende is daer mede in't jaer 1497. verlijt *Iacob Heerman*, Schepen in Dordrecht, 1505. by overlijden van ſijn oudt-oom *Iacob Nemery*, ende in 't ſelfde jaer *Gijſbrecht Heerman* heeren Ianſſz. ende 1541. *Boudevvijn Heerman* heeren Gijſbrechtſſz. bey-

beyde mede inder tijt Schepenē in Dordrecht. Maer in't jaer 1578. is het by overgifte van Boudevvijns vveduvve, Ioffr. *Petronella van Hooge-lande* Mr. Cornelis dochter, Penſionaris van Dordrecht, gekomen aen *Arent van Dorp*, die 't ſelfde ambacht nagelaten heeft aen ſijnen neve *Philips du Boſch*, by den vvelcken het verkoft is aen *Iacques Manrijcque* (vviens vader een Spaengjaert vvas, ende na het innemen van Ziericzee aldaer bleef vvonen, eñ troude de dochter van *N. Gindertael*, van Bruſſel, ende van Ioffr. *N. van Mierop*, vviens vader vvas heer *Vincent van Mierop*, de groote Threſorier van des Keyſers Nederlanden) in't jaer 1615. verlijt op ſijn broeder *Antonio Manrijcque*, Heemraet van't lant van Eſſche by Stryen.

Maer devvijl in't eerſte de Kayen, ofte nieuvve Dijcken, ſoo van vvegen de kleyne kenniſſe, ende onervarentheyt van de Dijckers, als om dat de ſelvighe, even uyt het vvater gehaelt zijnde, noch ſvvack, ende maer tegen een gemeene vloet (ende niet, gelijck nu, op de proef van een Sprinckvloet) bevorſt en vvaren, ſoo zijnſe dickvvils door de kracht van't vvater ingebroken, tot groot gevaer, ende ſchade van de invvoonders. Soo leſen vvy dat in't jaer 850. den Rhijn een grooten, ende ſchrickelicken inbreuck gemaeckt heeft by de ſtadt Dordrecht. Ende in't jaer 1091. ontſtont groote tvveedracht tuſſchen die van Egmont, ende Caſtricom, om dat de Egmonders tegen het ingebroken vvater dijckende, de andere daer door onder vloeyden.

den. In't jaer 1170. vvas het vveder ſoo onſtuymigh, dat het zee-vvater quam vloeyen tot in de ſtadts grachten van Vtrecht, uyt de vvelcke de Zee-viſch met ſegenen getrocken vverde. Drie, ende ſes jaren daer na hielen de Dijcken ſoo vveynigh tegen, dat in Hollandt, al de Menſchen, ende Beeſten, die niet op hooge plaetſchen de vlucht en namen, ellendighlijck zijn verdroncken. Om tegen ſulck ongeluck haer te verſien, heeft het volck op de hooghſte plaetſchen noch eenige hooghten opgevvorpen, daer ſy by inbreuck haer ſelven, ende haer vee op konden bergen; daerom *Vlie-bergen* genoemt, vvaer van noch eenige overblijffels in Zeelant te ſien zijn, als oock in Vrieſlant de *Hooge vvieren*. Soo iſſer oock noch een hoogen heuvel in Kermerlandt tuſſchen Haerlem, ende Alcmaer. Andere op ander plaetſchen, na dat de dijcken ſchenen genoegh verſekert te vveſen, zijn metter tijt geſlecht, de on-even ackers met die aerde ge-effent, ende de putten ofte kreecken, die het invloeyende vvater gemaeckt hadden, gevolt. Dan alſoo evenvvel door groot onvveder de Dijcken daer na noch dickvvils inbraken, ſoo en hebben de rijckſte ende machtighſte haer niet volkomentlick betrouvvt op die op-gevvorpen catten ofte vliebergen, maer om noch ſekerder te vveſen, hebben de ſelvige tegē het vvater noch hooger ende ſtercker gemaeckt, die daerom *Burgen* ende *VVijcken* genoemt zijn. Het vvoort *VVijck*, kan een yegelijck ſpeuren, ſuyver Nederlandts te vveſen, beteyckenende een plaetſe dien yemant in vvijckt, ofte ſijnen vvijck, ende toevlucht in neemt. Dan *Burgus* vvert van den hoogh-

hoogh-geleerden *Caſaubon* gehouden voor louter Griecx; gebruyckt, gelijck hy over *Strabo* ſchrijft, by de Macedonyers, ende Thracyers, die Βύργος, *Burgos*, ſeyden voor πύργος, *Purgos*, beteyckenende eenen toren, ende dat 't ſelfde vvoort oock van de Latinen daer na aen-genomen is, als het Keyſer-rijck te Conſtantinopelen in Thracyen over-gebracht vvas. Maer *Cluverius* bevvijſt vvel, datter al langh te voren *Burgen* in Duytſlandt gevveeſt zijn, ende ſeydt, dat *Burgh* een recht Duytſch vvoort is. Maer vvaer van het ſelve komt, en ſeydt hy niet. Ick geloove dat *Burgh*, ofte *Borgh* (mede alſoo geſeyt, om dat de Duytſchen, gelijck oock de Italianen, die *u* ſpreken, als of het *ou* vvas, ende voor *Burgh*, *Bourgh* uyt-brengen, vvaer van komt het Françoiſche *Bourgade*) ſijnen oirſpronck heeft van *borgen*, ofte bergen, om dat men aldaer, als op een hooge plaetſche, ſijn ſelven voor ongemack berght. Soo vvert de gene die voor yemant borge blijft, den borger ende verſekerder van de ſchult. De Latinen nemen het voor een kaſteel ofte ſlot; gelijck daer nae oock by de Duytſchen ende Nederlanders gedaen is, ende daer van noemde men de gene, die de bevvaringe van de ſelvige hadden, *Burgh-graven*, gelijck die van *VVaßenaer* gevveeſt zijn van den *Burgh* van Leyden, alſoo genoemt als *VVaßer-heeren*; ofte liever van de Waſſende manen (vvaer nae de vloet van 't vvater hem oock ſchickt) die ſy in haer vvapen voeren; gelijck oock beveſtigen de Roomſche edelen *Creſcentii*, met naem ende vvapenen de Waſſenaers, daer ſy haer af-komſt van rekenen, ganſch gelijck. Ende om dat het ſekerſt vvas

ontrent de Burgen te vvonen, ſoo zijn allencxkens van andere, die het gevaer van 't vvater, als daer na oock vande loopers vliedende, met verlof van den Heere (die den naem, ende 't geſagh van die plaetſche behiel) aldaer ontrent bequame vvoningen gebouvvt, vvaer door de Dorpen ende Steden haren aenvang genomen hebben. Deſe by-vvoonders zijn na den *Burgh*, *Burgers*, ende *Borgeren* genoemt, als vvonende op hooge Burgen, daer de andere, die haer ten platten lande onthielen, den naem van Huyſ-luyden voeren. Waerſchijnelick hebben dan de Latinen (onder de vvelcke *Vegetius*, dat vvoort eerſt gebruyckt heeft ontrent 400. jaer nae *Chriſti* geboorte) haer *Burgos* gemaeckt van het Duytſche *Burgh*, ghelijck oock *Vicus* van Wijck. Nae het eerſten hebben hare benamingen *Burgh* by 't Wout, ontrent Delft, by Voorhout, by Leyden, ende by Ziericzee, als noch *Aelburgh*, *Aldenburgh*, *Amelburgh*, *Ardenburgh*, *Aſſenburgh*, *Bouchorſtburgh*, *Brittenburgh*, *Brouckburgh*, *Cleyburgh*, *Coetenburgh*, *Culenburgh*, *Doesburgh*, *Domburgh*, *Duyckenburgh*, *Egelenburgh*, *Elburgh*, *Enigenburgh*, *Gieſſenburgh*, *Gildenburgh*, *Kenenburgh*, *Kyburgh*, *Leyenburgh*, *Lichtenburgh*, *Malburgh*, *Meerenburgh*, *Middelburgh*, *Nyenburgh*, *Ooſtburgh*, *Oudenburgh*, *Poelenburgh*, *Popgensburgh*, *Randenburgh*, *Rimerburgh*, *Rhijnenburgh*, *Rhijnsburgh*, *Rhijſenburgh*, *Roſenburgh*, *Sandenburgh*, *Sibburgh*, *Slavenburgh*, *Souburgh*, *Spieglenburgh*, *Stakenburgh*, *Sterckenburgh*, *Sterrenburgh*, *Svvanenburgh*, *Toornenburgh*, *Valckenburgh*, *Velſenburgh*, *Voorburgh*, *VVaerdenburgh*, *VVeyburgh*, *VViltenburgh*.

Die deſe plaetſchen geſticht, ende eerſt bevvoont hebben, zijn

zijn vvaerſchijnelick de oudtſte Heeren hier te lande gevveeſt. Van den BVRGH by 't Wout hebben haren naem de Edelen *vander Burgh*, eerſt aldaer, ende daer na in de naeſte ſtadt Delft gevvoont hebbende, tot dat ſy oock te Dordrecht, ende elders door houvvelicken verſpreyt zijn. Van deſe zijn gevveeſt

Heer Mattheus, *eñ Heer* Iacob vander Bŭrgh *Ridders in 't jaer 1330.*

Ian *ende* Ian Symonſſz. vander Burgh *knapen 1356. Hy vvan* Symon vander Burgh, *vermelt 1390.*

Gerrit vander Burgh *VVillemßz. Ruvvaert van Putten 1422.*

Adam vander Burgh, *vvan by ſyn huyſvrou Joffr.* N. van Brakel

Henrick vander Burgh, *troude Joffr.* Catharine van VVoert, *ende liet nae*

Adam, *ofte* Daem (*gemeenlijck Aem vader ghenoemt*) vander Burgh, *overleden 1505. ontrent 90. jaren oudt, ende begraven in de parochie kercke van't VVout, onder eenen blauvven ſarck, met ſyn vier quartieren, als* Burgh, Woert, Brakel *ende* Hodenpijl. *Hy had getrout Joffr.* Marie Heermans van Oeſt-geeſt, *geſtorven in't jaer 1479. Hadden te ſamen 14. kinderen.*

Iſbrant vander Burgh, *ſterf ongetrout.*

Mr. Dierck vander Burgh, *prieſter.*

Suſters Marie, Margriete *ende* Aechte vander Burgh, *bagijnen.*

Iſbrant *de Jonge vvas innocent.*

Claes, *ende* Catharine *zijn jongh geſtorven.*

Heer Cornelis vander Burgh, *prieſter.*

Suſter Iutgen vander Burgh, *nonne in St. Anna tot Delft.*

Henrick vander Burgh.

Ian, Iooſt, Lijſbeth, *ende Joffr.* Aeltgen vander Burgh, *die*

die getrout heeft Bartholomeus van Segvvaert, *hier voor fol. 24.*

vermelt, met haer nakomelingen in Dordrecht.

Pieter vander Burgh *VVouterſz. troude Joffr.* Sophia Oem, *Ians dochter, ende van Joffr.* Engeltjen vander Linde, *ſuſter van den vermaerden Biſschop* Lindanus, *eñ van* Ian vander Burgh, *die troude Joffr.* Catharine de With, *ſuſter van* Cornelis Frans VVittenſſz. *Borgemeeſter in Dordrecht, ende liet na*

Mr. François vander Burgh, *volght.*

Ioffr. Engeltjen vander Burgh *troude* Philips van Bevervvijck *Aperſz. Borgemeeſter van 's Heeren vvegen in Dordrecht.*

Mr. François vander Burgh, *Borgemeeſter van 's Heeren vvegen in Dordrecht, ende gecommitteerde Raedt van Hollant. Had getrout Joffr.* Iannetten Both, *ende vvan drie dochters ende eenen ſoon.*

Ioffr. Iannetten vander Burgh *troude Mr.* Dirck vander Burgh, *Raedt in Dordrecht; ſonder oir.*

Ioffrou Catharina van der Burgh, *troude Mr.* Gerard Marcellus, *Penſionaris vander Goude.*

Ioffr. Anna van der Burgh, *troude Mr.* Iohan de Rovere, *Raedt in Dordrecht.*

Iohan vander Burgh, *noch ongehout.*

GIESSENBVRGH, is een out ſlot, ende heerlickheyt, tuſſchen Dordrecht ende Gorcum. Behoorde toe in't jaer 1490. *Ian van VVena*, knape, ende is 1543. by *Arent van Nedervven* verkoft aen *VVillem van Drenckvvaert*, Borgemeeſter van Dordrecht, vviens erfgenamen dat noch beſitten.

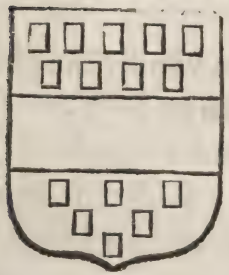

NYEN-

NYENBVRGH, een ſlot ende ſterckte by Alcmaer, is doen ſtichten tegen de moetvvillige Vrieſen, by Grave *Floris* den vijfden, ontrent den jare 1288. Hier vvas caſteleyn *Nicolaes van Egmont* (*VVillems* natuerlicken ſoon, ende broeder van *Ian*, d'eerſte Grave van Egmont) vviens nakomelingen haer ſelven na het ſlot genoemt hebben. Hy hadde te vvijve Ioffr. *N. Heermans van Oeſt-geeſt*, ende vvas de groot-vader van Mr. *Cornelis vander Nyenburgh*, Raet in den hove van Hollant 1560. die onder andere kinderen naliet Ioffr. *Ioſine vander Nyenburgh*, getrout met Mr. *Adriaen VVentſen*, Penſionaris van Dordrecht, ende daer na Raet in dē hoogen rade, ende Vrouvv *Magdaleen vander Nyenburgh*, huyſvrouvv van Heer *Adriaen vander Mijle*, preſident van Hollant, die onder andere na-gelaten hebben Heer *Cornelis vander Mijle*, Ridder, &c.

SOVBVRGH ghelegen in't ambacht van Alblaſſerdam, is een oudt vermaert huys, genoemt het *Hof te Souburgh*, alvvaer noch geſien vverden de gronden, ende veſtingē van een ſvvaer oudt gebouvv, uyt het vvater op-getrocken. De voor-gemelte Ioffr. *Anna Cobel* maeckten dat huys aen haer nichte Ioffr. *Jenne Marie Doubleth* huyſvrou van *Dominicus de Pottere*, Theſaurier van *Philips*, prinçe van Oraengjen, die een ſone vvas van Mr. *Maximiliaen de Pottere*, ende Ioffr. *Iacobmine Boot* Mr. *Dominicus* dochter, Raets in Hollant, vviens geſlacht-boom hier nae geſtelt ſal vverden.

Deſe Burgen zijn, gelijck geſeyt is, eerſt tegen den inloop van't vvater, daer na oock van de vyanden eenen *vvijck* ghe-

vveeſt, vvaer in de menſchen vry, ende *geberght* vvaren. Dit *VVijcken* heeft mede aen verſcheyde ſteden, vlecken, ende andere plaetſen een naem gegeven, als daer zijn *VVijck*, te Dierſtede, ende by Heuſden, *Baerdvvijck*, *Bevervvijck*, *Bleyſvvijck*, *Blijterſvvijck*, *Brantvvijck*, *Bulvvijck*, *Catvvijck*, *Cromvvijck*, *Crooſtvvijck*, *Ganſvvijck*, *Haervvijck*, *Herdervvijck*, *Heeſvvijck*, *Kerckvvijck*, *Muylvvijck*, *Naeltvvijck*, *Noortvvijck*, *Ooſtervvijck*, *Poelvvijck*, *Reevvijck*, *Rietvvijck*, *Rijſvvijck*, in Altena, ende Delflant, *Sandvvijck*, *Schalcvvijck*, *Sleevvijck*, *Stolvvijck*, *Stompvvijck*, *Vlooſvvijck*, *Voolvvijck*, *VVaelvvijck*, *VVtvvijck*, *Zuydvvijck*.

De Heerlickheyt van BAERDVVYCK by Heuſden gaf Graef *VVillem* van Hollant in't jaer 1407. aen *Fenijt Fenijtſz.* ſijnen kamerlingh. Van hem iſt gekomen op ſijnē ſoon *Hugo Fenijtenſz.* ende daer na op Ioff. *Geertruyt Hugens* dochter, die troude *Amelis van Amerongen* te Dordrecht. Heer *Dierck van der Mervvede*,

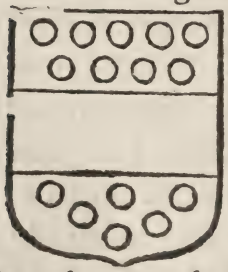

Bailliou van Zuyt-Hollant, kofte deſe heerlickheyt van *Geertruyt* voorſz. met toeſtaen des Graven van Hollant, ende kreegh de ſelve tot een erfleen. Hy gaffe ten houvvelick met ſynen natuerlicken ſone *Claes van der Mervvede*, trouvvende Ioffrou *Margriet Bogard* te Dordrecht: dieſe vvederom ten houvvelicken gaven met haer dochter Ioffrou *Machtild van der Mervvede*, houvvende aen M^r. *Cornelis de Jonge*, vviens geſlacht-boom ick alhier ſal ſtellen.

Willem Arentſz. *Borgemeeſter in Dordrecht 1423. vvan*
Reyer de Ionge *heeren VVillemſz. Borgemeeſter 1454. hadde getrout*
Iof-

Joff^r. Ianne Queeckels, Gijſberts *dochter Borgemeeſters, ende van*

Willem Reyerſz. de Ionge, *Canonick ter groote kerck, 1457.*

Joff^r. Chriſtine de Ionge, *troude* Adriaen Pallaes *Ianſz. Schepen in Dordrecht, 1481. ſone van* Ian Claeſſz. op 't Pallaes, *eñ van Joff^r.* Cornelia van Rietbeeck Diercks *dochter, Borgemeeſters 1463. hadden onder andere Joff^r.*

Cornelia Pallaes, *ghetrout met* Ian van Slingelant *Ianſz. ende Joff^r.* Ianneken Pallaes, *die te*

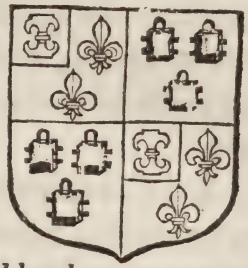

man hadde Claes van Neck *Adriaenſz. van welcken hier na.*

Joff^r. Lutgera de Ionge, *troude* Iacob Oem *Tielmanſz. Schepen in Dordrecht. Hadden te ſamen 20. kinderen.*

Joff^r. Geertruyt de Ionghe, *troude* Iacob Pot, *Pieterſz. Schout van Dordrecht.*

Reyer. *Van hem volght*

Joff^r. Iohanna de Ionge, *ſterf ſonder oir 1521. ſeer oudt. Had getrout* Henrick Iacobſſz. van Overſtege.

Joff^r. Machtelt de Ionge, *troude* Cornelis Boot *Aertſz. Borgemeeſter in Dordrecht.*

Joff^r. Lijſbeth de Ionge, *was Mater in S^t. Agnieten kloſter tot*

Dor-

Dordrecht.

Ioff^r. Gijſberta de Ionge, *ſterf ongehout 1428.*

M^r. Cornelis *volght.*

Reyer de Ionge, *heeren Reyerſz. Schepen ende Threſorier in Dordrecht 1483. Hadde getrout Joff^r.* Catharine Brouvvers, *Ians dochter, ende vvan*

Herbaren. *Van hem volght.*

Reyer de Ionge, *heeren Reyerſz. Schepen eñ Threſorier in Dordrecht, 1527. Troude Ioff^r.* Margriet van Beveren, *M^r. VVillems dochter.*

Willem de Ionge, *heerē Reyerſz. Schepē in Dordrecht 1528. ſterf 1531.*

Herbaren de Ionge, *Heeren Reyerſz. Schepen ende Threſorier in Dordrecht 1503. Had getrout Ioff^r.* Marie Sandelin, Adriaen Pieterſz. *oudſte dochter, ende van Ioff^r.* Ioſina Cools. *Lieten na*

M^r. Ian de Ionge, *Griffier van den hove van Hollant 1521. VVan by ſijn huyſvrou, Joff^r.* Anne van Bekeſteyn *Ians dochter van Haerlem,*

Joff^r. Ioſine de Ionge, *troude* Cornelis Stalpert vander Wiele, *Rentmeeſter van Kermerlant, ende hadden kinders.*

Ioff^r. Eliſabet de Ionge, *troude M^r.* Hippolytus Perſijn, *Raedt in Hollant, ende daer na Preſident van Vrieſlant, ende Vtrecht. Sy ſterf ſeer oudt 1604. Hadden tvvee dochters.*

Ioff^r. Marie de Ionge, *troude M^r.* Arent vander Hoogh, *advocaet in den Hage. Sy ſterf 1585. Liet na vijf kinderen.*

Ioff^r. Catherine de Ionghe, *troude M^r.* Iacob Bol *van Dordrecht, Ontfanger van Hollant, ende ſterf 1579.*

M^r. Cornelis de Ionge, *heeren Reyerſz. Penſionaris van Dordrecht, Reken-meeſter in den Hage, ende 1477. Raedt in den hove van Hol-*

Hollandt, sterf 1504. Had getrout Joffr. Machtild vander Mervvede, *Claes dochter, met de vvelcke hy, als hier voren geseyt is, de heerlickheyt van* Baerdvvijck *ten houvvelick hadde. Sy sterf 1507. Beyde begraven in den Hage onder eenen sarck met 4. quartieren,* de Ionge, Queeckel, Mervvede, Bogard, *alle van Dordrecht.*

Mr. Reynier de Ionge, *heere van Baerdvvijck, Raedt in Hollant, sterf 1515. sonder oir.*

Mr. Iacob. *van hem volght.*

Joffr. Maria de Ionge, *troude* Cornelis Suys *Pietersz. Meesterknaep van de houtvesterye 1517. ende vvan Mr.* Cornelis Suys, *President van Hollant.*

Suster Ienne de Ionge, *lange jaren Mater ofte Prioresse van St. Agnieten klooster te Dordrecht. sterf 1547.*

Suster Lijsbeth de Ionge, *vverde Prioresse na haer suster. sterf 1550.*

Gijsbert de Ionge, *sterf jongman 1517.*

Joffr. Margriet de Ionge, *troude eerst* Iacob van Duyn, *heer van Sprange, daer nae* Ian van Drencvvaert, *Schout van Dordrecht. sterf sonder kinderen 1542.*

Joffr. Machtild de Ionge, *troude Mr.* Arent, *Ambachtsheer van* Sandelin, *Raet in den hove van Hollant. Hadde kinderen.*

Mr. Iacob de Ionge *Cornelisz. heere van* Baerdvvijck *Reken-meester van Hollant, sterf 1554. out 60. jaer. Had getrout Ioffr.* Clementia Pijnssen, *Mr.* Iacobs *dochter, ende van*

Mr. Cornelis. *van dese volght.*

Mr. Iacob de Ionge, *Rentmeester van VVaßenaer. sterf in den Hage 1605. out 82. jaren. Hebbende 51. jaer getrout gevveest met Ioffr.* Emerentia Heermale *van Leyden, ende vvan Mr.* Cornelis de Ionge, *Rentmeester van VVaßenaer, ende advocaet in den Hage. sterf 1601. Had getrout* Machtelt

van Duyn, Adams *dochter, ende vvan* Iacob de Ionge, *van Valckevoort, Br.* Dirck, *ende Br.* Claes, *Minderbroeders, eñ Ioffr.* Hadevvy de Ionge, *die troude Jonchr.* Iacob van Bulckeſteyn.

Ioffr. Iacobmina de Ionge, *Mr.* Cornelis *ſuſter, troude Mr.* Cornelis vander Hoogh, *Raet in Hollant, eñ vvan Ioffr.* Ioſina de Hoogh, *getrout met* Floris Bam, Arent, Marie, *ende* Cornelis vander Hoogh. Ioſine de Ionge *troude* Iacob Prooſt, *Mr. Adriaenſz.* Beatris de Ionge, *troude* Iacob Bam.

Mr. Cornelis de Ionge, *Iacobſz. Heere van* Baerdvvijck, *Rekenmeeſter van Hollant. ſterf 1578. Had getrout Ioffr.* Anna Saſbouts *Mr. Jooſten dochter, Cançelliers van Gelderlant, ſterf 1595.*

Joffr. Machtild de Ionge, *ſterf 1609. Had ghetrout* Pieter van Adrichom, *genoemt van* Dorp, *ende vvan kinders. Joffr.* Gerardine, Marie *ende* Margriet, *zijn ongehout geſtorven.*

Mr. Cornelis. *van deſe volght.*

Ioffr. Catharine deIonge, *ſterf ſonder kinderen 1610. Had getrout* Cornelis vanBlyenburgh, *Heymanſſz.*

Iooſt de Ionge, *Auditeur in de Reken-kamer't Vtrecht. ſterf ſonder kinderē 1572. Had getrout Ioffr.* Anna van Blyenburgh, *Heymans dochter.*

Mr. Iacob de Ionge, *Advocaet in den Hage, troude Ioffr.* Iacquemijn de Heuter, *Jacobs dochter te Delft, ende vvan* Cornelia, Anne, Margriete, Iacob, Marie, *eñ* Iooſt de Ionge.

Ioffr. Geertruyt de Ionghe. *ſterf t'Vtrecht ongehout 1578.*

Mr. Cornelis de Ionge, *Corneliſſz. Heere van* Baerdvvijck, *Raedt van Hollant t'Vtrecht. ſterf 1614. æt. 73. Had getrout Joffr.* Catharine van Drencvvaert, *Bouvvens dochter, ende vvan*

Jof-

Ioffr. Cornelia de Ionge. *sterf ongehout.*

Broedr. Boudevvijn de Ionge, *Minderbroeder.*

Ioffr. Catharine de Ionge *troude Ionchr.* Carele de Bruxelles, *eñ vvan Ionchr.* Iacob de Bruxelles, *Heer van Gieſſendam.*

Iacob de Ionge, *troude Ioffr.* Marie vã Parijs, van Zuydoort. *ſterf ſonder kinderen.*

Ioffr. Anne de Ionge, *by teſtament van haer vader, Vrouvv van* Baerdvvijck.

BEVERVVYCK gelegen tuſſchen Haerlem, ende Alcmaer, is een ſchoone, groote, ende vermakelicke vlecke, dan geniet Stadts privilegien. De hoogh-geleerde *Boxhoren*, meent in ſijn Beſchrijvinge van Hollant, dat het alſoo genoemt zoude zijn van *Bevaerde*, om de menighte van pelgrimagien die aldaer plegen gedaen te vverden. *Anthonius Hoveus* in de Chronijck van Egmont, ſchrijft dat Heer *VVillebrant van Egmont* ſtrijdende tegens *Dirck* de eerſte, Grave van Hollandt, den ſelven in de vlucht ſlough, ſoo dat hy roupen moſte, *VVijck, VVijck,* ende dat daerom het dorp te voren *Bever* geheeten, daer ſy haren *vvijck* in namen, genoemt is *Bevervvijck*. De meerder-gemelte *Adriaen de Ionge*, ſtelt het te zijn een *VVijck* der *Beyerſchen*. VVant het ſchijnt, ſeyt hy, dat de Franſche Koningen, als ſy Hollant beſaten, de oude ende afgeſloofde ſoldaten, die haer gedient hadden, dorpen ende landen gaven te beſitten, die ſy daer van benaemden. My dunckt noch nader te zijn, dat het zoude vveſen geſeyt als *Bevers-vvijck*, (gelijck het oock geſchreven

ſtaet in de Chronijck van *Beka*, die leefde 1350.) te vveten den *VVijck*, ofte burgh van eenen heer *Bever*. VVaer van mede over een komt het dorp *Caſtricom*, daer ontrent gelegen, het ſelve beteyckende in't Griecx, gelijck hier voor fol. 18. aengeroert is. De Sueven vverden bevveſen van *Cluverius*, de eygene te vveſen, die vvy Heſſen eñ Saxen noemen, ende onder de ſelvige zijn, al over ſes hondert jaren, Vry-heeren gevveeſt (beſchreven by *Lazius*) van *Biber-bach*, als ofmen ſeyde *Beverbeeck*, voerende drie ſvvarte bevers in een ſilvere velt; alleen in getal, ende niet in coleuren verſchillende van de Edele *Bevers* in Weſtfalen (een voortplantinge van Saxen) ende daer van in Brabant, ende Hollant.

Bevervvijck is eertijdts (noch 1063.) genoemt ghevveeſt *S. Agatha kerck*, ofte, gelijck de Chronijck ſeyt, *S. Aechten dorp*, van vvelcke benaminge noch overigh is den *S. Aechten vvegh*. Ontrent Haerlem, daer het maer tvvee mijlen van daen leyt, hebben eertijdts veel Heeren Sloten, ende Huyſen geſtaen, doordien de Graven aldaer haer hof hielen, die door de oirlogen meeſt neder gevvorpen zijn. Soo vverden by *Cornelius Aurelius*, meeſter van *Eraſmus*, in't tvveede boeck van Batavien, vermelt, de ſloten van de Heeren van *Bevervvijck*, van *Velſen*, van de Ridders van *Caſtricom*, van *Heemſkerck*, van *Limmen*, van *Polanen*, van *Poelenburgh*. Hier op ſijn Hof-ſtede (alvvaer te voren ſijn voor-ouders, elders te vermelden, ſlot geſtaen hadde) vvoonde Mr. *Otger*, ofte *Ogier van Bevervvijck*, Ridder van 't heylige graft, Raedt ende Hoof-meeſter van Heer *Ian*, eerſte Grave

van

van Egmont, Stadthouder van Hollant, met vvelcken hy te Dordrecht quam, aldaer trouvvende Ioff^r. *Aechte Schaert*, dochter van *Corſtiaen Schaert*, Pieterſz. Schepens 1404. ende Ioff^r. *Geertruyt Duyck*, Willems dochter, Schepens 1435. Haer Houvvelijcxe voorvvaerden ſtaen geregiſtreert (gelijck doen de manier vvas) ter Secretarye.

De gemelte Ioff^r. *Aechte Schaert*, quam na het overlijden haers mans vvederom te Dordrecht met haren jonghſten ſone

Philips van Bevervvijck, *Ogierſz. Veertigh, Acht 1541. tot 1546. doen hy Raedt vverde, ende 1554. Schepen, ende 1559. &c. Borgemeeſter van 's Heeren vvegen. Sterf den 12. Mey 1570. Had getrout Joff^r.* Alit van Neck, *Nicolaes dochter, (die een ſone vvas van* Adriaen van Neck *Lambertſz. Schepens, die te vvijve hadde Joff^r.* Aechte Suys, *Arents dochter, Schepens 1368. ende van Joff^r.* Alit Loydinck, *Nicolaes dochter, Schouts ende Borgemeeſters in Dordrecht, hier na in* Boot *te vermelden) ende van Ioff^r.* Ianneken Pallaes *Adriaens dochter, Schepens in Dordrecht 1481. van de vvelcke in den voorgaenden boom van* de Ionge *fol. 47. Sy ſterf den 18. Novemb. 1574. Hadden gevvonnen*

Nicolaes van Bevervvijck, *ſterf jongh voor ſijn ouders, nalatende een dochter* Geertruyt van Bevervvijck, *die troude* Cornelis vander Eyck *Iacobſz. nalatende* Iacob vander Eyck, *vermelt fol. 22. ende* Maria vander Eyck *ghetrout met* Dirck van

Slingelant.

Cornelis van Bevervvijck, *ſterf mede jongh, nalatende by ſyn huyſvrou Joff^r.* Ianne de Lange

Claes dochter, Raeds in Dordrecht, Joff^r. Cornelia van Bevervvijck *eerſt ghetrout met* Matthias van Nederhoven, *Ambachtſheer van Rijſoirt, ende ſtichter van 't huys te* Nederhoven *in de Lind, daer nae met* Cornelis Frans V Vittenſſz. *Borgemeeſter in Dordrecht. Sterf ſonder oir.*

Ian van Bevervvijck, *Acht te Dordrecht 1562. &c. Raedt 1568. VVeeck vermits de troublen 1573. nae Breda. Had ghetrout Ioffrou* Maria Diert, *ende van* Iacob *ende* Marie van Bevervvijck, *beyde ongehout geſtorven.*

Ioff^r. Catharine van Bevervvijck, *had getrout* Frans Cornelis Wittenſſz. *vader van den Borgemeeſter voornoemt. ſterf ſonder oir 1608. out 70. jaren.*

Dierick *volght.*

Ogier van Bevervvijck, *verde 1571. met* Ian van Weſel *Thomaſſz. Schepen, geſtelt VVeeſvader over het VVeeſhuys. Sterf 1576. Had getrout Joff^r.* Eliſabeth Spaen *Iacobs dochter, ende van M^r.* Iacob van Bevervvijck, *geſeyt* Spaen, *geſtorven ſonder eenige kinderen by ſijne huyſvrouvve Ioff^r.* Eliſabeth van Meuſyenbrouck, *M^r. Adriaens (van velcken fol. 22.) ſuſter, nae te laten.*

Ioff^r. Ioſina van Bevervvijck, *troude* Aper Mattheuſſz. *ende van* Philips van Bevervvijck *Aperſz. Borgemeeſter van's Heeren wegen, VVeeſmeeſter, Gecommitteerde tẽ beleyde van Stadts ſa-*

ſaken, Veertigh, &c. getrout met Ioffr. Engeltjen vander Burgh, *vermelt fol. 44. ende vvan Ioffr.* Catharina van Bevervvijck,

Dierick van Bevervvijck, *heeren Philipßz. Veertigh 1569. Schepen 1470. &c. Borgemeeſter van's Heeren vvegen 1593. &c. VVeeſmeeſter, Gecommitteerde ten beleyde van Stadts ſaken, Heemraedt van den Alblaßervvaert, &c. Sterf 1602. Had ghetrout Ioffr.* Eliſabeth Diert, *Marien voorſz. ſuſter, ende dochter van Ionchr.* Cornelis Diert, *Nicolaeßz. ende van* Alit van Segvvaert. *fol. 25. Hadden te ſamen ongehout.*

Cornelis van Bevervvijck, *getrout met Ioffr.* Margriete Lubbert Reverts *dochter, Raedts in Dordrecht, ende vvan* Revert van Bevervvijck, *die te vvijve heeft Joffr.* Willemina van der Steen, *fol. 22.* Alit van Bevervvijck, *ghetrout eerſt met* Aper van Marienborgh, *daer nae met* Henrick van den Eynde.

Ioffr. Maria van Bevervvijck, *huyſvrou van Ionchr.* Nicolaes Turck, *Ambachts-heer van Molenaerſgraef.*

Bartholomeus *volght.*

Iohan van Bevervvijck, *ſterf huyſvrou van* Iohan van Meeuvven, *Raedt in VVette tot Dordrecht, ende Heemraedt in Stryen.*

Ioffr. Alit van Bevervvijck, *troude eerſt* Cornelis van Beaumont, *Raedt in Dordrecht, daer nae* Dominicus Boot, *Baillieu ende Dijcgraef van de landen van de Zijp, VVieringervvaert, &c. ende Vroedtſchap van Alcmaer, ſonder oir.*

Iof-

Ioff^r. Marie van Bevervvijck, *troude eerst capiteyn* François Venier, *daer nae* Pierre Pagnet, *Ritmeester van de compagnie van sijn Excellentie t' Amersfoort, vermaert in onse Historien van de slagh by Ostende. VVan Ioff^r.* Anna Pagnet, *teghenvvoordigh huysvrou van* Gijsbert van Haerlem, *ende Ioff^r.* Susanna Pagnet, *vveduvve van* Christiaen de Lange.

Bartholomeus van Bevervvijck, *troude den 10. September 1589. Ioff^r.* Marie Boot van Wesel, *dochter van* Nicolaes van Wesel,

Heeren Jansz. Schepen in Dordrecht (die een sone vvas van Ian van Wesel, *Thomasz. Schepen in Dordrecht, ende Ioff^r.* Marie van Elsthout, *Jacobs dochter) ende van Ioff^r.* Marie Boot, *M^r. Dominicus dochter, Raedts in Hollant. Hy sterf 1615. nalatende*

Iohan van Bevervvijck *volght.*

Philips van Bevervvijck, *had getrout Ioff^r.* Catharina Thiens, *sterf sonder oir 1635.*

Ioff^r. Dorothea van Bevervvijck.

M^r. Nicolaes vã Bevervvijck, *advocaet voor dẽ hove van Hollant.*

Ioff^r. Alit van Bevervvijck, *troude D^r.* Gomarus Walen, *ordinaris Mediçijn der Stadt Dordrecht, by overgifte vã sijn svvager. storvẽ 1636. vvey nigh uren na malkanderen, van de pest, sonder oir.*

Ioff^r. Cornelia van Bevervvijck.

Iohan van Bevervvijck, *Mediçijn ordinaris der Stadt Dordrecht 1625. Raedt 1627. Schepen 1629. &c. Veertigh, VVeesmeester &c. Had getrout Ioff^r.* Anna van Duverden, *dochter van M^r.* Cornelis van Duverden, *Schepen t'Vtrecht, ende Schout van Amersfoort, ende van*

van Ioff^r. Iohanna van Voort, *uyt den ſtamme van Lochorſt. Sy ſterf den 16. Aug. 1624. ſonder oir. Hy hertroude den 2. December 1626. aen*

Joff^r. Eliſabeth de Backer, *dochter van* Willem de Backer, *Schepen in Ziericzee (die een ſone vvas van M^r.* Cornelis de Backer, *Raedt in den hove van Hollant, in onſe Hiſtoryen vermaert ende van Joff^r.* Barbara Baux) *ende van Ioff^r.* Iacobmina de Witte, *fol. 13. Hebben gevvonnen acht kinderen vvaer van alleen in't leven zijn*, Anna, VVillem, *ende* Iacobmina van Bevervvijck.

Van het dorp BRANTVVYCK, gelegen in den Alblaſſervvaert, treckt te Dordrecht een geſlacht haren naem. Wt het vvelcke 1639. overleden is *Pieter Brantvvijck*, Heer van Blocklandt, Borgemeeſter van 's heeren vvegen. Maer de Ambachtſheerlickheyt komt aen Ioff^r. *Anna VVeytſen*, vveduvve van *Reynier van Oldenbarnevelt*, Heere van Groenevelt, dochter van *Iacob VVeytſen*, die een ſone vvas van M^r. *Quintijn VVeytſen*, Raet in den hove van Hollant, ende Ioff^r. *N. Perſijn*, Ambachtſvrouvv van Brantvvijck.

Het huys te CROOSVVYCK, gelegen ontrent Rotterdam, heeft eertijts toebehoort die van *Crooſvvijck* te Dordrecht. Van devvelcke aldaer in regeringe gevveeſt zijn *Cornelis Crooſvvijck*, Ianſz. *Ian Crooſvvijck*, heeren Corneliſſz. eñ *VVillem Crooſvvijck*, heeren Ianſz. Schepenen.

Deſe *Burgen* ende *VVijcken* vvaren eerſt maer van hout gemaeckt, gelijck vvy oock leſen van het kloſter van Egmont,

gesticht by *Diederick*, den eersten Grave van Hollant; dan zijn daer na met metselvverck versterckt, ofte nieu, gelijck mede tot Egmont gedaen heeft Graef *Diederick* de tvveede, van steen opgebouvvt. Hier van komen *Steyn*, *Almsteyn*, *Batesteyn*, *Blyesteyn*, *Bloemesteyn*, *Bulgersteyn*, *Crayesteyn*, *Croonesteyn*, *Develsteyn*, *Eemsteyn*, *Esbesteyn*, *Eversteyn*, *Grovesteyn*, *Grunesteyn*, *Hagesteyn*, *Hindersteyn*, *Iselsteyn*, *Meresteyn*, *Nyensteyn*, *Oestersteyn*, *Putteesteyn*, *Palesteyn*, *Spreeuvvesteyn*, *Valckesteyn*, *VVielesteyn*.

STEYN vvas eertijts een Reguliers klooster, by der Goude, alvvaer de eeuvvige roem van Hollant, *Erasmus van Rotterdam*, noch jongh zijnde, ontrent den jare 1488. door sijn vooghden vvas ingesteken: maer is nu een hofstede, çierlick op-getimmert, eñ beplant by *Cornelis Schou*, Thresorier van Dordrecht.

ALMSTEYN een slot aen de Riviere *Alm* in den grooten vvaert van Zuyt-Hollant, is in de groote vloet van 't jaer 1421. met d'ander sloten ende dorpen vergaen.

Onder de selve is mede gevveest het slot CRAYESTEYN, gelegen in den grooten vvaert over Slydrecht, het vvelck eertijdts met het Ambacht toe-gekomen heeft de *Stendelingen* van *Hardinghsvelt*, uyt den huyse van *Haesten*, gesproten uyt het Vorstelick huys van *Chastillon*, die, als de groote vvaert verdronck, binnen Dordrecht quamen. Van de selve is gevveest Ioffr. *Hillegond van Crayesteyn*, Arents dochter, ghetrout met *Cornelis vander Mijle*, Heeren Cornelisz. (die, als oock sijn broeder, Borgemeester vvas)

vvas) Borgemeester in Dordrecht 1522. Vader van *Arent van der Mijle*, Ambachtſ-heer vander Mijle, &c. Borghemeester, meerder vermelt. Dit Ambacht vvert tegenvvoordigh beſeten by de kinderen van Dr. *Michiel van Crayeſteyn*, Schepen in Dordrecht, vviens Vader *VVouter van Crayeſteyn* ende van Wulven, Borgemeeſter, 't ſelve gekoft hadde. Wert te leen gehouden van den Heere van *Breederoede* tot een onſterffelick leen.

DEVELSTEYN een oude Ridderlicke Hofſtede, is voor de dijckagie van't jaer 1331. genaemt gevveeſt *Lievershille*, ende de thienden van dien daer naer verkoft onder den name van *Develſteyn*, alias *Livershille*, zijnde in ouden tijde daer onder begrepen alle het lant gelegen tuſſchē het Molevvater in't Zuyde, ende Ooſte, den Molevvegh in't Noorde, ende de Devel aen het dorp van Heer-oudelants-Ambacht in't VVeſte, den grooten vvaert in de Devel gelegen daer inne gerekent. Gelijck noch hedenſdaeghs de thienden van alle 't ſelve onder het blockthiende, van *Develſteyn*, alias *Lievershille* verkocht vverden. Het vvoort *Hille* beteyckent in de oude Nederſacxiſſche tael, ende oock noch jegenvvoordigh in de Engelſche, hooghte, bergh, ofte bergeniſſe, gelijck oock inder daet voor de dijckagie alhier een hooghte ofte bergeniſſe voor de beeſten, in't gorſch vveydende, gevveeſt is. De ſelve hooghte is naer de dijckagie ten deele geſlecht, ende ten deele om-graven met grachten, ende daer op gebouvvt een ſlot ofte ſterckte met ſeer dicke muren, ende daer door genaemt *Develſteyn*, als een ſlot of ſterckte gelegen op de Devel, dit ſelve is geſchiet by

Heer *VVillem van Duvenvoorde*, Ridder, die het ſelve tot een Ridderlicke Hofſtede beſeten, ende te leen gehouden heeft van den Grave van Hollant tot den jare 1351. Daer naer gekomen zijnde aen 't oudt geſlachte van *Brakel*, die (ghelijck oock de voorſz. Ambachtſ-heerlickheyt vanHeer-oudelants-Ambacht) de ſelve Ridderlicke Hofſtede lange jaren beſeten, ende ſommige oock bevvoont hebben, ende onder de laetſte *VVillem van Braeckel* Reynoutſz. knape, die ten echte hadde Ioff^r. *Suete van Beveren*, Nicolaes dochter (haer houvvelickſche voorvvaerden heb ick geregiſtreert gheſien ter Secretarye van Dordrecht) Leenhouvvſter van Dortſmonde. VViens eenigh kint *VVillem van Braeckel* Willemſz. te Leuven in de Studien is komē t'overlijden. VVaer naer oock de voorſz. Ridderlicke Hofſtede vervolgens als vry allodiael goedt gekomen is, ende beſeten by d'oude geſlachten van *Duyck*, *Diemen*, ende *Beveren*, ende het voorſz. Slot anno 1572. by de Spaengjaerts (te vergeefs ghepooght den Briel t'ontſetten, ende tot Dordrecht in te komen) na Rotterdam treckende, af-gebrant zijnde, is anno 1595. by d'Heer *VVillem van Beveren*, heeren Corneliſſz. Ambachtſ-heer van Strevelſhoeck, een gedeelte van dien vveder opgebouvvt, ende noch een ander gedeelte anno 1639. by Heer *Cornelis van Beveren*, heeren Willemſz. Ridder, Ambachtſ-heere van Strevelſhoeck ende VVeſt-Yſelmonde, jegenvvoordige beſitter van *Develſteyn*. Die oock beyde met plantagie, boomgaerden, ende hoven, het ſelve van nieuvvs vveder merckelick hebben verçiert. Ende kan uyt het navolgende geſien vverden, in vvat

voege

voege de ſelve Ridderlicke Hofſtede, eñ de voorſz. Ambachtſheerlickheyt by't geſlacht van *Braeckel* beſeten is gevveeſt.

Ricold van Braeckel, *Knape, 1340. Schepen in Dordrecht, vvan*

Ian van Braeckel, *Knape, Ambachtſ-heer van Heer-Oudelants-Ambacht, by over-gifte van Heer* Ian Oudelant. *Hadde ten echten de dochter Heeren* Herberen van Riede (*zijnde een gheſlacht van jonger ſone uyt den huyſe vander* Mervvede) *die haer vader ſuccedeerde in't leen van de Thienden in Dubbelmonde. VVan* VVillem van Braeckel, *Knape, Ambachtſheer van Heer-Oudelants-Ambacht, Sparendamme, Mathena, &c. ende* Godſchalck van Braeckel, *Schout der Stadt Dordrecht 1408. die vvan een dochter, Vrouvve* Gertruydis van Braeckel, *ghetrout met Heer* Ian van Bollant, *Ridder, &c.*

Godſchalck *volght.*

Herberen van Braeckel, *Heeren Ricoldſz. Knape, Schepen in Dordrecht. Leefde noch 1419. ende vvert ten ſelven tijde bevonden in de lijſte van de Edelen van Hollandt, die als doen tegenvvoordigh vvaren op de handelinghe tuſſchen Vrouvve* Iacoba, *ende Hertogh* Ian van Beyeren, *haren oem, binnen VVoudrichem.*

Godſchalck van Braeckel, *Heeren Ricoldſz. Knape, Raedt, ende Rentmeeſter generael van Zuyt-Hollant 1384. Schepen in Dordrecht 1383. beſitter van Develſteyn. VVan*

Iehan vã Braeckel, *Knape 1389.*

Willem van Braeckel, *Knape, binnen Dordrecht gebleven 1406.*

Reynold *volght.*

Vrouvve Machtildis van Brakel, *vvas getrout met Heer* Frederick van Vtenham, *Ridder, Mareſchalck van Utrecht 1418.*

Reynold van Braeckel, *Heeren Godſchalcſz. Knape 1412. Hadde*

ten echte Joffr. Iennette, *dochter van Heer* Willem Eggert, *eerſte Heer van Purmereynde, Threſorier van Hollant, &c. Deſe heeft Develſteyn bevvoont. Hy vvan*

Iehan *volght.*

Willem van Braeckel, *Knape, Schepen in Dordrecht, 1442. Hadde ten echte Joffr.* Suete van Beveren *Nicolaes dochter, Leenhouſter van Dortſmonde. De ſelve heeft Develſteyn ten deele toe-gekomen eñ eenige tijt bevvoont. Harẽ eenigen ſone,* Willem van Braeckel, *Knape, is jongh geſtorven.*

Heer Godſchalck van Braeckel, *Prieſter 1454.*

Vrouvve Renolda van Braeckel, *ghetrout met Heer* Iacob, *Heer van VVoude, VVarmont, ende Alcmade.*

Iehan van Braeckel, *Knape, Ambachtſ-heer van Heer-Oudelants-Ambacht, by overgifte van ſijnen neve Heer* Ian van Braeckel *VVillemſz. Ridder 1421. deſen heeft Develſteyn ten deele toegekomen. Hy vvan*

Iehan van Braeckel, *Knape, Ambachtſ-heer van Heer-Oudelants-Ambacht, hem verlijdt 1434.*

Naer deſen Ian van Braeckel, *is 1478. met de voorſz. Ambachtſheerlickheyt ten erf-leen verlijdt Mr.* Ian Duyck, *te voren gevveeſt zijnde een recht leen. Ende heeft de ſelve Heer* Duyck *mede beſeten het gedeelte van* Develſteyn *dat* Iehan van Braeckel *Reynoutſz. toe te komen pleegh, ende naer het overlijden van* Willem van Braeckel *het voorſz. ſlot in't geheel blijvende, zijnde d'andere landen gekavelt tuſſchen d'erfgenamen van de ſelve* VVillem van Braeckel, *ende Ioffr.* Suete van Beveren.

Eemsteyn heeft eertijdts gelegen in het Ambacht van *Eem*, in den grooten vvaert van Zuyt-Hollant, in't jaer 1380.

Van

Van het ſelfde ſullen vvy hier nae onder de Kloosters handelen.

PUTTESTEYN eertijdts gelegen by Heynenoort, is mede in de groote vloet vergaen. De fondamenten van 't ſlot zijn noch in't jaer 1593. nae veel gravens, gevonden.

VALCKESTEYN, tuſſchen Roon ende Portugael, is een ſterck ſlot, eertijdts doen bouvven by den Heere van Putte. Hier af hebben die van *Valckeſteyn* in den Hage haren toenaem. Is gekoft by *Ioos Grijph*, daer nae genoemt van *Valckeſteyn*, gelijck oock ſijn nakomelingen.

Eenige van deſe Sloten hebben van vvegen hare ſterckte, oock den naem van *Fort* gekregen, als onder andere *Amers-fort* (dat is, Eems-fort) *Dor-fort*, ende *Mont-fort*, daer nae door aenbouvvinge tot ſteden gevvordē: ende miſſchien oock *Bevervoort*, *Breevoort*, voor *Beversfort*, *Breetfort*. Hebben hier te lande treffelicke geſlachten gegeven, vvaer van *Montfort* alleen dient tot ons voornemen.

De oude Burgh-graven van MONTFOORT ('t vvelck nu is aen d'Heere van *Merode*) voerden tot haer vvapen een ſchaecbert van ſilver ende ſabel: Onder andere Heeren, als getuygen genoemt in ſekeren brief van Heer *Otto vander Lippe* in't jaer 1227. vvas mede *Everhard*, Burgh-graef van *Montfoort*, die oock met het ſelfde vvapen ſegelde. In een brief van *Otto* Biſſchop van Vtrecht, ſtaet mede als getuyge *VVilhelm van Montfoort*. In een anderen van Biſſchop *Henrick* is mede ghetuygen *VVouter Gerhardſz.* Burgh-grave van *Montfoort*, 1260. Onder andere Hollandtſche edelen, die 1301. Biſſchop *VVillem* verſlougen,

vver-

vverden in de Chronijck vermelt Heer *Philips van Montfoort*, ende Heer *Svveer van Montfoort*. Van dit geſlacht hebben meeſt tot Leyden geleeft de volgende,

Floris van Montfoort, *leende in't jaer 1407. doen Gorcum beklommen vverde 10. nobelen, als vermelt is in de Secretarye van Leyden, in ſeker boeck daer toe zijnde, fol. 17. Had getrout Joff^r.* Lijſbeth van den Boſſche, *Hugens dochter, vvaer van hier na in Alblas. Hy vvan*

Iacob van Montfoort, *ghetrout met Ioff^r.* Marcelia van Tol, *Floris dochter, ende van Joff^r.* Machtild Vinck. *Liet nae*

Floris van Montfoort, *ſterf te Bergen op Zoom. Had getrout Ioff^r.* Beatris van Lis, *Kerſtant Nanninx dochter, vermelt in de Chronijck van Hollandt 1481. VViens vader vvas* Nanne van Lis, *die in't voorſz. jaer 1407. te Leyden oock gheleent heeft 25. Nobelen, als blijckt fol. 18. VVan*

Ian van Montfoort, *ghetrout te Delft, ende vvan* Pauvvels van Montfoort, *vviens dochter Vrouvv* Maria van Montfoort *troude eerſt* Pieter van Svvieten, *Heere van Svvieten, eñ had daer by een ſone, ende een dochter; daer nae Heer* Cornelis Croeſing, *Ridder, Heere van Benthuyſen, ende Soetermeer, Houtveſter van Hollandt, ende hadde by hem eenen ſone.*

Iacob. *van hem volght.*

Joff^r. Margriet vãMontfoort, *troude eerſt* Henrick vanPaffenrode, *daer nae M^r.* Richard Barradot, *Secretaris van dẽ grooten Rade te Mecchelen. Hadde by beyde kinderen.*

Ioffrou Alit van Montfoort, *troude* Ian van Blyterſvvijck, *ende vvan kinderen.*

Suſter Marie van Montfoort, *religieuſe ende conventuale 't ſint*

Mi-

Michiels in de Vrouvven camp te Leyden.

Joff^r. Cæcilia van Montfoort,

Iacob van Montfoort, *Florißz. ſterf den 17. Maert, in't jaer 1554. Begraven in de Nonne-kerck, onder eenen ſarck met ſijn naem ende 4. quartierē,* Montfoort, Tol, Lis, *ende* Mye, *ghelijck die noch tegenvvoordigh leyt, daer de Theologanten leſen, zijnde de Academie eertijdts ghevveeſt de Nonne-kerck. Hy voerde ſelve* Montfoort, *met* Lis *gequarteleert. Had ghetrout Ioff^r.* Dirckſgen Boelen *van Lindenburgh, Dircks dochter, Borgemeeſters in Amſterdam 1453. Lieten nae*

Dirck. *Van deſe volght.*

Claes van Lindenburgh *troude Ioff^r.* Neeſgen van de Graft, *Simons dochter, eñ vvan* Simon van Lindenburgh, *getrout met de dochter van* Cornelis van Zanen.

Floris van Montfoort, *troude* Ida Dircks, *vvan* Iacob van Montfoort, *ende* Heyltgen van Montfoort, *die te man hadde,* Henrick Dirckſz. van Santen *te Delft, ende hadden tvvee dochters Dircksjen, ende Agniesjen.*

Ioff^r. Ioſine van Montfoort, *troude eerſt* Claes van Zijl *Pieterſz. ende vvan Ioff^r.* Goedel van Zijl, *eerſt getrout met* Dirck van Berckenroede *Henricſz. liet nae eenen ſone* Henrick, *verlijdt met de goederen van* Berckenroede *1559. daer nae met* Reynout van Sonnevelt, *ende vvan* Adriaen van Sonnevelt. *Ioff^r.* Ioſine *voorſz. hertroude aen* Simon van *troude* Gerit van Stienevelt, *ende liet na een ſoon, ende een dochter.*

Eemſkerck *Ianſz. eñ vvan* Claes *ende* Simon van Eemſkerck.

Joffr. Catharine van Montfoort, *troude Mr.* Dominicus Boot, *Mr. Vranckenſz. Raedt in den hove van Hollant. Hadden te ſamen 20. kinderen, vvaer onder Joffr.* Maria Boot *troude* Niclaes van Weſel, *heeren Janſz. Schepen in Dordrecht, fol. 56. eñ Joffr.* Ioſine Boot, *ſijn broeder* Ian van Weſel. *Hebben beyde kinderen nagelaten.*

Joffr. Beatris van Montfoort, *troude* Cornelis vander Laan, *eñ vvan onder andere* Gerit vander Laan, *Borgemeeſter van Haerlem, &c. Had getrout Joffr.* Catharine Oem *Iacobs dochter van Dordrecht.*

Dirck van Montfoort *Iacobſz. troude eerſt Joffr.* Duyſjen van de Graft *Ians dochter, ſonder kinderen, ten tvveeden Joffr.* Beatris Splinter *Ians dochter, Rentmeeſters van VVaßenaer, ten derden Joffr.* Baerte van Svvieten *Dircks dochter, ende vvan by de tvveede*

Claes van Montfoort, *troude* Marie vãDuſſeldorp *Ians dochter, eñ vvan* Beatris van Montfoort, *ghetrout met* Iſbrant de Bye, *Pieterſz. nalatende* Beatris *ende* Claes de Bye.

Joffr. Marie van Montfoort, *had getrout* Pieter Ianſz. du Bien *tot Rotterdam.*

Joffr. Beatris van Montfoort, *troude* Adriaen van Leeuvven *Aertſz.*

Ian van Montfoort, *ſterf ongehout.*

By de derde,

Ian. *van deſe volght.*

Beatris, *jongh geſtorven.*

Ian van Montfoort *Dirckſz. troude Joffr.* Adriane van Poelgeeſt, *ende vvan* Iacob, *Joffr.* Dirckſgen, *ende* Baerte van Montfoort.

Doch het landt en heeft door het uyt-delven van de graften en-

ende vlieten, ſoo vvel met aerde alleſins niet konnen ver-effent vverden, ofte oock van alle inbreuck ſoo bevvaert vveſen, datter niet op ſommige plaetſchen eenige diepten noch gebleven, ofte daer na gemaeckt zijn, Poelen, Broucken, Kreecken, eñ Beecken genoemt, die mede eenige dorpen, ende ſtam-huyſen hare benaminge gegeven hebben, als *Poel, Poelenburgh, Poelgeeſt, Poel-vvijck, Abſ-poel.*

Het huys van POEL, ofte *Padden-poel*, eertijdts gelegen in Rhijnlant, behoorde in den jare 1393. den Heere van *VVaßenaer*, is daer nae verandert in een Ioffrouvven klooſter, ende *Nonne-poel* genoemt. Is met het beleg van Leyden 1573. verbrant. Hier van hebben haren naem de Edelen *van den Poel*, gekomen van *VVillem* den vierden, Grave van Hollandt, die teelde buyten houvvelick by Ioff^r. *Alit vander Mervvede*, Heeren Daniels dochter, Ridders, Heer *Daniel vanden Poel*, Ridder, die in't jaer 1408. van de Luyckenaers verſlagen bleef, ſeer out zijnde, ende hadde gevvonnen Heer *Gijſbrecht*, Heer *Dierck*, ende Heer *Iacob van den Poel*, Ridderen, met *Clauvvert van den Poel*, Caſteleyn van Geertruydenberge. *Goſvvijn van den Poel*, heeren Iacobſz. voorſz. hadde getrout Ioff^r. *Geertruyt van Dorp*, in't jaer 1412. Noch vvas van deſe *Ian van den Poel*, daer Heer *Daniel* over-groot-vader van vvas: hy hadde te vvijve Ioff^r. *Lijſbeth*, dochter heeren Willemſz. *van Abcoude*, ende *VVijck*, ende haddē kinderen. Als oock Ioff^r. *Marie vanden Poel* Dircks dochter, ende huyſvrouvve van *Nicolaes vander Laan.* Zijn mede eenige Borgers te Dordrecht, genoemt van den *Poel*, die

haer rekenen van't ſelfde geſlacht te vveſen.

Poelvvyck een Ambacht gelegen aen de *Myle* in den grooten vvaert van Zuyt-Hollant, is mede met d'andere in't jaer 1421. verdroncken. In den jare 1438. vvert daer van vermelt Ambachtſ-heer gevveeſt te zijn, Heer *Lodevvijck van Praet*, Ambachtſ-heer van Moerkercken.

Ende om dat de eerſte Chriſtenen in deſe beecken, poelen, ofte ſtil-ſtaende vvateren plegen gedoopt te vverden: ſoo houden ſommige Dorpen met haer namen daer van noch de gedachtenis, als *Boven-kerſ-poel*, *Haring-kerſ-poel*, *Hooge-kerſ-poel*, *S. Ians*, eñ *S. Pieters-kerſ-poel*, *Out-kerſ-poel*, *Sybe-kerſ-poel*, *VVeſperkerſ-poel*. Want *Kers* beteyckent in d'oude tale *Chriſtus* (vvaer van noch komt *Kers-mis*) ende *Kerſtenen*, Chriſtenen, *Kerſtant*, Corſtiaen, ofte Chriſtiaen. Noch heeten nae deſe diepten *Brouck*, *Brouckhuyſen*, *Brouckermeer*, *Abbenbrouck*, *Achterbrouck*, *Babylonienbrouck*, *Bannebrouck*, *Bennenbrouck*, *Berenbrouck*, *Cattenbrouck*, *Grootenbrouck*, *Hardenbrouck*, *Henſbrouck*, *Huchtenbrouck*, *Ielingerbrouck*, *Iſelbrouck*, *Leerbrouck*, *Lutkebrouck*, *Meerdelangbrouck*, *Meerkercke-brouck*, *Oeſtbrouck*, *Polſbrouck*, *Rietbrouck*, *Roverſbrouck*, *Ruyghbrouck*, *Schyebrouck*, *Segvvelderbrouck*, *Spanbrouck*, *Stabrouck*, *Varrebrouck*, *Verbrouck*, *VVeedebrouck*, *VViltbrouck*. Hier komen by *Kreecke*; *Crieckenbeeck*, *Gaeſbeeck*, *Hillegommerbeeck*, *VVasbeeck*, *VVeſterbeeck*. Grooter vvateren, die tuſſchen het lant lagen, hebben ſy *Meren* genoemt, als halve Zeen, gelijck *Mer* in François, ende *Mare* in Latijn de Zee beteyckenen, daer van komen *Aelſmeer*, *Almeer*, (dat is *Alcmere*, gelijck in oude brieven ſtaet,

ſtaet, nu Alcmaer) *Bellemermeer, Boeckelmeer, Buyckeſlootermeer, Haerlemermeer, Hellemeer, Kerckmeer, Lantſmeer, Legmeer, Leytſchemeer, Opmeer, Soetermeer, VVogmeer, VVormeer, Zuydermeer.* Na de Vlieten, tuſſchen de dijcken, als rivieren, loopende, zijn genaemt *Vliet, Biervliet, Blinckvliet, Burghvliet, Geervliet, Heenvliet, Hoogevliet, Portvliet, Santvliet, Steenvliet, Thorenvliet.* Als oock nae de rivieren *Overſchye, VVeſtmaes, Maeſlant, Maeſlantſluys, Purmerlant, Purmereynde.* Ende die op de mont van de rivieren leggen *Alm-monde, Dubbel-monde, Iſelmonde, Leckſmonde, Stryenmonde*, ende (gelijck ſommige meenen) *Egmont*; vvaer by qualick gevoeght vvert *Dortſmonde.* Nae ſlooten, graven, ende havens nemen haren naem *Ackerſloot, Beverſloot*, (oock geſeyt Ioff. *Lijſbeth die Bever ſloot*) *Buyckeſloot, Butterſloot, Donckerſloot, 's Gravenſloot, Loenderſloot; Blaeſkijnſgraef, Molenaerſgraef; Brouvvershaven, Delfshaven, Symonshaven.* Sommige ſteden, ende dorpen, houden, ſonder yet by te vougen, den ſimpelen naem van haer aenſpoelende rivieren, als *Delft, Goude; Alblas, Diemen, Drimmelen, Drongelen, Dußen, Flardinge, Sprange.* Iae eenige plaetſchen trecken haren naem alleen uyt het vvater, als *VVaßenaer, VVateringe, VVaterlant, Zeelant.*

Het dorp ALBLAS (geſeyt als *Al-plas*) leyt in den leegen vvaert, daer van den *Alblaßer-vvaert* genoemt is. Dit oudt, ende treffelick Ambacht vvert te leen gehouden van de Graeffelickheyt van Hollant; ende heeft den naem gegeven aen een oudt ende adelijck geſlacht. Van het vvelck gevveeſt zijn

Otto van Alblas, *Ridder, vermelt t'Vtrecht in't jaer 1219. Liet na*

by vrouvv Badelogis N. *ſijn huyſvrouvv*,

Henrick van Alblas, *Knape, 1255. daer nae Ridder. Hadde getrout Vrouvv* Agnes vander Mervvede. *Sy vvert vermelt in't jaer 1280. hertrout te zijn aen* Ian de Wenna. *Liet nae by den eerſten man*

Iohan van Alblas. *Hy had 1273. tot vooghden* Iohan van Aldenburgh, *ende* Gerit vander Mervvede *ſijnen oem, ende 1279. eenen* Everdijck. *In't jaer 1288. ontfingh hy van't Capittel van S. Marien t'Vtrecht de Thienden in Alblas, die ſijn vader mede beſeten hadde. Noemt 1311.* Gijſbert van Nyenroede, *Knape, ſijnen ſvvager, ende zegelt met den ſelven. Liet nae*

Gijſbrecht *volght*.

Joffr. N. van Alblas, *vvas ghetrout met* Gijſebrecht van den Boſſche, *uyt het geſlacht van* Iſelſteyn, *ende* Amſtel, *ende vvan* Engelbrecht van den Boſſche, *Knape, vermelt 1344. die liet nae* Huge van den Boſſche, *vermelt collateur van de proeven op't heyligh kruys in S. Pieters kerck te Leydē. VVan by Ioffr.* Geertruyt *VVillem* Veens *dochter, Ioffrou* Lijſbeth van den Boſſche, *huyſvrouvv van* Floris van Montfoort, *fol. 65. vermelt*.

Gijſebrecht van Alblas, *Knape. Zegelde in't jaer 1329. de 5. ruyten beneven malkander in't midden van den ſchildt*.

In't jaer 1388. vvert vermelt Vrouvv Mabelia, *dochter heeren Jacobſz. van Lichtenbergh, Ridders, de Vrouvv van Alblas. ende is ſeder die tijdt vervremt gebleven aen andere geſlachten, tot dat het vvederom aen de nakomelingen van d'oude Heeren by koope gebracht is dē 10. December 1623. door Heer* Cornelis vander Myle, *vviens grootemoeder vvas Joffr.* Cornelia van Alblas *heeren Ians dochter, gelijck blijckt uyt den volgenden boom.*

Ian

Ian van Alblas *Reyersz. Ambachts-heer van Dubbeldam, ende Schepen in Dordrecht. Had getrout Joffr.* N. Hallings, *ende vvan*

Willem van Alblas, *heeren Iansz. Ambachts-heer vander Myle, ende Dubbeldam, Borghemeester in Dordrecht 1498. Had ghetrout Joffr.* Marie van Drencvvaert, *VVillems dochter Borghemeesters. Bleef vveduvve met elf kinderen, als*

Mr. Cornelis Willemssz. *Deken ter groote kerck.*

Willem van Alblas, *Schepen in Dordrecht 1544. Had ghetrout Joffr.* Cornelia Oem *Iacobs dochter, sonder oir.*

Ioffr. Margriet vã Alblas, *troude* Pieter van der Marck, *Simonsz. mede sonder kinderen.*

Susters Geertruyt *ende* Cornelia, *Bagijnen in S. Aechten te Delft.*

Ian *volght.*

Adriaen van Alblas, *sterf ongehouvvt.*

Suster Clementia, *Clarisse te Hooghstraten.*

Ioffr. Marie van Alblas, *troude* Meynard van Segvvaert, *vermelt met sijn geslacht fol. 25.*

Joffr. Anne van Alblas, *troude eerst* Ian van Nuyssenburgh, *daer na* Hubrecht Tack, *ende had by beyde kinderen.*

Mr. Frans van Alblas, *Canonick ter groote kerck. vvan een natuerlicken soon* Willem Fransz. *die by sijn huysvrouvv* Commerken Snouck, *vvan* Mr. Adriaen Snouck, *ende Joffr.* N. Snouck.

Ian van Alblas, *heeren VVillemsz. Ambachts-heer vander Myle, Dubbeldam, S. Anthonis Polder, Borgemeester in Dordrecht 1524. Had getrout Joffr.* Marie de Iode, *Adriaens dochter. vvan drie dochters, die kinderen nagelaten hebben.*

Joffr. Cornelia *volght.*

Joff. VVillemine van Alblas, *trou-*

troude Herman Oem *Danielſz. Hadden kinderen.*

Joffrou Ermgard van Alblas, *troude* Pieter Muys *Iacobſz. Schepen in Dordrecht, ende hebben kinderen na-gelaten.*

Ioff^r. Cornelia van Alblas, *Ambachtſ-vrou vander Myle, Dubbeldam, S. Anthonis Polder. ſterf 1564. Had getrout* Arent vander Myle, *heeren Corneliſz. Borgemeeſter in Dordrecht 1541. ende vvan*

Joff^r. Marie vander Myle, *getrout met M^r.* Aelbert van Loo, *Commijs van's Koninghs finantien te Bruſſel, ende hadden kinderen.*

Ionch^r. Cornelis vander Myle, *Ambachtſ-heer vander Myle, Dubbeldam, S. Anthonis Polder, ende in't jaer 1568. Caſteleyn vander Goude, ſterf ſonder kinderen te Leydē 1605. Had eerſt getrout Ioff^r.* Catharine Hoppers, *Jocchums dochter, Raets van de Nederlanden in Spaengjen, daer nae Joffrou* Adriane van der Does, *Iacobs dochter.*

Adriaen vander Myle *volght.*

Ionch^r. Iohan van der Myle, *Ambachtſ-heer vander Myle, en-*

de S. Anthonis Polder na ſijn broeder, Schepen in Dordrecht 1582. Had eerſt ghetrout Joff^r. Agatha van Burgh, *Anthonis dochter, Borgemeeſters in Ziericzee, eñ vvan onder andere Joff^r.* Eliſabeth vander Myle, *Ambachtſ-vrou van Küſ-houck, hier voor fol. 13. in de Heeren van Cats vermelt. Daer na Joff^r.* Chriſtine van Blyenburgh, *Heymanſz. ende vvan Ionch^r.* Heyman vander Myle, *Ambachtſ-heer vander Myle, ende S. Anthonis Polder, die hy ſtervende ſonder kinderen, by teſtament legateerde aen ſijnē neve, Heer* Cornelis vander Myle, *hier nae volgende.*

Adriaen vander Myle, *Ambachtſ-heer van Bleſgenſgraef, ende Dubbeldam, Preſident van den hove van Hollandt. Had ghetrout*

Vrouvv

Vrouvv Magdalene van Nyenburgh, *Mr. Cornelis dochter, Raedts in Hollant. ende vvan*

Heer Cornelis van der Myle *volght.*

Vrouvv Cornelia vander Myle, *troude 1603. Ionchr.* Daniel de Hertaing, *heere van Marquette, Colonnel ende Lieutenant van de Ruytery. ende vvan Jonchr.* Willem van Hertaing, *heere van Marquette, ende Ionchr.* Adriaen van Hertaing.

Heer Cornelis vander Myle, *Ridder, Heere vander Myle, Baccum, Dubbeldam, Alblas, Bleſgenſgraef, S. Anthonis Polder, &c. Raet van ſijn Excellentie* Mauritz, *Prince van Oraengjen, Ambaſſadeur aen* Henrick *de* IV. *Koningh van Vrancrijck, ende de Republijcke van Venetien, ende nu van vvegen de Ridderſchap gecommitteert ter vergadering van de Groot-Mogende Heeren Staten van Hollandt, ende vvederom Curateur van de Academie tot Leyden. Heeft getrout Vrouvv* Marie van Oldenbarnevelt *Heeren Iohans dochter, ende gevvonnen Jonchr.* Adriaen vander Myle, *heere van Bleſgenſgraef, Gouverneur van VVillemſtadt, ghetrout aen de dochter van d'Heere van Raephorſt.*

Vrouvve Magdaleen van der Myle, *ghetrout aen* Meſſire de Loges.

Het 5. Capittel.

VVie de oudtſte Burgh-Heeren gevveeſt zijn. VVat de name van Grave beteyckent, ende vvie die eerſt gevoert hebben. VVanneer den eerſte Grave van Hollant gevveeſt is. De beginſelen van Dordrecht. De naem-reden van Dorfort ende Dordrecht; als oock van andere plaetſchen in Drecht uytgaende.

DE gene, die eertijts die Burgen, Wijcken, ende Sterckten, daer nu af geſproken is, beſaten, zijn de oude Heeren, ende machtighſte in't Lant gevveeſt. Onder de ſelvige is de oudtſte geheugeniſſe van de Heeren van *Valckenburgh*, van *VVaßenaer*, *Burgh-graven* van *Leyden*, de Heeren van *Egmont*, *Arckel*, ende andere, meeſt *Graven* genaemt; vvelck vvoort niet anders en beteyckent als Rechters, gelijck men noch ſeyt Dijcgraven, Pluym-graven, &c. dat is, Rechters van de dijckagje, ende 't gevogelte. 'T is ſeker, dat van alle oude tijden Hollandt Staets gevvijs, gelijck huydenſdaeghs, geregeert is ghevveeſt by den Adel, ende de aenſienlijckſte uyt de Borgery: dan vverde in elck deel door de gemeente eē Hooft ofte Prinçe verkoren, om haer recht te doen, dien ſy daerom Grave, ofte Richter noemden. Want dat is het eygen ampt van een Prinçe, een yegelijck recht te doen. Onder die vvaren *Gerolf*, *Thietbold*, ende andere, die den naem van Graven voerden. Als deſe van de Normans, die het geheele lant vvreedelick vervvoeſten, het volck ombrachten, ſteden ende dorpen in brant ſtaken, verſlagen vvaren; ſoo is tegen haer gevvelt tot velt-overſte verkoren *Dirck*, de ſoon van *Gerolf*, een kloeck ende ſtrijdtbaer man. Deſe Grave *Dirck*, liet vveder eē ſoon nae van ſijn vaders naem. Van dien *Gerolf*, een inlants Heere, ende niet van *Sigebert* van Aquitanien (gelijck de Chronijck ſchrijft) vvert by de ervarenſte in onſe oudtheyt gelooft, gekomē te vveſen *Dirck*, die voor de eerſte Grave van Hollandt bekent is gevvorden in't jaer 933. als in Vrancrijck Koningh vvas Karel de Slechte, ende niet de

Ka-

Kaluvve, gelijck de Chronijck dvvaelt. Deſe hadde een broeder met namen *VValgar*, van dē ouden, ende trouvven hiſtoryſchrijver *Regino* ghenaemt Grave der Vrieſen. Men leeſt in de Chronijck van den gemelten *Regino* (die in 't jaer 910. leefde) dat ten tijde van den Keyſer *Arnulfus*, in't jaer 898. *Zundebolgh*, Koningh van *Auſtraſien* (daer Hollant, Zeelant, &c. mede onder vvaren) ſijnen getrouvven velt-heer, met namen *Reginard*, door quaet ingeven van ſommige hovelingen, van goet ende ſtaet berooft hebbende, belaſte binnen veerthien dagen uyt ſijn Koninghrijck te vertrecken; ende dat de ſelve *Reginard*, vergeſelſchapt met den Grave *Odorcus* (*Gouthouven* neemt deſen voor den gemelten *Dirck*, namaels den eerſten Grave van Hollant) ende eenige andere, met vrouvven ende kinderen ſigh in een plaets *Durfos* (by *Heda*, die dit ſelfde beſchrijft, ſtaet *Dorfos*) genaemt, begeven, ende aldaer hem ſterck gemaeckt heeft; ende dat de Koningh ſulcx vernemende, een leger vergaderde, vvaer mede hy die ſterckte ſocht te overvvinnen: maer dat hy vermits de poelen, ende den geſtadigen op ende af-loop van't vvater, 't vvelck de Maes aldaer maeckte, van 't belegh heeft moeten op-breken. Wt vvelcke beſchrijvinge, als oock de gelijckheyt van benaminge, de hoogh-geleerde ende ſeer ervarene in des Vaderlants outheyt, M^r. *Arent van Bucchel*, oordeelt dat *Durfos* is, 't gene nu *Dordrecht* hiet; ende datter *Durfort* behoort te ſtaen. Het vvelck voorvvaer niet vremt en is. Ende by aldien raden geoorloft behoort te vveſen in ſaken, vvaer van by de Outheyt ons niet ſekers nagelaten is: ſoo en zoude miſ-

ſchien niet onvvaerſchijnelick zijn, dat onder andere Burgen ende Sterckten in Hollant, gelijck boven verhaelt is, alhier, op de ſamen-vloet van Maes ende Wael, een ſterckte gemaeckt is, door *Dirck*, by de Latijnſche *Theodericus*, ofte *Theodoricus* genoemt, ende verkort *Dorcus* (vvaer voor *Odorcus* gedruckt is) de gemelte grootvader, ofte yemant anders van de verder voorouders van deſen *Dirck*, oft *Dorcus*, die met *Reginard* af quam, ende hem op ſijn ſlot bracht, het vvelck nae den ſtichter den naem voerde van *Dorfort*, als of men ſeyde *Dorcs-fort*, ofte *Dircks-fort*. Dat hier by allencxkens vele luyden om de goede gelegentheyt, ende verſekertheyt van de plaetſch, toe-gekomen zijn, ende dat door het aenbouvven van huyſen ten laetſten een ſtadt gevvorden zijnde, daer de Graven gehult, ende be-eedight vvierden, oock haer gerecht, ende vierſchaer ſpanden, daer van geheeten is *Dordrecht*, als of men ſeyde *Dorcs-recht*, ofte *Dircks-recht*. Want de veranderingh van een letter valt lichtelick. Wy ſeggen *Maſe*, by de Latijnſche *Moſa*, ende by de Françoiſchen *Meuſe*; den *Rhijn* vvert in Latijn *Rhenus* ghenoemt, &c. Soo vint men oock voor *Dordrecht* 1243. *D'hurdrecht* geſchreven, in eenen brief van *Nicolaes*, Heere van Putten, als oock dickvvils *Durdrecht*, gelijck het oock ſtaet op het groot ſegel van de ſtadt, ende in ſekere brieven van *Henrick van Alblas* in 't jaer 1255. ende in andere vverden vermelt de borgers van *Thurdrecht*, (gelijck hier voor de lichte verandering van Th. ende D. mede aengeroert is) vvaer voor by eenighe geſchreven vvert *Thuridrecht*, als *Thierry-drecht*, het vvelck al 't ſelfde is.

Want

Want *Thierry* niet anders en vvil ſeggen als *Dirck*. Hoe-vvel ſommige hebben gemeent die benaminge te komen als van *Thorendrecht*, devvijl de Stadt rontſom met thorens beſet is gevveeſt, vvaer van noch eenige overigh zijn. Ick heb dickvvils bedacht vvaer van by vele deſe ſtadt in't Latijn *Dordracum* ghenoemt is; dan die naem en kan mede niet beter getrocken vverden, als van den ſelven *Dorcus*; gelijck oock *Dodratum*, alſſe by *Æneas Sylvius* (die naé Paus *Pius* de II. gevveeſt is) ofte *Dodrana*, gelijckſe by *Dominicus Marius*, beyde Italianen, in hare ſchriften geheeten is. De meerder-gemelte *Adriaen de Ionge*, by-brengende dat de oude ſchrijvers *Beka*, ende *Sigebertus* (die van *Diæus* oock gevolght vverden) het vvoort *Trecht* ofte *Drecht* nemen voor een ſtadt, vought daer by, dat het anders niet en beteyckent, als het Latijnſche *Forum*, dat is Merckt, te vveten een plaetſche daer alderhande vvaren ende goederen te merckt gebracht ende gedragen vverden. Gelijck dan by de Romeynen de naem van *Forum* vele ſteden in Italien gegeven is, als *Forum Iulij*, *Forum Livij*, &c. ende in Hollant *Forum Adriani*, Cluverio *Voorburgh*: alſoo meent hy oock dat *Durdrecht* eertijts is gevveeſt *Forum*, ofte de Merckt van een treffelick man *Duretus*, van den vvelcken (ſeyt hy) onſe hiſtoryen gevvagh maken, doch vveynigh, ende duyſter. Dit gevoelen vvert van ſeer vveynige gevolght, ende by-nae van alle de Schrijvers der outheyt onſes Lants ganſch vervvorpen. Want van dien *Duretus*, en is nimmermeer eenige kenniſſe gevveeſt. Ende aen het vvoort *Drecht* vveygeren ſy die beteyckeningh, ende houden het daer voor,

dat *Drecht*, *Trecht*, of *Tricht*, niet anders te ſeggen en is, als overtocht; dat oock de plaetſchen vvelckers naem alſoo uyt gaet, gelegen zijn aen de rivieren, ende daer door betoonen, te vveſen tot overtochté van de ſelvige. Gelijck *Maeſtricht* den overtocht van de Maes, als of men 't haelde van over *Maes-trecken*; *Vtrecht*, het over *trecken* van de *VVilten*, gelijck *Beka* ende *Sigebert* meenen, 't vvelck oock gevolght is van den hoogh-geleerden *Iohan Rutgers* van Dordrecht, (dan beriſpt van *Cluverius*, die het eenen ſimpelen overtocht uytleyt) ofte eenen ouden overtocht, gelijck men van outs dien naem *Autrecht* geſchreven vindt. Op de ſelfde vvijſe vvert gelooft, ende bevveert van den gemelten heere *Rutgers*, Ambaſſadeur van Svveden, in ſijn verſcheyde Leſſen, dat *Dordrecht* zoude geſeyt vveſen, als den overtocht van de riviere *Dort*, een ſpranck van de Mervvede. Ende dat de ſelvige aen de Stadt geloopen heeft, ſeyt hy niet alleen te blijcken uyt de oude ſchriften, maer oock uyt een oude kaerte, die openbaerlick in de ſtadt bevvaert vvert. Hy voechter by, dat aen de gemelte riviere plagh te leggen een dorp, met namen *Dortſmonde*, als of men ſeyde de *mont* van *Dort*, ghelijck *Iſelmonde*, de *mont* van de *Iſel*, ende andere hier voor verhaelt; dat het ſelvige dorp, door de groote vloet van het jaer 1421. doen de Stadt van den vvaert af-geruckt vverde, vvech gheſpoelt is, ende de *Dort*, onder de Maes gemenght zijnde, verdvvenen. Dit is al te ſamen ſeer vvaerſchijnelick, ende vvert van *Cluverius*, *Gouthouven*, *Eyck*, ende vele andere voor vvaerachtigh opgenomen, ſoo dat een yegelijck de ſelve nu buyten

tvvijf-

tvvijffel ſtelt. Maer ſy gaet even-vvel, na mijn oordeel, noch loſch. Want vvat belanght de riviere ofte vvater-vloet *Dort*, de ſelfde en is in de oude ſchriften ganſch niet te vinden, ende de oude kaerte, op't Stadthuys hangende, en vertoont daer van in't minſte geen blijck. De naem van *Dortſmonde* geeft voorvvaer een groote vvaerſchijnelickheyt, door de gelijckeniſſe, die hy heeft met andere dorpen op de mont van de rivieren leggende: dan dat is noyt (voor ſoo veel bekent is) een dorp, maer alleen de naem van een viſſcherye gevveeſt, ſtreckende van de *mont* der *Dortſche* haven tot de *Dubble* over het huys te Meerdervoort. Ende is deſe Viſſcherye langen tijdt te leene gehouden by het oude geſlacht *Beveren*, door overdracht van het Ridderlicke huys vander *Mervvede*. Heer *Cornelis van Beveren*, Ridder, &c. na ſijn oudt-oem, ende vader, Raedt, ende Rentmeeſter generael van Zuydt-Hollant, heeft my getoont een kaerte van den grooten vvaert, gemaeckt voor het in-breken, in de vvelcke ganſch geen teycken noch van de riviere *Dort*, noch van het dorp *Dortſmonde* te vinden is. Seyt oock in geenderhande brieven Zuydt-Hollant aengaende, het minſte daer van geleſen te hebben. Ende vvie heeft beter gelegentheyt gehadt om, na naerſtigh onderſouck, ſulcx vvel te vinden, indien het maer te vinden vvare gevveeſt? De hoogh-geleerde *Boxhoren*, meent dat Dordrecht, gelijck *Cluverius* van Vtrecht, maer beteyckent eenen ſimpelen doortocht, ende dat de naem te ſamen geſet is van *Door-tricht*, als een plaetſch ſeer bequaem om uyt Hollant in Zeelant, Brabant, ende elders *door te trecken*.

Mat-

Matthijs vander Houve, mede blijvende by de beteyckeninge van overtocht, haelt den oirſpronck van *Dordrecht*, ofte *Thuridrecht*, van de *Thuringers*, die alhier van outs haer vvoonplaets zouden gehadt hebben, nae de oude Koninghlicke ſtadt *Turendrecht*, alvvaer in den jare 514. volgens het ſchrijven van *Greg. Turonenſis*, eñ *Eginardus*, overvvonnen zoude vveſen *Herminfridus* Koning der Thoringen. Oock dat tot Dordrecht hem onthouden zoude hebben, ſeker Marcgraef ghenaemt *Egbertus Saxo*, *Marchio in Thuringia*; ende dat in't jaer 1068. *Clovis*, Koningh der Françen, *Thoringiam* bekrachtighde, &c. Dit gevoelen en is voorvvaer ſoo ongherijmt niet, aengeſien de Thuringers in Duytſlant geburen zijn van Saxen ende Heſſen, ende derhalven vvel lichtelick met die volckerē hier te lande overgekomen zouden mogen vveſen. Ick hebbe den naem van Dordrecht hooren trecken van ſeker afgodt der Saxen, die ſy ſeyden met den blixem uytgebeelt te vverden, ende genaemt vvas *Thur*, ofte *Thor*, als of men ſeyde *Thordrecht*, alvvaer deſen *Thor*, eer het Chriſten geloove door *S. VVilleboort* hier te lande gebracht vvas, zoude geviert zijn gevveeſt: dat daer van oock noch by de Engelſchen (die meeſt van de Saxen gekomen zijn) den Donder-dagh ghenoemt vverde *Thurſday*. Van deſen *Thor* is vveynigh te vinden, maer veel van *Theut*, hier voor mede vermelt. Van den vvelcken gelijck de *Theutſchen* ofte *Duytſchen* haren naem trecken, ſoo zoude men oock mogen ſeggen, dat Dordrecht genaemt vvas als *Theut-recht*. De philoſooph *Plato* in *Phædro*, ende Philebo, *Cicero* in't derde boeck van de nature

der

Gerard Boot, *Schout in Dordrecht 1243. Liet na* Cornelis Boot, *Schepen in Dordrecht 1310. VVan* Aert Boot, *Heeren Cornelißz. Borghemeeſter in Dordrecht, 1369. Had ghetrout Ioffr.* Lijſbeth van Barendrecht *Ians dochter, voor gemelt, ende vvan* Cornelis Boot van Barendrecht, *heeren Aertſz. Borgemeeſter in Dordrecht, 1396. Had getrout Joffr.* Beatrix van Ratingen, *dochter van* Wormbout van Ratingen, *heeren* Tielmanſz. *Borgemeeſters, lieten nae*

Gerard Boot vã Barendrecht, *heeren Cornelißz. Schepen in Dordrecht, ende Kerck-meeſter 1413. Had getrout Ioffr.* Marie van den Tympel, *dochter van* Willem van den Tympel, *heerẽ Florißz. Borgemeeſter, ende vvan* Wouter Boot, (*die een ſone hadde* Gerit Boot, *Schepen in Dordrecht, ende een dochter Ioffr.* Margriet Boot, *huyſvrou van* Gijſbert de Iager, *Ianſz. vermelt 1485.*) *Joffr.* Machtild Boot, *getrout met* Nicolaes Loydinck, *Schout, ende Borgemeeſter in Dordrecht, vviens dochter Ioffr.* Alit Loydinck, *troude* Adriaen van Neck, *fol. 53.*

Aert *volght.*

Wouter Boot van Barendrecht, *Lant-poorter te Dubbelmonde 1413. vvan Heer* Dierck Boot, *Prieſter ter nieuvve kerck S. Nicolaes, vermelt 17. April 1457. ende Joffr.* Marie Boot, *ghetrout met* Pieter Schaert, *Dircſz. Schepen in Dordrecht, ende vvan* Corſtiaen Schaert, *fol. 53.*

Aert Boot van Barendrecht, *vermelt noch te leven 1439. troude Joffr.* Machtild van Slingelant, *Ians dochter, Borgemeeſters, eñ vvan*

Ian Boot, *Rentmeeſter vanden* | *Baron van Gaeſbeeck, Abcoude,*

Patten, Stryen, &c. vvoonde noch 1434. binnen Dordrecht, ende 1439. binnen Vtrecht, zijnde getrout met Joffr. N. van Almonde, *ſuſter van* Cornelis van Almonde. *Hadden vier ſonen,* Arent *ende* Heyman Boot *vverden vermelt 1441. in Cameraers rekeninghe te Vtrecht.* Heyman *vvoonde 1450. tot VVijck te Duerſtede.* Cornelis Boot *vvas 1467. Capiteyn voor die van Vtrecht, ende hadde 1470. te vvijve Joffr.* Ianna Hache, *uyt het geſlacht van* Beeſde *in Gelderlant.* Willem Boot, *vvapentuyr van die van Dordrecht in't beſitte Hertoge* Ians van Beyeren *voor Leyden 1420. VVert met ſyn broeder* Cornelis *voornoemt vermelt in Stadts regiſters t'Utrecht 1463.* Cornelis *liet nae drie ſonen, een dochter.* *Mr* Dirck Boot, *Licentiaet in de Rechten, ſterf 1506. op Catrinen avont. Syn eerſte huyſvrou vvas Joffr.* Agatha Pijl, *de tvveede, Ioffrou* Margareta de Witt. *Sterf den 28. Decemb. 1517. Hadde vijf ſonen, een dochter,* *Mr.* Adriaen Boot, *Dirckſz. Rechtſgeleerde, Heer* Cornelis Boot, *Prieſter, ſterf 1528.* Ian Boot, *Had getrout Joffr.* Catharina vander Haer, *ende ſterf den laetſten Mey, 1549. Begraven t'Vtrecht in S. Geertruyden-kerck. Liet na drie ſonē* 1. Hubert Boot, *die hadde by ſijn huyſvrouvv Joffr.* Eliſabeth Knijf *eenen ſone, ſonder oir geſtorvē.* 2. Cornelis Boot *vvan by Joffr.* Sophia van Wijck, *ſijn huyſvrou,* Adriaen Boot, *Canonick te VVijck in't jaer 1591. geſtorvē.* 3. Timan Boot. Henrick Boot. Aert Boot, *Schepen in Vtrecht 1549. Joffr.* Remburgh Boot, *huyſvrou van* Ian vander Meer. Ian Boot *Corneliſſz. troude Joffrou* Maria de Grutere. Arent Boot, *ſterf 1485. Ioffrou* Eliſabeth Boot, *huyſvrou van* Ian de Rijcke, *vvelckers dochter Joffr.* Margriete de Rijcke, *te*

man

man hadde Mr. Gijſbert Goeyerſz. *Doctor in de Medicine, vader van Mr.* Floris Thin, *Advocaet van den lande van Utrecht.*

Cornelis Boot *volght.*

Ioffrou Eliſabeth Boot, *troude* Godſchalck Oem, *Borgemeeſter in Dordrecht, 1420.*

Joffr. Beatris Boot, *Nonne te Marienborn. Sterf ſeer out, den 13. Febr. 1505.*

Cornelis Boot, *Borgemeeſter in Dordrecht 1451. Had getrout Joffr.* Machtilt de Ionge, *Reyers dochter, Borgemeeſters, hier voor fol. 47. vermelt: ende vvan*

Mr. Arent *volght.*

Heer Ian Boot vã Barendrecht, *Canonick ter groote Kerck, die hy dẽ 2. Martij 1482. maeckte elf mergen lants bedijckt in Stryen, ende noch een derdendeel, &c. van 40. garden buyter gorren, leggende buyten aen Stryen. Sterf 1496.*

Adriaen Boot, *vermelt te Dordrecht 1456. Sterf aldaer den 16. Sept. 1484. Sijn huyſvrou vvert vermelt* Iacobgen, Adriaen Boots *vveduvve, den 22. Ianarij 1484.*

Mr. Arent Boot, *heeren* Corneliſſz. *Borgemeeſter van's Heeren vvegen in Dordrecht 1472. Leefde noch 1487. Hadde getrout Ioffr.* Agatha van Diemen, *Urancks dochter, ende vvan*

Arent Boot, *Bailliou van den Hage, 1522. Naderhant Droſt, ende Caſtileyn tot Franiker, eñ Grietman van de Bilt in Vrieſlandt. Hadde ghetrout Joffr.* Geertruyt van Leeuvven, *t'Utrecht, die noch leefde vveduvve zijnde 1552. Hadden te ſamen ſes kinderẽ.* 1. Ian Boot, *ghetrout met Ioffr.* Ioſine Sandelin *Mr.* Cornelis *dochter, vvan* Cornelis Boot, *Rentmeeſter van Prinçelant, hadde te vvijve Joffr.* Helena, *dochter van Mr.* Maximiliaen de Pottere, *ende Joſ-*

Joffr. Iacobmina Boot, *Mr.* Dominicus *dochter, ſijn nichte, ende vvan* Maximiliaen Boot. Geertruyt Boot Ians *dochter, troude* Dirck de Ionge *Mr. Adriaenſz. Joffr.* Clare Boot, Arent Boot, *ende Joffr.* Iacqueline Boot, *die 1612. troude* Vranck van der Meer, van Berendrecht. 2. *Joffr.* Agatha Boot, *huyſvrouvv van Ionchr.* Willem van Zulen van Nieuvelt, *Heere van 's Heeren Aertſ-berge, Schout van Dordrecht, ende Bailliou van Zuyt-Hollant 1477. vvan Jonchr.* Frederick van Zulen van Nieuvelt, *gecommitteert uyt de Heeren Staten op het Synode nationael van Dordrecht.* 3. *Joffr.* Machtelt Boot, *troude* Witte Wittenſz. Iacobs *broeder, fol. 13. vermelt, Raedt in den Hove van Hollant, ende vvan* Iacob de Witte, *eñ Joffr.* Martha de Witte, *getrout met* Arent Bol, *vviens dochter Joffr.* Margriet Bol *huyſvrouvv vvas, van* Frederick van Duverden, van Voort, *Mr. Corneliſſz. vermelt fol. 50. Schout van Rhenen.* 4. *Joffr.* Alit Boot, *huyſvrouvv van Mr.* Boudevvijn vander Boey, *Rekenmeeſter in Gelderlandt, vvan* Arent vander Boey, *Secretaris van den Keyſer.* 5. *Joffr.* Anna Boot, *huyſvrouvv van* Adriaen van Adrichom, *geſeyt* Groeneveen, *Borghemeeſter van Haerlem.* 6. *Mr.* Gerard Boot, *Rentmeeſter van de Abdye van Egmont, troude Joffr.* Cornelia van Teylingen *Dircks dochter, ende vvan* Dirck Boot (*ghetrout met Joffr.* Adriane Rouſſel, *eñ vvan* Iacob Boot) Godefroy Boot, *Ridder, &c. troude Joffr.* Chriſtina van Loen *t'Vtrecht, eñ vvan Doctor* Gerard, *eñ* Arent Boot, *Medicijns in Engelant. Joffr.* Martina Boot, *troude* Pieter Bor, *Rentmeeſter van Noort-Hollant, ende vermaert Hiſtory-ſchrijver. Joffr.* Geertruyt Boot, *troude*

Mr.

der Goden, ende *Lactantius* in't eerſte boeck van de valſche Religie, op't 6. cap. ſchrijven dat al in de outſte tijden *Mercurius* by de Egyptenaers *Theut* genoemt is: vvaer mede niet te verſtaen en is den bode der Goden, daer van by de Griecken, ende Latinen ſoo veel af verſiert vvert, maer den eerſten algemeenen God van alle volckeren. Sulcx blijckt daer uyt, dat ſijnen naem niet alleen tot de Griecken, die van *Theut* gemaeckt hebben, Θεὸς, Ζεὺς, Δεὺς, ende daer van de Latinen *Deus*, maer oock tot de verre gelegen *Celten*, dat is, Françen, Spaengjaerts, Duytſchen, &c. gekomen is. Dat de Spaengjaerts *Mercurium* geviert hebben onder den naem van *Teutates*, getuyght den hiſtory-ſchrijver *Livius*; het ſelfde oock van de *Galli* met den eygen naem de poëet *Lucanus*, die *Mercurius* genoemt vvert van *Julius Cæſar*; en *Tacitus* ſchrijft het ſelfde van *Mercurius* der Duytſchen dat *Lucanus* van *Teutates* der *Galli*. Nu dat deſen God mede in Nederlant eertijts ge-eert is gevveeſt onder dē naem van *Mercurius*, blijckt onder andere uyt de Rhijm-chronijck, daer verhaelt vvert, hoe *S. VVilleboort* de Vrieſen, ende Neder-Saxen bekeerde;

Tot VVeſt-kappellen dat hy quam,
Daer hy aenbedende vernam,
Mercurioſe over (dat is, *voor*) *eenen God:*
Dat beelde, door ons Heeren gebodt,
Brack hy, &c.

Deſen vermaerden ende alleſins aengenomen *Theut*, ofte *Thoth* (gelijck hem *Lactantius* noemt) zoude men miſſchien met beter

glimp de benaminge der ſtadt *Dordrecht* toe-geſchreven mogen vverden, als den duyſteren, ende onbekenden *Thor*. Even-vvel dunckt my gevoughlicker te vveſen, dat eenen Heere *Dirck*, ofte *Dorcus* (doen Grave ghenoemt) een Burgh ofte ſterckte doen bouvven heeft aen de Mervvede, na hem *Dorfort*, dat is, *Dorcs-fort*, ofte *Dircks-fort* geheetē, de vvelcke daer na door aenbouvvinge een ſtadt gevvorden zijnde, *Dordrecht* genaemt is, als *Dorcſ-recht*, ofte *Dircks-recht*. Want alſoo het de eenige koopſtadt vvas, daer veel toe-voer geſchieden van alderhande koopmanſchap, ende goederen, vvaer uyt dickvvils veel geſchillen rijſen, ſoo heeft het oock de plaetſche moeten zijn, om de ſelvige te ſliſſen, ende een yegelick *recht* te doen. Aldus kan oock verſtaen vverden *Vtrecht* ofte *Autrecht*, genaemt te zijn van *aut*, ofte *out-recht*, als ouder dan Dordrecht. Ofte ſimpelick *'T recht* van den Biſſchop. Want *Trecht* vvert het genoemt by *VVillibaldus* ende *Othbonus*, in't leven van *Bonifacius*, ende by *Alcuinus* in't leven van *VVilleboort*. Soo zoude men oock mogen verſtaen *Maeſtricht*, voor een Recht-plaets van de geſchillen, die onder de koop-luyden, ende handelaers op de Maes vallen. De gemelte heere *Rutgers*, om ſijn naem-reden een vervve te geven, brenght daer toe by het dorp recht over *Dordrecht* gelegen, te vveten *Svvijndrecht*, als ſoo genoemt zijnde, van vvegen den overtocht der Svvijnen. Soo moet dan oock *Oßendrecht* vveſen den overtocht van de *Oßen*; *Barendrecht* ofte *Berendrecht* van de *Beeren*. Maer ſal dan *Papendrecht* oock zijn den overtocht van de Papen; *Duvendrecht* van de *Duyven*, *Haſen-*

Haſendrecht van de *Haſen*? Ende vvaer blijven vvy met *Kieldrecht*, *Looſdrecht*, *Moerdrecht*, *Mydrecht*, *Pendrecht*, *Slydrecht*, *VVieldrecht*, *VVoenſdrecht*, ende diergelijcke? Ick ſie vvel, dat ſulcke ſvvarigheyt, ons oock tegen-gevvorpen mocht vverden, als dat de beteyckeningh van Merckt ofte Recht op de ſelfdige mede niet vvel en paſt. 'T is vvaer; dan even-vvel beter, als overtocht. Kander niet zijn Svvijne-merckt (gelijck in't ſelfde dorp Paerde-merckt is) Duve-merckt, Haſe-merckt; Een merckt van Slyen, dat zijn ſtaken tot de viſſcherye dienſtigh; Een merckt in de Moeren ofte venen; Een Looſe merckt? *Cattendrecht* zoude aen beyde zijden konnē getrockē vverden, als een overtocht, ofte het recht der *Catti*. De Heer van Noortvvijck ſchrijft dat *VVieldrecht* een ſtadt is der *VVilten*, van vvelck volck noch andere plaetſchen in Hollant, hier voor vermelt, als oock *VViltenburgh* by Vtrecht, ghenoemt zijn. Waer toe vry vvat ſchijnt te helpen, datter lant ontrent *VVieldrecht* (vvelck dorp in de groote vloet 1421. mede verdroncken is) noch den naem draeght van *VVilterlant*. Iae *VVillem Heda* een neerſtigh hiſtory-ſchrijver van de Biſſchoppen van Vtrecht, noemt op verſcheyde plaetſchen Zuyt-Hollant 'tlant der *VVilten*; gelijck hy oock ſchrijft, dat het op ſijnen tijt alſoo geheeten vverde. *Papendrecht* zoude men konnen verſtaen van een geeſtelick recht, dat aldaer eertijts magh gevveeſt hebben. Dan ick ſie vvel, hoe vveynigh vaſtigheyt hier in te vinden is. *Varro*, de geleerſte der Romeynen, heeft ons vvel geleert, dat de *Etymologie*, ofte de Naemreden duyſter is, om dat het inſtellen van de vvoorden niet en

blijckt; dat de outheyt eenige uytgevviſt, eenige, door het vervviſſelen, ende in-kruypen van andere letteré, verandert heeft: dat ſy mede niet alle uyt onſe tale en ſpruyten; ende dat oock vele vvoorden nu vvat anders beteyckenen, als de Oude daer mede hebben vvillen te kennen geven.

BARENDRECHT gelegen in de Svvijndrechtſche vvaert, vvert met den heervvegh geſcheyden in *Ooſt* ende *VVeſt-Barendrecht*. Dit vvert te leen gehouden van de Graeffelickheyt van Hollant, vvaer mede verlijt is in't jaer 1440. *Iacob van Minnebeecke* Damiſſz. ende is daer na gekomen op het geſlacht *Praet*, ende vvert nu beſeten by *Maximiliaen*, Grave *van Bronchorſt*, Vry-heer tot Batenburgh ende Steyn. Met *Ooſt-Barendrecht* is in den jare 1321. by opdracht van *Gerard* Heere *van Hoorne*, &c.

verlijdt *Ian* heeren *Gieliſſz.* Bailliou van Zuydt-Hollant, ende na ſijn overlijden *Gielis* heeren *Ianſz.* ſijnen ſone, die liet na een dochter, Ioffr. *Machtildis van Barendrecht* troude 1361. met Heer *Dirck van VVaſſenaer*, Burgh-grave van Leyden, in vvelck geſlacht het gebleven is, tot dat Heere *L'Amorael*, Prinçe van Ligny, Heer tot Waſſenaer, &c. het ſelve verkoft aen *Arent Maertenſz.* Schepen in Dordrecht, die het nagelaten heeft ſijn eenige dochter ende erfgenaem, getrout met *Cornelis van Beveren*, heeren *Iacobſz.* Borgemeeſter van Dordrecht, tegenvvoordigh Heer van *Ooſt-Barendrecht*, ende Schobbelant. Bevinde dat ſommige van't geſlacht BOOT, haer mede genoemt hebben van *Barendrecht*. Welckers boom hier volght.

Gerard

Mr. François Grijp, *Griffier van Hollandt; vviens dochter gehouvvt is aen Capiteyn* Heyman van Blyenburgh, *Cornelißz. fol. 94.* Cornelis, Gijſbert, Arent, Auguſtijn Boot.

Ioffr. SoeteBoot, *ſterf 1417. had ghetrout* Gering van Veltvvijck *Hubrechtſz. ende vvan* Aert, *ende* Iacob van Veltvvijck.

Mr. Vranck Boot *volght.*

Joffr. Lijſbeth Boot, *troude* Aert Gout *Ianſz. 1484. eñ vvan Mr.* Iacob Gout, *Rentmeeſter generael van Noort-Hollant 1501.*

Ioffr. Sophie, *eñ* Marie Boot, *vverden vermelt 1485.*

Ioffr. Machtelt Boot, *troude* Nicolaes Coebel, *Rentmeeſter generael van Zuyt-Hollandt 1506. tot 1529. ende vvan Mr.* Arent Coebel, *Ontfanger Generael van de Staten van Hollant, Mr.* Philips Coebel, *Raedt in den Hove van Spiers, ende daer na van den ſecreten Raedt te Brußel.*

Mr. Vranck Boot, *Doctor in beyde rechten, gepromoveert te Parijs, Advocaet voor den Hove van Hollandt 1521. der ſtadt Dordrecht 1538. Had getrout Joffr.* Chriſtine van Outshoren, *Dominicus dochter, ende van* Sander vander Haer, *Schepen te Gorcum, 1458. ende ſuſter van* Rutger vander Haer, *Schepen in Dordrecht, ende vermaert Hopman.*

Den voorſz. Mr. Vranck Boot, *vvert by de Keyſerlicke Majeſteyt gedefereert, ende t'huys geſonden de commiſſie van Raetſ-heerſchap, maer en heeft die niet vvillen accepteren, bedanckende ſijne Majeſteyt van de eere onder eerlicke excuſe. Sulcx getuyght oock het taeffereel, aen beyde de deuren tvvee quartieren hebbende* Diemen, *ende* de Ionge, Outshoren *ende* Sevender, *ende boven in't midden* Boot, *'t vvelck voor den troubel op ſijn graft hing, met dit opſchrift:*

Mr. Vranco Boot celeberrimus apud Hollandos advocatus,

post recusatam Senatoriam dignitatem, septuagenarius tandē miserorum patrociniis immortuus est anno do^ñi. 1557. 11. Mens. Sept.

Domicella Christina ab Outshoren, uxor M^ri. Vranconis Boot, annos nata 36. unico tantum edito decessit filio, anno 1529. 26. Aug.

Hy liet nae eenen soon M^r. Dominicus, *die volght, ende een d. dochter*

Ioff^r. Clara Boot, *getrout met* Iacob de Bye, *vvan* Cornelis de Bye, *Doctor in de Godtheyt. Sterf te Brußel 1614. out 74. jaer.*

VVas 55. jaer Augustiner monick, ende op't leste Vicarius generael in Nederlant. Hadde 22. jaer in Indien ghepredickt, ende daer nae in Spaengjen ende Italien. Sijn broeder Vranck de Bye *troude Ioff^r.* Marie van Dorp.

M^r. Dominicus Boot, *gepromoveert te Loven tot het licentiaetschap in de Rechte, vverde in't jaer 1549. Raedt extraordinaris, ende 1557. ordinaris in den Hove van Hollant. Sterf t'Utrecht 1573. aldaer met d'ander Raetsheeren gevlucht zijnde. Had getrout Ioff^r.* Catharine van Montfoort, *fol. 66. Sy sterf in den Hage 1605. Hadden te samen*

Ioff^r. Christine Boot, *ghetrout met M^r.* Dirck Hervveyer, *advocaet voor den Hove van Hollant, ende vvan Ioff^r.* DirckszenHervveyer, *die by haren man M^r.* Hillebrant Valcke, *vvan M^r.* François Valcke, *eñ Doctor* N. Valcke.

Ioff^r. Marie Boot, *troude* Nicolaes van Wesel *Jansz. Schepen in Dordrecht. Liet mede een dochter na, getrout met* Bartholomeus van Bevervvijck, *fol. 56.*

Ioffrou Margriete Boot *troude* Iacob van Coevoerden, *ende vvan* Dominicus van Coevoerden,

den, *Canonick t'Vtrecht, Capiteyn* Gijſbert van Coevoerden, *Ioff^r.* Ienne *ende* Gijſberta van Coevoerden.

Joff^r. Ioſine Boot, *troude* Ian van Weſel *Ianſz. ende vvan* Ian, *eñ* Dominicus (*getrout met Joff^r.* Anna Romer Viſſchers *dochter*) van Weſel.

M^r. Vranck Boot, *bleef in den ſlagh van Gembloers 1578. æt. 25.*

Ian Boot, *ſterf jonghman 1570. in't geſelſchap van den Grave van Boßu op de reyſe van de Coninginne* Anna van Ooſtenrijck, *nae Spaengjen.*

Ioff^r. Iacobmine Boot, *troude M^r.* Maximiliaen de Pottere, *advocaet voor den Hove van Hollant, ende vvan M^r.* Roeland de Pottere, *Jeſuvvijt*, Dominicus de Pottere, *Raedt ende Threſaurier generael van den Prinçe van Oraengjen. Ioff^r.* Helena de Pottere, *getrout aen* Cornelis Boot *voorſz.*

Dominicus Boot, *Bailliou ende Dijck-graef van de Zijp, ende VVieringer-vvaerd, Vroedtſchap t'Alcmaer. Had eerſt getrout Joff^r.* Agatha van Leeuvven, *in den Hage. daer na Ioff^r.* Alit van Bevervvijck, *Bartholomeus voorſz. ſuſter. Liet na* Arent Boot.

Sommige ſchrijven dat dit geſlacht oirſpronck heeft van Nicol Boot, *Grave van Sombria, in Ooſtenrijck (die oock het ſelfde vvapen voeren, een klimmend Hert van ſabel op gout, met een kroon op den helm) ende Vrouvv* Suſanne van Beyeren *1127. Stellen onder d'eerſte nakomelingen veel Ridders, die ick (vermits my daer van in geen publijcke ſchriften is gebleken) hier heb overgeſlagen.*

PAPENDRECHT leyt mede in den Alblaſſervvaert recht over *Dordrecht* (van vvelcken naem oock eertijdts een geſlacht gevveeſt is) vvert te leene gehoudē van de Graeffelickheyt van

Hollant, in hooge *juriſdictie*, aldereerſt aen den Huyſe van *Brederoede* uyt-gegeven, ende daer na by koope 1480. gekomen op *Tielman Oem*, Godſchalckſz. vviens nakomelingen het ſelve beſeten hebben tot den jare 1570. ten tijde d'erfghenamen van *VVillem Oem*, laetſte Heer uyt deſen ſtamme, die by ſpade ſtekinge (ſulcx te voren meer geſchiet vvas) gelaten hebben aen 't gemeen lant van den Albaſſervvaert.

SVVYNDRECHT mede over Dordrecht gelegen, heeft den naem gegeven aen den *Svvijndrechtſen vvaert*, ende aen een out geſlacht *Svvijndrecht*, voerende drie ſvvarte heugels op gout. In ſekeren brief van *Nicolaes*, Heere *van Putten*, 1243. vvert vermelt *Engelbert van Svvijndrecht*, Ridder. Wt het ſelfde geſlacht vvas *VVitman van Svvijndrecht*, Wouterſz. Bailliou van Zuyt-Hollant 1477.

Het dorp is gelegen in Schobbelants Ambacht, ſoo genoemt na Heer *Schobbelant van Sevenbergen*, ende daer nae ghekoft by *Pieter Hugenſz.* Ambachtſ-heer van Heer-Ians-dam, die ſterf 1510. hebbende 't ſelve Ambacht ten houvvelick gegeven met Ioff. *Adriana van Heer-Jans-dam*, ſijn dochter, aen Mr. *Gerard Bogaert*, Penſionaris der Stadt Dordrecht, die t'ſamen vvonnen Ioff. *Clara Bogaert*, Ambachts-vrouvve van Schobbelant, huyſvrou van *Adriaen van Blyenborgh*, Heeren Adriaenſz.

De eerſte van het geſlacht van Blyenborgh (*daer eenige memorie tot noch toe van is*) *vvas* Cornelis van Blyenborgh, *ende leefde 1350. nalatende*

Heyman van Blyenborgh, *geboren ontrent het jaer 1395. Schepen van*

van Dordrecht. Hy troude Ioff^r. Geertrudis van Houvvelingen. *ende sterf seer out zijnde 1470. nalatende*

Cornelis *volght.*
Soeteman van Blyenborgh,

heeft naer-ghelaten tvvee dochters.

Cornelis van Blyenborgh, *Heeren Heymansz. is gevveest Schepen in Dordrecht. Geduyrende d'oorloge van Hollant tegens Utrecht ende Gelderlant vverde hy Capiteyn gemaeckt, ende veroverde Nieupoort, by Schoonhoven gelegen. Daer hy dede de vvallen, ende poorten slechten door bevel van die van Dordrecht, ende consent van den Grave van Hollant, in't jaer 1488. De selve administrerende de goederen van de Heylige-Geest-kinderen, heeft doen stichten haer huys binnen Dordrecht, ende voor syn Familie tvveemael svveecks misse in de Diemens Capelle. Hy troude voor sijn eerste huysvrou Ioff^r.* Catharina Schoyts *Iacobs dochter, begraven in't graft van haer out geslacht, te Leckerkerck. Hadde by haer eenen Sone, ende troude daer naer Ioff^r.* Margariete van Diemen *heeren Gijsbrechts dochter. Die gestorven is 1541. sonder kinderen, als hy vvas overleden 1521. en̄ begraven in de Diemens Capelle binnen Dordrecht.*

Adriaen van Blyenborgh, *heeren Cornelisz. heeft gehadt tot sijn huysvrou Ioff^r.* Christina van Slingelant *heeren Ians dochter. Van devvelcke hem op S^t. Lucas dagh 1509. een sone* Heyman *geboren zijnde, is hy het jaer daer aen, maer 25. jaren oudt zijnde, overleden, latende sijne vveduvve svvanger, die op S^t. Pontiaens dagh 1511. noch eenen sone gebaert ende* Adriaen *naer sijn vader genoemt heeft. Hy leyt mede begraven in de Diemens Capelle. Sijn vveduvve sterf van de beroerte, dat sy niet spreken konde 1548. naer dat sy 38. jaren vveduvve vvas gevveest, ende leyt in de Jongelingen Capelle.*

Heyman van Blyenborgh, *Heeren Adriaenſz. eerſte ſoon, troude op ſijn 24. jaren Ioffr.* Maria vander Hoogh, *Cornelis dochter, die ſterf naer drie maenden. Doch vijf jaren daer nae kreegh hy te vvijve Ioffrou* Cornelia van Droogendijck, *dochter van Mr.* Vincent Damiſſz. van Droogendijck, *Rekenmeeſter van Hollant, ende Joffr.* Margarita van Mierop, *heeren* Vincent Corneliſſz. van Mierops *dochter, Threſorier generael van de Nederlanden. Sy ſterf tot Bruyſſel den 9. Iunij 1560. ende hy tot Dordrecht den 27. Auguſti 1579. æt. 70 is begraven in't lieve-vrouvven Choor in de groote kerck. VVas gevveeſt Schepen, ende Threſaurier van Dordrecht, ende vveygerde Burgemeeſter te zijn. Van hem zijn gekomen*

Margarita van Blyenborgh, *die getrout vvas met* Iohan Boucquet *VVillemſz. vvaer by ſy gehad heeft tvvee ſonen ende vier dochters, is geſtorven 1588. æt. 48.*

Maria van Blyenborgh, *ſterf jongh 1543.*

Cornelia van Blyenborgh, *ſterf ſubitelick noch ongetrout zijnde 1564. out 21. jaren.*

Cornelis van Blyenborgh, *geboren 1545. Leenhouvver van Dortſmonde, eertijdts Dijck-graef ende Baillieu van Delflant, troude 1570. Ioffr.* Catharina de Ionge, *des heeren dochter van Baerdvvijck fol. 50. Die ſterf ſonder kinderen 1600. Daer nae had hy te vvijve Ioffrou* Martina van Borſſelen, *VVolfaerdts dochter, procreerde daer by tvvee ſonen, als* Wolfard, *Leenhouvver van Dortſmonde, overleden in't jaer 1603. ende* Heyman van Blyenborgh *Capiteyn, getrout aen Joffr.* N. Crijp.

Adriaen van Blyenborgh, *komende vveder uyt Italien 1572. vverde Secretaris, ende Edelman des Grave van Boßu, Gouverneur van Hollant. Hy vverde in den VVa-*

VVater-ſlagh by Hoorn van de Geuſen gevangen, ende ſterf aldaer van een quetſure in Octob. 1573. noch onghetrout, Longiori Vita dignus Variarum Linguarum cognitione clarus juvenis.

Maria van Blyenborgh *ſterf jongh 1548.*

Chriſtina van Blyenborgh, *ſterf tot Dordrecht in Decemb. 1601. æt. 52. Hadde eerſt getrout* Iohan van Nuyſſenburgh *Dircſz. ende by de ſelve tvvee ſonen ghekregen. Daer nae troude ſy Jonchr.* Ian vander Myle *Arentſz. die ſterf tot Antvverpen 1609. VVonnen te ſamen tvvee ſonē en een dochter, doch ongehylijckt geſtorven.*

Vincent van Blyenborgh, *komende vveder uyt Bourgoigne 1572. begaf hem in dienſte van den Heere ten Berge uyt die van Bourgoigne, tegen de Geuſen. Den peys tot Gent gemaeckt zijnde reyſde met hem in qualiteyt van Hoofmeeſter na Portugael. Maer vverde van de Mauren in Numidia met ſijn Heer ende den Koningh Don Sebaſtiaen van Portugael verſlagen, of is ſint die tijt niet verſchenen. Den ſlagh geſchiede in Junio 1578. out 25. jaren.*

Maria van Blyenborgh, *troude* Hugo Cool *Hugenſz. Hy ſterf 1594. en ſy 16... naerlatende tvvee dochters.*

Anna van Blyenborgh, *ſterf in October 1581. out 25. jaren, hebbende maer ſes maenden getrout gevveeſt met* Iooſt de Ionge *fol. 50. Hy ſterf VVeduvvenaer 1605.*

Damas van Blyenborgh, *geboren 1558. Heeft getrout gehadt Ioffr.* Maria vander Aa, *nagelate vveduvve des heeren van Hofvvegen, doch geen kinderen by haer gehadt. Nae haer doot is hy voor eerſte Raedt van de Vice-roy naer Virginia gegaen. Eenige jaren daer na vveder komende in Hollant, is vertrocken nae Bohemen. Dan naderhant niet verſchenen, noch eenige tijdinge van ſijn doot gehoort.*

Iohan

Iohan van Blyenborgh, *geboren 1560. vveder van Roomen tot Padua komende, is aldaer ſieck gevvorden, ende op den 24. Auguſti naer dat hy overleden vvas begraven, 1595. æt. 35. noch ongetrout.*

Adriaen van Blyenborgh *Heeren* Adriaenſz. *tvveede ſone, geboren naer's vaders doot, vverde 1544. Schepen in Dordrecht, ende daer na 1549. Schoutet van de ſelve ſtadt, is gecommitteert gevveeſt van die van Dordrecht, te Bruſſel, op de overdracht van de Nederlanden van keyſer Carel de* V. *aen ſijn ſoon Philippus de* II. *koningh van Spaengien, a°. 1555. Verliet 1571. het Schout-ampt, ende ſterf 1573. op den 8. Auguſti. out zijnde 63. jaren. Leyt begraven in't Choor van de groote Kerck, met ſijn huyſvrouvve, Ioff^r.* Clara Boogaerts, *Ambachtſ-vrouvve van Schobbelandt, dochter van M^r.* Geerard Boogard, *Penſionaris van Dordrecht. Hy hadde voor ſijn tvveede huyſvrouvve ghetrout Ioff^r.* Anna Cool, *vveduvve van de Burgemeeſter* Hugo Cool, *maer en hadde daer by geen kinderen. Sy ſterf mede in't jaer 1573. Van de eerſte zijn gekomen*

M^r. Adriaen van Blyenborgh *volght.*

Cornelis van Blyenborgh, *Threſorier van Dordrecht, is gheſtorven ſonder kinderẽ naer te laten. Hadde getrout Ioff^r.* Maria Hoffmans. *hy is mede ghevveeſt Gouverneur van Louveſteyn.*

Catharina van Blyenborgh, *hadde ghetrout* Iohan Eelant *heeren* Ianſz. *Schepen in Dordrecht. Sy ſterf 1594. naerlatende een ſoon ende ſes dochters.*

Cornelia van Blyenborgh, *heeft ghetrout gevveeſt met* Pieter Cool *Huygenſz. ende naergelaten eẽ ſoon* Hugo Cool, *die ſterf 1601. ſonder oir van ſijn huyſvrou Ioff^r.* Eliſabeth van Meuſenbrouck *Cornelis dochter.*

M^r. Adriaen van Blyenborgh *heeren Adriaenſz. Ambachtſ-heer van*

van Schobbelant, Schepen in Dordrecht, VVaerdein van de Munte van Hollant, mede Secreten Raedt van de Prins van Oraengjen, Wilhelm *hooghloff. memorie, als oock Commißaris generael van het krijghs-volck ten tijde van de troubelen. Hy ſterf 1582. en hadde getrout Ioffr.* Catharina Cool *heeren Adriaens dochter. Sy ſterf 1620. oudt zijnde 87. jaren. haer moeder* Lucretia Oem, *vvas een dochter van* Iacob Oem *heeren Jacobſz. die 1524. Burgemeeſter van Dordrecht vvas. Sijne deſcendenten zijn de naervolgende.*

Mr. Adriaen vãBlyenborgh, *Ambachtſ-heer van Schobbelant, Schout der ſtadt Dordrecht, ende VVaerdein van de Munte van Hollant, hadde ghetrout Joffr.* Alit Wijntgens. *Hy ſterf ſonder oir 1598.*

Iacob van Blyenborgh, *die volght.*

Gerard vanBlyenborgh, *Schepen in Dordrecht, ſterf noch ongetrout 1605.*

Lucretia vã Blyenborgh *heeft ghetrout ghehadt* Gerard de Pilgrum, *uyt de Patricie Geſlachten van Ceulen, Schout van Breda. Sy ſterf 1636. den 9. Aug. naerlatende tvvee ſonen, en tvvee dochters.*

Clara van Blyenborgh *ſterf ongetrout 1626.*

Chriſtina vãBlyenborgh *troude* Nicolaes Coomans, *Comijs van de Amonitie van oorloghe. Liet na drie dochters.*

Adriana vã Blyenborgh, *troude* Matheus vander Goes, *Comijs van de Amonitie van oorloge, tot Dordrecht. Hy ſterf 1610. naerlatende by ſijn huyſvrouvv een ſoon en een dochter.*

Iacob van Blyenborgh, *heeren Adriaenſz. Schepen in Dordrecht, VVaerdein van de Munte van Hollant, en Penningh-meeſter van den Alblaßervvaert. Hy hadde ghetrout Joffr.* Marie Carre. *ende ſterf*

naer een langhduerige sieckte den 26. Sept. 1609. en sy den 8. Octob. 1613. naer latende twee kinderen, als

Mr. Adriaen vã Blyenborgh, *dewelcke volght.*

Christina van Blyenborgh, *troude* Cornelis Ingelandt.

Mr. Adriaen van Blyenborgh, *Heeren Jacobsz. Ridder, Heere van Naeltwijck, Schout der stadt Dordrecht, VVaerdein van de Munte van Hollant, ende Penningh-meester van den Alleblaserwaert, heeft getrout voor sijn eerste huysvrouw Joffr.* Carolina van Beveren, *dochter van Burghemeester* Wilhelm van Beveren, *Heere van Strevelshoeck, ende Rentmeester Generael van Zuyt-Hollant. Sy sterf 1625. den 25. Decemb. naerlatende by haer man twee sonen en een dochter, hier naer volgende. Voor sijn tweede heeft hy gehadt Joffr.* Sara de Roevre, *dochter van* Pompeius de Roevre, *Heere van Hardincxvelt, Bailliou van Zuyt-Hollant, daer by hy heeft naergelaten eẽ dochter, en is gestorven 1630.*

Iacob van Blyenborgh, *gheslorven noch ongetrout 1633. den 4. Junij.*

Mr. Adriaen vã Blyenborgh, *VVaerdein van de Munte van Hollant, en Penningh-meester van den Alleblaserwaert.*

Charlotta van Blyenborgh.

Adriana van Blyenborgh *geboren naer haer vaders doot.*

WIELDRECHT, heeft voor den grooten inbreuck van't jaer 1421. gelegen in den grooten vvaert van Zuyt-Hollant. Dese Ambachtsheerlickheyt vverde in den jare 1414. by den *Heere van Sevenberge* te leen gehouden van Graef *VVillem van Hollant*, ende is daer van in den jare 1453. Ambachtsheer ghevveest *Gijsbrecht Quekel*, Gijsbrechtsz.

brechtſz. als getrout hebbende Ioff^r. *Mabelia van Sevenbergen*, ſuſter van Heer *Arent van Stryen*, in't jaer 1453. Heere van Sevenbergen. Van ſijn voor-ouders ende nakomelingen hebben te Dordrecht gevvoont de volgende:

Barend Quekel *leefde noch 1422. Troude Ioff^r.* Margriet N. *ende liet nae*

Gijſbert Quekel, *Borgemeeſter van Dordrecht 1426. Leefde noch 1452. Troude Ioff^r.* Chriſtine N. *ende vvan*

Barend Quekel, *Kerck-meeſter te Dordrecht 1471. Sterf den 25. Feb. 1475. Troude Ioff^r.* Marie vander Does, *uyt Zuyt-Hollant, ende vvan een ſoon met een dochter,* Henrick Quekel, *die ſterf te Dordrecht 1500. Had getrout Ioff^r.* Cornelia, *dochter van* Cornelis Henrici, *Threſorier van Dordrecht, ende vvan* Ioos Quekel, *die vvoonde ende ſterf in den Hage, 1521. naer latende een dochter* Catharina Quekel. *De dochter van* Barend Quekel *Ioff^r.* Chriſtine, *hadde te man* Bruninck van Boshuyſen, *Floriſz. Regiſtermeeſter van Hollant, ende vvan een dochter, ghetrout met* Godtſchalck Oem vã Wijngaerden.

Ioff^r. Ienne Quekel *Gijſberts dochter, hadde te man* Reyer de

Ionge, *Heeren VVillemſz. Schepen, Threſorier, ende Borgemeeſter van Dordrecht, ende vvan vele kinders, fol. 47.*

Gijſbert *volght.*

Gijſbert Quekel, *Ambachtſheer van VVieldrecht, ſterf 1471. Hadde getrout Ioff^r.* Mabelia van Sevenbergen, *dochter van* Hen-

rick, *ſone des Heeren van Sevenbergen, ende by haer gevvonnen*

Gijſbert Quekel, *liet by ſijn huyſvrou na* Cornelis Quekel, *ende die alleen een ſone.*

Henrick Quekel, *Minderbroeder ten Obſervanten.*

Vranck Quekel, *ſterf jonghman.*

Hugo *volght.*

Vrou Chriſtine Quekel *is gehout ghevveeſt met Don* Martin Alfonſo d'Olivera, *Marſchalck in't leger ten dienſte van Hertogh Carel van Bourgoignen. Leefden noch 1527.*

Hugo Quekel, *Ambachtſ-heer van VVieldrecht, leefde 1477. Troude Joff.* Margriete Schaert *Chriſtiaens dochter, ende lieten na*

Iacob Quekel, *Ambachtſ-heer van VVieldrecht, Heer-Oudelants-Ambacht, &c. vvoonde te Gorchum, alvvaer hy begraven is. Had getrout Ioff.* Marie Halling *Ockers dochter. ende lieten na*

Ioff. Mabelia Quekel, *ſterf ſonder oir.*

Joff. Marie Quekel, *ſterf 1539. hadde te man* Gijſbert van Valck, *Droſsard van Leerdam. Hy ſterf 1554 nalatende* Marie van Valck, *ob. 1576. Hadde getrout* Cornelis van Beveren, *heeren Pieterſz. Borgemeeſter van Dordrecht, hy ſterf 1586.*

Iacob *volght.*

Ioff. Anne Quekel *ſterf ongehout.*

Hugo Quekel *troude* Alit Schildtman, *Iacobs dochter, ende vvan Ioff.* Chriſtine Quekel, *die ſterf 1560. Hadde te man M.* Nanninck van Foreeſt, *namaels Raedt in den Hoogen Rade. Ende Ioff.* Marie Quekel, *die ongehout ſterf 1600. out 70. jaren.*

Ioff. Margriet Quekel *troude*

Go-

Govert vander Lee *Staesz. Schepen in Dordrecht. Hadden kinderen.*

Iacob Quekel van Wieldrecht, *Ambachtsheer van Vvieldrecht, Heer-Oudelants-Ambacht, &c. Bailliou van Zuyt-Hollant 1549. sterf 1558. Hadde getrout Joffr.* Cornelia Mol *Joris dochter, vveduvve van* Hugo *Ambachtsheer van Heer-Ians-dam. Ende vvan*

Joffr. Marie Quekel *troude* N. vander Strenit, *uyt den Briel.*

Joffr. Cornelia Quekel *troude eerst* Pieter Iacobsz. van den Eynde, *te Dordrecht, daer na* Ian van Stralen, *in den Hage.*

Iacob Quekel *hadde te vvijve Joffr.* Marie van Bucchel.

Joffr. Christine Quekel, *hadde getrout* Vincent Hanneman, Mr. Nicasij *sone, in den Hage.*

Het 6. Capittel.

Het verloopen van de Maes. De tegenvvooordige palen van Hollant. Dat het eertijts bestont, ende begonnen heeft in de Stadt Dordrecht, ende de omliggende Landen; altijt een eylant gevveest zijnde. Hoe het allencxkens vergroot, ende even-vvel by den naem van Hollant gebleven is. Oude verdeelinge van't selve.

HOe verre haer de palen van Batavien eertijdts uyt-gestreckt hebben, en behouve ick hier niet te verhandelen, alsoo sulcx by andere vvijtloopigh gedaen is; vvaer in sy oock vvercks genoegh gehadt hebben. Want, gelijck *Plinius* vvel seyt, de maet van een Provincie vvert lichtelick verandert, door dien de Zee op d'eene plaets neemt, ende op d'andere geeft; dat oock in soo langen tijt de Rivieren verloopen, ende

eenen anderen cours ſtellen. Dit is al over lange geſien, aen de uyt-vvateringen (tuſſchen devvelcke Batavien geſtelt vvert) van den *Rhijn*, vvaer van veel geſchreven is by *Cluverius*, ende *Pontanus*. Dit ſien vvy noch huydenſdaeghs in de Maes ontrent Dordrecht. De oude *Maes* heeft voor den inbreuck des jaers 1421. geloopen 1090. roeden zuytvvaerts van de Stadts-veſte, gemeten uyt de Stadts muyr aen den ouden molen achter het bagijn-hof, rayende van daer recht zuytvvaerts op lobbe van Sevenberge; doch is 't ſelve te verſtaen van de oude Maes, die boven de ſtadt van Heuſden geloopen heeft, ende vvaer van de overblijffelen van de canael noch te ſien zijn, tuſſchen de dijcken van 't landt van Heuſden en Althena in 't Noorde, ende de dijcken van de Langhſtraet in 't zuyden, ende vveſtvvaerts van daer de merck-teyckenen van dien op 't Berghſe vvater onderhouden vverden door de Salm-ſteken van de Graeffelickheyt in 't noorden, ende die van den Prinçe van Oraengjen in 't zuyde, tot aen dē Elſen-ſteeck, ende van daer door een linie getogen, recht vveſtvvaerts ter halver Maes van Maeſdam. Welcke Maes loopende is, tot den dijck van 't Dorp genaemt de Weſt-maes, ende eertijts van daer voorts geloopen heeft, tuſſchen 't landt van Stryen in 't zuyde, ende Zuyt-Hollandt in 't noorde, vveſtvvaerts aen tot op 't geſchey van Putte, ſtroomende tuſſchen Putteſteyn in 't vveſte, ende Godtſchalck-oort in 't ooſte, ter plaetſe daer noch huyden ten dage de riviere genaemt vvert d'oude Maſe, ende den naem van Mervvede ophoudt. De Mervvede heeft voor het inbreken geloopen gelijck

lijckſe als noch loopt, te vveten ontfangende in't ooſte aen Louveſteyn de Wael ende nieuvve Maſe (de vvelcke tot daer toe eertijts gegraven is uyt de voorſz. oude Maſe boven Heuſden) van daer neervvaerts af, tuſſchen 't landt van Althena ende den Groote-vvaert in't zuyde, ende 't lant van Arckel, (uyt 'tvvelck ontfanck de Linge) den Alblaſſervvaert ende Svvijndrechtſevvaert in't noorde, vveſtvvaerts tot by Putteſteyn voorſz. alvvaer ſy haren naem verlieſt, eñ verloopt in de oude Maſe, als hier voren. Zijnde oock ſeker dat de dijck van de groote-vvaert in't zuyde gekomen hebben langhs de voorſz. oude Maſe, ende in't noorde langhs de voorſz. Mervvede. vveſende den ſelven noordt-dijck langhs de Mervvede van outs genaemt den Riede-dijck, als noch binnen de ſtadt Dordrecht tegenvvoordigh bekent. Waer uyt dan oock volght dat de ſelve Stadt van allen ouden tijden gelegen heeft, gelijckſe noch doet, by zuyde aen en langhs de Mervvede, ende altijt gelegen heeft 1090. roeden, als voren, by noorde van de oude Maſe, ſulcx dat ſy haer miſgrijpen, die meynen, dat Dordrecht oyt gelegen heeft by zuyden van de oude Maſe, of dat d'oude Maſe eertijts ſoude geloopen hebben, daer nu is loopende de Mervvede.

Hollandt vvert tegenvvoordigh in't noorden, ende vveſten, beſloten van de Zee, in't zuyden heeft het de Maes ende Brabant, in't ooſten ten deele het Vlie, de Zuyder-zee genaemt, ten deele het Hertoghdom van Gelderlant; ſoo dat het een half, maer geen heel eylant, gelijck ſommige Batavien beſchrijven, uyt-brenght. Dan in de eerſte tijden van de Graven, en ſtreck-

te

te haer heerſchappye ſoo verre niet; maer de ſelvige beſtont alleen in de ſtadt Dordrecht, ende het lant daer ontrent gelegen. Al van de eerſte Biſſchoppen af, is het Biſdom van Vtrecht over 't Landt in Deeckenſchappen verdeelt gevveeſt, als blijckt uyt het boeck van de Rekeningen der Kercke, eertijts by een vergadert door Heer *Hugo Vuyſting*, ontrent drie hondert jaer geleden, 't vvelck in perckement geſchreven, t' Vtrecht noch bevvaert vvert. Het ſelve verhaelt vvat elcken Deecken aen den Aertſ-diaken van de opperſte kerck betaelde, ende onder andere vverden daer vermelt de Deeckens van *Rhijnlant*, van *Kenemerlant*, van *VVeſtelinglant*, van *Hollant*, van *Maeſtant*, van *Goye*, van *Amſtelle*, &c. De Deecken van Hollandt is daer alleen te verſtaen van de ſtadt Dordrecht, ende den grooten vvaert van Zuydt-Hollant, daer het in gelegen is, van alle oude tijden een eylant gevveeſt zijnde. Soo dat het een groven misſlagh is van *Guicciardini*, *Deßelius*, *Bertius*, ende andere, die ſchrijven, dat de ſtadt Dordrecht eertijdts in't vaſte landt gelegen vvas, ende eerſt een eylant gevvorden is, als in't jaer 1421. de ſelvige door de groote, ende vreeſelicke vloet van't vaſte landt af geruckt zijnde, gelijck als op de baren began te drijven. Want al in den jare 1203. vvert vermelt den *Dordrechter-vvaert*, ende 1275. *Dierick van Riede*, opſiender (dat is, dijckgraef) van het Groote eylant, geſeyt *Grooten-vvaerde*. Iae *Dithmarus*, Biſſchop van *Merſpurgh*, die over ſes hondert jaren geleeft heeft, noemt het met klare vvoorden een Eylandt. Dit eylandt, ende de ſtadt *Dordrecht* daer in gelegen, is het eerſte landt gevveeſt van de

Gra-

Graven, onder den naem van *Hollant*, gelijck vvy geſien hebben, dat het in de reken-kamer der Biſſchoppen van Vtrecht merckelick onderſcheyden vvert van *Maeſlant*, *Rhijnlant*, *Kenemerlant*, *VVeſtlinglant*, *Goylant*, eñ *Amſtellant*, die nu tegenvvoordigh al te ſamen onder Hollant gerekent vverdē. Tot beveſtinge van't ſelvige doet noch, dat men in oude ſtucken te Vtrecht gevvach vint van een dorp, *Hollant* geheeten, eñ gelegen in den Zuyder vvaert: ſoo dat de eerſte Graven alleene heerē zijn gevveeſt van haer ſlot *Dorfort*, gelijck hier voor geſeyt is, ende Graven ofte Richters van het dorp *Hollant*, alſoo genoemt nae het holle lant, ofte den diepen vvaert, daer het in gelegen vvas. Wiens holligheyt ende diepte daer uyt genoegh blijckt, dat hy, in't jaer 1421. in-gebroken zijnde, tot noch toe niet en is konnen vvederom bedijckt vverden. De andere Landen, daer van vvy eenige Dekenſchappen bygebracht hebben, en kenden in't eerſte de Graven van dit eerſte Hollant niet, maer hadden elck haer byſondere Heeren. Alſoo heeft de ſtadt *Haerlem* noch haer byſondere Heeren gehadt over vijf hondert jaer. *Leyden* heeft geſtaen onder hare Burgh-graven, de Heeren van Waſſenaer, vvaer uyt de Prinçe van *Ligny*, ſijn ſelven tegenvvoordigh noch ſchrijft Burgh-grave van Leyden. *Amſterdam* is de Heerlickheyt gevveeſt van de Heeren van Amſtel, tot den jare 1297. doen Heer *Gijſbert van Amſtel*, om de moort van Graef *Floris* in ballinghſchap gaen moſte, ende ſijn goederen geconfiſqueert vverden. *Goude* heeft haer eyghen Heeren gehadt tot den jare 1300. vvanneer de dochter, ende erfgenaem getrout met

den vermaerden Heer *Ian van Reneße*, ſonder kinderen ſterven-de, de Stadt aen den Grave van Hollant quam. *Gorcum* heeft geſtaen onder het oude geſlacht van *Arckel* tot 1420. *VVoerden* is mede beſeten van haer eygen Heeren tot 1297. Als oock *Voorn* tot 1372. *Iſelſteyn*, heeft eertijts gevveeſt aen het huys van *Egmont*, ende daer nae door houvvelick aen *Naßau*, gelijck het tegenvvoordigh toe-behoort ſijn Hoogheyt, den Heere Prinçe van Oraengjen.

Dan de Graven allencxkens door de tollen, die ſy van de voor-by-varende ſchepen, te Dordrecht, hieven, als door gif-ten der Keyſers, machtiger vverdende, hebben metter tijt haer palen verder uyt-geſtreckt, ende alſoo tot haer eerſte Hollant getrocken Maeſlant, Rhijnlant, Kenemerlant, &c. gelijck het tegenvvoordigh is, ende even-vvel den naem van Hollant alleen behout. Soo ſiet men in Vrancrijck dat *Françe* de minſte Provinçie, eerſt van de Francken uyt Duytſlant in-genomen, ende beſeten, den naem geeft aen 't geheele Rijck, uyt vele andere Provinçien beſtaende. Soo geven de Steden *Vtrecht*, *Gelre*, *Limborgh*, *Gulick*, de benaminge aen 't geheele Lant. Soo ſiet men oock dat de Konſten ende Wetenſchappen gemeen-lick genoemt zijn naer het gene, daer ſy van beginnen, ende even-vvel dien eerſten naem niet en veranderen, al iſt datter daer na veel meerder by komt. Nu dat *Kenemerlant* verſcheyden is gevveeſt van *Hollant* kan oock daer uyt af-genomen vverden, dat noch in 't midden van Kermerlant, half vvegen tuſſchen Haerlem ende Alcmaer, niet verre van Heemſkerck, ter zijden

den

den Heeren-vvegh, te ſien is, eenen verhéven Heuvel, over-al even hoogh, alvvaer in voorgaende eeuvven de Graven, nae datſe te Dordrecht voor Graven van Hollant aengenomen vvaren, plegen tot Heeren van Kermerlandt, als onder Hollant niet begrepen zijnde, gehult te vverden, in een ſtatelicke by-een-komſte van de Edelen, ende Gemeente. Alles vvat onder den naem van Hollant tegenvvoordigh begrepen vvert, is eertijts (gelijck blijckt uyt de reken-kamer van Hollant) onderſcheyden in Zuyt-Hollant, Noort-Hollant, 't Lant van Voorne, Kenemerlant, ende Weſt-Vrieſlant, het vvelck by miſbruyck gemeenlick Noort-Hollant genoemt vvert, om dat het is gelegen in het noorderſte deel van Hollant. Onder Zuyt-Hollant zijn begrepen *Dordrecht*, de hooft-ſtadt, Gorichum, Worcum, Schoon-hoven, Heuſden, ende Geervliet in 't Landt Putten. Onder Noort-Hollant behooren de Waterſchappé, ofte Dijck-graeffſchappen van Rhijnlant, Delflant, Schielant, ende Woerden, als oock de ſteden Delft, Leyden, (blijckende noch uyt de oude Chronijck 1304. ende veel oude brieven) Goude, Rotterdam, Schiedam, Oude vvater, VVoerden, Vlaerdingen, ende de ſchoone vlecke s'Graven-Hage. Het derde deel, te vveten 't Lant van Voorne en heeft geen andere ſteden, als den Briel, ende Goede-reede, maer veel ſchoone dorpen. Het vierde ende vvel het grootſte gedeelte van Hollant vvert ghenoemt Kenemerlant ende VVeſt-Vrieſlant, ende begrijpt Kennemerlant, Aemſtellant, Goylant, VVaterlant, d'Eylanden van Texel, VVieringen, 't Vlie, ende Grynde. Onder dit

quartier behooren de ſteden Haerlem, Amſterdam, Alcmaer, Hoorn, Enchuyſen, Medenblick, Edam, Monickedam, Purmerende, Naerden, Muyden, ende VVeſep. Dan de gemeene verdeelinge van Hollant is in Zuyt-Hollant, ende Noort-Hollant: ende de invvoonders van de ſelvige verſchillen oock in verſtant ende manieren. Dan daer is noch een nauvver beteyckeninge van Zuyt-Hollant, die ſeer oudt is, begrijpende vele dorpen, (onlanghs neerſtigh beſchreven door M^r. *Iacob vander Eyck*) ende met malkanderen makende het *Baillioufchap van Zuyt-Hollant*, behoorende onder *Dordrecht*, als de Hooft-ſtadt, ende onder de vierſchare van den Bailliou ende Mannen van Zuyt-Hollant. Ende is het Baillioufchap bedient by de naevolgende:

Dirick van Minnigem. *1243.*

Gillis van Voorſchoten. *1252.*

Heer Ian van Reneſſe, *Ridder, Heere van der Goude, ende Haemſtede, 1285. namaels in de Leck verdroncken. 1304.*

Aland N. *van die van* Dordrecht *doot geſlagen. 1300.*

Ian van den Zyle. *1310.*

Ian van Zaſſenheym. *1330.*

N. *die om de vvech-gevoerde koeye uyt Henrycyden-ambacht te Valenchijn onthooft vverde, 1336. men hout dat hy van't geſlacht vvas* Quekel *genoemt.*

Heer Herbaeren van Riede, *Ridder. 1348.*

Tielman Oem, Gilliſſz. *Knape. 1358.*

Ian van Leyenborgh, *Knape. 1365.*

Heer

Heer Dirick van Houvveningen, *Ridder. 1368.*

Heer Herbaeren van Lieſvelt, *Ridder. in't jaer voorſz.*

Heer Pauls van Haeſtrecht, *Ridder. 1384.*

Heer Arend vander Duſſen, *Ridder. 1394.*

Heer Philips *baſtaerd* van Culenburgh, *Ridder. 1405.*

Philips *baſtaerd* van der Lecke, *die 1407. te Dordrecht gevangen geſet vverde, door's Graven laſt van Hollandt.*

Iean Venedeau, *1408. deſe ſchijnt uyt Henegouvven geboren ghevveeſt te zijn.*

Heer Dierick vander Mervvede, *Ridder, Heere van Eethen, Meeuvven, ende Baerdvvijck, Caſteleyn ten Bergh 1414. ende 1421.*

Henrick, *Heere* van Lieſvelt, *Knape. 1439.*

Dierick vander Does, *Knape, van by Leyden. 1440.*

Florens vander Duſſen, *Knape. 1445.*

Floris Oem, *Heere van VVijngaerden, Knape. 1450.*

Ioris van Eemſkercke, *Knape. 1456.*

Iacob Pot, *van Antvverpen, Knape. 1459.*

Willem die Prijcker. *1456.*

Gillis Adriaenſz. *1468. namaels Burgemeeſter, eñ doot geſlagen. 1481.*

Adriaen Ianſz. *1470. namaels Schout.*

Heer Daniel van Praet, *van Moerkercke, Heere ter Mervvede, Ridder. 1475.*

Witman van Zvvindrecht, Wouterſz. *1477. 1481. 1488.*

Heer Iacob Oem, *Ridder, Heere van VVijngaerden. 1484. 1488. 1497. 1500. 1508.*

Dierick Oem *van VVijngaerden, ſijnen broeder, Knape. 1490.*

Pieter Schoock, Willemſz. *1510. 1516. 1522. 1524. ende 1535.*
Floris vander Coulſter, Yſbramſz. *Knape. 1512.*
Ian van Minnebeke, Iacobſz. *1517. 1521.*
Yſbrant vander Coulſter, Florentſz. *Knape. 1521.*
Iacob Quekel, Iacobſz. *1537. 1540. ende 1558.*
Ioris Hugenſz. vander Lint *alias* Mol. *1559. tot 1574. doe hy ſterf.*

Joncheer VVillem van Nievelt, *Heere van Bergh-ambacht, Schout van Dordrecht, verliet beyde deſe officien 1580. ende ſterf 1608. Droſt van Muyden.*

Ian VVentſen, Iacobſz. *Schout van Dordrecht.* ob. *1588.*
Iacob Muys van Holy, Pieterſz. *Schout van Dordrecht.* ob. *1592.*
Dr. Arent Muys van Holy, Iacobſz. *1592.*
Pompeius de Roevre, Iacobſz. *Schout. 1620.*
Mr. Pieter de Roevre, Pompeiusſz. *voorſz. 1629.*

Te ſtellen hier boven fol. 79. verſ. 22.

De Leen-brieven, de bepalinge op het nauſte nemende, luyden aldus: *Aengaende van Dortſmonde tot de Dubbel-VVt eñ ten VVael toe, ende aen die een zijde leyt Dubbeldam, die Mijl, eñ die Putterſhoeck, eñ aen die ander zijde leyt SVVijndrecht, ende ſtreckt tot aen Barendrecht.* Ende breeder genomen zijnde, heeft het geſtreckt tot voor-by *Barendrecht*, gelijck het ſelve beſeten is gevveeſt by Ioffr. *Suete van Beveren*, Nicolaes dochter, ende haren ſoon *VVillem van Braeckel*, VVillemſz. Knape, hier naer vorder te melden. Zijnde mede ſulcx, 't zy breeder of enger genomen, dat

dat de Viſſchers het ſelve in't ooſte hebben begonnen te beviſſchen, recht boven Puttockſ-toren, tuſſchen de mont van de oude have van Dordrecht in't zuyde, ende den mont van de riviere tuſſchen galghoort en Papendrecht in't noorde, eñ alſoo vveſtvvaerts aen. Sulcx dat het ſijn bedencken heeft, of *Dortſmonde* niet zoude ſijn benaminge hebben van de mont van de oude have van Dordrecht, eñ daer van genoemt zijn *Dordrechtſmonde*, ende in't kort *Dortſmonde*; als zijnde de havens de monden van de Steden, of vvel dat van de voorſz. mont van de rivier tuſſchen galghoort en Papendrecht, die inder daet is als de mont van de Stadt van Dordrecht (ende tot vvaer toe de Stadts gerechtigheyt tot aen de Dijcken ten vveder-zijde is ſtreckende) vvel zoude mogen bekomen hebben den naem van *Dortſmonde*. Hier tegen zoude men konnen ſeggen, dat het rivierken *Dort* door den mont van de voorſz. haven uyt geloopen heeft, ende den naem gegeven aen de ſtadt Dordrecht, als den overtoom van de Dort, ende overſulcx oock aen Dortſmonde; te meerder vermits men ſiet in ſeker ſchilderye, dat Dortſmonde daer, of daer ontrent heeft gelegen, ende oock een vvapen byſonder gevoert. Het eerſte zal ick geerne gelooven, en van't voorſz. beduncken vvijcken, als my ſulcx van het rivierken Dort eenighſins aengevveſen vvert, bekennende geerne ſoo het van Dordrecht vvaer is, dat het oock vvaer moet zijn aengaende Dortſmonde. Het tvveede ſtrijdt niet tegens mijn ſeggen, alſoo een vroon vvel kan hebben een vroon-hoff, ende 't ſelve een toren, ende oock gerechtigheyt op 't landt,

me-

mede een parochie-kerck, en vvapen, gelijck tot Maeſtricht en elders: Dat oock ſoodanigen parochie-kerck, buytens-dijcx ſoude mogen gelegen hebben, aen of ontrent de voorſz. Raye, te meer, alſoo de riviere voor den inbreuck tuſſchen Dordrecht en Papendrecht, ſoo nauvve geſeyt ende gehouden vvert gevveeſt te zijn, dat men aen vveder zijde ſtaende, en luydt ſprekende d'een den anderen bequamelick konde verſtaen, ende dat noch in verſcher gedachte is, dat in't over-varen verſcheyde fondamenten geſtickt zijn, ende ſoo bericht ben, noch een plaets is die men het Kerckhoff noemt. Doch daer uyt en volght niet dat Dortſmonde ſijn naem heeft van't rivierken Dort, niet meer als *Dortſmonde* in't Graeffſchap Marck, ende *Dort* in't Graeffſchap Zutphen, daer geen rivierken Dort ontrent bevonden vvert; maer moeſte eerſt van dit rivierken ontrent Dordrecht ofte Dortſmonde blijcken.

Het voorſz. Leen van *Dortſmonde*, is eerſt by d'Heeren van de *Mervvede* van den huyſe van *Althena* te leen verkregen gevveeſt, ende daer naer lange jaren beſeten, ende van den ſelven huyſe van Althena te leen gehouden, by het oude geſlacht van *Beveren*, het vvelcke eertijts plagh te ſchrijven *Bever*, *die Bever*, en daer naer *de*, ende eyndelick *van*, hebbende ſulcx gemeen met vele oude geſlachten, als in oude tijden gebruyckelick, *nomen familiæ* ſimpelick, of met *die*, en daer naer met *de*, ende eyndelick met *van* te ſchrijven. Van het voorſz. geſlacht hebben (onder andere) geleeft Heer *Roeloff Bever*, mede geſeyt *die Bever*, Ridder, 1255. *Daniel die Bever*, *Roeloffz.* Knape, 1300.

Hen-

Henrick die Bever, Danielsz. knape 1347. *Iehan die Bever, Danielsz.* knape 1360. *VVillem die Bever, Hendrickxsz.* knape 1365. noch geleeft ende van Stadts vvegen gecommitteert ter Generale daghvaert uyt-geschrevē in den Hage 1395. over den vrede tusschen hertogh *Aelbrecht*, en sijn soon Graef *VVillem van Oostervant*, ende den oorlogh aen te nemen tegens de Vriesen. Van desen is den naem *VVillem* gebleven *gentilitium nomen* onder 't geslacht van *Beveren* binnen Dordrecht, gelijck oock den naem *Daniel*, van sijn Grootvader eenige tijt gevveest is. Hy hadde ten echte Ioff^r. *Geertruyt van Genderen*, zijnde het selve geslacht gekomen van een jonger soon van Althena, vvaer van verscheyde tot Dordrecht gevvoont, ende Schout, Borgemeester, ende in de Magistraet gevveest zijn. *Pieter, Diderick, Simon*, ende *Matthijs die Bever*, knapen, gemelt 1390. *Roeloff die Bever, Iehansz.* knape 1394. hebbende ten echte Ioff^r. *Sophia de Roevre*, dochter heeren *Dircks de Roevre*, Ridders, Presidents tot 's Hertogenbosch, van dese zijn gekomē d'Edel-luyden *de Bever* in de Majorie van den Bosch, vviens *gentilitium nomen* oock lange jaren *Roeloff* gevveest is. *Daniel die Bever*, heeren *VVillemsz.* knape, 1400. hebbende getrout Ioff^r. *Suete die Bever*, sijne nichte, de vvelcke naer sijn doot hertrout is, met *Gijselbrecht*, heeren *VVoutersz. van Genderen*, knape, des voornoemden *Daniels* Moeders neve, ende naer des selfs overlijden, 1431. gestift heeft de Beverens Capelle in de groote kerck. *VVillem die Bever, Danielsz.* Knape, Magistraet, en van Stadts vvegen gecommitteert in Vlaenderen en Brabandt, 1437. vermeerder van de voorsz. Beverens

Capelle by naerder ſtiftingh 1452. vverdende in verſcheyde acten ende ſijne kinderen naer hem, mede genoemt *van Beveren*, hadde ten echte Ioff^r. *Catharina van VVeede*, dochter *Hendricks van VVeede*, Knape, vviens Stam-huys vvas Weede, in de verdroncke vvaert van Zuyt-Hollant, Ioff^r. *Gijſberta van Beveren*, heeren *VVillems* dochter, beſat *Dortſmonde* in lijf-tochte, hadde ten echte *Pieter Tack*, Borgemeeſter van 's Heeren vvegen 1475. vviens vader *Jacob Tack*, vvas Raedt ende Rentmeeſter Generael van Zuyt-Hollant, tot den jare 1436. *Nicolaes van Beveren*, heeren *VVillemſz.* verlijdt met Schroot-Ambacht by Hertogh *Philips van Bourgoigne*, den 6. September, 1464. Ioff^r. *Suete van Beveren*, *Nicolaes* dochter, naer de doot van haer vader verlijdt met Dortſmonde den 22. May, 1471. Hadde ten echte *VVillem van Braeckel*, Knape, fol. 62. aen devvelcke ſy *Dortſmonde* beſette in lijf-tocht by brieven van den 7. May, 1482. lieten naer een eenigh kint *VVillem van Braeckel*, *VVillemſz.* Knape, Leenhouvver van *Dortſmonde* by brieven van verly op S^t. Catharijnſdagh, 1494. naer vviens doot daer mede verleden is, als naeſte bloet-vervvant van 's moeders zijde, M^r. *VVillem van Beveren*, *Jacobſz.* Licentiaet in de Rechten, broeders Sone van den voornoemden *Nicolaes van Beveren*, heeren *VVillemſz.* ende dat by brieven van verly van den 11. Iunij, 1500. deſen vvas oock Secretaris van Dordrecht, ende van Stadts vvegen op verſcheyde daghvaerden, ſoo Generale, als Provintiale, ende in vele treffelicke commiſſien aen Prinçen en Graven gebruyckt: hebbende ten echte Ioff^r. *Maria van Braeckel*, eenigh kint 's heeren

Ni-

Nicolaes van Braeckel, Borgemeester der selver Stede. Mr. *Iacob van Beveren*, Mr. *VVillemsz.* Leenhouvver van *Dortsmonde* by brieven van verly van den 20. Iunij 1506. *Ioost Quekel*, *Hendricxsz.* als dochters Sone van Ioffr. *Barbara van Beveren*, heeren *VVillems* dochter, Leenhouvver van *Dortsmonde* by brieven van verly van den 5. May, 1508. *Nicolaes van Beveren*, Mr. *VVillemsz.* Leenhouvver van *Dortsmonde*, naer 't overlijden van *Joost Quekel* by brieven van verly van den 23. Augusti 1528. Schepen in vvette 1514. *Cornelis van Beveren*, heeren *Nicolaesz.* Leenhouvver van *Dortsmonde*, 1551. Schepen in vvette 1549. *Nicolaes van Beveren*, heeren *Corneliszz.* Leenhouvver van *Dortsmonde*, 1557. *Pieter van Beveren*, heeren *Corneliszz.* Leenhouvver van *Dortsmonde*, by doode sijns broeders 1576. Ioffr. *Machtilt van Beveren*, heeren *Cornelis* dochter, Leenhouvvster van *Dortsmonde* by brieven van verly van den 2. Maert 1606. t'sedert die tijdt daer mede verleden gevveest zijnde *Cornelis van Blyenborgh*, fol. 94. die ten echte hadde Ioffr. *Martina van Borsselen*, *VVolferts* dochter, ende oock der selver sone *VVolfert van Blyenborgh*. Is als nu jegenvvoordigen Leenhouvver, ende besitter van Dortsmonde, Mr. *Abraham van Beveren*, heeren *Corneliszz.* Schout der Stadt Dordecht, Bailliou ende Dijckgraef van den lande van Stryen, derde af-komelingh van *Pieter van Beveren*, Mr. *VVillemsz.* Borgemeester van 's Heeren vvegen, 1551. die hadde ten echte Ioffr. *Alit Muys van Holy*, heeren *Pieters* dochter, in vviens af-komelingen aen te mercken staet, dat tvvee van sijne Sonen, te vveten *Cornelis van Beveren*, heeren *Pieterszz.* ende

Michiel van Beveren, heeren *Pieterſz.* Raedt en Rentmeeſters generael van Zuyt-Hollant, op eene tijt levende, Borgemeeſteren der voorſz. Stede gevveeſt zijn. Iae drie van ſijn vorder af-komelingen t'ſaem levende ('t vvelck in geen andere geſlachten bevinde) het Borgemeeſter ampt bekleet hebben, te vveten, tvvee van ſijn ſonen, als heer *VVillem van Beveren*, heeren *Corneliſz.* Heere van Strevelſ-hoeck, Raedt ende Rentmeeſter generael van Zuyt-Hollant, ende heer *Cornelis van Beveren*, heeren *Iacobſz.* Heere van Barendrecht, en Schobbelants-Ambacht, mitſgaders den Sone van ſijn oudtſte Soons Sone, heer *Cornelis van Beveren*, heeren *VVillemſz.* Ridder, Heere van Strevelſ-hoeck, ende Weſt-Yſelmonde, hier voor onder *Develſteyn* fol. 60. neffens ſijn vader mede gemelt. Het oude vvapen van dit geſlacht is een ſvvarten klimmenden *Bever* op een ſilvere velt, by jonger Sonen (naer d'oude vvijſe) oock verandert in root en vvit, en vvit en groen, den Bever ſoo klimmende als gaende. Ende het vvapen van *Dortſmonde* is een ſilvere balck op een root velt, het vvelcke by vele van 't voorſz. geſlacht alſoo gevoert is met den ſvvarten Bever in de voorſz. *faſce paſſant*, gelijck d'Edel-luyden *de Bever* in de Majorye van den Boſch gedeſcendeert van *Roeloff die Bever*, en Ioffr. *Sophia de Roevre* hier voren gemelt, als noch mede doende zijn; dat dit oock is een en 't ſelve geſlacht, met d'Edel-luyden *de Bever* in 't ſtift Munſter, hebbe eenighſins hier voor fol. 52. aengeroert, ende 't ſelve naerder doen zal by andere gelegentheyt, met het geſlacht regiſter, tot alle drie de voorſz. tacken dienende.

Het

Het 7. Capittel.

VVanneer, en hoe de ſtadt Dordrecht begonnen, ende vergroot is. Hoe den Rie-dijck, een byſonder Heerlickheyt, aen de ſelvige vereenight is.

OP vvat vvijſe, ende vvat plaetſche *Dordrecht* haer begin eerſt genomen heeft, is in't voorgaende Capittel vvijdtloopigh aengevveſen: vvy zullen nu gaen onderſoucken haer opkomſt, ende vergrooting. *Dominicus Marius* van Venetien, ſtelt in ſijne Werelt beſchrijvinghe, dat de Stadt geſticht zoude vveſen van *Antoninus Pius*, die in't jaer 140. Roomſch keyſer vvas, ende eerſt genaemt *Benefacta*, nae *Dordrana*. Dan vvat ſekerheyt hy daer van heeft, is my onbekent. Gelijck oock onbekent blijft, op vvat tijdt den Grooten vvaert aen de ſtadt gelegen, bedijckt vverde; daer men nochtans volkomen ſekerheyt heeft, vvanneer elcke polder, ofte vvaert om Dordrecht bedijckt is. Dan die kenniſſe is ſonder tvvijffel onder de oudtheyt begraven. 'T en is niet vvel geloofliijck, 't gene vvy inde Chronijck van Camerijck leſen, dat onder *Dirck* de III. in't jaer 993. Grave gevverden, de Groote vvaert noch zoude van vvegen de poelen ende boſſchen on-vvoonbaer zijn gevveeſt. Dan vvanneer hy eerſt bevvoont, ende bezaeyt is gevvorden, en vveet ick niet van yemant beſchreven te vveſen. In het leven van *S. VVilleboort*, die in't jaer 690. het Euangelie hier in't landt gebracht, ende het ongeloovige volck van haer afgoderye gebracht heeft, leſen vvy vvel van predicatien by

hem gedaen, in de dorpen van *Horen*, ende *Arckel*, by Gorcum: maer daer en vvert van Dordrecht geen gevvagh gemaeckt. Men gelooft dat in't jaer 700. eenige viſſchers hutten, ende boeren ſchuyren op den hoogen dijck aen de riviere gemaeckt zijn, van de ſloe (die nu by den boom het ſcheytſel van den Riedijck is) tot het ſpeuvv, ende daerna tot de vuylpoort, die allencxkens tot een ſtraet gemaeckt is, ende lange tijt alleen met houte vvoningen beſet gebleven. Soo leſen vvy dat Heer *Güſbert van Amſtel*, als hy nae de doot van Graef *Jan* van Hollant, vvederom in't lant quam, ſijn ſtadt Amſteldam vvederom van hout optimmerde. Iae in Dordrecht heeft men noch in onſen tijt geſien ontrent de vvaegh de overblijffelē van houte gevels. Deſen dijck vvas geheel hoogh tegen de vloet op-gevvorpen, vvaerom de huyſen in die ſtraet ſtaende, noch op heden het vvater ſoo niet ondervvorpen en zijn, als de gene, die daer van nae 't vveſten ſtaen, veel leeger zijnde, ende derhalven lichtelick, inſonderheyt des vvinters, ende met ſpringh-vloet, ondervloeyende. Dat het vvater voor-by deſen dijck plagh te loopen, blijckt uyt den toren, eertijts geſtaen daer nu de tolbrugh is, ende alvvaer den tol van de voor-by-varende vvaren plagh ontfangen te vverden.

Deſen Dijck is een geruymen tijdt als een langhvverpigh dorp bevvoont van boeren, ende viſſchers, tot dat de Riviere allencxkens, af-nam, ende het lant van alle kanten aen-vvies, ende doen is het ander deel van de ſtadt beginnen te bouvven: ſulcx geſchiede, na datter een haven gedolven vvas tuſſchen dien

dien ouden dijck, ende den nieuvven aen-vvas, die nu de *Oude haven* genoemt vvert, tot onderſcheyt van de *Nieuvve haven*, de vvelcke uyt diergelijcke gelegentheyt ende reden langh over de tvvee hondert jaren begonnen, ende in't jaer 1610. tot groot çieraet van de Stadt voltrocken is. Dit nieuvve deel vande ſtadt (te vvetē, de voorſtraet van het groot hooft tot achter de groote kerck in de lenghte, ende van de oude tot de nieuvve haven in de breete) genoemt de *Noortſy*, vvert gevoeght met het oude deel, geſeyt de *Landtſy*, door ſeven ſteene bruggen, met bogen uyt de gront op-gemaeckt, ende den boom by het groot hooft. Maer op vvat tijt die oude haven gemaeckt is, ende de Stadt op de helft vergroot is, en kan met geen ſekerheyt geſeyt vverden. Is even-vvel ſeker, gelijck uyt de oude Chronijck af te nemen is, dat ſulcx al geſchiet is voor het jaer duyſent ende acht ende veertigh: devvijl in dit deel van de Stadt noch de ſelvige ſtraet is, in de vvelcke *Dirck* de vierde, Grave van Hollant, na overvvinninge ſijner vyanden gaende vvandelen, uyt een huys, daer over ſtaende, van yemant, die daer verborgen lagh, met een pijl geſchoten vverde, van vvelcke vvonde hy in 't voorſz. jaer overleedt, ende de ſtraet heeft daer van tot op huyden dē naem behouden De *Graven-ſtraet*. Ontrent deſe tijt is mede gebouvvt den *Puttox-toren*, die te ſtaen plagh dicht aen de poort van het Groot-hooft. Als daer van in't jaer 1607. een deel van ouderdom omgevallen vvas, ſoo is hy 't volgende jaer geheel af gebroken. Nu en is daer ganſch niet af te ſien, devvijl ſijn ſtede tvvee huyſen ende vvat voorplaets beſlaen. Ende daer voor is

in't

in't jaer 1619. by de Heer *Cornelis van Tereſteyn*, alſdoen Threſorier zijnde, een anderen toorn gebouvvt boven op de Groothoofts-poort, die doen oock zeer çierlick met beelden vernieuvvt is.

Het derde deel van de Stadt, ofte de tvveede vergrootingh, vvert genaemt den *Rie-dijck*, ende behoort onder de Heerlickheyt van de *Mervvede*. Dit *officie*, gelijck men doen ſprack, in de Stadt getrocken zijnde, vvert al vermelt op't jaer 1064. in ſekeren brief van den keyſer *Henrick*, vvaer by hy verſcheyden lant ſchenckt aen *VVillem*, Biſſchop van Vtrecht. Hier plagh eertijts de Heere van de Mervvede een beſonderen Schout te ſtellen, ſoo dat den Rie-dijck van de gerechtigheyt der Stadt af-geſondert vvas. Dan is over tvvee hondert jaren met heer *Daniel vander Mervvede* over komen, dat ſijnen Bailliou acht dagen zoude Schout zijn over de geheele ſtadt, ende hebben van alle breucken dubbele boeten, ende dat de Schout van de Stadt daer voor het geheele jaer over den Rie-dijck ſijn ampt zoude oeffenen. En al iſt dat de Heerlickheyt in den jare 1604. van de ſtadt gekoft is, ſoo vvert even-vvel noch onderhouden de oude gevvoonte, van dat de Borgemeeſter vergeſelſchapt met Schepenē, eñ Raden alle jaer dē 5. Iunij aen vveder zijde van de ſloe, die de ſcheydinge maeckt tuſſchen de Stadt, ende dē Riedijck, de Roode roede ontfanght uyt handen van des Graeffelickheyts Schout, ende de ſelve over-geeft aen den Bailliou van de Mervvede (die tegenvvoordigh is M^r. *Herman Halling*) om van vvegen de ſtadt Dordrecht, als heeren van de Mervvede, het

het Schout-ampt voor acht dagen over de geheele ſtadt vvaer te nemen, Die tijt om zijnde, ſoo levert de voorſz. Bailliou ter ſelver plaetſe de Roede vvederom aen den Borgemeeſter, ende die ſteltſe aldaer vvederom in handen van den Schout. Op die plaetſch daer de Stadt aen den Rie-dijck gehecht vvert, plagh eertijts een rooden toren te ſtaen, even daer in't houchuys den rooden toren noch uyt hanght.

De derde vergrootingh, ofte het vierde deel van de Stadt, vvert *Het Nievve-vverck* genoemt. Begonnen van een plaet, die aldaer door het op-vverpen van ſlick in de Mervvede gegroeyt vvas. Want als door lange tijden tegens de Stadts veſten, alvvaer nu noch de drie torens ſtaen, *VVaterſteyn*, *Vinckenburgh*, ende den toren van *Drencvvaert*, het opper-vvater geſpoelt, ende veel ſlick van bovenen mede gebracht hadde, ſoo is daer buyten allencxkens veel lant aen gevvaſſen. Waer door goet ende oorbaerlick voor de Stadt, ende de Koopmanſchap gevonden is, in't jaer 1350. een Nieuvve haven te maken, om de ſchepen daer bequamelick te bergen, ende de veſten aen die zijde ſlechtende, die plaet aen de ſtadt te trecke. Dan die haven, alſoo ſy niet geheel uyt en quam, ſoo is ſy noch eerſt in onſen tijt, te vveten in't jaer 1610. voort gemaeckt, ende het volgende jaer voltrocke, ſoo datſe nu van de blau-poort tot het groot hooft in ende uyt-loopt. Dit laetſte deel vvert met het middelſte deel van de Stadt t'ſamen gevought door vier bruggen, vvaer van de hooghſte ende grootſte den naem heeft van *Houte brug*. Als dit *Nieuvve-vverck* te voren door ſijn leeghte ende

vochtigheyt onbequaem vvas om betimmert, ofte bevvoont te vverden, ende dat de Nieuvve haven door lange tijt, van vvegen het invloeyende ſlick, ſijn diepte allencxkens verloren hadde; ſoo is de ſelve vvederom in't jaer 1584. gediept, ende met de aerde het Nieuvve vverck verhooght. Waer door nu vvoonbaer gemaeckt zijnde, is het in't jaer 1587. ende de volgende, als een nieu ſtedeken, begonnen betimmert te vverden, meeſt van vremde Koop-luyden, inſonderheyt Luyckenaers, om de Religie gevlucht zijnde. Het vvelck ſoo toe-genomen heeft, dat het nu vol huyſen is, daer voor het gemelte jaer 84. niet en plagh te ſtaen, als eenen kalck-toren. Aldus ſien vvy, dat de riviere *Mervvede*, die maer voor-by Dordrecht plagh te loopen, nu met tvvee armen door de Stadt vloeyt, ende de ſelve rontſom omhelſt.

Het 8. Capittel.

Van des Stadts gelegentheyt, voordeel, vvaerdigheyt, ende de beveſtinge van het Stapelrecht.

DE Stadt Dordrecht is aldus uyt-geſet ende vergroot om de bequaemheyt tot de koopmanſchap, als leggende midden in de *Mervvede*, vvelcke Riviere, om datſe ſpruyt uyt drie Rivieren, *Maes*, *VVael*, ende *Linge*, ſoo hebben ſommige gemeent, dat Dordrecht aen vier rivieren lagh; gelijck de Stadt oock uyt-gebeelt vvas, als in't jaer 1549. koningh *Philips* de II. aldaer ſijn blijde inkomſt dede, met dit onderſchrift:

Me

Me Mosa, me Vahalis, me Linga, Mervaque cingunt,
Æternam Batavæ virginis ecce fidem.

Dordrecht, gelijck oock Gent in Vlaenderen, vvert uyt-gebeelt door een Maeght. Van het vvapen zal hier na geſproken vverden. Dan de vvapenen die voor het Groot hooft, ende elders rontſom ſtaen, zijn van Steden, devvelcke met den Grave te velt treckende, onder de baniere, ofte een hooft-man van Dordrecht ſtonden, makende in de belegeringe een quartier. De Stadt gelijckt tegenvvoordigh by-na een galey; en is vvel ſoo ſterck niet van muyren, ende veſten, als vvel van gelegentheyt, ende nature der plaetſche, hebbende aen d'een zijde de riviere, aen d'ander zijde een vvijde graft, alvvaer al het lant onder vvater kan geſet vverden. Sy is rijck ende machtigh, ganſch vvel verſien van alle nootdruft, inſonderheyt van Enden ende Talingen, uyt de by-leggende vogel-koyen; als oock van alderhande Rivier-viſch, voornamelick Salm, die voor ende by de Stadt met groote menichte gevangen vvert. Doch nu ſoo veel niet, als eertijts. Daer van noch vertelt vvert, dat de Dienſt-maeghden in ouden tijden, eer ſy in haer huyre quamen, plachtē te bedingen, datſe maer tvveemael 's vveecks roode viſch zouden eten. Dan hier van hebben ſy tegenvvoordigh geen noot af. Daer en is geen Stadt in Hollant, daer van outs treffelicker ende hooger huyſen gebouvvt zijn. De Wijnkelders, die van Son, noch van Maen beſchenen vverden, zijn meeſt al overvvulft, ſtaende op ſteene pylaren. Maer het getal is, door verloop van de Koopmanſchap, tegenvvoor-

digh vry vvat vermindert. Deſe Stadt heeft van alle oude tijden gehadt, gelijckſe oock noch heeft, het voor-ſitten onder andere ſteden ter vergaderingh van de E. Heeren Staten van Hollant. Die oock alhier de Graven plachten te hulden, ende haer te be-eeden, ſelver mede aen haer doende den eedt van getrouvvigheyt, eñ gehoorſaemheyt. Hier is mede des Graeffelickheyts munte, alvvaer alleen goude, ende ſilvere penningen mogen geſlagen vverden. De ſelve zijn çierlick uyt-gebeelt, ende in't jaer 1597. te Leyden gedruckt, ende uytgegeven door *Eraſmus van Houvvelingen*, beginnende van Graef *Dierick* de VII. tot Hertogh *Philips van Bourgondien*. Hier is mede de *Stapel* van de Rhijnſche vvijnen, die den Rhijn ende Maes af komen; als oock van Yſer, Kalck, Marmer-ſteenē, Mole-ſteenē, Kolen, uyt Namen, ende Luyck komende; mede van Greynen, ende andere Waren, die door de Gelderſche, ende Cleefſche ſchippers af-gebracht vverden. Soodanigh *Stapel-recht* heeft Atrecht op de Franſche vvijnen, die aldaer over aſch komen: ende Middelborgh over Franſche, ende Spaenſche vvijnen, van over Zee. Het vvoort *Stapel*, ſeyt *Junius*, vvert gelooft oirſpronckelick louter Franſch te zijn, beteyckenende een Privilegie een vvel-verdiende ſtadt gegeven, om te mogen vremde vvaren, die daer gevoert vverden, op houden, om aldaer te verſtapelen, ende eenige dagen gevent te vverden. Deſe gerechtigheyt is de Stadt Dordrecht gegeven by Grave *Jan* de I. in't jaer 1299. ende is daer na dickvvils by andere Graven beveſtight, als by *Jan* de II. in't jaer 1300. by *VVillem* de IV. in't jaer 1344.

ende

ende vermeerdert by de Keyſerinne *Margriete*, in't jaer 1346. ende 1350. by haren ſoon *VVillem van Beyeren*, 1355. ende ſijn broeder *Aelbert*, doen Ruvvaert van Hollant, 1369. ende nae *VVillems* doot, als Grave 1393. in't volgende jaer by *VVillem van Ooſtervant*, ende 1446. by Hertoge *Philips van Bourgoengien*. Des niet tegenſtaende, als noch eenige Steden daer quaet genougen in hadden, ende ſulcx niet en vvilden gedoogen, ſoo heeft Keyſer *Karel*, als Grave van Hollant de volgende uytſpraeck gedaen:

KAERLE byder gratie Gods, Roomſch Keyſer, altijdt vermeerder des Rijcks. Koningh van Germanien, van Caſtilien, van Leon, van Grenaden, van Arragon, van Navarre, van Napels, van Sicilien, van Maillorque, van Sardaine, van de Eylanden van Indien, ende vaſten landen vander Zee Oceane, &c. Eertſ-hertoge van Ooſtenrijck, Hertoge van Bourgoengien, van Lotrijck, van Brabant, van Limburgh, van Luxenburgh, ende van Geldre. Grave van Vlaenderen, van Artoys, van Bourgoengien, Palſgrave, ende van Henegouvve, van Hollant, van Zeelant, van Ferrette, van Hagenault, van Namen, ende van Zutphen. Prinçe van Svvaven, Marckgrave des Heyligen Rijcx. Heere van Vrieſlant, van Salins, van Mechelen, vander Stadt, Steden ende Landen van Vtrecht, Overijſſel, ende van Groeningen. Ende Dominateur in Aſyen ende in Afrijcken. Allen den genen die onſe letteren ſullen ſien oft hooren leſen, ſaluyt: Doen te vvetene, dat onſe lieve ende vvel beminde, de Borgemeeſters ende Regeerders onſer

Steden van Delft, Amſterdam, Rotterdam, Gorchum, Schiedam, Alcmaer, Hoorn, Enchuyſen, Edam, Geertruydenberge, Briel, Medemblick, Monickendam, Woerden, ende Naerden, midtſgaders de Regeerders van onſe Dorpen van Worms, Wtgeeſt, ende Acker-ſloot, by hare Supplicatie ons gepreſenteert op den ſeſten dagh van Iulio leſt-leden, in dit jaer 1540. hebben ons te kennen gegeven, hoe dat naer diſpoſitie van gemeynen Rechte, ende in-geboren natuerlicke vrydom, eenē yegelicken geoorlooft is te hanteren met alderley negotiatie, allen Rivieren, Stroomen, Wateren, ende Havenen, als vveſende eenen yegelicken gemeyn, ſonder bedvvongen te zijn tot ſekere plaetſen met ſchepen ende goeden te moeten arriveren, ende de ſelve goeden daer te verbodemen ende verſtapelen, overmits dat 't ſelve een ſervijl Recht vveſen zoude, contrarie der voorſz. natuerlicke vrydomme: Dat naervolgende die voorſz. vrydomme ende oock exemtie, ſy Supplianten altijdts hare negotiatie geexerceert hebben, halende de ſelve uyt den Landen van Gulick, Cleve, Geldre, Brabant, Vlaenderen, ende elders, omme te brengen langhs den Rhijn, Maſe, Lecke, ende andere Rivieren in onſen Lande van Hollant, ſonder aen de Stede van Dordrecht te houden eenige Recht van Stapel. Ende al iſt ſoo dat de voorſz. van Dordrecht niet en behoorden te ſoecken eenige nieuvvigheyt, contrarie hare voorſz. vrydom, deſen al niet tegenſtaende, 't heeft den ſelven belieft te vervolgene ende te verkrijgen (ſoo ſy ſeggen) van onſe voorvaders, Graven van Hollant, Zeelant, ende Vrieſlant, eenige

ge gepretendeerde Privilegien, in houdende, dat alle het goet dat den Rhijn, Yſſel, Maſe, Wael, Lecke, ende Mervvede neder komt, ofte opvvaerts varen vvil, gehouden zouden zijn binnen Dordrecht Stapel-recht te houdē, ende hebben die van Dordrecht voorſz. gepooght, het voorſz. gepretendeerde ſubreptijs Octroy ter executie te vvillen doen leggen, aender Supplianten goeden ende ſchepen, ſoo dat ſy 't ſelve hebben vvijlen Hertoge *Aelbrecht* in Beyeren, Grave van Hollant, ons voorſaet vertoont, die den ſelven van Dordrecht heeft doen roepen om de ſake te verantvvoorden, ende te vertoonen van haer pretens recht van den Stapel: In vvelcke ſake, alſoo die van Dordrecht niet gecompareert en zijn, ſoo heeft de voorſz. Hertoge *Aelbrecht* met ſijnen Rade, voor eenige deciſie, eerſt geviſiteert de regiſteren ende brieven van den ſelven van Dordrecht, mitſgaders het beſcheet van den Supplianten, ende 't ſelve in't lange geviſiteert zijnde, heeft uyt rechte vvetenheyt by advijſe van ſijnen Rade gevveſen, dat de Supplianten ende haren Poorteren ten eeuvvigen dagen, vry ende quijt vveſen ſullen van Stapele, ende alle ongelde van dien, als die de beſte brieven ende outſte vvaren hebbende, belovende ſulcx den Supplianten in de voorſz. vryheydt te ſtijven ende te ſtercken, doende alſoo 't voorſz. ſubreptijs Octroy te niete, ſoo dit alles breeder blijcken magh by de voorſz. Sententie, vvelcke Sententie, by Hertoge *VVillem* in Beyeren ſpecialick geconfirmeert is gevveeſt. Ende dat hoe-vvel die van Dordrecht by tijden van oorloge ende diviſien, de ſchepen hebben vvillen

dvvin-

dvvingen tot hare gepretendeerde Stapel, de Supplianten daer af geadverteert, hebben daer tegens met Iuſticie vvederſtaen gehadt, daer van noch eenige Proçeſſen hangen ongedecideert, ende ſonderlinge tuſſchen de voorſz. van Dordrecht, ende die van Rotterdam, ende dat die van Dordrecht van dage te dage poogen meer ende meer te overvallen den Supplianten, vvillende niet alleen dat de Schippers verſtapelen zouden ſekere ſoorte van Koopmanſchappe die de vremde gevvoonlick zijn te verſtapelen, maer oock 't gene dat yemant tot ſijns ſelfs behoef gekoft heeft, ende oock Loot, Kennip, Kaſe, Hoepen, Klaphout, alle hout daer de bijle of ſage door gevveeſt is, Appelen, ende diergelijcken, ende boven-al deſen, poogen hen die voorſz. van Dordrecht, alle dage meerder ende meerder loon ende andere onkoſten in't Stapel-recht op te ſtellen, mits vvelcken de Koop-lieden dickvvijlen ſchouvven onſe Landen, ende vertrecken eenige Borgeren uyt de plecken daer de Supplianten reſideren, tot anderen plaetſen die vry zijn van den voorſz. Stapel-rechte. Ende dat noch arger is, ſoo vvanneer eenige Schippers, overmits ongevaerden van gevangen ende haer ſchepen ende goeden benomen te vvorden, gedrongen vvorden, tot Dordrecht aen te leggen, om 't pretenſe recht van Stapele te houden, ſoo vvort der Koop-lieden goet, uyt haer eygen oft andere goede ende dichte Schepen verbodemt, in ondichte Schepen, den Schippers van Dordrecht toe-behoorende. Door de vvelcke niet alleen haer goet verargert en vvort, maer oock ſomtijden verdrinckt, met het voorſz.

on-

ondichte ſchip, ende moeten de Koop-lieden den ſchippers van Dordrecht ſoo veel loons geven, als hen lieden belieft te eyſchen: ende boven-al deſen, en vvillen de ſelve ſchippers van Dordrecht, niet met den Koop-lieden goet af varen, ſonder te vollen bevracht te zijne, hoe-vvel de Koopman overloon preſenteert. Poogen oock de voorſz. van Dordrecht het voorſz. pretens Stapel-recht te extenderen op de Schepen ende goeden, die op een mijle, oft meer, der voorſz. ſtede van Dordrecht niet en genaken, ende oock die ter Zout-zee inne komen, vvillende ter mael-ſtede van den Supplianten vveſen, ſonder de ſtede van Dordrecht te genaken, ſoo dat, al vvare 't voorſz. pretens Privilegie van Stapel-recht, by den voorſz. van Dordrecht deughdelicken verkregen, ende op den Supplianten onſe goetvvillige Onderſaten geextendeert mochte vverden: Niet-te-min omme 't voorſz. ongebruyck, ende om de groote tvviſten ende onminne te ſchouvven, vvel behoorde den voorſz. van Dordrecht 't pretens Privilegie benomen ende gerevoceert te zijne, tot voorderinge van de Koopmanſchappe, ende mitſdien oock augmentacien van onſen Thol-recht: Verſoeckende daeromme de voorſz. Supplianten in effect, dat hen luyden ende anderen van onſen voorſz. Lande van Hollant toe-gelaten zoude zijn, vry, vranck, ende onbelet te mogen varen, nedervvaerts ende opvvaerts, door de rivieren van den Rhijn, Wael, Maſe, Lecke, Yſſel ende Mervvede, ſonder eenighſins gehouden te zijn om te verſtapelen binnē de voorſz. ſtede van Dordrecht, achter-volgende der voorſz. Sententie

van Hertoge *Aelbrecht*, gegeven in den jare 1393. ende dat de voorſz. Sententie by ons zoude geconfirmeert zijn. Welcke requeſte ende ſupplicatie, is by ons geſonden gevveeſt, aen onſen lieven ende getrouvven, eerſten ende anderen onſen Raden in Hollant: om partijen daer op gehoort, ons rapport te doen. Ende dien achter-volgende, hebben die van Dordrecht voorſz. geantvvoort voor onſen voorſz. Rade in Hollant, ſeggende, dat de voorſz. Stadt van Dordrecht, onder andere Privilegien verçiert is, van een Privilegie, haer verleent ende geoctroyeert, by vvijlen hooger memorie, *Jan*, Grave van Hollant, Zeelant ende Vrieſlant, daer by hen lieden een eeuvvige ende continuele Marckt van alle koop-vvarige goeden, in de Mervvede ende Lecke komende, gegunt is ſonder vveder-ſeggen van yemant, ende is 't ſelve verleent in remuneratie van de vveldaden ende groote dienſten haren Prinçe bevveſen, ende oock om den gemeynen oirbaer, niet alleen van den gemeynen Koopman, maer mede van den gemeynen Lande, als den text van 't ſelve Privilegie klaerlick inhout. Interdicerende den Tollenaer van Geervliet, eñ Stryenmonde, geen goeden te laten paſſeren, ſonder lidt-teycken uyt de vviſſele van Dordrecht, daer by bleke de ſelve goeden aldaer gekocht te vveſen; dat uyt de conçeſſie van de voorſz. Privilegie oock onſe domeynen zijn vermeerdert, ende ſonderlinge onſe Tollen aldaer. Seggen noch te hebben een andere Privilegie, gegunt in den jare 1344. by vvijlen *VVillem*, Grave van Henegouvve, van Hollant, Zeelant, ende van Vrieſlant, daer by hen lieden verleent

leent vvort, dat alle Coggen, Evers, ende Hulcken, ende alle ſchepen die met Koopmans goede geladen zijn, vander Zee komende inder Maſe, op komen zullen met haren vollen laſt, tot Dordrecht, aldaer ontladen, ende vveder laden. In vvelcken Privilegie ons voorſate bekent heeft, 't ſelve te vveſen tot ſijn profijt, ende oirbaer voor 't gemeyn landt, ende oock onſer voorſz. ſtede van Dordrecht, daer mede men verſtaen magh, dat de voorſz. Stapel, boven memorie van alle menſchen, profijtelicken ende oirbaerlicken gevveeſt te hebben; ende van deſen, vvort die van Dordrecht niet alleen vergunt d'executie, maer geboden den Bailliou ende Rentmeeſter van Zuyt-Hollant, doen vveſende, ende toe-komende, met alle vvel geboren Luyden, Steden, ende Gemeynten, dat ſy lieden ſonder ander bevel te vervvachten, altoos bereyt zouden vveſen, te helpen houden, ende te doen houden, den inhout van de voorſz. Privilegie, ende aen de onvvillige goeden metter daet te verhalen, de koſten, ſchaden, ende intereſten, die ſy lieden, ende de Stadt van Dordrecht uyt ſake vander onvvilligheyt gehadt zouden hebben. 'T ſelve Privilegie is oock na dien verbreet ende geamplieert, by vvijlen hooger memorie, Hertogh *VVillem* in Beyeren, Grave van Hollant, die dē voorſz. Stapel van Dordrecht niet alleen geleyt en heeft van koop-vvarige goeden in de voorſz. drie rivieren, maer mede die in den Rijn, Wael, eñ Yſſele arriveren zouden, ende dat om menigen getrouvven dienſt die ſy lieden van Dordrecht hem bevveſen hadden, alſt blijckt byder voorſz. Privilegie, inhoudende, dat

alle 't goet dat den Rijn, de Maſe, de Wael, d'Yſſel, Lecke, ende Mervvede neder komen zal, oft opvvaerts varen vvil, van vvaer dat komt, ofte vvien dat toe-behoort, tot Dordrecht komen zal, ende rechten Stapel aldaer houden, zal verkocht ende vermeten vvorden op eenen anderen bodem. In vvelcke Privilegie alleenlick uytgeſondert zijn, onder ſeker reſtrictie, de Poorters van Middelborgh, Ziericzee, ende Dordrecht, door vvelcke exemtie, alle andere, van vvaer ſy luyden oock vveſen mogen, onder 't ſelve Privilegie gecomprehendeert zijn, ende ſchuldigh hen daer na te reguleren, ende achter-volgende de voorſz. Privilegien, zijn ſy luyden van Dordrecht gevveeſt in poſſeſſie van dien, ende dit van ſoo langen tijdt, dat men ter contrarie by memorie van menſchen niet en gedenckt, ſulcx als ſy lieden noch zijn, tegens alle de voorſz. requiranten, niemant uytgeſondert. Seggen, dat hare voorſz. Privilegien, by verſcheyden vonniſſen eñ executien, ten diverſchen tijden geconfirmeert zijn, ſoo in onſen grooten Rade, als in ons Hof van Hollant, eñ aengaende de ſententie gegeven (ſoo de Suppliantен ſeggen) by vvijlen Hertoge *Aelbrecht*, antvvoordende, ſeggen de voorſz. van Dordrecht de ſelve te vveſen nul ende van geender vvaerden, gemerckt dat ſy luyden maer eens geroepen en hadden gevveeſt, eñ dat dien dagh beteeckent vvas op eenen Sondagh, oock dat hen lieden van rechte vvegen niet geraden en vvas, als doen te compareren, in de preſentie van dē voorſz. Hertoge *Aelbrecht*, in vviens ongenade ſy luyden ten aenbrengen van haer vyanden ende quaet-vvillige vvaren, ſulcx dat de

plaet-

plaetſe, daer ſy gedaeght vvaren, voor hen lieden niet ſeker en vvas, ende hadde oock de voorſz. pretenſe ſententie noyt effect geſorteert, vvant dies niet tegenſtaende, hadden ſy lieden altoos gebleven in poſſeſſie, ende gebruyck van den voorſz. Stapel, 't gene dat veel van den Supplianten vvel vvetende, ende kennende 't recht toe te behooren de voorſz. ſtede van Dordrecht, hadde ten diverſchen ſtonden hare beſloten brieven geſchreven aen die van Dordrecht, begerende gratie voor ſommige perſonen ende goeden van den voorſz. Stapel-recht: Concluderende de voorſz. van Dordrecht, dat de Supplianten ſouden verklaert vvorden in haer verſoeck ende concluſie, niet ontfanckbaer, ende in gevalle van ontfanckbaerheyt, dat 't ſelve verſoeck hen luyden ſoude ontſeyt zijn, ende ſy luyden daer af geabſolveert: daer op de Supplianten gerepliceert hebben, allegerende veel redenen ende motijven, perſiſterende in hare voorſz. ſupplicatie, eñ hangende de proceduren voorſz. ſoo zijn gevoeght met den Supplianten, de Borgemeeſters ende Regeerders van den ſteden van 's Hertogenboſſche, Grave, Reymerſvvael, Tholen, ende andere, tenderende ten ſelven fijne als de Supplianten, employerende de redenen ende middelen by den Supplianten geallegeert, ende noch andere die ſy luyden by geſchrifte overgegeven hebben: Ende naer dat vvy ſekere Commiſſariſſen geordonneert hadden, om Partijen voor hen luyden te doen roepen, ende die te vereenigen, vvaert doenlick, ſoo zijn de voorſz. Partijen voor hen gecompareert, maer en hebben niet konnen overkomen, ende daeromme hebben

vvy by ons ontboden eñ doen komen alle de ſtucken aen beyde zijden over-gegeven, ende oock ſekere proçes, met informatie ordinaris, tuſſchen die van Rotterdam ende Dordrecht, dat hangende vvas in onſen voorſz. Rade van Hollant, ende hebben alle de voorſz. ſtucken, brieven ende beſcheyt van de voorſz. Partijen, vvel ende rijpelicken gedaen viſiteren, rapporteren, ende in onſen Rade neffens ons vveſende delibereren, ende geconſidereert dat te conſidereren ſtont. Wy met rijpe deliberatie van rade, hebben gevveſen, ende vvijſen mitſdeſen onſe Sententie diffinitijf, ende voor recht, den Supplianten ende gevoeghden niet ontfanckbaer, noch gefondeert in hare requeſte, fijnen ende concluſien, inder voegen ende manieren ſoo ſy luyden die genomen hebben. Verklaren ende ordonneren, dat de voorſz. van Dordrecht ſullen behouden den Stapel ende het recht van dien, ter plaetſen, tegens perſonen, op de goeden, ende met ſulcke limitatien, ordonnantien, modificatien, als vvy dat verklaren ende ordonneren zullen. Ende om daer toe te komen, ordonneren, dat de voorſz. partijen haren gedeputeerden zenden ende ſchicken zullen, met ſuffiſſant bevel ende inſtructie, binnē der plaetſe van den Hage op den vierden dagh van November naeſt-komende, ende aldaer te compareren voor Heere *Geraerd*, Heere van Aſſendelf, Riddere, eerſte Raedt preſiderende in Hollant, ende M^r. *Peeter du Breul*, Raedt ordinaris, ende onſen Advocaet Fiſcael: Den vvelcken vvy committeren, om in haren handen te nemen, alle de ſtucken by den Partijen op't voorſz. different gedient,

de

de ſelve Partijen te hooren op de limitatien, ordonnantien, reſtrinctien, ende modificatien, van den goeden perſonen, ende plaetſen boven gementioneert, ende op de abuyſen ende inconvenienten die ter cauſen van den voorſz. Stapel ſouden mogen gebeuren: De ſelve Partijen te vergelijcken, ende by haren conſente de ordonnantie by geſchrifte te ſtellen, indien 't doenlick is, indien niet, verbael van als te maken, ende ons, ofte onſe lieve ende ſeer beminde Suſter, de Koninginne *Douagiere* van Hongarijen, van Bohemen, Regente, &c. rapport te doen, om als dan ſulcx te verſiene, dat elck ſal vveten, hoe dat hy des aengaende, hem ſal moeten reguleren: met inthimatie, dat indien de voorſz. Partijen comen ofte niet, met inſtructie, ofte ſonder inſtructie, de voorſz. Commiſſariſſen ſullen voorts procederen alſt behooren zal, ende ſy bevinden zullen van doene. Ende hier mede doen vvy te niete, allen de Proçeſſen, tuſſchen den voorſz. Partijen, ofte eenige van dien, als noch ongedecideert hangende, ter cauſen van den voorſz. Stapel, ſoo voor onſen grooten Rade, onſen Rade in Hollant, als elders. Des t'oirconden hebben vvy onſen Zegel hier aen doen hangen. Gegeven in onſer Stadt van Bruſſel, den achtienden dagh van October, in't jaer onſes Heeren, 1540. Van onſen Keyſerrijcke 't21. Ende van onſen Rijcke van Caſtilien, ende anderen 't25. Onder ſtont geſchreven ende geteyckent, By den Keyſer in ſijnen Rade.

Verreycken

KAER-

KAERLE byder gratie Gods, Roomſch Keyſer, &c. Allen den genen die deſen onſen Brief ſullen ſien, ſaluyt. Alſoo vvy in de maent van Octobri leſtleden, op 't differ-rent, gereſen tuſſché dē Borgemeeſters eñ Regeerders van onſen Steden van Delft, Amſterdam, Rotterdam, Gorchum, Schiedam, Alcmaer, Hoorn, Enchuyſen, Edam, Geertruydenberge, Briel, Medemblick, Monickendam, Woerden, Naerden, ende hare conſorten, Supplianten, ende heeſſchers; Borgemeeſters ende Regeerders van onſe ſteden van 's Hertogenboſch, Grave, Reymerſvvale, Tholen, ende andere henluyden voegende met den voorſz. Supplianten ter eener zijde: ende den Borgemeeſters, Schepenen, ende Regeerders onſer ſtede van Dordrecht, vervveerders, ter ander zijde: Ter cauſen ende uyt oorſake van den Stapel-rechte, by de ſelve onſe ſtede van Dordrecht gepretendeert, hebben onder anderen by onſe Sententie diffinitive verklaert eñ geordonneert, dat de voorſz. van Dordrecht zullen behouden den Stapel, ende rechten van dien, ter plaetſen, tegens de perſonen, op de goeden, ende met ſulcke limitatien, ordonnantien, reſtrictien, ende modificatien, als vvy dat verklaren ende ordonneren zouden. Te dien eynde committerende onſen lieven ende getrouvven Ridder, ende eerſte Raet preſiderende in onſen Rade van Hollant, Heer *Geraerd van Aſſendelf*, ende M^r. *Peeter du Breul*, onſen Raet ordinaris, ende Advocaet Fiſcael in onſen grooten Raede te Mechelen, om in hare handen te nemen alle de ſtucken by de partijen op 't voorſz. different gedient, de ſelve partijen te

hoo-

hooren op de limitatie, ordonnantie, reſtrictie, ende modificatie van den goeden, perſonen eñ plaetſen, boven gementioneert, ende op de abuyſen ende inconvenienten die ter cauſe van dē voorſz. Stapel ſouden mogen gebeuren, deſelve partijen te vergelijckene, ende by haer lieden conſente de ordonnantie by geſchrifte te ſtellen, ſoo verre doenlick vvare; in gevalle niet, van alſdan verbael te maken, ende ons, of onſe ſeer lieve eñ beminde Suſter, de Koninginne *Douagiere* van Hongarijen, van Bohemen, &c. voor ons Regente ende Gouvernante in onſen Landen van hervvaerts over rapport te doen, om voorts daer inne geordonneert te vvorden, alſoo 't behooren ſoude. Ende nae dat onſe voorſz. Commiſſariſſen hare voorſz. beſoingne ende verbael, door ordonnantien van onſe voorſz. Suſter de Koninginne gecommuniceert hebbē den luyden van onſen Rade in Hollant, de vvelcke hen advijs op al ſchriftelick geſtelt ende by den voorſz. Commiſſariſſen der ſelver onſer Suſter, met alle de ſtucken by partijen gedient over-geſonden hebben. Doen te vveten, dat al 't ſelve in onſen ſecreten Rade vvel ende in 't lange doorſien ende geviſiteert, ende geconſidereert 't gene des in deſen behoorde geconſidereert te vveſen. Ende nadien onſe voorſz. Suſter de Koninginne Regente, van als rapport gedaen is gevveeſt, vvillende ordene ſtellen op 't ſtuck van den Stapel onſer voorſz. Stede van Dordrecht: hebben by rijpen advijſe ende deliberatie der ſelver onſer Suſter de Koninginne, van dē Ridderen van onſer ordene, ende de hoofden ende luyden van onſen Raden van State, Secreten ende

Finantien, neffens haer vveſende: Geordonneert ende geſtatueert, ordonneren ende ſtatueren by deſen, de poincten ende Artijculen hier na volgende:

IN den eerſten, dat van nu voortaen gehouden ſullen vvorden voor Stapel-goeden, alle koopmanſchappen van koren, hart of vveeck, Ervveten, Boonen, Wicken, ende alle Zaet, dat ter mate toe-behoort, Wijnen, Weet, Zout, Hout, Oeft, Kalck, Kolen, Molen-ſteenen, Stael, Yſer, Schaelgien, Hoppe, Harſt, Runne, ende geen andere.

Dat alle Koop-lieden, komende van boven, uytheemſche, ofte onſe onderſaten, met eenige van de voorſz. Koopmanſchappen in de rivieren van de Mervvede of Lecke, varende nedervvaerts, gehouden ſullen vveſen tot Dordrecht de ſelve Koopmanſchappen te verſtapelen, te verkoopen, te verbodemen, ende de rechten hier na verklaert, daer af te betalen.

Wel verſtaende, dat de ſteden gelegen op de rivieren boven de Stadt van Dordrecht, ſullen mogen koopen, ende doen ontladen, in, of voor hare haven, alle Stapel-goedē, nedervvaerts komende, ende lijdende voor-by de voorſz. ſteden, alſoo vele als ſy luyden behoeven ſullen voor 't gebruyck van de voorſz. ſteden eñ invvoonders alleenlick, ſonder deſelve goeden te mogen andere luyden verkoopen, vermangelē ofte tranſporteren.

Wel verſtaende oock, dat Kerſſen, Kriecken, Perſicken, Pruymen, Druyven, ende diergelijck vveeck Oeft, geſtorte Runne, ende Mout, alleenlicken ſullen tot Dordrecht merckt houden ofte blijven liggen een dagh-getijde, ende dat gedaen, ſul-

ſullen de Koop-lieden, ſonder verbodemen, daer mede mogen reyſen ende vertrecken, daer 't hen lieden goet-duncken ende gelieven ſal, ſonder yet te betalen. Maer vvorden alſulcke vvaren binnen Dordrecht verkocht, ſullen daer af betaelt vvorden de navolgende rechten.

Item, dat onder 't Stapel-hout niet begrepen en ſal vveſen Barninchout, Houpen, Speecken, Velligen, Wagen-aſſchen, het zy dat die de Rivieren van de Lecke of Mervvede, opvvaerts ofte nedervvaerts gevoert vvorden.

Item, van gelijcken en ſal niet ſchuldigh zijn te verſtapelen, alle hout dat de poorters van Gorchum tot commoditeyt van den in-vvoonders aldaer, ende van den in-geſetenen 't ſlandts van Arckel vervvercken ſullen.

Item, ende onder 't koren en ſal niet begrepen vveſen, het gevvas, gevallen benedē Vianen, of in den lande van Heuſden, Altena, ende daer beneden, dat een Lant-man van ſijn eygen gevvas, in ſacken te Gorchum, ofte in een van de ander ſteden ter merckt vvil voeren, ſonder voor-by Dordrecht te paſſeren, al ſonder fraude of argh-liſt.

Item, dat 't koren, gevvaſſen in 't lant van Arckel, dat binnen Gorchum ter merckt komt, ende daer geladen vvort op ſchepen van Gorchum, eñ toe-behoorende poorters ofte in-vvoonders van Gorchum voorſz. vvillende paſſeren voor-by de ſtede van Dordrecht vveſt-vvaerts, ſal gehouden vveſen eenen dagh lange merckt te houden binnen der ſtede of havene van Dordrecht: Ende 't ſelve koren ter vente te ſtellen tot redelicken

prijſe, nae den marckt-ganck, ende te betalen de rechten van Makelerdije, ende van den Meters; ende indien dat aldaer niet verkocht en vvort, ſal mogen paſſeren daer 't hen believen ſal, ſonder te verbodemen, ofte volger te nemen, mits brengende certificatie, ende affirmerende 't ſelve koren te vveſen van den gevvas van Arckel, ende poorters oft in-vvoonders van Gorchum toe te behooren. Verbiedende den ſelven van Gorchum, onder 't deckſel van deſen, eenigh koren buyten den lande van Arckel gevvaſſen, voor-by de ſtede van Dordrecht te voeren ſonder verſtapelen, op de verbeurte van 't ſelve koren ende ſchip dat verkocht ſal vvorden, d'een helft tot onſen profijte, ende d'ander helft tot profijt van der ſtede van Dordrecht, ende boven dien ſullen de gene die in ſulcke fraude bevonden vvorden, ten eeuvvigen dage gepriveert vveſen van deſe vryheydt. Ende om alle frauden te verhoeden, ſullen die van Dordrecht, de ſchepen van Gorchum met koren geladen, mogen viſiteren, om te beſoecken, of daer onder geen ander Koopmanſchappen verborgen en zijn.

Item, dat alle Stapel-goeden, Koopmanſchappen vveſende, komende van boven te Dordrecht, ſullen aldaer verkocht vvorden, het zy t'eene male, of by parcheelen, ſoo vvel den genen van buyten als van binnen der voorſz. ſtede.

De goeden komende uyt den Noorden, als van Amſterdam ende daer ontrent, door de ſtede vander Goude in de riviere van de Yſſele, nedervvaerts paſſerende voor-by Rotterdam, en ſullen niet gehouden vveſen te Dordrecht aen te varen, noch al-

aldaer te verſtapelen, uyt-genomen kant-hout, krom-hout ende eycken plancken, die gehouden ſullen vveſen tot Dordrecht verkocht, verbodemt, ende verſtapelt te vvorden, gelijck andere Stapel-goeden.

Des ſoo en ſullen de Onderſaten van den ſteden ende dorpen van Noort-Hollant ende Weſt-Vrieſlant, Amſterlant, Waterlant, ende ander ſteden ende dorpen daer ontrent gelegen, geen Rijnſche Wijnen van boven komende, ſlijten, noch verkoopen, ten zy dat die ſelve Wijnen eerſt tot Dordrecht te Stapel gevveeſt hebben, op de pene van confiſcatie van de voorſz. Wijnen, ende daer-en-boven tvvee Carolus guldens van elcke Ame Dordrechts, t'appliceren de voorſz. confiſcatie, ende peynen, een derdendeel tot onſen profijte, het tvveede derdendeel, ten profijte van onſer voorſz. ſtede van Dordrecht, ende 't derde derdendeel, tot profijte van den Offiçier, vander plecken aldaer de VVijnen gevonden ende geapprehendeert ſullen vvorden, die d'executie doen ſal.

Item, inſgelijcx alle Koopmanſchappen, Stapel-goeden, komende van beneden door Berniſſi, vvillende vveſen te Schiedam, Delfs-haven, Rotterdam, oft opvvaerts door d'Yſſel, ter Goude, of paſſerende door der ſelver ſtede van der Goude, en ſullen niet gehouden zijn te Dordrecht aen te varen, noch te verſtapelen.

VVel verſtaende, dat alle Stapel-goeden, komende door d'Yſſele in de Mervvede, ende vvillende paſſeren voor-by de Stede van Dordrecht Weſtvvaerts, ende oock de ſelve goeden

vvillende de Lecke ofte Mervvede opvvaerts, ſullen gehouden vveſen te Dordrecht te verſtapelen, betalende de navolgende rechten, ende oock te verbodemen, dan ſullen ongehouden vveſen verkocht te vvorden.

Item, dat alle onſe Onderſaten, van hervvaerts over, ſullen mogen opvvaerts voeren tot hare maelſtede, achtalven mudde Zouts, oft daer onder, ſonder te Dordrecht te verſtapelen, behoudelick, dat men de ſelve achtalve mudde Zouts ſal verkoopen metter kleynder maten by den oevere, ſonder dat te ſchepen, ofte in't gros te verkoopen, ſonder argh-liſt, ende daer af certificatie te brengen, als ſy des verſocht ſullen vveſen vander Stede van Dordrechts vvegen.

Dat alle die ter Stapel komen tot Dordrecht, ende niet en vveten tot haren gerieve te verkoopen, ſullen mogen tot haren maelſtede keeren, hebbende hare goeden op haren bodem, ſonder yet te betalen, mits brengende certificatie dat ſy tot hare maelſteden gekeert zijn, als ſy des by die van Dordrecht verſocht ſullen vvorden.

Alle ſchepen ende goeden ter Stapel gevveeſt hebbende tot Dordrecht, van boven ofte van beneden komende, ende die men niet en heeft mogen verkoopen aen die merckt, daer die ſelve gevveeſt zijn, mogen paſſeren voor-by Dordrecht, ſonder andermael te verſtapelen, indien de ſelve op haren bodem gebleven zijn, ende de Koopman 't ſelve vvil affirmeren.

Dat een vremde Koopman brengende VVijnen tot Dordrecht, ſal de ſelve VVijnen metter kanne mogen verkoopen

als

als een borger, ſonder yet meer te geven dan dē voorſz. borger.

Deſgelijcks, de gene die binnen Dordrecht vvit Zout ghebrocht ſullen hebben, ende 't ſelve aldaer in 't gros niet en vveten te verkoopen, ſullen dat mogen uyt penningh-vvaerden mette kleyne mate, ſonder yet daer van te betalen, dan den Meters haren loon.

Een Koopman die tot Dordrecht ſijn goedt verſtapelt, verbodemt, ofte ontladen heeft, van nu voortaen zal mogen kieſen alſulcken ſchip als hem gelieven zal, van vvat plaetſe 't ſelve zal mogen vveſen, ſonder dat die ſchippers daeromme ſullen mogen loten ofte kavelen, des ſoo zal een ſchipper van Dordrecht, vvillende varen om den ſelven prijſe ende loon, daert een vremt ſchipper om verlaet ſonder fraude, hebbende een ſchip ſoo goet als de vremde ſchipper, den ſelven uytheemſchen of vremde ſchipper geprefereert zijn. Behoudelick nochtans dat geen vremde ſchipper binnen Dordrecht ſal mogen laden, dan vveſende van ſulcke Steden ende Haven, daer de ſchippers van Dordrecht mede toegelaten vvordt te laden. Ende als ter cauſen van deſen, ofte van eenige andere ſaken, den Stapel aengaende, eenige klachten zullen mogen komen, ſullen die van den gerechte van Dordrecht daer af de kenniſſe nemen, ſonder de ſake te mogen renuoyeren voor den Dekens van den Schippers Gilde, ofte voor eenige andere Dekens, van vvat Gilde dattet zy.

Een Schipper ontfangen hebbende eenige Koopmanſchappen te voeren, ſal gehouden vveſen 't zeyl te gaen met dat eerſte

ſte getijde, na dat hy geladen zal vveſen by de gene die hem gehuyrt heeft, ſonder langer te mogen vervvachten, 't en vvare hy des belet vvorde by de merckelicke vvindt ofte onvveder. Ende indien ſulcken ſchipper dies in gebreke bevonden vvort, ſal van elcke getijde dat hy vertoeft, verbeuren ſes Karolus guldenen, voor de een helft tot onſen profijte, ende de ander helft tot profijte van den Officier, daer aen die executie verſocht ſal vvorden, ende daer en boven, ſal gehouden vveſen den Koopman te betalen ſyn ſchaden ende intereſten.

Item, een Schipper ontfangen hebbende eenige Koopmans goet, by gevvichte ofte by de mate, ſal gehouden vveſen 't ſelve over te leveren in ſulcke gevvichte ende mate, als hy dat ontfangen ſal hebben: Behoudelick, dat men in 't over-leveren aenſchou nemen ſal op de gevvoonlicke lakaygie, vallende in 't verſchieten van de greynen, ende ſullen de Schippers van Dordrecht in 't overleveren mogen volſtaen, daer ander Schippers mede mogen voldoen.

Die van Dordrecht ſullen goeden toeſicht hebben op hare Officiers, om den Koopman te gerieven, ende indien bevonden vvorde, dat eenigh van dien, dies in gebreke vvare, ſulcx dat die Koopman ofte Schipper redene hadden omme te klagen, ſullen 't ſelve ſtraffen ende corrigeren, by privatie van Officien, ende by condemnatie van ſchaden ende intereſten, ende tot dien eynde ſullen oock toeſicht hebben, dat de Officiers in ſulcken getale geſtelt vvorden, dat de Koopman ofte Schippere terſtont gerieft magh vverden.

Dat

Dat de Meters, Telders, ende andere Officiers, van de Koopman ofte Schipper niet meer en ſullen mogen exigeren, noch oock nemen, dan den taux hier nae verklaert, op peyne van privatie van hare Officie, als voren, ende daer en boven arbitralicken gecorrigeert te vvorden.

Ende ten eynde, dat de vremde Koopman, ende oock onſe Onderſaten, niet geexactioneert en vvorden met onbehoorlicken impoſten ofte arbeyts loon, ſoo ſullen die voorſz. van Dordrecht, voor 't recht van 't verſtapelen dat Exijs, ofte Makelaerdye geheeten vvort, ende hare Officiers, van den goede, die ten Stapel komen, ontfangen als hier naer volght, ende niet meer.

Eerſt van Tervve, Raep-zaet, Kool-zaet, Ervveten, blauvve ende vvitte, komende van boven, ende niet van vveſten, van elck hoet tvvee ſtuyvers.

Van Rogge, Maſtelluyn, ofte Rogge-meel, van de drie hoedt vier ſtuyvers, ende van min naer advenant.

Van Garſte, Spelte, Boonen, grau Ervveten, VVicken, Bouckvveyt, Lijn-zaet, Mout, ofte Kennip-zaet, van elck hoedt eenen ſtuyver.

Item, van de Haver, van de drie hoedt tvvee ſtuyvers.

VVelcke Exciſen betaelt ſullen vvorden by de Kooper ende Verkooper, elck half ende half.

Soo vvanneer eenige van de voorſz. goeden, binnen der Stede van Dordrecht ander-mael verkocht ſullen vverden, ſoo ſal de kooper gehouden vveſen, 't ſelve recht te betalen,

ende de verkooper ſal vry zijn.

Ende van den voorſz. goeden, komende van VVeſten, als van Antvverpen, Zeelant, Vlaenderen, of van elders, ſal betaelt vvorden als hier na volght.

Van Tervve, Rogge, Raep-zaet, Kool-zaet, Lijn-zaet, Ervveten, blauvve ende vvitte, van't hoedt eenen ſtuyver.

Van Garſte, Mout, Spelte, Kennip-zaet, grauvve Ervveten, Boonen, Haver, ende andere ſpeçie van Granen, van't hoedt eenen halven ſtuyver.

De Meters ende Arbeydts-luyden ſullen ontfangen als hier naer volght.

Item, van Tervve, Rogge-meel, Raep-zaet, Kennip-zaet, Lijn-zaet, Kool-zaet, Spelte, Garſten-Mout, van elck hoedt een half blancke, de een helft tot laſte van den kooper, ende de ander helft, tot laſte van den verkooper.

Van Boonen, VVicken, Ervveten van de drie hoedt tvvee ſtuyvers, tot laſte als voren.

Item, van de Haver van't hoedt een oortken.

Soo vvanneer de Tervve, Rogge-meel, Raep-zaet, Kool-zaet, Kennip-zaet, Spelte, Garſte, ofte Mout, tot Dordrecht onverkocht op geleyt vvort, ofte dattet onverkocht van daer vervoert vvort, ſullen de Meters voor haer recht hebben, voor elck hoedt een oortken: Ten vvare de Schipper dat vvederomme voerden tot ſyn Maelſtede, dat houdende op ſynen bodem, in vvelcken gevalle de Meters daer niet af hebben en ſullen, als voren verklaert is.

Van

Van 't meten van Ervveten, Boonen, VVicken, Bouckvveyt, ofte Lijnzaet, dat op geleyt ofte vervoert vvort, als voren, van elck hoedt een half blancke.

Item, van't meten van de Haver die op geleyt of vervoert ſal vvorden als voren, van de dry hoedt eenen halven ſtuyver.

Die van Dordrecht ſullen hebben voor den koop van drie roeden Rijnſche VVijnen, ende daer beneden, van elcke roede, houdende thien Dortſche Amen, dertigh ſtuyvers, die de verkooper alleen betalen ſal.

Ende ſoo vvat Wijnen in eenen koop verkocht vvorden boven de drie roeden, te vveten, boven de tvvee ende veertigh Amen Brabants, daer af ſal betaelt vvorden, vier en tvvintigh ſtuyvers voor de roede, tot laſte van den kooper, ende verkooper, half ende half, ende daer en boven den Exijſenaer een fleſſche Wijns van tvvee ſtoopen, naer oude gevvoonte.

Van een quartier vvit Zouts, dat tot Dordrecht te Stapel verkocht vvort, ſal de kooper betalen, voor 't recht van den Exijs ofte Makelaerdije, een half blancke, ende de verkooper een blancke.

Van vier quartier Zeeus, die maken vijf quartier Dordrechts, die verſtapelt ſullen vvorden, ſal betaelt vvorden voor elck quartier Dordrechts negen duyts.

Van 't meten, ſullen de Arbeyders hebben, 't zy dat tot Dordrecht verkocht ende vermeten vvort, ofte niet, van elck quartier eenen braſpenninck.

Item, van grof Zout, ſal de Stadt voor hare recht van Exijs,

ende van Makelaerdye hebben, van 't hondert negen ſtuyvers, ende de Meters, van 't hondert acht ſtuyvers.

Van elcke kuype Weets, ſullen die van Dordrecht voor hen ontfangen, tvvee blancken, tot laſte van den kooper ende verkooper, half ende half.

De Meters ſullen hebben van elcke kuype Weets, tot laſte als voren, eenen ſtuyver, uyt geſcheyden van Weet van vveſten in balen komende, daer en ſal men niet af betalen.

Van alle Weſels hout, getimmert ofte ongetimmert, eycken plancken, ende ander Weſels hout, dat ter Stapel behoort, ſullen die van Dordrecht genieten van den pont-groote tvvee ſtuyvers, tot laſte van den kooper ende verkooper half eñ half.

Item, de Arbeyders ſullen hebben van 't ſlijck, oft uyt den vvater 't hout te ſchepe te doen, van elcke Rhijnſ-gulden een blancke, ende van 't gene dat ſy luyden ſullen ſchorten aen de ſchepen ofte ſchuyten, ſullen ſy hebben van den Rhijnſ-gulden eenen halven ſtuyver.

Als eenigh Hout ſoo ſvvaer ſal zijn, dat de Arbeyder met ſyn Takel 't ſelve niet ſchepen en magh, maer met de Kraen in de ſchepen gheſet moet vvorden, ſoo ſal betaelt vvorden voor 't Kraen-gelt ende arbeyden, van 't pont-groote vier ſtuyvers. Indien de Koopman dat Hout van onder begeert te beſien, ende dat doet kanten, omme te vveten oft onder ſoo goet is als boven, ſal van een Staendaert betalen van arbeyden vijf ſtuyvers, van een Scha ofte van een Steen-balck, eenen ſtooter, ende van een Molen-roede, eenen braſpenninck, ende van alle

an-

ander Hout na advenant, 't vvelck de kooper alleen betalen ſal.

Van 't meten van Plancken, ſal van 't duyſent betaelt vvorden eenen ſtuyver, tot laſte van den kooper ende verkooper, half ende half, ende de reſte van den arbeyt dies aengaende, ſal een yegelick mogen beſteden naer ſyn goet-duncken.

Van Drag-hout, 't zy uyten korten ofte langen Boſch, ſal men betalen voor 't recht van den Exçiſe of Makelaerdye, van 't duyſent, vijfthien ſtuyvers, daer van de verkooper die 't van boven af brenght, de thien ſtuyvers, ende de koopers vijf ſtuyvers betalen ſullen, ende indien 't ſelve Drag-hout min gekocht vvort dan by den duyſent, daer af ſal betaelt vvorden, naer advenant.

Noch ſal de vremde koopman die 't voorſz. hout af brenght, tot onderhoudeniſſe eñ makinge vander plaetſe daer 't voorſz. hout inne geberght vvort by tijden van ſtorm ende onvveder, betalen een vierendeel van een hout, het vvelck men noemt, een keper-hout.

De geſvvoren Kervers, die dit Hout leveren, ſullen hebben van elck duyſent Drag-houts, thien ſtuyvers, tot laſte van den verkooper, ende indien 't min is, naer advenant.

Indien de Koop-lieden, die 't voorſz. hout van bovẽ af brengen, eenighe voordere bevvaerniſſe begeren te hebben van 't voorſz. Drag-hout, mogen ſy beſteden aen den arbeyders, om toeſicht tot haren houte te hebben, 't zy, ofte ſy der Stadt eedt gedaen hebben, oft niet, ſoo goeden koop als ſy konnen.

Van de Ludix-ſparren, korte ende lange, of Sommers, die

tot Dordrecht tot Balcken gereduceert vvorden, ſullen de kooper ende verkooper van elcken Balck betalen een duyt.

Tot makinge vander plaetſen daer 't hout in geberght vvort, ſal de vremde Koopman betalen van 't hondert Balcken, een paeymentken, 't vvelck beloopt op de hondert, een thiendedeel van eenen Balck.

Als de vremde Koopman ſyn Balcken verkocht ſal hebben, ſoo ſal hy den geſvvoren leveraers betalen van de hondert Balcken thien ſtuyvers, ende van minder getalle, naer advenant.

Indien de vremde Koopman ſyn hout niet en kan verkoopen, ende begeert bevvaerniſſe van den geſvvoren leveraers, ende ſyn Balcken geſtapelt, ofte op malkanderen geſet te hebben, voor ſtorm ende onvveder, ſal betalen voor elcken Balck een blancke, ten vvare ſy tot minderen prijs konden accorderen. Ende ſullen die van Dordrecht, den Koop-lieden met hout aldaer komende, vvijſen een gerieffelicke ende bequame plaetſe, daer ſy haer voorſz. hout bergen en leggen mogen.

Alle Oeft dat tot Dordrecht ter Merckt komt, als Appelen, Peren, Pruymen, groene Ocker-noten, ende ander Oeft, van vvaer 't ſelve komt, ende aldaer verkocht vvort, ſal betalen van de Tonne anderhalf penninck Dordrechts, daer van de kooper betalen ſal eenen halven penninck, ende de verkooper eenen geheelen penninck.

De voorſz. Kerſſen, ſullen betalen vvaegh-gelt, als die tot Dordrecht verkocht vvorden, te vveten, van 't hondert vvegens een oort, tot laſte van dē kooper eñ verkooper, half ende half.

De

De drooge Noten die tot Dordrecht verkocht ende verbodemt ſullen vvorden, daer af ſal betaelt vvorden, van de hondert duyſent, 't vvelck genoemt vvort een groot hondert, tvvee ſtuyvers, ende daer en boven der Kercke, totter fabrijcque behoef, eenen halven ſtuyver, al 't vvelcke ſal ſtaen, tot laſte van den verkooper alleen.

Voor dat tel-gelt van de voorſz. noten, ſal men voor 't groot hondert betalen, drie grooten tot laſte van den kooper alleen.

Item, van Sme-kolen ofte Kalck, ſal de Stadt betaelt vvorden, voor 't recht van den Exijſe of Makelaerdije, van elck hoedt eenen halven braſpenninck, die de koopere betalen ſal, ende de Meters voor haren arbeyts loon, voor elck hoedt eenen halven ſtuyver, die de verkooper betalen ſal.

Van Hout-kolen, ende Steen-kolen, en ſal niet betaelt vvorden, dan den arbeydt.

Van Molen-ſteenen, ſal men betalen van 't pont groot, drie ſtuyvers, tot profijte vander Stadt, tot laſte van den kooper ende verkooper, half ende half.

Van Schaelgien, van Couverdack, ende dat daer aen kleeft, ſal men betalen van 't pont groote drie ſtuyvers, tot laſte van den kooper ende verkooper, half ende half. Ende aengaende het tel-gelt ſal betaelt vvorden van 't duyſent eenen ſtuyver, tot laſte als voren, ende mitſdien ſullen de Telders oock gehouden vveſen, die Schaelgien 't ſcheep te leveren, indien dat verſocht vvort.

Van Yſer ofte Staeldat tot Dordrecht ter Wage komt, ſal men

men betalen van 't hondert vvegens een oort, tot laſte van den kooper ende verkooper, half ende half.

Van de Hoppe van 't hondert vvegens ſal betaelt vvorden eenen ſtuyver, by den genen die de ſelve Hoppe verkoopt.

Van Runne, die tot Dordrecht verkocht vvorden, en ſal niet betaelt vvorden, dan 't meten-gelt.

Item, van de Harſt van 't hondert vvegens een oort, tot laſte van den kooper ende verkooper, half ende half.

Ende omme dit onverbrekelicken te onderhouden, ende te doen ſorteren effect tot eeuvvigen dagen: Soo ſal de Schout van Dordrecht (in tijt vveſende) onſen Officier, als Grave van Hollant, tot allen tijden, als hy dies by den Borgemeeſteren van vvegen der ſtadt van Dordrecht verſocht ſal zijn, ſyn Dienaers oft ander Wtleggers mogen ſenden ende houden op eenige van de voorſz. Rivieren, omme den genen die tegens deſe Ordonnantie doen of attenteren ſullen, of daer tegens gedaen oft geattenteert hadden, aen te mogen halen met hare Schepen ende goeden, ende die binnen der ſtede van Dordrecht te doen brengen, omme aldaer ter Iuſtitie geſtelt, van hare delicten en meſuſen, punitie ende correctie gedaen te vvorden. Te vveten, voor de eerſte reyſe, dat die tegens deſe Ordonnantie bevonden ſullen vvorden gedaen te hebben, eerſt ende al voren gehouden ſullen vveſen op te leggen ende te betalen, boven 't recht van 't verſtapelen, de koſten van den Schout ende ſynen dienaers gedaen, omme hen luyden aen te halen, ende daer en boven noch by dē voorſz. Gerechte gecondemneert te vvorden

in

in de boete van tſeſtigh Karolus guldens, by den voorſz. Schout te verhalen aen't voorſz. Schip, eñ oock aen de Koopmanſchap, Stapel goeden daer inne vveſende. Ende voor de tvveede reyſe, op peynen (boven recht van't verſtapelen) in de voorſz. onkoſten ende verbeurte van hondert en tvvintigh Karolus guldens, te verhalen als voren. Ende voor de derde reyſe op peyne van confiſcatie van't Schip ende Goet. Ende ſoo menigmael, als nae de derde reyſe een Schipper ofte Koopman bevonden ende geconvinceert ſal vvorden, tegens het inhouden van deſen gedaen te hebben, ſal daer aen tot elcke reyſe verbeuren ſijn Schip ende Goeden, als voren. Welcke pecunielle boeten ende confiſcatie vveſen ſullen, voor d'een helft tot onſen profijte, ende d'ander helft tot profijte van de voorſz. Stede van Dordrecht. Ende zal dat gevvijſde van dien gedaen in conformité van deſen by den voorſz. van Dordrecht executie hebben, niet tegenſtaende oppoſitie ofte appellatie, ende ſonder prejuditie van dien.

Ende oft gebeurde, dat de Borghemeeſteren van Dordrecht den Schout aldaer verſochten, omme eenige uytleggers op de ſtroomen te leggen, ende by den ſelven bevonden vvorde niemant tegens deſe Ordonnantien gedaen te hebben, ſoo ſullen de koſten van dien gedragen vvorden tot laſte van de voorſz. Stede alleene. Ende omme dat elck vveten magh t'inhouden van onſer tegenvvoordige Ordonnantie, ende daer af geen ignorantie pretenderen, ſoo ſullen die van Dordrecht ſchuldigh zijn deſe ordonnantie te doen ſchrijven in een Taeffereel,

ofte bert, ende 't ſelve hangen binnen der poorte van den grooten hoofde der voorſz. ſtede, ende 't ſelve Taeffereel te doen onderhouden tot allen tijden, aldaer geſchreven ſullen vveſen d'Artijckelen van deſer Ordonnantie, ende deſgelijcx een ander Taeffereel op 't Stadthuys aldaer.

Reſerverende niet-te-min aen ons, eñ onſen nakomelingen, Graven van Hollandt, d'interpretatie ende verklaringe van de duyſterniſſe, die namaels ſoude mogen gebeuren, by verloopen van ſtroomen, by veranderinge van de Koopmanſchappen, ofte anderſins, by vvat manieren datſe vveſen mochte. Ende te mogen meerderen ende minderen na de gelegentheyt van den tijt eñ exigentie van onſe ſaken. Des t'oirconden hebben vvy onſen Zegel hier aen doen hangen. Gegeven in onſe ſtadt van Bruyſſele, dē vierden dagh in Iunio, in 't jaer ons Heeren 1541. Van onſen Keyſer-rijcke t'22. Eñ van onſe Rijcken in Spaengjen ende anderen t'26. Onder ſtont geſchreven: By den Keyſer in ſynen Rade, ende geteyckent:

Verreycken.

Accoort over-komen, geaccordeert, ende geſloten tuſſchen de Stadt van Dordrecht ende de Stadt van Gorchum, aengaende de Stapel in't Jaer ons Heeren 1541.

ALſoo apparent vvas, diverſche queſtien ende proceſſen te rijſen tuſſchen de Borgemeeſter ende Regeerders der ſtadt van Dordrecht ter eender, ende den Borgemeeſteren ende Regeerders der ſtadt van Gorcum ter ander zijden; uyt-

uytten verſtande ende meyninge van eenige Articulen inder ordonnantie van vvegen der Keyſerlicker Majeſteyt gedivulgeert ende uyt-gegeven op 't ſtuck van den Stapele tot Dordrecht, in Iunio 1541. leſt-leden. Die van Gorcum voorſz. ſuſtinerende dat by den ſeſten Artijckel der ſelver ordonnantie, hen luyden geoorloft ende toegelaten ſoude vveſen van Noorden ende VVeſten voor-by der ſtadt Dordrecht tot Gorcum ſonder verſtapelen, verkoopen of verbodemen, te moghen voeren allen manieren van houten, dat ſy inder ſtadt ende in den lande van Arckel ſouden behoeven. Inſgelijcx dat onder 't lant van Arckel, gementioneert in den achſten Artijckel, der voorſz. ordonnantie begrepen ſouden vveſen, die Steden, Dorpen, eñ Landen van Dalem, Spijck, Heuckelom, Leerdam, Aſperen, Ackoy, Hageſteyn, Vuren, ende andere, als voortijts aender heerlickheyt ende lande van Arckel behoort hebben, ende daer van geſneden ende geſcheyden vveſende; Dat oock uyt krachte van den negentienden Articule der ordonnantie, haer ſchippers van Gorcum binnen der ſtadt Dordrecht ſouden mogen aennemen alle vrachten, ende met den ſelven van daer varen op alle havenen, ſonder bekroon van den ſchippers van Dordrecht, anders dan van haer voor-ladinge, ſoo verre ſy 't omme 't ſelve loon doen vvilden, met meer ander diergelijcke voor-ſtellen. Ende die van Dordrecht ter contrarie, &c. Soo zijn de ſelve Borgemeeſteren ende Regeerders van beyden voorſz. door tuſſchen ſpreken ons *Pieter d' Breul*, Raedt ende Advocaet Fiſcael van den grooten Raedt van Mechelen, ende *Gerard Reynoy*,

Raet ende Meeſter van ſyne Majeſteyts rekeninge in Hollant, getreden in vriendelicker communicatien, ende naer lange ende diverſche propooſten, diſputatien, vertreckinge ende deliberatien, oock eyndlicken in vrientſchappen overkomen, geſloten ende geaccordeert in de manieren hier na volgende:

TEn eerſten, dat die van Gorcum, alle haer Haver, Tervve, Boonen, Ervveten, ende Garſte, van haer ſelfs gevvaſſe, ende andere, die tot Gorcum in ſacken of ſchuyten ter merck gebracht, ende by hen luyden gekocht ſal vverden (ſonder eenighſins te roeren die Stapel-goeden van boven komende) in haer ſelfs of hare mede-poorteren ſchepen ſullen mogen laden, ende op den ſelven bodem voor-by de ſtadt Dordrecht voeren, ſonder verſchepen of verbodemen, mits brengende certificatie vander menichten die ſy luyden geladen ſullen hebben.

2. Ende dat die ſelve granen tot Gorcum als voren, in ſchuyten of ſacken ter merckt gekomen ende gekocht zijn gevveeſt, of van haer ſelfs gevvaſſe is, betalende van de dry hoedt Gorcums, ſoo voor Makelaerdye totter ſtadt Dordrechts behoef, als van meet-gelde, te ſamen dry grooten vlaems, ſonder meer: ende nemende eenen volger, ſchip of ſchuyte van Dordrecht vveſende, hebbende een ſchip niet vvraeckbaer, ende groot naer den eyſch van de quantiteyt van de granen, die die van Gorcum geladen ſullen hebben. VVel verſtaende, dat de ſelve volger gehouden ſal vveſen over te nemen ende te laden in ſyn ſchip, tzy tot Dordrecht ofte onder vvegen, ſoo veel als

als den Schipper of Koopman believen ſal, of van doen ſal hebben. Ende ten eynde dat geen gebreck valle aen den Volgers, ſullē de Regeerders van Dordrecht daer toe ſtellen ſulcke peynen als hen luyden inder tijt noodtlick ſal duncken.

3. Ende alle ander granen, hier boven niet geſpecificeert, ſullen die van Gorcum gehouden vveſen tot Dordrecht te verſtapelen, verkoopen, verbodemen, ende alle rechten van dien te betalen: Ten vvare dat ſy in haer eygen oft mede-poorteren ſchepen geladen hadden eenigh Kennip-zaet, Moſtert-zaet, of Boeckvveyt, tot eenen laſte ende daer onder. In dien gevalle ſal de Borgemeeſter der ſtadt Dordrecht hen luyden 't ſelve voor-by laten voeren, mits hem aenſprekende, ende oorlof biddende ſonder verkoopen of verbodemen, mits betalende half Makelaerdye, ende 't meet-gelt als voren, ſonder meer.

4. Item, ſullen oock in haer ſelfs oft mede-poorterē ſchepen van VVeſten mogen halen, ende ſonder verkoopen of verbodemen, voor-by Dordrecht voeren alle manieren van Zout, mits nemende eenen Volger als voren, ende betalende den Exijs of Makelaerdye, ende 't meet-gelt, daer toe ſtaende, behouden eñ onvermindert der ſelver van Gorcum haer vryheydt van de achtalve mudden daer van ſy ongehouden ſullen vveſen yet te geven, ſoo vvel als die ſchepen meer zouts geladen ſullen hebben, als dat ſy anders geen dan achtalve mudden geladen hebben, als in de Ordonnantie.

5. Van gelijcken ſullen ſy van Noorden ende VVeſten mogen halen ende voor-by Dordrecht tot Gorcum voeren, alle

Hout, Wageſchot, Sparren, ende diergelijcke, hen luyden tot haren ſlete ende behoeften dienende, ſonder volger of yet daer van te betalen: Maer geen Kromhout, Kanthout, noch eycken Plancken, dan mits nemende eenen Volger, ende betalende alle rechten naervolgende d'ordonnantie.

6. Item, ſullen oock in Gorcumſche of ander vreemde ſchepen voor-by Dordrecht mogen voeren, ſonder verkoopen, verbodemen of verſtapelen, generalicken alle Stapel-goeden die ſy Weſtvvaerts ende Noortvvaerts, als tot Antvverpen, in Zeelant, tot Amſtelredam, of elders in dien quartieren ende gevveſten ſullen koopen ende tot Gorcum vvillen brengen, om aldaer geſleten ende gediſtribueert te vverden, mits betalende alleenlick de helft van de Makelaerdye met den Meet-gelde ende Waegh-gelt daer toe ſtaende, ende nemende eenen Volger, 't zy ſchip of ſchuyte na de quantiteyt van den goeden: Behoudelick dat de Koopman in perſone of by geſchrifte onder ſyn hant-teycken affirmeren ſal, dat 't goet hem toe-behoort, de quantiteyt van ſyn ladinge, ende dat hy 't ſelve goet nergens elders, dan tot Gorcum voeren ſal: Ten vvaer-nochtans, dat ſy van de ſelve goeden meer dan halve Laſt geladen hadden, in vvelcken gevalle ſy gehouden ſullen vveſen eenē Volger te nemen, ende te betalen de volle Makelaerdye ende ander rechten daer toe ſtaende, naer de ordonnantie.

7. Ende of yemant van Gorcum by vry goet, ongehouden te verſtapelen, vijf of ſes ſacken meels geladen hadde ende vijf hondert yſers ſonder meer, komende van Weſten, 't ſelve ſal hy

hy oock voor-by de ſtadt Dordrecht tot Gorcum mogen voeren ſonder Volger, verſtapelen of verkoopen, mits betalende alleenlick van vijf hondert yſers tot behoef van de ſes gulden eenen ſtuyver, ende van de ſes ſacken meels eenen halven ſtuyver, des als ſy by nacht paſſeren, ſullen dat mogen geven den Tollenaer.

8. Van gelijcken ſullen ſy voor-by Dordrecht, ſonder verſtapelen, verbodemen, verkoopen, of eenige impoſitie te betalen, tot Gorcum mogen brengen, alle VVeſterſche vvijnen die tot hare ſlijtinge ende nootdruft behoeven ſullen.

9. Item, als die van Gorcum geladen ſullen hebben eene knye Klaphouts, met een duyſent bodems, of vijftigh ſtuck rabben ende daer onder, ſonder eenigh ander Stapel-goet, 't ſelve ſullen ſy oock voor-by Dordrecht mogen voeren, ſonder verkoopen, verſtapelen, verbodemen, of eenige onkoſt, mits alleenlick den Borgemeeſter aen ſprekende ende oorlof biddende. Maer niet daer over, ſonder oorlof of conſent van den Borgemeeſter te hebben. Ende als ſy dat met ander Stapel-goeden geladen hebben, ſullen gehouden vveſen te nemen eenen Volger, naer d'ordonnantie.

10. Als oock die van Gorcum in tvvee ſchepen niet meer Stapel-goets gehouden vveſende eenen volger te nemen, geladen ſullen hebben, dan een ſchip van Dordrecht ſoude mogen voeren t'eenemale, ſoo ſy mogen volſtaen, mits nemende alleen eenen ſulcken Volger voor beyde die ſchepen.

11. Van ghelijcken ſullen ſy voor-by Dordrecht mogen voe-

voeren eenigh kleyn ghetal, of menighte van Schoof-hout, Hoogh-hout, Schuppen-hout, Klompen ende Blaeſbalcken-hout, tot diſcretie van den Borgemeeſter van Dordrecht, mits betalende behoorlicke impoſitie, indien byder ordonnantie eenige daer toe geſtelt zy.

12. Inſgelijcx ſullen ſy voor-by Dordrecht mogen voeren 7. 8. 9. of 10. tonnen Oefts van den Arckelſche gevvaſſe, ende dat tot Gorcum in ſchuyten ende ſacken ter merckt gebracht vvert, ſonder verſtapelen, verbodemen, oft verkoopen, mits alleenlick den Borgemeeſter aenſprekende ende oorlof biddende, oft ten uyterſten niet meer dan 12. tonnen, maer dat tot diſcretie van den Borgemeeſter, mits betalende tot profijte vander Kercke, van elcke tonne vijfthien penningen, volgende d'ordonnantie.

13. Item, ſullen oock voor-by Dordrecht mogen voeren ende ongehouden zijn van allen Stapel-recht ende impoſitien, Tonnen, Horden, Rijs, Teenen, ende diergelijcke ſpeçien van Houte.

14. Ende als tot Dordrecht geen ſchepen gevonden ſullen vverden naer eyſche van den laſte of ladinge van de Stapelgoeden, of dat niemant om redelicken loon volgen en vvil, ſoo ſal de Borgemeeſter van Dordrecht inder tijt daer inne voorſien, te vveten mits taxeren 't loon van dē Volger of den ſchippers van Gorcum conſenterende te mogen voort-varen ſonder volger oft verbodemen: VVel verſtaende, dat als dien van Gorcum geoorloft ſal vverden voorts te varen ſonder Volger, ſy als dan

dan betalen ſullen dobbelt van ſulcker Makelaerdye, als hy voren in deſen accoorde op elck partie of ſpeçien van goeden geſtelt is.

15. Ende hier mede ſullen die van Gorcum hem verdragen ende te buyten gaen, verdragen ende gaen te buyten mits deſen, de vryheyt ende exemptien die ſy ſuſtineren vvillen hen luyden gegeven te vveſen by den ſeſten, achtſten ende negentienden artikel van de voorſz. ordonnantie.

16. Ende dit al onvermindert die voorſz. ordonnantie in allen anderen poincten ende articulen by accoorde ende apoinctement verandert vveſende, vvelcke ordonnantie tuſſchen den ſelven van Dordrecht ende Gorcum anders in hare vigeur ende krachte blijven ſal. Ende en ſullen die van Gorcum geen faveur doen yemande vvie hy zy, omme die van Dordrecht in haren Stapel-recht te defrauderen ofte verkorten, noch de voorſz. ordonnantie eenighſins te breken.

17. Item, of tot eeniger tijt bevonden vvare dat eenigh Koopman of Schipper dit voorſz. accoort ende appoinctement gebroken of daer jegens gedaen hadden, die ſullen daer aen verbeuren die ſelve peyne begrepen inder voorſz. ordonnantie, te vveten, voor de eerſte reyſe dat yemant bevonden ſal vveſen jegens eenigh poinct van deſen accoorde of van de ordonnantie gedaen te hebben, te betalen ſeſtigh Carolus guldens eens, ende boven dien de koſten van den Officier ende ſynen dienaers te verhalen aen dē ſchepe ende Stapel-goet daer inne vveſende: de tvveede reyſe hondert en tvvintigh Carolus

guldens te verhalen als voren. De derde reyſe te verbeuren 't geheel ſchip ende Stapel-goeden daer inne vveſende, als boven, ende onvermindert de voorſz. koſten van den Schout ende ſynen dienaren. Ende voorts ſoo dick ende menigh vverven als na de derde reyſe een Schipper of Koopman bevonden ende geconvinceert ſal vverden jegens 't in-houden van deſen accoorde gedaen te hebben, ſal daer aen verbeuren elcke reyſe ſyn ſchip ende goet als voren, vvelcke voorſz. boeten ende confiſcatien vveſen ſullen de een helft tot profijte vander Keyſerlicke Majeſteyt, ende d'ander helft tot profijte vander ſtadt Dordrecht. Ende ſal dat gevvijſde by dien van Dordrecht daer op in conformité van deſen accoorde gedaen, executie hebben, niet tegenſtaende, oppoſitie oft appellatie, ende ſonder prejuditie van dien.

18. Ende ten eynde dit voorſz. accoort vaſt eñ geſtadigh blijve ten eeuvvigen dage, ſullen die voorſeyde partijen te ſamen daer op aen de Keyſerlicke Majeſteyt volgen ratificatie ende approbatie ende hen luyden elck byſonder tot onderhout van den ſelven laten condemneren.

19. Aldus over-komen, geaccordeert, ende gheſloten, oock mede by beyde partijen geaccepteert ende gelaudeert binnen der ſtadt Dordrecht, ende tot kenniſſe van allen deſen hier van gemaeckt tvvee Charteren van vvoorde te vvoorde alleens luydende by ons *Pieter du Breul*, Raedt ende Advocaet Fiſcael, ende *Gerard Reynoy*, Meeſter van de Rekeninge voor-ſeyt, onderteyckent. Ende met beyde die voorſz. Stedē van Dordrecht ende

ende Gorcum groote zegelen bezegelt op den 22. dagh van November, S. Ceçilien-dagh, in't jaer ons Heeren 1541.

COPYE

Van de uytſprake, gedaen tuſſchen den Borgemeeſters, Schepenen, ende Raedt der Stede van Schoonhoven, ſoo ſy proçederen Supplianten ter eenre, ende den Schout, Borgemeeſter, Schepenen ende Raden der Stede van Dordrecht, Supplieerde ter ander zijden.

GEſien ende rijpelick over-geleſen, by den Heere van *Bevere*, Ridder van den gulden Vlies, Gouverneur van Hollant, Zeelant, Vrieſlant, Admirael van der Zee. Heere *Viglius van Zvvijchem*, Ridder, Preſident van den ſecreten Rade. ende *Philips Nigri*, Cançellier vander voorſz. ordere van den gulden Vlies, alle de ſtucken ende munimenten overgelevert by den Borgemeeſters, Schepenen ende Raedt der Stede van Schoonhoven, Intervenierende voor *Jan Adriaenſz. Govert Evertſz. Adriaen Claeßz.* eñ andere Poorters van Schoonhoven, Supplianten, ter eenre zijden, ende de Schout, Borgemeeſter, Schepenen, ende Raedt der Stede van Dordrecht Supplieerde, ter andere zijden. Aengaende ſekere geſchillen ende differenten tuſſchen de voorſz. partijen uyt-ſtaende, roerende het recht van den Stapele, die van Dordrecht voortijdts aengevveſen. De voorſz. Heeren, naervolgende de ſubmiſſie, op hen lieden gedaen, ſeggen eñ uyt ſpreken als hier nae volght.

TEn eerſten, dat de Limiten van die van Schoonhoven, Supplianten, devvelcke in den vonniſſe van den jare 1547. den 3. van de Maent Decembris, maer hen extendeerden tot Lopijck een Meyden, verbreedt ſullen vvorden tot ten Dorpen vander Capellen, ende Lexmonde toe incluſive.

2. Item, indien yemant van Schoonhoven bevonden vvare dē Stapel van Dordrecht hier naermaels gefraudeert te hebben, boven de breucke dien hy betalen ſal, naer-volgende d'ordonnantie ende vonniſſe voorſz. ſulcke fraudateur oft bedrieger ſal oock by die van Schoonhovē geſtraft zijn, andere ten exemple.

3. Item, vvat Stapel-goederen van Weſten, by die van Schoonhoven gebracht ſal zijn, 't zy in Schoonhovenſche ſchepen ofte vremde, dat ſal moeten verſtapelen, ende alle Rechten daer toe ſtaende betalen, ſonder nochtans te verkoopen, verbodemen, ofte Volger te nemen.

4. Item, de voorſz. van Schoonhoven ſullen mogen laden ſonder verſtapelen een half hondert Zouts, Zeeuſche mate, in de plaetſe van achtalve mudde, ende vvat Zout ſy meer laden dat ſullen ſy moeten verſtapelen.

5. Ende vvat betaelt is van contrarie den vonniſſe voorſz. gedaen te hebben in dit ſtuck van die van Schoonhoven, dat ſal betaelt blijven, ende alle proçeſſen daeromme gereſen, tuſſchen partijen voorſz. zijn te niete gedaen.

6. Item, de Supplianten van Schoonhoven ſullen oock 's jaers mogen hebben vijftigh vaten Weſterſche Wijnen, mits aenſprekende, om daer af tot haren vville te gebruycken.

Maer

Maer indien sy meer brachten, dat sal Stapel moeten houden.

7. Aengaende de teyckenen van 't vry goet, dat die van Schoonhoven sullen mogen voeren sonder te verstapelen, die sullen sy moeten op haer luyder koste te Dordrecht brengen of senden, ten vvare nochtans dat sy consenteren vvilden, datter een eerlick persoon te Krimpen by de voorsz. partijen gesaemder hant gekoren ende gestelt vvaren, ten koste van den Supplianten, vvelcke persoon schuldigh soude zijn, den Eedt te doene die van Dordrecht, van vvel ende te rechte de voorsz. teeckenen t'ontfangen, eñ de selve tot Dordrecht over te sendē.

8. Item, aengaende 't Stapel-recht ende Breucken, dat die van Dordrecht begeren te hebben, van alle 't gene dat de Poorters ofte Invvoonders van Schoonhoven gevoert hebben, sonder te Dordrecht te verstapelen, tsedert de vonnissen van den 18. Novembris 1540. ende den 4. Iunij 1541. sonderlinge, vvaer van borgh-tocht gegeven is gevveest. Is geseyt ende verklaert, dat die van Dordrecht vvel gefondeert zijn, om 't geheele Stapel-recht te verhalē van Stapel-goet, dat *Dirck Pietersz.* in syn schip ofte schuyte, ende *Jan van Dam* doen ter tijt toebehoorende, die in 't jaer 40. aengehaelt vvas, voor-by Dordrecht gevoert heeft sonder te verstapelen: Maer nochtans sonder Breucke oft amende.

9. Ende voorts, aengaende alle andere Stapel-rechten, Borgh-tochten, ende Breucken, die de voorsz. van Schoonhoven mochten schuldigh zijn oft verbeurt hebben, ten profijte van die van Dordrecht tot den derden dagh Decembris

1547. Sy ſullen eens voor al de voorſz. van Dordrecht betalen, de ſomme van ſes hondert Karolus Guldens eens, tot tvvintigh ſtuyvers Vlaemſche munte den gulden hen lieden abſolverende, van het ſurplus van den heeſche, dat die van Dordrecht, aengaende dit Artijckel gedaen hebben.

10. Wel verſtaende nochtans dat die voorſz. vonniſſen van den jare 40. 41. ende 47. in alle hare Poincten ende Artijckelen onverbrekelicken, by de voorſz. partijen onderhouden vveſen ſullen, ende in hare kracht ende vigeur blijven, uyt-geſondert d'Articulen in deſen uyt-ſprake geroert ende geſpecificeert, compenſerende de koſten van beyde zijden in dit different gedaen, om ſekere merckelicke redenen ons daer toe porrende. Gedaen tot Bruyſſel, onder de voorſz. Heeren Hant-teeckenen ende Zegelen, den laetſten dagh van Novembris, Anno 1549. Onder de ploye ſtont geſchreven: *M. de Bourgoingne, Viglius van Zvvijchem, P. Nigri.* Ende bezegelt met dry Zegelen van rooden vvaſſche, uythangende met dobbele ſteerten.

Het 9. Capittel.

Van de Kercken, Kloofters, ende Gaſt-huyſen.

BInnen Dordrecht zijn gevveeſt tvvee Parochy-kercken. De groote is geſticht ter eeren van de H. maget *Maria*, de ander is toe-geeygent *S. Nicolaes.* Deſe plagh eertijts veel grooter te vveſen, als ſy tegenvvoordigh is. Want als de ſelvige in't jaer 1568. den 22. Ianuarij op S. Vincents dagh, verbrande

(vvaer

(vvaer van de Schilderye hanght in't huys van Blyenborgh) ſoo is daer na maer een ſtuck, gelijck men tegenvvoordigh ſiet, vvederom op-gebouvvt. De Groote Kerck is een ſeer treffelick, ende uytermaten konſtigh vverck, ende voor de veranderinge van den Godſdienſt met 47. autaren, ende ontelbare ſchilderyen ſonderlingh verçiert. Is beginnen te bouvven in't jaer 1064. eñ den Toren (die men meende met een hoogh ſpits te maken, gelijck de *modelle* noch in de Kerck hangende, uytvvijſt, dan uyt vreeſe vã de ſvvackheyt des gronts onvolmaeckt gebleven is) langh daer na, te vveten 1339. gelijck onder in dẽ Toren met oude Latijnſche letteren in blauvve ſteen in-gehouden ſtaet.

Fundata ſum anno Hieſu 1339. Junij 16.
Incenſa ſum cum alijs 1457. Junij 28.

Dat is:

Ick ben gebouwt in't jaer ons Heeren 1339. den 16. Junij.
Ick ben met andere verbzant 1457. den 28. Junij.

Recht daer tegen over in't zuyden ſtaet in een andere ſteen:

Ann. XPI *1421. Novembris 18. ſubmerſæ manſerunt 72. villæ continuæ Dordraco.* Dat is:

In't jaer ons Heeren 1421. op den 18. Novembzis / zijn 72. dozpen vaſt aen Dozdzecht leggende/verdzoncken.

Ende noch

✠ *Era Chriſti 1489. Junij 4.*
Vicit Dort in Lecca. Alleluia.

Dat is:

In't jaer 1489. op den 4. Junij / heeft Dozdzecht gewonnen in de Leck. Alleluia.

Waer

VVaer mede te kennen gegeven vvert de Scheeps-ſtrijdt, die doen ter tijt die van Dordrecht van de Cabbeliauſche party tegen eenige ſteden vvonnen, gelijck hier na breeder ſal verhaelt vverden. Van het vvoort *Era* is te ſien by *Mariana* in ſyn Spaenſche hiſtorie, *P. Meſſia* in ſijn verſcheyde Leſſen, *Aub. Miræus* voor de Chronijck van *Euſebius*, &c. *Alleluia*, een vvoort van vreughden, vvert uyt-geleyt ende verklaert by *Durandus*, ende *Tuiſienſis* van den Goddelicken dienſt, ende laetſt by *Gavantus* in den Schat van de heylige gebruycken.

Alhier is by opene brieven van Hertogh *Aelbert van Beyeren*, in't jaer 1366. opgericht een Collegie van eenen Deken, ende tvvaelf Canoniken, eñ 't volgende jaer by *Johan van Vernenburgh*, Biſſchop van Vtrecht beveſtight. Dekens zijn gevveeſt

Heer Willem Machelaer, *ſterf* 1441.
Heer Jan vander Hal, 1458.
Mr. Jan Aelbertſz. van Egmont, *ſterf* 1485. *Syn ſuſter* Dircksjen van Egmont *getrout met* Govert van Beaumont, *heeft dat gheſtacht voort-geſet.*
Mr. Gijſbert Oem Jacobſz. *ſterf* 1493.
Heer Maerten Willemſz. *ſterf* 1507.
Mr. Pieter van Eemſkercke, *Tielmanſz. Schiltknape* 1510.
Heer Tielman van Roſendael.
Mr. Gillis Vogelaer, *ſterf* 1527.
Mr. Cornelis van Alblas, *Willemſz. fol.71. ſterf* 1540. *Leyt begraven in't groote Choor met ſijn* 4. *quartieren* Alblas, Halling, Drencwaert, Pallaes.
Heer Damas vander Myle, *Corneliſſz. ſterf* 1541. *Sijn vader, oem, broeder, ende broeders ſoon zijn alle inder tijt geweeſt Borgemeeſters vñ Dordrecht.*
Mr. Eeland Janſz. *ſterf* 1553.
Mr. Cornelis Bom, *ſterf* 1560.
Heer Adriaen van Duvenvoorde, *Heeren Janſz. Ridders, was den laetſten Deken, ende ſterf ontrent den jare* 1575.

Hier zijn mede voor den troubel gevveeſt tvvee Mannen, ende vier Vrouvven Klooſters.

Het Minder-broeders Klooſter van *S. Franciſcus* ordre, die men Grauvv-monicken, ofte Bervoeten in Hollant noemde, placht te ſtaen in de Vrieſe-ſtraet, daer nu een oude Mannen-

huys

huys gebout is. Plagh den *Broers* te heeten, ende vvert al vermelt in de Threſoriers rekeningh van't jaer 1311. Is gereformeert na de oude diſcipline 1502. Van vvelcke tijdt aldaer gevvoont hebben de Monicken die men noemde van d'ordre *de Obſervantia*, tot 1572. Doen de Stadt de Geuſen (op die tijdt ſoo geſeyt) innam. In dit klooſter overleet *P. Matthijs VVenßen*, geboren te Dordrecht, ende vvas Commiſſaris generael van de ordre over deſe zijde van't geberghte.

Het Klooſter van de *Auguſtiner* Monicken is op de ſelfde tijt begonnen, dan eerſt voltrocken 1523. gevende den goeden grave *VVillem* daer toe het erve. Ende in't jaer 1512. by ongeluck verbrant zijnde, is onlanghs daer na vvederom van nieus op-getimmert. Hier leyt ſlecht begraven *Frans van Brederoede*, in den Scheep-ſtrijdt ontrent Dreyſſcher by die van Dordrecht gevangen, ende op Puttox-toren van ſijn quetſuyren in de fleur van ſijn leven geſtorven, 1490. In deſe kercke ſtaen tvvee capellen van de Drencvvaerten, eertijdts met koſtelicke autaren, ende taeffereelen verçiert, vvaer van nu alleen eenige teyckenen in de gebacke glaſen overigh zijn. Maer en konnen naulicx treffelicker gevveeſt hebben, als de Capelle, die onlanghs van marber, toetſteen, ende albaſt verçiert is door Heer *Cornelis van Beveren*, Ridder, &c. zijnde de begraeffeniſſe van ſijn Ed. vader ende groot-vader, *VVillem*, ende *Pieter van Beveren*, alle drie Borgemeeſters van Dordrecht. Recht hier over is de begraeffenis, met een koſtelicke inſcriptie, ende beelt van Heer *Iohan Berck*, Ridder, Penſionaris van Dordrecht,

ende extraordinaris Ambassadeur aen de Koningen van Engelant, ende Denemercken, als oock ordinaris aen de Republijcke van Venetien. Hier vvas in't jaer 1516. Prior, Broer *Henrick van Zutphen*, die 1524. te Meldorp in Diethmaerssen, om de leere van *M. Luther* gedoot vverde.

Het eerste Nonnen-klooster is gesticht ter eeren van de H. maget *Maria*, ende daer van *Marienborn* genoemt, ende is in't jaer 1572. doen de Religie veranderde, ende de Bagijnen vertrocken, verandert in een **W**eeshuys. Eenige vveesen te voren gehoudē zijnde in't huys, daer nu de brouvverye van't Rijplant is. Bevinde in't voorgaende jaer vaders, ofte opsienders gevveest te zijn, *Iohan van VVesel*, Thomassz. ende *Ogier van Bervvijck*, Philipsz. Ende zijn tegenvvoordigh,

Cornelis van Teresteyn, Borgemeester van de Gemeente.
Roelof Francken, Borgemeester van 's Heeren vvegen.
Mr. Dingeman de Vries, Schepen.
Johan Berck, Schepen, ende Thresorier.
Dr. Iohan van Bervvijck, Schepen.
Iacob van de Corput, Schepen.

Het Reguliers Nonnen-klooster vande besloten Susters van *S. Agniet*, van de ordre van *S. Augustijn*, vvert al vermelt 1326. ende vernieuvvt 1492. Stondt onder het Capittel generael van 't kloosster te *VVindesheym*, eertijts hebbende gelegen by Svvol, in't lant van Over-Yssel. Hier plegen eertijdts vele edele Iofrouvven in te gaen, onder de vvelcke bevonden vverden een dochter van Heer *Ian van Vlissingen*, bastaert 's Graven van Hollant,

lant, eñ andere uyt de geſlachten van *Rommerſvvael*, *Ruychrock*, *Caſtille*, &c. Hier is tegenvvoordigh het Heyligh-geeſt-huys.

Het derde Klooſter vvas van de *Grauvve Suſters*, van den derden regel van *S. Françiſcus*. Dit is mede van de Magiſtraet 1579. verandert in de Latijnſche Schole.

Het vierde vverde genoemt, *Bethlehem*, mede van de ordre van *S. Auguſtijn*, ſtont in de Breeſtraet, eñ is nu meeſt vergaen.

Hier zijn mede vijf Gaſthuyſen, van 't *H. Sacrament*, van *S. Jan*, *S. Jacob*, *S. Pieter ende Pauvvels*, ende 't gene ghenoemt vvert *Blinde-luyden gaſthuys*. Ende noch eenige Capellen.

Recht buyten Dordrecht by de riviere *Dubble*, heeft eertijts geſtaen *Thiedrades kercke*, vermelt in een gift-brief van *Burchard*, Biſſchop van Vtrecht, in 't jaer 1101. Ende in een anderen gift-brief van Biſſchop *Godebold* in 't jaer 1126. *Tiezelines kercke* gelegen onder ſijn junſdictie, in Hollant (ſoo luyden de vvoorden) dat is in den grooté vvaert, mede met d'andere Parochien 1421. verdroncken. Heeft noch recht buyten de vuylpoort geſtaen *S. Adriaens kerck*, in den troubel om-gevvorpen.

In den ſelfden vvaert heeft een Reguliers klooſter gevveeſt by de riviere *Eem*, ghenoemt *Eemſteyn*, geſticht in 't jaer 1380. door een ſeer rijck treffelick borger van Dordrecht, *Reynout Minnenbode*, die alleen 1397. de reyſ-koſten betaelde van M^r. *Gerard van Bronchorſt*, Canonijck t'Vtrecht, die van 't generael Capittel der Reguliers ordre na Romen vvert geſonden. Als den grooten vvaert 1421. in brack, is het klooſter *Eemſteyn* in den Svvijndrechtſchen vvaert by de Lindt vvederom van nieus

gebouvvt: ende in Iunio 1572. van de Geuſen uyt den Briel verbrant, ſoo datter nu naulicx eenen ſteen van de fondamenten te vinden is. In't gemelte jaer 1421. des vrydaghs, nae Lamberti, ſoo vvas dat Godshuys van *Eemſteyn* (dit zijn de originele vvoorden) poorter ontfaen vander ſtede van Dordrecht, om hem ende hoeren goeden te beſchudden. Ende men ſchout hen quijt, den kroon 's jaers, om Gods vvil, dat ſy voor de ſtede biddē zouden. Dit geſchiede onder *VVouter van Genderen*, doen hy Borgemeeſter vvas, ter beden, ende begeerten Hertoges *Ian van Beyeren*, met ſijnen bezegelden brieve, die hy der goeder ſtede op die tijt ſende. De namen der *Prelaten*, ofte *Priors* van den beginne van 't klooſter, zijn my aldus over-geſonden door den hoogh-geleerden M^r. *Giſbertus Lappius van VVaveren*, ſeer ervaren in onſe outheyt.

1383. *Pater* Johannes Wiſſonis, *Vice præpoſitus*.
1387. *P.* Simon de Schoonhovia, *Præpoſitus*.
1388. *P.* Johannes de Horwinen, *eerſte Prior*.
1395. *P.* Henricus Wild, *van's Hertogenboſch*.
1400. *P.* Simon de Schoonhovia.
1402. *P.* Laurentius de Geſtel.
1403. *P.* Henricus Wild.
1414. *P.* Theodoricus de Leydis.
1419. *P.* Johannes Brunonis de Aſperen. *Deſe heeft het vergaen klooſter met de monicken op-gebracht in de Lindt, als wy geſeyt hebben. Is geſtorven, ende begraven by de Suſters in Bommel, alwaer hy de viſitatie was gaen doen.*
1433. *P.* Giſbertus de Schoonhovia.
1435. *P.* Johannes dictus de Kerck.
1444. *P.* Wilhelmus Duyck de Dordraco.
1448. *P.* Johannes de Velſen.
1455. *P.* Conradus de Schoonhovia.
1457. *P.* Nicolaus de Worichem.
1468. *P.* Wilhelmus Johannis de Leydis.
1474. *P.* Michael de Dordraco.
1476. *P.* Wilhelmus de Brielis.
1485. *P.* Henricus de Bommel.
1490. *P.* Arnoldus profeſſus in Leyderdorp.
1492. *P.* Johannes Wolteri de Dircxlant.
1505. *P.* Johannes Johannis de Delft.
1529. *P.* Petrus Nicolaij de Geldris.
1532. *P.* Johannes Johannis Gyſſen de Balen. *Deſe zijnde Prior van dit Klooſter, is 1541. verkoren opperſte Prior van de geheele ordre te Windeſheym, de welcke 9. jaer en 3. maenden loffelick geregeert hebbende, ſterf aldaer 1550. ende werde in het Choor begraven.*
1541. *P.* Jaſperius Anthonij à Delfshaven.
P. Johannes ab Eyndhovia, profeſſus in Rugge.
1552. *P.* Theodoricus Henrici Donck, de Buſcodicis.
1570. *P.* Johannis Petri ab Herpt.

Het

Het 10. Capittel.

Van het Stadt-huys, Regeringe, Schouten, Borgemeesters, Schepenen, Raden, Goede luyden vanden Achten, ende Veertigen.

HEt oude Stadthuys plagh te staen op ende neffens de Tollebrugh, soo dat men over de brugh daer onder door gingh, ende hadde eenen seer ouden toren, af gebroken ontrent den jare 1540. uyt vreese dat hy van ouderdom zoude omgevallen hebben. Ende is doen gebracht op de *Hall*, (alsoo eertijts genoemt) in't jaer 1382. gebouvvt tot gerief van vremde Koopluyden, de vvelcke ontrent dien tijt de vermaerde koop-stadt van Brugge in Vlaenderen verlaten hadden, vermits de inlandtsche oirlogen, die de Bruggelingen tegen haren Grave voerden. Is een fraey ende sterck vverck, voor op de zale komende siet men de Vierschare, aen de slinckerhant het Wacht-huys, ende vervolgens de Secretarye, recht uyt is de Richt-kamer, rontsom met groen laken, ende schilderyen behangen, daer aen koomt het Vertreck, daer de Borgemeesters drie-mael 's jaers verkoren vverden, aen de rechterhant is Stadts Kantoir, ende achter de Weesz-kamer, met tapyten, ende conterfeytsels verçiert.

De Regeringe van Dordrecht is geheel verscheyden van andere Steden. Bestaet by dē Borgemeester, Schepenen, Raden, (onder de vvelcke des Graeffelickheydts Schout de jonghste is) Outraden, ende Goede luyden van den Achte.

Men seydt gemeenlick, niet nieu te vvesen, dat de Ampten

vvel begeert zijn ; bevinde even-vvel, dat de vveygering van vele het volgende doen maken heeft in't jaer 1472.

Alſoo dickvvils gebeurt, dat eenige die gekoren vvorden tot het Burgemeeſterſcap, Treſorierſcap, off tot andere der Stede dienſten, ende byſonder die gekoren vvorden om der Stede reyſen te doen, ende vander Stede vvegen te vervolgen tot gemeenen oirbaer ende profijt der Stede voirſeyt, dat ſy daer in onvvilligh zijn, ende en vvillen noch Burghmeyſter of Treſorier vveſen, of andere der Stede dienſten niet voeren, of oick vander voirſz. Stede vvegen met reyſen, vvaer by die Stede grotelicken veraftert mocht vvorden, ende veel verdriets ende ongemuchten of geboeren mocht, des van groten node is te voirhueden: Soo is hier op in't jaer 1472. op den tvvintighſten dagh in Februario, By den Schout, Burghmeyſter, Schepenen, en Raiden, Out-Raidt, by den goeden Luyden van den Achten, ende by den gemeenen Dekens van de gemeene neringen, Eendrachtelick verdragen, geſloten, ende in koere geleyt, Dat ſoe vvie tot eenigen tijde vvittelick gekoren vvort totter Burghmeyſterſcap, totter Treſorierſcap, ofte tot eenige der Stede Dienſten, of Officien, of oick totter Stede Reyſen, Ende hy des vveygerde, of niet vveſen, of doen en vvilde, dat hy alſdan gehouden zal vveſen, terſtont in ghyzell te gaen, boven opter Zale, ende aldaer een jaer lang in de ghyzelinge te blijven, ende daeren teynde noch te betalen totter Stede behoef tvvee roeden mueren, of voir elcke roede te betalen 53. Burgoenſche ſchilden. Ende die mueren alſdan te betalen, of binnen daeghs licht te verborgen, of daer voir uyt der Stede te gaen, ende te blijven totter tijt toe, dat hy't vvell verborcht zal hebben. Ende dit vvort bevolen inder Stede regiſter te teyckenen.

De *Schout*, (eertijts *Richter* genoemt) als komende van vvegen

gen de Graeffelickheyt van Hollant, heeft d'eerſte plaets: maer in Stadts ſaken bekleet hy het laetſte Raedſchap, en vvert oock d'alderlaetſte van den Borgemeeſter gevraeght. Sijn ampt, als Schout, is, de miſdadigen door Stadts-dienaers te vangen, die te recht voor Borgemeeſter, ende Schepenen te ſtellen, ende het vonnis van haer geſtreken, te doen uyt-voeren.

Als deſe plaets open is, ſoo vvert by den Stadthouder een ander gekoſen, uyt drie, te Dordrecht Burgers zijnde, van de Magiſtraet voorgeſtelt.

Het Schout-ampt vverde tot ontrent het jaer 1447. by verpachtinge vergunt, ende daer na tot nu toe het leven langh geduyrende. Is bedient by de navolgende:

Gerard Boot, 1243. *vermelt met* Dirck van Minnigem, *Bailliou van Zuyt-Hollant, in een brief van* Nicolaes, *heere van Putten in't voorſz. jaer.*
Kleys Oem, Kleyſz. 1325. *Knape.*
Wormboud van den Wijngaerde, Allardſz. 1379.
Kleys Schoutate, 1393.
Jan van Arckel, *deſe ontrent deſen tijt by den Grave in den Hage reyſende, wert tot Overſchie van eenen* Jan van Schoonhout, *ende ſyn adherenten doot geſlagen.*
Arent van Riede, *Knape*, 1405.
Godſchalck van Braeckel, *Knape*, 1408.
Everdey van Genderen, Wouterſz. 1413.
Adriaen, *den baſtaert van Hertoge* Aelbert van Beyeren, *hy wert* 1418. *op S. Laurentſ-dagh in Papendrecht, in een Blockhuys by die van Dordrecht in genomen, doot geſlagen.*
Arent Zariſz. 1419.
Jan Grammay 1421.
Willem Boomgaerd, Willemſz. 1423.
Adriaen van Malburgh, 1432. 1436.
Jan Oem, Tielmanſz. *Knape*, 1438.
Willem vander Tympel, Geeritſz. van Neſſe, *Knape*, 1439.
Florens vander Duſſen, *Knape*, 1441.
Geerit Boomgaerd, Willemſz. 1444.
Dierck vander Does, *Knape*, 1447.
Joris van Heemſkercke, *Knape*, 1451.
Niclaes Loydinc, 1452. *namaels Borgemeeſter.*
Willem die Prijcker, 1459.
Florens vander Tympel, 1456. *Knape.*
Jacob Pot, Pieterſz. 1457. 1460. 1468. 1473. *ende* 1477. *In welck jaer de Houcſche partye de ſtadt vermeeſtert hebbende, weeck hy naer Antwerpen, ende ſterf* 1479.
Jacob Damiſz. 1463. 1466. *doe den voorſz.* Jacob Pot, *Schout, in de ſtadt niet komen en mocht.*
Floris Oem, *Heere van Wijngaerde, Knape*, 1474.
Adriaen Janſz. *wert* 1477. *Schout geſtelt, na dat de Houcſchen de Stadt hadden vermeeſtert, ende d'oude Regeerders uyt-geweken waren: maer in't jaer* 1481. *de Stadt wederom door de Cabbeliauſche (gelijck hier nae breeder ſal verhaelt werden) ingenomen zijnde, is hy op de ſtraet doot geſlagen.*
1481. Zaris van Slingelant, Zariſz. *was mede in't Rijs-ſchip.*

1499. *Mr.*

1499. *Mr.* Thomas Beuckelaer, Symonſz. *Knape.*
1500. Jan Oem, Dircxſz. *Knape. Deſe hadde veel onruſt ende oneenigheyt met de Magiſtraet: ende* 1516. *ſyn ampt ende de ſtadt verlatende, ſterf te Mechelen, daer hy woonde,* 1523.
1516. Jan van Drencwaert, Willemſz.
1549. Adriaen van Blyenburgh, Adriaenſz.
1571. Jan van Drencwaert, Bouwenſz. *oudt zijnde* 29. *jaren, vertrock in't jaer* 1572. *in Iunio naer Vtrecht, ende is in't jaer* 1606. *zijnde Threſaurier Generael van 's Koninghs Finantien, ende Raedt van State te Bruſſel, oudt* 63. *jaren, ſonder kinders overleden.*
1572. Jacob Muys, Pieterſz.
1574. *Ionchr.* Willem van Nieuvelt, *Heer van Bergh-Ambacht.*
1580. Jan Wentſen, Jacobſz.
1588. Jacob Muys *voorſz. weder Schout en Baillieu, &c.*
1492. D. Adriaen van Blyenburgh, Adriaenſz.
1599. H. Hugo Muys van Holy, Jacobſz. *Ridder.*
1620. Pompeius de Roevre, Jacobſz.
1626. H. Adriaen van Blyenburgh, Jacobſz. *Ridder, Heere van Naeldwijck.*
1631. *Mr.* Abraham van Beveren, Corneliſz.

De Burgemeeſter, die hier een is, daer in andere Steden, tvvee, ende vier Burgemeeſters gelijck zijn, heeft groot geſagh, ende aenſien onder de Burgerye, gaet met drie Hellebardiers. Welcke manier begonnen heeft in den jare 1502. doen *VVillem van Alblas*, heeren Ianſz. Ambachtſ-heer vander Myle, ende Dubbeldam, Borgemeeſter zijnde, van een Prieſter op ſtraet doorſteken vverde. Ende doen zijnſe oock van Stadts vvegen des Graeffelickheyts Officier vergunt.

De *Burgemeeſter van de Gemeente* vvert alle vier maenden (hoe vvel men hem meeſt tvvee jaren, gelijck Schepenen, ende Raden, doet vervolgen) verkoren by den Outraedt, (vvaer uyt hy oock ſelver vveſen moet) ende de Goede luyden van den Achten, by den Schout daer toe op den eedt vermaent. De Achten en ſtemmen niet byſonder, maer brengen haer keuren geſamentlick in, ende doen dan tvvaelf, gelijck haer getal oock eertijts gevveeſt is. Anders dragen het de meeſte ſtemmen vvech, ofte, gelijck ſtaende, komen ſy tot de lotinge.

Het

Het ampt van den Burgemeeſter is, den Raedt voor te ſtellen, de ſtemmen te vergaderen, de Stadt in hare rechten te houden, de Borgerye voor te ſtaen, vrede ende eenigheyt onder de Gemeente te hanthaven.

Van de Burgemeeſters der gemeente zijn de volgende uyt de Stadts regiſters getrocken:

1367. Wormbout van Ratingen, *heeren* Tielmanſz. *ende*
Huygh Boeye, *heeren* Gillis Oemſz.
68. Jacob Duyck, *ende*
Hugeman Cleyſz.
69. Aert Boot *heeren* Cornelisz. *ende*
70. Allard van den Wijngaerde.
74. Hugeman Adamſz. *ende*
Henrick But.
75. Wormbout van den Wijngaerde.
Claes Oem, *ende* Jan die Witte.
76. Hugo Cleyſz. *ende*
Gerard van den Steenhuyſe, Ianſz.
77. Henrick van Naerſſen, Ianſz. *ende*
Allard van den Wijngaerde.
81. Henrick Saſſen, *ende* Heyne But, *ende*
Henrick van Naerſſen.
82. Heyne But, *eñ* Henrick van Naerſſen.
85. Willem Boemgaert, Willemſz. *ende*
Jacob Liſſe.
88. Cleys Scoutaet, *ende* Cleys Bouweel.
89. De ſelve.
Willem vandē Tympel, *heerē* Floriſſz. *eñ*
Henrick Sas.
90. De ſelve.
91. Ian van Slingelant, *ende* Ian Malegijs.
93. Ian van Slingelant, *ende* Cleys de Molenaer.
94. Siſaris Clauwaerts, *ende* Cleys Fazout.
95. Iacob Liſſe, Ian van Slingelant, *ende*
Ian Malegijs.
96. Henrick Sas, *ende*
97. Cornelis Boot van Barendrecht, *heeren*
Aertſz.
99. Cleys de Molenaer, *ende* Ian van Slingelant.
1400. Wormboud But, *heeren* Henrickſz.
1405. Willem Duyck.
1407. Cleys Fazout.
1408. Cornelis Boot, *heeren* Aertſz.
1410. Thomas Pieterſz. Kijnts *ſone*.
12. Pieter Hoddemont.
Wormboud van den Wijngaerde.
13. Tielman Humanſz. van Ratingen.
Thomas Pieter Kijnts.
14. Ian van Naerſſen.
15. Willem Gramay, Hugemanſz.
16. De ſelve.
Ian Hugenſz.
19. Ian Fazout, *heeren* Cleyſſz.
20. De ſelve. *ende*
Willem van Muylwijck, Ianſz.
21. Noeyde van Amerongon, Meeuſz. *ende*
Wouter vā Genderen, *heeren* Wouterſz.
Ian Fazout, *heeren* Cleyſſz.
22. Snellaert Duyck, Gijſbrechtſz.
Wouter van Genderen.
Willem van Muylwijck, Ianſz.
23. De ſelve.
Willem Aerntſz.
Thomas Pieterſz. Kijnts.
24. De ſelve.
Sander Ianſz.
26. Snellaert Duyck, Gijſbrechtſz.
Gijſbrecht Queeckel, Barentſz.
27. De ſelve.
28. De ſelve.
Gerit van Muylwijck, Ianſz.

Wouter van Genderen, Wouterſz.
29. De ſelve.
30. De ſelve.
Henrick Vinck van Brandenburgh.
Dierck vander Eyck.
31. De ſelve.
32. De ſelve.
33. De ſelve.
Gerard Ianſz.
Ian Gramay.
34. De ſelve.
Wouter Humanſz.
35. De ſelve.
Alaerd Mattheuſz. Suys.
Snellaert Duyck.
36. Snellaert Duyck, Gijſbrechtſz.
Abel Pieterſz.
37. De ſelve.
Dierck van Slingelant, Ottenſz.
39. Snellaert Duyck, Gijſbrechtſz.
Abel Pieterſz.
40. De ſelve.
Dierck van Slingelant, Ottenſz.
Godſchalck Oem, Godſchalckſz.
41. De ſelve.
Dierck van Slingelant, Ottenſz.
Snellaert Duyck, Gijſbrechtſz.
43. Iacob Fraet, Ianſz.
Abel Pieterſz.
44. Abel Pieterſz.
Adriaen Haeck, Hermanſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Willemſz.
45. De ſelve.
46. De ſelve.
Iacob Fraet, Ianſz.
Abel Pieterſz.
Willem van Naerſſen.
47. De ſelve.
Abel Pieterſz.
Dierck van Slingelant, Ottenſz.
48. De ſelve.
49. De ſelve.
Iacob Fraet, Ianſz.
Godſchalck Oem, Godſchalckſz.
Damas Ianſz.
50. De ſelve.
Dierck van Slingelant, Ottenſz.
Abel Pieterſz.
51. De ſelve. *Sterf 's woonſdaghs nae Midvaſten.*
Cornelis Boot, Aertſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Willemſz.
52. Cornelis Boot, Aertſz.
Alaerd Suys, Mattheuſſz.
53. Dierck van Slingelant, Ottenſz.
Cornelis Boot, Aertſz.
54. De ſelve.
55. De ſelve.
56. De ſelve.
57. De ſelve.
Reyer de Ionge, *heeren* Willemſz.
58. De ſelve.
Iacob Fraet, Ianſz.
Cornelis Boot, Aertſz.
59. De ſelve.
Reyer de Ionge, *heeren* Willemſz.
Arent van Goeur, Aertſz.
60. De ſelve.
Cornelis Boot, Aertſz.
61. De ſelve.
Reyer de Ionge, *heeren* Willemſz.
62. De ſelve.
Iacob Damaſſz. van Minnebeeck.
63. Iacob Damaſſz.
Ian van Riebeeck, Dierckſz.
Ian Oem, *heeren* Tielmanſz.
64. De ſelve.
65. De ſelve.
Floris Oem, *heere van Wijngaerden.*
66. Ian Oem, *heeren* Tielmanſz.
Alaerd Suys, Mattheuſſz.
Jacob Damaſſz.
67. De ſelve.
Floris Oem, *heere van Wijngaerden.*
Gillis van Ratingen, *heeren* Tielmanſz.
68. De ſelve.
69. Adriaen van Overſtege, *den ouden*, Jacobſz.

70. De ſelve.
Claes Loydinck.
71. De ſelve.
Gillis van Ratingen, *heeren* Tielmanſz.
72. De ſelve.
Adriaen Boey, Hugenſz.
73. De ſelve.
Jacob Dammaſſz.
Floris Oem, *heere van Wijngaerden.*
74. De ſelve.
Jacob *heeren* Dammaſſz.
75. De ſelve.
Willem Bouwenſz.
76. Jacob *heeren* Dammaſſz.
Willem Bouwenſz.
77. De ſelve.
In dit jaer na de doot van hertogh Caerle iſſer in de Stadt tuſſchen de Magiſtraet en de Gemeente oproer ghereſen, als in de Chronijcke van Hollandt te ſien is, ende wert in April gekoren uyt de Houcſche
Cornelis Adriaenſz. *Ende in Auguſto*
Dirck van Beaumont, Govertſz. *naemels met de Schout in den Hage onthooft.*
1481.
78. Cornelis Adriaenſz.
Gillis Adriaenſz. *ſyn broeder.*
79. De ſelve.
80. De ſelve.
81. De ſelve. *werde den 6. April door Heer* Jan van Egmont, *de Stadt met een rijſſchip gewonnen zijnde, op de ſtraet doot geſlagen, zijnde van de Hoecſche partije, die doen de ſtadt verloren, ende werde gekoren in ſyn plaetſe den 28. April*
Jacob van Minnebeecke, *heeren* Dammaſſz. *die dus lange ballingh was geweeſt te Heuſden.*
82. Jacob Dammaſſz.
Jan Oem, Dierckſz.
83. De ſelve.
Claes van Baeckel, Dierckſz.
84. De ſelve.
Jan Oem, Dirckſz.
Gerolf van Diemen, Roeloffz.
85. De ſelve.
Jan Oem, Dirckſz.
86. Willem Bouwenſz.
Claes van Baeckel, Dirckſz.
87. De ſelve.
Jan Oem, Dirckſz.
88. De ſelve.
Gerolf van Diemen, Roeloffz.
89. *Mr.* Jan Duyck, *heeren* Willemſz.
90. Claes van Baeckel, Dirckſz.
Cornelis vander Myle, Dammaſſz.
91. De ſelve.
Jan Oom, Dirckſz.
Claes van Baeckel, Dirckſz.
92. Cornelis vander Myle, Dammaſſz.
Adriaen Ockerſz. *Ambachtſ-heer van Alblas.*
93. Adriaen Ockerſz.
Cornelis Dammaſſz.
94. De ſelve.
Willem van Alblas, *heeren* Janſz. *Ambachtſ-heer vander Myle, eñ Dubbeldam.*
95. Adriaen Ockerſſz.
96. Adriaen Ockerſſz. Cornelis van der Myle, Dammaſſz.
97. Cornelis Dammaſſz. Adriaen Ockerſz.
98. Adriaen Ockerſz.
99. Willem van Alblas, *heeren* Janſz.
1500. Cornelis Dammaſſz.
1501. Adriaen Ockerſz. Willem van Alblas, *heeren* Janſz.
1502. Willem van Alblas, *heeren* Janſz. *werde van* N. van Does, *prieſter op de ſtraet gequetſt, dat hy korts daer na ſterf. ende wert in ſyn plaets gekoren*
Adriaen Ockerſz.
1503. De ſelve.
1504. De ſelve.
Adriaen de Jode, Aertſz.
1505. De ſelve.
Pieter vander Myle, Dammaſſz.
1506. De ſelve.
1507. Cornelis vander Myle, Dammaſſz.

1508. De ſelve.
Floris van Tol, Floriſſz.
1509. De ſelve.
Baertout Dirckſz.
1510. De ſelve.
1511. Pieter vander Myle, Dammaſſz.
12. De ſelve.
Baertout Dirckſz.
13. De ſelve.
Pieter vander Myle, Dammaſſz.
14. De ſelve.
Baertout Dirckſz.
15. De ſelve.
Pieter vander Myle, Dammaſſz.
16. De ſelve.
17. De ſelve.
18. De ſelve.
Baertout Dirckſz.
19. De ſelve.
20. De ſelve. *Sterf den 21. April.*
Pieter vander Myle, Dammaſſz.
21. De ſelve.
22. Cornelis vander Myle, *heerē* Corneliſſz.
23. Pieter vander Myle, Dammaſſz.
Jacob Oem, *heeren* Jacobſz.
24. De ſelve. *Sterf den 18. April. en werde by proviſie geſurrogeert*
Mr. Gerard Boemgaert, Corneliſſz.
Jan van Alblas, *heeren* Willemſz. *Ambachtſ-heer vander Myle, ende Dubbeldam.*
25. De ſelve.
Jan Vranckenſz.
26. De ſelve.
Jan van Alblas, *heeren* Willemſz.
27. De ſelve.
28. De ſelve.
Floris van den Coulſter, Yſbrantſz.
29. De ſelve.
30. Jan van Alblas, *heeren* Willemſz.
31. De ſelve.
Floris van den Coulſter, Yſbrantſz.
32. De ſelve.
33. Jan van Alblas, *heeren* Willemſz.
34. Floris van den Coulſter, Yſbrantſz.
Mr. Willem Stoop, Adriaenſz. *Doctor in de Medicine.*
35. De ſelve.
Jan van Alblas, *heeren* Willemſz.
36. De ſelve.
37. Willem van Drencwaert, Bouwenſz.
Frans van Tol, Floriſſz.
38. Willem van Drencwaert, Bouwenſz.
Ian van Alblas, *heeren* Willemſz.
39. De ſelve.
40. De ſelve.
41. De ſelve. *Sterf den 2. April. Werde by proviſie geſurrogeert tot den dagh van ordinaris verkieſinge toe*
Frans van Tol, Floriſſz.
Arent vander Myle, *heeren* Corneliſſz.
42. De ſelve.
43. De ſelve.
Willem van Drencwaert, Bouwenſſz.
Heere van Gijſſenburgh.
44. Willem van Drencwaert Bouwenſz.
Arent vander Myle, *heeren* Corneliſſz.
45. De ſelve.
46. De ſelve.
Willem van Drencwaert, Bouwenſz.
47. De ſelve.
48. Arent vander Myle, *heeren* Corneliſſz.
49. De ſelve.
Willem van Drencwaert, Bouwenſz.
50. De ſelve.
Hugo Cool, Pieterſz.
51. De ſelve. *Sterf* 1553.
Arent vander Myle, *heeren* Corneliſſz.
52. De ſelve.
53. Willem van Drencwaert, Bouwenſz.
54. Willem van Drencwaert, Bouwenſz.
Sterf korts daer na.
Arent vander Myle, *heeren* Corneliſſz.
55. De ſelve.
56. De ſelve.
Iacob Oem, *heeren* Iacobſz.
57. De ſelve.
58. De ſelve.

Arent vander Myle, *heeren* Corneliſſz.
59. De ſelve.
60. De ſelve.
Bouwen van Drencwaert, *heeren* Willemſz.
61. De ſelve.
62. De ſelve.
Arent vander Myle, *heeren* Corneliſſz.
63. De ſelve.
64. De ſelve.
Bouwen van Drencwaert, *heeren* Willemſz.
65. De ſelve.
66. Arent vander Myle, *heeren* Corneliſſz.
67. De ſelve.
Bouwen van Drencwaert, *heeren* Willemſz.
68. De ſelve.
69. De ſelve.
70. Arent vander Myle, *heeren* Corneliſſz.
71. Bouwen van Drencwaert, *heeren* Willemſz.
Arent vander Myle, *heeren* Corneliſſz. *Ambachtſ-heer vander Myle, Dubbeldam, St. Anthonis Polder, &c.*
72. De ſelve. *Werde gekoren den 6. Martij. Den 25. Iunij zijn de Geuſen in de Stadt ghekomen, en den 1. Iulij is Hy vveder gecontinueert, ende den 25. November werde gekoren*
Cornelis van Beveren, *heeren* Pieterſz.
73. De ſelve.
74. De ſelve.
75. Michiel van Beveren, *heeren* Pieterſz.
Cornelis Henrickſz.
76. De ſelve.
77. De ſelve.
Iacob Muys, *heeren* Pieterſz.
78. De ſelve.
Cornelis van Beveren, *heeren* Pieterſz.
79. De ſelve.
Willem Dirckſz. *geſeyt* Stoop.
80. De ſelve.
81. De ſelve.
Cornelis van Beveren, *heeren* Pieterſz.
82. De ſelve.
83. De ſelve.
Willem Stoop, Dirckſz.
84. De ſelve.
85. De ſelve. *Sterf* 1598.
Cornelis van Beveren, *heeren* Pieterſz.
86. De ſelve. *Deſe den 27. Ianuarij in de Weeſ-kamer ſubijtelijck ſtervende, werde by proviſie geſurrogeert*
Iacob Cool, *Mr.* Adriaenſz. *ende werde in't jaer voorſz. gekoſen*
Willem Ianſz. de With. *ende eodem anno*
Cornelis Franſſz. de With.
87. De ſelve.
88. De ſelve.
Iacob Cool, Adriaenſz.
89. De ſelve. *Sterf* 1596.
Willem Ianſz. de With.
90. De ſelve.
Cornelis Franſz. de With.
91. De ſelve.
92. De ſelve.
Willem de Ionge, Willemſz.
93. De ſelve.
94. De ſelve.
95. De ſelve.
Willem van Beveren, *heeren* Corneliſſz. *Raedt, ende Rentmeeſter van Zuyt-Hollandt.*
96. De ſelve.
97. Cornelis Franſz. de With.
Willem van Beveren, *heeren* Corneliſſz.
98. Willem de Ionge, Willemſz.
99. De ſelve.
1600. De ſelve. *Sterf* 1604.
Cornelis Franſz. de With.
1601. De ſelve.
1602. De ſelve.
Willem van Beveren, *heeren* Corneliſſz.
1603. De ſelve.
1604. De ſelve.
1605. Adriaen Ianſz. *Ontfanger.*
1606. De ſelve.

Cornelis Franſſz. de With.
1607. De ſelve.
1608. De ſelve.
Willem van Beveren, *heeren* Willemſz.
1609. De ſelve.
1610. De ſelve.
Adriaen Ianſz.
1611. De ſelve.
12. De ſelve.
Cornelis Franſſz. de With.
13. De ſelve.
14. De ſelve.
Wouter van Craeyeſteyn, Bouwenſz. *heere van Wulven*.
15. De ſelve.
16. De ſelve.
Willem van Beveren, *heeren* Corneliſſz.
17. De ſelve.
18. De ſelve.
Cornelis Franſſz. de With.
19. De ſelve.
20. De ſelve.
Wouter van Craeyeſteyn, Bouwenſz.
21. De ſelve.
Cornelis van Tereſteyn, *heerē* Adriaenſz.
22. De ſelve.
23. De ſelve.
24. Hugo Muys van Holy, *heeren* Iacobſz.
25. De ſelve.
26. *Mr.* Cornelis van Beveren, *heeren* Willemſz. *heere van Strevelſhouck, Raedt eñ Rentmeeſter generael van Zuyt-Hollandt.*
27. De ſelve.
28. Simon van Beaumont, *heeren* Govertſz.
29. De ſelve.
30. Cornelis van Beveren, *heeren* Iacobſz.
31. De ſelve.
32. Simon van Beaumont, *heeren* Govertſz.
33. De ſelve.
34. Cornelis van Tereſteyn, *heeren* Adriaenſz.
35. De ſelve.
36. De ſelve.
37. Simon van Beaumont, *heeren* Govertſz. *Heer* Cornelis van Beveren, *heeren* Willemſz. *Ridder, Heere van Strevelſhouck, ende Weſt-Yſelmonde.*
38. De ſelve.
39. *Mr.* Iacob de With, *heeren* Corneliſſz.
40. De ſelve.

De *Burgemeeſter van's Heeren vvegen*, ofte *den Gerechte*, vvert mede alle vier maenden uyt ende van de Schepenen ende Raden (aengemaent zijnde, op den eedt aen de Stadt gedaen, door den Schout) gekoſen, ende is gemeenlijck de oudtſte ende voor-ſittende Schepen.

Sijn ampt is in 't Gerecht, ende den Outraet de eerſte ſtem te geven; ende by afvveſen ofte ſieckte van den Borgemeeſter van de Gemeente, die plaetſche oock vvaer te nemen.

Borgemeeſters van 's Heeren vvegen, zijn onder andere gevveeſt de volgende:

1471. Reynbout Ianſz.
73. Arent Boot, *heeren* Corneliſſz.
75. Pieter Tack, Iacobſz.
77. Cornelis Henrici, Corneliſſz.

78. Ian

78. Ian van Slingelant, Ottenſz.
Lambrecht Geeraertſz.
Gering van Veltwijck, Hubertſz.
79. De ſelve.
Engel Willemſz.
Claes Vaſtaerdtſz.
80. Willem van Neck *(ofte* Eck) *heeren* Lambertſz.
Ionge Adriaen van Overſtege, Iacobſz.
81. De ſelve. *De ſtadt gewonnen zijnde werde geſtelt den 7. Aprilis*
Simon Gout, Iacobſz.
Ian Oem, Dirckſz.
82. De ſelve.
Gerolf van Diemen, Iacobſz.
83. De ſelve.
Pieter van Slingelant, Dirckſz.
84. Willem Willem, Segerſz.
Iacob Oem, Tielmanſz.
85. De ſelve.
Gerolf van Diemen.
86. De ſelve.
87. De ſelve.
Pieter van Slingelant.
88. Claes van Baeckel, Dirckſz.
89. Thomas Beukelaer, Simonſz.
90. Cornelis vander Myle, Dammaſſz.
Thomas Beukelaer.
Willem Willem, Segerſz.
91. De ſelve.
Adriaen Ockerſz.
92. De ſelve.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
93. De ſelve.
94. De ſelve.
Willem Willem Segerſz.
95. De ſelve.
96. Willem van Alblas, *heeren* Ianſz. *Ambachtſ-heer vander Myle, eñ Dubbeldam.*
Mr. Ian Duyck, Willemſz.
97. Willem van Alblas, *heeren* Ianſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
98. De ſelve.
Ian Oem.
99. De ſelve.
1500. De ſelve.
Willem van Alblas, *heeren* Ianſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
1501. De ſelve.
1502. Cornelis vander Myle, Dammaſſz.
1503. De ſelve.
Pieter vander Myle, Dammaſſz.
1504. Iacob Bol.
1505. De ſelve.
Floris van Tol, Floriſſz.
1506. De ſelve.
Baertout Dirckſz.
1507. De ſelve.
Mr. Henrick Tack.
1508. De ſelve.
1509. De ſelve.
Ian Ockerſz.
Cornelis vander Myle, Dammaſſz.
1510. De ſelve.
1511. Iacob Oem, Iacobſz.
Aert 't Iongh, Adriaenſz.
12. De ſelve.
13. De ſelve.
Iacob Oem.
14. De ſelve.
15. De ſelve.
Aert 't Ionge.
16. De ſelve.
17. De ſelve.
Ian van Driel, Pieterſz.
18. De ſelve.
19. De ſelve.
Aert 't Jonge.
20. De ſelve.
21. De ſelve.
Jan Halling, Ockerſz.
Jan Vranckenſz.
22. Jan Halling.
Mr. Geeraerdt Boogaerd, Corneliſſz. *Ambachtſ-heer van Schoblant.*
23. De ſelve.
24. De ſelve.
Mr. Willem Stoop, Adriaenſz.

25. De

25. De ſelve.
Floris van den Coulſter, Yſbrantſz.
26. Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
27. De ſelve.
28. De ſelve.
Mr. Willem Stoop.
29. De ſelve.
Frans van Tol, Floriſſz.
30. De ſelve.
Ian Halling.
31. *Mr.* Willem Stoop.
32. De ſelve.
33. De ſelve.
Aert Henrickſz.
34. De ſelve.
Frans van Tol.
Iacob Willemſz.
35. De ſelve.
Staes Govertſz. vander Lee.
36. De ſelve.
37. De ſelve.
38. Frans van Tol.
Iacob Willemſz.
39. De ſelve.
Dammas Philipſz.
40. De ſelve.
Frans van Tol.
41. De ſelve.
42. De ſelve.
Willem Ianſz.
43. Willem vander Bies, Ianſz.
Cornelis Crooſwijck, Ianſz.
Cornelis Willem Clementſz.
44. De ſelve.
45. De ſelve.
Cornelis Crooſwijck, Ianſz.
46. De ſelve.
47. De ſelve.
Cornelis Willem Clementſz.
48. De ſelve.
Heyman van Blyenborgh, Adriaenſz.
49. De ſelve.
50. De ſelve.
51. De ſelve.
Pieter van Beveren, *Mr.* Willemſz.
52. De ſelve.
53. De ſelve.
Heyman van Blyenborgh, Adriaenſz.
54. De ſelve.
55. De ſelve.
Iacob Oem, Iacobſz.
56. De ſelve.
Cornelis Crooſwijck.
57. De ſelve.
58. De ſelve.
Heyman van Blyenborgh.
59. De ſelve.
Philips van Beverwijck, Ogierſz.
60. De ſelve.
Cornelis Crooſwijck.
61. De ſelve.
62. De ſelve.
Philips van Beverwijck, Ogierſz.
63. De ſelve.
64. De ſelve.
Willem Boucquet, Blaſiuſſz.
65. De ſelve.
66. De ſelve.
Philips van Beverwijck, Ogierſz.
67. De ſelve.
68. De ſelve.
Willem Boucquet.
69. De ſelve.
70. De ſelve.
Ian van Slingelant.
71. De ſelve.
Adriaen van Meuſyenbrouck.
72. De ſelve.
Cornelis Henrickſz. *naer dat de Geuſen in de Stadt gekomen waren.*
73. De ſelve.
74. Cornelis van Diemen, Iacobſz.
75. De ſelve.
Balthazar Franſz.
76. De ſelve.
Jan Adriaenſz.
77. De ſelve.
Dierck van Beverwijck, *heeren* Philipſz.

Wil-

Willem Dirckſz. *geſeyt* Stoop.
78. De ſelve.
Cornelis van Diemen.
79. De ſelve.
Balthazar Franſz.
80. Hubrecht 't Iongh, Adriaenſz.
81. De ſelve.
Mr. Adriaen van Blyenburgh, Adriaenſz.
82. De ſelve.
Willem Janſz. de With.
83. Ian Adriaenſz.
Balthazar Franſz.
84. De ſelve.
Iacob Cool, *Mr.* Adriaenſz.
85. De ſelve.
86. Adriaen van Tereſteyn, Jobſz.
87. De ſelve.
88. Ian Adriaenſz.
89. De ſelve.
Willem de Ionge, Willemſz.
90. De ſelve.
91. De ſelve.
Ian Adriaenſz.
92. De ſelve.
93. De ſelve.
Dierck vanBeverwijck, *heeren* Philipſz.
94. De ſelve.
Adriaen Iacobſz.
95. De ſelve.
96. De ſelve.
Dierck vanBeverwijck, *heeren* Philipſz.
98. De ſelve.
Cornelis de Vrieſe, Willemſz.
99. De ſelve.
1600. De ſelve.
Dierck vanBeverwijck, *heeren* Philipſz.
1601. De ſelve.
Adriaen van Tereſteyn, Iobſz.
Thomas de With, *heerē* Willemſz. *ſterf in Decemb. werde geſurrogeert*
Iacob Frans Wittenſz.
1602. De ſelve.
Cornelis de Vrieſe, Willemſz.
1603. De ſelve.
Adriaen van Tereſteyn, Iobſz.
1604. De ſelve. *Sterf in Febr.*
Jacob van Diemen, *heeren* Corneliſſz.
1605. De ſelve. *Sterf 1606.*
Cornelis Molen, Adriaenſz.
1606. De ſelve.
Mr. Wouter van Craeyeſteyn.
1607. De ſelve.
1608. De ſelve.
Cornelis Molen, Adriaenſz.
1609. De ſelve.
1610. *Mr.* Wouter van Craeyeſteyn.
1611. De ſelve.
12. *Mr.* Pauwels van Aſperen, *ghevvorden Raedt in den Hoogen Rade.*
13. Nicolaes Janſz.
14. De ſelve.
15. Jacob Frans Wittenſz.
16. Cornelis Back, Iacobſz.
17. Adriaen Repelaer, Anthoniſz.
18. De ſelve.
19. Iacob Frans Wittenſz.
20. *Dr.* Arent Muys van Holy, *heeren* Iacobſz.
21. De ſelve.
22. *Mr.* François vander Burgh, Ianſz.
23. Cornelis Back, Iacobſz.
24. De ſelve.
25. Cornelis van Beveren, *heeren* Iacobſz.
26. Melchior van den Brouck, Anthoniſz.
27. De ſelve.
28. *Mr.* Herman Halling, *heeren* Ianſz.
29. De ſelve.
30. Philips van Beverwijck, Aperſz.
31. Roelof Francken, Dirckſz.
32. De ſelve.
33. *Mr.* Herman Halling, *heeren* Ianſz.
34. Philips van Beverwijck, Aperſz.
35. Roelof Francken, Dirckſz.
36. De ſelve.
37. *Mr.* Herman Halling, *heeren* Ianſz.
38. Cornelis *heeren* Nicolaeſſz. *ſterf, ende in ſyn plaets is gekoſen*

Pieter Brantwijck, Heere van Blocklant, *ſterf mede korts daer aen, ende werde in ſijn plaets gekoſen*

Thomas de With, *heeren* Nicolaeſſz.
39. Philips van Beverwijck, Aperſz.
40. De ſelve.

Alle teelten (te vveten drie mael 's jaers) vvert in den Out-raet, voor aleer men tot verkieſinge komt, met open kamere de rekeningh geleſen ſoo van dē Borgemeeſter van de Gemeente, als van 's Heeren vvegen; ende ſy daer op uyt gaende, by dē Schout omgevraeght, eñ by den Out-raet gelooft zijnde, verſchijnen vvederom in den Out-raet, haer gevvoonlijcke plaetſe aldaer nemende. Eñ dan vvert eerſt door Schepenen eñ Raden den Borgemeeſter van 's Heeren vvegen gekoſen, ende by den Out-raet ende de Achten dē Borgemeeſter van de Gemeente, voor den Schout ende 't Gerecht.

Het Gerecht beſtaet uyt den Borgemeeſter, negen Schepenen, ende vijf Raden, die tvvee jaer dienen, (ende dan tvvee jaer ſtil ſitten, eer ſy vvederom genomineert mogen vverden) maer voor de helft alle jaer verandert vverden; te vveten het een jaer vier Schepenen, ende drie Raden, het ander vijf Schepenen, ende tvvee Raden. Sy plachten vvel ſomtijdts in oude tijden drie vier jaren nae malkanderen te blijven: dan de ſtijl is, dat ſy alle jaer uyt dubbelt getal voor-geſtelt by de *Veertigen* gekoſen vverden van den Stadthouder, ende den Hove van Hollandt, ende ſitten de eerſte reyſe *S. Michiels* avont. Ende tvvee jaren dat ampt bekleedt hebbende, komen in den *Oudt-raet* (dat is de Vroedſchap) de vvelcke ſonder getal is. Wt, ende van de ſelfde, gelijck geſeyt is, vvert de Borgemeeſter gekoren. Dan als yemant van de Schepenen, ofte Raden komt te vertrecken,

te

te ſterven, ofte dat hy met eenigh ampt van de Graeffelickheyt verſien vvert: dan kieſen de ſelvige een ander in ſijn plaetſche, om des ſelviges tijdt voort uyt te dienen. De *Veertigen* zijn geſtelt by privilegie van Hertogh *Philips*, gegeven in den Hage, den 23. Iunij, 1456. *Dat tegenvvoordelick vvy ſullen doen opſoecken door onſen lieven getrouvven Raden* Gerrit, *heeren* van Aſſendelft, *Schildt-knape, ende* Claes de Vrieſe, *onſen Rentmeeſter Generael van Hollant, hondert perſonen, poorters eñ invvoonders onſer Stede van Dordrecht, elck van hun rijck vveſende drie hondert Nobelen eñ daer boven, &c. Van vvelcke hondert perſonen de Dekens van de Ambachten en Gilden der ſelver Stede kieſen ſullen veertigh perſonē in ſtate van Houvvelick vveſende, of gevveeſt hebbende.* Noch beveſtight by privilegie Hertoghs *Maximiliaens*, gegevē tot Gent, in Auguſto 1478. *Dat ſy kieſen ſullen mogen veertigh perſonen, poorteren, ende invvoonders der ſelver Stede, elck van hen rijck anderhalf hondert Nobelen, &c. ende daer toe ſullē kieſen de voorſz. veertigh perſonen, veerthien perſonen, elck rijck tvvee hondert Nobelen, het zy van't getal van de voorſz. Veertigh perſonen, ofte andere uyt den buyck van de voorſz. Stede, &c. de vvelcke ſy de voorſz. Stede preſenteren ſullen acht dagen voor S. Michiels dagh, ende die Stede ons terſtont ſenden ſal beſloten ende bezegelt, &c. ende dan ſullen vvy, ofte onſen Stedehouder ende Raetſ-luyden, in abſentie, nemen, ofte kieſen uyt de voorſz. veerthien perſonen, vier Schepenen, ende drie Raden, &c.*

De namen van de Veertigen, alſoo ſy allegader, uytgenomē tvvee drie, in de Magiſtraet zijn, heeft ons onnoodigh gedacht hier by te vougen.

Het ampt van Schepenen, ende Raden is viermael 's vveecks met den Schout, ende Borgemeeſter te recht te ſitten, ende rechtveerdige ſcheydinge te doen tuſſchen tvvee mans talen. Dan de Raden en vverden niet gebruyckt in commiſſien 't Gerecht aengaende, noch tot viſiteren van ſtucken, noch en zegelen geen brieven, gelijck de Schepenen. Ende zijn eertijdts de ſelve maer tot Raden toe-gevoeght, gelijck voor deſen de Raden extraordinaris te Hove. Vinde even-vvel haer al met de Schepenen genoemt in 't Privilegie van Graef *Floris*, in een brief, gegeven in den Hage, 's vvoonſdaghs acht dagen naer Pinxteren, 1284. *Ende dat noch in deſer maniere, geloven vvy onſe voorſeyde Poorteren, Dat vvy hen Schepenen ende Raetſ-mannen maken ende ſetten ſullen in alder manieren, als onſe Heere, onſe Vader, Schepenen, ende Raedtſ-mannen plagh te ſetten, ende het by ſijnen tijde in Dordrecht plagh te vveſen.* Als oock in 't Privilegie van Graef *VVillem*, Roomſch Koningh, gegeven tot Brunſvvijck, 5. Calend. Febr. 1252. met deſe vvoorden: *Præterea quamcunque electionem juris Juſtitiarius* (dat is, de Schout) *Scabini & Conſiliarii ſalvo jure noſtro feceriat, ratam obſervabimus.*

Hebben beyde, Schepenen ende Raden, het voor-ſitten, ende voor-ſtemmen in den *Out-raet*; als van Stadts, ofte 's Lants ſaken gehandelt vvert.

Wt de Schepenen ende Raden, die in Dordrecht gevveeſt zijn, is alleen memorie gebleven van de volgende. Onder vvelcke de gene, vviens vaders mede Schepenen gevveeſt zijn, Heeren ſonen genoemt vverden.

Sche-

Schepenen.

1294.
Heyman Suys.

1310.
Cornelis Boot, *heeren* Gerardſz.

1312.
Godſchalck Oem, Cleyſſz.

1313.
Ian Oem, Cleyſſz.

1325.
Ian de Ketelaer.
Ian van den Slote.
Ian van Doornick.
Godſchalck Wiſſen ſone.
Damas de Leuter.

1340.
Mr. Tielman, *heeren* Ianſz.
Allaerd Vlamingh.
Willem Draeck.
Gielis Oem, *heeren* Ianſz.
Ian van den Slote.

1351.
Aert Boot, *heeren* Corneliſſz.
Gerit van Orſoyen.
Roelof Duyck.
Tielman Houck, *heeren* Florenſſz.
Vrederick van Amerongen.

1354.
Tielman Oem, *heeren* Gieliſſz.
Hugo Boey, *heeren* Gieliſſz.
Oude Ian Beyen, Herman Beyenſz.
Gerard van Orſoyen, Hermanſz.
Roelof Duking, *heeren* Gerardſz.
Henrick *heer* Jan Vet Iden *ſoons ſone*.

1357.
Gerard Hamert, Hugenſz.
Wouter van den Tympel, *heeren* Iacobſz.
Roelof Duking, *heeren* Gerardſz.
Tielman van den Wijngaerde, Wormboutſz.

1359.
Boudewijn Ian Bouwenſz.
Gerard van Steenhuyſen, Ianſz.
Henrick van Waes, Herman Vincken ſoon.

1360.
Oude Ian Beyen, Herman Beyenſz.
Herman Vinck van Venlo.
Ian vander Halle.
Iacob van den Tympel, Ianſz.
Roelof Duking, *heeren* Gerardſz.

1361.
Ian vander Halle.
Gerard van Steenhuyſen, Ianſz.
Henrick van Waes, Herman Vincken ſoon.

1362.
Gerard van Orſoyen, Hermanſz.
Gijſbert, *heeren* Gijſbertſz.
Ionge Henrick Schoutate, *heeren* Cleyſz.
Tielman van den Wijngaerde, Wormboutſz.

1364.
Gerard van Orſoye, Hermanſz.
Vrederick van Amerongen, Vrederickſz.
Ionge Henrick Schoutate, Cleyſz.
Tielman van den Wijngaerde, Wormboutſz.
Henrick van Waes, Herman Vincken ſoon.
Iacob van den Tympel, Ianſz.
Henrick de Vrieſe, *heeren* Henrick Vrieſenſz.

1365.
Ian Maddijn, Allertſz.
Claes Oem, Ian Malegijſſz.

1366.
Ionge Ian Beyen, Herman Beyenſz.
Willem van Brederoede, *heeren* Willemſz.
Tielman Oem, *heeren* Ianſz.
Aper Schoutaet, *heeren* Cleyſſz.
Godſchalck die Hondt, *heeren* Cleys Meyſterſz.

1367.
Ian die Witte, Godſchalckſz.
Ian Maddijn, Allertſz.
Reynboud, Jan Minnebode ſone.

1368.
Gerard van Orſoyen, Hermanſz.
Willem, *heeren* Reynboud Zeebarſz.
Arent Suys.
Jan Draeck.

Herman Vinck van Waes.

1369.

Gerard van Orſoyen, Hermanſz.
Mattheus Henrickſz.
Wormbout van Ratingen, *heeren* Tielmanſz.
Jan Weſtvalinck.
Gerit van Steenhuyſen, Janſz.
Henrick Haeck.
Herman Haçe.
Ricout Willem Tolnarſz.

1372.

Everard Meeuſſz.
Gerit Hamert, Hugenſz.
Ionge Henrick Schoutaet, *heeren* Cleyſſz.

1373.

Gerard van Steenhuyſen, Janſz.
Ricout Willem Tolnarſz.
Willem, *heeren* Reynbout Zeebarſz.
Pieter Marſant, Ianſz.
Henrick Saſſe, Gijſbrechtſz.

1375.

Pieter Marſant, Janſz.
Hugeman Claeſſz.

1377.

Gerard van Steenhuyſen, Janſz.
Jan die Witte, Godſchalckſz.
Ricout Willem Tolnarſz.
Jan van den Tympel, Janſz.
Cleys Bouweel, *heeren* Wormboutſz.
Reynboud Jan Minneboden ſone.
Henrick But, Dirckſz.
Wouter die Grave, Dirckſz.
Godſchalck Jan Fraetſz.

1378.

Henrick Saſſe, Gijſbertſz.
Wormbout vandē Wijngaerde, *heeren* Allertſz.
Everdey, *heeren* Everdeyſz.

1380.

Cleys Bouweel, *heeren* Wormboutſz.
Hugeman Adamſz.
Pieter van Maldegem.
Cornelis Boot, *heeren* Aertſz.

1382.

Willem van den Tympel, Florenſz.
Willem Boemgaerd Willemſz.
Willem die Molenaer van Ackerſloot, *Schiltknape*.
Gerit van Steenhuyſen.
Roelof Duyck, *heeren* Geritſz.
Jan die Witte.
Henrick Sas.

1383.

Deſe ſwoeren ten gerechte, voor heer Aelbert van Beyeren, *Ruwaert van Henegouwen, van Hollant, van Zeelant, ende van Vrieſlant, ende voor ſijnen Raedt, in den Hage, op den 22. dagh in Aprille.*

Schepenen.

Roelof Duyck, *heeren* Geritſz.
Ionge Henrick Schoutaet, *heeren* Cleyſſz.
Henrick Sas, Gijſebrechtſz.
Oude Willem van den Tympel, Florenſſz.
Heer Jan van Roſendale, *Ridder*.
Godſchalck van Brakel, *heeren* Ricoutſz.
Cleys Bouweel, *heeren* Wormboutſz.
Wouter van den Wale.
Jacob Oem, *heeren* Tielmanſz.

Raden.

Wouter van Genderen.
Willem Boemgaerd.
Arent Heymanſz. van Maldegem.
Gillis *heeren* Hugemanſz.
Gijſebert van Kwine.

1384.

Deſe ſwoeren ten gerechte in den Hage, op den leſten dagh van Aprille.

Schepenen.

Roelof Duyck.
Henrick Schoutaet.
Cleys Oem.
Henrick Hugenſz.
Henrick Sas.
Willaem Moelenaer.
Oude Willaem Floriſſz.
Willaem Boemgaerd.
Wouter Fraet, Stevenſz.

Raden.

Gijſebert van Kwine.

Ste-

Steven Janſz.
Aert van Maldegem.
Wouter van den Wale.
Jacob Yſereel.

1385.

Deſe ſwoeren ten gerechte, voor heer Aelbert van Beyeren, *onſen genadighſten Heere, ende voor onſer Vrouwen, tot Dordrecht, in Reynouts huyſe, op den 23. dagh van Meye.*

Schepenen.

Roelof Duyck.
Cleys Oem, Jan Malegijſſz.
Henrick Gerrit Wicken ſoon.
Henrick van Waes, Herman Vincken ſoon.
Henrick Sas. *In ſyn plaets*
Cleys Bouweel.
Oude Willem van den Tympel, Florenſſz.
Arent van Maldegem.
Alaerd van den Wijngaerde.

Raden.

Gijſebert van Kwine.
Wouter van den Wale.
Ghijſe Duyck.
Saris Clawaerdſz.
Jan van Slingelant.

1386.

Deſe ſwoerē ten gerechte, voor onſen lieven Heere van Hollant, binnen Dordrecht, ſondaghs na beloken Sinxen, dat was de 17. dagh in Iunio.

Schepenen.

Jan Maddijn.
Cleys Oem.
Willaem Boemgaerd.
Arent van Maldegem.
Willem van den Tympel, *heeren* Florenſz.
Tielman Haeck, Ricoudſz.
Saris Clawaerdſz.
Jan van Slingelant.
Jacob Yſereel.

Raden.

Jonge Henrick Schoutaet, *heeren* Cleyſz.
Cleys Bouweel.
Wouter van den Wale.
Jan Vinck van Steenbergen.
Godevaert van Steenbergen.

1387.

Sondaghs na S. Ians dagh, te midde ſomer, dat was de leſte dagh in Iunio, ſwoeren in den Hage, voor onſen lieven Heere van Hollant, ten gerechte, deſe perſonen, hier na beſchreven:

Schepenen.

Cleys Oem, Jan Malegijſſz.
Henrick Sas, Gijſbertſz.
Willem die Molenaer van Ackerſloot.
Godevaerd van Steenbergen.
Geraerd vander Haye.
Tielman Haeck, Ricoudſz.
Saris Clawaerdſz.
Cleys Bouweel.
Henrick Ottenſz.

Raden.

Wouter van den Wale.
Jan Vinck van Steenbergen.
Jan Jacobſz.
Godſchalck, *heeren* Gieliſſz.
Wormboud van den Wijngaerde.

1388.

Deſe ſwoeren ten gerechte, in den Hage, ſwoonſdaghs na S. Martijns dagh, op den 8. dagh in Iulio.

Schepenen.

Jonge Henrick Schoutaet, *heeren* Cleyſſz.
Cleys Bouweel.
Willem Boemgaerd.
Willem Molenaer, van Ackerſloot.
Arent van Maldegem, Henrickſz.
Jan Vinck van Sevenbergen, Iacobſz.
Godevaerd van Steenbergen, *heerē* Tielmanſz.
Willem van den Tympel, *heeren* Florenſſz.
Tielman Haeck, Ricoudſz.

Raden.

Wouter van den Wale.
Ian Malegijſz.
Meus Noeydenſz.
Cleys van den Wijngaerde, *heeren* Tielmanſz.
Henrick Ottenſz.

1389.

Deſe ſwoeren ten gerechte, in den Hage, ſaterdaghs na S. Margrieten dagh, den 16. in Iulio.

Sche-

Schepenen.

Henrick Sas.
Cleys Bouweel.
Willaem die Molenaer, van Ackerſloot.
Gerard vander Haye.
Godevaerd van Steenbergen.
Tielman Haeck, Ricoudſz.
Henrick Ottenſz.
Godſchalck, *heeren* Gieliſſz.
Zaris Clawaerdſz.

Raden.

Godſchalck van Brakel.
Henrick van Naerſſen.
Ian Vinck.
Wouter van den Wale.
Cleys Molenaer.

1390.

Deſe ſwoeren ten gerechte, in den Hage, des ſondaghs op S. Pieters avont ad vincula, dat was die leſte dagh in Iulio.

Schepenen.

Oude Willem Florenſſz.
Willem Boemgaerd.
Cleys Bouweel.
Henrick van Naerſſen.
Cleys Molenaer.
Ian Malegijſz.
Allaerd van den Wijngaerde.
Godſchalck, *heeren* Gilliſſz.
Zaris Clawaerdſz.

Raden.

Cleys Ockerſz.
Simon van Byzane.
Gerard vander Haye.
Henrick Ottenſz.
Ian, *heeren* Martijnſz.

1391.

Deſe ſwoeren ten gerechte, in den Hage, des dinghsdaghs in octavia aſſumptionis, dat was, die 22. dagh der maent van Auguſto.

Schepenen.

Henrick Sas, Gijſbertſz.
Iacob Lis, Humanſz.
Oude Willaem Florenſſz.
Cleys Bouweel.
Cleys Molenaer.
Ian Malegijſſz.
Gerard vander Haye.
Ionge VVillem van den Tympel, *heeren* Florenſſz. *Sterf, ende werde in ſijn plaets gekoſen den 4. April*
Tielman Haeck.

Raden.

Cleys Ockerſz.
Arent van Maldegem.
Meeus Noeydenſz.
Henrick van den VVercke.
VVormbout van den VVijngaerde.

1392.

Deſe ſwoeren ten gerechte, in den Hage, 's maendaghs na S. Bartholomeus dagh, in Auguſto.

Schepenen.

Henrick Sas.
Jacob Lis.
Oude VVillem Florenſſz.
Gijſbert van Kwine.
Cleys Molenaer.
Arent Wenemaer.
Meeus, *heeren* Noeydenſz.
Zaris Clawaerdſz.
Henrick van den VVercke.

Raden.

VVouter van den VVale.
Arent van Maldegem.
Herman Vinck van Brandenburgh.
Geraerd vander Haye.
Huych Barendſz.

1393.

Deſe ſwoeren ten gerechte, in den Hage, ſaterdaghs na S. Gillis dagh, op den 6. September.

Schepenen.

Cleys Ockerſz.
VVouter van Genderen.
Oude VVillem van den Tympel, Florenſſz.
VVillem Boemgaerd.
Henrick van Naeſſen.
Jan Vinck van Steenbergen.
Jan Zamekooper, Jacobſz.

Hen-

Henrick van den Wercke.
Arent van Haren.

Raden.

Willem Maeſſz.
Herman Vinck, Janſz.
Lude Henrickſz.
Jacob Melre.
Herman Vinck, van Brandenburgh.

1394.

Deſe ſwoeren ten gerechte in den Hage, des donderdaghs na S. Calixts dagh, op den 15. October.

Schepenen.

Wouter van Genderen.
Oude Willem van den Tympel, Florenſſz.
Cleys Molenaer.
Jan Vinck van Steenbergen, Jacobſz.
Jan Malegijs, *heeren* Willem Dukingſz.
Tielman Haeck, Ricoudſz.
Zaris Clawaerdſz.
Henrick van den Wercke, Janſz.
Jan, *heeren* Martijnſz.

Raden.

Henrick van Naerſſen.
Meeus, *heeren* Noeydenſz.
Vrederick Tack.
Jan Zamekooper, Jacobſz.
Tielman van Ratingen, Hugemanſz.

1395.

Deſe ſwoeren ten gerechte, des woonſdaghs na S. Bavens dagh, die 6. dagh in October.

Schepenen.

Henrick Sas.
Oude Willem van den Tympel, Florenſz.
Willem Boemgaerd.
Cleys Molenaer, Janſz.
Tielman Haeck, Ricoudſz.
Jan van Slingelant, *heeren* Janſz.
Zaris Clawaerdſz.
Wormbout van den Wijngaerde.
Jan, *heeren* Martijnſz.

Raden.

Wouter van den Wale.
Jan Vinck.
Lambert Cock.
Iacob ...

1396.

Deſe ſwoeren ten gerechte, in den Hage, Sondaghs op den 8. dagh in October.

Schepenen.

Henrick Sas.
Wouter van Genderen.
Willaem Boemgaerd.
Cleys Molenaer.
Ian Malegijſz.
Pieter Hoddemont.
Zaris Clawaerdſz.
Wormbout van den Wijngaerde.
Willaem Duyck.

Raden.

Henrick van den Wercke.
Ian, *heeren* Martijnſz.
Pieter B...
Arent Vinck.
Cleys Bouweel, *heeren* Cleyſſz.

1397.

Deſe ſwoeren ten gerechte, in den Hage, des vrydaghs op den 22. dagh in October.

Schepenen.

Henrick Sas.
Willem Boemgaerd.
Godſchalck van Brakel.
Cleys Schoutaet.
Godſchalck, *heeren* Gilliſſz.
Ian van Slingelant.
Wormbout van den Wijngaerde.
Ian, *heeren* Martijnſz.

Raden.

Henrick Ianſz.
Reynier Ianſz.
Gillis vander Halle.
Arent Vinck.
Cleys Bouweel.

1398.

Deſe ſwoeren ten gerechte, in den Hage, des ſaterdaghs op den 12. dagh in October.

Schepenen.

Henrick Sas, *hy ſtervende, quam in ſijn plaetſch* Ian van Naerſſen.

Wouter van Genderen.
Pieter Pieterſz.
Henrick Ockerſz.
Godſchalck, *heeren* Gilliſſz.
Zaris Clawaerdſz.
Ian van Slingelant.
Ian, *heeren* Martijnſz.
Willaem Duyck.

Raden.

Damaes die Hont.
Wormbout Tack.
Pieter Voerkoop.
Sander Vinck.
Ricoud Haeck.

1399.

Deſe ſwoeren ten gerechte, tot Schoonhoven, des anderendaeghs na S. Victoers dagh, die 11. dagh in October.

Schepenen.

Wouter van Genderen.
Willaem Boemgaerd.
Gijſbert Molenaer.
Gijſbert Vranckenſz.
Cleys Schoutaet.
Henrick Ottenſſz.
Zaris Clawaerdſz.
Wormboud van den Wijngaerde.
Gillis vander Halle.

Raden.

Vrederick Tack.
Arent van Maldegem.
Pieter Hoddemont.
Iacob die Hoege.
Sander Vinck.

1400.

Deſe ſwoeren ten gerechte, tot Teylingen, op den 7. dagh in October.

Schepenen.

Wouter van Genderen.
Arent van Maldegem, Henrickſz.
Gijſbert Vranckenſz.
Ian Malegijs.
Henrick Ottenſz.
Wormbout van den Wijngaerde.
Iacob die Guede.
Willaem Duyck.
Iacob van Naerſſen.

Raden.

Human Adamſz.
Borwout, *heeren* Meeuſſz.
Claes Schoutaet, *heeren* Henrickſz.
Geraert Wick, *heeren* Henrickſz.
Gillis vander Halle, Ianſz.

1401.

Deſe ſwoeren ten gerechte, in den Hage, op den 9. dagh in October.

Schepenen.

Wouter van Genderen.
Gijſbert Vranckenſz.
Ian Malegijs, *heeren* Willem Dukingſz.
Vrederick Tack.
Barent Hamert.
Wormbout van den Wijngaerde, *heeren* Tielmanſz.
Iacob Marre.
Iacob die Hooge.
Iacob die Guede.

Raden.

Coſtijn Willaemſz.
Henrick Ottenſz.
Tielman Humanſz.
Iacob van Kuvre.
Godſchalck van Brakel.

1402.

Deſe ſwoeren ten gerechte, in den Hage, op den 9. dagh in October.

Schepenen.

Gijſbert Vranckenſz.
Ian Malegijſſz.
Iacob Bartoutſz.
Henrick Ottenſz.
Pieter Suys.
Iacob die Guede.
Heer Ian van Roſendael, *Ridder.*
Sander Vinck.
Iacob van Kwine.

Raden.

Willem Gijſbertſz.

Ian Pieterſz.
Iacob Mat.
Iacob die Hooge.
Ian Schoenhout.

1403.

Deſe ſwoeren in den Hage, 's woondaghs nae Lamberti.

Schepenen.

Wouter van Genderen, Wouterſz.
Iacob Liſſe, Humanſz. van Colen.
Tielman Oem, *heeren* Human Boeyenſz.
Godſchalck, *heeren* Gilliſſz.
Wormbout van den Wijngaerde, *heeren* Tielmanſz.
Tielman van Ratingen, *heeren* Humanſz.
Gillis vander Halle, *heeren* Ianſz.
Thomas Pieter Kijnts.
Godſchalck van Brakel, *heeren* Godſchalckſz.

Raden.

Oude Pieter Schaert.
Willem Gijſbertſz.
Willem Ginan, Hugenſz.
Huge Boeye.
Reynout Zariſſz.

1404.

Deſe ſwoeren in den Haghe, Sonnendaghs in die Bamis marckt.

Schepenen.

Ian Malegijs, *heeren* Willem Dukingſz.
Godſchalck, *heeren* Gilliſſz.
Pieter Schaert, Dirckſz.
Wormbout van den Wijngaerde, *heeren* Tielmanſz.
Heer Arent van Gieſſen, *Ridder*.
Ian van Neſſe, *heeren* Henrickſz.
Robbert van Drongelen, Arentſz.
Thomas Pieter Kijnts.
Reynout Zariſſz.

Raden.

Ian Pieterſz.
Iacob Bierenbroet.
Willem Leen.
Iacob Marre.
Tielman Jacob Rodenſz.

In't ſelve jaer ſtarf hertoge Aelbert *ontrent karſavont, ende daer na doe hertoge* Willem *hier binnen gehult wart ſijn ſoen, doe ſwoeren deſe hier binnen Schepenen en Raden te weſen in't ſelve jaer op S. Pieters avont in Zille.*

1405.

De ſelve Schepenen en Raden leſt voorſz. worden alle vernieut ende vereedt 's jaers daer nae in't jaer 5. in den Hage: 't welck voortijts nye geſien en was, dat ſy alle daer aen bleven, anders dan op deſe tijt, gelijken dat die ouders vander Stede alle ſeggen.

1406.

Schepenen.

Ian Malegijs.
Godſchalck, *heeren* Gilliſſz.
Arent van Haren.
Pieter Suys, Vredrickſz.
Iacob die Guede.
Sander Vinck.
Iacob van Kwine.
Otte van Malburgh.
Godſchalck van Brakel.

Raden.

Coſtijn Willemſz.
Borchgaert die Groote.
Ian Pieterſz.
Iacob Bartoutſz.
Iacob Marre.

1407.

Deſe ſwoeren op den huyſe te Gorinchem, den 25. dagh in September.

Schepenen.

Wouter van Genderen.
Arent Heymanſz.
Tielman Oem, *heeren* Hugen Boeyenſz.
Willem Gijſbertſz.
Willem Gramay, Hugenſz.
Gillis Snellaert, Humanſz.
Wormbout van den Wijngaerde, *heeren* Tielmanſz.
Tielman vā Ratingen, Herman Vincken ſoon.
Ian Fazout, Cleyſſz.

Raden.

Iacob Bartoutſz.

Huge Boeyen, Andrieſſz.
Gerrit van Nes, Willemſz. vanden Tympel.
Henrick Corneliſſz. van Heiſterbach.
Noeyde, *heeren* Meeuſſz.

1408.

Na deſen jaer ſtonde die Stede een jaer ſonder gericht, ende daerom vielen binnen Dordrecht meer twiſten dan voor ende na.

1409.

Deſe ſwoeren in den Hage, op S. Lamberts dagh.

Schepenen.

Ian Iacobſz.
Iacob Bartoutſz.
Willem Gijſbertſz.
Borchgaert die Groote, Dirckſz.
Willem Gramay, Hugenſz.
Wormbout van den Wijngaerde.
Ian Fazout, Cleyſſz.
Florens van den Tympel, Ianſz.
Heer Ian van Roſendael, *Ridder*.

Raden.

Gerrit Boot van Barendrecht.
Ian die Ionge.
Willem die Molenaer.
Willem Arent Beckmanſz.
Florens vander Duſſen, Arentſz.

1417.

Deſe ſwoeren doe hertogh Ian *gehult wert te Dordrecht, als Ruwaert.*

Schepenen.

Wormbout van den Wijngaerde, *heeren* Tielmanſz.
Gillis Snellaert, Humanſz.
Tielman die Roede, Iacobſz.
Tielman Oem, Godſchalckſz.
Reynout Zariſſz.
Hugo Elantſz.
Willem Tack, Vrederickſz.
Meeus Fater, Ianſz.
Willem Boemgaerd, Willemſz.

Raden.

Iacob B...
Gerrit van Naerſſen.
Gerrit van Muylwijck.
Cleys Symonſz.
Ian van Neſſe, Bartoutſz.

1418.

Op S. Iacobs dagh, wert hertogh Ian *gehult te Dordrecht als Heere's lants, ende korts daer na ſwoeren te Dordrecht de perſonen hier na beſchreven:*

Schepenen.

Wormbout van den Wijngaerde.
Tielman die Roede.
Thomas Pieter Kijnts.
Reynout Zariſſz.
Reyer van Amerongen, Meeuſſz.
Meeus Fater, Ianſz.
Gerrit van Neſſe, Willemſz. vanden Tympel.
Willem Boemgaerd, Willemſz.
Willem Tack, Vrederickſz.

Raden.

Hugo Elantſz.
Wouter van Genderen.
Gerrit van Naerſſen.
Godſchalck Oem, Tielmanſz.
Abel Voerkooper, Pieterſz.

1420.

De ſwoeren, ipſo die Gregorij.

Schepenen.

Wormbout van den Wijngaerde, Tielmanſz.
Willem van Muylwijck, Ianſz.
Tielman die Roede, Iacobſz.
Gielis van Nutvelt.
Pieter Haeck, Humanſz.
Snellaert Duyck, Gijſbertſz.
Arent Zariſſz.
Cleys Simonſz.
Abel Voerkooper, Pieterſz.

Raden.

Borchgaert die Groote, Dirckſz.
Hugo Elantſz.
Willem Willemſz.
Aert Gerritſz.
Godſchalck Oem, Godſchalckſz.

1421.

Deſe ſwoeren ontrent Gregorij.

Schepenen.

Wormbout van den Wijngaerde,

Tiel-

Tielman die Roede, Iacobſz.
Gielis van Nutvelt.
Wouter van Genderen.
Gerrit van Neſſe.
Pieter Haeck.
Arent Zariſſz.
Willem Boemgaerd.
Abel Pieterſz.

Raden.

Hugo Elantſz.
Sander Ianſz.
Gerrit van Naerſſen.
Snellaert Duyck.
Daem Gilliſſz.

1422.

Deſe ſwoeren ontrent Gregorij.

Schepenen.

Willem van Muylwijck.
Wouter van Genderen.
Pieter Haeck.
Willem Willemſz.
Ewout Clauwertſz.
Sander Ianſz.
Snellaert Duyck.
Noeyde van Amerongen.
Abel Pieterſz.

Raden.

Gerrit Ianſz.
Meeus Tater.
Gijſbert Quekel.
Damaes Ianſz.
Willem van Naerſſen, Cleyſſz.

1426.

Deſe ſwoeren ten gerechte, binnen Dordrecht, op den 10. dagh in Februario.

Schepenen.

Hugo Elantſz.
Gijſbert Neyſe.
Willem van den Tympel.
Snellaert Duyck.
Arent Zamekooper.
Noeyde van Amerongen.
Godſchalck Oem, Godſchalckſz.
Gerrit Boemgaerd.
Dirck van Slingelant, Ottenſz.

Raden.

Melis van Vecht.
Pieter Haeck.
Gerrit van Muylwijck.
Vrederick Tack.
Coenraet Ianſz.

1428.

Deſe ſwoeren den 3. dagh in Iulio.

Schepenen.

Gijſbert Neyſe, *ſterf, ende wert in ſijn plaets gekoſen* Arent Zamekooper, Gerritſz.
Gijſbert Quekel.
Reynout Zariſſz.
Snellaert Duyck.
Noeyde van Amerongen.
Vrederick Tack, *heeren* Vrederickſz.
Gerrit Boemgaerd.
Abel Pieterſz.
Godſchalck Oem, *heeren* Tielmanſz.

Raden.

Melis van Vecht.
Gerrit van Neſſe.
Willem van den Tympel, Willemſz.
Gerrit Ianſz.
Willem van Naerſſen.

1433.

Deſe ſwoeren op den 15. dagh in Aprille.

Schepenen.

Thomas Pieter Kijnts, *Sterf, ende quam in ſijn plaetſche*
Iacob Fraet, Ianſz.
Willem van den Tympel, Willemſz. *Sterf, ende quam in ſijn plaetſch*
Willem Duyck, *heeren* Arentſz.
Gijſbert van Loen.
Arent Zamekooper, Gerritſz.
Cleys Simonſz.
Gerrit Boemgaerd, *heeren* VVillemſz.
Damas Ianſz. *wert Rentmeyſter, ende quam in ſyn plaetſch* Adriaen Haeck.
VVillem van Naerſſen, Claeſſz.
Otte Bartoutſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaets* Zaris Reynoutſz.

Raden.

Melis van Vecht, *ſterf, ende quam in ſijn plaets* VVillem Ianſz. *die oock ſterf, ende had tot navolger* VVillem van den Tympel, Geritſz. van Neſſe.

Gerit van Neſſe, *ſterf, ende quam in ſijn plaets* Reynout VVillemſz.

Tielman die Rode.

VVouter van Genderen, *ſterf, ende quam in ſijn plaets* Allert Mattheuſſz.

Pieter Haeck.

1434.

Thomas Pieter Kijnts.

Cleys Simonſz.

VVillem van Naerſſen, *heeren* Cleyſſz.

Otte Bartoutſz.

1443. *Schepenen.*

Hillebrant Kegelaer, Iacobſz.

Henrick vander Myle, Claeſſz.

Cornelis Boot, Aertſz.

VVillem Duyck, Aertſz.

1445.

Op den eerſten dagh in Decembri ſwoeren ten gerechte van Dordrecht, in preſentie van Hertoghe Philips van Bourgoigne, *Grave van Hollant, &c. in den Hage, deſe na beſchreve perſonen:*

Schepenen.

Snellaert Duyck, *heeren* Gijſbertſz.

Aert Zamekooper, Geritſz.

Pieter van Roden.

Adriaen Haeck, Hermanſz.

Gerrit Ianſz.

Ioris Splinterſz.

VVillem van den Tympel, *heeren* Geritſz.

Ian Oem, *heeren* Tielmanſz.

Ian Buys, VVillemſz.

Raden.

Damas VVillemſz.

Dirck, *heeren* Borchaertſz.

Willem Boemgaert, *heeren* Willemſz.

Ian van Riebeeck, Dirckſz.

Iacob Damaſſz.

1456.

Op den 9. dagh in Iulio werde mijns genadigs Heeren gerecht tot Dordrecht verſet, als op elcken dagh voorſz. die een helft, ende werde ge-eedt by den Schout van mijns Heeren wegen op de nieuwe ordonnantie ende tractatie dat tuſſchen mijns genaden Heere, ende der Stede nu gemaeckt is.

Schepenen.

Iacob Fraet, Ianſz.

Cleys Simonſz.

Mon *Mr.* Ian Abenſz.

Aert van Goer, Aertſz.

Ian Michielſz.

Gillis van Ratingen, *heeren* Tielmanſz.

Iacob Ianſz.

Iacob Noy, Ianſz.

Willem van den Tympel, *heeren* Ianſz.

Raden.

Ian Doe, Gerritſz.

Willem Boemgaert, Willemſz.

Daniel Willemſz.

Ian van Swijndrecht.

Herman Haeck, Hermanſz.

1457.

Achter-volgende die Ordonnantie onlanghs in den leſt-leden jare gemaeckt, zijn gekoſen

Schepenen.

Adriaen Herberenſz.

Alaert Suys, Mattheuſſz.

Pieter Iacobſz. *ſterf, ende werde in ſijn plaetſche gekoſen* Dirck van Beaumont, Govertſz.

Willem Mattheuſſz.

Cleys Loydinck.

Arent van Gou, Arentſz.

Gillis van Ratingen, *heeren* Tielmanſz.

Iacob Noey, Ianſz.

Willem van den Tympel, *heeren* Ianſz.

Raden.

Ian Doe, Geritſz.

Daniel Willemſz.

Barent Quekel, *heeren* Gijſbrechtſz.

Herman Haeck.

Cornelis Buys, *heeren* Ianſz.

1458.

Schepenen.

Adriaen Herbarentſz.

Alaert

Alaert Suys, Mattheuſſz.
Pieter Iacobſz.
Willem Mattheuſſz.
Cleys Lovdinck.
Arent van Locu, *heeren* Gijſbrechtſz.
Cleys Vaſtaertſz.
Willem van Neck, *heeren* Lambertſz.
Adriaen van Overſtege, *heeren* Iacobſz.

Raden.

Cornelis Buys, *heeren* Ianſz.
Engel Pekelharinck, Pieterſz.
Ian Vinck.
Barent Quekel, *heeren* Gijſbrechtſz.
Ionge Iacob Fraet, *heeren* Iacobſz.

1459.

Schepenen.

Cleys Simonſz.
Willem Boemgaert, *heeren* Willemſz.
Arent van Loen, *heeren* Gijſbertſz.
Adriaen Govertſz.
Adriaen Boey, Hugenſz.
Cleys Vaſtaertſz.
Willem van Neck, *heeren* Lambertſz.
Adriaen van Overſtege, *heeren* Iacobſz.
Gillis Adriaenſz.

Raden.

Engel Pekelharinck, Pieterſz.
Ian Vinck.
Willem Gerritſz.
Ionge Iacob Fraet, Iacobſz.
Cleys van Alcmade.

1460.

Schepenen.

Jan van Diemen.
Cleys Simonſz. *ſterf, ende werde geſurrogeert* Cornelis Boot, Aertſz.
Willem Boemgaert.
Adriaen Govertſz.
Jan van Swijndrecht.
Adriaen Boey.
Lambert Gerritſz.
Gillis Adriaenſz.
Ionge Adriaen van Overſtege, *heeren* Jacobſz.

Raden.

Adriaen Wumer, Jacobſz.
Cleys van Alcmade.
Willem Gerritſz.
Jan van Beaumont, Govertſz.
Cornelis Henrickſz.

1461.

Schepenen.

Henrick Pupken, Wemmerſz.
Alaert Suys.
Jan van Diemen.
Arent van Goirl.
Daniel Willemſz.
Jan van Swijndrecht.
Lambert Gerritſz.
Barthout Wouterſz.
Ionge Adriaen van Overſtege, *heeren* Jacobſz.

Raden.

Jan van Herp.
Adriaen Wunter.
Cornelis Henrickſz.
Jan van Beaumont.
Vaſtaert Adriaenſz.

1462.

Op den 22. dagh in Iunio ſoo is dat gerechte te Dordrecht verſet, by den Heere van Bergen op ten Zoom, heer Adriaen Bogel *Heere van Breda,* Jacob Pot, *Mr.* Anthonis Michielſz. *ende Mr.* Jan Brant, *als des ghemachtighde van de Grave van Oeſtervant, alſoo ſy alle vande voorſz. des gemachtigde waren van onſe genadige Heer van Charloys, die welcke Grave van Charloys des gemachtight was van onſe genadige Heer van Bourgoigne, ſijn Heer vader, oock mede te moghen vorder committeren anderen, ghelijck hy gedaen heeft, als voorſz. is, ende daer of die brieven van commiſſie inhoudende ende begrijpende; ende dit is geſchiet uyt gratien, ende ſonder prejudici van den Stede rechten ende privilegien, ter begeerte van den Stede, alſoo die brief van de Veertige geheel ende al doot ende te niete is gekeurt, ende dat onſe genadige Heer van Bourgoigne belieft ende conſenteert heeft nae'r't inhout des briefs daer of.*

Sche-

Schepenen.

Henrick Pupken, Wemmerſz.
Dirck Pieterſz.
Jan van Diemen.
Arent van Goirl, Aertſz. *uytlandigh, ende quam in ſijn plaetſch* Adriaen van Overſtege, *heeren* Jacobſz.
Arent van Loen, *heeren* Gijſbrechtſz.
Jacob Janſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaetſch* Willem Boemgaert.
Barthout Loniſſz.
Cornelis Boemgaert, *heeren* Gerritſz.
Tielman van Amerongen, *heeren* Noeydenſz.

Raden.

Floris Bullinck, *ſterf, ende quam in ſijn plaetſch* Jan Bol, Gerritſz.
Floris Oem.
Jan van Slingelant, Pieterſz.
Jacob die Vrieſe, Janſz.
Jan Duyck, *heeren* Willemſz.

1467.

Op den eerſten dagh van December is dat gerecht van Dordrecht verſet, by Mr. Willem Klingy *Penſionaris, Mr.* Anthonis Hancron *Proeſt van Tricht.* Jacob Pot, *ende Mr.* Ioris Baert, *als daer toe gelaſt ende gecommitteert van onſe genadige Heer, den Hertoge van Bourgoigne, uyt begeren der Stede van Dordrecht voorſz. ende ſonder prejudici der Stede rechten, na't inhout der brieven daer of gegeven, ende werden terſtont in de kamer geeedt by den Schout*

Schepenen.

Jan Doe, Gerritſz.
Cleys Vaſtaertſz.
Willem Priker, Willemſz. *werde Balliou van Zuyt-Hollant, ende werde in ſijn plaetſch geſurrogeert* Pieter Boel, Pieterſz.
Adriaen, *heeren* Gerritſz.
Jan Stoop, Willemſz.
Goeſſen Schrapelinck, Dirckſz.
Engel Willemſz.
Cornelis Adriaenſz.
Reyer de Jonge, *heeren* Reyerſz.

Raden.

Jan Schou, Willemſz.
Wouter Foppenſz.
Arent Boot, *heeren* Corneliſſz.
Gerrit Jacobſz.
Zaris, *heeren* Maertenſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaetſch* Gerrit van Veltwijck, Huybrechtſz.

1468.

Schepenen.

Jan Stoop, Willemſz.
Adriaen, *heeren* Gerritſz.
Cornelis Adriaenſz.
Goeſſen Schrapelinck.
Jan Doe, Gerritſz.
Claes Vaſtaertſz.

1469.

Schepenen.

Jan Doe Gerritſz.
Cleys Vaſtaertſz.
Adriaen, *heeren* Gerritſz.
Willem Priker, Willemſz.
Pieter Boel, Pieterſz.
Jan Stoop, Willemſz.
Goeſſen Schrapelinck.
Reyer de Jonge, *heeren* Reyerſz.
Henrick Janſz.

1470.

Schepenen.

Jan Doe, Gerritſz.
Pieter Boel Pieterſz.
Claes Vaſtaertſz.
Adriaen, *heeren* Gerritſz.
Jan Stoop, Willemſz.
Goeſſen Schrapelinck, Dirckſz.
Reyer de Jonge, *heeren* Reyerſz.
Engel Willemſz.

1471.

Schepenen.

Claes Vaſtaertſz.
Adriaen, *heeren* Gerritſz.
Engel Willemſz.
Pieter Boel, Pieterſz.
Cornelis Adriaenſz.

Jan Vinck, Janſz.
Pieter Tack, Jacobſz.
Adriaen van Overſtege, *heeren* Jacobſz.

Schepenen. 1472.

Jan Doe, Gerritſz.
Claes Vaſtaertſz.
Pieter Boel, Pieterſz.
Jan Stoop, Willemſz.
Engel Willemſz.
Adriaen, *heeren* Gerritſz.
Cornelis vander Myle, *heeren* Damaſſz.
Cornelis Adriaenſz.
Jan Vinck, Janſz.

1473.

Op den 10. dagh in April worde dat gerechte tot Dordrecht verſet ende vernieuwt by mijne genadighe Heer, den Hertoge van Bourgoigne, &c. als Grave van Hollandt, op die tijdt weſende in ſijne ſtede van S. Geertruydenberge, in Hollandt: ende worden die Schepenen ende Raden aldaer ge-eedt in preſentie van mijne genadige Heer voorſz.

Schepenen.

Barthout Loniſſz.
Adriaen Iacob Ludolfſz.
Adriaen Aelbrechtſz.
Pieter Tack.
Cornelis Boemgaerd, *heeren* Gerritſz.
Cornelis vander Myle, *heeren* Damaſſz.
Mr. Ian Boem, Hugenſz.
Pieter, *heeren* Abelſſz.
Pieter van Slingelant, *heeren* Dirckſz.
Tielman Oem, *heeren* Godſchalckſz.

Raden.

Ian, *heeren* Meeuſz.
Lambert Mol, Aertſz.
Damas Iacobſz.
Ionge Willem Segerſz.
Cornelis Haeck.

1477.

Op den 17. dagh in Ianuario is dat gerechte van Dordrecht verſet ende vernieuwt by mijn Heer van Raveſteyn, mijn Heer van Gruythuyſe, ende Mr. Jan Carondolet, Ridder, ende Preſident van Bourgoigne, als daer toe gelaſt ende gecommitteert van onſe genadige Heer ende Vrouw, den Hertoge ende Hertoginne van Ooſtenrijck, eñ Bourgoigne, &c. ende uyt begeren der goeder Gemeente van Dordrecht, ſonder prejuditie der Stede Rechten eñ Privilegien, naer inhouden der Brieven, die de voorſz. Heeren daer of gegeven hebben, ende worden ge-eedt by den Schout.

Schepenen.

Adriaen Govertſz.
Lambrecht Gerritſz.
Willem Zamekooper, Iacobſz.
Pieter Nan, Pieterſſz.
Iacob van Steenbergen, Tielmanſſz.
Ian van Naerſſen, *heeren* Willemſz.
Gerrit Corneliſſz.
Ian Ottenſſz.
Iacob, *heeren* Claeſſz.

Raden.

Simon Gout, Iacobſz.
Willem Gerritſz.
Ocker Goverſz.
Wouter Maes.
Ian Meeuſz.

1478.

Magiſtraten die vernieut worden op den 26. dagh van October, doe ſommige of gingen ende ſommige bleven ſitten, naer inhoudt der nieuwer Privilegie.

Schepenen.

Jan Stoop, Willemſz.
Jacob van Steenbergen, Tielmanſſz.
Jan van Naerſſen, *heeren* Willemſz.
Gerrit Jacobſz.
Engel Willemſz.
Jan Ottenſſz.
Mr. Anthonis Janſz.
Gerinck van Veltwijck, Hubertſz.
Jacob, *heeren* Claeſſz.

Raden.

Willem Gerritſz.
Lubbrecht Gijſbrechtſz.
Pieter Jacobſz.
Pieter Huymanſſz.
Wouter Maeſſen.

1479.

Op den 28. dagh in October worde't half Gerecht vernieut, naer inhout der Privilegien van de Veertigen, als Schepenen ende Raden, die haren behoorlicken eedt deden, in handen des Schouts van Dordrecht.

Schepenen.

Claes Vaſtaertſz.
Dirck van Beaumont, Govertſz.
Willem van Neck, *heeren* Lambrechtſz.
Jan Stoop, Willemſz.
Cornelis Adriaenſz.
Engel Willemſz.
Jan van Overſtege, Vaſtaerdſz. *Hy is uytgegaen mitter officie van de Wardeynſchap vander Munte, ende den 11. dagh van April, 1480 worde Mr.* Willem vande Sciper, Willemſz. *in ſijn plaets gekoſen.*
Geringh van Veltwijck, Hubrechtſz.
Mr. Anthonis Ianſz.

Raden.

Lubbrecht Gijſbrechtſz.
Adriaen Henrick Gerritſz.
Jan van Steenbergen, Tielmanſz.
Pieter Jacobſz.
Pieter Heymanſz.

1480.

Op den 28. dagh in October worde't half Gerechte vernieuwt, navolghende de Privilegien van de Veertigen.

Schepenen.

Simon Gout, Jacobſz.
Cleys Vaſtaertſz.
Dirck van Beaumont, Govertſz.
Lambrecht Gerritſz.
Cornelis Henrici, Corneliſſz.
Willem van Neck, *heeren* Lambrechtſz.
Mr. Willem van den Schoor, Willemſz.
Cornelis Adriaenſz.
Ionge Adriaen van Overſtege, *heeren* Jacobſz.

Raden.

Cleys van Alckemade, Janſz.
Adriaen Henrick Gerritſz.
Jan van Steenbergen, Tielmanſz.
Ocker Goverſz.
Jan Meuſz.

1481.

Op den 28. dagh in April heeft mijn genadige Heer die Hertoge van Ooſtenrijck ende van Bourgoigne, weſende in ſijnre ſtede van Dordrecht, uyt ſijnre Prinçelicke mogentheyt, by proviſie, ende ſonder prejuditie van onſe Privilegien ende Rechten, dat Gerecht ende die Wet tot Dordrecht vernieuwet.

Schepenen.

Barthout Loniſſz.
Willem Zamekooper, Jacobſz.
Gerrit Corneliſſz.
Cornelis Buys, Gerritſz.
Tielman Oem, *heeren* Godtſchalckſz.
Adriaen Pallaes, Janſz.
Jooſt van Muylwijck, Gerritſz.
Jan Oem, Dirckſz.
Ott van Slingelant, *heeren* Ottenſz.

Raden.

Claes Baen, Janſz.
Damas Pieter Kegelaerſſz.
Willem Buſſer, Ianſſz.
Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Lauwrens Ianſz.
Item, op den 28. dagh in September werde 't half Gerecht vernieuwt, naer inhoudt des nieuwen privilegie van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt op den 29. dagh in September.

Schepenen.

Gerolf van Diemen, Roeloffz.
Brien Corneliſſz.
Pieter, *heeren* Abelſſz.
Gerrit Corneliſſz.
Claes van Bakel, Dirckſz.
Adriaen Pallaes, Ianſſz.
Iacob van Slingelant, Ianſz.
Ian Oem, Dirckſz.
Ott van Slingelant, *heeren* Ottenſz.

Raden.

Claes Baen, Ianſz.
Adriaen Dirckſz.

Aert die Jode, Dirckſz. *ſoo hy uytlandigh werde, quam in ſijn plaets* Cornelis Oem, Iacobſz.
Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Lauwrens Ianſz.

1482.

Op den 28. dagh in September werde de een helft van de Gerechte vernieuwt, navolgende de Privilegien van de Veertige, eñ deden haren behoorlicken eedt.

Schepenen.

Gerolf van Diemen, Roeloffz.
Brien Corneliſſz.
Willem Willem Segerſz.
Pieter, *heeren* Abelſz.
Pieter van Slingelant, *heeren* Dirckſz.
Claes van Bakel, Dirckſz.
Adriaen Henrickſz.
Adriaen Ianſz.
Iacob van Slingelant, Ianſz.

Raden.

Adriaen Dirckſz.
Ambroſius Ianſz.
Adriaen Ockerſz.
Pieter van Raephorſt, Iacobſz.
Cornelis Oem, Iacobſz.

1483.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van den Gerechte vernieuwet, navolgende de Privilegien van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt, &c.

Schepenen.

Willem Willem Segerſz.
Pieter van Slingelant, *heeren* Dirckſz.
Tielman Oem, *heeren* Godtſchalckſz.
Adriaen Henrickſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Gerbrant vander Coulſter, Willemſz.
Adriaen Ian Martijnenſz.
Willem Buſſer, Ianſz.
Willem van Alblas, *heeren* Ianſz.

Raden.

Ian Vaſtaertſz.
Ambroſius Ianſz.
Adriaen Ockerſz.
Pieter van Raephorſt, Iacobſz.
Pieter Schaert, Corſtiaenſz.

1484.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van den Gerechte vernieuwt, navolgende de Privilegien van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt.

Schepenen.

Iacob Oem, Tielmanſz.
Tielman Oem, *heeren* Godtſchalckſz.
Adriaen Pallaes, Ianſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Gerbrant vander Coulſter, Willemſz.
Willem Buſſer, Ianſz.
Willem van Alblas, *heeren* Ianſz.
Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Laurens Ianſz.

Raden.

Ian Vaſtaertſz.
Adriaen Iacobſz.
Wormbout van den Wijngaerde, Willemſz.
Coenraet Florenſz.
Pieter Schaert, Corſtiaenſz.

1485.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van 't Gerechte vernieuwt, navolgende de Privilegien van de Veertige, ende deden haren eedt.

Schepenen.

Gerolf van Diemen, Roeloffz.
Iacob Oem, Tielmanſz.
Willem Zamekooper, Iacobſz.
Gijſbrecht van Diemen, Vranckenſz.
Pieter, *heeren* Abelſz.
Adriaen Pallaes, Ianſz.
Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Cornelis Oem, *heeren* Iacobſz.
Cornelis Gerritſz.

Raden.

Adriaen Dirckſz.
Iacob van den Poel.
Adriaen Iacobſz.
Damas Kegelaer, Pieterſz.
Coenraet Florenſz.

1486.

Op den 28. dagh in September werde die een helft

van't Gerechte vernieuwt, naervolgende de Privilegien van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt.

Schepenen.

Gerolf van Diemen, Roeloffz.
Gijſbrecht van Diemen, Vranckenſz.
Willem Willem Segerſz. *In ſijn plaetſch*
Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Pieter, *heeren* Abelſz.
Pieter van Slingelant, *heeren* Dirckſz.
Adriaen Ockerſz. *In ſijn plaetſch*
Adriaen Pallaes, Janſz.
Adriaen Henrickſz.
Cornelis Gerritſz.
Mr. Ian Damaſſz.

Raden.

Adriaen Dirckſz.
Iacob van den Poel.
Pieter van Raephorſt, Iacobſz.
Iacob Bol, Ianſz.
Bouwen Willemſz.

1487.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, na inhout der Privilegien van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt, &c.

Schepenen.

Willem Willem Segerſz.
Pieter van Slingelant, *heeren* Dirckſz.
Claes van Bakel, Dirckſz.
Adriaen Ockerſz.
Adriaen Henrickſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Gerbrant vander Coulſter, Willemſz.
Willem Buſſer, Ianſz.
Willem van Alblas, *heeren* Ianſz.

Raden.

Pieter van Raephorſt, Iacobſz.
Iacob Ian Wenſſz.
Ian Brouwer, *heeren* Ianſz.
Iacob Bol, Ianſz.
Bouwen Willemſz.

1488.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, navolgende de Privilegien van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt.

Schepenen.

Claes van Bakel, Dirckſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Gerbrant van den Coulſter Willemſz.
Adriaen Jan Maertenſz.
Willem Buſſer, Ianſz.
Willem van Alblas, *heeren* Janſz.
Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Adriaen de Jode, Aertſz.
Jan van Slingelant, Janſz.

Raden.

Jacob Jan Wenſſz.
Ian Brouwer, *heeren* Ianſz.
Coenraet Florenſſz.
Wourick Corneliſſz.
Meeus van Ameronge, *heeren* Tielmanſz.

1489.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, na inhoudt der Privilegien van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt, &c.

Schepenen.

Gerolf van Diemen, Roeloffz.
Cornelis Buys, Gerritſz.
Jan van Overſtege, Vaſtaertſz.
Adriaen Ian Maertenſz.
Thomas Boeckelaer, Simonſz.
Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Cornelis Gerritſz.
Adriaen de Iode, Aertſz.
Ian van Slingelant, Ianſz.

Raden.

Adriaen Dirckſz.
Coenraet Florenſz.
Hugo van Overſtege, Pieterſz.
Wourick Corneliſſz.
Meeus van Ameronge, *heeren* Tielmanſz.

1490.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, navolgende de Privilegien van de Veertigen, ende deden haren eedt.

Sche-

Schepenen.

Willem Willem Segersz.
Adriaen die Groot, Iacobsz.
Cornelis Buys, Gerritsz.
Ian van Overstege, Vastaertsz.
Adriaen Ockersz.
Adriaen Henricksz.
Thomas Boeckelaer, Simonsz.
Cornelis Gerritsz.
Iacob Bol, *heeren* Iansz.

Raden.

Adriaen Dirksz.
Hugo van Overstege, Pietersz. *sterf, ende quam in sijn plaets* Iacob Oem, van Wijngaerde.
Pieter vander Myle, Damassz.
Willem Oem, *heeren* Iacobsz.
Gerrit, *heeren* Iacobsz.

1491.

Op den 28. dagh in September, werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, navolgende de Privilegie van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt, &c.

Schepenen.

Gijsbrecht van Diemen, Vranckensz.
Willem Willem Segersz.
Adriaen Ockersz.
Adriaen Henricksz.
Pieter van Raephorst, Iacobsz.
Willem van Alblas, *heeren* Iansz.
Pieter Hugensz.
Iacob Bol, *heeren* Iansz.
Godtschalck Oem, *heeren* Tielmansz.

Raden.

Jacob Jan Wenssz.
Pieter vander Myle, Damassz.
Willem Oem, *heeren* Iacobsz.
Gerrit, *heeren* Iacobsz.
Noeyde van Ameronge, *heeren* Tielmansz.

1492.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, navolgende de Privilegien van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt, alst gewoonlick is, aen handen van den Schout.

Schepenen.

Gijsbrecht van Diemen, Vranckensz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyersz.
Pieter van Raephorst, Jacobsz.
Willem van Alblas, *heeren* Iansz.
Pieter Hugensz.
Ian van Slingelant, Iansz.
Adriaen de Iode, Aertsz.
Godschalck Oem, *heeren* Tielmansz.
Wourick Cornelissz.

Raden.

Adriaen Koel, Adriaensz.
Jacob Jan Wenssz.
Coenraet Florensz.
Cornelis Henricksz.
Noeyde van Ameronge, *heeren* Tielmanssz.

1493.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, naer inhout der Privilegien van de Veertige, ende deden haren gewoonlicken eedt aen handen van den Schout.

Schepenen.

Adriaen de Groot, Jacobsz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyersz.
Willem Busser, Jansz.
Wouter Heymansz.
Barthout Dirksz.
Adriaen de Jode, Aertsz.
Jan van Slingelant, Jansz.
Wourick Cornelissz.
Meeus van Ameronge, *heeren* Tielmansz.

Raden.

Iacob Meeussz.
Witte Iansz.
Coenraet Florenssz.
Cornelis Henricksz.
Aert van Diemen, Henricksz.

1494.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, navolgende de Privilegien van de Veertige, ende deden haren eedt.

Schepenen.

Willem Willem Segersz.
Adriaen de Groot, Iacobsz.

Adriaen Henrickſz.
Willem Buſſer, Janſz.
Wouter Heymanſz.
Barthout Dirckſz.
Jacob Bol, *heeren* Janſz.
Pieter vander Myle, Damaſſz.
Meeus van Ameronge, *heeren* Tielmanſz.

Raden.

Witte Janſz.
Gerrit Henrickſz.
Aert van Diemen, Henrickſz.
Herbere de Jonge, Reyerſz.
Cleys Adriaenſz.

1495.

Op den 28. dagh in September, werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, navolgende de Privilegie van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt.

Schepenen.

Willem Willem Segerſz.
Adriaen Henrickſz.
Adriaen, Jan Martijnſz.
Willem van Alblas, *heeren* Janſz.
Pieter Huygenſz.
Aert Jonge, Adriaenſz.
Pieter vander Myle, Damaſſz.
Jacob Bol, *heeren* Janſz.
Godſchalck Oem, *heeren* Tielmanſz.

Raden.

Cornelis Dou, Gijſbrechtſz.
Gerrit Henrickſz.
Jan van Driel, Pieterſz.
Herbere de Jonge, *heeren* Reyerſz.
Cleys Adriaenſz.

1496.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, navolgende de Privilegie van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt, &c.

Schepenen.

Ian Duyck, *heeren* Willemſz. *ſterf, ende werde geſurrogeert* Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Adriaen, Ian Martijnſz.
Willem van Alblas, *heeren* Ianſz.
Pieter Hugenſz.
Aert Ionge, Adriaenſz.
Ian Ockerſz.
Adriaen de Iode, Aertſz.
Godſchalck Oem, *heeren* Tielmanſz.
Wourick Corneliſſz.

Raden.

Cornelis Dou, Gijſbrechtſz.
Ian van Driel, Pieterſz.
Cornelis Heymanſz.
Florens Florenſſz.
Noeyde van Ameronge, Tielmanſz.

1497.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, na inhout der Privilegie van de Veertige, alſt gewoonlick is, ende deden haren behoorlicken eedt, aen handen van den Schout.

Schepenen.

Adriaen die Groot, Iacobſz.
Ian van Overſtege, Vaſtaertſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Pieter Schaert, Corſtiaenſz.
Barthout Dirckſz.
Ian Ockerſz.
Adriaen de Iode, Aertſz.
Dirck Oem, van Wijngaerde.
Wourick Corneliſſz.

Raden.

Witte Ianſz.
Cornelis Heymanſz.
Florens Florenſſz.
Noeyde van Ameronge, *heeren* Tielmanſz.
Florens van der Coulſter, Yſbrantſz.

1498.

Op den 29. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, nae inhout der Privilegie van de Veertige, alſt gewoonlick is, ende deden haren behoorlicken eedt, aen handen van den Schout.

Schepenen.

Willem Willem Segerſz.
Adriaen de Groot, Iacobſz.
Ian van Overſtege, Vaſtaertſz.

Adri-

Adriaen Henrickſz.
Ian Oem, Dirckſz.
Wouter Heymanſz.
Pieter Schaert, Corſtiaenſz.
Barthout Dirckſz.
Dirck Oem van Wijngaerde.

Raden.

Witte Ianſz.
Gerrit Henrickſz.
Herbere de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Cleys Adriaenſz.
Florens van der Coulſter.

1499.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt als haer komen is, ende deden haren behoorlicken eedt aen handen van den Schout.

Schepenen.

Willem Willem Segerſz. *ſterf, ende werde geſurrogeert* Adriaen Ockerſz.
Adriaen Henrickſz. *ſterf, ende werde geſurrogeert* Willem van Alblas, *heeren* Ianſz.
Ian Oem, Dirckſz.
Pieter Hugenſz.
Wouter Heymanſz.
Aert Ionge, Adriaenſz.
Pieter vander Myle, Damaſſz.
Iacob Bol, *heeren* Ianſz.
Pieter Schoock, Willemſz.

Raden.

Gerrit Henrickſz.
Cornelis Dou, Gijſbrechtſz.
Ian van Driel, Pieterſz.
Herbere de Ionge, Reyerſz.
Cleys Adriaenſz.

1500.

Op den 29. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, naer inhout der Privilegien van de Veertige, ende deden haren gewoonlicken eedt aen handen van den Schout.

Schepenen.

Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Pieter Huygenſz.
Aert Ionge, Adriaenſz.
Ian Ockerſz.
Pieter vander Myle, Damaſſz.
Iacob Bol, *heeren* Ianſz.
Wourick Corneliſſz.
Florens van Tol, Florenſſz.
Pieter Schoock, Willemſz.

Raden.

Cornelis Dou, Gijſbrechtſz.
Ian van Driel, Pieterſz.
Cornelis Heymanſz.
Gerrit Iacobſz.
Iacob Heerman.

1501.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, na inhout der Privilegien van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt aen handen van den Schout, alſt gewoonlick is.

Schepenen.

Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Pieter Schaert, Corſtiaenſz.
Barthout Dirckſz.
Ian Ockerſz.
Adriaen de Iode, Adriaenſz.
Wourick Corneliſſz.
Florens van Tol, Florenſſz.
Florens van der Coulſter.

Raden.

Witte Ianſz.
Ian Vranckenſz.
Cornelis Heymanſz.
Gerrit Iacobſz.
Iacob Heerman.

1502.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, na inhout der Privilegien van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt alſt gewoonlick is, aen handen van den Schout.

Schepenen.

Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Wouter Heymanſz.
Pieter Schaert, Corſtiaenſz.

Bar-

Barthout Dirckſz.
Adriaen de Jode, Aertſz.
Adriaen van Eemſkerck, Tielmanſz.
Herbere de Jonge, *heeren* Reyerſz.
Florens van den Coulſter, Yſbrantſz.
Cleys, *heeren* Adriaenſz.

Raden.

Witte Janſz.
Gerrit Henrickſz.
Jan Vranckenſz.
Damas Jacobſz.
Schrevel Boemgaert.

1503.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, nae inhout der Privilegie van de Veertige, alſt gewoonlick is, ende deden haren behoorlicken eedt, aen handen van den Schout.

Schepenen.

Adriaen de Groot, Jacobſz.
Pieter Huygenſz.
Wouter Heymanſz.
Aert Jonge, Adriaenſz.
Pieter vander Myle, Damaſſz.
Iacob Bol, *heeren* Ianſz.
Adriaen van Eemſkerck, Tielmanſz.
Herbere de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Cleys, *heeren* Adriaenſz.

Raden.

Cornelis Dou, Gijſbrechtſz.
Gerrit Henrickſz.
Godſchalck Brienenſz.
Damas Iacobſz.
Schrevel Boemgaert, Corneliſſz.

1504.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, na inhout der Privilegie van de Veertige, alſt gewoonlick is, ende deden haren behoorlicken eedt, aen handen van den Schout.

Schepenen.

Ian van Overſtege, Vaſtaertſz.
Pieter Huygenſz.
Aert Ionge, Adriaenſz.
Ian Ockerſz.
Pieter vander Myle, Damaſſz.
Iacob Bol, *heeren* Ianſz.
Cornelis Heymanſz.
Wourick Corneliſſz.
Florens van Tol, Florenſſz.

Raden.

Cornelis Dou, Gijſbrechtſz.
Pieter Henrickſz.
Ian van Driel, Pieterſz.
Godſchalck Brienenſz.
Gerrit Iacobſz.

1505.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, na inhout der Privilegien van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt alſt gewoonlick is, aen handen van den Schout.

Schepenen.

Barthout Dirckſz.
Ian Ockerſz.
Ian Vranckenſz.
Cornelis Heymanſz.
Wourick Corneliſſz.
Florens van Tol, Florenſſz.
Iacob Oem, *heeren* Iacobſz.
Pieter Schoock, Willemſz.
Iacob Heerman, Gijſbrechtſz.

Raden.

Ian van Driel, Pieterſz.
Ioeſt Ian Wenſſz.
Cornelis Henrickſz.
Gerrit Iacobſz.
Cornelis vander Myle, *heeren* Corneliſſz.

1506.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, navolgende de Privilegie van de Veertige, ende deden haren behoorlicken eedt, &c.

Schepenen.

Wouter Heymanſz.
Barthout Dirckſz.
Ian Vranckenſz.
Damas Iacobſz.

Iacob Oem, *heeren* Iacobſz.
Herbere de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Pieter Schoock, Willemſz.
Schrevel Boemgaert, *heeren* Corneliſſz.
Iacob Heerman, Gijſbrechtſz.

Raden.

Gerrit Henrickſz.
Henrick Gerritſz.
Iooſt Ian Wenſſz.
Franſch van Tol, Floriſſz.
Cornelis vander Myle, *heeren* Corneliſſz.

1507.

Op den 28. dagh in September, werde die een helft van't Gerechte tot Dordrecht vernieuwt, &c.

Schepenen.

Ian van Overſtege, Vaſtaertſz.
Pieter Huygenſz.
Aert Ionge, Adriaenſz.
Mr. Henrick Tack, Coenraetſz.
Iacob Bol, *heeren* Ianſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaetſch* Pieter vander Myle, Damaſſz.
Damas Iacobſz.
Mr. Willem Stoop, Adriaenſz.
Herbere de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Schrevel Boemgaert, *heeren* Corneliſſz.

Raden.

Cornelis Dou, Gijſbrechtſz.
Gerrit Henrickſz.
Henrick Gerritſz.
Godſchalck Brienenſz.
Frans van Tol, Floriſſz.

1508.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, &c.

Schepenen.

Ian van Overſtege, Vaſtaertſz.
Ian van Driel, Pieterſz.
Pieter Huygenſz.
Aert Ionge, Adriaenſz.
Mr. Henrick Tack, Coenraetſz.
Ian Ockerſz.
Pieter vander Myle, Damaſſz.
Cornelis Heymanſz.
Michiel Brouwer, Michielſz.

Raden.

Cornelis Dou, Gijſbrechtſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaetſch* Otte van Slingelant, Ottenſz.
Godſchalck Brienenſz.
Claes Schrijver, *heeren* Adriaenſz.
Ian van Alblas, *heeren* Willemſz.
Gerrit Iacobſz.

1509.

Op den 28. dagh in September, werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, &c.

Schepenen.

Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Ian van Driel, Pieterſz.
Iooſt Ian Wenſſz.
Ian Ockerſſz.
Ian Vranckenſz.
Cornelis Heymanſz.
Iacob Oem, *heeren* Iacobſz.
Dirck Kar, Ianſz.
Michiel Brouwer, Michielſz.

Raden.

Adriaen Kant, Gijſbrechtſz.
Claes Schrijver, *heeren* Adriaenſz.
Gerrit Iacobſz.
Aert Henrickſz.
Ian van Alblas, *heeren* Willemſz.

1510.

Op den 28. dagh in September, werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, &c.

Schepenen.

Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Gerrit Henrickſz.
Iooſt Ian Wenſſz.
Ian Vranckenſz.
Floris van Tol, Floriſſz.
Iacob Oem, *heeren* Iacobſz.
Henrick de Veer, Claeſſz.
Dirck Kar, Ianſz.
Schrevel Boemgaert, *heeren* Corneliſſz.

Raden.

Adriaen Kant, Gijſbrechtſz.
Aert Henrickſz.
Ian Gerritſz.
Pieter Kool, Adriaenſz.

Ian Ogierſz.

1511.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, &c.

Schepenen.

Gerrit Henrickſz.
Pieter Huygenſz.
Aert Ionge, Adriaenſz.
Floris van Tol, Floriſſz.
Daniel Oem, *heeren* Iacobſz.
Henrick de Veer, Claeſſz.
Florens van der Coulſter, Yſbrantſz.
Cornelis vander Myle, *heeren* Corneliſſz.
Schrevel Boemgaert, *heeren* Corneliſſz.

Raden.

Schiltman Iacobſz.
Ian Gerritſz.
Pieter Kool, Adriaenſz.
Henrick Cornelis Henrickſz.
Ian Ogierſz.

1512.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, &c.

Schepenen.

Ian van Driel, Pieterſz.
Pieter Huygenſz.
Aert Ionge, Adriaenſz.
Jan Ockerſz.
Cornelis Heymanſz.
Daniel Oem, *heeren* Jacobſz.
Pieter Schoock, Willemſz.
Floris vander Coulſter, Yſbrantſz.
Cornelis vander Myle, *heeren* Corneliſſz.

Raden.

Mr. Pieter van Foreeſt, *Doctor in de Medicine.*
Schiltman Jacobſz.
Gerrit Iacobſz.
Henrick Cornelis Henrickſz.
Ian van Alblas, *heeren* Willemſz.

1513.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, &c.

Schepenen.

Ian van Driel, Pieterſz.
Iooſt Ian Wenſſz.
Ian Ockerſz.
Ian Vranckenſz.
Iacob Oem, *heeren* Iacobſz.
Cornelis Heymanſſz.
Adriaen van Eemſkerck, Tielmanſz.
Pieter Schoock, Willemſz.
Michiel Brouwer, Michielſz.

Raden.

Mr. Pieter van Foreeſt.
Adriaen Kant, Gijſbrechtſz.
Gerrit Iacobſz.
Aert Henrickſz.
Ian Willem Ianſz.

1514.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, &c.

Schepenen.

Gerrit Henrickſz.
Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Iooſt Ian Wenſſz.
Pieter Schaert, Corſtiaenſz.
Jan Vranckenſz.
Iacob Oem, *heeren* Iacobſz.
Adriaen van Eemſkerck, Tielmanſz.
Henrick de Veer, Claeſſz.
Michiel Brouwer, Michielſz. *ſterf, ende werde in ſijn plaetſch gekoſen* Claes van Beveren, Willemſz.

Raden.

Adriaen Kant, Gijſbrechtſz.
Aert Henrickſz.
Ian Gerritſz.
Pieter Kool, Adriaenſz.
Ian Ogierſz.

1515.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't gerechte vernieuwt, &c.

Schepenen.

Gerrit Henrickſz.
Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Schiltman Jacobſz.
Pieter Schaert, Corſtiaenſz.
Aert Ionge, Adriaenſz.

Mr. Wil-

Mr. Willem Stoop, Adriaenſz.
Daniel Oem, *heeren* Iacobſz.
Henrick de Veer, Claeſſz.
Henrick Cornelis Henrickſz.

Raden.

Adriaen Henrickſz.
Ian Gerritſz.
Pieter Kool, Adriaenſz.
Ian Ogierſz.
Cornelis Adriaen Ockerſz.

1516.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, &c.

Schepenen.

Schiltman Iacobſz.
Aert Jonge, Adriaenſz.
Ian Ockerſz.
Cornelis Heymanſz.
Mr. Willem Stoop, Adriaenſz. *Doctor in de Medicine.*
Daniel Oem, *heeren* Iacobſz.
Florens vander Coulſter, Yſbrantſz.
Henrick Cornelis Henrickſz.
Ian van Alblas, *heeren* Willemſz.

Raden.

Adriaen Henrickſz.
Mr. Pieter van Foreeſt.
Gerrit Iacobſz. *ſterf, eñ volgde* Ian Barthoutſz.
Willem de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Cornelis Adriaen Ockerſz.

1517.

Op den 28. dagh in September werde die een helft van't Gerechte vernieuwt, &c.

Schepenen.

Ian van Driel, Pieterſz.
Ian Ockerſz.
Ian Vranckenſz.
Cornelis Heymanſz.
Aert Henrickſz.
Florens vander Coulſter, Yſbrantſz.
Cornelis, *heeren* Corneliſſz.
Ian van Alblas, *heeren* Willemſz.
Willem van Drencwaert, Bouwenſz.

Raden.

Mr. Pieter van Foreeſt.
Gijſbrecht Ewoutſz.
Ian Pieter Henrickſz.
Willem de Ionge, Reyerſz.
Ian Barthoutſz.

1518.

Schepenen.

Gerrit Henrickſz.
Ian van Driel, Pieterſz.
Ian Vranckenſz.
Aert Henrickſz.
Henrick de Veer, Claeſſz.
Cornelis vander Myle, *heeren* Corneliſſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Willem van Drencwaert, Bouwenſz.
Claes van Beveren, Willemſz.

Raden.

Henrick Snouck, Gerritſz.
Gijſbrecht Ewoutſz.
Ian Gerritſz.
Pieter Kool, Adriaenſz.
Ian Pieter Henrickſz.

1519.

Schepenen.

Gerrit Henrickſz.
Schiltman Iacobſz.
Aert Ionge, Adriaenſz.
Mr. Willem Stoop, Adriaenſz.
Daniel Oem, *heeren* Iacobſz.
Henrick de Veer, Claeſſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Cornelis Henrickſz.
Claes van Beveren, Willemſz.

Raden.

Adriaen Henrickſz.
Henrick Snouck, Gerritſz.
Wouter Moerman, Aertſz.
Ian Gerritſz.
Pieter Kool, Adriaenſz.

1520.

Schepenen.

Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Schiltman Iacobſz.

Aert Ionge, Adriaenſz.
Mr. Willem Stoop, Adriaenſz.
Daniel Oem, *heeren* Iacobſz.
Pieter Schoock, Willemſz.
Floris vander Coulſter, Yſbrantſz.
Henrick Cornelis Henrickſz.
Jan van Alblas, *heeren* Willemſz.

Raden.

Adriaen Henrickſz.
Wouter Moerman, Aertſz.
Frans van Tol, Floriſſz.
Willem de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Ian Ogierſz.

1521.

Schepenen.

Cornelis vander Myle, Damaſſz.
Ian van Driel, Pieterſz.
Ian Ockerſz.
Ian Vranckenſz.
Aert Henrickſz.
Pieter Schoock, Willemſz.
Floris vander Coulſter, Yſbrantſz.
Ian Pieter Henrickſz.
Ian, *heeren* Willemſz.

Raden.

Gijſbrecht Ewoutſz.
Frans van Tol, Floriſſz.
Otte van Slingelant, *heeren* Ottenſz.
Willem de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Ian Ogierſz.

1522.

Schepenen.

Mr. Gerrit Boemgaert, *heeren* Corneliſſz.
Ian van Driel, Pieterſz.
Ian Ockerſz.
Ian Vranckenſz.
Aert Henrickſz.
Henrick de Veer, Claeſſz.
Ian Pieter Henrickſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Willem van Drencwaert, Bouwenſz.

Raden.

Cornelis Willem Clementſz.
Otte van Slingelant.
Willem vander Bies, Ianſz.
Ian van Haerlem, Dirckſz.
Damas Philipſz.

1523.

Schepenen.

Mr. Gerrit Boemgaert, *heeren* Corneliſſz.
Aert Ionge, Adriaenſz.
Mr. Willem Stoop, Adriaenſz.
Daniel Oem, *heeren* Iacobſz.
Henrick de Veer, Claeſſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Henrick Cornelis Henrickſz.
Willem van Drencwaert, Bouwenſz.
Claes van Beveren, Willemſz.

Raden.

Adriaen Henrickſz.
Cornelis Willem Clementſz.
Staes Govertſz.
Ian van Haerlem.
Damas Philipſz.

1524.

Schepenen.

Aert Ionge, Adriaenſz.
Mr. Willem Stoop, Adriaenſz.
Daniel Oem, *heeren* Iacobſz.
Floris vander Coulſter, Yſbrantſz.
Frans van Tol, Floriſſz.
Henrick Cornelis Henrickſz.
Ian Ogierſz.
Claes van Beveren, Willemſz.
Ocker, *heeren* Janſz.

Raden.

Adriaen Henrickſz.
Staes Govertſz.
Pieter Kool, Adriaenſz.
Aert Moerman, Wouterſz.
Michiel Brouwer, Michielſz.

1525.

Schepenen.

Aert Henrickſz.
Floris vander Coulſter, Yſbrantſz.
Frans van Tol, Floriſſz.
Ian Pieter Henrickſz.
Willem vander Bies, Janſz.

Aert, *heeren* Pieterſz.
Jan Ogierſz.
Cornelis van Alblas, *heeren* Adriaenſz.
Ocker, *heeren* Janſz.

Raden.

Gerrit Willemſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaetſch*
Cornelis Willem Clementſz.
Pieter Kool, Adriaenſz.
Aert Moerman, Wouterſz.
Cornelis Wourickſz.
Michiel Brouwer, Michielſz.

1526.

Schepenen.

Ian Ockerſz.
Aert Henrickſz.
Ian Pieter Henrickſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Willem vander Bies, Janſz.
Aert, *heeren* Pieterſz.
Damas Philipſz.
Willem van Drencwaert, Bouwenſz.
Cornelis van Alblas, *heeren* Adriaenſz.

Raden.

Cornelis Willem Clementſz.
Jan van Naeldwijck, Gerritſz.
Cornelis Wit Ianſz.
Jan Wouterſz.
Cornelis Wourickſz.

1527.

Schepenen.

Aert Jonge, Adriaenſz.
Ian Ockerſz.
Mr. Willem Stoop, Adriaenſz.
Staes Govertſz.
Reyer de Ionge, *heeren* Reyerſz.
Henrick Cornelis Henrickſz.
Damas Philipſz.
Willem van Drencwaert, Bouwenſz.
Claes van Beveren, Willemſz.

Raden.

Jan van Naeldwijck, Gerritſz.
Otte van Slingelant, Ottenſz.
Cornelis Wit, Janſz.
Jan Wouter Heymanſz.
Vaſtaert Willemſz.

1528.

Schepenen.

Jan Vranckenſz.
Mr. Willem Stoop, Adriaenſz.
Staes Govertſz.
Frans van Tol, Floriſſz.
Willem de Jonge, *heeren* Reyerſz.
Henrick Cornelis Henrickſz.
Jan Ogierſz.
Claes van Beveren, Willemſz.
Ocker, *heeren* Janſz.

Raden.

Bouwen Oem, *heeren* Tielmanſz.
Otte van Slingelant, Ottenſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Vaſtaert Willemſz.
Jan Oem, *heeren* Jacobſz.

1529.

Schepenen.

Aert Henrickſz.
Frans van Tol, Floriſſz.
Jan Pieter Henrickſz.
Willem de Jonge, *heeren* Reyerſz.
Willem vander Bies, Janſz.
Aert, *heeren* Pieterſz.
Ian Ogierſz.
Ocker, *heeren* Ianſz.
Cornelis, *heeren* Wourickſz. *ſterf, ende werde in ſijn plaetſch gekoſen* Pieter Cool, Adriaenſz.

Raden.

Cornelis Willem Clementſz.
Bouwen Oem, *heeren* Tielmanſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Martijn Bol, *heeren* Jacobſz.
Jan Oem, *heeren* Jacobſz.

1530.

Schepenen.

Jan Ockerſz.
Aert Henrickſz.
Jan van Naeldwijck, Gerritſz.
Pieter Kool, Adriaenſz.
Ian Pieter, Henrickſz.
Willem vander Bies, Ianſz.

Aert, *heeren* Pieterſz.
Damas Philipſz.
Willem van Drencwaert, Bouwenſz.

Raden.

Cornelis Willem Clementſz.
Aert Moerman, Wouterſz.
Jan Wouter Heymanſz.
Cornelis Oem, Corneliſſz.
Willem Willemſz.

1531.

Schepenen.

Jan Ockerſz.
Jan Vranckenſz.
Mr. Willem Stoop, Adriaenſz.
Staes Govertſz.
Jan van Naeldwijck, Gerritſz.
Damas Philipſz.
Cornelis Wit Ianſz.
Willem van Drencwaert, Bouwenſz.
Vaſtaert Willemſz.

Raden.

Govert Adriaenſz.
Aert Moerman, Wouterſz.
Jan Wouter Heymanſz.
Cornelis Oem, Corneliſſz.
Mr. Gerrit van Bladegom, Tielmanſz.

1532.

Schepenen.

Jan Vranckenſz.
Mr. Willem Stoop, Adriaenſz.
Staes Govertſz.
Frans van Tol, Floriſſz.
Willem de Jonge, *heeren* Reyerſz.
Jan Ogierſz.
Cornelis Wit Janſz.
Vaſtaert Willemſz.
Ocker, *heeren* Janſz.

Raden.

Govert Adriaenſz.
Bouwen Oem, Tielmanſz.
Meynert Meeuſſz.
Mr. Gerrit van Bladegom, Tielmanſz.
Jan Oem, Jacobſz.

1533.

Schepenen.

Aert Henrickſz. *ſterf, ende werde in ſijn plaetſch gekoſe* Willem van Drencwaert, Bouwenſz.
Frans van Tol, Floriſſz.
Jacob Willemſz.
Ian Pieter Henrickſz.
Willem de Jonge, *heeren* Reyerſz.
Willem vander Bies, Janſz.
Aert, *heeren* Pieterſz.
Jan Ogierſz.
Ocker, *heeren* Janſz.

Raden.

Cornelis Willem Clementſz.
Bouwen Oem, Tielmanſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Jan Oem, Jacobſz.
Arent vander Myle, *heeren* Corneliſſz.

1534.

Schepenen.

Mr. Gerrit Boemgaert, *heeren* Corneliſſz.
Jan van Naeldwijck, Gerritſz.
Jacob Willemſz.
Jan Pieter Henrickſz.
Willem vander Bies, Janſz.
Aert, *heeren* Pieterſz.
Damas Philipſz.
Cornelis Oem, *heeren* Corneliſſz.
Willem van Drencwaert, Bouwenſz.

Raden.

Cornelis Willem Clemenſz.
Aert Moerman, Wouterſz.
Jan Wouter Heymanſz.
Arent vander Myle, *heeren* Corneliſſz.
Willem Willemſz.

1535.

Schepenen.

Mr. Gerrit Boemgaert, *heeren* Corneliſſz.
Staes Govertſz.
Govert Adriaenſz.
Jan van Naeldwijck, Gerritſz.
Damas Philipſz.
Cornelis Wit Janſz.

Cor-

Cornelis Oem, *heeren* Corneliſſz.
Vaſtaert Willemſz.
Jan Bol, *heeren* Jacobſz.

Raden,

Otte van Slingelant, Ottenſz.
Aert Moerman, Wouterſz.
Ian Wouter Heymanſz.
Willem Willem Janſz.
Mr. Adriaen Kool, Gerritſz.

1536.

Schepenen.

Staes Govertſz.
Govert Adriaenſz. *ſterf, ende werde in ſijn plaets gekoſen* Cornelis Snouck, Henrickſz.
Frans van Tol, Floriſſz.
Willem de Jonge, *heeren* Reyerſz.
Cornelis Wit Janſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Ocker, *heeren* Janſz.
Vaſtaert Willemſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaets* Jan Ogierſz.
Jan Bol, *heeren* Iacobſz.

Raden.

Pieter Simonſz.
Bouwen Oem, Tielmanſz. *Heere van Papendrecht*.
Otte van Slingelant, Ottenſz.
Mr. Adriaen Kool, Gerritſz.
Huygh Kool, Pieterſz.

1537.

Schepenen.

Frans van Tol, Floriſſz.
Jacob Willemſz.
Jan Pieter Henrickſz.
Willem de Jonge, *heeren* Reyerſz.
Willem vander Bies, Janſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Cornelis Crooſwijck, Janſz.
Ocker, *heeren* Ianſz.
Arent vander Myle, *heeren* Corneliſſz.

Raden.

Pieter Simonſz.
Bouwen Oem, Tielmanſz. *Heere van Papendrecht*.
Huygh Kool, Pieterſz.
Heyman Adriaenſz. van Blyenborgh.
Aelbert Pijnſz.

1538.

Schepenen.

Pieter Schoock, Willemſz.
Iacob Willemſz.
Ian Pieter Henrickſz.
Willem vander Bies, Ianſz.
Damas Philipſz.
Cornelis Oem, *heeren* Corneliſſz. *ſterf, eñ quam in ſijn plaetſch* Cornelis van Driel, Claeſſz.
Cornelis Crooſwijck, Ianſz.
Arent vander Myle, *heeren* Corneliſſz.
Mr. Aert, *heeren* Staeſſz.

Raden.

Adriaen Schrijver, Claeſſz.
Aert Ian Ockerſz.
Iacob Oem, Iacobſz.
Heyman van Blyenborgh, Adriaenſz.
Aelbert Pijnſz.

1539.

Schepenen

Cornelis Willem Clementſz.
Pieter Schoock, Willemſz.
Damas Philipſz.
Cornelis van Driel, Claeſſz.
Ian, *heeren* Wouterſz.
Ian Bol, *heeren* Iacobſz.
Mr. Aert, *heeren* Staeſſz.
Bouwen van Drencwaert, *heeren* Willemſz.
Pieter Muys, Iacobſz.

Raden.

Willem Wouterſz.
Adriaen Schrijver, Claeſſz.
Aert die Koninck, Ianſz.
Iacob Oem, Iacobſz.
Adriaen van Blyenborgh, Adriaenſz.

1540.

Schepenen.

Cornelis Willem Clementſz.
Frans van Tol, Floriſſz.
Bouwen Oem, *heeren* Tielmanſz. *ſterf, eñ werde in ſijn plaets gekoſen* Ian Halling, Ockerſz.

Mey-

Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Ian, *heeren* Wouterſz.
Ocker, *heeren* Janſz.
Jan Bol, *heeren* Iacobſz.
Bouwen van Drencwaert, *heeren* Willemſz.
Pieter Muys, Iacobſz.

Raden.

Willem Wouterſz.
Otte van Slingelant, Ottenſz.
Willem Willemſz.
Huygh Kool, Pieterſz.
Adriaen van Blyenborgh, Adriaenſz.

1541.

Schepenen.

Frans van Tol, Floriſſz.
Ian Halling, Ockerſz.
Willem vander Bies, Janſz.
Jan Ogierſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Gerrit Evertſz.
Cornelis Crooſwijck, Ianſz.
Ocker, *heeren* Janſz.
Heyman van Blyenborgh, Adriaenſz.

Raden.

Otte van Slingelant, Ottenſz.
Willem Willemſz.
Huygh Kool, Pieterſz.
Herman Oem, Danielſz.
Willem de Jonge, Willemſz.

1542.

Schepenen.

Willem vander Bies, Ianſz. *ſterf, ende werde in ſijn plaetſch gekoſen* Cornelis Snoeck.
Aert, *heeren* Pieterſz. *ſterf, eñ werde in ſijn plaets gekoſen* Iacob Oem, *heeren* Iacobſz.
Ian Ogierſz.
Gerrit Evertſz.
Cornelis Crooſwijck, Ianſz.
Aert, *heeren* Ianſz.
Maerten Schrevel, Dirckſz.
Mr. Aert, *heeren* Staeſſz.
Heyman van Blyenborgh, Adriaenſz.

Raden.

Iacob Adriaenſz.
Pieter Govertſz.
Herman Oem, Danielſz.
Willem de Jonge, Willemſz.
Schrevel Ockerſz.

1543.

Schepenen.

Cornelis Willem Clementſz.
Cornelis van Driel, Claeſſz.
Ian Bol, *heeren* Iacobſz.
Aert, *heeren* Ianſz.
Maerten Schrevel, Dirckſz.
Iacob Oem, *heeren* Iacobſz.
Mr. Aert *heeren* Staeſſz.
Adriaen van Blyenborgh, Adriaenſz.
Pieter Muys, Iacobſz.

Raden.

Iacob Adriaenſz.
Pieter Govertſz.
Wouter Schiltmanſz.
Schrevel Ockerſz.
Abel vander Coulſter, Floriſſz.

1544.

Schepenen.

Cornelis Willem Clementſz.
Ian Halling, Ockerſz.
Ian, *heeren* Wouterſz.
Cornelis van Driel, Claeſſz.
Ian Bol, *heeren* Iacobſz.
Willem, *heeren* Willemſz.
Huygh Kool, Pieterſz.
Adriaen van Blyenborgh, Adriaenſz.
Pieter Muys, Iacobſz.

Raden.

Willem Wouterſz.
Otto van Slingelant, Ottenſz.
Wouter Schiltmanſz.
Tielman Oem, Iacobſz.
Abel vander Coulſter, Floriſſz.

1545.

Schepenen.

Ian Halling, Ockerſz.
Ian Wouterſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaetſch* Adriaen van Niſpen, Gerritſz.
Ian Ogierſz.

Ger-

Gerrit Evertſz.
Cornelis Crooſwijck, Janſz.
Willem, *heeren* Willemſz.
Huygh Kool, *heeren* Pieterſz.
Herman Oem, *heeren* Danielſz.
Heyman van Blyenborgh, Adriaenſz.

Raden.

Willem Wouterſz. *Sterf, ende quam in ſijn plaets* Iaques Vries.
Otte van Slingelant.
Adriaen Govertſz.
Tielman Oem, Iacobſz.
Dirck van Nuyſſenborgh, *heeren* Janſz.

1546.

Schepenen.

Ian Ogierſz.
Gerrit Evertſz.
Cornelis Crooſwijck, Ianſz.
Arent, *heeren* Ianſz.
Maerten Schrevel, Dirckſz.
Herman Oem, *heeren* Danielſz.
Ian Oem, *heeren* Iacobſz.
Mr. Arent, *heeren* Staeſſz.
Heyman van Blyenborgh, Adriaenſz.

Raden.

Iacob Adriaenſz.
Philips van Beverwijck, Ogierſz.
Adriaen Govertſz.
Schrevel Ockerſz.
Dirck van Nuyſſenborgh, Ianſz.

1547.

Schepenen.

Cornelis Willem Clementſz.
Cornelis van Driel, Claeſſz.
Aert, *heeren* Ianſz. *Sterf, ende quam in ſijn plaets* Pieter van Beveren, Willemſz.
Maerten Schrevel, Dirckſz.
Iacob Oem, *heeren* Iacobſz.
Mr. Arent, *heeren* Staeſſz.
Adriaen van Blyenborgh, Adriaenſz.
Pieter Muys, Iacobſz.
Abel vander Coulſter, *heeren* Floriſſz.

Raden.

Iacob Adriaenſz.
Pieter Govertſz.
Philips van Beverwijck, Ogierſz.
Wouter Schiltmanſz.
Schrevel Ockerſz.

1548.

Schepenen.

Cornelis Willem Clementſz.
Ian Halling, Ockerſz.
Otte van Slingelant, *heeren* Ottenſz.
Willem, *heeren* Willemſz.
Cornelis van Driel, Claeſſz.
Hugo Kool, *heeren* Pieterſz.
Adriaen van Blyenborgh, Adriaenſz.
Pieter Muys, Iacobſz.
Abel vander Coulſter, *heeren* Floriſſz.

Raden.

Revert Lubbertſz.
Pieter Govertſz.
Wouter Schiltmanſz.
Tielman Oem, Iacobſz.
Wouter Oem, Bouwenſz.

1549.

Schepenen.

Ian Hallingh, Ockerſz. *Sterf, ende werde in ſijn plaets gekoſen* Cornelis Crooſwijck, Janſz.
Otte van Slingelant, *heeren* Ottenſz.
Gerrit Evertſz.
Willem, *heeren* Willemſz. *Sterf, eñ quam in ſijn plaets* Cornelis van Beveren, *heeren* Claeſſz.
Hugo Kool, *heeren* Pieterſz.
Herman Oem, *heeren* Danielſz.
Adriaen van Niſpen, Gerritſz.
Heyman van Blyenborgh, Adriaenſz.
Gerrit Tack, Huybrechtſz.

Raden.

Revert Lubbertſz.
Frans Adriaenſz.
Tielman Oem, Jacobſz.
Dirck van Nuyſſenborgh, Ianſz.
Wouter Oem, Boudewijnſz.

1550.

Schepenen.

Jan Ogierſſz.
Gerrit Evertſz.

Maerten Schrevel, Dirckſz.
Herman Oem, *heeren* Danielſz.
Jacob Oem, *heeren* Jacobſz.
Mr. Aert van der Lede, *heeren* Staeſſz.
Adriaen van Niſpen, Gerritſz.
Heyman van Blyenborgh, Adriaenſz.
Gerrit Tack, Huybrechtſz.

Raden.

Jacob Adriaenſz.
Philips van Beverwijck, Ogierſz.
Frans Adriaenſz.
Arent Henrickſz.
Dirck van Nuyſſenborgh, Janſz.

1551.

Schepenen.

Jan Ogierſſz.
Cornelis van Driel, Claeſſz.
Pieter van Beveren, Willemſz.
Maerten Schrevel, Dirckſz.
Iacob Oem, *heeren* Iacobſz.
Mr. Aert vander Lede, *heeren* Staeſſz.
Pieter Muys, Iacobſz.
Schrevel, *heeren* Ockerſz.
Abel vander Coulſter, *heeren* Floriſſz.

Raden.

Iacob Adriaenſz.
Pieter Govertſz.
Philips van Beverwijck, Ogierſz.
Arent Henrickſz.
Wouter Barthoutſz.

1552.

Schepenen.

Cornelis van Driel, Claeſſz.
Cornelis Crooſwijck, Ianſz.
Pieter van Beveren, Willemſz.
Willem Boucquet, Blaſiuſſz.
Mon Bartholomeeuſſz.
Pieter Muys, Iacobſz.
Tielman Oem, *heeren* Iacobſz.
Schrevel, *heeren* Ockerſz.
Abel vander Coulſter, *heeren* Floriſſz.

Raden.

Revert Lubbertſz.
Pieter Govertſz.
Frans Anthoniſſz.
Wouter Barthoutſz.
Simon van Capel, Janſz.

1553.

Schepenen.

Mr. Tielman Schoock, *heeren* Pieterſz.
Cornelis Crooſwijck, Ianſz.
Herman Oem, *heeren* Danielſz.
Willem Boucquet, Blaſiuſſz.
Adriaen van Niſpen, Gerritſz.
Frans Adriaenſz.
Mon van Eyſſel, Barthólomeeuſſz.
Heyman van Blyenborgh, Adriaenſz.
Tielman Oem, *heeren* Jacobſz.

Raden.

Revert Lubbertſz.
Frans Anthoniſſz.
Frans Moelen.
Bartholomeeus van Segwaert, Meynertſz.
Simon van Capel, Janſz.

1554.

Schepenen.

Mr. Tielman Schoock, *heeren* Pieterſz.
Iacob Adriaenſz.
Philips van Beverwijck, Ogierſz.
Herman Oem, *heeren* Danielſz.
Iacob Oem, *heeren* Iacobſz.
Adriaen van Niſpen, Gerritſz.
Frans Adriaenſz.
Heyman van Blyenborgh, Adriaenſz.
Cornelis van Beveren, Claeſſz.

Raden.

Frans Moelen.
Adriaen van Moeſyenbrouck, Govertſz.
Gijſbrecht van Haerlem, Ianſz.
Bartholomeeus van Segwaert, Meynertſz.
Ian Ian Elantſz.

1555.

Schepenen.

Iacob Adriaenſz.
Philips van Beverwijck, Ogierſz.
Maerten Schrevel, Dirckſz.
Iacob Oem, *heeren* Iacobſz.
Pieter Muys, Iacobſz.

Schre-

Schrevel, *heeren* Ockerſz.
Wouter Barthoutſz.
Cornelis van Beveren, *heeren* Claeſſz.
Wourick van Drencwaert, *heeren* Willemſz.

Raden.

Adriaen van Moeſyenbrouck, Govertſz.
Gijſbrecht van Haerlem, Ianſz.
Adriaen Hertman.
Wouter Oem, Boudewijnſz.
Ian Ian Elantſz.

1556.

Schepenen.

Cornelis Crooſwijck, Ianſz.
Frans Anthoniſſz.
Maerten Schrevel, Dirckſz.
Mr. Aert vander Lede, *heeren* Staeſſz.
Willem Boucquet, Blaſiuſſz.
Pieter Muys, Iacobſz.
Schrevel, *heeren* Ockerſz.
Wouter Barthoutſz.
Wourick van Drencwaert, *heeren* Willemſz.

Raden.

Pieter Govertſz.
Adriaen Hertman.
Iacob Corneliſſz.
Simon van Capel, Ianſz.
Wouter, *heeren* Boudewijnſz.

1557.

Schepenen.

Mr. Tielman Schoock, *heeren* Pieterſz.
Cornelis Crooſwijck, Ianſz.
Frans Anthoniſſz.
Mr. Aert vander Lede, *heeren* Staeſſz.
Willem Boucquet, Blaſiuſſz.
Adriaen van Niſpen, Gerritſz.
Frans Adriaenſz.
Heyman van Blyenborgh, Adriaenſz.
Gerrit Tack, Huybrechtſz.

Raden.

Pieter Govertſz.
Iacob Corneliſſz.
Simon van Capel, Ianſz.
Cornelis van Diemen.
Daniel Oem, Hermanſz.

1558.

Schepenen.

Mr. Tielman Schoock, *heeren* Pieterſz.
Philips van Beverwijck, Ogierſz.
Adriaen van Niſpen, Gerritſz.
Frans Adriaenſz.
Gijſbrecht van Haerlem, Ianſz.
Heyman van Blyenborgh, Adriaenſz.
Boudewijn van Drencwaert, *heeren* Willemſz.
Dirck van Nuyſſenborgh, Ianſz.
Ian Ian Elantſz.

Raden.

Frans Moelen.
Adriaen van Tol, Floriſſz.
Cornelis van Diemen.
Adriaen de Vet.
Daniel Oem, Hermanſz.

1559.

Schepenen.

Philips van Beverwijck, Ogierſz.
Adriaen van Moeſyenbrouck, *heeren* Govertſz.
Pieter Muys, Iacobſz.
Boudewijn van Drencwaert, *heeren* Willemſz.
Tielman Oem, *heeren* Iacobſz.
Wouter Barthoutſz.
Gijſbrecht van Haerlem, Janſz.
Dirck van Nuyſſenborgh, Ianſz.
Mr. Adriaen van Blyenborg, *heeren* Adriaenſz.

Raden.

Frans Moelen.
Adriaen van Tol, Floriſſz.
Cornelis Henrickſz.
Adriaen de Vet.
Wouter Oem, Boudewijnſz.

1560.

Schepenen.

Cornelis Crooſwijck, Janſz.
Jacob Adriaenſz.
Frans Antoniſſz.
Willem Boucquet, Blaſiuſſz.
Adriaen van Moeſyenbrouck, *heeren* Govertſz.
Pieter Muys, Iacobſz.
Tielman Oem, *heeren* Jacobſz.
Wouter Barthoutſz.

Mr. Adriaen van Blyenborg, *heeren* Adriaenſz.

Raden.

Henrick Adriaenſz.
Cornelis Henrickſz.
Iacob Corneliſſz.
Wouter Oem, Boudewijnſz.
Simon van Capel, Ianſz.

1561.

Schepenen.

Mr. Tielman Schoock, *heeren* Pieterſz.
Cornelis Crooſwijck, Ianſz.
Jacob Adriaenſz.
Frans Anthoniſſz.
Willem Boucquet, Blaſiuſſz.
Adriaen van Niſpen, Gerritſz.
Frans Adriaenſz.
Cornelis van Diemen, Jacobſz.
Ido Kool, *heeren* Huygenſz.

Raden.

Henrick Adriaenſz.
Huybrecht Adriaenſz.
Iacob Corneliſſz.
Cornelis Evertſz.
Simon van Capel, Ianſz.

1562.

Schepenen.

Mr. Tielman Schoock, *heeren* Pieterſz.
Philips van Beverwijck, Ogierſz.
Adriaen van Niſpen, Gerritſz.
Frans Adriaenſz.
Cornelis van Diemen, Jacobſz.
Dirck van Nuyſſenborgh, Ianſz.
Wourick van Drencwaert, *heeren* Willemſz.
Ian Ian Elantſz.
Ido Kool, *heeren* Huygenſz.

Raden.

Frans Moelen.
Adriaen van Tol, Floriſſz.
Huybrecht Adriaenſz.
Cornelis Evertſz.
Adriaen de Vet.

1563.

Schepenen.

Philips van Beverwijck, Ogierſz.
Adriaen van Moeſyenbrouck, *heere* Govertſz.
Arent Henrickſz.
Pieter Muys, Iacobſz.
Wouter Barthoutſz.
Dirck van Nuyſſenborgh, Janſſz.
Wourick van Drencwaert, *heeren* Willemſz.
Jan Jan Elantſz.
Mr. Adriaen van Blyenborg, *heeren* Adriaenſz.

Raden.

Frans Moelen.
Adriaen van Tol, Franſſz.
Cornelis Claeſſz.
Gijſbrecht Ianſz.
Adriaen de Vet.

1564.

Schepenen.

Iacob Adriaenſz.
Frans Anthoniſſz.
Willem Boucquet, Blaſiuſſz.
Adriaen van Moeſyenbrouck, *heeren* Govertſz.
Cornelis, *heeren* Henrickſz.
Arent Henrickſz.
Pieter Muys, Iacobſz.
Wouter Barthoutſz.
Mr. Adriaen van Blyenborg, *heeren* Adriaenſz.

Raden.

Henrick Adriaenſz.
Gijſbrecht Ianſz.
Iacob Corneliſſz.
Cornelis Claeſſz.
Simon van Capel, Janſz.

1565.

Schepenen.

Iacob Adriaenſz.
Frans Anthoniſſz.
Willem Boucquet, Blaſiuſſz.
Frans Adriaenſz.
Cornelis, *heeren* Henrickſz.
Gijſbrecht van Haerlem, Janſz.
Cornelis van Diemen, Iacobſz.
Jan van Slingelant, *heeren* Ottenſz.
Ido Kool, *heeren* Huygenſz. *Sterf, ende is in ſijn plaetſch gekoſen* Huybrecht Adriaenſz.

Raden.

Raden.

Henrick Adriaensz.
Iacob Corneliſſz.
Claes de Lange, Corneliſſz.
Cornelis Evertsz.
Simon van Capel.

1566.

Schepenen.

Philips van Beverwijck, Ogiersz.
Frans Adriaensz.
Gijsbrecht van Haerlem, Iansz.
Cornelis van Diemen, Iacobsz.
Huybrecht Iongh, Adriaensz.
Ian van Slingelant, *heeren* Ottensz.
Ian Ian Elantsz.
Adriaen de Vet, Pietersz.
Wourick van Drencwaert, *heeren* Willemsz.

Raden.

Frans Moelen.
Claes de Lange, Corneliſſz.
Cornelis Evertsz.
Cornelis van Beveren, Pietersz.
Boudewijn Heerman.

1567.

Schepenen.

Philips van Beverwijck, Ogiersz.
Adriaen van Moesyenbrouck, *heeren* Govertsz.
Arent Henrickſz.
Pieter Muys, Iacobsz.
Gijsbrecht Ianſz.
Wouter Barthoutsz.
Adriaen de Vet, Pietersz.
Wourick van Drencwaert, *heeren* Willemsz.
Ian Ian Elantsz.

Raden.

Frans Moelen.
Cornelis Claeſſz.
Adriaen Koninck, Dirckſz.
Cornelis van Beveren, *heeren* Iacobsz.
Boudewijn Heerman.

1568.

Schepenen.

Willem Boucquet, Blaſiuſſz.
Adriaen van Moesyenbrouck, *heeren* Govertsz.
Cornelis, *heeren* Henrickſz.
Arent Henrickſz.
Pieter Muys, Iacobsz.
Gijsbrecht Ianſz.
Wouter Barthoutsz.
Wourick van Steenhuysen, *heeren* Corneliſſz.
Ian van Drencwaert, *heeren* Boudewijnsz.

Raden.

Cornelis Claeſſz.
Adriaen Koninck, Dirckſz.
Wouter Oem, *Heer van Papendrecht, ſterf, ende quam in ſijn plaets* Willem Oem, Tielmansz. *Heer van Papendrecht.*
Ian van Beverwijck, *heeren* Philipsz.
Pieter Kool, Huygensz.

1569.

Schepenen.

Willem Boucquet, Blaſiuſſz.
Cornelis, *heeren* Henrickſz.
Gijsbrecht van Haerlem, Iansz.
Cornelis van Diemen, Iacobsz.
Huybrecht Iongh, Adriaensz.
Ian van Slingelant, *heeren* Ottensz.
Wourick van Steenhuysen, *heeren* Corneliſſz.
Cornelis van Moesyenbrouck, *heerē* Corneliſſz.
Ian van Drencwaert, *heeren* Boudewijnsz.

Raden.

Claes de Lange, Corneliſſz.
Cornelis Evertsz.
Wouter Oem, *Heer van Papendrecht, ſterf, ende quam in ſijn plaets* Willem Oem, Tielmansz.
Ian van Beverwijck, *heeren* Philipsz.
Pieter Kool, Huygensz.

1570.

Schepenen.

Gijsbrecht van Haerlem, Iansz.
Cornelis van Diemen, Iacobsz.
Huybrecht Ionge, Adriaensz.
Jan van Slingelant, *heeren* Ottensz.
Wourick van Drencwaert, *heeren* Willemsz.
Jan Jan Elantsz.
Boudewijn Heerman, Gijsbrechtsz.
Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipsz.
Cornelis van Moesyenbrouck, *heerē* Corneliſſz.

Raden.

Claes de Lange, Corneliſſz.
Steven Adriaenſz.
Cornelis Evertſz.
Cornelis van Beveren.
Willem Oem, Hermanſz.

1571.

Schepenen.

Adriaen van Moeſyenbrouck, *heeren* Govertſz.
Adriaen Coninck, Dirckſz.
Arent Henrickſz.
Gijſbrecht Ianſz. *Threſorier.*
Wourick van Drencwaert, *heeren* Willemſz.
Ian Ian Elantſz.
Boudewijn Heerman, Gijſbrechtſz.
Dierck van Beverwijck, *heeren* Philipſz.
Damas, *heeren* Wouterſz.

Raden.

Steven Adriaenſz.
Cornelis Claeſſz.
Cornelis van Beveren, Pieterſz.
Willem Oem, Hermanſz.
Iacob Muys, Pieterſz.

1572.

Schepenen.

Cornelis, *heeren* Henrickſz.
Adriaen van Moeſyenbrouck, *heeren* Govertſz.
Quam in ſijn plaets Adriaen van Blyenborgh, *heeren* Adriaenſz.
Adriaen Coninck, Dirckſz.
Arent Henrickſz. *Quam in ſijn plaetſch* Iacob Kool, Adriaenſz.
Gijſbrecht Ianſz. *Threſorier.*
Michiel van Beveren, *heeren* Pieterſz.
Mr. Ian van Muylwijck, *heeren* Franſſz. *Quam in ſijn plaetſch* Henrick Henrick Ottenſz.
Pieter Kool, *heeren* Huygenſz.
Damas, *heeren* Wouterſz. *Is geſurrogeert* Ian Adriaenſz.

Raden.

Cornelis Claeſſz. *Werde geſurrogeert* Adriaen Thoniſſz. Loeteringh.
Adriaen Nan, Pieterſz.
Willem Strolck, Dirckſz.
Iacob Muys, Pieterſz. *Schout geworden zijnde, quam in ſijn plaetſch* Govert Aertſz.
Thomas Rochuſſz.

1573.

Schepenen.

Cornelis van Diemen, Iacobſz.
Ian Adriaenſz.
Cornelis Evertſz.
Willem Ian Wittenſz.
Mr. Adriaen van Blyenborg, *heeren* Adriaenſz.
Michiel van Beveren, *heeren* Pieterſz.
Blaſius Brouwer, Arentſz.

Raden.

Adriaen Thoniſſz. Loeteringh.
Adriaen Nan, Pieterſz.
Willem Stoop, Dirckſz.
Adriaen Iobſz.
Thomas Rochuſſz.

1574.

Schepenen.

Cornelis van Diemen, Iacobſz.
Ian van Weſel, Thomaſſz.
Cornelis Evertſz.
Willem Ian Wittenſz.
Balthazar Franſſz.
Mr. Adriaen van Blyenborg, *heeren* Adriaenſz.
Pieter, *heeren* Aertſz. *Ambachtſ-heer van Heer-Ians-dam.*
Blaſius Brouwer, Arentſz.
Cornelis van Scharlaken, Gijſbrechtſz.

Raden.

Adriaen Henrickſz. de Vlamingh.
Gerard van Niſpen, Adriaenſz.
Adriaen van Tereſteyn, Iobſz.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Steven Dioniſſz.

1575.

Schepenen.

Jan van Weſel, Thomaſſz.
Balthazar Franſſz.
Dierck van Beverwijck, *heeren* Philipſz.
Pieter, *heeren* Arentſz. *Ambachtſ-heer van Heer-Ians-dam.*
Ian Pouwelſſz.

Cor-

Cornelis van Scharlaken, Gijſbrechtſz.
Cornelis Frans Wittenſz.
Willem de Ionge, Willemſz.
Jan Brouwer, Arentſz.

Raden.

Adriaen Thoniſſz. Loeteringh.
Adriaen Henrickſz. Vlamingh.
Govert van Beaumont, Janſz.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Steven Dionijſſz.

1576.

Schepenen.

Ian Adriaenſz.
Ian Crooſwijck, *heeren* Corneliſſz.
Dierck van Beverwijck, Philipſz.
Jacob Kool.
Willem Stolck, Dirckſz.
Jan Pouwelſz.
Cornelis Frans Wittenſz.
Gerard van Niſpen, *heeren* Adriaenſz.
Willem de Jonge, Willemſz.

Raden.

Adriaen Anthoniſſz.
Govert van Beaumont, Janſz.
Willem Dionijſſz.
Pieter Janſz.
Thomas Rochuſſz.

1577.

Schepenen.

Cornelis van Diemen, Jacobſz.
Cornelis Evertſz.
Willem Jan Wittenſz.
Jan Adriaenſz.
Jan Crooſwijck, *heeren* Corneliſſz.
Mr. Adriaen van Blyenborg, *heeren* Adriaenſz.
Jacob Kool, Adriaenſz.
Willem Stolck, Dirckſz.
Blaſius Brouwer, Arentſz. *Sterf, ende is in ſijn plaetſch gekoſen* Jan Adriaenſz.

Raden.

Adriaen Jobſz.
Willem Dionijſſz.
Jacob van Beveren.
Thomas Rochuſſz.
Pieter Janſz.

1578.

Schepenen.

Cornelis van Diemen, Jacobſz.
Cornelis Evertſz.
Willem Jan Wittenſz.
Balthazar Franſſz.
Jan Adriaenſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaetſch* Gerard van Niſpen, Adriaenſz.
Mr. Adriaen van Blyenborg, *heeren* Adriaenſz.
Pieter van Heer-Jans-dam.
Cornelis van Scharlaken, Gijſbrechtſz.
Jan Wenſſen, Adriaenſz.

Raden.

Adriaen Henrickſz. Vlamingh.
Jacob van Beveren.
Adriaen van Tereſteyn, Jobſz.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Adriaen Ianſz.

1579.

Schepenen.

Huybrecht Iongh, Adriaenſz.
Balthazar Franſſz.
Pieter van Heer-Ians-dam.
Dierck van Beverwijck, *heeren* Philipſz.
Ian Pouwelſſz.
Cornelis van Scharlaken, Gijſbrechtſz.
Ian Brouwer, Arentſz.
Ian Wenſſen, Adriaenſz.
Cornelis Frans Wittenſz.

Raden.

Adriaen Henrickſz. Vlamingh.
Adriaen Thoniſſz. Loeteringh.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Adriaen Ianſz.
Wouter van Crayeſteyn.

1580.

Schepenen.

Huybrecht Iongh, Adriaenſz.
Ian Crooſwijck, *heeren* Corneliſſz.
Iacop Kool, Adriaenſz.
Dierck van Beverwijck, *heeren* Philipſz.
Henrick, *heeren* Corneliſſz.
Ian Pouwelſſz.

Corne-

Cornelis Frans Wittenſz.
Willem de Ionge, Willemſz.
Jan Brouwer, Arentſz.

Raden.

Adriaen Thoniſſz. Loeteringh.
Claes Janſz.
Pieter Janſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Wouter van Crayeſteyn.

1581.

Schepenen.

Willem Jan Wittenſz.
Jan Adriaenſz.
Jan Crooſwijck, *heeren* Corneliſſz.
Jacob Kool, Adriaenſz.
Mr. Adriaen van Blyenborg, *heeren* Adriaenſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaetſch* Cornelis van Blyenborgh, Adriaenſz.
Govert van Beaumont, Janſz.
Adriaen van Tereſteyn, Iobſz.
Henrick, *heeren* Corneliſſz.
Willem de Jonge, Willemſz.

Raden.

Adriaen Ianſz.
Claes Janſz.
Pieter Janſz.
Henrick van Niſpen.
Meynert van Segwaert.

1582.

Schepenen.

Willem Jan Wittenſz.
Ian Adriaenſz.
Balthazar Franſſz.
Cornelis van Blyenborgh, *heeren* Adriaenſz.
Iacob van Beveren, *heeren* Pieterſz.
Govert van Beaumont, Janſz.
Cornelis van Scharlaken, Gijſbrechtſz.
Adriaen van Tereſteyn, Jobſz.
Iohan vander Myle, *heeren* Arentſz.

Raden.

Adriaen Ianſz.
Henrick van Niſpen, Adriaenſz.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Cornelis de Vries, Willemſz.
Adriaen Janſz.

1583.

Schepenen.

Huybrecht Iongh, Adriaenſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaets* Nicolaes van Weſel, *heerē* Ianſz.
Balthazar Franſſz.
Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipſz.
Jacob van Beveren, *heeren* Pieterſz.
Ian Pouwelſſz.
Ian vander Myle, *heeren* Arentſz.
Cornelis van Scharlaken, Gijſbrechtſz.
Thomas Rochuſſz.
Ian Brouwer, Arentſz.

Raden.

Adriaen Henrickſz. Vlamingh.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Cornelis de Vries.
Haddeman Iooſtenſz.
Adriaen Ianſz.

1584.

Schepenen.

Adriaen Dirckſz.
Iacop Kool, Adriaenſz.
Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipſz.
Pieter van Heer-Janſ-dam, *heeren* Aertſz.
Jan Pouwelſz.
Cornelis Frans Wittenſz.
Thomas Rochuſſz.
Claes van Weſel, *heeren* Ianſz.
Ian Brouwer, Arentſz.

Raden.

Adriaen Thoniſſz. Loeteringh.
Adriaen Henrickſz. Vlamingh.
Cornelis Brouwer, Zijbertſz.
Haddeman Iooſtenſz.
Meynert van Segwaert.

1585.

Schepenen.

Adriaen Dirckſz.
Ian Crooſwijck, *heeren* Corneliſſz.
Jacob Kool, Adriaenſz.
Pieter van Heer-Ians-dam, *heeren* Aertſz.
Govert van Beaumont, Ianſz.
Adriaen van Tereſteyn, Jobſz.

Cor-

Willem de Jonge, Willemſz.
Henrick van Niſpen, *heeren* Adriaenſz.

Raden.

Adriaen Thoniſſz. Loeteringh.
Cornelis Zijbertſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Wouter van Craeyeſteyn.
Meynert van Segwaert.

1586.

Schepenen.

Jan Crooſwijck, *heeren* Corneliſſz.
Govert van Beaumont, Janſz.
Cornelis van Blyenborgh, *heeren* Adriaenſz.
Cornelis van Scharlaken, Gijſbrechtſz.
Adriaen van Tereſteyn, Jobſz.
Willem de Jonge, Willemſz.
Adriaen Janſz.
Cornelis de Vries, Willemſz.
Henrick van Niſpen, *heeren* Adriaenſz.

Raden.

Adriaen Janſz.
Cornelis Jacobſz.
Jacob Frans Wittenſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Wouter van Crayeſteyn.

1587.

Schepenen.

Jan Adriaenſz.
Cornelis van Blyenborgh, *heeren* Adriaenſz.
Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipſz.
Cornelis van Scharlaken, Gijſbrechtſz.
Jan Pouwelſſz.
Adriaen, *heeren* Janſz.
Cornelis de Vries, Willemſz.
Jan Brouwer, Arentſz.
Thomas de With, *heeren* Willemſz.

Raden.

Adriaen Ianſz.
Cornelis Jacobſz.
Adriaen Corneliſſz.
Jacob Frans Wittenſz.
Willem van Beveren, *heeren* Corneliſſz. *Rentmeeſter van Zuyt-Hollant.*

1588.

Schepenen.

Jan Adriaenſz.
Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipſz.
Cornelis Zijbertſz.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Jan Pouwelſz.
Adriaen Janſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaetſch Dr.* Adriaen 'Tjongh.
Thomas van den Honert, Rochuſſz.
Ian Brouwer, Arentſz.
Thomas de With, *heeren* Willemſz.

Raden.

Cornelis Aertſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Adriaen Corneliſſz.
Witte van Beveren, *heeren* Corneliſſz.
Pieter Kool, *heeren* Iacobſz.

1589.

Schepenen.

Ian Crooſwijck, *heeren* Corneliſſz.
Govert van Beaumont, Ianſz.
Adriaen Thoniſſz. Loeteringh.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Thomas van den Honert, Rochuſſz.
Willem de Ionge, Willemſz.
Wouter van Crayeſteyn, Boudewijnſz.
Cornelis Zijbertſz.
Dr. Adriaen 'Tjongh.

Raden.

Cornelis Aertſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Ian Boudewijnſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Pieter Kool, Iacobſz.

1590.

Schepenen.

Ian Crooſwijck, *heeren* Corneliſſz.
Govert van Beaumont, Ianſz.
Adriaen van Tereſteyn, Iobſz.
Adriaen, *heeren* Ianſz.
Willem de Ionge, Willemſz.
Henrick van Niſpen, *heeren* Adriaenſz.
Cornelis de Vries, Willemſz.

Jacob Frans Wittenſz.
Wouter van Crayeſteyn, Boudewijnſz.

Raden.

Adriaen Janſz.
Jan Boudewijnſz.
Matthijs Gerritſz.
Adriaen Repelaer, Anthoniſſz.
Arent Dammert.

1591.
Schepenen.

Jan Adriaenſz.
Adriaen, *heeren* Janſz.
Henrick van Niſpen, *heeren* Adriaenſz.
Cornelis de Vries, Willemſz.
Adriaen Corneliſſz. *Threſorier.*
Jan Brouwer, Arentſz.
Thomas de With, *heeren* Willemſz.
Jacob Frans Wittenſz.
Willem van Beveren, *heeren* Corneliſſz.

Raden.

Adriaen Janſz.
Cornelis Jacobſz.
Cornelis Aertſz.
Matthijs Gerritſz.
Arent Dammert.

1592.
Schepenen.

Jan Adriaenſz.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Thomas vanden Honert, Rochuſſz. *Ontfanger.*
Adriaen Corneliſſz. *Threſorier.*
Nicolaes van Weſel, *heeren* Janſz.
Jan Brouwer, Arentſz.
Thomas de With, *heeren* Willemſz.
Willem van Beveren, *heeren* Corneliſſz.
Dr. Adriaen van Blyenborg, *heeren* Adriaenſz. *Sterf, ende quam in ſijn plaets* Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipſz.

Raden.

Cornelis Jacobſz.
Adriaen Janſz. van Duynen.
Cornelis Aertſz.
Pieter Kool, Jacobſz.
Willem de Ionge, Corneliſſz.

1593.
Schepenen.

Nicolaes Janſz.
Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipſz.
Govert van Beaumont, Janſz.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Thomas van den Honert, Rochuſſz.
Nicolaes van Weſel, *heeren* Janſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeuſſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Wouter, *Heere* van Crayeſteyn, *ende Wulven.*

Raden.

Jan Schoonhout, Boudewijnſz.
Adriaen van Duynen, Janſz.
Cornelis Janſz.
Pieter Kool, Iacobſz.
Willem de Ionge, Corneliſſz.

1594.
Schepenen.

Govert van Beaumont, Janſz.
Adriaen van Tereſteyn, Iobſz.
Adriaen, *heeren* Janſz.
Cornelis de Vries, Willemſz.
Wouter *Heere* van Crayeſteyn, *ende Wulven.*
Nicolaes Janſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeuſſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Adriaen Janſz.

Raden.

Jan Schoonhout, Boudewijnſz.
Matthijs van Aſperen, Gerritſz.
Arent Dammert.
Cornelis Janſz.
Willem van Lieſvelt.

1595.
Schepenen.

Adriaen van Tereſteyn, Iobſz.
Jan Brouwer, Arentſz.
Adriaen, *heeren* Janſz. *Ontfanger.*
Cornelis de Vries, Willemſz.
Thomas de With, *heeren* Willemſz.
Iacob Frans Wittenſz.
Adriaen Corneliſſz. *Threſorier.*

Adri-

Adriaen Ianſz.
Cornelis Iacobſz.

Raden.

Matthijs van Aſperen, Gerritſz.
Arent Dammert.
Willem van Lieſvelt.
Cornelis Back, Iacobſz.
Gerard van Blyenborgh, Adriaenſz.

1596.

Schepenen.

Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipſz.
Ian Brouwer, Arentſz.
Nicolaes van Weſel, *heeren* Ianſz.
Thomas de With, *heeren* Willemſz.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Iacob Frans Wittenſz.
Adriaen Corneliſſz. *Threſorier.*
Cornelis Iacobſz.
Willem de Ionge, Corneliſſz. *Threſorier.*

Raden.

Cornelis Aertſz.
Adriaen van Duynen, Ianſz.
Cornelis Back, Iacobſz.
Gerard van Blyenborgh, Adriaenſz.
Adriaen Roerom, Corneliſſz.

1597.

Schepenen.

Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipſz.
Balthazar Franſſz.
Govert van Beaumont, Ianſz.
Nicolaes van Weſel, *heeren* Ianſz.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Nicolaes Ianſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Willem de Ionge, Corneliſſz. *Threſorier. ſterf, ende quam in ſijn plaetſch Mr.* Rochus van den Honert, *heeren* Thomaſſz.

Raden.

Cornelis Aertſz.
Adriaen van Duynen, Ianſz.
Adriaen Roerom, Corneliſſz.
Goris Maertenſz.
Iacob Anthoniſſz.

1598.

Schepenen.

Cornelis de Vries, Willemſz.
Balthazar Franſſz.
Govert van Beaumont, Ianſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaetſch* Cornelis Zijbertſz.
Wouter *Heere* van Crayeſteyn, *ende Wulven.*
Nicolaes Ianſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Adriaen Ianſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaetſch* Adriaen, *heeren* Ianſz. *Ontfanger.*
Willem van Lieſvelt, Aertſz.

Raden.

Arent Dammert.
Cornelis Aertſz.
Cornelis Bot, Ianſz.
Goris Maertenſz.
Iacob Anthoniſſz.

1599.

Schepenen.

Cornelis de Vries, Willemſz.
Adriaen van Tereſteyn, Iobſz.
Adriaen, *heeren* Ianſz.
Wouter van Crayeſteyn.
Adriaen Corneliſſz. *Threſorier.*
Iacob van Diemen, *heeren* Corneliſſz.
Willem van Lieſvelt, Aertſz.
Matthijs van Aſperen, Gerritſz.
Gerard van Blyenborgh, *heeren* Adriaenſz.

Raden.

Ian Schoonhout, Bouwenſz.
Arent Dammert.
Cornelis Aertſz.
Cornelis Bot, Ianſz.
Cornelis Back, Iacobſz.

1600.

Schepenen.

Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipſz.
Adriaen van Tereſteyn, Iobſz.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Iacob Frans Wittenſz. *Threſorier.*
Adriaen Corneliſſz.

Jacob van Diemen, *heeren* Corneliſſz.
Matthijs van Aſperen.
Gerard van Blyenborgh, *heeren* Adriaenſz.
Mr. Rochus van den Honert, *heerē* Thomaſſz.

Raden.

Jan Schoonhout, Bouwenſz.
Cornelis Back, Jacobſz.
Adriaen Roerom, Corneliſſz.
Boudewijn Koninck.
Cornelis van Beveren.

1601.

Schepenen.

Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipſz.
Thomas de Wit. *ſterf, ende quam in ſijn plaets* Cornelis Zijbertſz.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Jacob Frans Wittenſz. *Threſorier.*
Nicolaes Janſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Meynert van Segwaert, *heerē* Bartholomeeuſſz.
Mr. Rochus van den Honert, *heerē* Thomaſſz.
Goris Maertenſz. *Threſorier.*

Raden.

Adriaen Roerom, Corneliſſz.
Jacob Anthoniſſz.
Boudewijn Koninck.
Cornelis van Beveren.
Cornelis Bot, Adriaenſz.

1602.

Schepenen.

Adriaen, *heeren* Janſz.
Cornelis de Vries. *Sterf, ende quam in ſijn plaets* Willem van Lieſvelt.
Wouter van Crayeſteyn.
Cornelis Zijbertſz.
Nicolaes Janſz.
Meynert van Segwaert.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Goris Maertenſz. *Threſorier.*
Mr. Pouwels van Aſperen.

Raden.

Arent Dammert.
Cornelis Bot, Janſz.
Jacob Anthoniſſz.
Cornelis Bot, Adriaenſz.
Pieter Nan, Aertſz.

1603.

Schepenen.

Adriaen van Tereſteyn, Jobſz. *Sterf, ende werde geſurrogeert* Huygh Repelaer, Thoniſſz.
Adriaen, *heeren* Janſz. *Ontfanger.*
Wouter van Crayeſteyn.
Nicolaes van Weſel, *heeren* Janſz.
Jacob van Diemen, *heeren* Corneliſſz.
Willem van Lieſvelt, Aertſz.
Gerard van Blyenborgh, *heeren* Adriaenſz.
Mr. Pouwels van Aſperen, *heeren* Matthijſſz.
Cornelis Back, Jacobſz.

Raden.

Arent Dammert.
Cornelis Bot, Janſz. *Threſorier vande Reparatien.*
Pieter Nan, Aertſz.
Jacob van Blyenborgh, *Penninck-meeſter van den Alblaſſerwaert.*
Lenert Zijbertſz.

1604.

Schepenen.

Jacob van Diemen, *heeren* Corneliſſz.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Nicolaes van Weſel, *heeren* Janſz.
Jacob Frans Wittenſz.
Matthijs van Aſperen.
Gerard van Blyenborgh, *heeren* Adriaenſz. *Sterf, ende is geſurrogeert Mr.* François vander Burgh.
Cornelis Back, Jacobſz.
Huygh Repelaer, Anthoniſſz.
Boudewijn Koninck.

Raden.

Cornelis van Beveren.
Iacob van Blyenborgh.
Lenart Zijbertſz.
Claes de Wit, Willemſz.
Pouwels Adriaenſz.

1605.

Schepenen.

Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Iacob Frans Wittenſz.

Cor-

Cornelis Zijbertſz.
Claes Ianſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Matthijs van Aſperen.
Goris Maertenſz. *Threſorier.*
Boudewijn Koninck.

Raden.

Cornelis van Beveren.
Iacob Anthoniſſz.
Cornelis Bot, Adriaenſz.
Claes de Wit, Willemſz.
Pouwels Adriaenſz.

1606.

Schepenen.

Cornelis Zijbertſz.
Wouter van Crayeſteyn, *Heer tot Wulven.*
Nicolaes Ianſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Willem van Lieſvelt, Aertſz.
Goris Maertenſz.
Mr. Pouwels van Aſperen, *heeren* Matthijſſz.
Cornelis Bot, Ianſz. *Threſorier.*

Raden.

Arent Dammert.
Jacob Anthoniſſz.
Cornelis Bot, Adriaenſz.
Pompeius de Roevre.
Cornelis van Tereſteyn.

1607.

Schepenen.

Wouter van Crayeſteyn, *Heer tot Wulven.*
Willem van Lieſvelt, Aertſz.
Mr. Pouwels van Aſperen, *heeren* Matthijſſz.
Cornelis Back, Iacobſz.
Huygh Repelaer, Thoniſſz.
Cornelis Bot, Ianſz. *Threſorier.*
Iacob van Blyenborgh, *heeren* Adriaenſz.
Lenart van den Hatert, Zijbertſz. *Threſorier.*
Mr. Bartholomeeus van Segwaert, *heeren* Meynertſz.

Raden.

Arent Dammert,
Pompeius de Roevre.
Cornelis van Tereſteyn.
Cornelis van Beaumont.
Thomas van den Honert.

1608.

Schepenen.

Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Matthijs van Aſperen, *Dijck-graf van den Alblaſſerwaert.*
Cornelis Back, Iacobſz.
Boudewijn Koninck.
Huygh Repelaer.
Lenart van den Hatert, Zijbertſz.
Iacob van Blyenborgh.
Mr. Bartholomeeus van Segwaert, *heeren* Meynertſz.
Cornelis van Beveren, *heeren* Iacobſz.

Raden.

Claes de Wit, Willemſz.
Pauwels Adriaenſz.
Cornelis van Beaumont, Govertſz.
Thomas van den Honert.
Simon van Geſel, Corneliſſz.

1609.

Schepenen.

Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Mathijs van Aſperen, *Dijck-graef van den Alblaſſer-waert, geſurrogeert by Schepenen ende Raden, in plaetſe van den overleden* Cornelis Zijbertſz.
Nicolaes Ianſz.
Meynart van Segwaert, Bartholomeeuſz.
Henrick van Niſpen, *heeren* Adriaenſz.
Adriaen Repelaer, Anthoniſſz.
Boudewijn Koninck.
Cornelis van Beveren, *heeren* Iacobſz.
Anthonis Elinck, Anthoniſſz.

Raden.

Niclaes de Wit, Willemſz.
Pouwels Adriaenſz.
Simon van Geſel, Corneliſſz.
Cornelis Mesjan, Ianſz.
Direk Clootwijck, Iacobſz.

1610.

Schepenen.

Wouter van Crayeſteyn.
Iohan Brouwer.
Henrick van Niſpen.
Jacob Frans Wittenſz.
Nicolaes Ianſz.
Meynert van Segwaert.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Goris Maertenſz.
Anthonis Elinck, Anthoniſſz.

Raden.

Iacob Anthoniſſz.
Cornelis van Tereſteyn.
Cornelis Mesjan, Ianſz.
Dirck Clootwijck, Iacobſz. *In ſijn plaetſch*
Arent Dammert.
Aert Kool. *In ſijn plaetſch*
Pompeius de Roevre.

1611.

Schepenen.

Wouter van Crayeſteyn.
Iohan Brouwer. *In ſijn plaetſch*
Ian de With, Willemſz.
Iacob Frans Wittenſz.
Goris Maertenſz.
Cornelis Back, Iacobſz.
Cornelis Bot, Ianſz.
Huygh Repelaer.
Lenart van den Hatert.
Mr. Iohan vander Wolde.

Raden.

Jacob Anthoniſſz.
Pompeius de Roevre.
Cornelis van Tereſteyn.
Roelof Francken.
Jan Adriaenſz.

1612.

Schepenen.

Mr. Pouwels van Aſperen, *heeren* Matthijſſz.
Door de beroepinge des ſelfs tot Raedt in den hoogen Rade in Hollant, is in ſijn plaetſe geſurrogeert
Mr. Bartholomeeus van Segwaert, *heeren* Meynertſz.
Cornelis Back, Iacobſz.
Cornelis Bot, Janſz.
Huygh Repelaer, Thoniſſz.
Lenart van den Hatert, Zijbertſz. *Threſorier.*
Cornelis van Beveren, *heeren* Iacobſz.
Mr. Iohan vander Wolde.
Nicolaes de With, *heeren* Willemſz.
Willem van Crooſwijck, *heeren* Ianſz.

Raden.

Cornelis van Beaumont, Govertſz.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Roelof Francken.
Ian Adriaenſz.
Cornelis Banen, Corneliſſz.

1613.

Schepenen.

Nicolaes Ianſz.
Henrick van Niſpen, *heeren* Adriaenſz.
Adriaen Repelaer, Anthoniſſz.
Mr. François vander Burgh, Ianſz.
Mr. Bartholomeeus van Segwaert, *heeren* Meynertſz.
Cornelis van Beveren, *heeren* Iacobſz.
Nicolaes de With, *heeren* Willemſz.
Willem van Crooſwijck, *heeren* Ianſz.
Arent Dammert.

Raden.

Pouwels Adriaenſz.
Cornelis van Beaumont.
Thomas vanden Honert, Pieterſz.
Cornelis Mesjan, Ianſz.
Cornelis Banen, Corneliſſz.

1614.

Schepenen.

Nicolaes Janſz.
Henrick van Niſpen, *heeren* Adriaenſz.
Jacob Frans Wittenſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Goris Maertenſz.
Ian de With, *heeren* Willemſz. *Threſorier.*
Mr. François vander Burgh, Ianſz.
Arent Dammert.
Mr. Herman Hallingh, *heeren* Ianſz.

Raden.

Raden.

Jacob Anthoniſſz.
Pouwels Adriaenſz.
Cornelis van Tereſteyn, *heeren* Adriaenſz.
Cornelis Mes, Ianſz.
Mr. Coenraet Ruys, Claeſſz.

1615.

Schepenen.

Iacob Frans Wittenſz.
Cornelis Back, Jacobſz.
Cornelis Bot, Ianſz.
Huygh Repelaer, Anthoniſſz.
Ian de With, *heeren* Willemſz. *Threſorier.*
Mr. Iohan vander Wolde, Hermanſz.
Mr. Herman Hallingh, *heeren* Ianſz.
Pompeius de Roevre.
Mr. Michiel van Crayeſteyn, *heeren* Wouterſz.

Raden.

Iacob Anthoniſſz.
Cornelis van Tereſteyn.
Ian Adriaenſz.
Mr. Coenraet Ruys.
Aelwijn Pieterſz. *Ontfanger.*

1616.

Schepenen.

Cornelis Back, Iacobſz.
Cornelis Bot, Ianſz. *Dijck-graef van den Alblaſſer-waert.*
Huygh Repelaer, Anthoniſſz.
Mr. Bartholomeeus van Segwaert, *heeren* Meynertſz.
Cornelis van Beveren, *heeren* Jacobſz.
Mr. Iohan vander Wolde.
Nicolaes de With, *heeren* Willemſz.
Willem van Crooſwijck, *heeren* Ianſz.
Mr. Michiel van Crayeſteyn, *heeren* Wouterſz.

Raden.

Thomas van den Honert, Pieterſz.
Ian Adriaenſz.
Aelwijn Pieterſz. *Ontfanger.*
Willem vander Loo.
Mr. Adriaen van Blyenborgh, *Wardeyn van de Munte.*

1617.

Schepenen.

Adriaen Repelaer, Anthoniſſz. *Ontfanger van de Licenten.*
Mr. François vander Burgh, Ianſz.
Mr. Bartholomeeus van Segwaert, *heeren* Meynertſz.
Cornelis van Beveren, *heeren* Iacobſz.
Nicolaes de With, *heeren* Willemſz.
Willem Crooſwijck, *heeren* Ianſz.
Pauwels Adriaenſz.
Maerten de Boufkens, Corneliſſz.
Melchior van den Brouck, Anthoniſſz.

Raden.

Thomas van den Honert.
Cornelis Mes, Ianſz.
Cornelis Baen, Corneliſſz.
Willem vander Loo.
Mr. Adriaen van Blyenborgh. *Wardeyn van de Munte.*

1618.

Schepenen.

Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Iacob Frans Wittenſz.
Mr. François vander Burgh, Ianſz.
Iohan de With, Willemſz. *Threſorier.*
Mr. Herman Hallingh, *heeren* Ianſz.
Pompeius de Roevre, Jacobſz.
Pouwels Adriaenſz.
Maerten de Boufkens, Corneliſſz.
Melchior van den Brouck.

Raden.

Iacob Anthoniſſz.
Cornelis Mes, Ianſz.
Roelof Francken, Dirckſz.
Cornelis Banen, Corneliſſz.
Jan van Beaumont, Govertſz.

1619.

Schepenen.

Iacob Frans Wittenſz.
Cornelis Back, Jacobſz.
Huygh Repelaer, Thoniſſz.
Iohan de With, *heeren* Willemſz.
Mr. Herman Hallingh, *heeren* Ianſz.

Pom-

Pompeius de Roevre.
Mr. Michiel van Crayeſteyn, *heeren* Wouterſz.
Cornelis van Tereſteyn, *heeren* Adriaenſz.
Aelwijn Pieterſz. *Ontfanger.*

Raden.

Jacob Anthoniſſz.
Roelof Francken Dirckſz.
Jan Adriaenſz.
Jan van Beaumont, Govertſz.
Dirck van den Honert, Pieterſz.

1620.

Schepenen.

Dr. Arent Muys van Holy, *heeren* Jacobſz.
Cornelis Back, Jacobſz.
Huygh Repelaer, Anthoniſſz.
Cornelis van Beveren, *heeren* Jacobſz.
Nicolaes de With, *heeren* Willemſz.
Pouwels, *heeren* Adriaenſz.
Mr. Jacob de With, *heeren* Corneliſſz.
Mr. Matthijs Berck, Johanſz.

Raden.

Thomas van den Honert, Pieterſz.
Willem vander Loo, Looſtenſz.
Zijbert van Slingelant.
Mr. Dingeman de Vries.
François Aelwijnſz.

1621.

Schepenen.

Dr. Arent Muys van Holy, *heeren* Iacobſz.
Adriaen Repelaer, Anthoniſſz.
Mr. François vander Burgh, Ianſz.
Mr. Bartholomeeus van Segwaert, *heeren* Meynertſz.
Cornelis van Beveren, *heeren* Iacobſz.
Nicolaes de With, *heeren* Willemſz.
Pouwels, *heeren* Adriaenſz.
Mr. Iacob de With, *heeren* Corneliſſz.
Mr. Matthijs Berck, Iohanſz.

Raden.

Thomas vanden Honert, Pieterſz.
Willem vander Loo, Looſtenſz.
Zijbert van Slingelant.
Mr. Dingeman de Vries.
François Aelwijnſz.

1622.

Schepenen.

Mr. François vander Burgh, Ianſz.
Mr. Bartholomeeus van Segwaert, *heeren* Meynertſz.
Mr. Herman Hallingh, *heeren* Ianſz.
Pauwels, *heeren* Adriaenſz.
Maerten de Boufkens, Corneliſſz.
Melchior van den Brouck, Anthoniſſz.
Iohan Berck, Dirckſz.
Roelof Francken.
Mr. Cornelis van Beveren, *heeren* Willemſz.

Raden.

Thomas van den Honert, Pieterſz.
Cornelis Baen, Corneliſſz.
François Aelwijnſz.
Thomas Corneliſſz.
Pieter Brantwijck, Aertſz.

1623.

Schepenen.

Cornelis Back, Jacobſz.
Mr. Herman Hallingh, *heeren* Ianſz.
Maerten de Boufkens, Corneliſſz.
Melchior van den Brouck, Anthoniſſz.
Aelwijn Pieterſz. *Ontfanger van de gemeene middelen.*
Roelof Francken, Dirckſz.
Mr. Adriaen van Blyenborgh, *heeren* Iacobſz. *Wardeyn van 's Gravelickheyts Munte.*
Heer Ian Berck, *Ridder, Ambaſſadeur te Venetien.*
Michiel Pompe, Pieterſz. *Threſorier.*

Raden.

Cornelis Banen, Corneliſſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaetſch* Iacob van den Corput.
Dirck van den Honert, Pieterſz.
Thomas Corneliſſz.
Pieter Brantwijck, Aertſz.
Iacob van Meeuwen.

1624.

Schepenen.

Cornelis Back, Iacobſz.
Mr. Iohan vander Wolde, Hermanſz. *ſterf, ende quam in ſijn plaetſch* Cornelis, *heeren* Nicolaeſſz.

Dr. Mic-

Dr. Michiel van Crayeſteyn, *heeren* Wouterſz.
Aelwijn Pieterſz. *Ontfanger.*
Mr. Jacob de With, *heeren* Corneliſſz.
Mr. Adriaen van Blyenborgh, *heeren* Iacobſz.
Wardeyn van 's Grævelickheyts Munte.
Heer Johan Berck, *Ridder, Ambaſſadeur in Venetien.*
Michiel Pompe, Pieterſz. *Threſorier. Sterf, ende is geſurrogeert Mr.* Dingeman de Vries.

Raden.

Mr. Coenraet Ruyſch. *Vermits de abſentie van de Heer* Berck *is Mr.* Coenraet Ruyſch *geſurrogeert in ſijn plaetſe als Schepen in Martio, 1625. ende doen geſurrogeert als Raedt* Simon van Beaumont.
Dirck van den Honert, Pieterſz. *Sterf, ende is geſurrogeert* Adriaen van Hoogeveen.
Sijbert van Slingelant.
Mr. Dingeman de Vries: *geſurrogeert in plaetſe* Adriaen Repelaer, Adriaenſz.
Jacob van Meeuwen. *Sterf, ende is geſurrogeert* Arent Walen.

1625.

Schepenen.

Cornelis van Beveren, *heeren* Jacobſz.
Pouwels, *heeren* Adriaenſz. *Sterf, ende quam in ſijn plaets* Pieter van Beveren, Jacobſz.
Dr. Michiel van Crayeſteyn, *heeren* Wouterſz.
Mr. Jacob de With, *heeren* Corneliſſz.
Cornelis, *heeren* Nicolaeſſz.
Johan Pijl, Janſz.
Johan vander Maſt, Hermanſz.
Philips van Beverwijck, Aperſz.
Abraham Koopman, Ianſz.

Raden.

Sijbert van Slingelant. *Sterf, ende quam in ſijn plaetſch* Abraham Palm, Ianſz.
Simon van Beaumont.
Adriaen Repelaer, Adriaenſz.
Johan Nijſſen.
Jacob Coenen.

1626.

Schepenen.

Melchior van den Brouck, Anthoniſſz.
Roelof Francken, Dirckſz.
Iohan Pijl, Ianſz.
Iohan vander Maſt, Hermanſz.
Philips van Beverwijck, Aperſz.
Abraham Koopman, Janſz.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Arent Maertenſz. *Ambachtſ-heer van Barendrecht, ende Schobbelant.*
Pieter van Beveren, *heeren* Iacobſz.

Raden.

Johan Nijſſen.
Jacob Coenen.
Dirck Dammert.
Dingeman Pauli.
Dr. Cornelis van Someren.

1627.

Schepenen.

Melchior van den Brouck, Anthoniſſz.
Roelof Francken, Dirckſz.
Mr. Dingeman de Vries, *heeren* Corneliſſz.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Arent Maertenſz. *Ambachtſ-heer van Barendrecht, ende Schobbelant.*
Pieter Brantwijck, Aertſz. *Heere van Blocklant.*
Jacob van den Corput, Henrickſz.
Adriaen van Hoogeveen, Gerritſz.
Mr. Gerard Schaep, Pieterſz.

Raden.

Dirck Dammert.
Dingeman Pauli.
Dr. Cornelis van Someren.
Henrick Starrenburgh, Pieterſz.
Dr. Johan van Beverwijck.

1628.

Schepenen.

Mr. Herman Hallingh, *heeren* Janſz. *Baillioù van de Merwede.*
Mr. Michiel van Crayeſteyn, *heeren* Wouterſz.
Mr. Iacob de With, *heeren* Corneliſſz, *Ontfanger van de gemeene middelen.*
Iohan Berck, Dirckſz.
Mr. Dingeman de Vries, *heeren* Corneliſſz.
Pieter Brantwijck, Aertſz. *Heere van Blocklant.*
Jacob van den Corput, Henrickſz.

Adriaen van Hoogeveen, Gerritſz.
Mr. Gerrit Schaep, Pieterſz. *vertrocken naer Amſterdam, en is geſurrogeert Dr.* Iohan van Beverwijck.

Raden.

Abraham Palm, Ianſz.
Henrick Starrenburgh, Pieterſz.
Dr. Iohan van Beverwijck, *In plaetſe geſurrogeert* Iacob van Clootwijck, Dirckſz.
Iob van Slingelant, Damaſſz.
Mr. Pieter de Roevre.

1629.

Schepenen.

Mr. Herman Hallingh, *heeren* Ianſz.
Mr. Michiel van Crayeſteyn, *heerē* Wouterſz.
Mr. Iacob de With, *heeren* Corneliſſz.
Johan Berck, Dirckſz.
Philips van Beverwijck, Aperſz.
Abraham Koopman, Ianſz.
Pieter van Beveren, *heeren* Jacobſz.
Johan Nijſſen.
Michiel Feltrum.

Raden.

Adriaen Repelaer.
Jacob Koenen.
Abraham Palm, Janſz.
Job van Slingelant, Damaſſz.
Anthonis Repelaer, Huygenſz.

1630.

Schepenen.

Johan Pijl, Janſz. *Op den 13. December 1630. geſurrogeert* Thomas de With, *heeren* Nicolaeſſz.
Philips van Beverwijck, Aperſz.
Abraham Koopman, Ianſz.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Pieter van Beveren, *heeren* Jacobſz.
Johan Nijſſen.
Michiel Feltrum.
Dirck Dammert, *heeren* Arentſz.
Mr. Abraham van Beveren, *heeren* Corneliſſz.

Raden.

François Aelwijnſz.
Jacob Coenen.
Dingeman Pauli.
Pieter de With, Corneliſſz.
Johan Kools.

1631.

Schepenen.

Roelof Francken, Dirckſz.
Cornelis, *heeren* Nicolaeſſz.
Mr. Coenraet Ruys, Nicolaeſſz.
Mr. Dingeman de Vries, *heeren* Corneliſſz.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Dr. Johan van Beverwijck, Bartholomeeuſſz.
Dirck Dammert, *heeren* Arentſz.
Thomas de With, *heeren* Nicolaeſſz.
François Aelwijnſz.

Raden.

Thomas Corneliſſz.
Dingeman Pauli.
Pieter de With, Corneliſſz. *vertrocken uyt ter Stadt, ende in ſijn plaetſche geſurrogeert* Dirck Abſou, Jacobſz.
Abraham Struys.
François vander Velde.

1632.

Schepenen.

Roelof Francken, Dirckſz.
Mr. Herman Hallingh, *heeren* Ianſz.
Mr. Jacob de With, *heeren* Corneliſſz.
Mr. Coenraet Ruys, Nicolaeſſz.
Cornelis, *heeren* Nicolaeſſz.
Mr. Dingeman de Vries, *heeren* Corneliſſz.
Pieter Brantwijck, Aertſz. *Heere van Blocklant.*
Dr. Johan van Beverwijck, Bartholomeeuſſz.
Barthout van Slingelant, Damaſſz.

Raden.

Thomas Corneliſſz.
Henrick Starrenburgh, Pieterſz.
François vander Velde.
Mr. Iohan de Roevre.
Mr. Dirck vander Burgh.

1633.

Schepenen.

Mr. Herman Hallingh, *heeren* Ianſz.
Mr. Iacob de With, *heeren* Corneliſſz.
Philips van Beverwijck, Aperſz.

Abra-

Abraham Koopman, Janſz.
Pieter Brantwijck, Aertſz. *Heere van Blocklant.*
Michiel Feltrum, Michielſz.
Baerthout van Slingelant, Damaſſz.
Mr. Sebaſtiaen Francken, *heeren* Roeloffz.
Mr. Cornelis van der Loo, Willemſz.

Raden.

Henrick Starrenburgh, Pieterſz.
Jacob van Clootwijck.
Mr. Johan de Roevre.
Mr. Dirck vander Burgh.
Cornelis Dionijſſz.

1634.

Schepenen.

Philips van Beverwijck, Aperſz.
Abraham Koopman, Ianſz.
Pieter van Beveren, *heeren* Jacobſz.
Michiel Feltrum, Michielſz.
Mr. Sebaſtiaen Francken, *heeren* Roeloffz.
Mr. Cornelis vander Loo, Willemſz.
Anthonis Repelaer, *heeren* Huygenſz.
Huybert Berck, *heeren* Ianſz.
Aelwijn Halewijn, *heeren* Françoiſſz.

Raden.

Abraham Palm, Ianſz.
Dingeman Pauli.
Iacob van Clootwijck.
Dirck Abſou, Iacobſz.
Cornelis Dionijſſz. *ſterf, ende is geſurrogeert* Cornelis Schou, Roelantſz. *Threſorier van de Reparatie.*

1635.

Schepenen.

Roelof Francken, Dirckſz.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Pieter van Beveren, *heeren* Iacobſz.
Iacob van den Corput, Henrickſz.
Dr. Iohan van Beverwijck, Bartholomeeuſſz.
Iohan Nijſſen.
Anthonis Repelaer, *heeren* Huygenſz.
Huybert Berck, *heeren* Ianſz. *Ridder.*
Aelwijn Haelwijn, *heeren* Françoiſſz.

Raden.

Thomas Corneliſſz.
Abraham Palm, Ianſz.
Dingeman Pauli.
Dirck Abſou, Iacobſz.
Ocker Banen.

1636.

Schepenen.

Roelof Francken, Dirckſz.
Mr. Herman Hallingh, *heeren* Ianſz.
Mr. Iacob de With, *heeren* Corneliſſz.
Mr. Dingeman de Vries, *heeren* Corneliſſz.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Iacob van den Corput, Henrickſz.
Dr. Iohan van Beverwijck, Bartholomeeuſſz.
Iohan Nijſſen.
Dirck Dammert, *heeren* Arentſz.

Raden.

Thomas Corneliſſz.
Iohan Kools.
Ocker Banen.
Sebaſtiaen Manternach.
Mr. Iohan Walen.

1637. *Schepenen.*

Mr. Herman Hallingh, *heeren* Ianſz.
Mr. Iacob de With, *heeren* Corneliſſz.
Cornelis, *heeren* Nicolaeſſz.
Mr. Dingeman de Vries, *heeren* Corneliſſz.
Pieter Brantwijck, Aertſz. *Heere van Blocklant.*
Dirck Dammert, *heeren* Arentſz.
Thomas de With, *heeren* Nicolaeſſz.
Mr. Sebaſtiaen Francken, *heeren* Roeloffz.
Mr. Cornelis vander Loo, Willemſz.

Raden.

Iohan Kools.
Sebaſtiaen Manternach.
Mr. Iohan Walen.
Mr. Dirck Berck.
Iohan van Meeuwen.

1638.

Schepenen.

Cornelis, *heeren* Nicolaeſſz. *ſterf, ende is geſurrogeert* Ian van Haerlem.
Pieter Brantwijck, Aertſz. *Heere van Blocklant. ſterf, ende is geſurrogeert* Mr. Abraham van Beaumont.

Thomas de With, *heeren* Nicolaeſſz.
Mr. Cornelis vander Loo, Willemſz.
Aelwijn Haelwijn, *heeren* Françoiſſz.
Mr. Michiel Pompe, *Heere van* Meerdervoort.
Dr. Cornelis van Someren, Ianſz.
Mr. Nicolaes Ruys, *heeren* Corneliſſz.
Mr. Iacob van Beveren, *heeren* Corneliſſz.

Raden.

Henrick Starrenburgh, Pieterſz.
Mr. Dirck Berck.
Iohan van Meeuwen.
Iacob Stoop.
Willem van Overſteegh.

1639.

Schepenen.

Philips van Beverwijck, Aperſz.
Dr. Iohan van Beverwijck, Bartholomeeuſſz.
Aelwijn Haelwijn, *heeren* Françoiſſz.
Dr. Cornelis van Someren, Ianſz.
Mr. Nicolaes Ruys, *heeren* Coenraetſz. *Penſionarïs ghekoſen zijnde, is gheſurrogeert* Iacob Stoop, Dirckſz.
Mr. Iacob van Beveren, *heeren* Corneliſſz.
Dingeman Hallingh, *heeren* Ianſz.
Iob van Slingelant, Damaſſz.
Mr. Iohan van den Corput, *heeren* Iacobſz.

Raden.

Henrick Starrenburgh, Pieterſz. *geſurrogeert* Iohan de With, Ianſz.
Willem van Overſteegh.
Iacob Stoop, *geſurrogeert* Cornelis 't Jongh, Pieterſz.
Gerrit Neuy.
Cornelis van Eſch.

De Goede luyden van den Achte en vverden voor geen Magiſtraet gerekent, ende en komen noyt boven, dan als dē Outraedt vergadert, ofte als men eenige kleyne ampten vergeeft. Sy vverden uyt de vier quartieren van de Stadt genomineert, ende alle jaer uyt drie dubbelt getal, by den Stadt-houder, ofte den Hove van Hollant verkoren. Haer ampt is met den Outraedt over alle Lants ende Stadts ſaken te ſitten, den Borgemeeſter van de Gemeente drie mael 's jaers te helpen kieſen, indien der yet in de Stadt vervallen is, ofte ergens yet van noode is gemaeckt te vverden, aen den Out-raedt voor te dragen. Vinde van de ſelvige dit verdragh:

In den jare ons Heeren 1385. des maendaghs na S. Valentijns dagh, doe vvaert overgedragen mit gemeenen rade van den Gerechte, den Oude Rade, ende gemeene Neringen in der Stede, om ruſte ende goede accoirt mit malkanderen inder Stede te behouden, tot ons liefs Heeren eere, ende der Stede, en-

ende des gemeenen Coopmans oirbaer ende profijt, eñ uyt ſeggen van ſeſthien mannen, die daer toe uyt gemeenen conſente gebracht vvaren, ende die men alle ſaken geloefde, hoe ſy 't beſt geordineren konden, dat ſoude men vaſt ende ſtade houden, daer of dat ſy hoer geſcheyt voert brochten by eenen openen brieve, die daer of is onder Stede groeten zegel, Achte mannen te hebben, die de Dekens van den Neringen by tijden kieſen, Raedt te hebben mitten Gerechte, eñ alle ſaken ter meeſter oirbaer der Stede mit henluyden te diſponeren vander Stede ſtate mit andere pointen, alſoe die brief inhout. Des ſullen deſe Achte by tijden koeren hebben op hoeren eedt gelike den Ouden rade van Borgemeeſterſchap, Treſeryen, ende Hemraedtſchap, ende ſullen hebben 12. ſtemmen ende koeren, gelike als die tvvaelf plagen te hebben inden voer-brieven daer op gegeven, ende dit zal ſonder ſtadigh biſitten vveſen mitten Gerechte in der kamer, ende behoudelijck onſen lieven Heere ende Vrouvve hoere heerlickheyt, ende hoer ſeggen ſtadigh te blijven, dat ſy nu leſt vverf in den Hage ſeyden, ende der ſtede van Dordrecht al hoers rechts ende hantveſten, ende den Neringen al hoers rechts ende brieven in hoere machte. Alle dinck ſonder argeliſt.

Woonſdagh na S. Marcus dagh 1395. gaf Hertogh *Aelbert* in den Hage, het volgende Privilegie:

VVanneer vvy, of onſe nakomelingen, Graven te Hollandt, onſen Gerechte te Dordrecht verletten ſullen, ſoo ſullen de gemeene Neringe van Dordrecht ons, of onſe naerkomelingen, in ſchrifte over ſenden vier en tvvintigh goeder knapen, dat's te vveten, uyt elck quartier ſes mannen ende daer ſullen vvy, of onſe nakomelingē, nemen uyt elck quartier tvvee mannen die ons genoegen ſullen, die komen ſullen by onſen Gerechten, tot aller tijt als vermaent vverden van hun, ofte als ſy van de Neringe vvegen daer by te

doen hebben om te helpen raden onſen gerechte voorſz. tot onſer eere, ende ons en onſer Stede oirbaer, ende mede tot onſer Stede goedt te ſien, &c.

Zijn tegenvvoordigh dienende Achten, de naervolgende perſonen:

Henrick de Boufkens.
Arent Schut.
Cornelis van Hoogeveen, *Ontfanger.*
Blaſius van Haerlem.
Chriſtiaen Koopman.
Cornelis van Kuychoven.
Johan Halling.
Anthoni de Sont.

Aen de Zael komt het Stadts Cantoir, alvvaer de Gecommitteerde ten beleyde van Stadts ſaken haer vergaderinge hebben, die de Stadts penningen regeren, als oock op alle vvercken, ende andere Stadts ſaken letten. Hier is de regerende Borgemeeſter altijt het hooft, ende zijn tegenvvoordigh

Mr. Jacob de With, *heeren* Corneliſſz. *Borgemeeſter van de Gemeente.*
Johan Berck, Dirckſz. *Out-Threſorier,*
Philips van Beverwijck, Aperſz. *Borgemeeſter van's Heeren wegen.*
Job van Slingelant, Damaſſz. *Schepen.*
Jacob Stoop, Dirckſz. *Schepen.*
Cornelis van Eſch, *Raedt*, Secretaris.

Achter het Cantoir hebben vvy geſeyt de Weeſ-kamer te vveſen, alvvaer tvveemael 's vveecks de Weeſ-meeſters, zijnde vier in getal, haer vergaderinge houden, beneffens haren Secretaris, Clerck, ende Kamervvaerder, om de goederen van de VVeeſ-kinderen, kranckſinnige, ende andere die ſelfs onbequaem zijn, ten beſten oirbaer te regeren. Is eerſt op-gerecht in den jare 1591. ende vverde 1639. de oude Ordonnantie gereſumeert by de heeren *Cornelis van Beveren*, heeren *VVillemſz.* Ridder, Heere van Strevelſhoeck, &c. Borgemeeſter, *Cornelis van Beveren*, heeren *Jacobſz.* Heere van Barendrecht, &c. Out-Borgemeeſter, *Pieter Brantvvijck*, Heere van Blocklandt, &c. M^r. *Dingeman de Vries*, *Jacob van den Corput*, D^r. *Johan van Beervvijck*,

vvijck, ende *Dirck Dammert*, Schepenen, oude ende nieuvve VVeeſ-meeſters, ende zijn de articulen by haer geconcipieert, ende door den Out-raet geapprobeert, eñ beveſtight, ende van den Stadthuyſe met der klocke gepubliceert, gelijck volght:

ALſoo de VVeeſ-kamere by ſommige, uyt haer eygen particuliere inſichten, t'onrecht nagegeven vvert, even of de goederen onder hare adminiſtratie komende ende beruſtende, niet naer behooren en vvierdē gebenificeert; maer door de menighvuldige onkoſten, ende ſpecificie de Pont-gelden ten deele vvierden geabſorbeert: het ſelve de arme onnooſele gemeente voordragende als een extraordinaire beſvvaernis, redunderende tot laſte ende ſchade der VVeeſ-kinders goederen: alles onder pretext van een ſonderlinge ende ſerieuſe inclinatie tot des voorſz. Gemeentens minſte koſtē ende ontlaſtinge: daer nochtans ooghſchijnelick in de naervolgende Ordonnantie ſal vverden aengevveſen, dat de goederen onder d'adminiſtratie der voorſz. Weeſ-kamere ofte eerſtelick komende, ofte alreede beruſtende, niet alleen met meerder verſekertheyt ſonder eenige de minſte ſchade, ofte pericule van verlies, (gelijck men onder particuliere Vooghden, God betert, tot verderf, ende ſomtijts totale ruine van de arme onnooſele Weeſ-kinderen nu ende dan ſiet gebeuren) maer daerbeneffens oock met ongelijck minder koſten ter voorſz. VVeeſ-kamere vverden gebracht ende geadminiſtreert, als by de particuliere Adminiſtrateurs: te meerder, alſoo boven de cautie by den Adminiſtrateur geſtelt, ende ter VVeeſ-kamere geregiſtreert, in kas van eenige ſcha-

ſchade de Stadt aengeſproken ſal konnen vverden ; Soo iſt, dat naer reſumptie van de oude Ordonnantie der voorſz. VVeeſ-kamere, tot een rechtſinnige openinge van 't gene voorſz. is, ende verminderinge van de laſten der VVeeſ-kinderen goederen, ſoo veel doenlick is, mijne E.E. Heeren den Borgemeeſter, Schepenen, Raden, Out-raden, ende Goede luyden van den Achten der Stede van Dordrecht, hebben geordonneert ende geſtatueert, ordonneren ende ſtatueren midtſdeſen, dat voor Ordonnantie van de VVeeſ-kamere binnen deſer Stede onderhouden ende achtervolght ſullen vverden de naervolgende poincten:

1. In den eerſten zullen by den Borgemeeſter, Schepenen, Raden, Out-raden, ende Goede luyden van den Achten der Stede van Dordrecht, uyt haren midden gekoren vverden, vier goede, bequame, diſcrete Mannen, omme te vveſen VVeeſmeeſteren, Opper-vooghden, ende Curateurs ; ende die overſulcx generale macht ende authoriteyt ſullen hebben over alle VVeeſen ende onmondige Kinderen, ende andere kranckſinnige, innocenten, ſimpele, ſtomme, ende onmachtige Perſonen, niet vroet ofte bequaem genoegh zijnde, haer ſelven, ofte hare goederen te regieren ; die binnen der voorſz. Stede ofte vryheyt van dien vvoonachtigh zijn, ende om haer goeden binnen ende oock buyten der Stede gelegen, ten meeſten oirbaer te regieren ende adminiſtreren, goet regard ende toeſicht daer op te nemen, ende d'Ordonnantie daer op gemaeckt, onverbrekelijck t'executeren, ende doen onderhouden. VVt vvelck

ge-

getal van VVeef-meefters alle Iaers, 't eynde 't eerfte Iaer, tvvee fullen gecontinueert, ende tvvee nieuvve gekoren vverden op Drie-koningen avont. Ende middelertijt yemant van de felve komende t'overlijden, fal terftont een ander in de plaetfe van den overleden gefurrogeert ofte gekofen vverdē, by de Camere Iudiciele der felver Stede; midts dat by den Weef-meefters aen de felve Camere dubbelt getal fal vvorden voor-geftelt, vvaer uyt fy luyden een fullē kiefen. Infgelijcx, in't afgaen van't jaer, fullen de Weef-meefters den Out-raedt dubbelt getal nomineren, in de plaetfe van de tvvee afgaende, vvaer uyt fy luyden tvvee fullen kiefen: ende fullen de afgegaen VVeef-meefters tvvee jaren ftille fitten, aleer de felve vveder tot den voorfz. dienft gekoren fullen mogen vverden. VVelcke VVeef-meefters gehouden fullen zijn te doen dē behoorlicken Eedt in handen van dē Heere Schout, ofte Borgemeefter, voor die van den Gerechte der voorfz. Stede, van hen getrouvvelick ende oprechtelick te dragen eñ quijten in haer voorfz. ampt ofte offiçie, inder manieren hier naer volgende:

2. Dat fvveer ick, VVeef-meefter, ende Opper-vooght te vvefen, van de goeden der VVeef-kinderen, ende andere perfonen, die nae d'Ordonnantie der voorfz. Stede van Dordrecht in vooghdye geftelt ende ter Weef-kamere aengebrocht fullen vverden, de felve aengebrachte goeden getrouvvelicken by den gefvvoren Clercq van de Weef-kamere in gefchrifte ende ten Regifter te doen ftellen, het ooge daer op te hebben, te doen bevvaren, ende regieren nae mijn befte vvetenfchap,

tot der VVeeſ-kinderen ende der voorſz. perſonen meeſten oirbaer ende profijt: Den ſtaet van den ſelven heymelick ende ſecreet te houden, ſonder die te openbaren, dan den genen, die den ſelven ſtaet behooren te vveten, van rechts vvegen, ofte by bedvvange van Rechten, ende anders niet: rechtveerdige appoinctementen op de rekeningen ende andere ſcheydingen te geven, naer mijn beſte vvetenſchap ende verſtant, ſonder eenigh profijt, gifte, geſchenck, ofte mye van de ſelve perſonen, hare vooghden, ofte yemanden van harent vvegen, daer af te nemen; oock ſonder eenigh ſalaris tot laſte van de VVeeſkinderen te genieten: Ende voorts alles te doen, dat een goet ende getrouvve Weeſ-meeſter ende Opper-vooght ſchuldigh is, ende behoort te doen. Soo moet my God helpen.

3. Niemant met eenigh officie, ofte dienſt (hoedanigh die ſoude mogen vveſen) gechargeert zijnde, ſal tot VVeeſ-meeſter gekoren mogen vverden: als mede in cas yemant VVeeſmeeſter zijnde tot eenigen anderē Staet ofte Bedieninge vvierde gecommitteert, ſal men in des ſelfs plaets by ſurrogatie procederen tot verkieſinge van een ander.

4. De VVeeſ-meeſters en ſullen geene Vooghdye mogen aenveerden ofte bedienen, van den vvelcken ſy hen vvettelijcken ſouden mogen excuſeren, op een boete van tvvaelf ponden van 40. grooten.

5. Soo vvie de VVeeſ-meeſters, ofte haren Secretaris, ter cauſe van haer officie, injurieerde, oft miſdede, met vvoorden oft met vvercken, 't ſelve ſal geſtraft vverden in allen ſchijn, oft

ſy

ſy den Borgemeeſter oft Schepenen geinjurieert ofte miſdaen hadden.

6. Den voorſz. Borghemeeſter, ende die van den Gerechte, ſullen gehouden zijn, ende verbonden blijven, den VVeef-meeſters, in't bedienen van haer officie, behulpſamigh te vveſen, met onderſtant van raet ende daet, ſoo vvanneer ſy des verſocht vverden; byſonder den Borgemeeſter van de Gemeente, aen den vvelcken de VVeef-meeſters, in allen ſvvarigheden, ſullen haer recours mogen hebben.

7. De VVeef-meeſters ſullen mede ſorge dragen, dat de Regiſters van de VVeef-kamer van den Kinderen goeden, rekeninge, bevvijs, ende dieſer aenkleeft, ſecreet gehouden, ende in de Kamere altijts opgeſloten vvorden, eer ſy luyden, ofte den Secretaris uyt de Kamer ſcheyden ſullen, ſonder yemanden te vertoonen, dan daer ſulcx behooren ſal: ende vvel overleggen die ſake ende 't recht, van den genen die daer van openinge ofte extract daer uyt begerende zijn.

8. De VVeef-meeſters ſullen verbonden vveſen, te houden tvvee oft drie zit-dagen ter vveke, te vveten, des Dijnſdags, ende des Donderdaghs, van tvvee uren tot vier uren naer den middagh, voor 't eerſte, ende oock des Saterdaghs, alſt noot zy, tot dat anders hier inne ſal vveſen gediſponeert, op ſulcke boete, als ſy ſullen onder malkanderen ordonneren. Ende ſullen de VVeef-meeſters op zit-dagen ten minſten tvvee ſterck zijn, om hare zit-dagen met vruchte te houden.

9. De voorſz. VVeef-meeſters ſullen hebben eenen ge-

ſvvoren Secretaris van de Weeſ-kamer, daer toe nut ende bequaem vveſende, Poorter der voorſz. Stede, ende onder hem eenen geſvvoren Clercq, mede Poorter der voorſz. Stede, die de voorſz. Weeſ-meeſters, ende den Secretaris ſal aſſiſteren, ende ſchrijven, ende expedieren de ſaken ende deſpechen, vallende in de ſaken van den VVeeſen, die allegader in de Weeſkamer ſullen moeten geſchreven vvorden, ende niet buyten de VVeeſ-kamer: Ende yder der voorſz. Offiçien komende te vaçeren, ſullen de VVeeſ-meeſters inder tijt over geven vier perſonen, in een cedulle, den voorſz. Out-raet van de Stadt aengenaem, uyt den vvelcken, ofte uyt andere nutte ende bequame perſonen, den voorſz. Out-raet eenen ordineren ende kieſen ſullen, die in 't aennemen van 't ſelve Offiçie aen handen van den Schout Eedt ſal doen, inder manieren hier naer volgende:

10. Dat ſvveer ick, Secretaris te zijn van de VVeeſ-kamer der Stede van Dordrecht, ende de Vryheyt van dien, dat Secretaris ampt vvel ende getrouvvelick te bedienen, alle VVeeſkinderen goeden, ende andere in Vooghdye ſtaende, ende die aengebrocht ſullen vvorden, in geſchrift te nemen, ende ten Regiſter getrouvvelick te ſtellen: Alle inventariſen ende ſtaten van goeden, der voorſz. perſonen (in Vooghdyen ſtaende) getrouvvelick te regiſtreren: Ofte overgelevert zijnde, tot contentement van de VVeeſ-meeſters, getrouvvelick in de VVeeſkamer (ter gedeſigneerde plaetſe) te doen bevvaren: Alle rekeningen, appoinctementen, apoſtillen, ende voorts alle 't gene my belaſt vvort by den VVeeſ-meeſters, autentijcquelick, en-

ende rechtveerdelick te ſchrijven ende te regiſtreren, op't loon ende ſalaris daer toe geſtatueert, volgens den Lijſte van dē Outraedt deſer Stede daer van gemaeckt eñ gearreſteert. Niemant copie ofte uytſchrift te geven, noch oock Regiſteren, Rekeningen boecken, Inventariſen, ofte ſtaten van VVeeſ-kinderen goeden, te laten, ofte te gedoogen te leſen, uyt-geven, ſien, ofte openbaren, dan by expres goet-duncken ende ordonnantie vande VVeeſ-meeſters. Alle ſaken de VVeeſ-kamer aengaende, ſecreet te houden. Ende oft ick vername, ofte tot mijnder kenniſſe quame, eenige ſake die de perſonen onder de voorſz. Vooghdye ſtaende, tegens ginge ofte haren goeden, dat ick dat goets tijts den VVeeſ-meeſters kondigen ende openbaren ſal: Ende voorts alles te doen, dat een goet ende getrouvve Secretaris van de VVeeſ-kamer ſchuldigh is ende behoort te doen: Soo moet my God almachtigh helpen.

11. Dat ſvveer ick, Clercq te zijn van de Weeſ-kamer der Stede van Dordrecht, ende de Vryheydt van dien, dat Clercks ampt, vvel ende getrouvvelick te bedienen, alle VVeeſ-kinderen goeden, ende andere in Vooghdye ſtaende, ende die aengebrocht ſullen vvorden, in geſchrift te nemen, ende ten Regiſter getrouvvelijck te ſtellen: Alle Inventariſen ende ſtaten van goeden der voorſz. perſonen (in Vooghdye ſtaende) ghetrouvvelick te regiſtreren: ofte overgelevert zijnde, tot contentement van de VVeeſ-meeſters, getrouvvelick in de VVeeſ-kamer (ter gedeſigneerde plaetſe) te doen bevvaren: Alle rekeningen, appoinctementen, apoſtillen, ende voorts alle 'tgene

my belaſt vvort by den Weeſ-meeſters, autentijcquelijck, ende rechtveerdelijck te ſchrijven eñ te regiſtreren, op't loon ende ſalaris daer toe geſtatueert, volgens de Lijſte van den Outraet deſer Stede daer van gemaeckt eñ gearreſteert. Niemant copie ofte uyt-ſchrift te geven, noch oock Regiſteren, Rekeningen Boecken, Inventariſen, ofte ſtaten van Weeſ-kinderen goeden, te laten, ofte te gedoogen te leſen, uyt-geven, ſien, ofte openbaren, dan by expres goetduncken ende ordonnantie van de Weeſ-meeſters. Alle ſaken, de Weeſ-kamer aengaende, ſecreet te houden. Ende oft ick vername, ofte tot mijner kenniſſe quame eenige ſake die de perſonen onder de voorſz. Vooghdye ſtaende, tegens ginge, ofte hare goeden, dat ick dat goets tijdts den Weeſ-meeſters kondigen ende openbaren ſal. Ende voorts alles te doen, dat een goet ende getrouvve Clercq van de Weeſ-kamer ſchuldigh is ende behoort te doen. Soo moet my God Almachtigh helpen.

12. Den Secretaris eñ ſijnen Clercq en ſullen geen Vooghdye van de VVeeſ-kinderen mogen hebben, noch geen gelt, brieven, noch andere goederen, den VVeeſ-kinderen toebehoorende, onder haer mogen nemen, op privatie ofte ſuſpenſie van haer officie: Maer ſullen in de VVeeſ-kamer hebben, ende bedienen, alleenlick 't Secretaris, ende het Clerckſchap, in allen goeden van den VVeeſen, ende van den genen die naer deſe Ordonnantie in Vooghdye ſtaen ſullen, om ſulck ſalaris als hen toegeleyt vvort by de Ordonnantie.

13. Den geſvvoren Secretaris ſal gehouden vveſen te houden

den Regiſter autentijcq, van allen VVeeſ-kinderen goeden ende brieven, ende der gene die naer uytvvijſen der Ordonnantie in vooghdye ſtaen.

14. VVelck Regiſter dē geſvvoren Secretaris ende Clercq ſullen voor al ſecreet houden, ſonder dat 't ſelve (dan de Weeſmeeſters) ſal vertoont vvorden, noch daer uyt eenigh extract ofte copie mogen gegeven vvorden, dan by expres conſent ende oorlof van de ſelve VVeeſ-meeſters, die overleggen ſullen de ſake ende 't recht van den genen die openinge oft extract begerende zijn; op privatie van haer luyder Officie, eñ als meyneedige gecorrigeert ende infaem ende inhabil verklaert te vvorden, om eenigh eerlick officie ofte ſtaet te mogen bedienen.

15. Sal mede gehouden zijn, eē Memoriael-boeck te houden van allen Ordonnantien, citatien, ende andere proceduren, ende van alle appoinctementen, kleyn ende groot, hoedanigh die vallen mogē, daer by ſtellende de naem van de Weeſmeeſters, daer by ende over gevveeſt zijnde.

16. Alle de citatien eñ inſinuatien, door ordonnantie van de VVeeſ-meeſters geſtelt in den Memoriael-boeck, ſullen by den Secretaris geextraheert vvorden, ende gelevert in handen van de Bode oft Kamer-bevvaerder van de VVeeſ-kamer, omme de ſelve by hem gedaen ende geexploicteert, ofte ter executie geſtelt te vvorden, naer hare forme ende inhouden.

17. De citatien ende inſinuatien ſullē ſommierlick inhouden de namen van de geciteerde, de ſake vvaeromme de peynen, ende den dagh van de comparitie: ende de ſelve te vverck ge-

geleyt zijnde by den Kamer-bevvaerder van de VVeeſ-kamer, die daer achter aen ſtellen ſal ſyne relatie, ſullen gelevert vvorden in handen van den Secretaris, oft in de VVeeſ-kamer, ende ſal den Secretaris het Memoriael-boeck, ende 't gene dien dage aldaer te doen ſal zijn, aen den VVeeſ-meeſters exhiberen ofte verthoonen, om daer op gedaen te vvorden naer behooren.

18. Den geſvvoren Secretaris ſal voor al gehoudē vveſen, de uren van alle vergaderingen ende comparitien vvaer te nemen, ende hem tot den leſten toe aldaer te houden, eñ parthyen goede expeditie te doen, dat over hem geen klachten en vallen, op privatie ofte ſuſpentie van ſijn Officie.

19. Den geſvvoren Clercq ſal d'opſicht hebben met den Kamer-bevvaerder op den af-ſtervenden: Tot vvelcken eynde de Gracht-makers ofte Baer-dragers van de reſpectijve kercken van vveke tot vveke des Dijnſdaghs naer den middagh de klocke tvvee uren gehouden ſullen zijn by geſchrifte aen den voorſz. Clercq ofte Kamer-bevvaerder aen te brengen de afgeſtorven van de voor-leden vveke, op peyne van ſuſpentie voor d'eerſte mael, eñ privatie van haer Officie voor de tvveede mael. Ende indien de Weeſ-meeſters ofte den Secretaris aengedient vvort by den Borgemeeſter, ofte yemant van den Gerechte der voorſz. Stede, van eenige Boelen, ſterf-huyſen, ofte goeden, daer in eenige Weeſ-kinderen gerechtight zijn, ende daer inne de ſelve te kort gheſchiet, ofte niet behoorlick en vvorden geregeert, 't zy ofte daer van queſtie is gemoveert gevveeſt, hier voren aen den voorſz. Gerechte, ofte anders hen luy-

luyden daer van kenniſſe is gedaen, ſal den Secretaris hem daer op informeren, ende met Weeſ-meeſters communiceren, omme voor hen luyden t'ontbieden den Boel-houder, 't zy Vader ofte Moeder, ofte de Vooghden, oft naeſte Vrienden van de ſelve Weeſ-kinderen, ende procureren dat daer inne behoorlick vvorde voorſien, ten meeſten oirbair ende verſekertheyt van de Weeſ-kinderen.

20. Den Kamer-bevvaerder vvort oock gehouden den behoorlicken eedt te doen, van hem getrouvvelick te quijten in ſyn voorſz. ampt, ſulcx als hier naer volght: Dat ſvveer ick, dat ick Bode ofte Kamer-bevvaerder ſal vveſen van de VVeeſkamer der Stede van Dordrecht ende Vryheyt van dien: Alle Weten, Citatien, Inſinuatien ende andere tot mijnen dienſte ſtaende, alſt my by den Weeſ-meeſters bevolen ſal vvorden, getrouvvelickē ſal doen, de Weeſ-kamer vvaer nemen, als de Weeſ-meeſters vergaderen ſullen, den ſelven dienſtigh eñ reverentigh vveſen, ende daer van niet gaen, dan met conſent van de VVeeſ-meeſters: Alle relatien ende boodtſchappen rechtveerdelicken aen-brengen ende te kennen geven, denuncieren, ende den VVeeſ-meeſters aen brengen ſal de Sterf-huyſen die tot mijnder kenniſſe komen ſullen, mitſgaders oock die my kennelick ſullen vveſen: Dat ick ſal achtervolgen d'Articulen van de Ordonnantie van de VVeeſ-kamer, ende alles doen ſal, dat tot mijnen dienſte ſtaet in de voorſz Ordonnantie van de VVeeſ-kamer, ende voorts al dat een goet Kamer-bevvaerder, ofte Bode van de VVeeſ-kamer ſchuldigh is te doen.

21. Soo vvanneer yemant van de Borgers, ofte In-geſetenen der Stede voorſz. ende Vrydomme van dien, aflijvigh vvort, ende VVeeſ-kinderen, ofte andere die van haer ſinnen berooft, ofte anderſins niet machtigh zijn hare goederen te regeren, achter-laet: Sal de overblijvende Vader ofte Moeder komen voor de VVeeſ-kamer binnen vier vveken, naer dat de Vader ofte Moeder aflijvigh gevvorden is, met tvvee ofte drie van den Magen vander Dooden zijde, indien ſy die gekrijgen konnen; ende indien niet, ſullen alleen komen, ende begeren Vooghden te hebben voor de voorſz. VVeeſ-kinderen: vvelcke voorſz. tijt van vier vveken overſtreken zijnde, ende niet comparerende, ſal den ſelven overgebleven Vader ofte Moeder by den Kamer-bevvaerder deſer Kamere tegens eenē preçijſen dagh vverden gedaghvaert op een boete van drie ponden tot 40. grooten, ende boven de gedane inſinuatie komende te contumaceren, ſal in de voorſz boete van drie ponden vverden gecondemneert, ende paratelick geexecuteert. Ende voorts ſoo menige vveke als ſy over de vier vveken daer van in gebreke blijven, ſoo menige drie ponden ſullen ſy verbeuren, ende by merckelicke ongehoorſaemheyt ende verſmadeniſſe, op arbitrale correctie. Ende vvaert dat Vader ende Moeder beyde aflijvigh vvorden, ſoo ſullen dan de naeſte Magen van elcker zijde een ofte tvvee komen voor de Weeſ-meeſters binnen vier vveken, na dat de leſte, 't zy Vader ofte Moeder, aflijvigh gevvorden is, ende begeren Vooghden te hebben, elcx op de voorſz. boeten: Ten vvare, Vader ofte Moeder, ofte yemant

van

van de Familie van dien geſtorven vvare van de heete beſmettelicke Sieckte, in vvelcken gevalle ſy ſullen mogen volſtaen, binnen acht vveken 't ſelve te doene, op de voorſz. boete. Ende ſoo verre de VVeeſ-meeſters d'overgeblevene Vader daer toe nut ende bequaem bevinden, ſal de ſelve andere geprefereert mogen vvorden, tot diſcretie ende goet-dunckē vande VVeeſ-meeſters, mits ſtellende cautie als andere.

22. Maer en ſullen geene Vrouvven (alvvaert oock Moeder ofte Grootmoeder) eenige Vooghdye mogen hebben, toeſtaende niet-te-min, dat Moeder ofte Grootmoeder daer toe bequaem ofte gequalificeert zijnde, d'adminiſtratie ſullen mogen hebben (indien 't hen gelieft) van de goederen harer kinderen oft kints kinderen toekomende: 't vvelck ſy niet vermogen ſullen te doen, als met ſpeçiael goet-vinden, ende ordonnantie van de Heeren VVeeſ-meeſters, ende der kinderen Voogd, ofte Vrienden die Erfgenamen daer van ſouden zijn, ofte eenige ſucceſſie vervvachten, ende die oock met cautie, ende onder renunciate van 't beneficium *Senatus-conſulti Velleiani*, ende allen anderen beneficien van Rechten, den Vrouvven competerende.

23. Welcke voorſz. adminiſtratie van Vader, Moeder, ofte Groot-moeder, geduren ſal tot vveder-houvvelicke toe, ende langer niet. Ende gebeurdet, dat eenigh van hen vvederomme houvvelickte, ſonder van haer voorſz. adminiſtratie rekeninge, bevvijs, ende reliqua gedaen te hebben, ſoo ſullen de Weeſ-kinderen boven de goeden van den adminiſtrateur, die

naer rechten daer voor verbonden zijn, ende daer voor gehypotiqueert ende verbonden vvorden by deſen, haer achtervveſen mogen verhalen aen de goeden van den genen die ſulcke perſonen getrout ſal hebben, ende over ſulcx mogen concurreren mette voorgaende crediteurs geen ſpeciael hypoteecq, oft privilegie hebbende.

24. Soo vvie tot Vooghden ſullen gekoren vvorden ('t zy een, tvvee ofte meer, 't vvelck ſal ſtaen tot diſcretie van de Weeſ-meeſters) over eenige Weeſ-kinderen ofte andere perſonen, na deſe Ordonnantie in Vooghdye ſtaende, ſullen de ſelve Vooghdye metten eerſten moeten aenveerden; ſonder uyt de ſelve Vooghdſchap te mogen ſcheyden, ſonder vvettelick verlaten te zijn, op een boete van dry ponden, ende by merckelicke ongehoorſaemheyt, op arbitrale correctie: Ten vvare den ſelven hem vviſte naer rechte te ontſchuldigē: vvelcke onſchult, de genomineerde ofte geſtelde Vooghden binnen acht dagen naer 't ſelve tot haer kenniſſe ſal gekomen vveſen, gehouden vvorden te doene, ende daer op verklaringe van de Weeſ-meeſters ofte Gerechte te vervvachten die ſonder vertreck, de acht dagen omgekomen zijnde, geſchien ſal, ende ſal alſulcke verklaringe als dies aengaende by den Weeſ-meeſters ofte Wet-houders gedaen ſal vvorden, by proviſie ſtadt-houden, ende effect ſorteren, ende de geſtelde Vooghden de ſelve Vooghdye moeten aenvaerden ende bedienen, volgende de ſelve verklaringe; onvermindert ende ſonder prejuditie van hare appellatie ofte provocatie: ofte ſullen by-gebreke van dien,

dien, ende overmits d'onvvilligheyt van de ſelve Vooghden, die daer uyt ſcheyden, ende de Vooghdyſchap niet langer bedienen vvillen, andere in de plaetſe van hen luyden mogen vvorden geordonneert tot hare koſten ende pericule, tot dat anders by ons daer op ſal vveſen gediſponeert, ende de voorſz. verklaringe te niet gedaen, ofte gereformeert ſal vveſen: In vvelcken gevalle de VVeeſ-meeſters als dan een ander daer toe ſtellen ſullen.

25. Indien yemanden ſoo geſtorven vvare, dat daer geen Magen en vvaren te bekomen, ſoo ſullen de VVeeſ-meeſters ſenden haren geſvvoren Secretaris ofte Clercq, ten Sterf-huyſe: die in preſentie van de naeſte geburen, ofte van tvvee geloofvveerdige Poorters der voorſz. Stede, die by dē Weeſ-meeſters daer toe genomineert ſullen vvorden, by geſchrifte ſal ſtellen, alle 't gene hy bevinden ſal den Sterf-huyſe toe-behoorende: ende ſal daer een van de naeſte Bloedt-vrienden ſpecialick tot een particulieren opſiender, iſt noot, over-geſtelt vverden, buyten laſte ende koſten van de Weeſ-kinderen, ſoo vvel van baſtaerden, als van andere: ende na de gelegentheyt van de goeden, ſal een toeſiender oft Vooghd daer over geſtelt vvorden, ſoo vvel van baſtaerden als van andere, daer geen Magen en ſullen vveſen, omme 't ſelve goet ter VVeeſ-kamer gebracht, ende geregeert te vvorden, tot des VVeeſ-kints, ofte VVeeſ-kinderen meeſten oirbaer.

26. Tot allen tijde als yemant van den Vooghden ſterft, oft onbequaem vvort, ſullen de VVeeſ-meeſters ex officio,

(mits daer over roepende de naeſte Magen, indien eenige te gekrijgen zijn) andere in des ſelfs plaetſe ordonneren.

27. De Vooghd aengenomen ofte geordonneert zijnde, blijft gehouden voor ſyn adminiſtratie te ſtellen binnen der voorſz. Stede ofte Vryheyt van dien, goede ſuffiſante Borge oft cautie, ende die te paſſeren rechtelicken voor VVeeſ-meeſteren deſer Stede, de vvelcke te Boeck geſtelt, ende geregiſtreert ſal vvorden by den geſvvoren Secretaris: ende ſullen alle de Vooghden van VVeeſ-kinderen, ende diergelijcke perſonen moeten ſvveren in handen van de Weeſ-meeſters, ende de VVeeſ-kinderen in hare vooghdye ſtaende, hare goeden vvel ende getrouvvelicken te regeren, ende te gebruycken ten meeſten oirbaer ende profijt van de ſelve VVeeſ-kinderē: den ſtaet van de goeden van dien niet te openbaren, maer ſecreet te houden, totter tijt toe hem by de VVeeſ-meeſters geconſenteert ſal vvorden, ſulcx te mogen doen: Ende voorts alles te doen, dat een goet ende getrouvve Vooghd van een VVeeſ-kint behoort ende ſchuldigh is te doen.

28. Item, alle de gene die van VVeeſ-kinderen penningen onder haer hebben, ſullen gehouden zijn binnen den tijdt van ſes Maenden, naer dat ſy des gemaent ſullen zijn, de ſelve penningen vveder op te brengen: op peyne van hare gereetſte goeden by executie daer voren verkocht te vvorden voor goet gereet gelt, by den Bode van de VVeeſ-kamer ofte Kamer-bevvaerder der voorſz. Stede.

29. Item, als daer by Teſtamente van de Ouders, ofte eeni-

eenige andere Teſtateurs, 't zy Vrienden ofte Magen, die eenige VVeeſ-kinderen hare goeden in 't geheel ofte deel ſullen vvillen maken, ofte legateren, Vooghden zijn geordonneert, ende daer by expreſſelicken by de Ouders vvert gediſponeert ende gecaveert, dat d'adminiſtratie ende regeringe van hare VVeeſ-kinderen goeden ſoude blijven by de ſelve Vooghden, ſonder dat den Staet ofte Inventaris daer van overgelevert ofte gebracht ſoude vvorden ter VVeeſ-kamer: Soo ſullen in ſulcken gevalle de ſelve geordonneerde Vooghden, alleenlick gehouden vveſen binnen acht dagen naer d'inſinuatie daer toe gedaen, 't ſelve Teſtament ter VVeeſ-kamer te vertoonen: Omme ſoo veel dat aengaet, daer uyt notule oft extract in 't VVeeſboeck geſtelt te vvorden, omme by den VVeeſ-meeſters opſicht genomen te vvorden, ende de naeſte Vrienden van den VVeeſ-kinderen aen-geſproken, ende vermaent te vvorden, dat goede rekeninge jaerlicx gedaen, ende de goeden naer den uyterſten vville van de Ouders geregeert vvorden.

30. Item, als daer by Teſtamente van de Ouders Vooghden vverden geſtelt, ſonder nochtans expreſſe ſecluſie van de VVeeſ-kamere, ſulcx dat men genoeghſaem uyt den voorſz. Teſtamente kan afnemen, dat haer d'adminiſtratie ende regeringe der Weeſ-kinderen goederen ſpeçialick vvert bevolen ende toe-vertrout, ſoo ſullen de ſelve Teſtamentaire Vooghden die goeden regeren ende adminiſtreren, ſonder gehouden te zijn cautie te ſtellē voor hare adminiſtratie: Maer ſullen efter zijn ende blijven, geduyrende hare adminiſtratie contabel aen

de

de voorſz. VVeeſ-kamere, om haer rekeninge aen de Heeren VVeeſ-meeſters ten behoeve van de voorſz. VVeeſ-kinderen te doen. Ende ſullen mede de ſelve Teſtamentaire Vooghden, Executeurs, ofte Teſtamenteurs, by Teſtamente gheordonneert, ſchuldigh ende gehouden vveſen binnen acht dagen naer het overlijden, ende het Teſtament gekomen ſal zijn tot haerder kenniſſe, 't ſelve Teſtament te brengen op de Weeſ-kamer, ofte de VVeeſ-meeſters daer van de kenniſſe te doen hebben, ende binnen een Maent daer na de ſelve goeden by pertinenten Inventaris brengen op de VVeeſ-kamer, omme aldaer geregiſtreert, ende voorts daer inne gedaen te vverden ter ordonnantie ende goet-duncken van de VVeeſ-meeſters, op een boete van tvvaelf ponden tot 40. grooten te verbeuren, ende daeren-boven gehouden te vveſen in de ſchaden ende Intereſten by den kinderen daer door te lijden, tot diſcretie van de VVeeſmeeſters.

31. Ende ſoo verre de Teſtamentaire Vooghden, Teſtamenteurs ofte Executeurs, den laſt niet en vvilden aen-nemen oft hun dies ondervvinden, overmits ſy 't ſelve niet en hadden geaccepteert nochte daer inne geconſenteert, ſoo ſal alſulcken nochtans binnen den voorſz. tijdt van acht dagen gehouden vveſen te komen op de VVeeſ-kamer, en de VVeeſ-meeſteren vertoonen het Teſtament, ende vvat daer van is, ende verklaren de reden van ſyn vveygeringe ofte refuys; omme 't ſelve gehoort, voorts daer inne voorſien, ende geordonneert te vvorden naer behooren: Ende indien d'excuſatie van den Teſta-

men-

mentaire Vooghd, Executeur, ofte Teſtamenteur by den Weeſmeeſteren voor goet gekent ende aengenomen vvort, ſullen andere Vooghden by den VVeeſ-meeſters tottet vverck gecommitteert mogen vvorden, omme 't ſelve Teſtament by hen luyden geexecuteert, ofte anders daer inne gedaen te vvorden, by advijſe van de VVeeſ-meeſteren, ſoo bevonden ſal vvorden te behooren, ten meeſten oirbaer ende profijt van de kinderen ende onmondigen.

32. Den Boel-houder, Boel-houdſter, ende alle Vooghden reſpectijvelick, ſullen gehouden zijn eens 's Iaers van haer luyder handelinge, ontfangh ende adminiſtratie van de goeden, daer van ſy adminiſtratie ofte Vooghdye hebben, onvermaent, deughdelicke rekeninge ende bevvijs met goede ſpecificatie by geſchrifte te doen inde Weeſ-kamer, in preſentie van de Weeſmeeſteren, haren geſvvoren Secretaris, ende van de naeſte vrienden ofte Magen, indien eenige te vinden zijn: ende ſoo ſy des in gebreke blijven, ſullen daer toe vermaent vvorden by den Kamer-bevvaerder van de VVeeſ-kamer: ende indien ſy alſdan binnen den tijt haer luyder geprefigeert, niet en komen, ſullen verbeuren t'elcken dage die daer over paſſeren ſal, drie Ponden van 40. grooten, ende daer voren vvorden geexecuteert met verkoopinge van hare gereetſte goeden, ofte met inlegginge, ofte gijſelinge, ter plaetſe daer 't hem by den VVeeſmeeſters geordonneert ſal vvorden, ſonder middeler-tijdt te mogen uyt-gaen, ofte eenige neringe doen, ſoo lange tot dat alle 't gene voorſz. is volkomen ſal vveſen, op peyne t'elcken

dage van ſes Carolus guldens.

33. Den Adminiſtrateur van de Weeſ-kamer ſal voor ſyn ſalaris hebben den 40. penningh van ſijnen ontfangh van de inkomſten, ende van de hooft-ſomme van af-geloſte Renten, ende verkochte Huyſen, Landen, Erven, ofte andere inmeubele goederen, den 60. penningh: VVel-verſtaende dat de Penningen van de af-geloſte Capitalen t'ſynen pericule ſullen vverden beleyt, boven de cautie ende borgh-tochte by de Stadt tot verſekertheyt vande goederen der VVeeſ-kinderen geinterponeert: het vvelcke van de Vooghdyſchap, regieringe, ende adminiſtratie van particuliere Vooghden ſeer veel is verſchillende, ſoo in't regard van de koſten ter ſake van haer adminiſtratie, als mede ten aenſien van de mindere verſekertheyt, alſoo den particulieren Voogd ongelijck meerder voor ſyn ſalaris is genietende; ende des VVeeſ-kamers Adminiſtrateur alleenlick den 60. penningh van't Capitael, ende den 40. penningh van't inkomen: 't vvelck lange jaren ter voorſz. VVeeſkamere ſtaende een groot verſchil ſoude vveſen.

34. Voorts ſoo ſullen den over-gebleven Vader ofte Moeder, met den Vooghden die by den VVeeſ-meeſters geſet zijn, ofte ſullen vvorden, in groote Boelen daer meeſt al onroerende ende ſekere vaſte goederen bevonden vvorden, gehouden vveſen, terſtont, ofte binnen de ſes vveken naer het overlijden des af-geſtorven Vader oft Moeders, te maken goeden pertinenten Inventaris van alle de goeden vveſende in den ſelven Boel, roerende ende onroerende, Huyſen, Erven, Pachten, Ren-

Renten, Schepen, Gelt, Actien, inſchulden ende uytſchulden, Silver-vverck, Riemen, Ringen, Kleynodien, Kleederen, Linnen, VVollen ende alderhande Huyſraet, die ſy met haren Man oft VVijf gehadt, ende tot haer doot toe beſeten hebben, geen altoos uytgeſondert: ende daer uyt der kinderen portie ende gedeelte toeleggen, by partage, ſchiftinge ende deelinge. Ofte als ſy anders met dē overgeblevenen Vader ofte Moeder, naervolgende den ſelven Inventaris, ende daer op regard nemende, by advijs van de VVeeſ-meeſters, ſullen konnen ofte mogen accorderen, ende daer naer d'ſelve goeden by partage den kinderen aen-gedeelt, ofte anders by accoort als voren toe-gevonden, pertinentelicken ſtellen by geſchrifte, ende brengen 't ſelve op de VVeeſ-kamer, omme aldaer geregiſtreert te vvorden ſoo dat behoort: ende zijnder eenige verderffelicke goeden, die nutter tot gelt gemaeckt zijn, dan alſoo gebleven, die ſal men by rade der VVeeſ-meeſteren ende Kinderen, Magen, ofte naeſte Vrienden, te gelde maken, ende metten ſelven gelde ſal men betalen de ſchuldē die den Boel ſchuldigh is: ende vvat daer over blijft, 't zy Lant, Erve, Huyſinge ofte yet anders, dat ſullen de Vooghden by rade van de VVeeſ-meeſteren verkoopen oft verhueren, ende de penningen oft gelt beſteden, ende beleggen ten meeſten oirbaer, ende profijt van den ſelven kinderen, ſoo ſy bevinden ſullen te behooren: ende de Brieven, oft ander deughdelick beſcheyt daer van gemaeckt zijnde, met ſuffiſante Borgen ende hypoteecque, ter VVeeſ-kamere brengen: Op de breucke van dry

ponden, te verbeuren by den genen die in gebreke bevonden ſal vvorden, in eenige van de voorſz. poincten, of op peyne van ingeleyt ofte gegijſelt te vvorden als voren.

35. Maer Inboelen, als daer neringhe, in-ſchulden, uyt-ſchulden, ende veel roerende ende onſekere goeden blijven, daer ſal men alleen maken Staet, ende voorts procederen by uyt-koop, tot diſcretie van de Vooghden ende VVeeſ-meeſters, regard nemende op de perſoon van den langhſt-levenden, ende nature van de goeden met dieſer aenkleeft, ende ſullen alſdan de goeden oft ſommen van de uyt-koopen, ſoo groot ende kleyn, die den kinderen toe-geſchickt ende gevallen zijn, by den langhſt-levenden ende Vooghden voorſz. ter regiſter gebracht vvorden, binnen den tijde als voren: Ten vvare den Boel-houder ofte Boel-houdſter hen tot geen reden in den uyt-koop vvilde ſchicken. In vvelcken gevalle ſal den ſelven langſt-levenden gehouden vveſen, den Vooghden van de kinderen Inventaris te leveren, van alle de goeden (indien de Weeſ-meeſters ſulcx geraden dunckt) conſideratie nemende op de perſone van den langſt-levenden: omme daer naer met der kinderen goeden ſulcx gedaen te vvorden, als naer redenen ende goet-duncken van den Weeſ-meeſters dienen ſal: Op de voorſz. boete ende peyne van elck pont van inlegginge, by den genen die by den Bode van de VVeeſ-kamer daer toe vermaent zijnde, in gebreke bevonden ſal vvorden als voren.

36. Alle Meuble goeden, als Huyſraet, Kleederen, Iuvveelen, Cleynodien, ende allen anderen den Kinderen aenbeſtor-

beſtorven, aen-gedeelt, oft by vertichtinge toe-gevallen, ſullen in't openbaer op-geveylt ende verkocht vvordē, den meeſt daer voren biedende, ende dit ter preſentie van de Vrienden (indient hen belieft preſent te zijn:) Ten vvare de ſelve Vrienden ende Vooghden van den kinderen, by advijs van de Weeſmeeſters (om redene) daer inne anders te doen geradē dochte.

37. Item, de Vrienden ende Vooghden van de kinderen, met kenniſſe van Weeſ-meeſters en ſullen geen Weeſ-kinderen gelt ofte penningen op Renten ofte Intereſt uyt-geven, dan mits daer voor te ontfangen bezegelde brieven gepaſſeert voor Schepenen der voorſz. Stede, met tvvee ſuffiſante Borgen, die te ſamen, ende elck een voor al, met renunciatien van de beneficien den Borgen competerende, beloven, ende vaſt ſtaen ſullen, voor de betalinge van dien.

38. De gene ('t zy Vader ofte Moeder) die hare kinderen bevvijſen ſal een ſomme van penningen, ſal gehouden vveſen de ſelve penningen terſtont op de Weeſ-kamer te brengen, omme tot profijt van de ſelve kinderen beleyt te vvorden: ſonder dat de ſelve, 't zy Vader ofte Moeder, vermogen ſal eenige van de bevveſen penningen onder hem ofte haer te behouden, ten zy by ſpeçiael goedt-vinden van de Heeren Weeſ-meeſters: in vvelcken gevalle ſy mede gehouden ſullen vveſen daer voren te ſtellen goede ſuffiſante hypoteecq, ofte ten minſten ſulcke Borgen, die de VVeeſ-meeſters voor goet ende ſuffiſant ſullen kennen: Ende dit tot diſcretie van de VVeeſ-meeſters, ende der kinderen naeſte Vrienden ende Vooghden.

39. Sal mede den Adminiſtrateur van de VVeeſ-kamer gehouden zijn van alle de goederē onder ſyne adminiſtratie door laſt van de Heeren Weeſ-meeſteren beruſtende, den Intereſt van tvvee jaer tot tvvee jaer te verantvvoorden ende te maken tot een Capitael; met deſe diſtinctie nochtans, Te vveten, van Obligatien ende Rente-brieven, ſprekende op't gemeene Landt van Hollant ende VVeſt-Vrieſlant, van tvvee jaer tot tvvee jaer, als voren: maer van Landen, Huyſen ende Rente-brieven, ſprekende tot laſte van particuliere, als mede van de penningē alreede in kaſſe beruſtende, van drie jaer tot drie jaer.

40. Alle lichtingen van penningen onder d'adminiſtratie van onſe voorſz. Weeſ-kamere beruſtende, die eenige meerder-jarige, ofte ten Houvvelicken ſtate gekomen jonge-lieden, ſouden verſoecken te mogen lichten, ſullen geſchieden in preſentie ende ten overſtaen van de Heeren VVeeſ-meeſters.

41. Item, alle Inventariſſen eenige VVeeſ-kinderen ofte andere innocente, ende miſerabele perſonen de VVeeſ-kamere ſubject zijnde, concernerende, met alle de beſcheyden ende documenten daer toe behoorende ſullen ter VVeeſ-kamere vverden over-gelevert in preſentie ende ten overſtaen van de voorſz. Heeren VVeeſ-meeſteren als voren.

42. Alle Inventariſen (als daer anders by Teſtamente van de Ouders, als in't 30. Articule deſer Ordonnantie, niet is gediſponeert) ſullen geſterckt vvorden by Eede: Die geſtaeft ende ontfangen ſal vvorden by den VVeeſ-meeſters, die daer toe by deſen vvorden geauthoriſeert: Ten vvare de Vrienden ofte

Voogh-

Vooghden van de nagelatene kinderen, ſonder alſoodanigen Inventaris te leveren, met Vader ofte Moeder over-gebleven, met kenniſſe van de Weeſ-meeſters accordeerden, oft geraden dochte anders daer inne te doen: die daer van in dien gevalle voor den Weeſ-meeſteren expreſſe verklaringe gehouden ſullen zijn te doen, ende te laten teyckenen, in't Regiſter van de Weeſ-kamer, in't by-vveſen van de overgeblevene, al binnen den voorſz. tijt: Maer indien de Vrienden ofte Vooghden Inventaris verſochten te hebben, ſoo ſal den ſelven gelevert moeten vvorden: Ende indien men daer inne bevindt, eenige goeden verſvvegen te zijn, ſal 't ſelve verſvvegen goet, ſonder eenige contradictie, komen ende blijven tot voordeel ende profijt van de kinderen: Ten vvare den overgebleven ofte vertichter, by eede verklaren vvilde, niet vvillens ende vvetens de goeden verſvvegen te hebben.

43. Ende ſoo verre yemant hem vermeten oft ſeggen ſoude vvillen by den af-lijvigen geen goeden achter-gelaten, ende den Boel meer ten achteren, dan te voren te vveſen: Sal alſoodanige nochtans daer mede niet mogen volſtaen, noch van bevvijſinge vry zijn, voor ende al-eer hy Inventaris (in behoorlicker forme als voren) metten inſchulden ende uytſchuldē overgelevert ſal hebben, daer by 't ſelve alſoo te zijne, klaerlicken blijcken ſal mogen; ende dit al binnē den tijt voorſz. ten vvare dat de Vrienden van den aflijvigen, by conſent van de VVeeſmeeſters accordeerden ende te vreden vvaren, datter geen Inventaris gelevert en vvorde.

44. En-

44. Ende indien de Vrienden vvoonachtigh vvaren buyten der voorſz. Stede, ende Vryheyt van dien, ſoo ſal de Vertichter gehouden vveſen, 't ſelve den Weeſ-meeſterē aen te geven, ende verſoecken eenen redelicken bequamen tijdt, omme den ſelven te beſchrijven; Ende ſoo ſy niet en komen, ſal men de ſelve daer toe laten doen een rechtelicke vvete, by eenen geſvvoren Bode der voorſz. Stede, ofte van de plaetſe daer ſy vvoonachtigh zijn: Ende ſoo men geen en vveet te bekomen, ſal de vvete daer toe gedaen vvorden by Klock-geſlagh, ende den tijt daer toe geprefigeert omme gekomen zijnde, ſal voorts geprocedeert vvorden, tot behoorlicke ſchiftinge ende ſcheydinge; ofte ſullen de Weeſ-meeſters hier inne procederen ende doen, ſoo ſy in redene ende diſcretie ſullen bevinden te behooren. Doch indien notorie kennelick is, dat den Boedel van de overledene inſolvent is, ſullen de Heeren Weeſ-meeſters, van VVeten ende Klock-geſlagh te doen, ende andere koſten ende ordren hier voren gerequireert, gedechargeert zijn; ſoo dat het naer-komen ende naer-laten van de voorſz. Articulen ſal ſtaen tot diſcretie van de Heeren VVeeſ-meeſters: ende in cas van inſolventie ſullen de Heeren VVeeſ-meeſters doen teyckenen in't VVeeſ-boeck dat de Weeſ-kinderen ofte kint, ſonder goet is, als in andere Steden gebruyckt vvort.

45. Ende ſullen de VVeeſ-meeſteren, in Boelen daer voor de VVeeſ-kinderen niet ſoo veel inkomende en blijvet, daer mede ſy in koſt ende kleederen ſouden mogen onderhouden vvorden, daer inne doen, ſoo hen luyden beſt ende oirbaerlijckſt

lijckſt duncken ſal, ten meeſten profijte van de Weeſ-kinderen.

46. Indien Vader ofte Moeder, oft eenige van den Boelhouder ofte Boel-houdſter begeerden, ofte bereyt vvaren, binnen den tijt ende inder manieren voorſz. de nagelatene kinderen te bevvijſen, ende de Vrienden ofte Vooghden verſocht zijnde voor den VVeeſ-meeſteren te compareren, daer toe niet verſtaen en vvilden, ende ſonder eenighe redenen onvvilligh bevonden vvorden; ſoo ſal men den ſelven onvvilligen tot drie diverſche reyſen, t'elcken op eenen ſekeren prefixen dagh, by den Kamer-bevvaerder doen roepen, omme te aenhooren 't gene dies aengaende gedaen ſal vvorden: Ende de derde mael niet comparerende, ſullen de VVeeſ-meeſteren alſoodanigen bevvijs mogen ontfangen, ende ſal den bevvijſer alſdan daer mede volſtaen, ende van breucken vry zijn, ende ſullen de defaillanten geroepen zijnde, als voren, elcke reyſe verbeuren ſes ſtuyvers.

47. Als de kinderen van d'eene zijde ſullen zijn bevveſen, te vveten, als Vader bevvijs gedaen ſal hebben van 's Moeders erffeniſſe, ſoo ſal na des Vaders doot de oudtſte ende naeſte van des Vaders zijde, den kinderen voor Weeſ-meeſters bevvijs doen van 's Vaders erve: ende heeft de Moeder bevvijs gedaen van 's Vaders erve, ſoo ſal naer des Moeders doot, de oudtſte ende naeſte van 's moeders zijde, den kinderen bevvijs doen van 's moeders erve; ende dit al-binnen den voorſz. tijt, op de verbeurte van ſes Carolus guldens, ende even-vvel gehouden te blijven bevvijs te doen als voren.

48. Ende als het bevvijs den VVeeſ-kinderen gedaen ſal zijn, 't zy by Vader, Moeder, ofte naeſte Vrienden, ſoo ſullen alle de brieven ofte ſchult-kenniſſen, ende andere goeden bevveſen zijnde, terſtont op de VVeeſ-kamer gebracht vvorden, omme aldaer bevvaert te vvorden, alvvaert oock dat eenige andere part ende deel daer inne hadden.

49. Indien eenige van de VVeeſ-kinderen, tot hare jaren niet gekomen zijnde, ſtaende in't Weeſ-boeck, ofte niet, by Teſtament ofte inſtitutie van yemant Erfgenaem gemaeckt vvaren, alvvaert oock dat eenige andere (haer ſelfs Voogd zijnde) part ofte deel daer inne hadden; ſoo ſal nochtans den Boelhouder, oft die hem met den Boel is bemoeyende, gehouden vveſen, binnen ſes vveken naer des Teſtateurs overlijden, over te leveren in handen van de Weeſ-meeſters, in preſentie van de naeſte Vrienden oft Vooghden der voorſz. Kinderen, behoorlicken Inventaris van alle de goederen by den Teſtateur achter gelaten, omme dien achtervolgende, d'erffeniſſe, naer vermogen van den Teſtamente, te ſchiften, ſcheyden ende deelen, ende voorts alſulck part oft deel als den kinderē ſal competeren oft toegevallen zijn (alvvaer 't oock met andere gemeen) terſtont op de VVeeſ-kamer brengen als voren, op peyne van tvvaelf Carolus guldens.

50. Sullen inſgelijcx alle Legaten, Donatien, Giften ende voordeelen, ofte anderſins, hoe die genoemt mogen zijn, den Weeſ-kinderen by yemanden beſproken, gemaeckt ofte gelegateert, by den Erfgenamen oft Teſtamenteurs, indien daer eeni-

eenige zijn, op de VVeef-kamer te Boecke in handen van den VVeef meefteren gebracht vvorden, al binnen den tijt, ende op de verbeurte van tvvaelf guldens, als voren.

51. Ende foo vvie, 't zy Vader ofte Moeder, Vooghden, ende allen anderen hem onvvilligh maeckte, ende gebrekelick vvare te volkomen al 'tgene hier voren aen de bevvijfinge ende vertichtinge te doen, en aenbrenginge der Goeden-erffenifſe, Donatien ende Legaten dē kinderen gemaeckt, verklaert ftaet: fal men executeren mette peyne oft boete daer toe geftelt, ende daer naer met inlegginge ende gijfelinge als voorfz. is: ende fullen des niet-te-min de VVeef-meefteren terftont na d'expiratie van de fes vveken, mogen gaen ter vvoonftede van de ongehoorfamen, ende aldaer by haren Secretaris, in preſentie van de Vrienden van den overleden, ofte indien daer geen Vrienden en zijn, van de naefte gebueren, alle de goeden in den huyfe vveſende, doen inventariſeren, ende den ſelven onvvilligen voorts by eede doen verklaren of daer eenige andere goeden zijn, ofte ten tijde van de aflijvigheyt van den overleden gevveeft zijn, boven 't gene alfoo binnen den huyfe bevonden fal vvorden.

52. De VVeef-kinderen bevveſen zijnde met uyt-koop, fullen Vader ofte Moeder (in 't leven blijvende) fchuldigh vveſen, hare kinderen t'onderhouden in Koft ende Kleederen, mits genietende de vruchten van de bevveſen goederen, tot fulcke jaren toe, als met hen luyden, dies aengaende by VVeef-meefters ende de Vooghden ende Vrienden van de VVeef-kin-

deren verdragen sal zijn, hoe sober ende kleyn de vruchten oock vveſen mogen, sonder te mogen genieten eenige inkomste ofte profijten van den goeden, den kinderen by eenige dispositie Testamentair, gifte, donatie, oft anderſins aengekomē, ofte die hen noch aen komen sullen mogen van des Vaders ofte Moeders zijde, ofte van yemant anders: ten vvare de makinghe ofte gifte den kinderen alsoo gemaeckt, expresselijck sulcx verklaerde, ofte by den Weef-meesteren om redene anders verstaen soude mogen vvorden; daer inne alsdan tot discretie van Weef-meesteren, ende by advijse van den Vrienden ofte Vooghden van den kinderen gedaen, ofte metten Ouders veraccordeert sal vvorden. Ende soo verre de vruchten van 't bevvijs merckelijck meer bedragen, dan de penningen daerom de kinderen bequamelijck souden mogen onderhouden vvorden, soo sullen de Vrienden by advijse van de VVeef-meesteren den onderhoudt aengaende, met Vader ofte Moeder accorderen, soo naer redenen behooren sal.

53. Item, den tijt van 't onderhoudt in manieren als voren geexpireert zijnde, en sal Vader noch Moeder, bevvijs gedaen hebbende, daer van niet vry ofte ontlast zijn, voor eñ aleer sy by den VVeef-meesteren komen verklaren, ter presentie van den Vrienden, indien sy begeren daer tegenvvoordigh te zijn, dat sy begeeren van 't onderhout ontslagen te vveſen: daer inne alsdan by den Weef-meesteren gedaen sal vvordē na behooren.

54. Indien dat bevonden vvordt, dat de VVeef-kinderen niet onderhouden en vvorden, sulcx als geconditioneert is gevveest,

vveeſt, ofte den ſelven niet oirbaerlick en vvare langer te blijven daer ſy beſteedt ofte vvoonachtigh zijn, 't zy by d'Ouders, naeſte Vrienden, ofte andere perſonen, daer d'Erfgenamen toeſicht op nemen ſullen, ſoo ſal men tot allen tijde by advijſe van de VVeeſ-meeſteren den VVeeſ-kinderen van daer mogen nemen, mits betalende naer beloop des tijdts, ende elders oirbaerlijcken beſteden tot koſten van den genen die de ſelve aengenomen ofte ſchuldigh is te onderhouden. Ende indien de ſelve perſoon oft andere, eenige goederen onder hem hadde, dē ſelven Weeſ-kinderen toe komende, ſullen gehouden zijn d'ſelve goederen binnen een Maent daer na op te brengen: op de peyne van ſes Carolus guldens, te verbeuren by den genen die daer af in gebreken ſal vveſen, ende even-vvel gehouden vveſen de ſelve goederen over te leveren.

55. Item, de goeden toebehoorende eenige Weeſ-kinderen, ſullen gemeen blijven, tot dat yemant van de VVeeſ-kinderen ſelfs mondigh ſal zijn: 't en vvare dat anders by den Ouders gediſponeert vvare, ofte oock den VVeeſ-meeſters ende Vooghden, overmits ſonderlinge redenen, anders dochte goet te zijn: Ofte dat yemant van de VVeeſ-kinderen eenige merckelijcke ſchuldt buyten d'ander maeckte, ſober regiment hielde, ofte ter ſcholen ofte anderſins merckelijcke meer verteerde ende behoefde: alle 't vvelck de ſelve gehouden vvort alleen tot ſynen laſte te dragen.

56. Alle aenvvaſſen oft profijtē, 't zy by geluck van Coopmanſchap, ende anders, hoe 't ſelve genaemt magh vvorden,

devvelcke Vader ofte Moeder aenkomen ſullen mogen, naer den voorſz. geprefigeerden tijt, om bevvijs te doen, ſal ſoo vvel vveſen, ende komen tot profijt van de kinderen, als van Vader ofte Moeder, ſonder dat de kinderen eenige ſchade (die den Boel eenighſins na de ſelve tijt overkomen ſoude mogen) hebben oft lijden ſullen: Maer ſal de ſelve ſchade alleen gedragen ende geleden vvorden, by Vader ofte Moeder, die hem onvvilligh gemaeckt ſal hebben bevvijs te doen.

57. Inſgelijcx ſal oock de belaſtinge van Renten ofte anders, die by Vader oft Moeder voor date van de bevvijſinge in eenige manieren gedaen ſoude mogen vvorden, alleen komen tot laſte van des Ouders goeden, die alſulcke belaſtinge gedaen ſal hebben, ende der kinderen goet ſal altijt ſuyver ende onbeſvvaert blijven, ſonder dat Vader oft Moeder de conditie vande over-gebleven kinderen eenighſins beſvvaren, verkorten, ofte verquaden ſal mogen.

58. Item, en ſal van nu voorts aen niemant, 't zy Man oft Wijf, Weeſen ofte onmondige kinderen hebbende, hem mogen begeven tot vveder-houvvelicken, voor, ende al-eer de ſelve inder manieren als voren, bevveſen ofte metten Vrienden by accoort over-komen zijnde, de goeden der Weeſ-kinderen by alſulcken accoort toe-gevoeght, oft aen-bevveſen ter VVeeſ-kamer in 't Regiſter aen gebracht ſal hebben; op peyne (indien Man oft VVijf, door blijckelicke verſuymeniſſe, ter contrarien dede) van te verbeuren tvvee ponden Vlaems, ende indien binnen ſes vveken naer het her-houvvelicken, het bevvijs

vvijs als voren noch niet en vvorde gedaen, ſal verbeuren noch gelijcke tvvee ponden Vlaems; ende in kas van verder verſuym ofte vertreck, ſal teghen den ghebreckigen met gijſel-recht vvorden geprocedeert.

59. De VVeeſ-kinderen ſullen ſtaen, ende blijven onder de Vooghdye ende toeſicht van hare Vooghden, tot dat ſy vijf-ende-tvvintigh jaren out ſullen zijn: Ten vvare dat ſy tot Houvvelicken-ſtaet gekomen, oft by raet van Borgemeeſter, Weeſmeeſteren, ende vier ofte vijf van des ſelfs Magen ende naeſte Vrienden ofte Vooghden geemancipeert, ofte haer ſelfs meeſter ende vooghd gemaeckt, ende tot adminiſtratie ende bevvindt van haren goeden nut ende bequaem gekent ende verklaert vvorden.

60. Indien nochtans den Borgemeeſter, Weeſ-meeſteren, met de gemeyne Vrienden ende Magen, om deughdelicke redenen hen daer toe porrende, niet geraden en dochte alſulcke perſonen tot de voorſz. jaren gekomen, ofte oock gehouvvelickt zijnde uyt de Vooghdye te ſtellen, ſoo ſal men de ſelve onder Vooghdye laten, eñ uyt den Regiſter ofte Weeſ-boeck niet doen, oock hoe oudt ſy van jaren zijn.

61. Item, van gelijcken conditien, nature ende recht ſullen vveſen alle perſonen, 't zy Mans, Vrouvven, ende Geſellen, ofte Dochters, vveſende boven haer vijf-ende-tvvintigh jaren, die by kenniſſe van die van den Gerechte der voorſz. Stede, ende ten verſoecke van de Vrienden, ende anderſints, ter ſake van haer ongeſchickt ende ongeregelt leven, ende onnut-

onnuttelick doorſlaen, ofte door-brengen van hare goeden, geinterdiceert is d'adminiſtratie van de ſelve hare goeden, ende Stadts-kint gemaeckt zijn.

62. Ende ſoo langhe VVeeſ-kinderen ofte andere onder Vooghdye noch zijnde, met hare goedē in't Weeſ-boeck ſtaen, en ſullen ſy hare goeden niet mogen verkoopen, verſetten, beſvvaren, noch vervreemdē in eeniger manieren: Ten vvare den Weeſ-meeſteren mette Vrienden oft Vooghden ſulcx geraden dochte, ende expreſſelicken daer inne conſenteerden. Ende ſoo vvie met de voorſz. VVeeſ-kinderen, ofte andere perſonen onder Vooghdye ende in't Weeſ-boeck noch ſtaende, contraheerden, kochten, verkochten, leenden, ſpeelden ofte borghden, ofte andere ſchulden maeckten met Brieven ofte Obligatien, ofte ſonder dien buyten conſent van den Weeſ-meeſters ende Vooghden als voren, hooger dan tvvintigh ſtuyvers, de ſelve ſchuldt en ſal geen ſtadt grijpen, nochte van vveerden gehouden, noch recht daer over gedaen vvorden, oock hoe oudt van jaren ſy zijn, nochte als ſy ontſlegen ſullen vveſen uyt de Vooghdye ofte Weeſ-kamer: ende ſal daer-en-boven den genen die penningen ofte ander goedt alſulcke Perſonen leenden, borghden, ofte af-vvonnen met ſpelen, arbitralicken gecorrigeert vvorden.

63. Niemant ſal mogen betalinge doen aen de Weeſen, ofte den genen die onder Vooghdye ſtaen, van Schulden die men hem ſchuldigh mochte vveſen: op peyne van noch eens te moeten betalen aen de Vooghd ofte Curateur, niet tegenſtaende

ſtaende hy daer af hadde Schepene quitantie. Aen vvelcke tvveede betalinge hy niet-te-min ſal mogen korten ofte inhouden, ſoo vele als de Weeſen door d'eerſte betalinge gelocupleteert oft rijcker gevvorden zijn.

64. Ende ſoo vvanneer eenigh VVeeſ-kint buyten 's lants gevveeſt is, ſeſthien jaren continueel aen malkanderen, ſonder te vveten of 't ſelve kint ofte perſone noch in levende lijve is, ſullen de naeſte Vrienden die hen vermeten Erfgenamen te vveſen by rade ende conſent van den VVeeſ-meeſters doen vereyſchen, ter plaetſe ofte plecken daer de ſelve perſone laetſtmael vvoonachtigh gevveeſt is. Ende indien men bevindt de ſelve overleden te vveſen, ofte men niet en kan bevinden vvaer de ſelve bevaren is: Soo ſal men de voorſz. Vrienden ende Erfgenamen, mits daer van docerende by Certificatien oft Getuygen, mogen conſenteren des ſelvigen uytlandigen Perſoons goeden te mogen deelen: mits eerſt ſtellende daer voren ſuffiſante Borghe, ende Verſekertheydt daer den VVeeſ-meeſters aen genoegen ſal, elcx voor ſoo veel dat behoort, omme te reſtitueren, indien 't VVeeſ-kint, ofte ſijn vvettige Erfgenamen vveder te lande quamen, 't gene ſy luyden op gebeurt ende ontfangen ſullen hebben, met de Intereſten, Renten, Pachten, Huyren, ofte Vruchten van dien.

65. Item, ſoo vvie eenige VVeeſen ofte VVeeſ-kinderen betrecke in houvvelicke, daer de ſelve ſchade ofte achter-deel inne gelegen vvare, ofte den Vrienden oft Vooghden daer van klachtigh vielen, ſal ſtaen tot correctie van Schepenen, naer

gelegentheyt vander ſaken, ende ſal 't ſelve kint alſoo gehouvvelickt zijnde, tot goet-duncken van de Weeſ-meeſters moeten blijven ſtaen onder de Vooghdye van de VVeeſ-kamer, ſonder eenige handelinge van ſyn goederen te mogen hebben.

66. Ende aengaende den Weeſ-kinderen, ende adminiſtratie, ende regeringe van hare goederen, voor date van deſer Ordonnantie, ſullen de Weeſ-meeſters ontfangen ter VVeeſkamere, de goederen van de VVeeſ-kinderen, daer van de Vrienden oft de Vooghden ſulcx ſullen verſoecken: ende ſullen den Borgemeeſter ende Gerechte der voorſz. Stede van Dordrecht, opſicht ende ſcherp regard nemen op alle ſaken die haer luyder gemoveert vvorden, 't zy dan queſtie van Vooghdye van Weeſ-kinderen goeden, van hare onderhoudinge, van Commiſſariſen op de rekeninge te hebben, ofte andere. Ende naer ſy luyden de geſtelteniſſe der ſaken ende perſonen bevinden, ſullen daer naer de ſake zeynden ter Weeſ-kamer, ende den VVeeſ-meeſters ordonneren ende auctoriſeren vvat hen luyden goet duncken ſal inder ſake gedaen te vvorden.

67. Alle VVeeſ-kinderen ſchulden die te Boecke ofte Regiſter verleden zijn, ofte ſullen vvorden, mitſgaders alle 't gene voor erffeniſſe by Vader ofte Moeder, oft by andere bevveſen, ofte tot voordeel van den kinderen over-gebracht ſal vvorden, ſal men mogen innen met parate executie, tegens den genē die de ſchult bekent ofte 't voorſz. bevvijs gedaen ſal hebben, in allen ſchijn oft voor Schepenen gepaſſeert, verleden, eñ vonniſſe ende condemnatie daer over gegaen ende geſtreckt vvare.

68. Inſge-

68. Insgelijcx alle over-komsten, accoorden, beloften, borgh-tochten, mitsgaders alle andere actien, die in eenige saken der VVeesʃ-kinderen ofte andere, vviens goederen op de VVeesʃ-kamer berustende zijn, voor V.Veesʃ-meesters gepasseert sullen vvorden, sullen van gelijcke kracht ende vigeur zijn als voren.

69. Item, alle Brieven VVeesʃ-kinderen toebehoorende, ende in den VVeesʃ-boecke staende, die in macht ende vigeur vvaren als de VVeesʃ-kinderen daer aen quamen, die en sullen in geender vvijse verjaren, verouden, ofte vergaen, nochte gepresʃcribeert mogen vvorden, soo lange als de selve personen ende hare goedē onder vooghdye ende in't VVeesʃ-boeck staen.

70. Men sal geen proçessen instituëren, ofte questien van VVeesʃ-kinderen goeden voor recht betrecken mogen, dan by voorgaende advijs ende consent van den Borgemeester ende VVeesʃ-meesteren, op de verbeurte die anders doet, de kosten ende schaden die daer uyt souden komen, selfs te gelden tot haren lasten, sonder de VVeesʃ-kinderen te mogen in rekeninge brengen, hen korten, ofte namaels mogen imputeren.

71. Soo vvie eenige VVeesen, ofte andere personen te Boeck in de VVeesʃ-kamer staende, vvil beklagen van kostgelt, oft andere schulden, die sal gehouden vveʃen, 't selve eerst te doen voor de VVeesʃ-meesters der voorsz. Stede: op de peyne van ses stuyvers, ende nulliteyt van de proceduren.

72. Men sal mede in saken den VVeesʃ-kinderen aengaende geen dinghtalen mogen houden, ende de sake bedingen,

anders als met voorgaende ordonnantie ende goet-vinden van de Heeren VVeeſ-meeſters : in vvelcken gevalle mede alle de queſtien ende geſchillen voor de voorſz. VVeeſ-meeſteren tuſſchen partyen in ſaken de voorſz. VVeeſ-kinderen, ofte andere perſonen in Vooghdye ſtaende, ofte hare goederen concernerende, ſullen beleyt ende getermineert vverden ſommarie ende *de plano*, ſonder geſchrift, ofte anderſints.

73. Inſgelijcx die hem vvil vermeten, eenigh feyt voor Weeſ meeſteren te proberen, in ſaken den Weeſ-kinderen ende gelijcke Perſonen aengaende, ſullen de Getuygen binnen den tijt van veerthien dagen daer naer, ten langhſten moeten beleydt vvorden, voor den Weeſ-meeſteren, die den ſelven eedt ſullen ſtaven ende afnemen, daer toe ſy geauctoriſeert vvorden by deſen. Ende indien den producent deficieert in ſijn preuven, ende ſijn vermeten niet genoeghſaem en bevvijſt, ſal verbeuren voor een peyne de ſomme van dry ponden van veertigh grooten.

74. Item, ſoo vvie in eenige ſaken by den Weeſ-meeſteren ontboden vvort, omme by hen luyden op de Weeſ-kamer te komen, ſal gehouden vveſen te compareren ten geprefigeerden daghe ende ure: op de verbeurte van ſes ſtuyvers, voor de eerſte reyſe, voor de tvveede reyſe tvvaelf ſtuyvers, ende voor de derde reyſe achthien ſtuyvers, ende daer-en-boven op arbitrale correctie van Schepenen.

75. Alle de voorſz. boeten ſullen met parate executie geexecuteert vvorden, by den Bode ofte Kamer-bevvaerder van

de

de Weef-kamer, met aſſiſtentie van een Stadts-bode, nemende daer van haer behoorlick ſalaris van den geexecuteerden. Ende ſullen alle de voorſz. boeten geappliceert vvorden, een derde part tot profijte van den Officier; die gehouden vvort den Kamer-bevvaerder t'aſſiſteren (indien 't noot zy) een derde part tot behoeve der Stede van Dordrecht, ende een derden deel tot profijte van den Weef-meeſteren met den geſvvoren Secretaris van de VVeef-kamer, hooft voor hooft.

76. Ende belangende de pont-gelden by alle oude Ordonnantien van Weef-kameren de Heeren VVeef-meeſteren ende haren Secretaris toe-gevoeght, ſullen efter tot ontlaſtinge van de goederen der VVeef-kinderen in't regart van de voornoemde Heeren VVeef-meeſteren voor de eene helft t'eenemael komẽ te ceſſeren, als mede ter ſake van 't ſalaris de voorſz. Heeren Weef-meeſteren uyt krachte van de voorſz. oude Ordonnantie over 't hooren ende ſluyten van de rekeninge competerende, mitſgaders 't gene de Stadt tot vervallinge van de onkoſtẽ van de VVeef-kamere uyt de ſelve rekeninge heeft genoten: ſonder dat voortaen de voornoemde Heeren VVeef-meeſteren yet ter vverelt tot laſte vande VVeef-kinderen ſullen mogen genieten, boven haer tractement haer by de Stadt toegevoeght: Alleenlick behoudens den Secretaris ſyn gevvoonlick ſalaris hem by deſe eñ alle oude Ordonnantien van VVeef-kameren vergunt, alles breeder ende meerder blijckende by het volgende Artijckel deſer Ordonnantie.

77. Ende ſullen voorts dẽ geſvvoren Secretaris eñ Clercq

haer hebben te genoegen met ſoodanigen tractement, als haer by de Stadt reſpectivelick ſal vverden toe-geleyt: Ende dat voorts den voorſz. Secretaris hem ſal hebben te reguleren in't regart van ſijn deſpechen ende expeditien; volgens den Lijſte by mijne E. E. Heeren van den Oudt-rade deſer Stede daer van gemaeckt ende gearreſteert, ſonder yetvves meer te mogen eyſchen als in den ſelven Lijſte uyt-gedruckt ſal ſtaen, hangende den voorſz. Lijſte ter Weeſ-kamere, omme by yder tot ſijn genoegen ende contentemente geſien ende geleſen te konnen vverden: ſonder dat den Klercq tot laſte van den Weeſ-kinderen yetvves ſal mogen genieten, anders als dē derden penninck van 't gene den Secretaris hem ſal geven ofte laten ſchrijven, regiſtreren ende opmaken, als anderſints.

78. De Procureurs ende Notariſſen vvert vvel expreſſelick geinterdiceert over eenige vertichtinge ofte boel-ſcheydinge te ſtaen, aengaende VVeeſ-kinderen deſe VVeeſ-kamere ſubject zijnde, nochte oock eenige vertichtinge ofte boel-ſcheydinge, ofte eenige andere acte de ſelve Weeſ-kinderen concernerende inne te ſtellen, veel min eenige Teſtateuren in eeniger manieren, met eenige redenen te diſponeren, ofte perſuaderen, deſe Kamere te excluderen, ofte uyt te ſluyten, ofte yetvves tot prejuditie van deſe Ordonnantie te doen, op peyne van te verbeuren voor de eerſte reyſe vijftigh ponden tot 40. grooten 't pont, 't appliceren voor de eene helft ten behoeve van den Officier, ende voor d'ander helft tot profijte van den Huyſarmen binnen deſer Stede, ende voor de tvveede reyſe op de pey-

peyne van ſuſpenſie, ende voor de derde reyſe privatie van haer officie, ofte anderſints naer gelegentheyt van ſaken.

79. Ende indien namaels op deſe Ordonnantie eenighe ſvvarigheyt gemaeckt, ofte duyſterheyt inne bevonden mochte vvorden: Soo reſerveren ende behouden vvy aen ons d'interpretatie, ampliatie ende moderatie van dien.

Boedel-Eedt.

Dat ſvvere ick, dat in den tegenvvoordigen Inventaris begrepen ende geſpecificeert zijn, alle de Goederen, roerende ende onroerende, in ende uytſchulden, geene altoos uytgeſondert, by N. mijn overleden N. metter doot geruymt ende nagelaten, ende ſulcx als ſy de ſelfde in't leſte van haren levenden lijve met my gemeen beſeten heeft, ſonder dat ick eenige der ſelver goederen verſvvegen, verſteken, ofte achter gehouden hebbe, ofte ter quader trouvve vveerloos gevvorden ben, in eeniger manieren: Ende belove daer en boven, indien eenige andere goederen namaels tot mijne kenniſſe mochten komen die tot deſen boedel mochten behooren, 't zy in bate ofte ſchade, dat ick alle die ſelfde getrouvvelicken ſal aenbrengen ende openbaren, omme op den tegenvvoordigen Inventaris verhooght te mogen vverden: Soo vvaerlick moet my God Almachtigh helpen.

Weeſ-

VVeef-meesters, gekosen op S^t. Thomas avont;

1591.

Cornelis Frans Wittensz. *Borgemeester.*
Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipsz.
Adriaen van Teresteyn, Iobsz.
Adriaen, *heeren* Jansz.

1592.

Cornelis Frans Wittensz.
Adriaen, *heeren* Jansz.
Cornelis Moelen, Adriaensz.
Cornelis de Vries, Willemsz.

1593.

Cornelis Moelen, Adriaensz.
Cornelis de Vries, Willemsz.
Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipsz.
Adriaen van Teresteyn, Jobsz.

1594.

Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipsz.
Adriaen van Teresteyn, Jobsz.
Willem de Jonge, Willemsz. *Borgemeester.*
Govert van Beaumont, Jansz.

1595.

Willem de Jonge, Willemsz.
Govert van Beaumont, Jansz.
Adriaen Corneliſſz. *Thresorier.*
Johan Brouwer, Arentsz.

1596.

Adriaen Corneliſſz. *Thresorier.*
Johan Brouwer, Arentsz.
Cornelis Moelen, Adriaensz.
Adriaen, *heeren* Jansz.

1597.

Adriaen, *heeren* Jansz.
Cornelis Moelen, Adriaensz.
Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipsz.
Cornelis de Vries, Willemsz.

1598.

Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipsz.
Cornelis de Vries, Willemsz.
Adriaen van Teresteyn, Jobsz.
Jacob Frans Wittensz.

1599.

Adriaen van Teresteyn, Jobsz.
Iacob Frans Wittensz.
Nicolaes Iansz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.

1600.

Nicolaes Iansz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Cornelis Frans Wittensz. *Borgemeester*
Willem de Ionge, Willemsz. *Out-Borgemeester. Ende vermits sijn vertreck in den Hage is in des selfs plaetse gesurrogeert* Adriaen Corneliſſz. *Oudt-Thresorier.*

1601.

Cornelis Frans Wittensz.
Adriaen Corneliſſz. *Oudt-Thresorier.*
Cornelis Moelen, Adriaensz.
Cornelis de Vries, Willemsz.

1602.

Cornelis Moelen, Adriaensz.
Cornelis de Vries, Willemsz.
Adriaen van Teresteyn, Iobsz.
Iacob Frans Wittensz. *Thresorier.*

1603.

Adriaen van Teresteyn, Iobsz. *overleden in Februario 1604. ende in des selfs plaetse gesurrogeert* Goris Maertensz.
Iacob Frans Wittensz. *Oudt-Thresorier.*
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Mr. Pouwels van Asperen, Matthijſſz.

1604.

Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Mr. Pouwels van Asperen, Matthijſſz.
Willem van Beveren *Borgemeester, ende vermits 't vertreck van de voorsz. Borgemeester in den Hage, is gesurrogeert in sijn plaetse* Goris Maertensz. *Thresorier.*
Jacob van Diemen, Corneliſſz.

1605.

Goris Maertensz. *Thresorier.*
Iacob van Diemen, Corneliſſz. *Is overleden den 2. April 1606. ende in des selfs plaetse gesurrogeert* Huygh Repelaer, Thoniſſz.
Cornelis Moelen, Adriaensz.

Matthijs

Matthijs van Aſperen, Gerritſz.

1606.

Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Matthijs van Aſperen, Gerritſz.
Adriaen Ianſz. *Oudt-Borgemeeſter.*
Arent Dammert, Arentſz.

1607.

Adriaen Ianſz.
Arent Dammert, Arentſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Mr. Pouwels van Aſperen, Matthijſſz.

1608.

Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Mr. Pouwels van Aſperen.
Goris Maertenſz. *Oudt-Threſorier.*
Cornelis Back, Iacobſz.

1609.

Goris Maertenſz.
Cornelis Back, Iacobſz.
Huygh Repelaer, Thoniſſz.
Mr. Bartholomeeus van Segwaert.

1610.

Willem van Beveren, *Oudt-Borgemeeſter.*
Iacob Frans Wittenſz.
Huygh Repelaer, Thoniſſz.
Mr. Bartholomeeus van Segwaert.

1611.

Willem van Beveren.
Iacob Frans Wittenſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Arent Dammert, Arentſz.

1612.

Adriaen Ianſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Arent Dammert, Arentſz.
Cornelis Back, Iacobſz.

1613.

Adriaen Ianſz. *Sterf, ende quam in ſijn plaets*
Cornelis Frans Wittenſz.
Cornelis Back, Iacobſz.
Goris Maertenſz.
Mr. Bartholomeeus van Segwaert.

1614.

Goris Maertenſz. *Sterf den 10. Maert 1615. en den 12. Mey is in des ſelfs plaetſche geſurrogeert*
Huygh Repelaer.
Mr. Bartholomeeus van Segwaert.
Iacob Frans Wittenſz.
Cornelis van Tereſteyn, Adriaenſz.

1615.

Iacob Frans Wittenſz.
Cornelis van Tereſteyn, Adriaenſz. *Threſorier van de Reparatie.*
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Arent Dammert, Arentſz. *Sterf den 23. Iunij 1616. ende den 4. Iulij is in ſijn plaetſe geſurrogeert* Pompeius de Roevre.

1616.

Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Cornelis Back, Iacobſz.
Pompeius de Roevre.
Thomas van den Honert, Pieterſz.

1617.

Cornelis Back, Iacobſz.
Mr. Bartholomeeus van Segwaert.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Mr. Coenraet Ruyſch.

1618.

Cornelis Back, Jacobſz.
Mr. Bartholomeeus van Segwaert.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Mr. Coenraet Ruyſch.

1619.

Jacob Frans Wittenſz.
Huygh Repelaer.
Mr. Bartholomeeus van Segwaert.
Mr. Coenraet Ruyſch.

1620.

Jacob Frans Wittenſz.
Huygh Repelaer.
Pompeius de Roevre.
Cornelis van Beveren.

1621.

Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Cornelis van Tereſteyn, Adriaenſz.
Cornelis van Beveren.
Mr. Michiel van Crayeſteyn, *gekoſen in plaetſe van de Heere Schout* Pompeius de Roevre.

1622.
Cornelis van Tereſteyn, Adriaenſz.
Adriaen Repelaer, Thoniſſz.
Cornelis Back, Iacobſz.
Thomas van den Honert, Pieterſz.

1623.
Cornelis Back, Jacobſz.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Mr. Coenraet Ruyſch.
Mr. Herman Halling.

1624.
Mr. Coenraet Ruyſch.
Mr. Michiel van Crayeſteyn.
Mr. Herman Hallingh.
Pieter Brantwijck, Aertſz. *heere van Blocklant.*

1625.
Cornelis van Beveren, *heeren* Iacobſz.
Mr. Michiel van Crayeſteyn.
d'Heer van Blocklant.
Mr. Iacob de With.

1626.
Cornelis Back, Iacobſz. *Threſorier.*
Cornelis van Beveren, *heeren* Jacobſz.
Mr. Jacob de With, *heeren* Corneliſſz.
Mr. Dingeman de Vries.

1627.
Cornelis Back, Jacobſz.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Mr. Dingeman de Vries.
Iacob van de Corput.

1628.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Mr. Michiel van Crayeſteyn.
d'Heer van Blocklandt.
Iacob van de Corput.

1629.
Simon van Beaumont, *Borgemæſter.*
Cornelis van Tereſteyn, *Out-Borgemeeſter.*
Mr. Michiel van Crayeſteyn.
d'Heer van Blocklandt.

1630.
Simon van Beaumont.
Cornelis van Tereſteyn.
Mr. Dingeman de Vries.
Roelof Francken.

1631.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Mr. Dingeman de Vries.
Roelof Francken.
Melchior van den Brouck.

1632.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Mr. Herman Hallingh.
Mr. Jacob de With.
Melchior van den Brouck. *Sterf, ende quam in ſijn plaets den Threſorier* Nicolay.

1633.
Simon van Beaumont.
Mr. Herman Hallingh.
d'Heer van Blocklandt.
Mr. Jacob de With.

1634.
Simon van Beaumont.
d'Heer van Blocklandt.
Mr. Dingeman de Vries.
Philips van Beverwijck.

1635.
Cornelis van Tereſteyn, Adriaenſz.
Mr. Dingeman de Vries.
Cornelis Nicolay, *Threſorier.*
Philips van Beverwijck.

1636.
Cornelis van Tereſteyn, Adriaenſz.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
Cornelis Nicolay.
Johan Berck, *Threſorier.*

1637.
Thomas van den Honert, Pieterſz.
d'Heer van Blocklandt.
Iohan Berck.
Dr. Johan van Beverwijck.

1638.
d'Heer van Strevelſhoeck.
d'Heer van Blocklandt.
Mr. Dingeman de Vries.
Dr. Johan van Beverwijck.

d'Heer

1639.
d'Heer van Barendrecht.
Mr. Dingeman de Vries.
Jacob van de Corput.
Dirck Dammert.

1640.
d'Heer van Barendrecht.
Jacob van de Corput.
Anthony Repelaer.
Michiel Feltrum.

Het 11. Capittel.

Van de groote Schole, ende Bibliotheke.

IN't laetſt voorgaende Capittel hebben vvy vvijdt-loopigh aengevveſen, hoe ende door vvie des Stadts ſaken, beſtiert zijn. Datter van de Verſtanden oock een Republijck is onder de Menſchen, hebben VVijſe luyden eertijdts door hare ſchriften getuyght, achter latende voor de nakomelingen de vvercken van hare ſonderlinge Geleertheyt, vvaer door haren naem altijt zoude blijven, ende andere tot de VVijſheyt ende Geleertheyt mochten opgevveckt vverden. Gelijck de redelijcke Ziele der Menſchen verre overtreft de onredelijcke der Menſchen, ſoo doet oock de Ziele van de geleerde ende verſtandige de gene, die van het ſlecht, ende bot eynde af-geſneden zijn. Ende gelijck de Son de vverelt verlicht, ende oprijſende, de duyſterheyt van de nacht, door ſijne klaer-ſchijnende ſtralen, vvech neemt, ſoo doet oock in de kleyne vverelt, te vveten, ons Lichaem, de Geleertheyt, de duyſterheyt van ons verſtant verlichtende; daerom vvel te recht, van den geleerden Iode *Philo*, het Licht der Ziele genoemt. VVy ſien dat de Lichamen van de ſterffelicke Menſchen vergaen: maer

de Ziele is eeuvvigh ; haer geluck vveerdigh, indien ſy met Geleertheyt ende Deught verçiert vvert. Voorvvaer nae dat men vverck gemaeckt heeft van de Boecken, ſoo is in vveerde gekomen al het gene niet ſterven en konde: doen hebben de Scholen, ende haer ſuſters de Bibliotheken haren oirſpronck genomen. De Boecken zijn eertijts in de Scholen begonnen, tegenvvoordigh zijn de Scholen, om dat de Boecken aldaer geleert zouden vverden, ende dan rekenen vvy datter een volkomen hooge Schole is, als ſy met eenen door een treffelicke Bibliotheeck vermaert vvert. De Steden zijn eertijts gebouvvt, op dat de Menſchen niet verſtroyt, maer onderlingen in vrede met malkanderen zouden leven: maer op dat de ſelvige met VVijſheyt zouden bekleet vverden, zijn de Scholen ingeſtelt, in't Griecx vvel alſoo genoemt van σχολὴ, dat is, ledigheyt, maer die de ſvvaerſte vvercken onſes verſtants leeren in't vverck ſtellen, vvaer toe men hem, alle beuſelingen aen een zijde ſtellende, moet verlegen.

——*Graio* Schola *nomine dicta eſt*,
Iuſta laboriferis tribuantur ut otia Muſis.

De Magiſtraet der ſtadt Dordrecht altijt in alle treffelickheyt uytgemuyt hebbende, ende vvel bevvuſt zijnde, hoe vele datter in't vvelvaren van hare Borgery gelegen vvas aen de Geleertheyt, heeft na de veranderinge van Regeringe, eñ Religie, om in geen duyſterheyt te vervallen, ende den tegenvvoordigen ſtaet door de Geleertheyt te onderſtutten, in't jaer 1579. van het Grau-ſuſteren klooſter een groote Schole opgerecht, al-

alvvaer de Ionckheyt de Latijnſche ende Griecſche talen, als oock de beginſelen van de Philoſophie zoude leeren. Hier heeft eertijts de hoogh-geleerde *Franciſcus Nanſius*, zijnde uyt Vlaenderen gevlucht, daer hy Raetſ-heer van't Vrye vvas, de Griecſche letteren, als Profeſſor geleert, ende na hem *Adrianus Marcellus*, Doctor in de Medicine: zijn mede aldaer leſſen gedaen in de Philoſophie met gedruckte *Theſes* door dē E. *Johannes Polyander*, doen Predicant, ende tegenvvoordigh Doctor, ende eerſte Profeſſor der Godheyt in de hooge Schole tot Leyden. Dan de meeſte luyſter heeft de Dordrechtſche Schole getrocken uyt den naem, ende faem van den onuytſprekelicken hoogh-geleerden Mr. *Gerardus Voſſius*, die inde ſelvige oock, ende met hem den vvijdt-vermaerden *Erycius Puteanus* te voren de fondamenten geleyt hadden van hare Geleertheyt, vvaer over nu de geheele vverelt door vervvondert is. Zoude vvel gevolght zijn gevveeſt door ſijnen diſcipel *Antonius Æmylius*, indien hy niet, gelijck oock ſijn vvel-gemelte meeſter, tot hooger van de nature geboren, ende door neerſtigheyt opgedreven zijnde, alte raſch de Schole hadde verlaten. Van den tijt af dat ſy op-gerecht is, bevinde ick dat Scholarchen, ofte Opſienders der Schole gevveeſt zijn, de volgende:

VVt de Magiſtraet.

Jacob Muys van Holy, *Schout, ende Baillieu van Zuyt-Hollant.*
Mr. Joos de Menin, *Raedt-Penſionaris.*
Jacob Frans Wittenſz. *Schepen.*
Heer Johan Berck, *Ridder, Raedt-Penſionaris.*
Dr. Adriaen van Blyenborgh, *Schout.*
Heer Huygo Muys van Holy, *Ridder, Schout, ende Baillieu van Stryen.*
Dr. Arent Muys van Holy, *Baillieu van Zuyt-Hollandt.*
Heer Adriaen van Blyenborgh, *Ridder, Heere van Naeltwijck, Schout.*
Heer Cornelis van Beveren, *Ridder, Heere van Strevelſhoeck, Weſt-Yſelmonde, &c. Borgemeeſter.*

Mr. Jacob de With, *Borgemeester.*
Mr. Dingeman de Vries, *Schepen.*
Heer Jacob Cats, *Ridder, Raedt-Pensionaris.*
Dr. Johan van Beverwijck, *Schepen.*
Dr. Cornelis van Someren, *Schepen.*
Mr. Matthijs Berck, *Raedt-Pensionaris.*

VVt de Kercken-dienaren.

Hieremias Bastingius, *Doctor in de Godtheyt.*
Henrick van de Corput.
Johannes Becius.
Johannes Polyander.
Balthazar Lydius.
Goswinus à Buytendijck.

Te voren plachten de Priesters de Kinderen Latijn te leeren, gelijck noch vele oude luyden heught. Bevinde dat al in dē jare 1403. met Klock-slagh verkondight is, *Dat men geen Scholen houden en sal van Knechten binnen die groote Parochye, dan ter grooter Schole, ende dat niemant geen Scholieren aen en neme vander grooter Parochye, dan by des Rectoers gemoede vander grooter Schole, op drie pont, sonder verdragh.*

Na eenige jaren is tot gerief van de geleerde Borgery, ende de toenemende Ionckheyt, door de Geleertheyt-lievende Magistraet opgerecht een Bibliotheke, van boecken in alderhande talen, konsten, ende vvetenschappen rijckelick versien. Het is onmogelick, dat elck in't bysonder alle Boecken kan hebben, ende daerom zijnder van alle oude tijden gemeene Bibliotheken gevveest. De oudtste geheugenisse daer van vint men in Egypten vergadert te zijn, insonderheyt by den koningh *Ptolomeus Philadelphus*, die de vermaerste in de stadt van Alexandryen gesticht heeft. Het selfde is te Athenen gedaen dōor *Pisistratus*, te Roomen eerst door *Asinius Pollio*, ende daer nae door den keyser *Augustus*, ende andere. Op dese tijt heeft noch in vele steden van Italien de Duytsche natie haer gemeene Bibliotheken, als oock te Orleans in Vrancrijck; tot het toesicht van de vvelc-

vvelcke een Bibliothecaris van de natie gekoren vvert. Dit is mede gevolght, by de Magiſtraet van Dordrecht, ende hebben aldaer Opſienders van de Stadts Bibliotheke gevveeſt,

Mr. Jacob Cats.
Dr. Johan van Beverwijck.
uyt de Magiſtraet.
Johannes Becius.
Balthazar Lydius.
Goſwinus à Buytendijck. *alle hier voor vermelt.*

Het 12. Capittel.

Verklaringe van de Couſtumen, Vſantien, ende oude harkomen gebruyckt, geobſerveert, ende onderhouden binnen der ſtede van Dordrecht, ſulcx de ſelve overgeſonden zijn gevveeſt door ſchriftelijck bevel van den Hove, ten tijde van Vrouvve Maria van Ooſtenrijck, *Koninginne van Hongeren, Bohemen, &c. Gouvernante ende Regente Generael, uyt den naem van de Keyſerlicke Majeſteyt, over den Nederlanden.*

IN den eerſten ſtaet te attenderen, dat binnen der voorſz. Stede meeſt recht ende Iuſtitie gedaen, eñ geadminiſtreert vvort, ende reguleren oock de Regierders ende Invvoonders der ſelver Stede hen ſelven oock na hare privilegien, keuren, ende ſtatuyten, ofte naer beſchreven Rechten.

Dan in Criminele ſaken, daer inne eenige delinquanten gecondemneert vverden, in heure lichame gecorrigeert te vverden, ofte daer die gecauſeerde, geabſolveert mogen vverden, vvert geuſeert dat men geene appellatie en admitteert, ofte d'executie uyt ſake van de appellatie ſurcheert ofte ſuſpendeert.

Ende aengaende ſucçeſſien, vvort geobſerveert ende onderhouden 't recht dat men nomineert *Zuyt-Hollandts Recht*,

vve-

vveſende van ſulcker nature, dat de repreſentatie altijdts plaets heeft, *etiam poſt quartum & quintum gradum.* ende dit *in ſtirpes*, ende niet *in capita*.

Item, beroerende die Koopmanſchappen ſoo die Stadt van Dordrecht een Koopſtadt is, vvert aldaer geuſeert ende oock ſoo lange onderhouden is, dat geene memorie van menſchen ter contrarie en is, ſoo vvanneer tvvee, drie, vier ofte meer hen ſelven verbinden voor Schepenen onder heure hantſchrift ofte ander goet autentijcq beſcheyt elcx een voor'al, ende als principael, dat alſdan de Crediteur optie heeft te mogen roepen den genen die 't hen gelieft, een, ofte meer, ofte allegader, ſoo 't hem beſt gelegen, ende geraden denckt, ſonder dat die ſelve Crediteur gehouden vvert te excuſeren den genen, die men mochte bevvijſen tot vviens profijte die geleende penningen mochten gekomen, ende deur vviens verſouck d'andere de voorſz. Obligatie mede gepaſſeert ende onderteyckent mochten hebben, ende dit al niet tegenſtaende of de Crediteur eenſdeels van de voorſz. penningen van doen ofte van meer ontfangen mochte hebben, ſulcx dat hy t'allen tijden de reſte ſoude mogen eyſchen van de gene, die 't hem believen ſoude, die hem ſulcx als voren verobligeert ſouden hebben.

In de ſelve Stede is mede van allen ouden tijden onderhouden, dat de gene die aldaer eenige goederen brenght, de ſelve verkoopen ende leveren, daer de ſelve koop ſyn volkomen effecte ſorteren, ofte oock ſoo mochte vveſen dat yemande naer de verkoopinge ende leveringe in de ſelve Stadt quame, ende moch-

mochte bevvijſen, dat die verkochte goederen hem toe quamen, niet den verkooper, ſoude de gene, die de ſelve goeden toe mochte behooren, alleenlijcken ſijn regres mogen nemen tegen dē genen, die de ſelve goederen aldaer gebracht ende verkoft hadde, ſonder daeromme den kooper te mogen moleſteren.

Item, die eenige bevvaerniſſe van kelders heeft met vvijn geoccupeert, ende die ſleutel van de ſelve kelders, magh die ſelve vvijnen verkoopen, ende moet den eygenaer den koop van vvaerden houden.

Oock mede vvert in de voorſz. Stede onderhouden, ende onverbrekelijcken geobſerveert, dat men aldaer geene kenniſſe nemet tuſſchen luyden van buyten, van alle alſulcke queſtien, ende querellen, die ſy luyden malkanderen mogen moveren, daer van de Contracten binnen deſer Stede niet gemaeckt en zijn, t'en vvare nochtans inde Contracten bevoorvvaert vvare, dat de goeden tot Dordrecht gelevert ſoudē vverden; In vvelcken gevalle aldaer van de Contracten kenniſſe genomen vvert, ende als oock de goeden, daer uyt de queſtie ſpruyt, aldaer preſent zijn, altijdts regard nemende op den vrydomme den Koopluyden competerende binnen der voorſz. Stede, met ſtapel goederen te ſtapele komende, volgende de Privilegien der ſelver Stede.

Alle Contracten die binnen de voorſz. Stede gemaeckt zijn op Vier-dagen, vverden gehouden machteloos ende van geender vvaerde.

Soo vvanneer eenige Koopmanſchappen geſchiet van eenige vaerte, ofte Vlete houts, vvert verſtaen de leveringe van dien gedaen te vveſen, te vveten van Weſels-hout, als 't ſelve Hout ofte ſtucken van dien, den Kooper by dē Verkooper, ofte den genen die 't ſelve Hout te Dordrecht brenget, aengetelt zijn, ende als 't ſelve getelt is, hout men de ſelve leveringe gedaen te vveſen, al iſt ſoo, dat den Kooper daer na 't ſelve Hout teyckent, ofte niet, 't en zy dat ter contrarie expreſſelijck bevoorvvaert is, als 't vvel gebeurt door tempeeſt ende onvveder dat men by 't Hout niet komen en magh, eñ vvert de leveringe van 't Luycx Hout verſtaen voldaen, als de geſvvore kervers 't ſelve gekorven hebben.

Item, aengaende de Naeſtinge vallende alleen op de Huyſen die aldaer vverden verkoft, vvert geuſeert ende onderhouden, dat ſoo vvie op eenigh Huys, ſtaende binnen Dordrecht, hevet het oudtſte Pandt-pont, ende 't ſelve jaer ende dagh beſeten, die ſelve komende nae date van de verkoopinge van alſulcke Huyſen binnen de eerſte ſes vveken, magh den koop naeſten, ende oock in ſulcken cas den koop hem toe gevveſene vvort, tegens alle Koopers, hoedanigh die ſelve ſoude mogen zijn.

Item, beroerende Acten van Poſſeſſie, uyten vvelcken nae rechten yemant ſpruyten ofte geboren mochten vverden actie ofte recht van reſcriptie, ende doordien eenige Servituyt ofte Vrydomme ſoude meynen verkregen te hebben, ſoo vvert in de voorſz. Stede geuſeert, ende is ſulcx van den ouden herkomen onderhouden: Dat ſoo vvie op yemants Erf opgaende

heeft

heeft eenigh veynſter, ofte ander uyt-ſien, ofte oock ſijn vvater ofte regen-drop loopende heeft op ſijn nabuyrs erf ofte gront, ende van ſulcx te doen in poſſeſſie is gevveeſt over 10. 20. 30. 40. 50. ende langer jaren, excederende alle memorien van menſchen, ſoo en vvert den ſelven geen recht verkregen van eenige Servituyt, ofte Vrydom, 't en zy hy daer van doet blijcken boven ſijne voorſz. poſſeſſie, eenigh ſchijn ofte tijtel den Rechten genoegh zijnde.

Vorder vvert in de voorſz. Stede onderhouden nopende eenige haghe, heyninge, ſtakettinge, ofte andere beſchuttinge, tuſſchen d'erven ende gronden van den Borgeren aldaer: Dat ſoo vvie oock in't aenſien ende vvel vveten van ſijnen nabuyr maeckt, ofte ſtaet, eenighe beſchuttinge, ofte heyninge van houte plancken, grove hagen, ofte diergelijcke materie, op ſijn nabuyren ofte anders gront, ende ſulcx ſtaende ende onderhouden heeft, ende van dien in poſſeſſie is gevveeſt over de 10. 20. 30. 40. ende 50. jaren, ende voorts ſoo langen tijdt dat niemant ter contrarie gedencke, ende vvert nochtans alſulcke perſonen geē recht geboren door de voorſz. lange poſſeſſie omme te mogen houden alſulcken heyning, hage, ofte beſchuttinge, 't en zy, als voorſz. is, hy boven de poſſeſſie toone eenigh beſchijn, ofte ander rechtelijck beſcheydt. Wel verſtaende dat in ſteenen beſchuttinge, ofte muyren, op een ander gront geleyt, ſoo niet geuſeert en vvert, ende geſchreve rechten daer in onderhouden vverden.

De Regeerders der voorſz. Stede hebben over doen geven

de voorſz. Couſtumen, onvermindert de gene die ſy luyden noch namaels meer ſullen mogen bevinden, die om 't ſelve te vveten ende t'onderſoecken ſekere oude Couſtumiers daer toe gecommitteert hebben. Onderteeckent

WTTENBROVCK.

Daer naer, ten tijde der Gouvernemente van den Hertoge van Alba over de Nederlanden, &c. hebben de Regeerders der Stede van Dordrecht, achtervolgende ſekere miſſive ende bevel, haer luyden over-geſonden ende gedaen van vvegen den voorſz. Hertoge van Alba, vveder over geſonden de voorſz. Couſtumen aen den Hove van Hollandt, ende de ſelve geamplieert, ende daer by gevought deſe naervolgende:

WErt mede geuſeert, dat in Muyren, die niet recht op in't loot en ſtaen, maer over hangen, die Buyrman op vviens Erve die Muyre over-hanght ſijn balcken magh leggen in de ſelve Muyre, ſoo verre die over ſijn gront hanght.

Item, dat alſoo die Stede van Dordrecht uyt krachte van haren Privilegien heeft Lant-poorters al Zuyt-Hollandt deure, ſoo vvert aldaer geuſeert, ende is van allen ouden tijden ſulcx geobſerveert, dat alſulcke Lant-poorters betrocken zijnde in rechten van de Subalterne, ofte Hooge Vierſcharen van Zuyt-Hollant, geeſtlick ende vvereltlick, ſoo vvel in civile als in criminele ſaken, mogen komen lichten Brieven van hant-ſluytinge ende afleydinge van de Kamere van Dordrecht, alvvaer ſy voorts met rechte aen-geſproken mogen vverden.

Dat als eenige van den Gerechte van de voorſz. Vierſcharen die

die af-ſchrijvinge niet en obedieren, maer hen vervorderen voorts te procederen tegens alſulcken Lant-poorter, die Kamere verleent parthyen bevel-brieven uyt den name van de Coninckliche Majeſteyt met comminatie van Pene.

Item, dat die van den Gerechte, ofte Kamere Iuditiael deſer Stede van Dordrecht, volgende die Privilegien der ſelver Stede, naer gelegentheyt van alle tijden ende occurrentien van ſaken, maeckt ende doet publiceren ſtatuyten, keuren, ende ordonnantien aengaende die poliçien, ende onderhoudeniſſe van dien, ſtellende tot onderhoudeniſſe van dien mulcten ende penen, naer exigentie van de ſake.

Gelijck ſy oock doet, ende geeft ordonnantien allen Gilden, Ambachten, ende Neringen deſer Stede, vvaer naer elcken een hem ſelven ſal mogen reguleren, op een pene daer toe ſtaende.

VVert mede geuſeert dat geen Poorter en magh voor de Kamere geciteert vverden, ſonder oorlof van den Borgemeeſter deſer Stede.

Item, dat men Parthyen aldaer recht doet, die ſchult eyſcht uyt krachte van een Obligatie inhoudende 't hoonders briefs, hoe-vvel ſijnen name in de Obligatie niet bekent en ſtaet, noch oock procuratie ofte tranſport en exibeert.

Item, dat men tegens alle uytheemſche Schuldenaers procedeert by Arreſte, op heure perſoon ende goederen, onder die moderatie in 't voorſz. concept begrepen, te vveten ſoo verre die koope ofte contracte binnen deſer Stede geſchiet is, ofte die leveringe ofte voldoeninge van 't contract binnen deſer Stede

beſproken is, ende is die gearreſteerde gehouden den arreſtant een vvete te doen, om te vveten de oorſake van't ſelve arreſt.

Dan een poorter, noch ſijne goeden, en mach men noch binnen deſer Stede, noch in Zuyt-Hollant niet arreſteren, volgende die Privilegien der ſelver Stede, ten vvare dat hy latiteerde, voor vluchtigh ofte ſuſpect van vluchte vvare, 't vvelck in ſulcken gevallen by conſent ende met de kenniſſe van den Borgemeeſter ſoude mogen geſchieden.

Item, dat die gene die begeert poorter te vverden van Dordrecht, verkrijgende alle ſijne poorterye, ſvveren moet thien jaren lanck poorter aldaer te blijven, ende mitſdien van den eerſten dagh aen geniet hy alle vryheyt der poorters competerende hare Privilegien achter volgende.

Item, ſoo vvat poorter by hem ſelven buyte poorten der ſtede van Dordrecht voere te vvonen met alinger ſijner vvoonſtede buyten die Bailliuſchappe van Zuyt-Hollandt, die verbeure ſijn poort-recht, ten vvare hy een-loopent vvare.

Item, ſoo vvie uytter poorte voere van ſchuldē ofte yemant ſijn goet ontvoerde buyten ſijnen vville, ende dat hy nochtans ſijnen huyſraet achter liet binnen deſer Stede, dat die perſoon 't eynde die ſes vveken daer na ſyn poort-recht niet en ſal genieten, in tollen, noch in geene ſaken, ter tijdt toe dat hy daer of genoegh gedaen heeft, uyt-geſeyt ſes vveken Oeſt ende ſes vveken Lenten.

Item, ſoo vvat perſoon ofte poorter gebannē vvert van quade feyten, als van diefte, moort, vrouvven-kracht ofte van andere

dere quade feyten, en ſal hem ſijn poort-recht achter die tijdt geen ſtate doen tot geene Steden.

Item, dat die gene die ſijn huys, ofte gront van erve, met eenige renten beſvvaert, moet verklaren alle die laſten van renten die daer op ſtaen, ende met ſijnen eede ſvveren dat daer niet meer uyt en gaet.

Item, dat alle die gene, die eenige Renten ſprekende hebben op eenige huyſen ſtaende binnen de ſtede van Dordrecht, moeten voor de betalinge van hare vervvorvē renten recht ſpreken *Actione Hypotheticaria* op haer hypoteecq, ende niet *actione perſonali* jegens den Conſtituant van de ſelve rente.

Item, dat geene Borgen, die gereſpondeert oft belooft hebben van eenige ſchulden van eenen derde part, als voor de ſelfde ſchulden oock eenigh onderpant, oft hypoteecque geſtelt ſal zijn, en ſullen mogen aenſpreken, ofte geexecuteert vverden, voor ende al-eer de ſelve hypoteecque ſal vveſen gexecuteert, ende 't hypoteecq bevonden zijnde, niet te vveſen ſuffiſant, ſullen geconvenieert vverden voor 't gene alſdan te korte ſal komen, ende dit al niet tegenſtaende dat ſulcke hypoteecquen in een derde hant ſoude mogen vveſen gekomen.

Item, dat tuſſchen gehoude perſonen gemeenſchap van goeden is, volgende de generale Couſtumen van Hollandt, ten vvare by houvvelickſche voorvvaerde anders gecaveert vvare.

Dat die Man belaſten ende veralieneren magh over die onroerende goeden, die de vrouvve heeft gebracht ten houvvelicke, ſonder haer conſent ofte by-vveſen, mitſgaders oock die ge-

geconqueſteerde goederen, ſtaende huvvelicke verkregen, ende dat al of ſulcke perſonen Koopmanſchappe doen, ofte niet, ende dit al ten vvare by houvvelickſche voorvvaerde anders gecaveert vvare.

Dat in ſake van doot-ſlagen, ofte andere delicten, die man niet en magh verbeuren die goeden van ſijn huyſvrou. Noch oock inder ſelver maniere de huyſvrouvve.

Item, dat 't bedde geſcheyde zijnde, de langſt-levende moet over geven Inventaris geſterckt met eede van den geheelē goeden van den ſterf-huyſe, ende de ſelve deelen half ende half met die kinderen, ofte met d'erfgenamen van d'eerſte overledene.

Sulcx dat alſulcke ſcheydinge ende deelinge gedaen zijnde, ofte geviele dat die kinderen quamen te ſterven, den langhſt-levende, 't zy Vader ofte Moeder, en ſuccedeert ſijn kint niet noch en treckt oock geen bladinge ofte tocht, gedurende 't leven van de kinderen.

Maer indien beyde de Ouders in levenden lijve zijn, ſoo ſuccederen die Ouders haer kinderen.

Item, dat ſoo vvanneer eenigh Crediteur fugitijf is, ofte yemanden ſterft ſonder erfgenamen, ſoo vverden haer luyder achter-gelatene goederen by den Schout, ofte ſijnen Stadt-houder, ende den Secretaris op-geſchreven, ende geinventariſeert tot profijte van ſijne Crediteuren.

De ſelve geinventariſeert zijnde, vverdē die by den geſvvoren af-ſlager verkocht, ende die penningen van dien onder recht gebracht.

Wert

Wert daer naer openbaerlicken met de Klocke geklept, ende by den Secretaris af-geleſen, dat alle de gene die aen den voorſz. fugitijve, ofte overledenen ten achteren zijn, dat ſy hare ſchulden binnen ſekeren tijt laten aen-teyckenen in de Secretarye, om die by den Gerechte der ſtede van Dordrecht opte preferentie gediſponeert te vverden.

Dat in materie van preferentie die outſte Rente-brieven den jongſten ende alle andere loopende ſchuldē geprefereert vvert.

Dat een Schepenen-Schult-brief, of Cuſtingh-brief ſpruytende ter cauſe van den Koope, van eenigh huys, allen anderen Rente-brieven vveſende *poſterioris date* geprefereert vvert, niet tegenſtaende dat 't voorſz. huys in de voorſz. ſchult-brief niet ſpecialicken verbonden is.

Van gelijcken vverden geprefereert alle Chieringh-brieven ofte Pant-vvijſinge, op eenige huyſen, allen Rente-brieven ofte Schult-brieven vveſende *poſterioris date*.

Item, dat ſchulden ſpruytende ter cauſe van den Steden Exchijnſen, ofte Makelaerdyen, ofte andere Schulden, andere loopende ſchulden *etiam anterioris date* geprefereert vverden.

Item, vvert mede geuſeert dat in de deelinge van eenige goeden die kinderen moeten inne brengen ende confereren 't gene dat ſy van te voren, ofte ten houvvelick, ofte *ex donatione*, ofte *cauſa ſtudiorum* hebben gehadt.

Item, dat ſoo vvanneer eenigh ſterf-huys valt, daer de naeſte vrienden zijn, d'eene van eenen vollen bedde, ende d'ander van eenen halven bedde, vvert 't ſelve ſterf-huys geſchift ende

gedeelt, te vveten eerſt by de naeſte vrienden van den vollen bedde voor d'een helft, ende daer na noch de ſelve van den vollen bedde met d'andere, van den halven bedde, t'ſamen voor d'ander helft.

Item, ſoo vvanneer yemanden overleden is, moetē ſyne kinderen ofte andere erfgenamen *ab inteſtato*, die hem die aengaende niet en begeerde te ondervvinden, komen voor den Rechter ende Schepenen, ende veertien geuts ende quaets, binnen die tijt dat de doode boven de aerde is, ofte by gebreke van dien vverden ſy gehouden als ſimpele erfgenamen.

Ten vvare dat eenigh erf-genaem, die tijt buyten der Stede vvare, die vvelcke vertyen magh binnen den derden dage als hy binnen der Stede komt.

Aengaende d'Adminiſtratie, ofte Regiment van de goeden van eenige Weeſ-kinderen, vvert geuſeert, dat die oudtſte ende naeſte van den bloede is vooght, ende die Burgemeeſter ende Kamere deſer Stede, als opper-vooghden, ende vvert die Vooght gehouden die Vooghdye te verborgen, om der Weeſkinderen goeden te regeren, tot haren meeſten oirbaer ende profijt, ende behoorlicke rekeninge, Bevvijs ende Reliqua daer van te doen.

Item, dat die van den Gerechte der ſtede van Dordrecht admitteren ende toe-laten Ceſſie van arme gemeene Borgeren, ſonder te hebben openen-brieve van den Prinçe, mits daer ophoorende de Crediteuren; de ſelve nemen oock kenniſſe van reſciſſien van Contracten.

Item,

Item, dat men in Executien, van Sententien, soo vvel tegens geestelicke personen, als vvereltlicke, procedeert.

Wert mede in de voorsz. Stede geuseert, ende is sulcx van ouden tijde altijt tot desen dage toe onderhouden, dat een Borgemeester van de Gemeente der stede van Dordrecht, geduerende sijn Borgemeesterschap, niet en magh vernachten buyten der selver Stede.

Wert mede aldaer geuseert, dat een moeder geen bastaerden en maeckt, maer succederen die kinderen hare moeder *ex quocunque coitu procreati*.

Die Regeerders der voorsz. stede van Dordrecht hebben over doen geven de voorsz. Coustumen, onvermindert de gene, die sy luyden noch meermaels sullen mogen bevinden, die, om 't selve te vveten, ende te soecken, sekere oude Costumiers daer toe ghecommitteert hebben. Onder stont geschreven: Aldus gedaen ende by geschrifte gestelt door last van mijn E. Heere den Borgemeester der voorsz. Stede van Dordrecht. Ende vvas onderteyckent by my *Gerard Michaelis*.

GEDENCKWAERDIGE GESCHIEDENISSEN IN DORDRECHT.

Onder Dierck de derde, Grave van Hollandt.

993.

ALs *Arnulphus*, derde Grave van Hollandt vechtenderhant van de Vrieſen verſlagen was, ſoo is in ſijn plaetſe gekomen *Dierck* de derde van dien naem, ende vierde Grave, die hem terſtont verſterckte te Dordrecht, daer veel aen bouwende, ende ſtelde daer een Tol, te betalen by alle de gene, die op, of af voeren.

Onder Dierck de vierde.

1048.

Dierck de vierde, (die by *Hermannus Contractus* genoemt wert Marcgrave van *Vlaerdingen*) grootelick by die van *Keulen* ende *Luyck* verongelijckt zijnde, dede alle haer ſchepen, die te Dordrecht lagen, aen brant ſteken, ende vele koop-luyden ghevangen ſtellen. Waer over die twee Biſſchoppen vele volcx vergaderden, onder het beleyt van den Marcgrave van *Brandenburgh*, die den Rhijn af-komende, onvoorſiens, ende by nacht, de Stadt overvielen. Grave *Dierck*, daer niet verre van daen zijnde, is mede met veel krijghſ-volck, door beleyt van heer *Gijſbert van Putten*, by nacht heymelick in de ſtadt gekomen. Daer viel midden op de merct een dapper gevecht, ſoo datter wel vier hondert Edel-lieden doot bleven, andere namen de vlucht, ofte verſtaken haer. Grave *Dierck* vermoeyt van den ſtrijdt zijnde, gingh hem des morgens wat vertreden op de plaetſch, die men doen den *Stadts-boom* noemden, ende komende in een naeuw ſtraetjen, werde uyt een venſter van't huys (noch Hollant genaemt) ſcheuyns daer over ſtaende, met een vernijnde pijl, van een der verborgene vyanden, in ſijn dye geſchoten, waer van hy na twee dagen ſtorf. Ende de ſtraet hout noch tegenwoordigh daer van de naem van *Grave-ſtraet*.

Onder Floris de eerſte.

Nae de doot van Grave *Dierck* is ſijn broeder *Floris* in de Graeffſchappen van Hollant, Zeelant, ende Weſt-Vrieſlant by de Ridderſchap, Edelen, ende Steden aen-genomen; al te voren geweeſt zijnde Grave van Ooſt-Vrieſlant. In wiens tijt wederom uytberſte de vlam van den Luyckſchen ende Keulſchen krijgh; alſoo der beyden Biſſchoppen gramſchap noch niet verſadight en was, die de Duytſen eñ Vlamingen tegen de Hollanders mede

mede opmaecktē. Eñ verſamelende (1058.) een groot heir, trocken nae Hollant. Graef *Floris* dat verſtaende, en is niet weynigh bekommert gheweeſt. Hier toe vielen quade voor-ſpoockſels. Want men ſagh twee ſonneñ, ende de ſterren by daegh ſchijnen; ende daer by quam noch een aert-bevinge, die gehouden wert dickwils veranderingh van ſtaet te voor-ſeggen. De Grave met alle ſijne edelen, ende krijghſ-knechten te Dordrecht gekomen zijnde, heeft aldaer beraetſlaeght, hoe men beſt den vyandt zoude het hooft bieden. Als elck het ſijne geſeyt hadde, een out Ridder ghevraeght weſende ſijn goet-duncken, gaf voor antwoordt, Dat, dewijl de vyandt veel ſtercker was, hem ongeraden docht, in't vlacke velt tegen hem te ſlaen; maer dat ſy hem met looſheyt moſten bedriegen: datter voor haer een onverwinnelick leger af-quam, indien men ſlagh leveren wilde, als oirlogh te voeren hebbende in't hert van Hollandt. Maer indien men ſijnen raet niet en verſmaden, dat die groote macht lichtelick te vernielen was. Daer nae geboden zijnde dien raedt te openbaren, Men moeſte (ſeyde hy) by nacht heymelick groote putten graven, daer de vyandt aenkomen ſal, ende die met hoy, ſtroo, en zoyen bedecken; eñ de Graef moſte ondertuſſchen ſoo veel volcx doen vergaderen, als eenighſins mogelick was, om gereet te hebben tegens d'aenkomſte. De Graef heeft den raedt goet gevonden, ende gevolght, ende gereet gemaeckt hebbende al wat tot den oirlogh noodigh was, ende de putten ter bequamer plaetſche gegraven zijnde, bleef met al ſijn volck binnen de ſtadt Dordrecht, om, als den vyandt naerderde, hem met alle macht te beſpringen. Het geluck viel den raedt toe. Want de vyandt van dit bedrogh niet wetende, is ſonder achterdencken by donckere nacht op Dordrecht getrocken, met vaſt vertrouwen om de Stadt te vermeeſteren. Maer komende aen de gegraven kuylen, ſoo viel daer een ſchrickelick gekerm, van de gene, die daer hol over bol in ſoncken, inſonderheyt onder de ruyters, die door de paerden te borſten vielen. De Graef vernemende dat des vyandts ganſche leger aldus in ſchrick eñ noot ſtont, heeft al de plaetſchen terſtont doen beſetten, daer eenige uytkomſt was, ende is doen op de ſelvige dapper aen-gevallen. Maer de vyandt verbaeſt zijnde, eñ niet dervende blijven ſtaen noch voortgaen, is lichtelick om-gekomen. De ſlagh geleeck meer een ſlachtinge, als een ghevecht, ſoo dat by-na het geheele leger aldaer bleef. Want men ſchrijft, datter veertigh duyſent man verſlagen, ende ſeven ende twintigh duyſent in de putten verſmoort zijn. Diergelijcke nederlagh en is hier te lande noyt in eene ſlagh geſchiet, het zy dat men het getal inſie, ofte de overſte. Want van de ſelve blevē des Biſſchops van *Luycks* broeder, ende de Graef van *Henegouwen*. Twee werden daer gevangen genomen *Lambrecht* Graef van *Loven*, ende *Wichart* Vooght van *Gelre*, die niet, als met groot rantſoen los en quamen. Dit geſchiede op *S. Odulfs* dagh, 's morgens in den dageraet. Het en ſoude miſſchien geen vremt raetſel weſen, te dencken, of van dien Ouden Ridder, het oudt geſlacht van *Oem* te Dordrecht wel mocht gekomen weſen, dewijl ſy in haer wapen voeren vijfthien groene zoyen in een ſilvere velt, in't midden eenen rooden balck, door-ſteken met eenen halven gulden leeuw: ende dat hy ſelfs lichtelick om ſijn ouderdom *Oem* genoemt is geweeſt, gelijck de kinderen alle oude luyden plegen te heeten. Dan dit is maer een raetſel.

Onder Dierck de ſevende.

1203.

Deſen Grave na dat hy met ſijn broeder, ende navolger verſoent was, is te Dordrecht ſieck geworden ende geſtorven, nae latende een ongeluckige dochter *Ada*: die korts daer na, door wille van haer moeder, getrout is met *Lodewijck*, dē Grave van Loen. 'Twelck

de Edelen miſhagende, werde ſy met haer man verjaeght, ende haer gemelte oem Graef *Willem* aengenomen.

Onder Willem de tweede, Roomſch koningh.

1241.

Alit, koningh *Willems* ſuſter, troude met groote feeſte ende ſtaet binnen Dordrecht, aen *Ian van Avennes*, ſone van *Bouchard*, ende *Margariet*, Gravinne van Vlaenderen ende Henegouwe. Van welck houwelick quam *Ian van Avennes*, Grave van Henegouwe, ende van Hollant, de tweede, nae dat *Ian de eerſte* ſonder oir geſtorven was.

1245.

Het jaer vijf ende veertigh nae twaelf hondert is de ſtadt Dordrecht een drouvigh jaer geweeſt. Want eenige hondert borgers met haren grave *Willem*, tegen de wederſpannige Vrieſen getrocken zijnde, werden allegader, behalven ontrent drie hondert van de ſelvige, uyt haer riet-boſſchen ſpringende, met den Koningh ſelve deerlick verſlagen ontrent het dorp Hooghwoude in Weſt-Vrieſlant.

Onder Ian de eerſte.

1296.

Als Graef *Floris de vijfde* door verſcheyde groote heeren trouwlooſſelick verraden ende omgebracht was, ſoo zijn de ſelvige vervolgt, ende meeſtendeel gevangen, ende in de ſteden verdeelt. Die van Dordrecht kregen *Huge van Baerlant*, die ſy deden onthoofden. De oorſaeck van dit verraet wert meeſt geleyt op de ontſchakingh van *Gerrit van Velſens* huyſvrouw, dan is waerſchijnelicker die geweeſt te zijn, dat de Grave die Heeren, ten gevalle van dē Biſſchop van Utrecht, daer van eygendom der Kercke rekenende, veel van haer lant ontnomen hadde.

1299.

De jonge Grave *Ian*, *Floriſz.* uyt Engelant gekomen zijnde, ſoo wiſt heer *Wolffart van Borſſelen*, Heer vander Vere, hem ſoo ſchoon te praten, dat hy Ruwaert van 't lant werde, ende alles alleen na ſijnen ſin beſtelde. De gemelte *Ian van Avennes* (Grave *Floris* ſuſterling) die in't af-weſen van den Grave, het opperbevel gehadt hadde, verſtaende te Haerlem dat de Grave over-gekomen was, ende dat Heer *Wolffart* het Ruwaertſchap in-genomen hadde, reyſden eerſt na den Hage, ende van daer op Dordrecht, ende ſant van daer aen den Grave, of hem geliefde te komen om de regeringe aen te nemen, ende rekenſchap aen te hooren, van 't gene hy gedaen hadde. Dit gaf aen Heer *Wolffart* geen kleyn achterdencken, ende vreeſende by aldien de Graef te Dordrecht quam, dat hy lichtelick door het hoogh geſagh van *Avennes* het Ruwaertſchap ſoude moeten verlaten, ſoo heeft hy den Grave ſoo verre gebracht, dat hy door *Alant*, Bailliou van Zuyt-Hollant dede antwoorden: Dat by aldien hy *Avennes* hadde willen ſpreken, als dan by hem zoude gekomen hebben: maer dewijl hy nu verſouckt den Grave te ſpreken, dat het billick is, dat hy by hem komt, ende dat met hondert man, ende niet meer, op vry geleyde. Waer op *Avennes* met eenen toornigen moet antwoorde, Men geeft vyanden vry geleyde, geen vrienden. Ick en hebbe den Grave niet ſoucken te ſpreken om mijn, maer om ſijn eygen vordeel. Dewelcke, indien hy goeden raet verſmaet, ſijn ſelven te kort doet. Dan mijn ſpijt, dat hy in't beginſel van ſijn regeringe den raet van verraders volght, ende den pluym-ſtrijcker gehoor geeft. Maer hem ontſchuldight ſijne jonckheyt: de andere, die hem miſleyden, ſal ick altijt vyandt weſen. Die van Dordrecht, die den Grave onderdanigh, ende *Avennes* ſeer toe-gedaen waren, ſiende dat hy ſoo verſtoort was, ſochten alle middel, om haer te verſoenen, ende beloofden hem, by aldien hy den Grave ſijnen neve wilde gaen beſoucken, dat ſy hem met alle macht ſouden geleyden, ende buy-

buyten ghevaer houden. Maer *Avennes* haer bedanckende, seyde, niets tegen het gebodt van den Grave te sullen aenvangen, hoe wel hy wiste dat alles geschiede door in-steken van *Wolffart*. Dat hem even-wel seer speet, voor soo veel gevaers, ende soo veel vrome daden, anders geen belooninge te ontfangen. Dat door sijn sorge Zeelant den Vlamingen, vele plaetsen den Vriesen ontnomē waren. Dat op sijn aenkomst, de Graef van *Cleef*, opper-hooft van de verraders, het lant had moeten ruymen. Dat hy even-wel noch wat in de Stadt blijven, ende sijn welvaren haer vertrouwen wilde, tot dat hy des Graven wil breeder zoude verstaen. Maer hy by die meeningh blijvende, geen reden te weten, waerom den Grave van Henegouwe hem zoude laten bespotten van Heer *Wolffart*: Dan niet lange daer nae, als hem door Heer *Wolffart* van alle kanten lagen geleyt wierden, soo is hy in andere kleederen heymelick na Henegouwen gekeert, daer hy wel over quam, niet tegenstaende Heer *Wolffart* al de wegen te water ende te lande hadde doen besetten.

Als de Grave van Henegouwen aldus vertrocken was, soo had Heer *Wolffart* alles nae sijnen sin, eñ dede na Dordrecht reysen *Alant*, Bailliou van Zuyt-Hollant, om met de Schepenen in't recht te sittē over eenige borgeren, die beschuldight waren tegens den Grave yet voor gehadt te hebben. Dan sulcx werde hem van de Schepenen plat af-geslagen, als recht strijdende tegens de gerechtigheden der Stede anders te sitten, dan met den Schout van Dordrecht. De Privilegie, daer sy haer op beriepen, luyt aldus:

Ist dat eenigh Borger der Stadt schuldigh is van eenigh schulm-stuck, hoe ongeregelt dat zoude mogen wesen, dat men daer af in geen ander plaetsche, als te Dordrecht van den Schout, ende Schepenen der selve Stadt en onderzoucke, ende straffe.

Seyden even-wel te vreden te zijn, sonder verminderingh van haer gerechtigheyt ende vryheyt, die reys met hem te sitten, niet om te oirdeelen ofte vonnis te wijsen, maer alleen om te onderzoucken. Dit aengenomen zijnde, quam Grave *Ian* selve te Dordrecht, met Heer *Wolffart*, ende begeerde de namen der poorteren, die verdacht waren op schrift te hebben. Dan hem werde geantwoort, dat yemant die in de Stadt misdaen hadde, most binnen de Stadt te recht staen, volgens haer vryheyt, eñ privilegien. Waer over de Grave toornigh zijnde, vertrock uyt de Stadt. Ende al was het, dat die van Dordrecht by hem tot Delft, eenige Schepenen na sonden, om sijnen toorn te stillen, soo en hebben sy, door oprockeningh van Heer *Wolffart*, ende den Bailliou *Alant*, daer toe niet konnen geraken. Maer de Graef dede de Stadt ontseggen, ende beval Heer *Ian van Haemstede*, sijnen natuerlicken broeder, 't kasteel te Putte, om daer uyt te oirlogen; eñ stelde Heer *Claes van Cats*, overste tot Alblasserdam, *Alant* den Bailliou in Slydrecht, daer hy een groot block-huys op den dijck op slough, waer mede hy het byvaren belettede. Hier tegen kosen die van Dordrecht uyt hare Borgers vier vrome Capiteynen, die al het bevel van de aenstaende oirloge zouden hebben. Schreven oock minnelicke brieven aen alle de Steden van Hollant ende Zeelant, dat sy haer niet seer haesten en wouden, om tegen haer te oirlogen. Want 't gene die van Dordrecht nu aengedaen werde, hier namaels haer luyden oock konde gebeuren. Dan dese sake veranderde haest van selfs. Want als ondertusschen Heer *Wolffart* vele schattinge op setten, eñ alles na sijnen sin beswaerde, soo is hy in soo grootē haet van de gemeente gekomen, dat sy hem te Delft doot slougen. Op den selfden tijdt weeck *Alant* de Bailliou uyt vreese van die van Dordrecht met de sijne op het huys te Craeyesteyn by Slydrecht, daer hy een wijl tijdts verbleef. Dan na de doot van Heer *Wolffart*, sijnen voorstander, werde hy van de gemeente van Dordrecht na veel smaets beset, ende niet langh daer nae gevangen tot Dordrecht gebracht. Alwaer

hy

hy naulicx uyt den ſchepe was getreden, of hy werde met ſijne twee broederen, ende ander knapen jammerlick om-gebracht.

Als de Heerlickheydt van HAEMSTEDE, by Ziericzee, door overlijden van *Ian*, Heere van Haemſtede, vervallen was aen de Graeffelickheyt, ſoo is de ſelve by *Floris de vijfde* Grave van Hollant, Zeelant, &c. gegeven aen ſijnen ſone, Heer *Witte*, buyten houwelick gewonnen, by een dochter van den Heer van Heuſden, wiens nakomelingen daerom het wapen van Hollant gevoert hebben met een raeyken, zijnde het wapen van Heuſden, op de ſchouder van den Hollandtſchen leeuw. Deſe gifte van Graef *Floris* is daer nae binnen Dordrecht beveſtigt by ſijnē ſoon *Ian de eerſte*, gelijck blijckt uyt den volgenden brief:

Wy Jan *Grave van Hollant, van Zeelant, ende Heer van Vrieſlant, Make kond allen luyden met kenniſſe der waerhede, Dat wy by authoriteyt ende toedoene eens hooges mans ons lieven neven* Jans van Avennes *(by wiens authoriteyt wy alle dinck doen) hebben gegeven, ende geven* Witten *onſen lieven broeder vryelicken alle dat goet dat onſe Heere onſen Vader (daer God de ziele aff hebben moete) aene komen was van* Jans *doot* van Haemſtede, *of anderſints, &c. Gegeven des dijnſdaghs na S. Victors dagh, in't jaer ons Heeren* M. CC. XCIX. *te Dordrecht.*

Deſen Heer *Ian van Haemſtede* werde, gelijck geſeytis, van ſijn broeder Graef *Ian van Hollant*, geſtelt tot het belegh der ſtede van Dordrecht.

1300.

Als die Graef, de leſte van mannelicke oir, van Hollant, ſonder kinderen ſtorf, ſoo is in ſijn plaets gekomen den Grave van Henegouwen, *Ian van Avennes*, als ſijn naeſte neve, ende erfgenaem. Maer *Gwye Dampiere*, Grave van Vlaenderen, wiens begeerlickheyt meerder aengeblaſē was door Heer *Ian van Reneſſe*, ende andere ballingen, ſtelden hem daer tegen, voor-gevende dat hem het Graeffchap van Zeelant met recht toequam, ende gaf het ſelfde aen ſijnē ſone *Gwye*, een wacker jongh heer, doch moſt eerſt met gewelt gekregē werden.

1304.

Derhalven is hy met een leger getogen in Cazant, om in Walcheren over te trecken: het welck vernomen zijnde van *Willem*, Jans ſone, doe Grave van Ooſtervant, daerna van Hollant, &c. geſeyt de Goede, is met veel volcx onvoorſiens in Cazant gevallen, ende heeft de Vlamingen verſtroyt, ende verſlagen. Maer *Gwye* daer na wederom keerende, heeft *Willem* moeten de vlucht nemen in Ziericzee. Het welck door de Vlamingen tot haer eygen ſchade belegert werde. Want daer, in een uytval van die van de Stadt, boven 1500. Vlamingen blevē. Daer na hebbenſe oock Middelburgh de Vlamingen af-genomen, vele van de ſelvige verſlaende, ende de overighe uyt Zeelant verjagende. Over deſe victorie werde Grave *Willem* Ridder geſlagen, als oock onder andere *Witte*, Heere *van Haemſtede*. Maer als de Zeeuwen daer nae in Duyvelandt ongeluckigh tegen de Vlamingen gevochten hadden, ende met groot verlies van volck wederom in Ziericzee gevlucht warē: ſoo heeftſe *Gwye* voor de tweede reyſe belegert. Dan de Stadt nae d'eerſte belegeringhe verſterckt zijnde, werde vromelick beſchut van Heer *Witte van Haemſtede*. Waerom *Gwye*, ſiende geen vordeel te doen, is van't belegh op-gebroken, ende over de Maes gevaren zijnde, heeft geheel Noort-Hollant in-genomen tot Haerlem toe, ende ſteldē Heer *Claes van Cats*, Ridder, Caſteleyn tot Schoonhoven. Hier op quam Hertogh *Ian* van Brabant, ende wan de ſtede van S. Geertruydenbergh met geheel Zuyt-Hollant, behalven alleen de ſtadt Dordrecht, die hy thien dagen beleyde, beſtormde, ende een deel in brant ſchoot. Waer tegen de Borgers haer vromelick ſtelden, hielen den brandt tegen, ende deden met Heer *Claes van Putten*, ende *Stryen*, een uytval op de Brabanders, die ſy met den Hertoge uyt geheel Zuyt-Hollant verjougen. Haer vervolgende tot 'sHertogenboſch, ſchotē ſy tot weder-

der-wraecke het vier in de Stadt, waer van een groot deel verbrande. Aldus vol victorye wederom te Dordrecht gekeert zijnde, verſterckten haer volck, ende togen met den ſelfden Heer *Claes van Putten*, na Yſelmonde, daer ſy wel twee duyſent Vlamingen verſlougen, ende *Gwye* had genoegh te doen, dat hy 't met den lijve ontquam. Die van Utrecht waren onder malkanderen twiſtigh, een groot deel hatende haren Biſſchop *Gwye*, in den ſlagh van Duvelandt ghevangen, ende verſlaende haer weder-parthye, namen *Gwye* den Grave van Vlaenderen in, de welcke aldaer Schout ende Schepenen ſtelde, die uyt ſijnen naem de ſtadt zouden regeren. Dede oock veel moeyten dat het Capittel den gevangen Biſſchop, als broeder zijnde van den Grave van Hollandt, zoude af-ſetten, ende in ſijn plaetſe verkieſen *Willem van Gulick*. Het welck hy wel lichtelick zoude verkregen hebben, indien Heere *Witte van Haemſtede*, van Ziericzee niet en ware gekomen op zee tot Santvoort. Hier van maeckt de Rhijm-Chronijck gewach:

Hier binnen iſt alſoo komen
Dat Heer Witte *was gevaren*
Wt Ziericzee met kleenre ſcharen,
Met eenen ſchepe, en niet mee,
Voer hy buyten byder zee,
En quam an by Sandefoerde,
Daer vernam hy ende hoerde,
Dat Hollant al was verloren.

Maer Heer *Witte* met weynigh wapentuyrs te Haerlem gekomen zijnde, ontwonde ſijnen banier met den rooden leeuw, waer op hy van alle plaetſen eenen grooten toeloop kreegh, elck God lovende (ſeyt de Chronijck) dat ſy eenen Hooft-man hadden van het rechte Hollantſche bloet. Hy ſiende, dat ſy allegader willigh waren, is getrocken nae Hillegom, alwaer een vreeſſelicken ſlach geviel tegens de Vlamingen, daer vele bleven. De Vrieſen togen de ſelvighe haer kleederen uyt, ende worpenſe op een hoop, ſeggende ſpots gewijs. Deſen hoop van Vlamingen ſal voortaen een ſeker teycken weſen, of ſy hier ontrent eens weder quamē: ende die wegh wert noch op huyden ghenoemt het *Manne-padt*. Dit geruchte is terſtont door geheel Hollant geloopen, waer op eenige de Vlamingen uyt hare ſteden jougen, ende vele doot ſlougen. Ondertuſſchen quam Heer *Witte* met ſijn heir tot Leydē, verſlaende al de Vlamingen die hy vondt, een deel ontliep het nae Delft, meenende aldaer vry te weſen: maer ſy werden van Heer *Witte* ſnellicken vervolgt, vangende ende ſlaende, al wat hy krijgen konde. Te Delft komende, bleven daer vijf hondert Vlamingen in een ſtraet, die daer van noch de *Vlamingh-ſtraet* geheeten wert: de andere verdroncken meeſt in de veſt, die ſy meenden over te ſwemmen. Aldus heeft Heer *Witte* met grooter eere wederom gewonnen geheel Noort-Hollant (daer uyt verjagende alle de Vlamingen, die hem eenen goeden buyt lieten) ende gaf getrouwelick het ſelfde wederom in handen van ſijn neve, den rechtē heere, Graef *Ian* van Hollant, &c. Ende noch met alle deſe overwinningen niet te vreden zijnde, heeft mede de ſtadt ende 't ſlot van Schoonhoven de Vlamingen ontnomen. Van wegen dē Grave van Vlaenderen was aldaer Caſteleyn geſtelt Heer *Claes van Cats*, Ridder, die afkomende van de ſterckte om te beſien watter in de ſtadt omgingh, werde van de Borgers terſtont gevangen. Waer van ſy datelick de tijdinge lieten weten aen Heer *Witte*, die hem op't ſpoedighſte derwaerts vervoughde, ende beſtormde het Caſteel met ſulcke kracht, dat de Vlamingen het ten laetſten moſten overgeven. Dewelcke hy gevangen ſettende, wederom na Ziericzee gekeert is. Want *Gwye*, Grave van Vlaenderen, als hy te Utrecht verſtont de victoryen van Heer *Witte*, verliet haeſtelicke de ſtadt, ende vertrock in Zeelant, om voor de derde mael Ziericzee te belegeren. Maer oock deſe belegeringh, gelijck de voorgaende, is inſonderheyt door de kloecmoedigheyt van Heer *Witte* te niet geloopen.

Wy ſullen nu hier laten volgen de af-komſt van deſen vromen Ridder, de welcke tegen-woordigh in mannelicke oir uyt is.

Heer Witte van Hollant, *Ridder, Heere van* Haemſtede, *liet nae*

Heer Jan, *Heere van* Haemſtede, *Knape. Wert vermelt in een Hantveſt, te ſien by Gouthouven, fol.* 383. *waer by de Keyſerinne* Margriete, *Gravinne van Hollandt, &c. haren ſone Hertogh* Willem *deſe Landen over-geeft, ende noemt deſen Heere* Jan, *haren neve, in't jaer* 1348. *Hy ſterf ſonder oir.*

Gwye van Haemſtede *volght.*

Heer Gwye van Haemſtede, *werde by Staveren in Vrieſlant met Graef* Willem *de vierde verſlagen in't jaer* 1345. *Hadde te wijve een dochter van den Heere van* Montigny, *ende wan*

Heer Floris van Haemſtede, *Ridder, Heere van Haemſtede, Montigny, ende Bergen in Kermerlant, bleef in den Schip-ſtrijdt op de Maes, tuſchen de hoogh-gemelte Keyſerinne, ende haren ſoon,* 1351. *Hadde getrout Vrouw* Catharina van Borſſelen, *ende wan*

Heer Floris *volght.*

Vrouw N. van Haemſtede, *troude Heer* Herpert van Yſelſteyn, *Ridder, Heer van den Boſche in Goeylant, leefden* 1400. *hadden kinderen, te ſien by Gouthouven, fol.* 215.

Heer Hugo van Haemſtede, *broeder tot Haemſtede, ende Montigny, Heere van Bergen in Kermerlant. Had getrout Vrouw* Catharina van Cats, *ende wan Vrouw* Cornelia van Haemſtede, *huyſvrou van* Pieter van Tuyl, *eerſte heere van Serooſkercke, Rentmeeſter generael van Zeelant beoofterſchelt, Ambaſſadeur van Hertogh* Karel van Bourgongien, *Grave van Hollandt, by den Koningh van Engelant. Hadden kinderen, te ſien by Gouthouven, fol.* 556.

Heer Floris van Haemſtede, *Ridder, Heere van Haemſtede, ende Montigny, leefde* 1390. *Was getrout aen een dochter van Heer* Jan van Cruningen, *ende wan*

Heer Coſtijn, *Heere van Haemſtede, werde op S. Pontiaens dagh verſlagen in den water-ſlagh voor Brouwerſ-haven,* 1426.

Heer Arent *volght.*

Heer Raes van Haemſtede, *Ridder, verſlagen met ſijn broeder Heer* Coſten. *Had ghetrout Vrouw* Agnes van Ooſtende.

Vrouw Eliſabeth van Haemſtede, *had ghetrout Heer* Jan van Hodenpijl, *heeren* Dirckſz. *Ridder, mede met beyde ſijn ſwagers verſlaghen. Liet nae twee ſonen, te ſien by* Gouthouven, *fol.* 180.

Heer Arent van Haemſtede, *ende van Moermont, Ridder, had getrout Vrouw* Margriete van Waelwijck, *ende wan*

Floris van Haemſtede, *ende van Moermont, die by ſijn huyſvrou Ioffr.* Paulina vander Werve *naliet twee ſonen, Heer* Raes van Haemſtede, *ende Moermont, Ridder, hadde getrout Vrou* Marie van Boſchuyſen, *heeren* Jans *dochter, met den witten valck, by Leyden,* 1487. *ende wan drie kinderen,* François van Haemſtede, *ghetrout met Ioffr.* Marie van Hoogelande, *Lievens dochter,* Jan van Haemſtede, *gehouwelickt aen een dochter van* Maerten van de Waerde, *ende* Floris van Haemſtede, *die te wijve hadde Ioffr.* Theodora van Reneſſe *van Wulven.* Jan van Haemſtede, *Floriſſz. had ghetrout Ioffr.* Avezoete van Welle van Cats, *dan ſterf ſonder oir.*

Arent *volght.*

Ioffr. Meyne van Haemſtede, *trouwde* Jan van Botlant.

Arent van Haemſtede, *ende van Moermont, had getrout Ioffr.* Cornelia van Cats, *heeren Lievens dochter, ende wan*

Witte van Haemſtede, *ende van Moermont, getrout aen Ioffr.* Marie van Cruningen, *heeren Sweers dochter, ende liet nae*

Marinus van Haemſtede, *troude Ioffr.* Marie van Wiſſekercke, *Anthonis dochter, heere van*

van Couwerve, ende wan Raes *ende* Witte van Haemſtede.

Witte van Haemſtede, *had te wijve*, *Ioffr.* Agatha van Schengen, *Iacobs dochter*.

Arent van Haemſtede, *ſterf ſonder oir*.

Ioffr. Marie van Haemſtede, *had ghetrout* Iooſt van Giſtelles.

Ioffr. Johanna *volght*.

Ioffr. Johanna van Haemſtede, Wittens *dochter, troude* Iacob de Hubert, *Corneliſſz. te Ziericzee, ende wan* Lieven de Hubert, *Borgemeeſter van Ziericzee, &c. (ſiet boven fol.* 13.) *Sijn dochter Ioffr.* Iacobmina de Hubert, *getrout aen den Raetſheer* Weytſen, *wan Ioffr.* Iacobmina Weytſen, *die te man hadde de Borgemeeſter* Iacob Wittenſz. *ende wan onder andere* Witte Iacobſz. de Witte, *vader van* Iacob de Witte, *ghetrout met Ioffr.* Clara van Raephorſt, *vrouwe van* Haemſtede (*wiens moeder Ioffr.* Agatha van Culenburgh, *die Heerlickheyt gekoft hadde van den Heere van Cruningen*) *ende weduwe van Ionchr.* Jacob van den Eynde, *ende liet nae* Witte van Haemſtede, *ende Ioffr.* Agatha van Haemſtede.

Bevinde noch uyt dit geſlacht Ioffr. Françoiſe van Haemſtede, *huyſvrou van Ionchr.* Jan van Naeldwijck, *ende hadden kinderen*.

Ioffr. Digna van Haemſtede, *van Moermont, Adriaens dochter, getrout met Ionchr.* Willem van Boſchuyſen, *ſy ſterf ſonder oir*, 1615. *Hy hertroude aen Ioffr.* Catharine van Haemſtede, *Adolfs dochter, weduwe van Ionchr.* Jacob van Borſſelen.

Noch Ioffr. Françoiſe, *ende Ioffr.* Barbara van Haemſtede, *Adolfs dochters, getrout aen twee broeders* Guiſlain, *ende* Gerrit vander Laan.

Onder Willem de derde.

Als groote onluſt ontſtaen was tuſſchen *Edward* de tweede, Koningh van Engelant, ende de Koninginne *Iſabella* ſijne huyſvrouw (ghelijck in 't laetſte capittel van 't tweede boeck van de Wtnementheyt der Vrouwen breeder verhaelt is) ſoo begaf haer de gemelte Koninginne met haren ſone *Edward* in Vrancrijck, by den Koningh *Charles* de IV. haren broeder. (1323.) Ende als ſy daer, niet tegenſtaende de dreygementē vanden Koning *Edward*, tot in het derde jaer verbleven hadde, ende hy ondertuſſchen ſijn onderdanen, door quaden raet van *Hugo Spencer*, ſeer wreedelick handelde: ſoo is ſy van de Groote ontboden om over te komē, met belofte, indien ſy maer duyſent krijghſ-knechten konde mede brengen, dat ſy *Edward* haren man ſouden gevangen ſetten, ende den jongen *Edward* haren ſone voor Koningh aen-nemen. Waer op ſy, weynigh byſtant van den Koningh harē broeder krijgende, haer toevlucht nam in Henegouwe by Graef *Willem de derde*, wiens huyſvrouw haer rechte nichte was; alwaer ſy wel onthaelt werde, eñ groote hulpe verkreegh. (1336.) Al de Hollanders vergaderden te Dordrecht, alwaer oock daer na gekomen is het ganſche heir, ende gingen aldaer 't ſchepe, ende quamen geluckelick in Engelandt, eñ kregen 't gene, daer ſy na getracht hadden.

In't jaer 1332. liet Graef *Willem* verbiedē, dat niemant te Dordrecht met geweer zoude gaen, behalven de Ridders, Edelen, Schout, Bailliou, ende hare dienaers.

1336.

DAer was een Lantman in't dorp Henrijcyden-ambacht in Zuyt-Hollant, dewelcke een uytermaten ſchoone Koe hadde, van den welcken hy, ſijn wijf, ſijn kinderen ende al het huyſgeſin dagelicx de koſt ende voedſel hadden, door de overvloedigheydt des Melcx. De Bailliou van Zuyt-Hollant hadde geerne deſe Koe van den Huyſ-man ghekocht, ende ſiende dat hy by koope daer niet aen en koſt geraken, heeft die behendelick tegen des Huyſmans wille uyt de weyde doen halen, eñ een ander Koe van gelijcken haire in de ſelve plaetſe doen ſtellen. De Lant-man hier over ſeer ontſtelt zijnde, is met raet ſijner vrien-

vrienden ſnellicken getogen tot Graef *Willem*, die op die tijt tot Valencijn in Henegouwen kranck te bedde lagh, ende heeft hem geklaeght dat groote gewelt eñ krachte 't welck hem van den Bailliou gheſchiet was. De Grave dit hoorende, hadde medelijden met den armen Lant-man, ende ſchreef van ſtonden aen eenen brief aen den Schout van Dordrecht, dat hy alle ſaken achter geſet, terſtont by hem komen ſoude, met hem brengende den Bailliou van Zuyt-Hollant, ſijnen neve. De Schout deſen Brief ontfangen hebbende, ende geleſen, vraeghde den Bailliou ſijnen neve, of hy oock yet tegen des Graven eer gedaen eñ bedreven hadde? Daer de Bailliou op antwoorde: anders niet, dan dat ick eenen Lant-man een Koe ontnomen hebbe tegen ſijnen wille, maer ick hebbe hem een ander in de ſtede weder gegeven: aldus zijn ſy ſonder achterdencken te ſamen naer Henegouwen te Hove getogen: ende de Schout is eerſt totten Grave gegaen, om te aenhooren wat die ſake waer daer hy om ontboden was: de Grave heeft hem vriendelick ontfangen, ende vraeghde waer de Bailliou ſijnen Neve waer? de Schout ſeyde, mijn Heer hy is hier beneden in't hof; doe ſeyde de Grave: laet hem hier boven komen, ende gekomen weſende, vraeghde de Grave, of hy ware die Bailliou van Zuyt-Hollant? De Bailliou antwoorde ende ſeyde: Soo lange als mijns Heeren genade dat belieft: Doe ſeyde de Grave, hoe ſtaet het al in Hollant? De Bailliou antwoorde: Genadige Heer, alle dingen zijn in goeden ruſt ende vrede. Doe ſeyde de Grave: Zijn alle dingen in goeden ruſten ende vrede waerom hebt ghy, die een Bailliou eñ Rechter zijt, gewelt ende kracht gedaen eenen Lant-man, mijnen Onderſaet, hem nemende tegen ſijnen wille een ſchoone Koe uyt ſijnen lande ende weyde? Ende de Grave liet den Lant-man voor hem komen, ende vraeghde den Bailliou of hy hem wel kende, ende wat van deſe Koe geſchiet ware? Doe ſeyde de Bailliou, mijn Heere ick hebbe hem een andere Koe in die ſtede gegeven. Doe ſeyde de Grave, eñ oft die Koe ſoo goet niet en ware, meendy dan den Lantman daer mede voldaen te hebben? neen alſoo niet, maer ick neme die ſake van u beyden aen my, ende ick ſal die richten, 't welck hen beyden den Bailliou ende Lant-man wel behaeghde. Doe gaf die goede Grave een ſententie over hen beyden aldus: als dat de Schout van Dordrecht, alſoo geringhe als hy te huys quame, den Landtman geven ende betalē ſoude ſonder vertreck uyt den beſten ende ghereetſten goeden den Bailliou toebehoorende, de ſomme van hondert goude kroonen van goeder munte ende gewichte, ende dat hy oock den Lant-man niet meer moeyelick en ware van deſer ſake. Ende met deſer uyt-ſprake waren beyde de parthyen wel te vreden. Doe ſeyde de Grave tot den Bailliou, nu hebt ghy den Lant-man voldaen, ende zijt daer mede vereenight, maer noch niet met my: ende ſeyde totten Schout, gaet henen, ende vaert t'huyſwaert, ende doet als ick u bevolen hebbe, maer de Bailliou moet hier by my blijven, ende moet my mede voldoen. De Grave dede een Bieght-vader komen, dat de Bailliou hem biechten mochte: ende de Grave toogh ſelver dat ſweert uyter ſcheyde, ende gaft den Beul in de handt om Iuſtitie te doen: dit gedaen zijnde, ſprack de Grave tot den Schout: Neemt nu met u den Bailliou uwen neve, ende begraeft hem, ende wacht u ſulcx feyts, op dat u diergelijcken niet en geſchie. Ende de Schout reyſde t'huyſwaerts met ſijnen dooden neve, ende voldede dē Lant-man van de hondert goude kroonen, als hem die goede Grave bevolen hadde te doen.

Onder de Keyſerinne Margriete, Graef Willem des vierde dochter.

1348.

Margriete Gravinne van Hollant, voor hebbende om in Beyeren by haren man Keyſer

Lo-

Lodewijck te reyſen, heeft te S. Geertruydenbergh op-gedragen aen haren ſone Hertogh *Willem*, de Landen van Hollant, Zeelant, ende Vrieſlant. Maer na het af-ſterven van den ghemelten Keyſer, keerden ſy wederom in Hollant, ende liet van Dordrecht aen Hertogh *Willem* wetē, dat hy aldaer by haer ſoude komen. 'T welck hy dede, ende ſtelde wederom de regeringe van't Landt in handen van ſijn Moeder. Dan daer na opgeruyt zijnde door eenige van de groote, die de heerſchappy van de Gravinne tegen de borſt was, heeft hy hem met de ſelvige tegens ſijn moeder verbondē. (1351.) Ende elck vele volcx vergadert hebbende, ſlougen ſy op de Maes tuſſchen den Briel en 's Graveſande ſoo vreeſlick tegen malkander, dat de Maes noch drie dagen langh daer nae op ende af liep root van bloet zijnde. In deſen ſtrijdt moſt de Keyſerinne de vlucht nemen, ende daer bleef Heer *Floris van Haemſtede*, met veel andere Edelen. Vele Borgers van Dordrecht waren hier hertogh *Willem* te hulpe gekomen: waerom gelooft wert dat de Stadt daer van haer wapen gekregen heeft, wit ende root: overmits dat het bloet aen beyde zijde van de Maes vloeyde, ende in de midden den ſtroom des waters. Want al langh te voren, te weten in't jaer 1064. hadde de Stadt haer wapen gekregen van *Willem* de 12. Biſſchop van Utrecht, te wetē een Kerck, met contre-zegel een Roos van hem, als zijnde een ſoon van *Willem van Geldre*: gelijck dat uyt een oudt zegel af-geteyckent aen my geſonden heeft, de meerderwel-gemelte Mr. *Arent van Bucchel*. Deſen twiſt tuſſchen de Keyſerinne, eñ haren ſoon, om de regeringe der Landen, is d'eerſte oorſaeck, ende beginſel geweeſt van de jammerlicke partyſchappen der Houckſche, die het met de moeder hielen, ende der Cabbeljauſche, die den ſone volghden. Deſe zijn als erffelicken van de ouders op de kinderen gekomen, ſoo datſe wel 140. jaren duerden tot groote ſchade ende verwoeſtingh van't lant. De Cabbeljauſche plegen te dragen grauwe bonnetten, de Houckſche roode, ende die d'overhant hadde, ſnede d'ander de lever uyt, dat is de kruyn van den hoet.

Onder Hertogh Willem de vijfde van Beyeren.

1352.

Het volgende jaer waſſer een tornoy-ſpel te Dordrecht, alwaer de ſoon van Heer *Ian van Arckel* gequetſt werde daer hy van ſterf.

In't jaer 1354. quamē de Ooſterſche koopluyden, om eenigh geſchil datſe met de Vlamingen hadden, van Brugge te Dordrecht wonen. Alwaer ſy lange bleven, tot dat de Vlamingen eenige af-ſonden na Lubick, om alles te bevredigen, waer door de Ooſterlingen wederom nae Brugge keerden, ghelijck *Crantzius* beſchrijft in ſijn Saxen. Dan *P. Oudegerſt* getuyght dit eerſt geſchiet te zijn ten tijde ende door raedt van Hertogh *Philips* de goede, Grave van Vlaenderen, met belofte, dat hy alle de geleden ſchade aen de Koopluyden zoude vergoeden.

Onder Hertogh Aelbert van Beyeren.

In't jaer 1387. werde uyt Engelant verdreven Koningh *Richards* opperſte, ende getrouſte dienaer, genoemt den Heere van *Ackeſuffoort*, met den Eertſ-biſſchop van Jorck, ende quamen (gelijck *Froiſſard* ſchrijft) haer onthouden binnen Dordrecht, hebbende al te voren, gheduyrende haer welvaren ende groote ſtaet, goede proviſie van gelt over gemaeckt door wiſſel, dat haer nu wel te paſſe quam. Maer Hertoge *Aelbert* dit verſtaende, heeft haer (om te behagen des Koninghs van Engelant twee oemen, van Lancaſter, ende Jorck) uyt Hollant heeten vertrecken, hoewel de Koningh voor den gemeltē Heere van *Ackeſuffoort* minnelicken aen hertogh *Aelbert* geſchreven hadde. Waer over ſy van Dordrecht na Utrecht vertrocken, ende waren aldaer willekom: dan werden daer na ontboden van den Koningh in Vrancrijck, ende van daer moſten ſy vertrecken na Leuven, alwaer ſy (1389.) beyde ſtorven.

1399.

De Prinçen ende Edelen van Engelant ontboden hebbende uyt Vrancrijck den Grave van *Erby*, ſone van dē Hertogh van Lancaſter, om hem Koningh in Engelant te maken tegen den koning *Richard*, daer van hy uyt-gebannen was, ſoo beraetſlaeghdē (ſchrijft *Froiſſard*) ſyn vriendē met hem van twee wegē om die reyſe aen te nemē; te weten, een door Henegouwe, ende van daer op Hollandt, om van daer te ſchepe te komen in Engelant, ofte door het Hertoghdom van Bretagne: welcken wegh om de kortheyt aen-genomen werde, ende quamen aen te Dordrecht, alwaer ſy haer vergaderinge hielen.

1401.

Als Hertoge *Aelbert* rekeningh begeerde van Heer *Ian van Arckel*, die thien jaren langh Rentmeeſter hadde gheweeſt van de Landen van Hollant, ende hy ſulcx weygerde, ſoo zijn ſy (1402.) met malkander in oirloge gekomen. Want als alle de goederen, ende heerlickheden, die Heer *Ian van Arckel* in Hollant beſat, aengeſlagen waren, ſoo trock hy met gewapent volck over de Lecke, ende quam in den Crimper-waert, roovende, ende brandende, ende keerde met een grooten buyt na Gorcum. Maer die van Dordrecht, ende Schoonhoven dit vernemende, zijn met alle haer dorpen uyt-getogen, ende quamen by Nieupoort, daer de Arckelſche noch lagen, om haer den roof te ontnemen. Daer viel een dappere ſchermutſinge, ſoo datter in den aenvangh 23. dorp-luyden doot bleven: ende van de borgers van Dordrecht wierden gevangen Heer *Gerrit van Liefvelt*, Ridder, *Wouter Simonſz. Adriaen Wittenſz. Gerrit Mobbont*, ende *Huyge* Beelde-ſnijder. Daer op vielen de Borgers van andere ſteden met groote macht in't lant van Arckel, alles vernielende, verwoeſtende, ende verbarnende, daer ſy ontrent konden komen. Het volgende jaer 1403. beleyde Hertogh *Aelbert* de ſtadt Gorcum, om den Heere van Arckel geheel te verdrijven: in welck belegh die van Dordrecht, den Hertogh ten dienſte trockē op haer eygen koſten.

Onder Willem de ſeſte.

1411.

Als de oneenigheyt tuſſchen den Heere van Arckel, nu geholpen door Hertogh *Reynout* van Geldre, eñ Hertoge *Willem* van Beyeren, *Aelberts* ſone, noch duyrde, meende eenen *Foyken* den 11. Januarij 's nachts de ſtadt Dordrecht onvoorſiens te verraſſchen, 't welck hem miſluckten. Ende werden 's anderendaeghs eenige Poorters, die van den aenſlagh wiſten, haer leven lange, op den hals uyt-gebannen, ende twee voor den Tolbrugs toren onthalſt.

1415.

Als de Koningen van Vrancrijck, ende Engelant in ſware oirloge tegen malkanderen waren, ſoo quam den vrede-lievende Keyſer *Sigiſmond* van Lutſenburgh, voor-ghenomen hebbende op Engelant te reyſen, om den vrede te verſorgen, in de ſtadt Dordrecht. Hy logeerde in't huys Brandenburgh, het welck eertijts geſtaen heeft by de wijn-koopers capelle, ende hadde twee torens, dan is ontrent over tachentigh jaer van ouderdom vervallen. Dewijl hy hier was, ende met Hertoge *Willem* (die hem in Engelant geleyde) op ſijn vertreck ſtont, werde hem van de ſchippers aengeſeyt dat het meerder als tijt was ſchepe te komen, alſoo het water vee' gevallen was, daer by doende, Het getye en wil niet wachtē. Daer op de Keyſer al lacchende antwoorde, **Was is das fur ein heerl / wolt ir nair im Keyſer nicht wachten?**

Onder Vrouw Iacoba.

1417.

Twee jaren daer nae hebben die van Dordrecht wederom haer volck geſonden tegen die van Gorcum, onder de Hop-luyden *Everdeyn van Genderen*, *Gillis van Mitvelt*, ende *Ian Gramay*.

In't

In't ſelfde jaer was Vrouw *Iacoba*, na af-lijvigheyt van den gemelten Hertogh *Willem*, haer vader, met groote ſtaet te Dordrecht gehult voor Gravinne van Hollant, noch maer ſeſthien jaren oudt zijnde. Waer door ſy te meerder onderworpen was het gevaer, van de partyſchap die in't Lant was. Het welck waergenomen zijnde by haren oem *Ian van Beyeren*, die 27. jaer gekoren Biſſchop van Luyck geweeſt hadde, heeft het ſelve verlaten, ende quam in September te Dordrecht, alwaer hy van de Cabeljauſche ontfangen, ende gehult werde voor eenen rechten Vooghd, ende Momber des lants van Hollant. Waer op hy terſtont dede ontſeggen Vrouw *Iacoba*, ſijn Nichte, ten ware ſy haer ſtelde onder ſijne vooghdye. Maer Vrouw *Iacoba*, die hy ſelve voor Gravinne van Hollant hadde gekent, ende ſijn leen van haer ontfangen, ſtelden haer, met hulpe der Hoeckſchen, tegẽ het onrecht, ende gewelt van haren Oem. Geheel Hollant hiel het noch met haer rechte Lantſ-Vrouwe, behalven die van Dordrecht, ende den Briele, alwaer Graef *Ian van Beyeren* veel volcx dede vergaderen. Deſgelijcx wert oock gedaẽ aen de zijde van Vrouw *Iacoba*; ſoo dat de een de ander met rooven ende branden, groote ſchade dede. Hierom is Hertogh *Ian* van Brabant, met Vrouw *Iacoba*, die hy getrout hadde, ende een groot heyr-leger af-gekomen om Dordrecht te belegeren. Vrou *Iacoba* quam met de Hollanders, haer Edelen, Ridderẽ en Knechten, eñ nam haer leger-plaetſe over de riviere, ende ſlough haer tenten aen de noort-zijde van der Stede in Papendrecht op den Dijck. Hertogh *Ian* gingh met ſijn Brabanders leggen in den grooten waerdt, ende maeckten aldaer een uytermaten ſterck (na dien tijt) bolwerck ofte block-huys in een dorp geheeten de *Myle* (ſoo genoemt om dat het eẽ myle vande Stadt leyt, als *Suffrid. Petri* ſchrijft) waer uyt ſy meenden haer ſelven tegen den uytval van die vander Stadt te verſekeren, ende de ſelvige daer mede te dwingen. Maer als de Merwede met palen toe-geheydt, ende het voorſz. block-huys voltrocken was, ende van alle nootſakelick wel voorſien, ſoo en konde men geen volck genoegh krijgẽ, die het ſelve dorſten bewaren. Ende al werden haer belofte gedaen, dat by aldien ſy van de vyanden beſet ofte aengevochten wierden, den Hertogh haer te hulpe zoude komẽ, ſoo en warender maer dertigh mannen te vinden, in plaetſe van hondert, die ſy van doen hadden, moedt hebbende om het block-huys te beſchermen; ſeggende de onwillige, dat den wegh uyt Brabrant hier na toe te enge was, ende indien den dijck door-geſteken werde, dat alſdan uyt Brabant geen hulpe zoude konnen aen-ghebracht werden. Voorts geduyrende deſe belegeringh, deden de jonge luyden uyt Dordrecht by-na alle dagen eenige uyt-vallen, ſchermutſerende ende vechtende met de Brabanders, ende werden dan van d'eene, dan van d'ander zijde vele gevangen, ende gequetſt. Ten laetſten die van Dordrecht, om een korte oirloge te maken, zijn ſterck uyt-getrocken, latende het meeſte volck in heymelicke lagen verborgen, ende de Brabanders nakende, ſoo deynſden ſy allencxkens achterwaerts, ende namen ſoo, als te onſterck zijnde, de vlucht. De Brabanders ſulcx ſiende, vervolghden haer met alle macht: maer de lagen voor-by zijnde, werden ſy van de verborgene krijghſ-knechten beſprongen, ende alſoo van voren ende achterẽ bevochten, vele neder geſlagen, ende gevangen; onder de ſelve oock Heer *Arent van Leyenburgh*, Ridder, die uyt het Hollantſche heyr den Brabanders te hulpe gekomen was. Sy verlorẽ oock alle haer ſchepen, ende koſtelickheydt, die binnen Dordrecht gebracht werden, door de haven die recht op de molẽ achter het bagijnhof by de Vrieſe-poort ſtaende, plagh te loopen, gelijck in de oude caert te ſien is, ende noch aen een boogh inde Stadts muer ſtaende, daer men onder door voor-by het bagijn-hof tot voor de merckt voer. Hertogh *Ian* van Brabant, ſiende dat hy nu in ſes weken niet gevor-

gevordert en hadde, ende geen volck genoegh en konde krijgē, die de bewaernis van't block-huys wilden aen nemen, hoe-wel het van koſt ende wapen-ruſtingh wel was voorſien: ſoo wert goet gevonden het block-huys in brant te ſteken, ende het leger op te breken. Die van Dordrecht ſiende den roock ende de vlam opgaen, zijn in grooten getalle te water ende te lande uyt-gevallen, ende hebben het leger van achteren ende ter zijden ſeer aen-gevochten: maer die van Antwerpen dedē ſoo kloecke wederſtant, datſe, niet ſonder verlies, moſten te rugge wijcken. Konden even-wel niet beletten, dat ſy niet en namen alle de ſchepen van den Hertoge, in de welcke eenige ſiecken lagen, als oock wapenen ende wapen-rocken van ſommige Edelen, dieſe in de kerck ophingen. Hertogh *Ian* van Brabant quam op den ſelfden dagh van *S. Laurens*'s avonts laet binnen Geertruydenbergh, ende ſijn volck na huys ſendende, reyſden hy wederom nae twee dagen met ſijnē ſtaet in't leger der Hollanders, dat op Papendrecht lagh, alwaer hy ſoo langh bleef, tot dat haer bolwerck volmaeckt, ende van alles wel voorſien was, ende liet daer op voor Capiteyn *Adriaen* den Baſtaert *van Hollant*, Hertoge *Aelberts* ſone, Schout van Dordrecht. Maer hy vertrocken zijnde, ſoo is Hertogh *Ian van Beyeren*, met de Poorters van Dordrecht in Papendrecht over-geſcheept, ende hebben het bolwerck rontom beçingelt, ende met ſulcken gewelt aengetaſt, dat ſy het ſelvige ſtormender hant in namen, doot ſlaende den Schout, ende het bolwerck in brandt ſtekende. Ende keerden alſoo met buyt ende gevangens victorieus in de Stadt.

Een Hiſtory-ſchrijver, die in't jaer 1475. noch leefde, verhaelt in ſijn Latijnſche Chronijck van Nederlant, dat geduyrende dit belegh, die van Dordrecht, eenige ſchepen vol van eetbare, ende andere waren lieten drijven, ſonder datter yemant op was, inder voegen of die ſchepen door onweder af-gedreven, ende haer tegen dauck ontvaren waren: ende dat de Brabanders ſulcx ſiende, ende meenende dat het voor haer buyt zoude weſen, trachten die ſchepen te bekomen; dan die van Dordrecht de ſelve met dicke touwen onder 'twater vaſt gemaeckt hebbende, als de Brabanders daer in waren, de ſchepen met menighte van volck na de Stadt toe trocken, die alſoo, gelijck de viſſchen met lock-aes, gevangen wierden.

Dit belegh hangt te Dordrecht in de Raetkamer van't Stadt-huys af-gemaelt: dan alſoo het taeffereel, door oudtheyt by-nae vergaen is, ſoo heeft het dē Aureur van dit Werck by tijts doen copyeren: Boven aen ſtaet dit Jaergetal:

Anno M.CCCC.XVIII. *ontrent S. Laurens dach, Was dat men't belegh voor Dordrecht van Hertogh Ian van Brabant op-breken ſagh.*

Daer is even-wel daer na, om de ſchade des oirloghs te vermijden, verdragh gemaeckt binnen Worichum, 1419. waer by de ſtadt Dordrecht, met alle ſijn gerechtigheyt, ende Rotterdam, dat hy doen in-genomen hadde, gebleven is, voor een leen, onder de heerſchappye van Hertogh *Ian van Beyeren*. Waerom Hertogh *Ian van Brabant*, ende ſijn huyſvrouwe den volghenden brief aen de Stadt ſchreven:

Wy Ian van Brabant, &c. ende Iacoba van Beyeren, Hertogen, gheven V. L. te kennen, die Dordrecht, Rotterdam, ende het Baillioufchap van Zuyt-Hollant inwoont, dat wy, met deſe tegenwoordige Brieven, V. L. ontſlagen hebben voor Ons ende Onſe nakomelingen, van de aenneminge, ende van den eedt, die ghy ons nae behoorlicke ſchult gedaen hebt; willende dat ghy zoudt aennemen, ende erkennen, &c.

Hier op is *Ian van Beyeren*, den 23. Julij, des ſelfden jaers met grooten ſtaet in Dordrecht voor Heer aengenomen: die oock, om dat de Borgers geduyrende deſe beroertē, hem trouwelick hadden geholpen, haer met verſcheyde Vryheden begift heeft.

Her-

1420.

Hertogh *Ian van Beyeren*, nu meester zijnde van de gemelte plaetschen, trock met sijn leger veel bestaende uyt borgers van Dordrecht, na Leyden, ende vele sloten daer ontrent verbrant hebbende, beleyde de Stadt, die hy oock met accoort inne kreegh.

In't selfde jaer waren eenige Predikers van de Duytsche Prinçen in Hollandt gesonden, hulpe versoeckende tegen de Hussiten, ende brachten soo veel met haer prediken te wege, datter uyt Dordrecht ses eñ vijftigh Borgers, gelijck als tot eenen heyligen krijgh, na Bohemen trocken.

1421.

Het volgende jaer op *S. Elisabeths* nacht en is niet alleen de stadt Dordrecht van het vaste lant geruckt, maer oock by-na geheel Zuyt-Hollant ondergevloeyt. Den grooten waert van Zuyt-Hollant, zijnde een schoon vruchtbaer weylant, daer 72. Parochy-kercken in lagen, werde met veel Heeren huysen ende sloten, daer door geheel vernielt, veel duysent menschen verdroncken, ende die het ontquamen, alles verloren hebbende, mosten daer na in armoede leven. Sommige meenen dat dit bestelt is, door een booseñ boer, die den dijck zoude door-gesteken hebben. Andere, dat door groot onweder, ende vreesselicke storm van winden, die op die tijdt oock te Petten, eñ in andere plaetschen, als oock in Zeelant, Vriesland, Vlaenderen, groote schade deden, den dijck tusschen Geertruydenbergh ende Dordrecht door-gebroken is. Dan de waerschijnelickste oorsaeck wert geleyt, op het placcaet, van Hertogh *Willem van Beyeren*, waer by hy den Heere van Sevenbergen toestaet, het water-geley te openen, ende te sluyten, sonder kennis van Dijck-graef, ofte Heem-raden. Wy sullen 't selve alhier van woorde tot woorde by vougen.

Willem, Hertoge in Beyeren, Grave van Hollant, &c. Doen condt allen Luyden: Want wy verstaen hebben, dat een Zijl, ende VVater-gangh gelegen is in den Ambochte van VVieldrecht in de Achthoven, die men tot veel tijden toe plagh te houden (alsoo dat het water sijnen loop niet hebben en mochte) daer by wy, ende veel onser goeden luyden grootelicx by beschadight werden, ende niemant by geholpen noch gevordert en was, Soo ist, *dat wy daerom, ende overmits beden willen ons lieven getrouwen des heeren van Sevenbergen, die een Ambochts-heer aldaer is, gegeven, ende geconsenteert hebben, geven ende consenteren, mits desen Brieven, onsen goeden luyden van VVieldrecht in de Acht-hoven voorsz. geseten, datse ten eeuwigen dage de voorsz. Zijl op-houden zullen, ende dat water sijnen gangh daer deur zullen laten hebben, tot allen tijden als hen des geneught ende oirbaer dunckt, sonder onsen Dijck-grave ofte Heemraet, als die nu zijn, oft namaels wesen zullen, ofte yemanden van onsen wegen, hem des te bewinden in eeniger wijs. Ende want wy voor ons, ende onsen erven onsen goeden luyden voorsz. ende heuren nakomelingen dat vaste ende gestade houden willen hebben tot eeuwigen dagen: soo hebben wy in kenniss hier of desen Brief besegelt, &c. Gegeven in den Hage, den 20. dagh in Februario, in't jaer 1414.*

De sorge van de Zijl aldus Dijck-graef ende Heem-raden benomen zijnde, is, seven jaer daer na, door sorgelooshеyt van de Huysluyden, het water des nachts in't lant geloopen. Hier van leest men dit tijdt-vers:

WIeLdreCht MaCh WaterbeCLagen.

Als oock dit:

tWee en't seVentICh dorpen zijnder MeeneLder spoet
ontrent DordreCht onder ghegaen door de hooChte der VLoet.

Dit lant was op die tijt seer leegh, ende moerachtigh, soo dat het niet wel wederom bevorst en konde werden, te meerder alsoo den inlantschē oirlogh in Hollant de lust van bedijcken wech nam: hoe-wel Hertoge *Philips van Bourgongien* door eenige Hantvestē sulcx socht te vorderē. Is evenwel noch daer na een deel, door het slick veel gehooght zijnde, wederom bedijct, eñ neemt noch alle dage meerder toe.

1426.

In den ſtrijt by Brouwers-haven, daer Hertoge *Philips van Bourgongien* de overwinninge hadde tegens Vrouw *Iacoba*, hadde hy groote hulpe van die van Dordrecht, Cabbeliaus zijnde; ende als in't volgende jaer (1427) eenige Borgers, niet wel konnende verdragen, dat Vrouw *Iacoba*, haer rechte Gravinne, ſoo onrechtvaerdigh verdruckt werde, ſamen-rottinge gemaeckt hadden tegens den gemelten Hertogh, ſulcx uyt-komende, zijnſe al te ſamen onthalſt.

Onder Hertoge Philips van Bourgongien.

1430.

Heer *Sweer van Culenburgh*, Biſſchop van Utrecht, verjaeght zijnde door Heer *Roelof van Diephout*, als die van de Paus *Eugenius* de 4. den Biſſchoppelicken ſtoel toe-geweſen was, begaf hem na Dordrecht, ende voerde aldaer noch den naem, ende 't ampt van Biſſchop, ende werde daer voor ghekent by de Hollanders, Zeelanders, Gelderſchen, eñ Vrieſen. Eñ om het vonnis van *Eugenius* te beter tegen te ſtaen, trock hy nae het Conçilie, te Baſel doen zijnde, alwaer hy ſterf. 1432. Nae ſijn doodt hebben derthien Canonicken, die te Dordrecht mede in ballinghſchap waren, in plaetſche van Heer *Sweer*, tot Biſſchop gekoren Heer *VValraven van Meurs*, welcke keure beveſtight werde door *Fœlix de 5.* in't gemelte Conçilium Paus tegen *Eugenius* gemaeckt. Ende de voorſz. landen hielen het met deſen Biſſchop, tot den jare 1441. Woonde in't laetſte ende hooge huys by de groote kerck, genoemt *Crucenburgh*, tegenwoordigh beſeten by *D. Thomas Baudixius*, als getrout hebbende Joffr. *Cornelia de With*, dochter van *Iacob Frans Vittenſz.* Borgemeeſter van 's Heeren wegen, ende Threſorier van Dordrecht.

1431.

In't vermaerde belegh van *Calais*, dat doen onder de Engelſchen was, hebben die van Dordrecht haren Grave *Philips* groote by-ſtandt gedaen met volck, ende ſchepen.

1456.

Op de tijt als Hertoge *Philips*, ſijnen b. ſone Heer *David van Bourgongien*, tegens de keure van Heer *Gijſbrecht van Brederoede*, met gewelt in't Biſdom van Utrecht bracht, ſoo ſtonden die van Dordrecht, ende Zuyt-Hollant in ſijn ongenade, om dat ſy ſijn tollen, ende gerechtigheden, ghelijck hy van ſijn Raden onderrecht was, haer ſelven toe-geeygent hadden. Derhalven de Regeerders ſiende, dat hy met een groote heyr-kracht in Hollant was gekomen, vonden geraden, haer met den Hertoge in aller voegen te vereenigen, ende behoorlicke beterniſſe te doen. Maer om daer toe te komen, ſoo waren ſy genootſaeckt in handen van ſijnen Rentmeeſter generael van Hollant, *Nicolaes de Vrieſe*, te betalen, twintigh duyſent goude penningen, die men Clinckaerts noemde, ende ten tijde van hertoge *Philips* eerſt gemunt wierden, te weten, de eene helft over een maent, de andere een jaer daer aen. Elcken Philips clinckaert dede doen dertigh grooten Vlaemſch, ende zijn laetſt 1619. geſtelt op 86. grooten Vlaemſch, ofte 2. guld. 3. ſtuyv. Daer-en-boven werde noch bedongen, den Hertoge te dienen, op haer eygen koſten in ſijn oirloge tegen die van Utrecht, &c. als breeder blijckt uyt den Brief gegevē in den Hage den 23. Junij 1456.

1457.

Den 28. Junij van't volgende jaer verbrandē wel ſes hondert huyſen (*Monſtrelet* ſchrijft qualick in ſijn Franſche Hiſtorye van 2000.) vande Vuylpoort tot aen het Sacraments gaſthuys, 't welck oock verbrande, als mede de Hal (nu het Stadthuys) eñ de Groote Kerck met den Toren. De huyſen waren doen meeſtendeel vā hout, dan zijn daer na fraeyer, meerder, ende van ſteen wederom op-getimmert. Van deſen brant wert gewagh ghemaeckt by *Æneas Sylvius*, doen ter tijdt levende. *De voornaemſte Hollanders*, ſeyt hy in't 36. cap. van Europa, *zijn die van Dordrecht. Die*

Stadt

Stadt is wel geſterckt, rijck, ende wel gelegen tot den koop-handel, van de welcke wert vertelt, dat het vier een groot deel in't voorgaende jaer af-gebrant heeft. Sulcx is geſchiet door onachtſaemheyt der Borgeren: hoe-wel men veel miraculen verhaelt, die ick voor-by gae, om datſe niet genoegh beveſtight en werden met waerdige getuygeniſſe. Deſe *Sylvius* is daer nae Paus geweeſt, genoemt *Pius de 2.* van't geſlacht *Piccolomini* van *Siena* in Italien, alwaer ick ſijn geheel leven ende op-komſt in verſcheyde taeffereelen hangende, vervolgens in een vertreck van de kerck geſien hebbe.

Onder Hertoge Karel van Bourgongien.

1468.

Na het overlijden van Hertoge *Philips van Bourgongien* is hem ſijn ſone *Karel van Bourgongien* in alle ſijn Heerlickheden gevolght, ende te Dordrecht met grooten ſtaet van des Lants Staten tot Grave van Hollant gehult.

1471.

Drie jaer daer na waſſer grooten onluſt tuſſchen de Magiſtraet, ende den Schout *Iacob Pot*, van Antwerpen, die ſy oock gevangen deden ſetten op Puttox-toren.

1475.

Als Hertoge *Karel* de ſtadt *Nuys*, onder den Biſſchop van Colen toebehoorende, vaſt belegerde: ſoo hebben hem die van Dordrecht een goede hulpe toe-gheſonden, onder vier Hop-luyden, *Rutger vander Haer*, Sanderſz. *Cornelis vander Myle*, Damaſſz. *Ian Oem*, ende *Cornelis Thomaßz.*

1476.

In't beginſel van het volgende jaer die van Dordrecht verdriet krijghende in de tweedracht, die ſoo lange onder haer geweeſt hadde, dan d'eene, dan d'andere verdruckt geweeſt zijnde, ſoo hebben ſy een onderlingh verdragh gemaeckt, waer op de Ballingen in-geroepen zijn, ende eeuwige vrede met malkanderen beſworen is, gelijck blijckt uyt het volgende:

Alſoe onlancx by den Schout, Burgh-
meeſter, Scepenen, ende Raidt, Oudt-
raidt, Achten, Dekens, ende Gemeene
Neringen, uyt alle morgen-ſpraken aenge-
bracht, Ter eeren Goeds, ter ſaligheyt en-
de gemeenen welvaren van den Stede, ende
alle Inwonende vander ſelver Stede, ghe-
raemt, ende geordineert is, eenen Pays en-
de generael Eendracht tuſſchen allen den
Poorteren, ende Inwonende vander ſelver
Stede, om te voorhoeden, ende te ſcuwen
menigen ongenoecht, koſt, ende laſt, die
mits diſcordie ende twidracht voertijts ge-
boert zijn geweeſt. Ende om den Pays ende
Eendracht voirſz. wel ende volkomelike te
onderhouden tot eewigen dagen, ende ſon-
der eenigh inbreken, Soo hebbē de Schout,
Burghmeeſter, Scepenen, ende Raidt,
Out-raidt, ende Achten by een vergadert
weſende, voor hen, ende haren nakomelin-
gen uyt ganſcher herten, ende meeningen,
minlijcken om Goeds willen vergeven, en-
de quijt geſchouden, alle 't geen dat elcken
van hem in eeniger manieren miſdaen oft
miſſeyt mochte weſen.

Ende daer en 't eynden ſoe hebbē de De-
kens van de gemeenen neringen then Broe-
ders verſamelt weſende, oick gelooft ende
geſeyt by haren eedt, den Pays voirſz. te
onderhouden, ende hebben oick elcx als
boven vergeven, ende quijt geſcholden alle
't geen, dat elcken van hem in eeniger ma-
nieren miſdaen oft miſſeyt mochte weſen.

Ende noch hier toe ſoe hebben alle die
Gilde-broeders in den gemeenen morgen-
ſpraken een yegelick in ſijnen gilde mede
hant-taſtinge gedaen oft by monde geſeyt
by haren eedt an handen van haren Dekens,
ende die een den anderen vergeven, eñ quijt
geſcholdē inder manieren bovē geſchreven.

Item, voirt om deſen gemeenen Pays en-
de Eendracht te volkomeliker ende te bet
te onderhouden, ſoo gebieden die Goede
Luyden vander Stede, dat alle Poorteren,

„ ende Inwonende, wie ſy zijn, die noch geen „ hant-taſtinge gedaen, oft vergeven, ende „ quijt geſchouden en hebben, het zy dat ſy „ buyten der Stede zijn geweeſt, oft dat ſy in „ haren gilden niet gekomen en waren ther „ morgen-ſprake voirſz. oft die oick in geen „ gilden en zijn, dat ſy noch komen, te we- „ ten, die binnen der Stede zijn, binnen den „ derden dage naeſt-komende; ende die buy- „ ten der Stede zijn, binnen den derden dage, „ na dat ſy t'huys gekomen ſullen weſen. En- „ de die in geenen Gilde en zijn, die ſullen ko- „ men by den Burghmeeſter. Ende die in „ Gilden zijn, die ſullen komen by hare De- „ kens, ende doen alſulcke hant-taſtinge, en- „ de vergeven, ende quijt ſcheldinge, als alle „ andere voirſz. gedaen hebben. Ende die „ binnen der Stede zijn, ende die hant-taſtin- „ ge niet en doen, noch vergeven, ende quijt „ ſchelden en willen, dat ſy binnen den derden „ dage uyt der Stede gaen, ende niet daer we- „ der in en komen. Ende oick, die buyten der „ Stede zijn, dat ſy inder ſelver manieren ko- „ men binnen den derden dage, als ſy t'huys „ gekomen ſullen weſen, by den Burghmee- „ ſter of haren Dekens, ende doen hant-taſtin- „ ge, ende vergeven inder manieren voirſz. „ oft dat ſy oock binnē den derdē dage voirſz. „ uyt der Stede gaen, ende niet weder in en „ komen totter tijt, dat ſy elcx de hant-taſtin- „ ge gedaen, ende volkomelicken vergeven „ ſullen hebben, uytgeſet ſaken, daer vrede „ of genomē is, dat ſal men of leggen als haer- „ komen is, Elcx voirſz. op die boete van 60. „ pont, ende die nyeu koer.

„ Item, op dat die Eendracht, ende Pays „ voirſz. te volkoemre zy, ende te bet onder- „ houden moge worden, ſoe hebbe die Goe- „ de luyden van de Stede, uyt verdragh van „ den gemeenen Neringen gracy ghedaen de „ Poorteren, die gecorrigeert zijn op Steen, „ of Muyren, ende uytgeſet die vijf poincten, „ ende die uytter tafel verwonnen zijn, Te „ weten dat ſy gracye hebben ſullen, van alle dat der Stede aen-kleeft, ende noch onbē- „ taelt is, des ſoo ſullen ſy mijns genadigen „ Heere deel verborgen, daer of alreede bor- „ gen genomen zijn, daer mijn ghenadigen „ Heer genoegh in gehouden is. Ende voert „ ſullen ſy gehouden weſen te verborgen, eer „ ſy in komen ſullen, dat ſy binnen den eerſten „ daghe, als ſy in komen ſullen, voor den „ Burghmeeſter, ende Goeden luyden van „ den Gerecht, ende doen mede hant-taſtin- „ ge, den Pays voirſz. te onderhouden, ende „ vergeven, gelijck alle andere voirſz. gedaen „ hebben. „

Item, om vorder te verhoeden, dat deſe „ voorſz. Eendracht, eñ Pays generael nim- „ mermeer gebroken, noch geſtoert en wor- „ de, ſoo hebben die Goede luyden van den „ Gerechte, van den Out-raidt, van den Ach- „ ten, die Dekens van die gemeene Nerin- „ gen, ende alle die alinge Gemeente voirſz. „ geloeft, gewillekoert, ende over-gegeven, „ dat niemant van hen allen voirſz. tot geenen „ tijde en ſal vervolgen, noch doen vervol- „ gen, heymelick, noch openbaer, aen eeni- „ ge Heeren, of in eenige Hoven, geeſtelick „ of waerlick, om vernieuwinge van den Ge- „ recht vander Wet, then zy by wille, ende „ conſent van den Gerecht, van den Ouden „ raide, van den Achten, Dekens, ende Ge- „ meene Neringe. Ende of yemant verſocht „ worden mit brieven of anders om vernieu- „ winge van den Gerecht, dat ſal elck gehou- „ den weſen an te brengen den Burghmeeſter, „ ende Goede luyden van den Gerecht mitten „ Ouden raide, ende dat binnen den derden „ dage, na dattet tot ſijne kenniſſe gekomen „ ſal weſen, ende hy binnen der Stede geko- „ men ſal zijn, oick op die verbeureniſſe van „ ſijnen lijve. Ende dat oick niemant van hen „ allen voirſz. die een den anderen en zal be- „ laſten, moeyen, noch anſpraeck doen, hier „ binnen der Stede, noch tot geenen plaetſen „ of hoeven van eenige ſaken, tot deſen dage „ toe geſchiet zijnde, uytgeſeyt van ſchulde, of „ oir-

„ oirzaken, daer of die eerſte inſtançie hier „ binnen der Stede weſen zal, mit alle andere „ ſaken tuſſchen hem allen voirſz. uytſtaende, „ tot deſen dage, die ſullen geheel ende al om „ Gods wille vergeten, ende vergeven blijve „ mit 't verdragh van de Gemeene Neringen „ voirſz. Beyde deſe poincten voirſz. een ye„ gelicken op ſijn lijf.

„ Ende waert ſake, dat yemant, wie hy „ waer, namaels hier in brakigh bevonden „ worde, dat ſullen die goede luyden vander „ Stede berechten, inder manieren boven ge„ ſchreven. Ende waert ſake dat ſy des niet en „ berechten, ſoe zouden dat ſtaen tot berech„ ten van den twaelf trezorien, behoudelick „ dat men niemant met eenigen bitichtē over„ vallen zal, dan alſt klaerlick, ende mit goe„ de wittige kenniſſe bevonden worde, dat „ yemant hier in ſchuldigh waer, alle dinck „ ſonder argh ende liſt.

„ Des ſal die Burghmeeſter alle die gene, „ die hy voir Inheems poorter ontfanght, hier „ toe mede eeden, deſen Pais te onderhou„ den. Ende die Dekenen van alle Gilden ſul„ len gehouden weſen, deſe ordinancy vander „ Eendracht voirſz. elcx in haren Gilden eens „ 's jaers, als ſy haer Dekenen kieſen ſullen, „ in't openbaer voir haer Gilde-broeders doen „ leſen, op dat een yegelick mach weten, hem „ te wachten voir miſdoen, ende die Dekens „ ſullen die Gilde-broeders, die ſy ontfangen „ ſullen, mede eeden om deſen Pays, ende „ Eendracht te onderhouden.

Actum per campanam, quarta Februarij.

Onder Vrouw Maria van Bourgongien.

1477.

Als de droevige tijdinge quam van de doot van Hertogh *Karel*, die voor Nancy jammerlick verſlagen was den 5. Januarij, ſoo gevieler groote oneenigheyt in alle ſijne Landen, het volck ſonder ontſigh, ende vreeſe zijnde. De Borgers van Dordrecht wierdē mede oproerigh, ſoo wel de Hoeckſche, als de Cabbeljauſche, te voren, als geſeyt is, vereenight zijnde, ende liepen na het Stadthuys, alwaer de Magiſtraet nae gewoonte vergadert was, roepende dat ſy van alle laſten ende ſchattingen, daer mede ſy nu ontrent thien jaren onder Hertoge *Karel* ſeer waren beſwaert geweeſt, wilden bevrijt zijn. Want de gemelte Hertoge, dewijl ſijn Landen, niet genoegh en konden opwerpen, om de groote koſten tot ſijn oirlogen te verdragen, ſoo hadde hy alle ſijn onderdanen, ſoo wel Geeſtelicke als Wereltlicke, ſwaerlick geſchat. Ende als de Magiſtraet haer begeerte toeſtont, ſoo riepen de Oproerige, dat ſulcx haer noch niet genoegh en was; maer dat ſy oock rekeninghe wilden hebben van al de voorleden excijſen, ende ſchattingen, ende van der Stede middelen, die ſy ontfangen hadden. Ende als ſy dat beloofden te doen, ſoo wouden noch de Dekens van de Gilden henluyden in hoede, eñ vaſtigheyt hebben ter tijdt toe, dat ſy haer rekeninge gedaen hadden, om dat ſy niet ontkomen en zouden. De Magiſtraet voor erger vreeſende heeft ſulcx mede toegeſtaen, ende zijn daer op meerder als veertigh beyde van de Hoeckſche ende Cabbeljauſche party ghevangen, ende onder andere *Damas van Minnebeeck*, Jacobſz. *Pieter van Slingelant*, *Rutger van der Haer*, Sanderſz. *Iacob Oem*, Tielmanſz. *Reyer de Ionge*, Reyerſz. *Ian Boom*, Hugenſz. *Cornelis Haeck*, Hermanſz. *Tielman Oem*, Godſchalckſz. *Henrick Spoer*, *Claes Car*, Dirckſz. *Adriaen Boeye*, Hugenſz. *Ian Stoop*, Willemſz. *Ian van Diemen*, *Ian Duyck*, Willemſz. *Gillis Adriaenſz.* *Zeger vander Hall*, *Aert de Geur*, *Giſbrecht van Diemen*, Vranckenſz. *Govert van Beaumont*, Janſz. *Gering van Veltwijck*, Hubrechtſz. *Iooſt Adriaenſz.* met andere. Deſe als ſy rekeninge beſtonden te doen, werden vele van de Cabbeljauſche bevonden der Steden goet genoten, ende een groote ſomme van penningen onder geſlegen te hebbē: dan belooft ende geſworen hebbende de Stede te voldoen, binnen den tijt van twee ofte drie jaren, ſoo zijn ſy van

de gevangeniſſe op haer woort ontſlagē. Maer togen korts daer aen heymelick uytter Stadt, ende gingen elders wonen, tegen haer belofte ende eedt. Ende aldus behielen de Hoeckſche de overhant, ende regeringe in de Stadt.

1478.

Het volgende jaer quam Vrouw *Maria van Bourgongien*, Hertoge *Karels* dochter, ende eenige erfgenamen, met haren man, die ſy onlanghs te voren binnen Gent getrout hadde, Hertoge *Maximiliaen van Ooſtenrijck*, Keyſer *Fredericks* ſoon, te Dordrecht, ende werden aldaer van de Magiſtraet, ende Borgery ſeer treffelick in-gehaelt, ende den 5. April, in't by-weſen van Heer *Wolffaert van Borſſelen*, Heer vander Vere, Stadt-houder, eñ de Raden van Hollant, door de Staten gehult, ende aengenomen voor Graven van Hollandt. Daer eenige dagen verblijvende, hoorden ſy de Geſanten van Brabant eñ Vlaenderen, nopende den Françoiſchen oirlogh, die ſy ſeyden haer over 't hooft te hangen.

1479.

Als Heer *Wolffaert van Borſſelen*, Heere vander Vere, Vliſſingen, &c. Stadt-houder van Hollandt, een alghemeene dagh-vaert doen leggen hadde in de Stede van Rotterdam, om dat aldaer vergaderen zouden de Edelen, ende Steden daer ontrent gelegen: de af-geſanten van Dordrecht al op wegh zijnde, waren genootſaeckt wederom te keeren. Want *Ian van Reymerſwael*, Bailliou van Rotterdam, beduchtende dat de Houckſche haer meeſter van de Stadt mochten maken, dede de ſprake gaen, dat de daghvaert daer toe aengeleyt was. Waer door het volck niet te vreden zijnde, dat ſy die van Dordrecht, Goude eñ andere buyten gehouden hadden, vielen noch in't huys daer de Stadt-houder over tafel ſat, ende deden hem vertrecken.

Op de ſelfde tijt kregen de Hoeckſche van Dordrecht, Goude, ende Schoonhoven, de ſtede Oudewater met behendigheyt in. Ende als den Stadt-houder de uyt-gedrevene niet en ſocht te herſtellen, ſoo hebben vele Cabbeljauſche uyt de Edele, ende Steden van Leyden, Delft, Haerlem ende Amſterdam een belegeringh ghemaeckt voor het hof in den Hage, dan de Stadt-houders volck werde ontſet door een heyr-vaert die de Houckſche van Dordrecht aldaer ſonden.

1480.

Het lant aldus in onruſt zijnde, vervolghden ſeer aen den Eertſ-hertoge *Maximiliaen*, die van de Cabbeljauſche parthye, om eenen anderen Stadt-houder te hebben, daer andere van de Houckſche parthye ſeer tegen waren. Om beyde te vereenigen, quam *Maximiliaen* in Hollant, ende onthiel hem een wijle binnen Gorrichom, alwaer vele Edele van de Cabbeljauſche by hem quamen, als oock dē Stadthouder met de af-geſanten der Stedē van Hollant. Den Stadt-houder aldaer van ſijn ampt bedanckt zijnde, werden vele lagen geleyt: 't welck vernemende is heymelick nae Dordrecht gereyſt, in welcke ſtadt de Houckſche doen de overhant haddē, ſedert den jare 1477. ende is van daer in Zeelant vertrockē. *Maximiliaen* is daer nae mede op Dordrecht ghekomen, ende met hem voeren alle de ballingen van Dordrecht van de Cabbeljauſche parthy om ſoo gelijck in de Stadt te komen. Maer de Regeerders verkregē ſoo vele by dē Prinçe, dat ſy daer uyt bleven. Aldaer weſende, quamen by hem de *Prinçe van Oraengjen*, Heer *Engelbrecht*, grave van *Naſſauwen*, Heer *Wolffaert vander Vere*, Heer *Ian van Montfoort*, *Walraven* de baſtaert *van Brederoede*, ende meer andere Edelen van der Hoeckſcher parthyen. De ſaken met haer nae gelegentheyt verricht zijnde, is hy gereyſt na Rotterdam, ende met hem vele van Dordrecht, eñ vander Goude, in ſchijn of ſy hem gheleyden wilden, waer door een groote beroerte in de Stadt ontſtont, dan wert ſonder bloet-ſtortinge geſtilt. Van daer trock hy nā's Graven-Hage, alwaer de Cabbeljauſche ſoo vele te wege brachten, dat Hollant over gaf aen den Prinçe, om onvermin-

mindert haer onlanghs verkregen privilegie, van hem eenen vremden Stadt-houder te ontfangen. Derhalven ſtelden hy Stadt-houder over Hollant, Zeelant ende Vrieſlant, Heer *Iooſt van Laleing*, Ridder van't gulde vlies, Heere van Montigny, &c. Veranderde daeren-boven het Hof van Hollant, ende ſtelden nieuwe Raetſluyden, meeſt uyt de Cabbeljauſche Edelen, die hem daer nae wel te pas quamen om de Hoofden van die van Dordrecht, gelijck wy terſtont ſullen beſchrijven, te korten.

De Heere van *Laleing*, in ſijn Stadt-houderſchap getreden zijnde, reyſde van d'eene Stadt in d'andere om de ballingen te herſtellen eñ alles in eenigheyt te brengen, 't welck hy ter Goude, eñ te Hoorn, met in-brengen van de Cabbeljauſche, te wege gebracht heeft. Dan hoe dat hy daer nae trachte, ſoo en konde hy niet verkrijgen, dat die van Leyden haer Hoeckſche ballingē, noch die van Dordrecht haer Cabbeljauſche zouden ontfangen: maer 't gebeurde in dit ſelfde jaer dat beyde de Hoecſche Leyden in-namen, eñ de Cabbeljauſche Dordrecht. Als op deſe tijt Heer *Ian van Egmont*, daer nae d'eerſte Grave, (die men uyt ſmaet *Manck Ian* noemde) tegen den aenloop der Gelderſchen als caſteleyn te Gorrichom lagh, ende by hem de Cabbeljauſche ballingen van Dordrecht onthiel: ſoo werden hem aengebracht, dat *Adriaen Ianſz.* Schout van Dordrecht, eenige ſchandelicke woorden tot ſijnē nadeel geſproken hadde. Waer op de *Heere van Egmont* ontboodt, dat hy ſijne Stede wel bewaren zoude: alſoo hy van meeninge was tot Dordrecht te komen, by ſchoonen dage, ende niet by nacht, ende doen hem reden geven, van 't gene hy hem nae-geſeyt hadde. Dan de Schout dat in de wint ſlaende, werde de Stadt qualicken bewaert. Heer *Ian van Egmont* dede heymelick toemaken twee lange Maeſ-ſchepen, geladen met rijs, daer onder in lagen ontrent 150. Engelſche, onder capiteyn *Sir Thomas Aurits*, ende voorts eenighe andere knechtē. Hadde noch by hem Jonchr. *Anthonis*, b. ſone van wijlen *Philips*, Hertoge *van Brabant*, Jonchr. *Michiel*, heeren Jans jonger broeder *van Bergen op Zoom*, *Otto van Egmont*, namaels heere van Kenenburgh, ende vele ballingen van de Cabbeljauſche parthye, die ſedert het jaer 77. uyt der Stede geweken warē, onder andere *Sarīs van Slingelant*, Sariſſz. Gingen 's avonts den 5. April 1481. ſchepe, ende quamen 's morgens ten ſeven uyren te Dordrecht voor't groot hooft, gelijck offe de oude haven haddē willen in-varen. Den eenē ſchipper *Ian Matthijſſen* was te Dordrecht wel bekent, ende gevraegt zijnde van den Schout, die daer doen op't hooft was, wat hy geladen hadde, gaf tot antwoort, Rijs, ende allerley goet, dat ick haeſt ſal loſſen. De Schout in de Stadt gegaen zijnde, werde de loſe gegeven, die was *Vierjarigh rijs*, *Rijſt op in Godes næm*: ende daer mede de verborgene oprijſende, zijn ſnellick wel gewapent de Stadt ingeloopen, hebbende elck eenē witten neuſdoeck om de armen, ende quamen al voor het Stadthuys, dat doen op de Tollebrugh ſtont, eer ſy wederſtant vonden. De Overſte van de Stadt dit vernemende, brachten de borgers terſtont in wapenen, ende trocken haer vyanden tegen, om de ſelfde wederom uyt te ſlaen. De Borgemeeſter *Gillis Adriaenſz.* hadde uyt haeſtigheyt in plaetſch van een helmet, een koperen pot op ſijn hooft geſet, ende komende geloopen tegen Heer *Ian van Egmont*, ſeyde hem: *Manck Ian* wat maeckt ghy in mijn ſtadt? Dan werde daer op, met den Onder-Schout verſlagen; het welck de moedt dede verlieſen, ſoo dat elck vluchte, ende om een goet heen-komen ſagh. De Stadt aldus vermeeſtert zijnde ſant Heer *Ian van Egmont*, terſtont een bode aen Heer *Philips* b. *van Brabant*, capiteyn van Rotterdam, om drie ofte vier hondert knechten, die over den geluckigē aenſlagh verwondert zijnde, hem by-na al de knechten beſtelden, die hy hadde, van welckers komſte Heer *Ian* zeer verblijt was, ende nu geſterckt zijnde,

dede

dede hy gevangen ſetten meer als twee hondert van de Hoeckſche parthye, beneffens *Adriaen Ianſz.* Schout, ende *Dierck Govertſz. van Beaumont*.

Op het in-nemē van Dordrecht is dit jaerſchrift gemaeckt:

eg Mont CLarVs VI & sVbtILIs,
CœpIt dordreCht ſexta AprILIs.

De Eertſ-hertoge ondertuſſchen van Breda te Dordrecht komende, veranderde den 28. April de Wet, ende koos ander negen Schepenen, ende vijf Raden, te ſien fol. 202. hoewel den tijdt niet om en was, ende eerſt den 29. Septemb. behoorde geſchiet te zijn, volgende de nieuwe hant-veſt, gegeven in't jaer 1477. *Saris van Slingelant*, werde doen vereert met het Schout-ampt, *Iacob Damaßz. van Minnebeeck*, die mede ballingh was geweeſt, ende hem ſoo lange te Heuſden onthouden hadde, werde Borgemeeſter. Den gevangen Schout ende Borgemeeſter zijn in den Hage gevoert, ende aldaer by haer partijdige Rechters ter doot verweſen, ende op den 8. Auguſti onthalſt. Alle d'andere Hoeckſche, ſoo van Dordrecht, als van andere Steden, zijn uyt den Lande gebannen. Het vonniſſe van *Dierck van Beaumont*, eertijdts Borgemeeſter, een eerbaer out man, ſeyt de Chronijck, ſal niet ondienſtigh zijn om hier by te vougē, op dat uyt de ſelve geſien magh werden, hoe de ſaken doen ter tijt ſtonden.

Alſoo Dirrick van Beaumont, *voor den Hove van Hollant, Zeelant, ende Vrieſlant, buyten pijne, ende banden van yſer bekent heeft, hoe dat in de maent van Ianuarius inden jare van 77. den voornoemden* Dirrick van Beaumont, *als doen Burgemeeſter tot Dordrecht weſende, gekomen zijn albier in den lande ſekere Heeren, die by mijnen genadigen Heere ende Vrouwe van Ooſtenrijck, eñ Bourgoigne geſent waren, daer af dat hy als Burgemeeſter, ende andere, begeerden een gerechte geſet te hebben, ende alhoe-wel de voorſz. Heeren hen te kennen gaven, dat ſy geen commiſſie daer af en hadden, maer dat ſy daerom komen ſouden in den Hage, ſoo zijn nochtans ſulcke begeerten ende manieren aen de voorſz. Heeren gedaen, ende gehanteert, dat ſy daer een gerechte ſetteden naer inhout der cedulle, by den voorſz.* Dirrick *hen luyden overgegeven. Ende hier naer, in de maent Februarius in't voorſz. jaer van 77. hy noch weſende Burgemeeſter, ſijn conſent gedragen heeft, dat wijlen* Gillis Adriaenſz. *met meer andere gedeputeerden der voornoemde ſtede van Dordrecht, alhier in den Hage zijn gekomen, ende hebben den voorſz. Hove geſeyt, dat men tot Dordrecht voornoemt niet meer eenige mandementen ſeynden en ſoude, de materien ende ſaken van uytgewekene der voornoemde Stede aengaende, ende dat men hen luyden met den haren ſoude laten begaen. Ende heeft den voornoemden* Dirrick *bekent, dat, naer dat hy van dat offiçie van Burgemeeſterſchap gingh, hy tot Dordrecht voornoemt geweeſt is een van de vieren der ſelver Stede van Dordrecht, binnen welcken tijt dat vele commotien ende rebelligheden tot Dordrecht voornoemt geſchiet zijn; Ende dat hy ſijn conſent gedragen heeft in een ſeker verbant hun getooght naer dat het gemaeckt was, tuſſchen eenige Steden van deſen Lande, ende andere, buyten weten, ende conſent van mijnen voornoemden genadigen Heere, hier als doen in den lande weſende. Ende al-hoe-wel by die van Dordrecht voor hare ingeſetenen, van eenige der voorſz. miſdadē van mijnen genadigen Heere gratie is verkregen geweeſt, Soo heeft nochtans den voorſz.* Dirrick *boven dien, des niet achtende, ende in ſijne quaetheyt perſevererende, geconfeſſeert, gedaē ende geperpetreert te hebben, 't gunt dat hier naer volght. Ende eerſt, dat hy ſijn conſent gedragen heeft, dat wijlen den voornoemden* Gillis Adriaenſz. *geordonneert is geweeſt, dat hy trecken ſoude by den Heere van Montigny, Stede-houder Generael van Hollant, doen ter tijdt binnen de Stede vander Goude zijnde, om aen hem te begeren, dat hy voor ofte naer tot Dordrecht niet komē en ſoude, ſonder met hem in te brengen de uytgewekene der ſelver ſtede van Dordrecht, ende dat om dies wille dat by de ſententie van mijnen genadigē Heer niet geſeyt en was, dat hy hen luyden in de ſtede van Dordrecht brengen ſoude, ende uyt deſen ſoo en vermocht mijn voorſz. Heer den Stadt-houder die voorſz. uytgewekene in de Stadt niet te brengen, noch de ſententie mijns genadi-*

gen

gen Heere te doen volkomen, aengaende het in-komen van de voorsz. uytgewekene, hoe-wel het nochtans by de gemeente van de voorsz. stede van Dordrecht gekeurt ende eendrachtelick gestemt was, dat de selve uytgewekene niet in-komen, ende der sententie van mijnen voorsz. genadigen Heer geobedieert wesen soude. Ende den voorsz. Dirrick wesende een van de viere, ende oock Schepen van de voorsz. stede van Dordrecht, heeft daer by geweest, dat aen sommige Steden van den Lande van Geldre, by de stadt van Dordrecht sekere brieven zijn geschreven geworden, ende wederom brieven ontfangen van de steden van den Lande van Geldre, ten tijde als sy vyanden waren mijns voorsz. genadigen Heere ende Vrouwe, die vriendelicken luydende waren, en daer af in eenige van dien, saken geschreven waren, tegen-dragende mijnen voorsz. genadigen Heere ende Vrouwe. Ende heeft den voornoemden Dirrick voorts bekent dat hy als Schepen van Dordrecht, ontrent de maent van November laetst leden, heeft helpen verwijsen ende condemneren ter doot Adriaen Hendricksz. ende Hendrick sijnen soon, die naervolgende dien geexecuteert zijn geweest met den swaerde, 't welck by den voorsz. Hove bevonden is met onrecht, ende quader cause gedaen te hebben geweest, ende daer van dat Antonis Adriaensz. ende Cornelis Adriaensz. als kinderen van den voornoemden Adriaen, ende broeders van den voornoemden Hendrick, ende met hen luyden Staes Willemsz. haren Oom, recht ende Iustitie versocht hebben tegens Dirrick ende sijne mede-gesellen. Ende heeft den voornoemdē Dirrick mede bekent, gheseten te hebben als Schepen, ende vry ende quijt te hebben helpen wijsen, eenen geheeten Pieter Adriaensz. die een exploictier van den Hove, geheeten Jacob van de Sonne, door Dordrecht rijdende, omme te trecken met sijn exploicten tot St. Geertruydenbergh, wetende dat het een exploictier was, geslagen ende met voeten getreden hadde, ende dat om dies wille dat den voornoemden exploictier den voornoemden Pieter ontdragen soude hebben, hoewel nochtans datter sekere getuygen gehoort waren, die den voornoemden Pieter ontlastende waren in't gunt voorseyt is. Heeft voorts bekent den voornoemden Dirrick, hoe dat binnen den tijdt dat de Heer Reynier van Brouckhuysen binnen der Stede van Leyden hem onthoudende was, ende dewelcke dat den voornoemden Heer Reynier met sommige ballingen van den voornoemden Hove, ende andere, met sorgh ende violentie ingenomen hadden, tegens den wille ende danck van mijn voornoemden genadigen Heere ende Vrouwe, de Heere van Montigny Stede-houder Generael van Hollant, omme de voornoemde Stede van Leyden wederom te reduceren in onderdanigheyt, daeromme by hare Genadige gesonden was in dese landen, ende komende ende rijdende door Dordrecht, die van den gerechte aldaer veradverterende vanden wille ende meyninge van mijn genadigen Heere ende Vrouwe, ende dat tegens haren danck ende wille was 't gene, dat binnen Leyden by Heer Reynier van Brouckhuysen ende de sijne geschiet was, ende naerderhant dickwils, ende tot diverse stonden, by besloten brieven aen hen luyden geschreven, alsoo wel by mijnen genadigen Heere, als oock by den voornoemden Hove, ende dat oock by monde van hare gedeputeerde van gelijcke verklaert is geweest, soo hebben nochtans die selven Dirrick, noch die andere van Dordrecht, den selven Hove geē assistentie willē doē, maer ter contrarie heeft den selven Dirrick ten begeerte van die gedeputeerde der voornoemde stede van Leyden, henluyden helpen consenteren, dat sy victuaille tot Dordrecht soudē mogen koopen, hoe-wel nochtans dat by mandemente van den voornoemden Hove 't selve in dese Landen verboden was. Ende daer-en-boven heeft den selven noch sijn consent gedragen, stemme ende opinie daer toe gegeven, eerst boven op het Stedehuys tot Dordrecht, ende naer ten Minnebroederen, voornoemden Dekenen van de Gemeente aldaer, dat aengaende die assistentie by den voorsz. van Leyden begeert, dat hy van sinne was, dat men het vremde volck alhier in den lande gekomen, het welcke waren die ruyteren ende mannen van wapenen van mijnen voornoemden genadigen Heere by hem alhier in den lande gesonden om sijn stede van Leyden in onderdanigheyt te reduceren, ende te brengen, by der stercker hant schuldigh waren uyt den lande te doen, ende dat onder het decksel van Privilegien: ende om dat alsoo te doen, soo heeft den voorsz. Dirrick bekent, sijn consent gedragen te hebben, dat men daerom tot Dordrecht voor-

voornoemt beſchrijven ſoude, als gedaen was, een dagh-vaert van de gemeene Steden van Hollant ende Vrieſlant, omme daer op verder met henluyden te ſpreken: met meer andere overhoorigheden, exceſſen ende miſdaden, by hem ende andere van Dordrecht bedreven, ende waerom dat den voornoemden Dirrick *gevangen gemaeckt is geweeſt mijns genadigen Heere ende Vrouwe. Soo iſt dat 't voorſz. Hof met rijpe deliberatie over-gewogen hebbende alle 't gunt dat tot deſe materie dienende was, ende over-gemerckt al het gunt daer toe diende, ende behoorde, in den naem ende van wegen mijn genadigen Heer ende Vrouwe van Ooſtenrijck ende Bourgongien, Graye ende Gravinne van Hollant, gecondemneert heeft, eñ condemneert mits deſen den voornoemden* Dirrick van Beaumont, *doende ende perpetrerende de voorſz. exceſſen ende miſdaden, verbeurt te hebben ſijn lijf, ende dat hy gerecht ſal weſen metten ſwaerde, ende verklaert alle ſijne goederen verbeurt tegens mijnen genadigen Heere ende Vrouwe, Actum des anderen daeghs in Auguſto* 1481. *Preſent den Stede-houder*, Sevenbergen, Aſſendelft, Werve, Almonde, Jonge, Berendrecht, Abeele, Noortwijck, Schoonhoven, *ende* Pieter Janſz.

Was van een oudt, ende eerlick geſlacht, dan ſijn nakomelingen zijn al over lange uytgeſtorven, gelijck blijckt uyt het volgende;

Govert van Beaumont, *vermelt in de Threſoriers rekeninge*, 1421. *wan* Dirck van Beaumont, Govertſz. *Borgemeeſter*, 1477. *van den welcken nu verhael gedaen is. Liet na* Ioris van Beaumont, Dirckſz. *Threſorier*, 1480. *Had ghetrout* Iſabelle N. *ende wan* Dirck van Beaumont, *vermelt* 1525.

Adriaen van Beaumont, Govertſz. *ſterf in de fleur ſijns levens, nalatende* Govert van Beaumont, *Trouwde eerſt Ioffr.* Dirckſgen *Aelberts dochter* van Egmont, *ende wan* 1. *Mr.* Adriaen van Beaumont, *die wan by ſijn huyſvrouw Ioffr.* Cornelia de Jode, *Ioffr.* Anne van Beaumont, *getrout met* Jacob van Elſhout, *fol.* 56. *Ioffr.* Ermgard, *getrout met* Godſchalck de Jode, Govert van Beaumont, *troude* Petronelle Walen, *ende wan* Jan van Beaumont, *die te wijve hadde Ioffr.* Geertruyt Pauli, *Mr.* Jacobs *dochter, Raedts in Hollant, ende wan Capiteyn* Adriaen van Beaumont, *die tot ſijn eerſte huyſvrouw hadde Ioffr.* Gijſberta van Baren, *ende wan* Jan, *ende* Joſina van Beaumont, *tot ſijn tweede Ioffr.* Jenneken vander Meulen. *Ioffr.* Cornelia van Beaumont, *troude* Pieter Vannius, *Secretaris van Brouwerſ-haven. Capiteyn* Govert van Beaumont, *Commandeur over de Reduyten langhs de Merwede, troude eerſt Ioffr.* Magdalena vander Horſt, *ende wan eenen ſoon* Jan, *daer nae Ioffr.* Anna van Vlooſwijck, *in Weſtenrijck, ende wan* Bartholdus van Beaumont. Pieter van Beaumont, Janſz. *Lieutenant, troude Ioffr.* Suavia van Vlooſwijck, Anna *voorſz. ſuſter. Ioffr.* Adriana van Beaumont, *heeft getrout gheweeſt met Capiteyn* Joos de Soete, *geſeyt* Ganſepoel. 2. Aelbert van Beaumont, Govertſz. *Dijck-graef van Barendrecht, Trouwde* Heyltgen Cornelis Hendricks *dochter, ende wan een dochter* Cornelia, *getrout met* Jan de Heere. 3. Cornelis van Beaumont, *liet na twee dochters, ende een ſoon die onnoſel was.* 4. Claes van Beaumont, *wan* Daem,

ende

ende Cornelia, *vermelt*, 1556. 5. *Ioffr.* Maria van Beaumont, *troude* Dirck Francken, *ende wan* Roelof Francken, *Borgemeester van's Heeren wegen, vader van de Raets-heer Mr.* Sebastiaen Francken. 6. Dierck van Beaumont, *Waersman van Swijndrecht, wan* Govert, *ende die* Gerrit, *die weder* Govert, *sonder oir, beyde Waersmans van Swijndrecht.* 7. *Mr.* Jan van Beaumont, *volght.* Govert *troude voor sijn tweede huysvrouw Ioffr.* Beatris vander Does, Philips *dochter, ende wan daer by twee sonen.* 1. Jacob van Beaumont, *die een sone hadde* Tyman, *dewelcke een dochter na liet* Pieternelle, *ghetrout met* Jan van Slingelant, Boudewijnsz. *ende een soon* Pieter van Beaumont, *die wan* Adriaen van Beaumont, *getrout met Ioffr.* Alit van Beveren, *ende wan Ioffr.* Clementia vã Beaumont, *Ambachtsvrouw vander Lindt, getrout met* Arent Maertensz. *Ambachts-heer van Barendrecht, ende Schobbelant, Schepen in Dordrecht.* 2. Maerten van Beaumont, Govertsz. *vvan mede tvvee sonen.* 1. Maerten *getrout met Ioffr.* Ermgard de Jonge, Reyers *dochter, ende wan* Reyer van Beaumont, *te Rotterdam gehijlickt, ende Ioffr.* Beatris van Beaumont, *ghetrout met* Jan Koopman, Iansz. *ende wan* Abraham Koopman, *Schepen;* 2. Cornelis van Beaumont, *troude Ioffr.* Alit Frans Wittensz. *eñ wan* Frans van Beaumont, *ende die* Henrick, *ende* Alit van Beaumont.

Ian van Beaumont, Govertsz. *sterf* 1558. *oudt* 70. *jaren. Had getrout Ioffr.* Iohanna Oem, Cornelis *dochter, sterf* 1574. *Lieten na*

Ioffr. Cornelia van Beaumont, *sterf sonder oir* 1601. *Had getrout* Adriaen Nan, Pietersz.

Ioffr. Maria van Beaumont, *sterf* 1603. *Had getrout* Ian Gerritsz. *brouwer, ende wan onder andere* Margriet Jans, *getrout met* Hugo Repelaer, *Schepen.* Cornelia Ians, *huysvrouw van Mr.* Dierck Kock.

Govert *volght.*

Cornelis van Beaumont, *geseyt* Oem, *troude Ioffr.* Ienne van Haerlem, Gijsberts *dochter, ende wan* Ian van Beaumont, *die by* Cornelia Beenen *naliet Ioffr.* Maria van Beaumont, *huysvrou van den wel-geleerden in onse Outheyt,* Wouter van Gouthouven, *met* Adriaen, *ende* Gijsbert van Beaumont.

Ioffr. Reynsborgh van Beaumont, *troude eerst Mr.* Adriaen Mol, *daer na* Henrick Hoinck, *Schepen.*

Herbert van Beaumont, *troude Ioffr.* Cornelia van Slingelant, Simons *dochter, ende wan Mr.* Simon van Beaumont, *Pensionaris van Middelborgh, ende gecommitteert ter vergaderinge van de Staten Generael, tegenwoordigh Pensionaris van Rotterdam, troude Ioffr.* Arnoldina van Rosenbergh, *eñ wan Mr.* Arnout van Beaumont, *Raedt van Brabant, ende van sijn Hoogheyt, heeft een dochter vande Thresorier* Goch. *Mr.* Herbert van Beaumont, *eerst Pensionaris van Dordrecht, ende nu Secretaris van de Staten van Hollant, Ioffr.* Cornelia van Beaumont, *huysvrouw van Mr.* N. van Rosebeeck, *Ioffr.* Arnoldine van Beaumont, *getrout met* Alewijn Halewijn, *Schepen in Dordrecht. Capiteyn* Ian van Beaumont, *die te wijve heeft eë dochter vande Griffier* de Witte. Simon van Beaumont. Anthony van Beaumont, Herbertsz. *troude Ioffr.* Anne Brebis *t' Amsterdam, ende wan Ioffr.* Anna, Anthony, Ian, Simon, *ende* Margriet van Beaumont.

Ioffr. Dirckscgen van Beaumont, *trouwde* Philips Payman.

Ioffr. Antonia van Beaumont, *troude* Gijsbert van Diemen.

Ioffr. Margriet van Beaumont, *troude* Iacob van Diemen.

Govert van Beaumont, Iansz. *Schepen in Dordrecht, sterf* 1590. *oudt* 60. *jaren. Had eerst getrout, Ioffr.* Barbara van Wesel, Ians *dochter, sy sterf* 1573. *oudt* 29. *jaren. Hy hertroude aen Ioffr.* Reynsborgh van Slingelant, Simons *dochter. Wan by de eerste*

Ian van Beaumont, *Raedt in Dordrecht, ende ter Admiraliteyt tot Rotterdam, trouwde Ioffr.* Adriana van Bladegom, Tielmans *dochter, en de liet na* Govert, *Mr.* Tielman, *Mr.* Abraham

van Beaumont, *Schepen*, 1640. *ſonder oir ghe-ſtorven*. *Ioffr.* Lijſbeth van Beaumont, *troude* Erneſt van Wouw, *Ontfanger in den Hage*. *Ioffr.* Barbara, Maria, *ende* Geertruyt van Beaumont.

Cornelis van Beaumont, *Raedt in Wette, had getrout*, *Ioffr.* Alit van Beverwijck, Diercks *dochter*, *ſonder oir*.

By de tweede.

Ioffr. Geertruyt van Beaumont, *troude* Barthout van Slingelant, Damaſſz. *Schepen*.

Ioffr. Iohanna van Beaumont, *troude* Michiel Feltrom, Michielſz. *Schepen*, *ende Raedt ter Admiraliteyt tot Rotterdam*.

Simon van Beaumont, *heeren* Govertſz. *Borgemeeſter van Dordrecht*, *Had getrout Ioffr.* Barbara van Dijck, *ende liet na Ioffr.* Reynſborgh, Ian, Govert, *ende* Maria van Beaumont.

In't ſelfde jaer maeckte de Steden van Hollant wel 8000. man uyt, met de welcke ſy voor namen de Stadt Utrecht, om dat de Houckſche aldaer ontfangen wierden, te beleggen, dan komende by het dorp *Iutfaes*, zijn by die van Utrecht geſlagen. Die van Dordrecht verloren haer wimpelen, ende lieten gevangen Capiteyn *Gerrit Corneliſſz.* en *Pieter Schaert* wimpel-drager. *Rutger vander Haer* bleef daer doot. Dit gheſchieden den 13. October 's morgens.

1482.

'S jaers daer aen hadden de ballingen van Dordrecht, eenen aenſlagh op de Stadt, met hulpe van die van Utrecht, en quamen 800. ſterck, ende wel gewapent de Leck af, tot voor Dordrecht; dan alſoo het getye verloopen was, en konden ſy niet aen komen, maer voeren de Maes op tot voor-by Vlaerdingen. Haer voor-nemen werde daer na geſteuyt, ende ſy gerochten met groote moeyte wederom t'Utrecht.

Na dat op den 27. Meert de doorluchtige Prinçeſſe Vrouw *Maria van Ooſtenrijck*, door een val van 't paert, overleden was, ſoo is Hertoge *Maximiliaen* in Hollandt gekomen, ende werde aldaer aengenomen voor Vooght ende Mombaer van de Landen, uyt den name van ſijnen ſoon *Philips*, doen maer vier jaer oudt zijnde.

1486.

Vier jare daer na op den 16. Februarij werde Hertoge *Maximiliaen* te Francfoort eendrachtelicken van de Keur-vorſten ghekoren tot een Roomſch Koningh. Van daer reyſden hy met ſijn Vader Keyſer *Frederick* op Keulen, ende quam van daer te Heuſden, ende ſoo op Gorcum, alwaer hy op't caſteel ſijn middaghmael gehouden hebbende, trock voort op Dordrecht, treffelick ingehaelt zijnde door Heer *Ian van Egmont* (die hy Stadt-houder van Hollant gemaeckt hadde, in plaetſche van Heer *Iooſt van Lalcing*, over drie jaren voor Utrecht doot geſchoten) en heer *Ian Lannoy*, Heere van Mingoval. De Heer van *Egmont* hadde de ganſche wegh langhs, van Gorcum tot Dordrecht, zijnde vier mijlen, laten ſtellen peck-tonnen, die op ſijnen tijt aengeſteken wierden, ſoo dat het de geheele reys, die 's avonts viel, ganſch licht was. Die van Dordrecht beſchoncken den Koning den 4. Junij met eenen Oſch van ongelooflicke groote, ende vettigheyt, ende eenen levenden Steur vijf ellen langh. 'S anderendaeghs gaf hy gehoor aen de gecommitteerde van de Staten van Hollant, die hem door Mr. *Iacob van Almonde* Janſz. (wiens moeder een dochter was van *Willem Bouwenſz. van Drencwaert*, Borgemeeſter in Dordrecht) dede begroeten. Hier ſlough hy Ridders uyt den Hollantſchen adel *Gerard van Abbenbrouck*, *Cornelis Dorp*, *Cornelis Croeſingh*, *Adriaen van Spangen*, *Ian van Noortwijck*, ende uyt den Zeeuſchen, *Iohan van Catz*. 'S anderendaeghs trock hy op Geertruydenbergh, ende ſoo voorts na Breda.

1488.

Dewijl de Vlamingen haer vaſt tegen den Koningh *Maximilaen* in wapenen begeven hadden, ſoo is Jonchr. *Frans van Brederode* de ſel-

ſelvige met veel volcx te hulpe ghetogen. Daer na noch meerder toeloops van ballingen krijgende, is daer mede ſchepe gegaen, komende op S. Lijſbetten avont voor Delfshaven, van waer hy voort trock op Rotterdam, het welck hy ſonder eenige tegen-weer in kreegh, ende dede daer uyt groote ſchade rontom op het platte landt. Op den 4. Junij togen ſijne knechtē uyt met macht van Schepen. Die van *Dordrecht*, ende de nabuyrige, dat vernemende, zijn haer ſnellijck gevolght met vele Schepen, ende ſlougen dapper tegen de Rotterdammers, die de nederlage kregen, ende lieten vele dooden, d'ander namen de vlucht op 't landt, behalven vier d'half hondert, die te Dordrecht gevangen gebracht wierden. Het volgende jaer 1489. is Jonchr. *Frans van Brederoede* gedwongen geweeſt, met den Stal-meeſter des Roomſchen Koninghs, Heer *Maerten van Polhaim*, Heere van Baerlant, ende der Niſſe, in Zeelant, in verdragh te treden, volgens het welcke hy den 22. Junij 1490. de Stadt verliet, ende vertrock na Sluys in Vlaenderen, daer hy veel Hollantſche ballingen vondt. Daer raedt gehouden hebbende, is hy met Heer *Ian van Naeldwijck*, Ridder, ende meer andere Capiteynen, ende veel volcx van wapenen, ſchepe gegaen, ende geſeylt in Zeelandt, al waer hy niet en dede als branden, rooven, ende plonderen. Quam mede ten laetſten voor de ſtadt *Dordrecht*, dede eenige huyſen in Swijndrecht aen brant ſteken, als oock eenen windt-molen by Dordrecht, ende noch vele andere ſchade gedaen hebbende, keerde hy wederom in Zeelandt, in meeninge om de ſtadt Goerée in te nemen. De Stadt-houder van Hollant, Heer *Ian van Egmont*, ſulcx voor Montfoort, daer hy lagh, verſtaende, is terſtont met een hoop volcks heymelick te Dordrecht gekomen, van waer hy nae de Vyanden ſeylde, met de welcke ſy eenen dapperen water-ſlagh hadden, daer Ionchr. *Frans* ſeer gequetſt werde, ende gevangen te Dordrecht ghevoert zijnde, ſterf korts daer na van ſijn wondē op Puttox-toren by 't Groote-hooft, ende werde ſonder ſtaet in de Auguſtine kerck ſlechtelick begraven, maer vier-en-twintigh jaren oudt zijnde. Hy was de tweede ſoon van Heer *Reynout van Brederoede*, Heer van Vyanen, &c. Ridder van't Gulde Vlieſch, ende van Vrouw *Iolente de Laleing*, dochter heeren *Willems*, Stadt-houders van Hollant: Studeerde te Leuven, doen hy by die van de Hoeckſche partye van daer gehaelt, ende tot haren Capiteyn tegen de Cabbeljauſche op-gheworpen werde. Nae hem wert noch een diepte tuſſchen Hollant, ende Zeelant genoemt *Ionchr. Frans gat*, by hem eerſt gevonden ende door-geſeylt.

Onder Hertoge Philips van Ooſtenrijck, d'eerſte van dien naem Koningh van Spaengje.

1494.

Als Koningh *Maximiliaen*, nae overlijden van ſijn huyſvrou de Erf-landē van ſijnen ſoon *Philips* dus lange als vooght ende mombaer geregeert hadde, ſoo heeft hy die ſijnen gemelten ſone, nu ſeſthien jaren oudt geworden zijnde, over-gegeven. Ende is dien volgende den 12. December gehult, ende ontfangen voor Grave van Hollant.

1496.

In September quam hier te lande *Iohanna van Arragon*, dochter van *Ferdinand*, ende *Iſabella van Caſtilien*, Koningh ende Koninginne van Spaengjen, bruyt zijnde van Hertoge *Philips*, den welcken ſy in October daer aen te Lier troude. Sy was vergeſeltſchapt met meerder als vier duyſent Spaengjaerden, die hier de Nederlanders de Pocken mede deelden, daerom de Spaenſche genoemt, ende by ſommige *S. Iobs* ſieckte, om de gelijckeniſſe van de pijn, ende ſweren. Het is een Lant-ſieckt in Weſt-Indien, alwaer ſy lichtelick geneſen wert door het ſap van een hout aldaer van ſelfs waſſende, *Guaiac*, ende Pock-hout genoemt: maer heeft hier, ende elders veel menſchen om hals gebracht, alſoo het

een nieuwe ende noyt-gehoorde ſieckte was, ende dien volgende de geneeſ-middelē ganſch onbekent. Want dewijl ſy quam met ſtinckende puyſten, die dickwils ſoo quaet-aerdige ſweren mede brachten, datſe alle geneſinge tegen ſtonden; ofte met ſchrickelicke pijn tuſſchen alle de gewrichten van 't geheele lichaem: ende door de geneeſ-meeſters geen rechte, maer ganſch ſtrijdende middelen gebruyckt wierden, die de ſieckte noch felder maeckten: ſoo heeft ſy veel menſchen, geen jaren, noch krachten aenſiende, ellendighlick om hals gebracht; eenige ganſch miſmaeckt, ongevalligh, ende in geſtadige pijn gelaten; jae een groot deel der gener, die al geneſen ſchenen, zijn korts daer aen wederom ingeſtort. Dan naer het verloop van vele jaren, het zy door verloop van ongeſont geſternte, gelijck ſommige meenden, het zy, dat door lange ervarentheyt de bequame geneeſ-middelen gevonden zijn, heeft ſeer veel van hare eerſte felligheyt af-geleyt, ende is ſeer verſacht. Van deſe nieuwe plaegh ſouden haer de menſchen mogen beklagen, ten ware ſy maer alleen gegevē ware tot een rechte geeſſel van de vuyle hoereerders. *Fioravanti*, een Italiaenſch meeſter, meent dat deſe Pocken by de Indianen ſoo gemeen ende eygen zijn, om dat ſy haer eygen geſlacht, te weten, menſchen eten, ende verhaelt daer op geſien te hebben, dat een hont, die eenige dagen niet als honden-vleyſch gegeten hadde, mede de Pocken kreegh. Deſe zijn eerſt door de Spaengjaerts uyt Weſt-Indien over-gebracht, ende in de oirlogen die de Françoiſchen 1493. in Italien tegen de Koningh van Napels voerden haer mede gedeelt, waerom de Françoiſchen de ſelvige Napolitaenſche Pocken, de Italianen de Françoiſche, Wy, ende andere de Spaenſche genoemt hebben.

1502.

Willem van Alblas, heeren *Ianſz.* Ambachtſheer vander Myle, &c. Borgemeeſter zijnde, werde op de ſtraet in de Groote-kercks buert, van een prieſter uyt het geſlacht vander *Does*, in Zuyt-Hollant, door-ſteken, om dat, gelijck hy ſeyde, de Borgemeeſter hem een proçes hadde doen verlieſen, ende dat hy ſulcx oock pooghde te Hove, daer het gebracht was, te wege te brengen. Hy werde gevangen, ende ont-wijt zijnde, voor het Stadt-huys onthalſt. Hier op is goet gevonden, dat de Borgemeeſters, om ſulck gevaer niet te loopen, ſouden gevolght werden van Hellebaerdiers, gelijck als noch op heden geſchiet.

1506.

Den 7. Junij werden eenige Schutters om ſeker oorſaken (onder welcke de minſte niet en waren, dat ſy heymelick verſtant hadden met den vyandt) van haren eedt, die ſy den Grave, ende de Stadt gedaen hadden, door de Magiſtraet ontſlagen, ende andere in haer plaetſche aen-genomen.

Onder Keyſer Karel de vijfde.

1507.

Als Koningh *Philips* in fleur ſijns levens te Burgos in Caſtilien overleden was, ſijn ſoon *Karel* noch maer ſes jaren oudt zijnde, Keyſer *Maximiliaen* in Italien teghen de Venetianen oirlooghde, ſoo heeft Vrou *Margariete*, Keyſer *Maximiliaens* dochter, ende weduwe van *Philibeyt*, Hertoge van Savoyen, het lant geregeert, tot dat de ghemelte Eertſ-hertogh *Karel* vijfthien jaren oudt geworden zijnde, te Dordrecht, op den 15. Junij, 1515. by de Staten van Hollant tot Grave gehult, ende aengenomen is in't by-weſen van ſijn wel-gemelte moeye, *Margariete van Ooſtenrijck*, heer *Philips van Bourgongie*, Heere van Beveren, Admirael, ende vele Hollandtſche Heeren. Seven jaer te voren was Keyſer *Maximiliaen* te Dordrecht geweeſt, den 30. Julij, eñ werde van de Borgers ſeer treffelick in-gehaelt. De geheele ſtraet van't Groot-hooft, daer ſijn Majeſteyt in quam, tot de groote kerck, was met alderhande bloemen beſtroyt. De huyſen aen beyde zijden met tapijten behangen, ende

groe-

groene tacken beſteken, behalven de eere die hem publijckelick van de Magiſtraet beweſen werde.

1518.

Wt het gene hier voor van den Stapel beſchreven is, kan lichtelick geſien werden, hoe andere Steden haer altijt tegen den ſelvigen gekant hebben. Als Mr. *Floris Oem van Wijngaerden*, zijnde Penſionaris, dat Stapel-recht tegens de gene, die ſeer veel vermochten by den Grave *Karel*, nu zijnde, door overlijden van ſijn moederlicke Grootevader Koningh *Ferdinand*, geworden Koningh van Spaengjen; dat hy oock te Bruſſel grooten haet op ſijnen hals gehaelt hadde, van den Advocaet van Hollant, die met eenen oock Raetſ-heer van de Graef was, als openbaerlick in den Raedt geſeyt hebbende, dat die twee ampten niet en behoorden by een perſoon bekleet te werden: ſoo hebben ſijne quaet-willige ſoo vele by de Koninghlicke Majeſteyt te weghe weten te brengen, dat hem belaſt werde op verbeurte van lijf, ende goet, de Stadt te ruymen. Wy ſullen den brief uyt Spaengjen aen de Magiſtraet van Dordrecht geſchreven hier in Nederlants by-vougen.

Lieve, byſondere, Alſoo wy ſekerlick berecht zijn, dat Mr. Floris Oem van Wijngaerden, *Doctor, eñ Penſionaris van onſe ſtadt Dordrecht, de Privilegien, ende Keuren der ſelviger Stede, als oock de beſchreven Rechten verkeerdelick uyt-leyt, ende vele andere onredelicke ſaken V. L. voorſtelt, ende dat V. L. hem geloof gevende, ende ſijnen raet volgende, onder ſchijn van Privilegien, ende Keuren onſer Stede, vele ſaken onlanghs, ende vander tijt af, dat Mr.* Floris *in Stadts dienſt geweeſt is, gedaen ende uytgevoert hebben, tegens recht, ende onſe authoriteyt, tot ſchade van onſe onderdanen V. L. gebuyren, als oock van de Stadt ſelfs; het welck ons geenſins en ſtaet te lijden. Daerom bevelen wy wederom wel ſcherpelick met andere brieven den ſelven Mr.* Floris Oem, *binnen twaelf uren deſen geſien hebbende, uyt de ſtadt van Dordrecht te vertrecken, daer het hem goet duncken ſal, binnen, ofte buyten onſe Landen, ſonder de voorſz. Stadt op twintigh mijlen niet te genaken, ofte daer binnen te komen, ofte in't minſten met hare ſaken hem te bemoeyen; ende ſoo hy anders doet, ſal aen lijf, ende goet gheſtraft werden. Het welck wy V. L. verwittigen, ende wel ſcherpelick belaſten, den ſelven* Floris, *na dat V. L. deſen ſullen geſien hebben, terſtont af te ſetten, van het Penſionariſſchap, ſijn weddens af te nemen, ende binnẽ twaelf uren uyt de Stadt te doen vertrecken, ende ſijnen raet nergens in te gebruycken, indien V. L. onſen toorn wilt vermijden. Doet, gelijck wy V. L. vertrouwen, dat ons niet van nooden zy eenen anderen wegh in te gaen. Lieve, byſondere vaert wel. Geſchreven in onſe ſtadt Saragoſſa, den 6. December* 1518. *Was onderteeckent* Karel, *ende leeger ſtont* Hamart.

Als deſe brieven te Dordrecht ghekomen waren, ſoo waren de herten verſcheydelick geſtelt. Het beſte deel was qualick te vreden, dat ſoo een voornaem borger door haet eñ nijt van ſijn vyanden over-rompelt werde, ende ongehoort geſet werde uyt de Stadt, in de welcke ſijn voor-ouders eenige hondert jaren de voornaemſte ampten loffelick bekleet hadden. Sommige heymelick de leere van *Luther* toe-ghedaen zijnde, lougen in haer vuyſt. Want hy de ſelvighe met den Borgemeeſter *Pieter Damaſſz.* dapper vervolghde, ſeggende dat men den brant in't beginſel moſt ſliſſen. Waerom ſy hem oock heymelick, ende in't openbaer by ſijne vyanden ſwart maeckten. Derhalven de tijt ende den haet van ſijn vyanden wijckende, verliet de Stadt, van de ſelvige ſijn weddens ontfangen hebbende. Aldus ballingh zijnde, en werde in ſijn tegenſpoet (ghelijck men dickwils ſiet geſchieden) niet vergheten van ſijnen grooten vrient *Adriaen Floriſſz.* van Utrecht, Cardinael van Dertoſa, in Spaengjen, daer hy doen ter tijdt was, de welcke aen Grave *Henrick van Naſſau*, Stadthouder van Hollandt, ende andere, die hy wiſte, dat hem behulpelick, ofte ſchadelick weſen konden, voor hem geſchreven heeft. Ick heb geſien, den brief, die hy aen Mr. *Floris Oem* ſelver ſchrijft; als oock aen den Griffier, die

die ick hier mede ſal ſtellen.

Aen den Achtbaren, ende ſeer Vermaerden, Mr. Floris Oem van Wijngaerden, *zeer geleerden Doctor in beyde Rechten, ſijnen vrient als broeder.*

ACht bare Heer Doctor, Alderliefſte vrient. Ick ſchrijf tegenwoordigh aen den Heere van *Naſſau*, biddende dat hem, medelijden met V. E. hebbende, gelieve by ſijn Majeſteyt te wege te brengen, dat die exorbitante brieven tegens alle ordre van Recht, ende Juſtitie tegens V. E. uyt-gegaen, zouden mogē herroupen werdē. Ende om dies wille vele meenen, dat die brieven bekomen zijn door raet ende aenſtoken van den Griffier, ſoo ſchrijf ick hem, dat gelijck hy my, doen hy hier was, gelooft heeft, doch wil by dē Heer van *Naſſau* verſorgen het weder-roupen van die brieven. Het welck hem daeromme te lichter ſal vallē, dewijl geſeyt wert dat de Koningh de ſelve geſonden heeft door raet ende toedoen van den gemelten heer van *Naſſau*. Ick en ſie geen middel als van die kant, ten minſten ſoo lange wy in Spaengjen ſullen weſen. Ick ſende V. E. copye van de brieven, om uwe ſaken door hulpe van dē Heere van *Yſelſteyn* by den Heere van *Naſſau* daer na te reguleren. Ick hebbe den Deken van Mecchelen gebeden, dat hy de voorſz. brieven door eenē expreſſen aen dē Heer van *Naſſau* zoude doen behandigen; ſoo dat het beſtellen wel ſeker gaen ſal. God geve dat ſy mogen uyt-wercken, daer toe ſy geordineert zijn. Ick en verlangh niet minder na het af-doen van V. E. ballinghſchap, ende alle geluck, als na uwen perſoon ſelve. Ende daer en is niet ſoo moeyelick, dat ick niet zeer geerne om uwent wille zoude doē, gelijck ick geloove dat V. E. my genoegh toe-vertrout. Doet mijne gebiedeniſſe aen V. E. huyſvrou, ende vrienden, ende vaert wel, eñ voorſpoedigh. In Barçelone den 12. Auguſt. 1519.

V. E. vrient, als broeder
A. Cardinael van Dertoſen.

Indien in deſe ballinghſchap V. E. gelt ontbreeckt, gebruyckt het mijne. Ick hebbe den Deken van Mecchelen ſulcx belaſt.

Aen den Achtbaren Heere Mr. Laurens du Bliou, *Griffier.*

ACht bare Heere Griffier, beminde Vrient. Ick geloove dat V. E. noch wel indachtigh is met wat inſtantie dat ick V. E. ghebeden hebbe om den Heere van Naſſau *daer toe te induceren, dat hy medelijden hebbende met Mr.* Floris Oem, *zoude doen her-roupen de brieven, die hem belaſt hebben binnen twaelf uren de ſtadt Dordrecht te ruymē, ende de ſelve op twintigh mijlen niet te genaken, ſonder dat hy eens gedach-vaert, oft te gehoort is over't gene, waer op ſoo exorbitanten bevel gemaeckt is. V. E. heeft my doen belooft, alle vlijt aen te wenden, dat den Heere van* Naſſau *bewogen met Godvruchtigheyt daer toe verſtaen zoude, ende dat den goeden Mr.* Floris *herſtelt mochte werden tegens ſoo herden gebodt. Ick weet wel dat V. E. om het af-weſen van den Heere van* Naſſau, *de ſake niet en heeft konnen te wege brengen, maer alſoo hy nu wederom gekomen is, ſoo bidde ick V. E. ſoo haeſt het mogelick is, te beſtellen, dat hy de brieven doet her-roupen: het welck lichtelick geſchieden ſal, indien hy maer een woort en ſchrijft, aen onſen gekoren Keyſer, tot recommandatie van den man, inſonderheyt dewijl hy ſomtijdts al aengename ende goede dienſten gedaen heeft. Hy is van de geleerſte ende gauſte van ons ganſche vaderlandt van Hollant, ende hy preſenteert ſelve te recht te ſtaen, ende te beantwoorden al 't gene men tegen hem ſal inbrengen, ende ſoo bevonden wert hem ergens in miſdragen te hebben, na gelegentheyt van de miſdaet geſtraft te werden. Ick bidde V. E. hier in oprechtelick te gaen, niet vleeſchelick. Ick ſal wederom waer ick kan V. E. geerne, ende van herten ten dienſte ſtaen. Vaert wel, ende doet mijne gebiedeniſſe aen Ioffr. V. E. huyſvrouw, ende ſoon Mr.* Iaſper. *In Barçelone den 11. Auguſti 1519.*

V. E. vrient
A. Cardinael van Dertoſen.

Hier

Hier op zijn over deſe ſake by den Grave van *Naſſau* gheconmitteert de Heeren Mr. *Vincent van Mierop*, *Corneliſſz.* eerſte Rekenmeeſter van Hollant, (namaels Ridder, Heer van Cabbauw, Ketel, Linde, &c. Threſorier generael des Keyſers over de ſeventhien Provinçien, wiens dochters ſoons dochter Ioffr. *Iacobmina de Witte*, nu ghetrout is aen de Heer ende Mr. *Iohan Oem van Wijngaerden*, des gemeltens Mr. *Floris*, broeders ſoons ſoons ſoon) ende Mr. *Tielman van Dullekum*, *Wouterſz.* van Dordrecht, mede Rekenmeeſter. By de ſelvige alles onderſocht zijnde, is ghebleken de onnooſelheyt ende vromigheyt van Mr. *Floris* ende dienvolgende de valſche laſteringē ſijner vyanden. Waer door hy wederom in eer, ende ſtaet herſtelt is geworden, ende ſterf daer na Raedt van den Hove van Hollandt: in dē welcke hy te voren, van den jare 1482. tot 1502. met groote neerſtigheydt het Griffierſchap bedient hadde. Wat groot vrient hy geweeſt is van dē gemelten Cardinael, en blijckt niet alleen uyt de voorſz. ende andere brievē: maer oock uyt den genen, die hy aen hem uyt Spaengjen ſchrijft, als hy eerſt Paus gekoren was, die wy hier oock ſullen by-ſtellen.

Aen den uytnemende man,
Mr. Floris Oem van Wijngaerden,
Doctor in beyde Rechten, mijnen
byſonderen vrient.

HEer Doctor, byſondere Vrient, Daer en is niemant, die niet verwondert ende verbaeſt en ſtaet over een ongelooflicke ſake aen ons geſchiet, dat een arm menſch, ende by een yegelick by-na onbekent, ſoo verre van kant zijnde, met eenparige ſtemmen der Cardinalen, aengenomen is tot Chriſti *ſtadt-houderſchap. Maer het is licht in't aenſicht des Heeren den armen ſchierlick te verheffen. Ick en ſchep geen vermaeck in die eere, ende ick ſchrick voor ſoo grooten laſt: Ick hadde liever, buyten Pauſelicke, Cardinaelſche, ende Biſſchoppelicke weerdigheyt, in mijn Prooſdye te Vtrecht God te dienen. Maer ick en derve den roependen God niet weder ſtaen, verhopende dat hy mijn onvolmaecktheyt zal vervullen, ende krachten verleenen om dien laſt te dragen. Ick bidde V.E. God voor my te bidden, ende andere Godſalige oock te doen bidden, dat hy my krachtigh wil dringen om ſijn geboden wel uyt te voeren, ende my waerdigh make om ſijn kercke op te bouwen. Wt Victoria, den 15. Februarij 1522.*

Deſe Paus was geboortigh van Utrecht, van ſlechte Ouders, maer quam door naerſtigheyt, goet leven, ende geluck tot dien ſtaet. Studeerde te Loven in't collegie van Porco, ende aldaer vermaert zijnde van geleertheyt, ende deughdelick leven, werde van de Gouvernante Vrouw *Margariete van Ooſtenrijck* gekoſen om leer-meeſter te weſen van haer neef *Karel*, maer ſes jaer oudt zijnde, doen ſijn vader *Philips* in Spaengjen ſtorf. Dan *Karel* een tijt by hem geleert hebbende, en had niet veel ſins om langh aen de Studyen te blijven. Soo dat *Adriaen* gheſonden werde voor Ambaſſadeur aen *Ferdinand*, Koningh van Spaengjen, *Karels* grootevader, daer hy hem ſoo wel drough, dat hy in korten tijdt verkreegh het Biſdom van Dertoſen: ende na de doot van *Ferdinand*, bleef hy in plaetſch van Ambaſſadeur, Gouverneur van Spaengjen. Hier zijnde, maeckten hem paus *Leo de* 10. Cardinael. Ende nae ſijn overlijden, wert hy door oneenigheyt, van de Cardinalen, die malkanderen die eere miſgunden, dewijl hy noch in Spaengjen was, Paus gekoſen den 9. Jannuarij 1522. Als hem de tijdingh gebracht werde, ſoo en toonden hy ganſch geen teycken van blyſchap: Het was oock maer voor eenen korten, ende quaden tijdt. Als het eylant *Rhodus* de Chriſtenen van de Turcken ontnomen was, *Luther* in Duytſlant grooten aenhangh kreegh, Te Roomen de peſt ontſtack, De cas door Leo geheel ten achteren gheſet was, ſoo dat hy niet veel in ſijn Pauſdom uyt en konde rechten. Sterf na een jaer ende ſes maenden, ende ick heb op ſijn graf geleſen, *Proh dolor! quantum intereſt, in quæ tempora optimi cuiuſque virtus incidat?*

dat is, Och lacy, hoe veel verſchilt het al, in wat tijden de deught van de beſte komt te vallen?

Wy ſullen hier by-vougen den boom van't oudt geſlacht *Oem*. het welck onder weynige andere in manlicke linie noch overvloedich is.

Clevs Oem, *wert bevonden onder de Regeerders der Stadt Dordrecht ontrent den jare 1230. als wanneer de ſelfde Stadt eerſt met ſteene muyren omçingelt wert, ende heeft naer ghelaten by ſijnen wijve* Joffr. Catharina Duyck, Gijſens *dochter, twee ſonen, als*

Clevs Oem *die volght.*

Gillis Oem, Clevſſz. *had te wijve Ioffr.* Geertruyt van Ratingen, *ende wan* Ian Oem, *heeren* Gilliſſz. *die was Bailliou van Zuyt-Hollant, 1321. Raedt ende Rentmeeſter Generael van Zuyt-Hollant, 1329. ende 1333. Hadde getrout Ioffr.* Soete, *heeren* Ians *dochter* vander Duſſen, *in Zuyt-Hollant, ende heeft naer gelaten Ioffr.* Lijſbeth van Barendrecht, *getrout*

Clevs Oem, Clevſſz. *vermelt in't Leen-regiſter van Hollant 1260. hadde te wijve* Joffr. Eliſabeth Vrancken, *dochter van Dordrecht, ende wan*

Claes Oem, *Ridder, ſijnen navolger.*

Godſchalck Oem, *Schepen in Dordrecht.*

Ian Oem, *heeren* Clevſſz. *verlijdt met een Schroit-Ambacht binnē Dordrecht, 1320. als blijckt uyt de Leen-regiſters van Hollant.*

Willem Oem, *wert vermelt 1326.*

Ioffr. Iohanna Oem, *troude* Ian Duyck, *ende hebben kinders naergelaten.*

Heer Claes Oem, *Ridder, vermelt in de Chronijcke van Hollant ontrent den jare 1305. onder de voornaemſte Edelen ende Ridders in Hollant, als blijckt by de voorſz. Chronijcke verbetert ende overſien door* W. van Gouthouven, *fol. 376. Was Ambachtſ-heer van Dubbeldam, verlijdt in het Leen-regiſter van Hollant, 1318. Schout van Dordrecht, 1325. werde verſlagen van de Ooſt-Vrieſen in den Velt-ſlagh by Staveren ontrent St. Odulphus Cloofter, met Graef* Willem de IV. *1345. Hadde te wijve Vrouw* Iohanna van Arckel, *van Bockhoven, ende wan*

Claes Oem, *heeren* Claeſſz. *Knape, was 1374. Borgemeeſter van Dordrecht, hadde getrout Ioffr.* Iohanna Duyck, Huygens *dochter, ende wan* Willem Oem, *geſeyt* Duyck, *Schepen in Dordrecht, 1401. Hadde getrout Ioffr.* Iohanna van de Merwede, *heer* Herbarens *dochter, ſonder kinders. Heer* Claes Oem, *Prior van de Augustijnen binnen Dordrecht, 1399.*

Gillis Oem *volght.*

Godſchalck Oem, *heeren* Claeſſz. *Schiltknape, leefde 1340. ſterf voor de vader ſonder kinders.*

Vrouw Everibige Oem, *was 1360. vrouwe ende Fondatrice van het Bagijn-hof tot Dordrecht.*

Gillis Oem, *heeren* Claeſſz. *Schilt-knape. hadde getrout Ioffr.* Barbara de Iode, *ende wan*

Tielman Oem *ſijnen navolger.*

Godſchalck Oem, *Schepen in Dordrecht, 1398. ende 1405.*

Hugo Oem, *heeren* Gilliſſz. *Schepen. Hadde getrout Ioffr.* Eliſabeth van de Mande, *ende hebben gewonnen* Tielman Oem, *geſeyt de* Lange, *Schepen in Dordrecht.* Pieter Oem, *Capiteyn over 100. mannen, beyde ſonder kinders overleden.*

Ioffr. Cornelia Oem, *troude* Willem van de Lindt, *ende hebben kinders naergelaten.*

Tiel-

Tielman Oem, *heeren* Gilliſſz. *Schepen in Dordrecht*, 1354. *was Baillieu van Zuyt-Hollant*, 1358. *Hadde getrout Ioffr.* Catharina vander Burgh, *ende wan*

Iacob Oem, *heeren* Tielmanſz. *van den welcken ende ſijne nakomelingen hier naer.*

Godſchalck Oem, *heeren* Tielmanſz. *Hadde te wijve Ioffr.* Catharina vander Woude.

Tielman Oem, *heeren* Godſchalckſz *volght.*

Godſchalck Oem, *heeren* Godſchalckſz. *was* 1440. *Borgemeeſter van Dordrecht, te voren was hy Hooftman van die van Dordrecht, in't belegh dat Hertogh* Ian van Beyeren *hadde voor Leyden. Troude Ioffr.* Lijſbeth Boot, *fol.* 87.

Tielman Oem *ſijnen navolger.*

Ioffr. Mabelia Oem, *ſterf ſonder kinderen.*

Godſchalck Oem, Godſchalckſz. *trouwde Ioffr.* Soete de Brouwer, Ians *dochter, ende wan Heer* Cornelis Oem, *Prieſter.*

Joffr. Baerte Oems, *troude* Ian van Megen.

Tielman Oem, *heeren* Godſchalck Oem, Godſchalckſz. *was Schepen in Dordrecht*, 1473. *Hy kochte de Heerlickheyt van Papendrecht van* Gijſbrecht van Hemerten, 1486. *Hadde ghetrout Ioffr.* Eliſabeth van Muylwijck, Ians *dochter, ende wan*

Godſchalck Oem, *heeren* Tielmanſz. *Heere van Papendrecht, Schepen in Dordrecht*, 1495. *Hadde getrout Ioffr.* Margriete van Diemen, *hy ſterf* 1499. *ende heeft naer-gelaten een dochter Ioffr.* Mabelia Oems, *de derde Vrouwe van Papendrecht geworden* 1500. *ſterf ſonder kinders.*

Bouwen Oem *haren Leen-volger.*

Suſter Martha Oems, *was Religieuſe in St. Agnieten Clooſter binnen Dordrecht.*

Ioffr. Cornelia Oems, *troude* Adriaen de Boudewijn Oem, *heeren* Tielmanſz. *Heere van Papendrecht geworden by doode van Ioffr.* Mabelia Oems, Godſchalcks *dochter, ſijne nichte*, 1534. *ſterf* 1540. *Hadde ghetrout Ioffr.* Maria Moermans, Wouters *dochter, die ſterf ſeer oudt, ende hebben naer gelaten*

Tielman Oem *volght.*

Wouter Oem, 1541. *Heere van Papendrecht, ſterf ſonder kinders*, 1570. *oudt* 75. *jaren. Hadde getrout Ioffr.* Catharina Suys, Jans *dochter, des Preſidents van Hollants naeſte nichte. Sy ſterf voor*

Tielman Oem, *heeren* Boudewijnſz. *ſterf* 1538. *in fleur ſijns levens. Hadde getrout Ioffr.* Joſina Stoop *Mr.* Willem Stoops, *Borgemeeſter van Dordrecht, dochter. Deſe* Tielman *was den oudſten ſoon, maer ſterf voor ſijn vader, des ſijn broeder* Wouter *Heere werde. Hy heeft naer-gelaten*

Willem Oem, *heeren* Tielmanſz. *de ſeſte ende leſte Heere van Papendrecht, ghevvorden* 1570. *ſterf ongehijlickt* 1584. *ende hebben ſijne Erfghenamen de voorſz. Heerlickheydt by ſpadeſtekinghe verlaten, aen het ghemeen landt van den Alblaſſer-waerdt, nae dat de Heerlickheydt van Papendrecht onder de* Oemelingen *geweeſt was* 98. *jaren.*

Ioffr. Geertruyt Oems.

Joffr. Hellewige Oems, *troude* Arent Zamekooper, *leefde* 1468. *ende hadden kinders. Sy fondeerde mede neffens hare ſuſters ende broeders de Vicarie in de Groote-kerck tot Dordrecht, in date den* 20. *Maert* 1468.

Jode, Aertſz. *Borgemeeſter van Dordrecht, ſterf* 1505. *hadden kinders. Sy troude voor haren tweeden man* Henrick de Veer, Claeſſz. *van Gorcum, Bailliou van Putten, ſy ſterf* 1520.

Ioffr. Lijſbet Oems, *troude* Pieter Schoock, Willemſz. *Bailliou van Zuyt-Hollant*, 1521. *ſy ſterf* 1535. *ende hebben kinders naer gelaten.*

Ioffr. Jacomina Oems, *troude* Willem Willemſz. *ſonder kinders.*

Ioffr. Geertruyt Oems.

Joffr. Hellewige Oems, *troude* Arent Zamekooper, *leefde* 1468. *ende hadden kinders. Sy fondeerde mede neffens hare ſuſters ende broeders de Vicarie in de Groote-kerck tot Dordrecht, in date den* 20. *Maert* 1468.

Jode, Aertſz. *Borgemeeſter van Dordrecht, ſterf* 1505. *hadden kinders. Sy troude voor haren tweeden man* Henrick de Veer, Claeſſz. *van Gorcum, Bailliou van Putten, ſy ſterf* 1520.

Ioffr. Lijſbet Oems, *troude* Pieter Schoock, Willemſz. *Bailliou van Zuyt-Hollant*, 1521. *ſy ſterf* 1535. *ende hebben kinders naer gelaten.*

Ioffr. Jacomina Oems, *troude* Willem Willemſz. *ſonder kinders.*

haren man.

Mr. Jacob Oem, *Licentiaet in de Rechten, ſterf jonghman*, 1540.

Ioffr. Anna Oem, *troude* Jan Kartier, *ende hebben kinders gewonnen.*

Ioffr. Anna Oems, *werde acht dagen naer dat ſy getrout hadde geweeſt begraven. Haer man was Mr.* Paulus Exalto *van Gorrichum.*

Van *Tielman Oem*, ſone van *Godſchalck Oem*, *Tielmanſz.* ende van Joffr. *Catharina van den Woude.*

Tielman Oem, *heeren* Godſchalck Oem, Tielmanſz. *was Schepen in Dordrecht* 1412. *Hy hadde getrout* 1403. *Ioffr.* Margriet van Slingelant, *heeren* Jans *dochter* van den Tympel, *geſeyt* Slingelant, *ende wan*

Godſchalck Oem *ſijnen navolger.*

Jan Otte Oem, *heeren* Tielmanſz. *Knape, was* 1428. *Schepen in Dordrecht, ende Schout* 1438. *ſterf ſonder kinders.*

Gerrit Oem, *troude Ioffr.* Meyne van Harlaer, *weduwe van Heer* Floris van Abeele, *ende wan Ioffr.* Margriet Oems, *leefde* 1456. *ſterf ſonder kinders, vermelt in't Leen-regiſter van Zuyt-Hollant, fol.* 57.

Ioffr. Lijſbet Oems, *troude* 1428. Noyde van Amerongen, Bartholomeeuſſz. *was Borgemeeſter van Dordrecht, ſterf* 1435. *ende hadden kinders.*

Ioffr. Petronella Oems, *leefde* 1412. *troude* Adriaen van Eemſkercke, *ſy ſterf* 1461. *ende wan kinders.*

Dirck Oem, *hadde eerſt te wijve Ioffr.* Maria Nemery, *die ſterf* 1431. *ſonder oir. Daer naer Ioffr.* Wilhelmina, *heeren* Pieters *dochter*, van Roon, *hy ſterf* 1480. *ende wan* Jan Oem, *heeren* Dirckſz. *Ambachtſ-heer van de Lindt, Schepen in Dordrecht*, 1481. *Borgemeeſter van Dordrecht*, 1482. *ten laetſten Schout van Dordrecht gemaeckt*, 1500. *tot* 1516. *een ſeer vermaert man in ſijnen tijt. Hadde te wijve eerſt Ioffr.* Catharina, *heerē* Adolfs *dochter* vander Marck, *Ridders. Daer naer Ioffr.* Eliſabeth de Vrieſe, Jacobs *dochter, weduwe van* Cornelis Haecks. *Ten laetſten Ioffr.* Willemijn van Walſſcherloo *ſonder kinders, hy ſterf ſeer oudt* 1523. *tot Mecchelen, daer hy woonde, begraven.*

Ioffr. Margriet Oems, *leefde noch* 1522. *ende ſterf ſeer oudt.*

Vrouw Adriana Oems, *Abdiſſe ter Lee, ofte Leeuwen-horſt by Leyden. ſterf* 1527. *ſeer oudt.*

Ioffr. Anna Oems, *troude* Wouwerick van Steenhuyſen, Corneliſſz. *Schepen in Dordrecht* 1492. *ende hebben kinders.*

Godſchalck Oem, *heeren* Tielmanſz. *Raedt ende Rentmeeſter Generael van Hollandt*, 1434. *hadde bedijckt in den jare* 1446. *de Heerlickheyt van Ooſt-Yſelmonde, ſoo voor hem ſelven, als van wegen heer* Hugo van Lanoy, *Heere van Santes, eñ van Beaumont, t'ſamen Ambachtſ-heeren van't Ooſt-Ambacht van Yſelmonde; kochte de Heerlickheyt van Wijngaerden* 1451. *van heer* Arent van Gent, *Ridder. Hadde getrout* 1422. *Ioffr.* Margriete van Alckemade, *heeren* Floris *dochter: Ende hier van zijn gekomen alle die van Wijngaerden tot heden toe. waer van breeder te ſien is* W. van Gouthouven, *in ſijn by-voughſel, onder de Edele geſlachten van Hollant, fol.* 214.

Van *Iacob Oem*, ſone van *Tielman Oem*, *Gilliſſz.* ende van Joffr. *Catharina vander Burgh.*

Jacob Oem, *heeren* Tielmanſz. *Schepen in Dordrecht*, 1383. *Hadde te wijve Ioffr.* Clementia van Muylwijck, Gerrits *ſuſter, die Rentmeeſter was van Zuyt-Hollant, ende wan een ſone*

Tielman Oem, *heeren* Jacobſz. *Borgemeeſter van Dordrecht, troude Ioffr.* Agnes van Blitterſwijck, *ende hebben gewonnen een ſone*

Jacob Oem, *heeren* Tielmanſz. *Schepen in Dordrecht, daer naer Borgemeeſter van 's Heeren wegen*, 1476. *Hadde getrout Ioffr.* Luytgen de Jonge, *Borgemeeſter* Reyer de Jonge *dochter, ſy hadden te ſamen twintigh kinderen, twaelf ſonen, ende acht dochters, als noch in een oudt taeffereel te ſien is, ruſtende onder de Erfgenamen van wijlen d' Heere* Herman Oem, Janſz.

Tielman Oem, *heerē* Jacobſz. *Schepen in Dordrecht* 1459. *had getrout Ioffr.* Eliſabeth vander Does,

Does, Bartholomeeus *dochter, sy sterf* 1487. *hy wert na sijn huysvrouwen doot Priester ende Canonick ter Groote-kerck tot Dordrecht, sterf* 1503. *ende wan* Jacob Oem, *sterf innocent* 1506. *Suster* Ida Oems, *Nonne in St. Agnieten Clooster tot Dordrecht.* Ian Oem, *die troude* Ioffr. Margriet van Crooswijck, Ians *dochter. Dese* Ian Oem *wert gemeenlick genoemt* Ian van Muylwijck. *hy sterf* 1540. *ende wan* Ian Oem, *die troude* Ioffr. Alit Besemers, *sterf sonder kinders* 1574. Ioffr. Elisabeth Oems, *had getrout* Cornelis Schiltmans, *die sterf* 1535. *oudt* 32. *jaren. Sy sterf seer oudt* 1575. *ende hebben kinders.* Ioffr. Adriana Oems, *troude* Frans de Gorter *van Delft, die sterf* 1569. *sy sterf* 1584. *ende hadden kinders.* Ioffr. Maria Oems, *sterf jonge dochter* 1529.

Cornelis Oem, *heeren* Iacobsz. *Schepen in Dordrecht ende Threserier deser Stede. sterf den* 26. *Octob.* 1486. *hadde getrout* Ioffr. Antonia Outmans, Gerrits *dochter, ende wan* Ioffr. Maria Oems, *troude* Pieter van Sandelijn, Adriaensz. Cornelis Oem, *Schepen in Dordrecht, hadde getrout* Ioffr. Reynsburgh van Cuyl, Herberts *dochter. Hebben gewonnen* Ioffr. Iohanna Oems, *troude* Ian van Beaumont, Govertsz. *ende hadden kinders, fol.* 323. Ioffr. Lucretia Oem, *troude* Adriaen Coninck, Dircksz. *Schepen in Dordrecht, sterf sonder kinders* 1584. *fondeerde te samen een Gods-huys binnen Dordrecht.* Ioffr. Anna Oems, *troude* Ian Benselijn *van Gorichum, ende hadden kinders.*

Heer Gijsbrecht Oem, *Deken van onse Lieve Vrouwe kercke tot Dordrecht.*

Broeder Reynier Oem, *Religieus in de Priorye van Eemsteyn by Dordrecht, werde aldaer aflijvigh* 1521. *oudt ontrent* 60. *jaren.*

Willem Oem, *Raedt tot Dordrecht* 1490. *had getrout* Ioffr. Alit Schrijvers, Adriaens *dochter, hy sterf den* 26. *Maert* 1492. *sonder kinders.*

Iacob Oem, *Schepen in Dordrecht* 1509. *sterf den* 28. *Februarij,* 1524. *zijnde Burgemeester van Dordrecht, trouwde* Ioffr. Catharina van Crooswijck, Ians *dochter, ende hebben ghewonnen* Ian Oem, *die troude* Ioffr. Engelken van de Lindt, Willems *dochter. hy sterf* 1540. *ende liet naer* Ioffr. Sophia Oems, *ghetrout met* Pieter vander Burgh, Woutersz. *van Delft. Sy sterf* 1558. *ende heeft eenē soon nagelaten.* Ioffr. Iudith Oems, *troude* Cornelis Bisschop, *van Rotterdam. Sy sterf* 1575. *ende heeft naer gelaten een dochter. Suster* Maria Oems, *Religieuse binnen Dordrecht.* Iacob Oem, *heeren* Iacobsz. *Borgemeester van Dordrecht* 1552. *ende* 1558. *in welck jaer hy sterf. Hadde getrout* Ioffr. Machtelt Heermans, Iacobs *dochter, daer moeder af was* Ioffr. Adriana van Drencwaert, *ende wan* Ioffr. Adriana Oems, *die troude* Michiel van Beveren, *Raedt eñ Rentmeester Generael van Zuyt-Hollant. Sy sterf* 1584. *ende heeft een dochter naer gelaten.* Ioffr. Catharina Oems, *troude eerst* Gerrit vander Laen, *van Haerlem,* Niclaesz. 1573. *by Haerlem verslagen, daer naer sijnen neve* Gerrit vander Laen, Cornelisz. *Gecommitteerde Raedt van Staten in den Hage. Sy sterf den* 4. *Mey* 1588. *ende heeft uyt beyde de Houwelicken kinders naer gelaten.* Ioffr. Lucretia Oems, *troude* Cornelis van Scharlaken, Gijsbertsz. *Schepen in Dordrecht, hadden kinders.* Ioffr. Lucretia Oems, *oude* Iacob Oems *dochter, hadde getrout Mr.* Adriaen Kool, Gerritsz. *Licentiaet in de Rechten. sterf* 1537. *ende hadden kinders.* Ioffr. Margrieta Oems, *troude* Paulus Hallingh, Ianz. *sy sterf* 1600. *oudt* 88. *jaren, ende hadden kinders.* Tielman Oem, *Schepen in Dordrecht,* 1552. *sterf sonder kinders* 1585. Ioffr. Cornelia Oems, *troude* Willem van Alblas, *sonder oir.*

Daniel Oem, *volght.*

Ioffr. Maria Oems, *troude eerst* Hugo van Overstege, Pietersz. *Raedt tot Dordrecht. sterf* 1491. *Daer naer* Ian van Driel, Pietersz. *Schepen in Dordrecht. Sy sterf den* 24. *Mey,* 1522. *ende hadde kinders by haren eersten man.*

Ian Oem, *sterf jonghman.*

Suster Agnes *ende* Cornelia Oems, *Religieusen ten Marienborn binnen Dordrecht.*

De *andere kinderen van* Iacob Oem, Tielmansz. *zijn jongh gestorven.*

Daniel Oem, *heeren* Iacobſz. *was Schepen in Dordrecht* 1510. 1518. *ende* 1520. *Threſorier* 1511. *ende* 1515. *Hadde geweeſt* 1501. *tot St. Iacob in Gallicien. troude op den* 26. *Mey* 1494. *Ioffr.* Geertruyt Haecks, Cornelis *dochter, Borgemeeſters. Hadden te ſamen* 19. *kinderen, waer van* 15. *jongh geſtorven zijn.*

Herman Oem *die volght.*

Ioffr. Maria Oems, *troude* Aert Hallingh, Ianſz. *Schepen in Dordrecht, die ſeer haeſtelick ſterft' Antwerpen* 1548. *ſy ſterf* 1587. *out* 79. *jaren. ende hebben kinders naer gelaten.*

Ioffr. Margrieta Oems, *hadde getrout* Giſbrecht Heerman, Iacobſz. *Ambachtſ-heer van Maeſdam. Hadden kinders.*

Tielman Oem, *Borgemeeſter van Schiedam, hadde getrout Ioffr.* Maria Muys, Iacobs *dochter van Schiedam. hy ſterf aldaer,* 1598. *oudt* 80. *jaren, ende wan Ioffr.* Sophia Oems, *die troude* Pieter vander Burgh, *fol.* 44.

Herman Oem, *heeren* Danielſz. *Schepen in Dordrecht* 1546. *ende* 1553. *Hadde getrout Ioffr.* Wilhelmina van Alblas, vander Myle, Ians *dochter, fol.* 71. *Hadden gewonnen* 14. *kinderen, waer van de vier jongh geſtorven zijn.*

Daniel Oem, *hadde ghetrout Ioffr.* Maria Boucquets, *ende wan Ioffr.* Maria Oem, *die troude* Dirck Hoinck, Henrickſz. *Hadden kinders.*

Ioffr. Geertruyt Oems, *hadde eerſt ghetrout Mr.* Adriaen de Vet, *Schepen in Dordrecht, die ſterf* 1571. *daer naer* Adriaen van Meuſyenbrouck, Adriaenſz. *ſterf ſonder kinders,* 1594.

Herman Oem, *Schepen in Dordrecht, troude* 1559. *Ioffr.* Catharina van Meuſyenbrouck, Adriaens *dochter. ende hebben ghewonnen Ioffr.* Adriana Oems, *die ſterf* 1619. Herman Oem, *die troude* 1595. *Ioffr.* Catharina Boucquets, Jans *dochter. ende hebben gewonnen Ioffr.* Catharina Oems. *Ioffr.* Margarieta Oems. *Heer* Herman Oem, *Prieſter. Ioffr.* Wilhelmina Oems. *Ioffr.* Maria Oems, *troude* Johan vander Steen. *Hadden kinders. Mr.* Blaſius Oem van Meuſyenbrouck, *Licentiaet in de Rechten.*

Willem Oem, *hadde getrout Ioffr.* Eliſabeth Karre, *Borgemeeſter* Corſtiaens *dochter van Rotterdam. Hy ſterf ſonder kinders* 1579. *was geweeſt Borgemeeſter van Rotterdam.*

Ioffr. Maria Oems, *ſterf jonge dochter* 1556. *oudt* 20. *jaren.*

Mr. Cornelis Oem, *Doctor in beyde Rechten, Raedt des Koninghs in den Hove van Hollandt,* 1575. *troude* 1565. *Ioffr.* Gellia van Hotoma, van Olferda, *des heeren Presidents* Viglii *naeſte wichte. ende hebben gewonnen* 18. *kinderen, waer van* 14. *tot ſtaet gekomen zijn, als Ioffr.* Ida Oems, *troude Ionchr.* Jan van Bylard. *ſy ſterf* 1638. *eñ hadden kinders. Ioffr.* Clementia Oems, *hadde getrout* Jacob Vermeer. *ſy ſterf* 1603. *ende heeft een dochter naer gelaten. Ioffr.* Maria Oems, *ſterf ongetrout* 1609. *Dr.* Volckard Oem, *hadde getrout Ioffr.* Barbara van Monzima *uyt Vrieſlant. Heer* Herman Oem, *Canonick in Oudemunſter tot Vtrecht. ſterf* 1600. *Ioffr.* Jetſia Oems, *troude* 1609. Adriaen Tas, *van Middelburgh, ende hadden kinders. Mr.* Viglius Oem, *Doctor in beyde Rechten, troude Ioffr.* Joſina Meyſters, *Mr.* Maertens *dochter, Reken-meeſters van Hollant, ende wan Mr.* Martinus Oem, *Doctor in de Rechten, troude* 1629. *Ioffr.* Margrieta Boucquets, *daer moeder af was Ioffr.* Wilhelmina Oems. *ende hebben ghewonnen* Wilhelmina, Cornelis, Eva, *ende* Martinus Oem. *Ioffr.* Anna Oem, *Ioffr. in't Vrouwen Clooſter tot Vtrecht.* Gerrit Oem, *was van St. Catharijnen Ordre tot Vtrecht.* Daniel Oem, *Hopman in's Keyſers dienſte geweeſt, troude* 1614. *Ioffr.* Joſina van Limburgh *by Lingen. ende hebben gewonnen Ioffr.* Clementia Oems, *ghetrout met* N. van Limburgh, *haren neve. Ioffr.* Wilhelmina Oems, *Bagijnken tot Bruſſel. Ioffr.* Johanna Oems, *ſterf in den Hage* 1628. *Heer* Georgius Oem, *Prieſter. Ioffr.* Geertruyt Oems, *troude* 1613. *Ionchr.* Joos van Cranevelt. *ende hadden kinders.*

Ioffr. Maria Oems, *troude* 1561. Cornelis

van

van Meusyenbrouck, Adriaensz. *Schepen in Dordrecht. sy sterf in Mey* 1592. *hy sterf in December in't selfde jaer, ende hadden kinders.*

Jan Oem *volght.*

Suster Anna Oems, *Religieuse in St. Aechten*

Johan Oem, *troude* 1570. Ioffr. Eleonora van Slingelant, Jans *dochter. ende hebben gewonnen*

Johan Oem, *troude* 1609. Ioffr. Cornelia Grijph, *daer moeder af was* Ioffr. Anna van den Eynde. *hy sterf den* 29. *Augusti* 1603. *ende wan* Johan Oem, *die troude* 1630. Ioffr. Isabella Eugenia vander Putten, *dochter van dē hoog-geleerden heere* Erycius Puteanus. *Hy sterf sonder kinders* 1634. Ioffr. Eleonora Maria Oems.

Ioffr. Wilhelmina Oems, *troude* 1603. *Mr.* Willem Boucquet, *Licentiaet in de Rechten. Sy sterf in't kinder-bedde den* 19. *Augusti*, 1604. *naerlatende een dochter, daer naer ghetrout met Mr.* Martinus Oem, *hier voor vermelt.* Daniel Oem, *troude* Ioffr. Maria Boucquets, *ende wan* Ioffr. Margrieta Oems, *troude* 1628. Ian inder Velde, Simonsz. *ende hebben kinders. Mr.* Iohan Oem, *Doctor in de Rechten, trouwde* Aleyda Wielincks, *ende hebben gewonnen* Daniel, Isabella, Maria, Ian, Margriet, Geertruyt *ende* Willem Oem. Daniel Oem, *Doctor in de Clooster tot Delft. sterf* 1586.

Ioffr. Machteld Oems, *troude* Damas Barthoutsz. *Ambachtsheer van Sandelijn, eertijdts* 1572. *Schepen in Dordrecht. sy sterf* 1625. *ende hadden kinders.*

Rechten. sterf 1631. Ioffr. Wilhelmina Oems, *Bagijnken tot Lier.* Willem Oem, *troude* 1636. Ioffr. Geertruyt van Oostdijcke. *sonder kinders.* Ioffr. Leonora Oems. Ioffr. Iohanna Oems. Herman Oem, *ende* Daniel Oem.

Herman Oem, *troude den* 1. *Mey* 1605. Ioffr. Cornelia Anthonis Iordens *eenige dochter, daer moeder af was* Ioffr. Petronella van Diemen. *ende wan* Iohan Oem, *troude den* 16. *Iunij* 1628. Ioffr. Barbara van Slingelant, *eñ hebben gewonnen* Isabella, Herman, Ian François, Anthony, *ende* Pieter Oem. *Mr.* Anthony Oem, *Doctor in beyde Rechten.* Ioffr. Leonora, Wilhelmina, Herman, Daniel, Petronella, Maria, *ende* Cornelis Oem.

Ioffr. Barbara Oems.

Ioffr. Wilhelmina Oems, *troude* 1612. *Mr.* Henrick van Heumen, *Licentiaet in de Rechten, eertijts Schepē tot 's Hertogenbosch. eñ haddē kinders.*

In't voorsz. jaer van 1528. heeft de hooghgeleerde *Erasmus van Rotterdam*, eenen brief ghescreven aen *Iohan Bisschop*, noch te sien in het 22. boeck van sijn Latijnsche brieven, in de welcke hy een kluchtige geschiedenisse verhaelt van seker Priester, ende is gebeurt te Dordrecht (hoe-wel hy de plaetsch niet aen en wijst) gelijck ick geschreven vinde, ende my vertelt is van de gene, die sulcx van oude luyden verstaen hadden. Daer was ergens een Priester (seydt *Erasmus*) die heymelick eenige levende crabben op't kerck-hof settede, aen de zijde wasse kaersjens al brandende geplackt hebbende. Dewelcke alsoose tusschen de graven kropen, soo scheen het 's nachts een schrickelick spoockse, ende men vandt niemant, die daer ontrent dorste komen. Als het volck hier over seer verschrickt was, soo riep de Priester van stoel, dat het zielen waren van de afgestorvene, de welcke baden om door missen, ende aelmoessen van haer pijn verlost te zijn. Het bedrogh quam uyt, datter twee drie crabbē met de kaersjens onder de ruyghte gevonden wierden, die de Priester vergeten had op te nemen. Hy verson noch een ander stuck wercks. Hy woonde by een nicht, die seer rijck was. Alst midder nacht was, quam hy in haer kamer, met een wit laken om, gelijck of hy een geest ware gheweest, eenige woorden binnen 's monts mommelende, hopende dat de vrou een *exorciste* zoude ontbieden, ofte selve hem zoude aenspreken. Maer sy een mannelick hert hebbende, heeft heymelick een van haer neven gebeden, dat hy eenen nacht in haer kamer wilde waken. Hy wel gewapent zijnde tegen spokery, ende

wel

wel gedroncken hebbende, om niet vervaert te zijn, wert in't bedt verborght. De geeſt quam op de gewoonlicke manier, ick weet niet hoe drouvigh ſtenende. Den *Exorcijt* wert wacker. Springht op noch niet heel nochteren, ende tijdt hem aen. De Geeſt meent hem met huylen, ende gebaer te verſchricken. Maer dien dronckaert, Zijt ghy, ſeyt hy, de duvvel, ick ben ſijn moer, ende ſlough hem luſtigh met een endt houts, ende zoude hem af-gemaeckt hebben, ten ware hy veranderende van ſtem geroupen hadde, *Hout op, ick en ben geenen geeſt, ick ben Heer Jan.* Op die bekende ſtem ſpranck de vrouw uyt den bedt, ende ſcheyden. Dus verre *Eraſmus*. Maer wie dien *Heer Jan* gheweeſt is, die ſoo ſlaegh kreegh, en weet ick niet: hy is voorwaer waerdigh, dat hy noch over de hondert jaer alhier belacht wert.

1523.

Als *Chriſtiaen de 2.* Koning van Denemercken ſijn Landen niet als een Koningh, maer als eẽ Tyran negen jaren wreedelick geregeert hadde, werde hy door hulpe van de Lubeckers uyt ſijn rijck verjaeght, ende quam met vrouw (die keyſer Karels ſuſter was) ende drie kinderen in Hollant. Te Dordrecht langhs de ſtraet gaende, ende ſiende dat recht over de Viſſe-brugge de groote huyſinge van *Aert t' Jonge*, Scheepen, van blauwẽ arduyn (nu toebehoorende d'Heere *Jan van Meeuwen* Raedt) gemaeckt werde, *Ey!* ſeyde hy, *hebben de luyden noch ſoo vele moedt, dat ſy dencken om huyſen te timmeren?* Den Tyran geloofden, dat ſijn ongeluck alle Menſchen ſoo nae behoorden te gaen, dat ſy daer door van alle dingen moſten af-getrocken werden. Hy reyſde (1525.) van daer na Brabant, ende by den Keyſer, dan kreegh van hem weynigh trooſt. Werden even-wel noch ten laetſten in Hollant, ende Zeelant 30. Cirlogh-ſchepen toe-geruſt, met de welcke hy op Denemercken trock, dan verſtroyden door onweder. De Koningh liet hem van de Denen ſoo bepraten, dat hy ſijn ſelven in haer handen gaf: maer te lande gekomen zijnde, werde hy buyten ſijn meyninge vaſt gehouden, ende in een heuſſe gevangeniſſe geſet, in de welcke hy na 34. jaren ſterf. Eer hy vertrock, was hy te Vliſſingen gelogeert ten huyſe van de Borgemeeſter *Jacob Weytſen*, die hy Ridder ſloegh. Wy ſullen, alſoo hy naſaten te Dordrecht heeft, ſijn geſlacht-regiſter hier by ſtellen.

Cornelis Weytſen, Borgemeeſter van Vliſſingen. Sterf 1489. Begraven in de Groote-kerck, onder eenen grooten ſerck, daer ſijn perſoon op gehouden ſtaet, noch in weſen zijnde. Hy wan by zijn huyſvrouw

Jacob Weytſen volght.

Joffr. Catharine Weytſen, troude Pieter Claeſſz. wiens dochter Commervne, ghetrout met Arent Rijckaert, wan twee ſonen, Heer Cornelis Arentſz., Prieſter, ende Rijck Arentſz.

Heer Jacob Weytſen, Ridder, Borgemeeſter van Vliſſingen, liet nae

Joffr. Geleyne Weytſen, troude Ferdinando d'Arnedo, ende wan Emylia, Maria, Petronella, Johanna, ende Catharina d'Arnedo.

Mr. Quintijn Weytſen volght.

Joffr. Johanna Weytſen, trouwde Pieter Haeck, Bailliou van Middelburgh, 1567. eñ wan Cornelis Haeck, Secretaris van Middelburgh. Joffr. Maria eñ Catharina Haeck,

Mr. Jacob, gebleven voor Haerlem, 1572. Joffr. Iſabeau Haeck, getrout met Jacob vander Meerſche, Schepen van Middelburgh. ende wan Johan vander Meerſche, Rentmeeſter generael van Zeelant, Joffr. Maria vander Meerſche, huyſvrou van Mr. Jan van Sante, Raedt in den Hove van Hollant, Zeelant, eñ Weſt-Vrieſlant. Mr. Jacob, &c.

Mr. Quintijn Weytſen, Heere van Brantwijck, Raedt van ſijn Koninghl. Majeſt. in den Hove van Hollant, &c. leyt begraven in den Hage aen de Ooſt-zijde, ſijn wapenen, ende op-

opschrift çierlick gemaeckt, siet men noch aen den toren, onder het orgel. *Had getrout Ioffr.* Jacobmine de Hubert, Lievens *dochter, fol.* 307. *ende daer na Ioffr.* N. N.

Wan by de eerste,

Ioffr. Maria Weytsen, *getrout met Mr.* Pieter van Persijn, *Heere vander Lindt, sonder oir.*

Ioffr. Jacobmina Weytsen *volght.*

Ioffr. Antonette Weytsen, *troude* Anthonis Wisse Peck, *ende wan* Quintijn, Cornelia, Lieven, *ende Mr.* Iacob Peck. *Ioffr.* Clasina Peck, *troude Mr.* Maerten Rosa, *Griffier van den hoogen Rade. Ioffr.* Ockera Peck, *troude Mr.* Ian Beddemaker. *Ioffr.* Iacobmina Peck, *troude Ionchr.* N. van Steenhuyse.

By de tweede.

Iacob Weytsen, *Heere van Brantwijck, vader van Ioffr.* Anna Weytsen, *Vrouwe van Brantwijck, troude Ionchr.* Reynier van Oldenbarnevelt, *heeren* Iohansz. *Heer van Groenevelt, Houtvester van Hollant, ende wan Ioffr.* Françoise van Oldenbarnevelt, *Vrouwe van den Tympel, getrout met Ionchr.* Adriaen van Naeldwijck, *Maerschalck van Hollant.*

Ioffr. Iacobmina Weytsen, *troude* Iacob Wittensz. *ende van Ioffr.* Martha van Mierop, *dochter van den grooten Thresorier der Keysers Nederlanden, ende wan* Arent van Thuyl, *van Seroos-kercke, ende* Ocker Willem Ockersz. *Schepen, eñ Raedt in Ziericzee.*

Mr. Iacob de Witte, *troude eerst Ioffr.* Beatris de With, *te Dordrecht, sonder oir. Daer na Ioffr.* Elisabeth vander Myle, *Vrouwe van Kijfhouck, ende wan Ioffr.* Wilhelmina de Witte, *Vrouwe van Kijfhouck, troude de Heer* Cornelis vander Nadt, *Heere van's Graven-ambacht.*

Witte Iacobsz. *troude Ioffr.* Eva van Hoogerzijde, *ende wan* Iacob de Witte, *ghetrout met Ioffr.* Clara van Raephorst, *Vrouwe van Haemstede.*

Ioffr. Maria de Witte, *troude* Willem Ockersz. *Raedt, ende Schepen te Ziericzee, eñ Opper-Dijck-graef van't landt van Schouwen. ende wan Ioffr.* Catharina Ockers, *ghetrout met Ionchr.* Ioffr. Martha de Witte, *troude Mr.* Iohan van Borre, *sonder oir.*

Mr. Vincent de Witte, *Borgemeester van Ziericzee, troude Ioffr.* Martha de Ionge, *ende hadden kinders.*

Ioffr. Iacobmina de Witte *volght.*

Mr. Lieven de Witte, *troude Ioffr.* Deliana van Oldenbarnevelt, *Mr.* Elias *dochter, ende wan* Iacob de Witte.

Mr. Pieter de Witte, *Borgemeester van Ziericzee, troude Ioffr.* Cecilia van Beresteyn, *ende wan* Iacob de Witte.

Ioffr. Iacobmina de Witte, *trouwde eerst* Willem de Backer, *Schepen, ende Thresorier van Ziericzee, ende wan Ioffr.* Elisabeth de Backer, *getrout met Dr.* Johan van Beverwijck, *Schepen in Dordrecht, fol.* 57. *Ioffr.* Agatha de Backer, *getrout met Dr.* Iohan Veltdriel, *van wegen Vrieslant gecommitteert ter vergaderinge van de Staten Generael, Mr.* Cornelis de Backer, *Advocaet voor den Hove van Hollant, ende Capiteyn* Iohan de Backer, *in't jaer* 1640. *overleden, hertroude aen Mr.* Iohan Oem van Wijngaerden, *Raedt in den Hove van Hollandt, &c. ende wan Ionchr.* Daniel van Wijngaerden.

1529.

In de maent van September begon te Dordrecht de *Sweetende sieckte* te komen. Mede een nieuwe plaegh, gelijck wy van de Pocken geseyt hebben, die als sy in den jare 1486. in Engelant (daerom *Sudor Anglicus* genoemt) begon, ende ganssch onbekent was, noch door de Geneesconste eenighe verlichtinge bequam, sleepte soo grooten menighte van volck mede, dat men naulicx gheloofde het Eylandt van soo vele Menschen bewoont te werdē. Eens opkomende en nam geen eynde. Want al minderde sy wat met hart weder, soo ontfonckten sy, als wat gesmoort zijnde, terstont wederom, ende dat met groote felligheyt, sonder yemant te sparen. Daer en is geen schrickelicker quaet, noch geen gevaerlicker besmettinge. Heeft even-wel noch

dat goet, dat het den menſche niet en quelt met langhdurige pijne, binnen twaelf uren ſleept het den Sieckē wech, ofte vertoont een ſekere hope des levens. In't eerſte komt het met een haeſtigh ſweet, het welck ſoo brandigh ende ſtinckende is, dat dit quaet, gelijck *Eraſmus* ſpreeckt, ſchijnt ſijnen oorſpronck te hebben uyt de helſche rivier *Phlegethon*. Het plaeght inſonderheyt de nagelen, het druckt de oxelen ſoo vaſt toe, dat de armen niet en konnen op-geheven werden. Die den brant niet en konden verdragen, ende haer in de koele lucht begaven, zijn meeſt al haeſtelick geſtorven. Andere, ſiende dat ſulcx vele ſoo qualick bequam, als ſy een verſcheyden wech in gingen, vielen in het ſelvige eynde. Want ſtoppende alle ſcheuren, goet vier makende, ende wel gedeckt zijnde, om ſoo veel te meer ende ſekerder te ſweeten, wierden door de hitte geſtickt. Even-wel was de koude noch doodelicker. Ten laetſten gevonden zijnde de middel-wegh, ſoo quamender meerder op, als datter ſtorven. Na ſoo veel onruſt in de Werelt, na oirlogen, na moorden, branden, na oneenigheyt in dē Religie, na dieren tijdt, is deſe beſmettelicke plaegh uyt Engelandt over-gekomen in Noorwegen, ende Denemerckē, daer na met groote felligheyt Polen door-loopende, van rijck in rijck, van landt in landt, van ſtadt in ſtadt quam den Rhijn op in Duytſlant, ende ſoo in de Ooſterſche ſteden. Ten laetſten nae de Honts-dagen den Rhijn af dalende, liep met ongelooflicke ſnelligheyt van Keulen in't lant van Gulick ende Luyck: van daer in Brabant, Vlaenderen, Gelderlant, Overyſſel, ende in weynigh dagen t'Utrecht. Van daer beſprongh het met een vaerdigen loop de palen van Hollant, ende quam op't eynde van September te *Dordrecht*, alwaer het ſeer vele borgers om hals bracht, van daer heeft het mede de Zeeuwē beſtormt. Van hier gejaeght zijnde, is het wederom na Engelant, daer het eerſt van daen gekomen was, gekeert, daer het doen eenige jaren ſtil gebleven, ofte vervlogen is.

1536.

In de maent van Auguſto quamen eenige Franſche roovers, met twee oirlogh-ſchepen langhs de ſtrant van Hollant, meenende aldaer eenige dorpen te plonderen, eñ de lantlieden gevangen te nemen. Maer alſoo daer goede wacht gehouden werde, ſoo en konden ſy niet bedrijven. Dan ſy bleven even-wel onder't landt. Het welck die van *Dordrecht* vernemende, ſoo zijnſe met haer vijftigen in een ſtercke heude getreden, ende ſeylden de Maſe uyt, om de roovers te ſoecken. Sy hadden ſacken met ſtroo gevult, ende die in haer gangh-boort geleyt, als of het wol-ſacken geweeſt waren, ende daer en bleef niemant boven op't ſchip, als den ſchipper, ende ſijnen knecht. D'ander ſtonden allegader binnen, al gereet met haer geweer, om op te ſpringen, wanneer de ſchipper haer het teycken zoude doen. Ende de taeffelen van de denne waren ſoo wanckel geſtelt, datſe lichtelick konden vallen, als men die roerde. Komende aldus ontrent de Franſchen, ſoo veynſden hem de ſchipper recht of hy voor haer vervaert was, ende hielt wat verre van haer af. Maer als de Franſchen het ſchip ſagen, riepē ſy den ſchipper toe, dat hy ſtrijcken, ende aen boort komen zoude. De ſchipper hier op naderende, badt haer, dat ſy hem doch wilden laten varen, want hy een arm man was, ende anders niet in de werelt en hadde, ende dat hy ſijn broot zoude moeten bidden, indien ſy hem dat ſchip benamen. Doen riepen de Françoiſchen te meer: Komt hier aen boort, of wy ſullen het ſchip door-nagelen, ende u laten verdrencken. Waer op de ſchipper aen boort leyde. Sommige van de roovers klommen over, ende meenden de wolle aen te taſten. Met dien dede de ſchipper een teycken, ſoo dat de knechtēn uyt de denne ſprongen, een yegelick een bloot geweer inde hant hebbende, eñ vielen op de Françoiſchen, die daer op niet verſien en waren, ende ſlougenſe al doot die

die ſy op't ſchip vonden. Haer maets van't ander ſchip dat ſiende, vloden nae 't lant: ende die van *Dordrecht* namen beyde haer ſchepen, ende brochten die na de Stadt. De nieu mare liep terſtont 't heele lant door, elck een hem verwonderende over de vromigheyt van die Borgers.

1536.

Deſiderius Eraſmus van Rotterdam, nae dat hy hem yele jaren te Baſel, ende als de religie daer veranderde, te Friburgh gehouden hadde, is in't 70. jaer ſijns ouderdoms te Baſel (daer hy weder met de woon gekomen was) geſtorven, ende met groote eere begraven. De eer ende roem van Hollandt. Ick hebbe ſijn graf in de S. Pieters kerck geſien. Op de leggende ſerck is den *Terminus* gehouden, met ſijn devijs, *Nulli cedo*. Ter zijden ſtaet een grooten marberen ſteen in de muyr, ſijnen naem ende geleertheyt meldende. Die van Rotterdam hebben hem wel te recht een metalen beelt op haer merckt op-gerecht: ende eeuwige eere is hy weerdigh, die ſulcx eerſt voor-gedragen heeft. Het huys daer hy in geboren is, kan men te Rotterdam noch ſien, ende my is geweſen juyſt die eyge plaets, daer dien onvergelijckelicke man de eerſte lucht getrocken heeft. Als hy eens te Dordrecht quam, t'huys zijnde in de herbergh van de drie Koningen, en werde by niemant bekent, als by eenige bovenſe koop-luyden, die hem in de Groote-kerck ontmoetende, willekom hieten. Hierom ſchrijft hy in ſekeren brief, dat hy niet een geleert man te Dordrecht gevonden heeft. Ick vinde even-wel, dat hy goede kenniſſe hadde met Heer eñ Mr. *Abel vander Coulſter*, Ridder, ende Raetſ-heer, die van Dordrecht was. Onder de ghedruckte brieven van *Eraſmus* iſſer eenē aen de gemelte Heer *Coulſter*, uyt den welcken blijckt hoe groote vrienden de Geleertheyt haer onderlinge gemaeckt heeft.

1538.

Op den 25. October is by rechtveerdigh vonnis der Heeren van den Gerechte, ſtraffe gedaen, over een *Neeltgen Jans* geboren in't lant van Schouwen, weduwe van eenen *Jan Smit*, van Tilburgh in Brabant (ende doen wonende, ende herbergh houdende binnen Dordrecht) ende over haer beyder dochter *Maey* genoemt, ende haer lieder ſone *Andries:* by de welcke, ende by haren voornoemden vader, op verſcheyden tijden, ſoo by d'een, als by d'ander, ofte met hulp ende kennis van hen allen, vermoort zijn gheweeſt derthien menſchen, te weten acht binnen Dordrecht, ende vijf, ſoo in Brabant, als elders, daer ſy gewoont hadden: hebbende den vermoorden de goederen gerooft, ende de doode lichamen in haer huys (zijnde nu de brouwerye, daer het Anckertgen korts uyt hing) onder d'aerde in dē kelder gegravē, welcke ſchrickelicke miſdaden, door kloeck beleyt, ende neerſtigh onderſouck van dē Schout *Jan van Drencwaert*, ontdeckt, ende aen den dagh gekomen zijn, na dat al eenige tijt, van wegen het vermiſſen der gener, die daer t'huys gelegen hadden, de mompelinge onder 't volck gheweeſt was. Twee dochters waren met haer broeder *Iacob* na Venetien vertrocken, alwaer de ēene haer onthiel by eē konſtigh ſchilder *Hans van Calcar* ontrent het jaer 1536. Ende de ſake aldaer mede, als de moort-kuyl ontdeckt was, ruchtbaer geworden zijnde, werde ſy voor de Heeren ontboden, alwaer ſy alles ront uyt bekende, ſeggende dat ſy om die grouwelickheydt niet te ſien, ende door natuerlicke genegentheyt haer ouders niet konnende aen-brengen, ſoo verre vertrocken was. Waer op ſy haer vry lieten gaen. Een wijl tijdts te voren was in't voorſz. huys geweeſt *Adriaen Schildman*, ſone van *Schildman Jacobſz*. Schepen, ende Joffr. *Maria van Neck*, *Adriaens* dochter, fol. 53. de vryer makende over de dochter, die ſeer ſchoon was: dien ſy meenden de ſtrop om den hals te werpen, dan hy in een ſpiegel dat ſiende, ontſprangh het, ſonder even-wel het feyt aen den dagh te brengen. Naderhant quam

daer mede, om de ſchoone dochter, ſitten drincken een weligen bender, die met Rijnſche wijnen af gekomen was, ende oock ghewaer werdende, dat de ſtrop al op-geheven was; ſeyde, *Wel hoe Vrijſter ſpeelt ghy met my?* Daer na veynſende geen ander achterdenckē te hebben, ſeyde, haer vriendelick brengende, *Ick heb in mijn ſchip veel beter wijn, als deſe, ick bidde u, laet ons een kruyck ofte twee daer van gaen halen, wy zullen terſtont weder komen.* Het welck ſy dede, meenende miſſchien, als hy droncken was, haer perſonagie beter te ſpelen. Maer hy op ſtraet komende, ſeyde, *'T gene ghy daer aen my ſocht te doen, doet dat niet meer, ofte ghy ſult in ſwarigheyt komen.* Het is te verwonderen dat dit dus langhe heeft verholen gebleven, dewijl noch drie andere kinderen, waer van den oudtſten negenthien jaer oudt was, eñ dan met ſijn jonger ſuſter het huys voor bewaerden, van dat moorden wiſten. Maer als God die grouwelickheyt niet langer gehengē en konde, ſoo iſt gebeurt, dat *Frans van Lykercke*, Schout vanden Ouden-Boſch, ſchreef aen dē Schout van Dordrecht voornoemt, den 14. September, hoe dat den 11. der ſelfder maent eene *Ianneken Blommerts* in haer huyſinge by twee gheſellen vermoort was, beſchrijvende der ſelver kleederen, ende dat den eenen genoemt was *Andries*. Deſen brief by den Schout ontfangen zijnde, heeft hy vernomen na de gelegentheyt van de kleederen, ende ſonderlinge dat den voornoemden *Andries* ten tijde, als die moort geſchiede, uyter Stadt geweeſt was: derhalven heeft hy den ſelven den 21. der voorſz. maent doen gevangen ſtellen, waer van hy den Schout van den Ouden-Boſch de wete dede, verſoeckende, dat hy tot voorderinge van de juſtitie eenige perſonen wilde over ſenden, die den voorſz. *Andries* in den Ouden-Boſch geſien hadden. Het welck gedaen zijnde, ende die luyden getuygende, dat *Andries* een van de twee was, die tot *Ianneken Blommerts* t'huys gelegen, eñ de ſelvige vermoort haddē: ſoo heeft hy ſulcx oock na ſcherp examen bekent, door verſouck van, ende met *Pieter* ſijn broeder gedaen, ende het huys beſtolen te hebben. Maer alſoo hy niet en wilde bekennen al 't gelt ende juweelen, die daer geſtolen waren, ſoo is de Stadt-houder geſonden aen ſijn moeder, om daer na te vragen, ſeggende dat *Andries* veel meerder gelt, ende juweelen van *Ianneken* gehadt hadde, dan hy noch bekennen wilde, gelijck ſy wel wiſte, ende openbaren moſte tot hare ontlaſtinge, of dat *Andries* by ghebreke van dien meer gepijnicht zoude werdē. Sulcx geſchiede in't by-weſen van *Maey* haer dochter, die 't ſelve verhoort hebbende, aen den Stadt-houder gelevert heeft een ſacxken met ſilver-werck. Het welck den Schout overgegeven zijnde; is *Andries* daer wederom op gevraeght, die na veel dreygementen beleedt het ſelve tot *Ianneken Blommerts* ghenomen te hebben. Waer na de Schout met Schepenen gegaen is by ſijn Moeder, vragende na 't ander goet, dat haren ſoon aldaer geſtolen hadde. Waer op ſy ſeyde, ende met eede verklaerde, gelijck oock *Maey* haer dochter, van geē ander gelt ofte goet te weten, noch in haer huys gehadt te hebben. Maer de Schout t'huys komende, heeft hem de Borgemeeſter geſonden eenen buydel met negen pont Vlaemſch, die hem gebracht waren van een goet Borgers wijf, de welcke verſtaē hebbende, af-geklept te weſen den 2. October, dat alle de gene, die eenigh goet uyt den huyſe van *Ian Smit* hadde gedragen, ofte ſien dragen, ofte oock in bewaerniſſe hadden, datſe 't ſelve den Schout ofte Borgemeeſter te kennen geven zouden, ende ſoo by yemant namaels eenige van dien voorſz. bevonden worde, zoude men 't ſelve aen hem corrigeren, als van dieverye. Wt dit gelt bevonden zijnde, dat *Neel, Ian Smits* weduwe, ende *Maey* de dochter, eenen quaden eedt gedaen hadden, zijn terſtont in hechtenis geſtelt. Het is voorwaer te verwonderen, dat ſy, na de gevangeniſſe van haren ſoon ende broeder, noch in de Stadt gebleven zijn, daer ſy wel kondē dencken, dat hy alles zoude moe-

moeten bekennen. Dan God heeft haer verblint, om dat sy haer rechtvaerdighe straffe zouden ontfangen. Ende nae dat sy alle drie de moorden beleden hadden, soo heeft men de lichamen van de vermoorde in den kelder doen op-graven, ende, soo veel doenlick was, gereynight, ende elcx in een bysondere kiste geleyt, ende met een betamelicke uyt-vaert op't groote kerck-hof ter aerde gedaen, in't by-wesen van de Heeren van't Gerechte, alle in den rouw gekleet, met den Deken, ende Canonicken der Stede, als oock de Monicken van der Minderbroeders, ende Augustiner Ordre, ende de Dekens ende voornaemste Borgers van de Gilden, die alle de voorsz. Lijcken volghden. Eenige dagen daer na, is het doode krengh van *Ian Smit* (die al voren overledē was, seer ongerust in sijn laetste zijnde, ende dickwils in de mondt hebbende, Moort, Moort) op-genomen van't kerckhof, ende in een stercke kiste geslagen, ende over de Stadt aen galgh-oort op een rat geset, daer aen hangende twaelf klippels, mits dat den laetstē na sijn doot vermoort was, volgens het volgende vonnisse:

Sententie van *Ian Smit*, geboren van Thilburgh.

ALsoo die goede Luyden van den Gerechte deser Stede gebleven is, dat Ian Smit, gheboren van Thilburgh, uyt den Lande van Brabant, in sijnen leven, sijne kinderen gehouden ende geleert heeft, te moorden, Sulcx dat hy, ende de selve sijne kinderen, in haer luyder woonstede binnen deser Stede vermoort hebben, 8. personen in getale, te weten, In den eersten, eenen genaemt Koentgen, *een dienaer van eenen wijn-kooper. Ten tweeden, een vrouwe genaemt* Clevsken, *in haer leven een Poorterssche deser Stede. Ten derden, een jonghman van Doornick, geweest hebbende t'Antwerpen een Makelaer, genaemt* Jacob. *Ten vierden, een jonghman van Antwerpen, wesende een Goutsmit, mede genaemt* Jacob. *Ten vijfden, een oudt man met eenen grooten baert, genaemt* Hendrick van Wissekerck. *Ten sesten, een vrouwe van Antwerpen, genaemt* Lijntgen. *Ten sevenden, een man van Waelwijck. Ende ten achtsten noch een man van Breda. Alle welcke personen oock gevonden zijn begraven te wesen in de huysinge daer den voornoemden Ian Smit in't laetste van sijnen leven inne gewoont heeft, te weten, aldernaest de huysinge genaemt Roomen, ende dat boven dien sijne kinderen, als Pieter, ende Maria, noch door sijn oudtheydt binnen deser Stede vermoort hebben; een vrouws-persoon genaemt* Meyns, *te weten, in de selve huysinghe van die voornoemde* Meyns, *ende hebben't selvige haer huys gespilieert, ende de goederen die daer inne waren, naer hen luyden ghenomen, dat oock mede den voornoemden Pieter, ende Andries, mede sijne sonen, door't bevel als boven, vermoort hebbē een vrouws-persoon tot Baerdwijck, den voorsz. Ian wesende tot Waelwijck, daer hy de selve sijne kinderen, van de moort komende, verwachten, met de goederen die sy luyden by die vermoorde persoon gevonden hadden, ende dat den voornoemden Ian Smit, noch boven desen sijnen voornoemden soon Pieter, ende Ianneken, ende Maria, sijne dochters, noch heeft gesonden tot Ceulen, daer sy luyden eene uytdraeghster vermoort hebben, wonende in de St. Severijnus straet, ontrent die Vrouwen-broeders, ende dat noch tot Mecchelen, den voornoemden Pieter, met Ianneken sijne suster, vermoort hebben een Meesterssche. Alle welcke moorden geschiet zijn, in ses jaren herwaerts. 't welck al t'samen geschiet is voor het overlijden, van den voornoemden Ian Smit, door zijn leeringe ende instructie, ende meest door sijn bevel, die oock mede der voorsz. vermoorde personen goederen ghehandelt heeft, part ende deel daer inne gehadt, ende oock heeft helpen verteren, alle 't welcke enormen crijmen, ende execrabele delicten zijn, daer af men nae de doot van yemanden, ten exempele van anderen wel behoort punytie eñ correctie te doen, over sulcken daet: Soo ist dat die goede luyden van den Gerechte voorsz. hier toe hebbende oorlof eñ consent, van onse Eerwaerdigen Vader, den Goeden, Hoogen, Edelen, ende Wel-geborē Heere, Heere* Georgius van Egmont, *Bisschop van Vtrecht, By vonnisse verklaert hebben, ende verklaren by desen, dat den voornoemden Ian Smit geexhymeert, ende ontgraven sal worden, ende*

van't gewijde genomen, ende op morgen geſtelt ſal worden, in een andere ſtercke kiſte, ende als dan ſal geſet worden, op eenen wagen, ende daer mede ghevoert worden, eens deels om deſe Stede, met ſijn huysvrouwe geweeſt is in ſijn leven, Cornelia, ſijne achterghelatene weduwe, met Maria, ſijne dochter, ende Andries, haer luyder ſoon, ende dat na de correctie van deſelvige, de voorſz. kiſte met ſijn lichaem gevoert ſal worden, met hen luyden buyten der Stede op den Oort, ende aldaer ſal geſtelt worden op een radt met twaelf klippelen.

Sententie van Cornelia, *weduwe wijlen Ian Smit, geboren van Sheraerts-haven.*

ALſoo Cornelia Jans dochter geboren van Sheraerts-haven by Ziericzee in't landt van Schouwen in Zeelant, weduwe van wijlen Jan Smit, buyten pijne ende banden van yſere geconfeſſeert heeft, dat ſy ontrent drie jaren geleden in den ſomer, des morgens tuſſchen ſes ende ſevē uren, uyt de groote kercke gehaelt heeft, eene vrouwe genaemt *Cleyſken*, heer *Gijſbrechts* jonckwijf, ende dat ſy die ſelvige heeft gebracht tot haren huyſe ende woonſtede aldernaeſt Roomen, alwaer dat die voornoemde *Cleyſken*, by haren ſoon Pieter Janſz. Smit, is vermoort ende begraven, ende dat ſy in den avont, met den ſelven Pieter de huyſinge vā die voornoemde *Cleyſken* heeft helpen ſpilieren, ende dat boven dien haer noch wel kenlick is geweeſt, dat in de voorſz. huyſinge noch ſeven andere perſonen zijn geweeſt vermoort, ende begraven, te weten, eenen genaemt *Coentgen*, eenen dienaer van eenen wijn-kooper, die ghenaemt is *Gerrit Pelgrims* van Ceulen, noch eenen man van Doornick, genaemt *Hendrick van Wiſſekerck*, die gaerne t'haren huyſe de koſt zoude ghekocht hebben, noch een vrouwe van Antwerpen genaemt *Lijntgen*, de huyſvrouwe van Meeſter *Pieter*, die t'haren huyſe ghekomen was om gelt te leenen, Item, noch een man van Waelwijck, ghenaemt *Jan de Brouwer*, Item, noch een man van Doornick, genaemt *Jacob*, geweeſt hebbende een Gout-ſmit tot Antwerpen, Item, noch een jonghman van Antwerpen, mede genaemt *Jacob*, weſende een Makelaer, ende ten laetſten een man van Breda, genaemt *Bartel Janſz.* welcke voorgenoemde perſonen, alle t'ſamen, in haer luyder huyſinge ende woonſtede begravē waren, daer alle hare kinderen mede wel kenniſſe of hadden, maer dat ſy, ende haren man, de kinderen op harē hals ende lijf verboden hadden, ſulcx te openbaren. Dat mede haer lieden wel kennelick was, van andere moorden, by hare kinderen in diverſche plecken buyten hare woonſtede gedaen, als binnen deſer Stede by Pieter haren ſoon, ende Maria hare dochter, aen den perſoon genaemt *Meyns*, inde huyſinge van de ſelvige *Meyns*, Item, noch een moort gedaen, by Pieter ende Andries hare ſonen, te Baerdwijck, aen een vrouwſperſoon, die haren man was te Waelwijck, Item, noch een moort gedaen by Pieter haren ſoon, ende Janneken hare dochter, die te Venetien woonde, ende Maria hare dochter, tot Ceulen aen eē Wtdraeghſter, Item, noch een moort, by Pieter haren ſoon, ende Janneken hare dochter, gedaen tot Mecchelen, aen een Meeſterſche, alwaer dat die voornoemde Janneken ſieck gelegen hadt, Item, noch ten laetſten, een moort gedaen onlanghs geleden, by Pieter, ende Andries, in den Ouden-Boſch aen een vrouwſ-perſoon, ghenaemt *Janneken Blommerts*, van welcke voornoemde perſoon, deſe voornoemde Neeltgen, willighlicken als voren geconfeſſeert heeft, by haren wete die goederen heeft helpen verteren, 't welck ſeer quade feyten zijn, ende ſeer enorme, execrabele delicten, die niet behooren ongeſtraft te blijvē, noch ongecorrigeert, Soo iſt dat die goede Luyden van den Gerechte voorſz. by haer luyder vonniſſe verklaert hebben, ende verklaren by deſen, dat deſe voornoemde Cornelia, alhier voor de Wage gheſtelt ſal worden, op eenen verheven Rol-wagen, ende

met

met den ſelfden Ooſtwaerts ſal gevoert werden over de Nieuwe-brugge, ende van daer Weſtwaerts over die Pelſſe-brugge, ende ſoo voorts tot wederom voor de Wage, ende op den voorſz. wagen in de omvoeringe naer de lecture van deſen, ſal die voorſz. Cornelia van Sheraerts-haven, met die bijl oft inſtrument daer die voorſz. moorden meeſt mede gedaen zijn, gegloeyt ende vierigh gemaeckt weſende, gegeven ſullen worden derthien lidt-teeckenen, eerſt in't op-komen een lidt-teecken, twee voor de Wijn-brugge, 't derde voor de Nieuw-brugge, 't vierde voor die Munte, 't vijfde voor de Wijn-brugge aen de Landt-zijde, 't ſeſte voor de Tolle-brugge, aen de Landt-zijde, 't ſevende voor de Viſſe-brugge, aen de Landt-zijde, ende voor die huyſinge daer ſy inne gewoont heeft, twee lidt-teeckenen, noch voor die ſtraet daer *Cleyſken*, ende *Meyns* gewoont hebben, twee lidt-teeckenen, het twaelfſte voor die Lombaerde-brugge, het derthiende wederomme voor de Wage, aldaer die voornoemde Cornelia van den wagen ſal genomen worden, ende wederomme geſtelt aen een ſtake, ende daer ſoo lange levendigh blijven ſtaen, tot dat haren ſoon Andries, ende Maria hare dochter, met den viere gedoot ſullen weſen, waer naer dat ſy mede gebrant, ende totter doot toe geſenght ſal worden, ende daer na haer lichaem gevoert ſal worden op den Oort, omme aldaer geſtelt te worden, gelijck men dieven ende moordenaers gewoonlick is te doene.

Sententie van *Maria*, Jan Smits dochter.

ALſoo Maria, Jan Smits dochter, buyten pijne ende banden van yſere, geconfeſſeert heeft, dat ſy preſent ende tegenwoordigh is geweeſt, aldaer Pieter haren broeder binnen deſer Stede, in de huyſinghe naeſt Roomen, vermoort heeft met een bijl, Cleyſken, *heer* Gijſbrechts *jonck-wijf, noch een Makelaer van Doornick, gewoont hebbende tot Antwerpen, ende was genaemt* Jacob, *noch een vrouwe van Antwerpen genaemt* Lijntgen, *Item, noch een man van de Moerkant, ende dat ſy deſe vier perſonē voornoemt, die t'haren huyſe vermoort waren, heeft helpen ontkleeden, ende begraven, in de voorſz. huyſinge, ende noch boven dien, heeft ſe noch binnen deſer Stede, ten huyſe van eene* Meyns *geweeſt, de welcke in hare preſentie van Pieter haren broeder vermoort is, die de ſelvige* Meyns *naer dien leyde in de ſelvige huyſinge onder de trappen, ende een mande vol ſpaenderen op haren hals, in allen ſchijn, oft die voorſz.* Meyns *van hare eygen trappen doot gevallen hadde geweeſt, dat ſy ook mede noch is geweeſt te Caulen, met haren broeder Pieter, ende met Janneken hare ſuſter, die te Venetien woonde, al waer dat ſy hebben een vrouwe vermoort, weſende een Wtdraeghſter, wonende in de St. Severijnus ſtrate, ontrent de Vrouwen-broeders, ende dat ſy ook mede porſſie, part ende deel gehadt heeft van't gelt dat ſy aldaer vonden, dat haer ook mede kenlick was, dat in de voorſz. huyſinge daer ſy gewoont hadde, by haren vader ende broeders, in als vermoort ende begraven waren geweeſt, acht perſonē, dat ſy mede noch wel wiſte van de moort by Pieter ende Andries gedaen, tot Baerdwijck, aen een vrouwe, ende noch van een moort, by Pieter ende Janneken gedaen tot Mecchelen, aen een vrouw-perſoon, weſende een Meeſterſche, mitſgaders ook noch van de moort, onlanghs geleden gedaen in den Ouden-Boſch, by Pieter ende Andries, aen een vrouwe ghenaemt* Janneken Blommerts, *dat ſy ook mede met haer moeder, broeders eñ ſuſters, van de goederen, by haren weten van de vermoorde perſonen verovert ende genomen, geleeft heeft, ſonder 't ſelvige yemanden van den Gerechte deſer ſtede geopenbaert te hebben, alle 't welcke zijn enorme ſware delicten, ende ſeer execrabele feyten, die wel ſtrengelicken ten exempel van eenen yegelicken behooren geſtraft ende gecorrigeert te werden, Soo iſt dat die van den Gerechte voorſz. op 't gene wes voorſz. is, rijpelicken ghelet hebbende, by vonniſſe verklaert hebben, ende verklaren by deſen, dat die voornoemde Maria, alhier voor de Wage ſal geſtelt worden op eenen verheven wagen, ende met den ſelvigen Ooſtwaerts gevoert werden, over de Nieuwe-brugge, ende van daer Weſtwaerts over die Pelſſe-brugge, ende ſoo voorts tot de voorſz.*

Wa-

Wage, ende datſe op den voorſz. wagen ſittende in de omvoeringe ſal gegeven werden derthien lidt-teeckenen met die bijl oft inſtrument, daer de moorden meeſt mede gedaen zijn, gegloeyt ende wel vierigh gemaeckt weſende, eerſt in't opkomen van den wagen een lidt-teecken, het tweede voor de Wijn-brugge, het derde voor de Nieuw-brugge aen de Landt-zijde, het vierde voor de Munte, 't vijfde voor de Wijn-brugge aen de Landt-zijde, 't ſeſte voor de Tolle-brugge aen de Landt-zijde, 't ſevende voor de Viſſe-brugge aen de Landt-zijde, ende voor die huyſinge daer ſy met haer ouders gewoont heeft, twee lidt-teeckenen, noch voor de ſtraet, daer de voornoemde Cleyſken *ende* Meyns *gewoont hebben, twee lidt-teeckenen, het twaeffſte voor die Lombaerde-brugge, het derthiende wederomme voor die Wage, aldaer de voorſz. Maria van den wagen ſal genomen worden, ende aen eenen ſtaeck geſtelt, alwaer ſy ſoo lange levendigh ſal blijven ſtaen, tot dat haren broeder Andries metten viere gedoot ſal weſen, waer na ſy mede tot der doot toe gebrant ſal wordē, ende haer lichaem ſal gevoert worden op den Oort, ende aldaer geſtelt worden, alſoo men dieven ende moordenaers gewoonlick is te doene.*

Sententie van Andries Janſz. Smit.

ALſoo Andries Janſz. Smit buyten pijne en bandē van yſere ter preſentie van Schepenen ende Raedt deſer Stede geconfeſſeert heeft, dat hy bedt dan een jaer geleden, wonende ten huyſe van *Arent Pieterſz.* Ambachtſheer van Heer-Ians-dam, binnen deſer Stede ſijnen broeder Pieter geweſen heeft, dē wegh om te ſtelen, ende te berooven ſijns meeſters huyſinge, ende mede naer hem te nemen de penningē, toebehoorende *Hendrick Pots,* alias *de Veer,* ende dat den ſelfden Pieter, 't ſelvige door ſijn wijſinghe ende inſtructie volbracht heeft, van welcke gheſtolen penningen, hy mede part ende deel gehadt heeft, dat hy mede noch met den ſelven Pieter Ianſz. Smit, op den 11. September laeſt leden geweeſt is in den Ouden-Boſch, ter herberge in de huyſinge van wijlen *Janneken Blommeris*, alwaer dat ſy luyden, ten ſelvigen tijden, die ſelvige *Janneken* in haren huyſe deerlicken vermoort hebben, ende hare huyſinge van juweelen, gout, ſilver, gelt, geſpilieert hebben, ende nae hen luyden genomen, 't welck ſy luyden ende onderlinge met malkanderen gedeelt hebben, dat dē voorſz. Andries, mede preſent ende tegenwoordigh gheweeſt is, met ſijnen vader wijlen Ian Smit, daer Pieter voornoemt, in de woonſtede van ſijnen vader binnen deſer Stede naeſt Roomen, vermoort heeft drie perſonen, om ſoo verre het van noode hadde gheweeſt, hem hulp te doen, te weten, eenen Goutſmit wonende tot Antwerpen, genaemt *Iacob*, noch een oudt man met eenen langen baerdt, genaemt *Hendrick van Wiſſekerck*, met noch een vrouwſ-perſoon van Antwerpen, genaemt *Lijntgen*, dat hy mede door oudtheyt van ſijnen vader, Ian Smit, met Pieter voornoemt, hem ſelven heeft laten vinden binnen Baerdwijck, alwaer dat den ſelven Pieter in ſijn preſentie vermoorde een vrouwe in haren huyſe, ende hebben van die ſelvige vrouwe genomē eenen ſilveren paternoſter, daer ſy luyden mede gekomen zijn by haren vader, die hen luydē verwachtede binnen Waelwijck, dat oock noch mede den voornoemdē Andries, inder voorſz. manieren geconfeſſeert heeft, dat ter voorſz. woonſtede van ſijnē vader, by den voornoemden Pieter zijn vermoort geweeſt noch vijf andere perſonen, die oock in de ſelve huyſinge begraven worden, eñ dat hem mede noch wel kennelick was, dat Pieter voornoemt in preſentie van Maria ſijne ſuſter vermoort heeft binnē deſer Stede een vrouwſ-perſoon in haer eygen huys ende woonſtede, die genaemt was *Meyns*, ende dat hy oock mede noch heeft geweten van twee andere moorden, daer van d'eene by den ſelven voornoemden Pieter in preſentie van Maria, eñ Janneken ſijne ſuſter die te Venetien woondt, tot Ceulen gedaen heeft, aen een vrouwſ-perſoon 't welck een Wtdraeghſter was, eñ de tweede te Mecchelen, by den ſelvigen Pieter, ende Ianneken, aen een Meeſterſche, daer die ſelve Ianneken

ſieck

ſieck gelegen hadde, ſulcx dat hy wiſte van derthien moorden, ſoo by hem, by ſijnen vader, broeder, ende ſuſters gedaen te zijn, van de welcke hy tot vijven in't getale preſent geweeſt hadde, ende ſulcke vermoorde perſonen goederen heeft helpen verteren, alle welcke moorden, enorme delicten ende execrabele feyten zijn, die niet en behooren ongeſtraft te blijven, noch ongecorrigeert, maer ten exempel vã andere wel ſtrengelick gecorrigeert ende geſtraft te werdẽ, Soo iſt dat die voorſz. goede Luyden van den Gerechte, 't gene wes voorſz. is, over-gemerckt hebbende, by haer luyder vonniſſe verklaert hebben, ende verklaren by deſen, dat den voornoemden Andries Janſz. Smit, eerſt ende voor-al voor de Wage geſtelt ſal worden op eenen verheven Rol-wagen, ende met den ſelven Ooſtwaerts gevoert worden, over die Nieuwe-brugge, ende van daer Weſtwaerts over die Pelſſebrugge, ende ſoo voorts tot die voorſz. Wage wederomme toe, op welcken wagen, in de voorſz. omvoeringe naer de lecture van deſen, den voornoemden Andries met die Bijl ofte inſtrument daer die voorſz. moorden meeſt mede gedaen zijn, gegloeyt ende vierigh gemaeckt weſende, ſullen gegeven werden derthien lidt-teeckenen, eerſt in't op-komen van den wagen een lidt-teecken, het tweede voor de Wijn-brugge, het derde voor de Nieuwbrugge, het vierde voor de Munte, het vijfde voor de Wijn-brugge aen de Landt-zijde, het ſeſte voor de Tolle-brugge aen de Lant-zijde, het ſevenſte voor de Viſſe-brugge aẽ de Lantzijde, ende voor de huyſinge daer hy met ſijnen vader in gewoont heeft, twee lidt-teeckenen, noch voor de ſtrate daer die voornoemde *Cleyſken* ende *Meyns* gewoont hebbẽ, twee lidt-teeckenen, het twaelfde voor die Lombaerde-brugge, het derthiende wederomme voor die voorſz. Wage, alwaer den voornoemden Andries, van den voorſz. wagen genomen ſal worden, met ſijn moeder, ende ſuſter Maria, ende in haer luyder preſentie, aen een wip levendigh ſal gehangen worden, over een groot vier, in welck vier, dat hy ſal in ende uyt-gelaten wordẽ tot vijf reyſen toe, ende na de vijfde reyſde, totter doot toe geſenght worden, ende voorts gevoert ſal worden ſijn lichaem, met ſijn moeder, ende ſuſters lichamen, op galgh-oort, ende aldaer ſullen geſtelt worden, alſoo men dieven ende moordenaers gewonelick is te doene.

Volgens de voorſz. vonniſſe zijn ſy ten ſelven dage geexecuteert, ende men vint in het ſententie-boeck, doen ter tijdt geſchreven, datſe met groot berouw ende leet-weſen van ſoo grouwelicke miſdaden gheſtorven zijn. Deſe kiſten ſagh men noch wel twee jaren ſtaen, eñ werden in de maent van September 1540. dẽ keyſer *Karel* de V. zijnde doen binnen Dordrecht van den Boom over 't water ghetoont, met verhael van de miſdaet ende ſtraffe.

1540.

Keyſer *Karel*, na dat hy de oproerige Gentenaers, waerom hy uyt Spaengjen gekomen was, geſtraft hadde, quam over Zeelant den 21. Julij te Dordrecht, (vergeſelſchapt van *Adolf van Bourgoigne*, Heere van Beveren, ſijnen ſoon *Maximiliaen*, ende andere grooten) ende werde ſeer ſtatelick in-gehaelt van de Magiſtraet ende Borgeren. Bleef aldaer twee nachten, gelogeert in de groote huyſinge van *Blyenburgh*, ende de twee naeſt-gelegen, doorgeſlagen zijnde, den *Azijn-hof*, ende 't huys boven de Waegh, tegenwoordigh toe-behoorende Joffr. *Alit van Beverwijck*, alwaer noch over-gebleven zijn de wapenen des Keyſers, ende van de Rijcken van Spaengjen.

1549.

De hoogh-gemelte Keyſer heeft negen jaer daer na goet gevonden ſijnen ſone *Philips* uyt Spaengjen te ontbieden, dewelcke den eerſten April te Bruſſel gekomen zijnde, is aldaer gehult tot Hertoge van Brabant, ende ſoo voort elders tot Grave van Vlaenderen, Henegouwen, eñ Zeelant. Ende is den 25. September

te ſchepe te Dordrecht ingehaelt, alwaer met groote koſten op-gericht waren veel Vertooningen, Schilderyen, Poorten, ende Triumphael-bogen, gelijck onder andere wijdtloopigh in't Spaenſch beſchreven is door *Juan Chriſtoval de Eſtrella*, aldaer mede tegenwoordigh zijnde. Logeerde daer ſijn Heer vader voor deſe t'huys gelegen hadde, gelijck terſtont verhaelt is. Des anderen daeghs hebbende in de Groote-kercke miſſe gehoort, werde hy van de Heeren Staten van Hollant, die tot dien eynde aldaer ghekomen waren, voor een wettigh Grave van Hollant ontfangen, ende gehult, in de tegenwoordigheydt van Vrouw *Maria van Ooſtenrijck*, Koninginne van Hongeryen, Gouvernante van de Nederlanden, *Emanuel*, Hertogh van Savoyen, *Ferdinando de Toledo*, Hertogh van Alva, beyde namaels Gouverneurs, *Willem van Naſſau*, Prinçe van Oraengjen, *Maximiliaen van Bourgongien*, eerſte Marcgrave vander Vere, ende Vliſſingen, de Prinçe van *Aſcoli*, de Marcgrave van *Aſtorgo*, Spaengjaerts, de Marcgrave van *Peſcara*, Italiaen, *Lamorael*, Grave van Egmont, *Philips van Montmorancy*, Grave van Hoorn, de Marcgrave van Bergen op Zoom, *Charles de Brimeux*, Grave van Megen, Don *Antonio de Toledo*, eñ meer andere groote Heeren, Hovelingen, ende Huyſ-genoten van den prinçe *Philips*, ende die van ſijnen Rade, als onder andere, de Preſident *Viglius van Zuychem*, ende Doctor *Everard Nicolay*. Daer wierdē goude ende ſilvere penningen te grabbelen geworpen. Deſe huldinge ghe-ſchiede by de Tolle-brugge, daer de oude Wage ſtont, in't jaer 1594. af-ghebroken. Op de groote zael van den Azijn-hof voorſz. heeft de Koningh, ende meeſt al de Grooten met haer eygen hant in't glas geſchreven, gelijck noch op huyden te ſien is. De Hertoge van Alve was gelogeert in de huyſinge over de Wijn-brugge, tegenwoordigh bewoont, eñ beſeten by d'Heer eñ Mr. *Pieter de Roevre*, Bailliou van Zuyt-Hollant.

Onder Philips de tweede, Koningh van Spaengjen.

1555.

Ontrent S. Michiels dagh heeft Keyſer *Karel* een generale dagh-vaert tot Bruſſel uyt-geſchreven, tegens den 14. October. Ter welcker oorſaeck de Staten van Hollant te voren een dagh-vaert in den Hage gehouden hebben, tot welcke vergaderingh van Dordrecht quamen, *Willem Boucquet*, *Blaſiuſz*. Oudt-Schepen, eñ Mr. *Willem Schoock*, Penſionaris. Maer op de generale dagh-vaert zijn gecommitteert *Adriaen van Blyenburgh* Schout, *Schrevel Ockerſz*. Schepen, ende Threſorier, met Mr. *Cornelis van Hooghlande*, Penſionaris. De Keyſer die lange voor-genomen hadde de Wereltſche dingen te verlaten, ende een geruſt ende onbekommert leven aen te nemen, is ſelfs in de vergaderinghe verſchenen, om voort te brengen een onbekent ſpoock (ſeydt *Strada*) in de Hoven der Prinçen, dat daer hy regeren konde, af-ſtant dede. Ende heeft dien-volgende in tegenwoordigheydt van de Koninginnen ſijn ſuſters, veel andere groote Heeren, ende de Generale Staten, alle de Nederlanden, eñ ſijne andere Rijcken, op den 25. October, ſijnē ſone *Philips*, die ontrent een jaer te voren de Koninginne *Maria* van Engelant getrout hadde, over-gegevē. Soo ſant hy oock de Keyſerlicke kroon, ende ſcepter aen ſijn broeder *Ferdinand*, Roomſch koningh, door *Willem*, Prinçe van Oraengjen. Die men ſeyt, dat ſulcx in't eerſte den Keyſer in't by-weſen van *Philips*, gewevgert zoude hebben, ſeggende, God wilde hem daer voor bewaren, dat om des Rijcks teyckenen van het hooft ſijns heeren by een ander te brengen, hy ſijnen dienſt zoude ſtrecken. het zy ſulcx geſchiet zy, uyt liefde tot ſijnen gunſtigen Prinçe, ofte dat hy daer mede *Philips* wilde vleyen, wel wetende dat de Keyſer by ſijn broeder *Ferdinand*, veel moeyten aengewent hadde, om hem tot Roomſch Koningh te krij-

krijgen. In't volgende jaer maeckte hy gereetſchap om na Spaengjen te reyſen, gelijck hy dede den 15. September, alwaer hy voorſpoedelick aen quam. Ende ſiende dat hy van weynigh Heeré (die hy met ſijn tijtels nu niet en lockte) begroet werde, vernam doen eerſt ſijne naecktheyt. Waer noch by quam, dat hy na de hondert duyſent kroonen, die hy uyt ſoo ongelooflicke macht, tot een jaerlickſche rente behouden hadde, te *Burgos* moſte leggen wachten, daer hem een goet deel van nooden was, om eenighe van ſijn volck, die hy afdanckte, te beſchencken. Ende gelijck hy niet en veynſde daer over geſtoort te zijn, ſoo heeft ſulcx ſommige achterdencken gegeven, dat hy terſtont, nae dat de Rijcken by hem over-gegeven waren, daer van berou hadde. Jae ſommige ſeggē op den ſelven dagh; door dien, als de Cardinael van *Granvelle* eenige jaren daer nae by ghelegentheyt den Koningh *Philips* in den ſin bracht, op dien dagh jarigh te weſen, dat de Keyſer ſijn vader ſijn Rijcken overgaf, hy daer op antwoordende, Dat het op dien dagh oock jarigh was, dat hy daer van berouw hadde. Het welck van een onſeker vertelt zijnde, lichtelick is aen-genomen, alſoo in ſoo ongehoordē ſaeck niemant de ſtantvaſtigheyt van eenen dagh ſijn ſelven lichtelick in-beeldt. 'T en zy dat de Koningh miſſchien niet en wilde prijſen in ſijn vader, 'tgene hy ſelver niet en dacht na te volgen.

1559.

De Koningh in Spaengjen gereyſt zijnde, eñ ſijn ſuſter *Margriete*, Hertoginne *van Parma* voor Gouvernante der Landen geſtelt hebbende, als vele van de inwoonders door den omganck van de vremde koop-luyden, ende verborgene predicanten, als oock door het ſchandelick levē van vele Geeſtelicke, ſmaeck kregen in de Gereformeerde religie, ſoo is op de ſelfde neerſtigh onderſocht, ende betrapt zijnde, werden ſtrengelick met vier, ſwaert, ende galge geſtraft. Het welck na langh gedult het gemeen volck ſoo dul, ende raſende gemaeckt heeft, dat in't jaer 1566. meeſt het geheele landt deur de beelden beſtormt zijn. Dan ſulcx is te Dordrecht voor-komen ende belet door het beleyt inſonderheyt van de Schout, Borgemeeſter eñ Magiſtraet. Maer en konden even-wel niet beletten, dat de Religie aldaer mede niet toe en nam. Ick hebbe van vele oude luyden hooren vertellen, dat de ongeregeltheyt van de Geeſtelicke hier mede ſoo groot op die tijt was, dat het naulicx anders, als tot veranderingh, konde uyt-vallen. 'T welck de namen, die haer van't volck gegeven wierden, mede genoegh aenwijſen; als *Witge*, *Schapeſchourtgen*, Heer *Jan Beutel*, die droncke zijnde, gemeenlick van de veſt beutelde, *Slampamp*, die dickwils op ſtoel riep, dat het de Stadt noyt aen gelt, ofte goet, maer wel aen wijſe mannen zoude ontbrekē. Den Biſſchop *Lindanus*, een Dortſ-man, getuyght mede, hoe-wel hy hert Roomſch-Catholijck was, dat hy komende uyt Spaengjē in ſijn Biſdom van Ruermund, naulicx een prieſter vont ſonder byſit. t'Amſterdam na datter in twee klooſters beelt-ſtorminge was geſchiet, eñ geſchapē was groot onheyl op te volgen; ſoo is de Magiſtraet genootſaeckt geweeſt, tē overſtaen van Mr. *Dominicus Boot*, (vermelt in ſijn geſlacht-regiſter fol. 90.) eñ Mr. *Reynier van der Duyn*, Raetſ-heerē indē Hove van Hollant, als Commiſſariſen daer toe van den Hove gecommitteert, de Religie op ſekere conditien toe te laten, beſchreven by *Bor*.

1567.

Niet tegenſtaende den oproer door de Hertoginne van *Parma* al geſtilt, ende de wonden al geheelt waren, ſoo hadde even-wel de Koningh een harden meeſter over-geſonden, die de ſelve door te ſcherpe middelen op-gekrabbelt, eñ 't vier daer in geneſen heeft. Want den Hertoge van *Alva*, hem niet genougen latende aen 't verjagen van de Ger. religie, eñ het beveſtigen van de Roomſche Catholijcke kercke, 't welck als den ſchoonſten ſchijn ende verwe voor d'eerſte oirſaeck van ſijn over-

komſt voor-gewent werde, begon nu te toonen dat hy oock het goet vande Nederlanders ſochte, ende de Staten tegens den 13. Mey 1570. beſchreven hebbende, eyſchte den hondertſten penningh van alle goederen, roerende, ende onroerende eens, ende voorts den thienden penningh van alle verkoopingen van roerende, ende den twintighſten van onroerende goederen. Het welck, hoe-wel het voor de ingeſetenen ondragelick gehouden werde, is by die van Dordrecht, uyt vreeſe van arger, alder-eerſt aen-genomen, waer op d'andere Steden tegen haren danck gevolght zijn: maer even-wel niet volbracht en hebbē. In't ſelfde jaer quamen te Dordrecht *Pieter van de Werve*, *Adriaenſz.* van Leyden, ende *Ioriaen Epeſſoon* predicant, gheſonden in Hollant van den Prinçe van *Oraengien* om in't heymelick gelt te vergaderen tot den oirlogh tegens den Hertoge van *Alva*; alwaer ſy een merckelicke ſomme ontfingen, ende vele borgers aen des Prinçen zijde kregen.

1570.

Op Alderheyligen dagh was 't geheele lant door een ſchrickelicke hooge water-vloet, ſoo dat men met ſchuyten over ſtraet voer. De hooghte daer van ſtaet gheteyckent voor de gevel van de Huyſinge gebouwt by *Meynard van Segwaert*, Schepen, tegenwoordigh zijnde het Weſt-Indiſch-huys. Ende is deſe vloet beſchreven op rijm door den gheleerden *Ian Fruytiers*, die al de ſchade van elcke Provinçie verhaelt, ende het getal der dooden ſtelt op hondert duyſent menſchen, ende ontallicke menichte van beeſten. De Spaengjaerts leyden dat op de Heyligen, als of ſy met het water haer wilden wreken over de gene die haer beelden gebroken hadden.

1572.

Te Bruſſel zijn den veertienden Januarij by den Bloedt-raedt op de galge ghebannen uyt alle des Koninghs Landen ende Heerlickheden met confiſcatien van alle haer goederen, de volghende borgers van Dordrecht *Iacob Corneliſſz.* ende *Adriaenken Andries* ſijn huyſvrouw, *Aelken Iacobs*, *Jiſken Fergels*, huysvrou van Adriaen Iacobſz. *Adriaen Iacobſz.* de jonge, *Iacob Andrieſſz.* ende *Maryken Pieters* ſijn huysvrou, *Pieter Andrieſſz.* *Iacob Ianſz.* ende *Hendricxken* ſijn dienſtmaeght, *Adriaen Hugens*, *Dirck Ianſz.* ende *Heſter Goverts*, huysvrou van *Cornelis Corneliſſz.* Ende noch twee andere den laetſten Maert, te weten *Andries Pieterſz. Bye*, met eenen ſchipper *Kalfs-vel* genoemt. Maer die quamender noch al wel af, dat ſy alles latende, het leven behielen. Binnen de Stadt ſelve was gevangen, als voor een Ketter aengebracht zijnde, een man van onbeſproken leven, ende wandel (gelijck ick verſtaen hebbe van de gene, daer hy by gewoont heeft) met namen *Ian van Cuyck*, *Woutersz.* een konſtigh Glaes-ſchrijver, eñ Schilder. De Magiſtraet wel ſiende hoe het onder 't volck geſtelt was, en haeſten niet ſeer om ſijn proçes te maken. Iae de Schout *Ian van Drencwaert*, *Boudewijnſz.* die noch jongh ende ongebaert was, liet hem van hem uyt-ſchilderen in't weſen van *Salomon*, daer hy ſijn eerſte vonnis uyt ſpreeckt. Dan de Monicken en deden niet als heftigh preken op deſe ſlappigheyt, ende dorſten wel van ſtoel roepen, dat de Schout hem maer gevangē hadde, om dat hy hem zoude voor hem doen ſchilderen. Soo dat den armen man nae veel pijnigen om ſijnen meeſter ende medeſtanders te weten, den 28. Maert, op het nieuwerck, met een vrouw van Molenaers-graef *Adriaenken Ians*, verbrant is; niet ſonder groot weer-ſien van vele omſtanders, die onlanghs daer na de Monicken wel verleerden haer ongeſchickt preken, ende leven. Het is goet ſoo te preken, dat men prekende blijft.

Ondertuſſchen groeyden vaſt het geheele Landt deur den haet tegens den Hertogh van *Alva*, het welck de Prinçe waernemende, ſocht alle middel om tegens hem gewapent in't Lant te komen. Gaf eerſt beſtellinge ter Zee uyt, ende kreegh allencxkens veel toeloop van alderhande volck, die allegader geen kerck-

kerck-meesters en waren. Deden veel schade op Zee, eñ namen haren wijck meest in de havens van Engelant. Dies den Hertoge van *Alva* daer over klagende, ende de Koninginne daerom aen de Water-geusen, (die men doen soo noemde) hare havens verbiedende, soo zijnse genootsaeckt gheweest eenen anderen wijck te soucken. Quamen dienvolghende den 1. April, 1572. voor den Briel, die sy in namen, het welck eenen grooten bril was voor dē Hertoge van *Alva*, die, om de Watergeusen te verjagen, daer na toe sont den Grave van *Bossu*, (gestelt in plaetse van den Prinçe Gouverneur van Hollandt) met de Spaengjaerden van Utrecht. Dewelcke al gekomen zijnde in't eylant van Voorn, mosten het selve wederom haestelick verlaten, mitsdien het water door een sluys in't lant gelaten, ende veel van haer schepen in brant gesteken wierden. Ende quamen alsoo nat, ende beslickt voor Dordrecht, daer sy meenden in te komen. Dan alsoo de mare gestroyt was, dat de Spaengjaerts wilden in de Stadt wesen, om den thienden penningh af te dringen, soo is de Borgerye in roeren gerocht, eñ zijn de poorten, als voor vyanden, gesloten. Ende als geseyt werde, dat even-wel eenige haer deden voeren aen den Riedijck om in de Stadt te komen, quam eenen Ketelboeter uyt sijn huys loopen met een blooten degen in elcke hant, ende alsoo de Magistraet, die van't Stadthuys quam, ontmoetede, riep dat hy geen Spaengjaerts begeerden in te hebben. De Magistraet om het volck te stillen, was ghenootsaeckt aen den Grave van *Bossu* haer te ontschuldigen door Heer *Arent vander Myle*, Borgemeester, ende d'Heer *Cornelis van Beveren*, Raedt, dat hy om geen oproer in de Stadt te maken, doch wilde buyten blijven. De Grave die bootschap seer qualick nemende, keerde hem wat na sijn volck, ende siende op den grijsen baert van den Borgemeester, seyde overluyt in François, *Desen ouden is mede de Koningh ontrouw*; waer op sijne Ed. antwoorde, Dat hy de Stadt nu oock wel, gelijck hy dickwils ende langh gedaen hadde, sonder Soldaten in gehoorsaemheyt van dē Koningh zoude bewaren. De Spaengjaerts, niet tegenstaende haer alle nootdruft volkomentlick bestelt werde, zijn met veel dreygementē na Rotterdam vertrocken, daer sy haren toornigen moet met het bloet van de ingesetenen wreedelick koelden. Het welck de Borgers van Dordrecht niet en dede berouwē, datse de Spaengjaerts uyt-gehouden hadden. De rivier by Dordrecht was ondertusschen seer onvry, soo van de Spaengjaerts, als van de Water-geusen. De Magistraet hier in willende versien, hebben ses oirlogh-schepen toe-gerust: maer het volck toonden wel haest met wien sy het hielen. Want als in de maent van Junius de Water-geusen het klooster *Eemsteyn*, onder capiteyn *Dirck Wor* van Dordrecht in brant staken, ende de Spaengjaerts haer vervolghden, soo hebben sy uyt de schepen op de selvige soo geschoten, dat sy gedwongen waren wederom nae Rotterdam te keeren. Want van langer hant hadden twee Dekens, haer Gilde-broeders, ende andere, tegen de regeringe van den Hertoge van *Alva* op-gemaeckt, soo datter niet en ontbrack, als de gelegentheyt om haer te openbaren. Ende als den 21. Junij de stadt Goude (daer gebreck was) des Prinçen volck ingenomen hadde, soo hebben sy daer alderhande nootdruft na toe gesonden, alwaer het dat sy haer noch niet opentlick voor dē Prinçe verklaert en hadden. Ondertusschen waren de Water-geusen uyt den Briel met eenighe Schepen, ende Galeyen voor Dordrecht gekomen, eñ anckerden by Papendrecht, voorghevende de Spaengjaerts uyt Rotterdam te willen jagen. Dan hadden heymelick verstant met vele Schutters, waer van eenighe van't Groot-hooft's nachts af-varende met de selvige in't Wilgen-bosch buyten de Vuylpoort gesproken, ende gedroncken hadden, terwijl een jongh Raets-persoon den ganschen nacht aen de poort van't Groot-hooft schilt-wacht

hiel. Hier op quamen juyſt brieven van den Prinçe uyt Dillenburgh aen den Borgemeeſter, ende Magiſtraet, haer bedanckende van haer ſchrijvē, over de goede genegentheyt tot de gemeene ſake, ende belovende haeſt met macht over te komen, om de tyrannye van *Alva* te weren. De Borgemeeſter over dien brief ſeer ontſtelt zijnde, liet hem leſen in den Oudtraet, ſeggende daer van verwondert te weſen, alſoo aen ſijn Excellentie van Stadts wegen niet geſchreven en was. Als elck het hooft ſchudden, ſoo ſprack een Oudt-ſchepen ront uyt, dat hy aen ſijn Excellentie geſchreven hadde, ende trock noch eenen anderen brief uyt ſijnen ſack, die hy ſeyde van ſijn Excellentie aen hem in't byſonder geſchreven te zijn. Elck ſat hier over verbaeſt, ſijn vader inſonderheyt, die ſeyde ongeluckigh te weſen, ſoodanigen ſone voort-gebracht te hebben. Een man, die om de vervolginge niet te moeten hant-haven, ſijn offiçie wel verlaten hadde, maer even-wel by de Roomſche Catholijcke kerck bleef. Dan de ſoon hadde te Geneven ſmaeck gekregen in de Gereformeerde religie, ende t'huys komende, als hy om ſijn geleertheyt, ende verſtant by een yegelick gepreſen werde, ſoo en mocht ſulcx niet wel lijden Heer *Witgen*, hier voor vermelt, die hem ſmadelick verachten. Den anderen vol heet bloet zijnde, en konde ſulcx niet wel verdragen, maer gaf Heer *Witgen* in ſeker geſelſchap een degelicken oorbant. Ende wel wetende dat die Broeders niet en plegen te vergetē als weldaet, ſtont mede op ſijn verſet, ende nu de gelegentheyt voor handen zijnde, dat de Watergeuſen voor de Stadt lagen, ſoo tradt hy het Stadthuys achter af, gevolght van den voorſz. Raetſ-perſoon, ende lieten haer aen boort ſetten van de Water-geuſen, met de welcke ſy korts daer aen wederom in quamē. Het welck ſy onbevreeſt begonnen, vermits de meeſte Schutters, ende Borgers op haer zijde waren. Waer van vele gewapent voor op't Stadt-huys quamen, ende een dorſt de Magiſtraets kamer in treden, ende begeren, dat men de Geuſen zoude in laten. De Schout hem ſiende, vraegde, wie hem ſoo koen maeckte, om ſonder verlof binnen te komen. Waer op hy antwoorde, *Ick, ende de ghene, die daer voor ſtaen.* De deure geopent zijnde, ſagen al 't gewapent volck, waer over, door vreeſe van arger, ſy haer ſtil hielen. De mare was al door de Stadt dat al de Heeren op't Stadthuys vermoort waren. Als de Geuſe Schepē nader aen de Stadt by de vuylpoort quamen ſacken, ſoo geboodt de Schout daer op loſch te ſchieten, waer op een van de Schutters ſeyde, *Soo ghy na buyten ſchiet, ſoo ſullen wy na binnen ſchieten.* Hier had het plaetſch, 't gene de Schippers malkander tegen varende plegen toe te roupen, *Meente boven de Heer.* De ſake droegh hem ſoo toe, dat d'Heer *Cornelis van Beveren*, Raet, beneffens de Dekens van de Gilden aen boort varende, met een Vrieſch edelman *Bartholt Entens van Mentheda*, overſte Luytenant van de Grave vander *Marck*, die voor de Stadt lagh, overkomen zijn, haer mede onder het gouvernement van dē Prinçe van Oraengjen te begeven, eñ den Hertoge van *Alva* voor vyandt te verklaren.

Het beſpreck, met den voorſz. *Entens* gemaeckt, was luydende aldus:

Die van Dordrecht geſien ende gevisiteert hebbende ſeker propoſitie, in geſchrifte over-gegeven op den 23. Iunij, 1572. by Bartel Entens van Mentheda, *Ionckheer tho Middelſteen, Dornema ende Engelboort, overſte Lieutenant van mijn Heere de Grave vander* Marck, *vry Heere tho Lume, &c. ende 't ſelve verthoont ende in communicatie geleyt hebbende metten gemeene Schutters ende Gilden van de gemeene neringen binnen deſer Stede, hebben gereſolveert ende zijn te vreden, den voorſz. Capiteyn* Bartholt Entens *binnen der voorſz. Stede te ontfangen by proviſie, ende tot dat anders daer inne voorſien ende geordonneert ſal zijn, ende dit onder de conditien, voorwaerden ende manieren hier na volgende: Te weten, dat de voorſz. Capiteyn binnen de voorſz. Stede komen ſal met twee hondert Soldaten van ſijn Vaendel, ende niet meer, dat die van Dordrecht geenen Heer en ken-*

kennen ofte en begeren te hebben dan alleenlicken de Koninghlicke Majeſteyt van Spaengien, als haren rechten geboren Landtſ-heer, als Grave van Hollant, ende den ſelven begeren gehou ende getrou te blijven in als, volgende den eedt by ſijne Majeſteyt den Landen van Hollant, ende den Onderſaten weder ſijne Majeſteyt gedaen, ende dit onder't Gouvernement van den Prinçe van Orangien, als Stadt-houder van ſijne Majeſteyt over Hollant, ofte die ſijne Majeſteyt gelieft, by advijs van de Staten van den ſelven Lande te ſtellen, ende onder't Regiment van't gemeen Landt by advijs van de gemeene Staten des Landts t'ordonneren, ſonder hen luyden te geven onder eenige andere Heeren, Vorſten, Prinçen, ofte Capiteynen, dan van ſijne Majeſteyt, ofte Excellentie, van den voorſz. Heere Prinçe laſt ende commiſſie hebbende als voren. Dat mede voor-al die voorſz. ſtadt van Dordrecht ende haren Borgeren ende Ingeſetenen ſullen gehouden ende gemainteneert worden in allen haren Privilegien ende Rechten, ſonder eenige veranderinge ofte verminderinge der ſelver, maer voor-geſtaen worden, volgende den eedt van de Koninghlicke Majeſteyt, ende dat ſy luyden blijven ſullen by den eedt die ſy luyden de Koninghlicke Majeſteyt gedaen hebben; ende dat allen Staten't zy religieuſe Mannen, ende Vrouwen, ende Prieſters, mitſgaders alle Wereltlicke Staten, ende Offiçiers, Magiſtraten, Regierders, Overſten groot ende kleyn, ſullen zijn ende blijven in hare Staten, regimenten ende dienſten vry ende onverhindert, ende dat daer inne altijt gedaen ſal werden ſulcx als binnen der ſtede van Dordrecht tot noch toe gedaen ende geobſerveert is, volgende die Previlegien ende Rechten deſer Stadt. Dat mede alle die ingeſetene deſer Stede ende Onderſaten, te lande-waert in Zuyt-Hollant ſullen in Sauvegarde gehouden werden, mitſgaders hare goederen, 't zy Geeſtelick of Wereltlick, in Zuyt-Hollant ende daer buyten, waer die gelegen zouden mogen zijn, ofte bevonden mogen werden, ende niet beſchadight en ſullen worden van des voorſz. Capiteyns volck. Dat geene Kercken, Clooſters, Capellen, Huyſen ofte plaetſen, ofte eenige toebehoorten van eenige Geeſtelicke perſonen, binnen deſer Stede ende Zuyt-Hollant, in geender manieren beſchadigt, gebroken, vermindert ofte te kort gedaen ſal werden, ende daer op ſcherp regard genomen ſal werden. Ende alſo deſe Stede is een gepreviligeerde Stapel-Stadt, leggende op diverſche Rivieren, ſoo ter Zee als ter verſcher Water, dat de ſelve Rivieren vry ende onbekommert bevaren ſullen mogen werden, 't zy by Ingeſetenen ofte Wt-landers, ende dat alle Koop-luyden goet, 't zy Wt-heemſche, ofte Binnen-lantſche, vry ende onbekommert binnē deſer Stede ſal verkocht ofte wech-gevoert mogen worden. Dat alle ingeſetenen, 't zy Borgeren ofte Wt-heemſchen, Geeſtelicke ofte Wereltlicke, ſullen vry ende onbeſchadight met haer perſonen eñ meuble goeden uyt deſe Stede mogen reyſen ende vertrecken daer 't hen believen ſal, ſonder dat hen luyden eenigh empeſſchement daer inne gedaen ſal worden. Alle welcke voorſz. Articulen de voorſz. Capiteyn Bartholt Entens *inder voegen ende manieren voorſz. geaccepteert heeft, ende belooft by ſijne Edelheyt ende vromigheyt, ende den eedt by hem de Koninghlicke Majeſteyt ende den Prinçe van Orangien gedaen, dat alle de ſelve conditien en Articulen boven gementioneert, die van Dordrecht vaſt ende ongebreckelick onderhouden ende volbracht ſullen worden. Tot oirconde ende beveſtinge van dien, heeft deſen brieve met ſijne ſignature, ende ſijne Zegel bezegelt op den 25. Iunij, 1572. eñ was onderteyckent,*

Bartholt Entens van Mentheda.

Hier op is de voorſz. *Entens* met een compagnye van twee hondert kloecke mannen, waer van ſommige met geroofde caſuyffels gekleet waren, in de Stadt getrocken, ghenoegh tegens danck van de Magiſtraet, waer van vele de Stadt verlieten, ende daerom *Glippers* ghenoemt wierden, geloovende dat het ſpel niet langh duyren en zoude, ende datſe door de macht van ſoo grooten Koningh wel haeſt wederom herſtelt zouden werden. Terſtont is gevangen *Pieter Quarebbe*, edelman van Loven, Gouverneur van de Stadt, die daer na te Bueren in de gevanckeniſſe gheſtorven is; als oock Br. *Franciſcus Mierbecanus*, Guardiaen van de Minnebroeders, eñ Br. *Iohannes Crabbius*, Prior van de Auguſtiner monicken. Binnen 15. maenden, dat ſy gevangen waren, verde-

dedighdē sy de *Misse* tegens vier Predicanten, *Ioh. Geroboldus*, *Gerard. Martini* van Utrecht, *Barthold. Wilhelmi*, ende *Ioh. Lippius*. Werde mede versekert *Pieter Cornet*, uyt Brabandt, Pensionaris, dan de Prinçe heeft hem mede doen ontslaen. Sandt oock aldaer tot Gouverneur Heer *Maximiliaen de Hornes*, Heere van Boxtel. De eerste Predicatie van de Gereformeerde geschieden onder de Lindeboom in St. Joris Doel, alwaer nu onlanghs een Schiet-huys geset is; ende hier het eerste kint, dat aldaer gedoopt werde, de gemelte Heer *Cornelis van Beveren*, ende is noch tegenwoordigh in't leven, te wetē *Cornelis van Gesel*. Maer het en duerde niet langh, dat sy haer aldus wilden behelpen. Want weynige maenden na het in-nemen van de Geuse knechten, zijn de beelden uyt de kercken gehaelt, de autaren af gebroken, de bagijnen (alsoo men in haer kloosters de ruyters paerden bracht) verloopen, ende is alsoo de Gereformeerde religie openbaerlick in-gevoert. Ende zijn 't sedert alhier Predicanten geweest,

Van de Nederlandtsche Kercken.

1573. *Christianus Synapius.*
1573. *Bartholdus Wilhelmi.*
1573. *Iohannes Lippius.*
1578. *Iohannes Rochus.*
1578. *Hermannus Herberts.*
1578. *Iohannes Mylius.*
1578. *Henricus Corputius.*
1578. *Servatius Winants*, *Nœranus.*
1582. *Christianus van de Wouwere.*
1584. *Iohannes Alopecius*, sive *Vossius.*
1586. *Ieremias Bastingius.*
1586. *Iohannes Becius.*
1594. *Andreas Demetrius.*
1598. *Iohannes Debbetzius.*
1603. *Balthazar Lydius.*
1609. *Daniel Demetrius.*
1610. *Iohannes Bocardus.*
1620. *Goswinus Buytendijck.*
1626. *Iohannes Westerburgh.*
1627. *Samuel Everwinus.*
1628. *Nicolaus Crucius.*
1630. *Petrus Wassenburgh.*
1633. *Henricus Dibbetzius.* I. F.
1637. *Isaacus Lydius.* B. F.
1637. *Iacobus Lydius.* B. F.

Van de Fransche Kercken.

1586. *Iacques de la Dreve.*
1588. *Gaspard Vzile.*
1592. *Iean Polyander.*
1612. *Daniel de la Vigne.*
1628. *André Colvius.*

Den Hertogh van *Alva* siende, dat het geheele Landt in roeren was, ende dat de eene Stadt voor, de andere na, hem af viel, ende des Prinçen Soldaten in-nam, ende daerbeneffens qualick versien zijnde van gelt, om het achterwesen van de Spaengjaerden, die hy te velde most brenghen, te betalen, als oock om nieuw volck te lichten, ende geen raedt siende om den Thienden, ende Twintighsten penningh in te krijgen: soo heeft hy, om de Staten te beter genougen te geven, verklaert te vreden te zijn, beyde die Schattingen af te stellen, midts datse andere middelen zouden voorslaen, om gelt op te brenghen. Sulcx heeft hy in Junio doen schrijven aen dē Grave van *Bossu*, als oock aen de Staten van Hollant, ende dat sy daer op zouden vergaderen tegens den 15. Julij. Maer *Alvaes* saken waren in Hollandt soo verre verloopen, datse op sijn bevel niet meer en pasten. Hebben niet-temin tegens den selvigen dage op een ander plaetsche, namentlick binnen Dordrecht, om van de regeringe des Landts metten anderen te beraetslagen, daghvaert doen uyt-schrijven, daer van die van Dordrecht den Prinçe de wete deden, versoeckende dat sijn Excellentie daer yemant van sijnen't wegen wilde senden. Hy sandt op de beraemde tijt Jonchr. *Philips van Marnix*, Heere van S. Aldegonde. Van Dordrecht verschenen in dese vergade-

ringe

ringe *Adriaen van Blyenburgh*, Adriaensz. *Cornelis Henrickſz.* uyt den Out-raedt, *Iacob Muys, Pieterſz.* Raedt, ende Mr. *Iacob Pauli*, Secretaris. Werde daer beſloten, Den Koningh voor haren Heere te kennen, ende den Prinçe voor ſijnē Gouverneur, Vryheyt van Religie, ſoo wel de Roomſche Catholijcke, als de Gereformeerde, Oock middelen beraemt tot den Oirloge, ende dat d'een ſonder d'ander met de Spaengjaerts van verdragh niet en zouden handelen.

Op't laetſte van September heeft de Grave van der Marck, langh verſocht zijnde by die van Hollant, Schoonhoven belegert, ende ingenomen. Aldaer queten die van Dordrecht haer vromelick. Want ſy beletteden met haer oirlogh-ſchepen, datter door de Leck niet ingebracht en konde werden, ende ſchoten met haer ſtucken op het volck van *Boſſu*, die de Stadt pooghden te ontſetten.

1573.

Die van Dordrecht zijn, met hulpe van die van Gorcum, Bommel, Buren, Goude, ende Schoonhovē, vijfthien hondert man ſterck, getrocken na het eylant van de Clundert, Fynart, ende Ruygenhil (alwaer daer na Willemſtadt, by den Prinçe doen bouwē is) het welcke Hollant van Zeelant ſcheyde, ende waer uyt de Soldaten met haer roof-ſchepen veel ſchade deden, om de Walen, die daer in guarniſoen lagen, onvoorſiens uyt den neſt te lichten. Daer waren negen hondert Soldatē over het eylandt verdeelt, die verſtaende het aenkomen van de Geuſen, haer ghereet hielen, om de ſelve, als ſy op't lant waren aen te vallen. Derhalven eerſt haer geſchut loſſende, quamen op de ſelve aen, ende drevenſe met den eerſtē ſlagh in de vlucht. Daer bleef twee hondert man, de overige ſprongen in de ſchepen, ende keerden wederom daer ſy van daen gekomen waren.

In't begin van Mey was *Willem van Lidt* van Dordrecht beſigh om volck voor den Prinçe te werven ontrent Goch in't landt van Cleef. Maer de Heer van *Hierges*, Gouverneur van Gelderlandt, eer datſe gewapent waren, haer aenvallende, ontrent twee hondert van de ſelve verſlaende, dede de andere verſtroyen.

1574.

Den 17. April werden op den naem van de Koningh af-geleſen, dat de Schouten laſt hadden, om de goederen, ende het in-komen van de Geeſtelicken aen te teyckenen, ende daer van weddens te maken voor de Predicanten van de Gereformeerde Kercke.

Den 16. Junij wert een *Provinçiael Synode*, ofte by-een-komſte der Gereformeerde Kercken van Hollant, ende Zeelant gehouden tot Dordrecht, ende daer werden 91. Articulen beſloten, beroerende de Kercken-ordeninge, ende anders, in de Chronijck van *Bor* te leſen.

1575.

Den 5. Januarij iſſer eē dagh-vaert tot Dordrecht geweeſt, alwaer de Ridderſchap, Edele, ende Steden van Hollant, met hare Bont-genooten, als Bommel ende Buyren, verſchenen zijn. Hier quam Grave *Gunther van Swertſenburgh*, ſwager van den Prinçe, als Ambaſſadeur van den vrede-lievenden Keyſer *Maximiliaen* de II. om den vrede-handel (daer te voren van geſproken was) te helpen bevorderen. De plaetſche werde geleyt te Breda, ende is daer toe onder andere van Koninghs wegen geſonden Mr. *Cornelis Suys*, van Dordrecht; Preſident van den Hove van Hollant, van wegen de Staten, eñ den Prinçe, Jonchr. *Willem van Zuylen, van Nieuwelt*, Schout, fol. 88. Mr. *Adriaen vander Myle*, namaels Preſident fol. 72. Mr. *Cornelis de Backer*, Penſionaris van Ziericzee, eñ namaels Raedt in den Hove van Hollant, fol. 75. ende eenige andere. De by-een-komſte geſchiede te Breda, dan vruchteloos.

In October heeft de Groote Commandeur hem ſeer geſterckt ontrent Krimpen met veel ſchepen, ſchuyten, ende ſamoreuſen, dede oock veel ſchepen, ende ſchuyten binnen 's lants brengen om die over de Yſſel te doen komen, om hem meeſter van de Leck, ende

Yſſel te maken, meende oock met gewelt in den Dordrechtſchen waert te komen, ende die in te nemen. Maer de Prinçe van Oraengjen wel wetende, hoe veel hier aen gelegen was, dede alle neerſtigheyt om ſulcx te beletten, ende bracht daer een-en-twintigh vaendelen ſoldaten, met hondert paerden, ende wel drie duyſent boeren by den anderen. Sant oock *Vrederick Ottens*, als Commiſſaris, om te doen ſchantſen. Soo dat de Waert genoeghſaem beſchermt bleef.

1577.

Den 30. Martij vergaderden binnen Dordrecht de Staten van Hollant ende Zeelant, ende is aldaer verſchenē Doctor *Elbertus Leoninus*, een vermaert man in onſe Hiſtoryen, met credentie-brieven van de Staten Generael, uyt krachte van de welcke hy aen de ſelve gedāē heeft ſekere voorſlagh van verſcheyde ſaken, ende verſocht voornamelick byſtant van gelde, het af-ſtellen van d'ongelden, die in Hollant, ende Zeelant gegeven wierden, in te roupē de ſchepen van oirloge leggende voor Antwerpen, ende den uytlegger op de Maes, eñ om de Munte op eenen eenparigen voet te brengen. Daer op de Prinçe, mitſgaders de Staten voornoemt, den 5. April overgelevert hebben, een beleefde antwoort, te ſien by *Bor*.

1578.

In't volgende jaer, den 2. Junij, hebben die van de Gereformeerde Religie tot Dordrecht gehouden een nationael Synode der Nederlantſche Duytſche, eñ Walſche Kercke, ſoo wel inlantſche, als uytlantſche. De Handelingen aldaer beſloten, zijn mede in de Chronijck van *Bor* te leſen.

Onder de regeringe van de Staten.

1581.

Alles wat dus lange in't Lant geſchiet was, gingh noch onder dēn naem van dē Koningh, tot dat de Staten Generael, in den Hage vergadert zijnde, verklaert hebben, den Koningh vervallen te zijn van de heerſchappye der Nederlanden, ende verboden ſijnen naem ende zegel in deſe Landen meer te gebruycken. Hier van hebben ſy de redenen voor de ganſche werelt in druck uyt-gegeven, gelijck die by *Meteren*, ende *Bor* beſchreven zijn.

1585.

In't beginſel van dit jaer is goet gevonden twaelf vendels uyt de Borgery op te rechten, volgens deſe Reſolutie:

Wy Burgemeeſter, Schepenen, Raden, Oudt-raden, ende Luyden van den Achten der Stede van Dordrecht, Doen condt eenen yegelicken, dat hoewel wy ten meeſten bewaerniſſe, defenſie ende conſervatie deſer Stede, hoogh-noodigh bevonden hebben op te rechten twaelf Vendels ofte Compagnien uyt den Borgers ende Inwoonders deſer Stede, dat nochtans 't ſelve gedaen ende gereſolveert is op de verklaringh ende toeſegginge dat 't ſelve is ende ſal weſen onvermindert, ende ſonder prejudicie, vercortinge ofte verminderinge van drie Schutteryen deſer Stede, ende de digniteyten, gerechtigheden, couſtuymen, gebruycken ende uſantie van de ſelve Schutteryē, die in alles in weſen ende waerde blijven ſullen, ſoo van hare wedde te ontfangen, hare vergaderingen van Maentſchutten, verkieſinge van hare Dekens, begravinge van dooden te houden ende plegen, ende alle anderen, ſulcx de ſelve Schutteryen voor dato van de Troubelen, ende tot noch toe, voor d'oprechtinge van de voorſz. Vendels geobſerveert ende gepleeght hebben gehadt: daer van wy de Dekens van de voorſz. drie Schutteryē op haer lieden verſouck vergunt hebben deſe Acte. Des t'oirconden hebben wy ter ſake voorſz. 't zegel deſer Stede hier aen doen hangen. Op den 12. Ianuarij, 1585. Onder ſtont

PAVLI.

In handen van Mr. *Ioos de Menin*, heeft Mr. *Iohan van Oldenbarnevelt*, na ernſtigh verſouck van de Staten van Hollandt, den ſtaet van Advocaet van Hollant aengenomen hebbende, den behoorlicken eedt ter vergaderinge gedaen, den 8. Martij.

In December is de Grave *Robrecht van Leyceſter*

ceſter (ſone van dē Hertogh van Northumberlant, in't jaer 1553. onthalſt) by de Koninginne van Engelant (by de welcke hy om gemeene gevangenis wel geſint, endē hoogh verheven was) als Gouverneur generael over alle het Engels Krijghſ-volck, dat hare Majeſteyt ſant, tot hulpe van de Nederlanden, geſonden, ende den 19. der ſelver maent tot Vliſſingen aengekomen, met groot gevolgh, ende werde den 29. te Dordrecht ſeer heerlick in-gehaelt, ende ontfangen. Mr. *Ioos de Menin*, Raedt-Penſionaris hiet hem wellekom van wegen de Staten van Hollandt met een deftigh geſpreck. Van daer trock hy na den Hage, alwaer hy van wegen de Staten generael treffelick gewellekomt werde.

1586.

In't volgende jaer heeft de Grave van *Leyceſter*, in onluſt ſtaende met de Staten, van de welcke hy meende dat ſijn geſagh te ſeer beſnoeyt werde, ſijn afſcheyt in den Hage genomen, ende quam den 25. November tot Dordrecht, ſoo verre geleyt door eenige Hollantſche Edelen, daer toe ghecommitteert, als op de uyterſte palen van Hollandt. Van daer trock hy op Zeelant, ende quam den 4. December in Engelant. De Staten hebben hem korts na-geſonden eenige gedeputeerden, om verbeteringh over hare klachten, onder de welcke mede was Mr. *Ioos de Menin*, Penſionaris van Dordrecht.

1587.

Den 6. Julij is de Grave van *Leyceſter* wederom uyt Engelant te Vliſſingen aen-gekomen met veel Engelſche ſoldaten, alwaer hy wel ontfangen is, ende korts daer aen gewellekomt van de Statē generael, die hy tot Dordrecht beſcheyden heeft tegen den 25. Auguſti, op welcke tijdt hy hem daer oock liet vinden, ſeer vriendelick van de Magiſtraet onthaelt zijnde, die het meeſt met hem hielen, daer vele andere Stedē weynigh vertrouwen op hem hadden, om ſijn vremde manieren van doen. De ſake van't Lant dus verwart ſtaende, ſoo heeft *Leyceſter* den 6. September ſeker Remonſtrantie in Duytſch, eñ François laten uyt-gaen, welcke hy 's anderendaeghs heeft gepreſenteert aen de Staten Generael van de Vereenighde Nederlanden, binnen Dordrecht zijnde: ghelijck in de Chronijck van *Bor* te leſen is.

1588.

De Soldaten legghende in Geertruydenbergh veel ten achteren zijnde, ſtelden haer ſeer qualick aen. Eyſchten eenen dertigh maenden betalinge, togen de vendels van de ſtange, trocken de contributien van Brabant, ende haelden aen de ſchepen tuſſchen Hollant ende Zeelant varende. Jae toonden haer ſoo wederſpannigh, dat ſy voor gaven eedt gedaen te hebben aen den Grave van *Leyceſter*, van wegen de Koninginne van Engelant, ende de Staten niet te kennen, over ſulcx alleen te willen handelen met den Baenderheere van *Willugby*, als Overſte der Engelſche. Dreyghden anders, indien men haer niet en wilde betalen, dat ſy wel wiſten, waer ſy hare betalinge zouden vinden. De Magiſtraet der Stadt Dordrecht, door de naeſte gelegentheyt by Geertruydenberge, meeſt aen de behoudenis van de ſelvige ſtadt gelegen zijnde, wenden alle vlijt aen, op dat hier in verſien mochte werden. Hier op quam de gemelte *Willugby* tot Dordrecht, ende ſondt aen haer den Ridder *Iohan Winfelt*, ſijn ſwager, den overſten Wacht-meeſter vande Engelſche natie *Thomas Wilfoort*, ende den Secretaris van den Raedt van Staten *George Gilpin*, met den Penſionaris van Dordrecht Mr. *Ioos de Menin*, ende uyt den Achten, *Dirck Stoop*, *Gerbrantſz.* die de ſaeck ſoo verre brachten, dat ſy beloofden eenige Geſanten tot Dordrecht te ſenden, gelijck ſy deden den 11. Mey. Dan al 't werck liep onvruchtbaer af, eñ de Stadt werde daer na aen den vyandt verkocht.

1594.

Arent van Dorp, werde in den Hage op de voor-poorte gevangen geſet, beſchuldight

zijnde met den Vyandt heymelick verſtant te hebben. Men vondt eenigh beſcheyt in ſijn comptoir, dat hy brieven geſchreven hadde aen *Otto Hartius* tot Bruſſel, als dat hy nevens eenen *Comanen*, ſekeren voorſlagh van Vrede gedaen hadde van wegen den Hertſ-hertogh *Erneſt*, ende dat hy d'inſtructie van de Geſante van Denemercken, ende de propoſitie by de ſelve Geſanten van de vereenighde Nederlanden, aen den Koningh van Denemercken, daer uyt gedaen, met des Koninghs antwoorde, aen den ſelfden *Hartio* zoude gheſonden hebben, ende dat hy de ſelve verkregen hadde van Mr. *Ioos de Menin*, Raet-Penſionaris van Dordrecht. Deſe werde daer over beſchreven by den Hove van Hollant, alwaer hy ondervraeght, ende gehoort zijnde, ontſlagen is onder hant-taſtinge van t'allen tijden, des vermaent zijnde wederom te verſchijnē. Die van Dordrecht, om dat hy te veel gheſachts aen nam, als oock om eenige ondienſten, gelijck ſy verſtonden, de Stadt aen-gedaen, namen deſe gelegentheydt waer, om hem van ſijn ampt af te ſtellen, ende hem niet meer te gebruycken, voor ende al eer het *Reatus*, daer in hy quanſuys by den Hove hier door geſtelt was, zoude af gedaen weſen. Dit klaeght hy met drie brieven aen den Heere Mr. *Iohan van Oldenbarnevelt*, die te ſien zijn in de Chronijck van *Bor*.

In't ſelfde jaer is genomen een zeer goede Reſolutie, nopende het ſitten van de Magiſtraet, ende is de oude gewoonte ſeer wel verandert.

In de vergaderinge van mijn Heeren Schout, Burgemeeſter, Schepenen, Raden, Out-raden en Luyden van Achten der ſtede Dordrecht, gehouden op den 28. September, in den jare 1594. voor het openen van de Miſſive van den Hove van Hollant, inhoudende de veranderinge ofte verkieſinge van Schepenen ende Raden, voor den aenſtaenden jare, in deliberatie gelevt zijnde, of het niet betamelicken zoude zijn in de Ordinarīs Vergaderinge van Schepenen ende Raden om recht te doen, ende oock in andere vergaderinge van de Magiſtraet, in't adviſeren ende oock zegelen te gebruycken dit ordre, dat voor-ſitten adviſeren ende zegelē ſullē, niet de outſte van jarē, gelijck tot noch toe gebruyckt ſ̄ geweeſt, maer die de outſte zijn in Officie, ghelijck in alle wel gereformeerde Collegien geuſeert wert. Is eendrachtelick gereſolveert eñ gearreſteert, dat gedaen ſal werden in vougen en maniere hier naer volgende: Te weten, dat de eerſte plaetſe genomen ſal werden by den Schout, doch gevraeght werden ende adviſeren in vougen ende manieren gelijck van outs gebruyckt ſ̄, Daer na den Burgemeeſter van de Gemeente wegen, Daer aen den Burgemeeſter van't Gerecht ofte's Heeren wegen, als preſident van Schepenen, Dan d'ander Schepenen na dat ſy eerſt in qualiteyt als Schepenen hebbē gedient, De Raden daer aen na dat ſy outſte zijn in Officie in die qualiteyt, De Out-Burgemeeſters van de Gemeente daer na, oock op d'ordre van den tijt dat ſy Burgemeeſter gekoren zijn geweeſt, volgens d'Outraden, ſonder diſtinctie te maken oft ſy Schepenen ofte Raden geweeſt zijn, ende op't laetſte de Luyden van Achten, naer dat ſy de langhſte hebben gedient, Ende daer de perſonen gelijck in officie gekomen zijn, ſal voor-ſitten die outſte van jaren ſ̄.

Op welcke ordre de Cedulle van de Magiſtraet geopent is, eñ ſaten daer na als volgt:

Schout.

Adriaen van Blyenburgh, *heeren* Adriaenſz.

Burgemeeſter.

Willem de Jonge, Willemſz.

Schepenen.

Govert van Beaumont, Janſz.
Adriaen van Tereſteyn, Jobſz.
Adriaen, *heeren* Janſz.
Cornelis de Vries, Willemſz.
Wouter *heere* van Crayeſteyn.
Nicolaes Janſz.
Meynert van Segwaert, Bartholomeeuſſz.
Adriaen Repelaer, Anthoniſſz.
Adriaen Janſz.

Raden.

Jan Schoonhout, Boudewijnſz.
Mathijs van Aſperen, Gerritſz.
Arent Dammert.

Cor-

Cornelis Janſz.
Willem van Lieſvelt.

Out-raden.

Dierick van Beverwijck, *heeren* Philipſz.
Balthazar Franſz.
Cornelis Moelen, Adriaenſz.
Johan Pauli.
Jan Brouwer, Arentſz.
Jan van Crooſwijck, *heeren* Corneliſſz.
Hendrick van Niſpen, *heeren* Adriaenſz.
Cornelis van Blyenburgh, *heeren* Adriaenſz.
Nicolaes van Weſel, *heeren* Janſz.
Cornelis Zybertſz.
Cornelis Jacobſz.
Jacob Frans Wittenſz.
Thomas de With, *heeren* Willemſz.
Adriaen Corneliſſz.
Willem van Beveren, *heeren* Corneliſſz.
Cornelis Aertſz.
Pieter Kool, Iacobſz.
Adriaen t'Jongh, Janſz.
Cornelis Aertſz.
Adriaen van Duynen, Janſz.
Willem de Jonge, Corneliſſz.

Achten.

Cornelis de Wit, Willemſz.
Goris Maertenſz.
Jacob van Diemen, Corneliſſz.
Pieter Nan, Aertſz.
Ian Iooſten.
Iacob Anthoniſſz.
Pieter van Beveren, *heeren* Corneliſſz.
Ioos Grijph.

1596.

De Cardinael *Aelbert van Ooſtenrijck*, komende in Nederlant om aldaer te weſen Gouverneur ende Capiteyn generael, bracht met hem *Philips Willem van Naſſau*, Prinçe van Oraengjen, de welcke nu ontrent 28. jaren langh in Spaengjen gevangen was geweeſt. Quam langh daer nae in Hollant, gelijck ick hem te Dordrecht mede geſien hebbe. Sijn Vader Prinçe *Willem* in't jaer 1567. uyt het lant treckende, hadde hem te Loven, daer hy ſtudeerde, gelaten: van waer hem den Hertogh van *Alve* het volgende jaer dede lichten, ende nae Spaengjen voeren. Waer over de Prinçe groot beklagh dede, als dat noch de onnooſelheyt in eē kint van dertien jaren, noch de Privilegie der Academye van Loven die wreetheyt niet en hadden konnen weren. Hoe-wel datter vele waren (ghelijck *Strada* ſchrijft) die het daer voor hielen, dat hem, een loos, ende verre-ſiende heer zijnde, niet onaengenaem was de gevangeniſſe van ſijnen ſoon by den Koningh; op datter, indien de Spaenſche ſaken de overhant kregen, ende hy dien-volgende van alle ſijne landen berooft werde, yemant zoude weſen, in de Spaenſche manieren op-gevoedt, aen den welckē de Koningh ſijn barmhertigheyt zoude betoonen. Want indien het anders, als hy hoopte, uyt-viel, dat hy noch by hem hadde ſijn jonger ſoon *Mauritz*, erfgenaem van ſijn fortuyn ende goederen.

1607.

De Eertſ-hertogen geſint zijnde na ſoo vele bloet-ſtortinge eens een eynde te maken van den ellendigē oirlogh, eñ dat de Staten van de Vereenighde Nederlanden daer mede toe geſint warē, ſoo heeft men van beyde zijdē daer over beginnen te handelen. De Koningh van Vrancrijck is verſocht by de Hoogh-gemelte Staten over deſe ſake ſijn oirdeel te geven, eñ de ſelve met ſijnen raet by te weſen; waerom hy oock ſijn Ambaſſadeurs over-gheſonden heeft. Het ſelfde is oock verſocht van den Koningh van Engelant, op wiens begeerte, om volkomen kenniſſe vande gelegentheyt te hebben, in Iulio aen ſijn Majeſt. af-geſonden is, behalven de Heeren *Malderé*, ende *Caron*, uyt Hollant de Heere Mr. *Iohan Berck*, Raedt-Penſionaris van Dordrecht, ende aldaer ontfangen, ende met de Ridderlicke ordre vereert zijnde, is met d'andere den 10. Auguſti in Zeelant wel aen-gekomen.

1608.

Nae dat het vorige jaer door P. *Ian Ney*,

ende *Verreycken*, goede fondamentē van Vrede niet ſonder groote moeyten geleyt waren, ſoo hebben de Eertſ-hertogen in Januario, om dat werck te voltreckē, af-geſondē de Marcgrave *Spinola*, den Preſident *Richardot*, dē Secretaris *Mancicidor*, den Pater Commiſſaris generael *Ney*, ende den Andiencier *Verreycken*, die ick allegader met haer geſelſchap, ende bagagie op den 30. Januarij hebbe ſien in komen te Dordrecht, over het ys van Geertruydenbergh met hondert ende tnegentigh ſieden, zijnde doen een ſeer harde winter.

In't ſelfde jaer is *Vincent Gonzaga*, Hertoge van Mantua, als hy ſcheen te Spa geneſen te weſen, na dat hy te Bruſſel de Eertſ-hertogen begroet hadde, den 6. September in Hollandt gekomen, eñ heeft Dordrecht, Amſterdam, Haerlem, ende andere plaetſchen beſien.

1610.

Den 23. Januarij vloeyden de Merwe ſoo hoogh, dat het water ſedert den Alderheyligen vloet ſoo hoogh niet gheweeſt en hadde, het welck tot groote ſchade gheſchiede van den Landt-man, dewijl datter veel dijcken door-braken.

In Auguſto quam te Dordrecht een Ambaſſadeur van den Koningh van Maroco, om na den Hage te trecken.

1611.

Den 29. October quamen alhier van Geertruydenbergh de Prinçeſſe van *Condé*, zijnde een dochter van den Hertogh van *Monmorancy* (wiens eenige ſoon voor weynigh jaren te *Tholouſe* onthalſt is) Conneſtabel van Vranckrijck, met haer ſchoon-moeder, uyt den door-luchtigen huyſe van *Tremoulle*, eñ de Prinçeſſe van Oraengjen, des Prinçes van *Condé* ſuſter, vergeſelt ſchapt met *Philips Willem*, Prinçe *van Oraengjen*, Prinçe *Mauritz van Naſſau*, *Emanuel*, Prinçe *van Portugael*, ende andere. Die al te ſamen beleeft ende heerlick van de Magiſtraet onthaelt zijnde, vertrocken na den Hage.

1612.

Grave *Philips van Hanau* (die 1596. getrout hadde Vrouw *Catharina van Naſſau*, Prinçe *Willems* dochter) quam in April te Dordrecht, eñ vertrock voorts na Engelant om het houwelick te verſoucken van des Koninghs dochter *Eliſabet* voor *Frederick* de V. Palſgrave, ende Keur-Vorſt. Het welck ſoo wel uyt-viel, dat ſy het volgende jaer trouden.

1613.

De hoogh-gemelte Palſgraef, trock met ſijn Koninghlicke Prinçeſſe den 29. April, uyt Engelant op Vliſſingen, eñ van daer op Middelburgh, ende quam den 1. Mey te Dordrecht, alwaer hy van de Magiſtraet, eñ Borgery ſeer treffelick is in-gehaelt, eñ getracteert. Heeft hier beſien de Groote-kerck, ende andere deftige ghebouwen, als oock het huys daer ſijn Vrouw moeder *Loyſe-Iuliane*, des Prinçen van Oraengjen dochter in't jaer 1576. in geboren was. Ende is het groote huys van d'heer Penſionaris *Berck*.

1617.

Onder de Leeraers van de Gereformeerde Kercken is al over vele jaren verſcheydenheyt van gevoelē geweeſt over de leere van de Predeſtinatie, de uyt-ſtreckinge van de Genade, de werckinge van dien, ende over de ſekerheyt van de Volhardingh, het welck hoe langer hoe hooger gingh met preken, ende ſchrijven tegens malkander. De Heerē Staten van Hollant, ende Weſt-Vrieſlant, volgens het advijs, eerſt van den Hoogen Raedt, daer na oock van den Koningh van Engelant, ſoo mondelingh, als ſchriftelick, hebben beſt gevonden de Predicanten te belaſten malkander in dat verſchil te dragen, van de verhaelde poincten niet dan ſoberlick, ende ſtichtelick te veranderen, ende leven in broederlicke liefde. Hier op zijn van tijt tot tijt verſcheyde reſolutien genomen om alle extremiteyten inde ſelve verſchillē te vermijden, ende nieuwe queſtien voor te komen. Maer ſommige Predicanten, de deciſie voor vorderlicker houdende, hebben haer af-gheſondert van de gene, die anders gevoelden, ende om de ſcheuringh ſtaende te houden, by

eeni-

eenige Steden van Hollant, ende by andere Provinçien gearbeyt, om de ſake te brengen tot een Nationael Synode: waer toe de meeſte leden van Hollant, gelijck oock de Staten van Utrecht, ende Over-Yſſel, ende voor-name Leden van Gelderlant niet geſint en waren, vreeſende de ſwarigheden, die uyt de deciſien gemeenlick rijſen. Hierom hebben de Staten van Hollant, ende Weſt-Vrieſlant, in't lange, ende breet uyt-gegeven een Verklaringe, waer by Hare Ed. Grootm. vertoonen, die oprechte goede mevninge, die ſy altijts gehadt hebben, om neffens de Vryheden ende Rechten der Landen ende Steden van Hollandt, ende Weſt-Vrieſlant, die ware Chriſtelicke Gereformeerde Religie in ſuyverheyt te behouden, ende waerom hare Mog. Ed. als wettelicke hooge Overigheyt der voorſeyde Landen toekomt Kerckelijcke wetten te maken, eñ doen onderhouden, ende om wat redenen ſy goet gevonden hebben proviſionelick te ordineren, dat de Kercken-dienaers in dienſte weſende, of komende, die van de Predeſtinatie, ende gevolge van dien, in goede conſcientie niet anders en konnen leeren, als conform de vijf poincten, verhandelt tuſſchē twaelf Predicanten in haer Mog. Ed. vergaderinge, in den jare 1611. mede inde Gereformeerde Kercken behooren toe-gelaten te werden, ſoo wel als die anders daer van gevoelende zijn. Dit geſchiede den 5. Auguſti. Maer ontrent een maent daer na hebbē de Magiſtraten der Steden Amſterdam, Enckhuyſen, Edam, ende Purmereynde, mede leden der Staten vergaderinge, een beſondere verklaringe in open druck laten uyt-gaen, Waer by hare E. E. vertoonen, de getrouwe genegentheyt, die ſy altijt gehadt hebben, ende noch hebben tot den welſtant der Landen, ende Kercken van Hollant, ende Weſt-Vrieſlant, ende hoe verre het geſagh van een Chriſtelicke Hooge Overigheyt, in de tegenwoordige Kerckelicke oneenigheden, ende andere Religions ſaken, oock in't doen uyt-gaen ofte veranderen van Kerckelicke Ordren, geoeffent behoort te werden: Ende waerom haer E. E. niet en hebben konnen goet vinden, dat de beſondere, ende verſchillende opinie van de vijf gemelte poincten, ſedert eenige jaren uyt-gebreyt, ſonder genoeghſaem voor-gaende onderſouck met de openbare, ende eenparige leere, doorgaens in de voorſeyde, naburige, ende andere Gereformeerde Landen gepredickt, ende voor-geſtaen, in de kercken van Hollant, ende Weſt-Vrieſlant, zoude werden gemeen gemaeckt, ende ſoo wel de Dienaers des Goddelickē woorts, als de Chriſtelicke Gemeente, daer toe by authoriteyt gehouden. Van wegen de Stadt van Dordrecht en was tot noch toe ſoo openbare verklaringe niet geſchiet, alſoo de Regeerders niet alle met malkanderen daer in eens en waren, dan, het ſwaerſte meeſt wegende, vervoughden haer met de voornoemde Steden, ende deden den 29. September een Tegen-proteſt, in de vergaderingh van de Hoogh-mogende Heeren Staten Generael, tegens het Proteſt voor deſen by de Remonſtrantſche Steden gedaen, luydende aldus:

Nadien in de laetſte vergaderinge der Heeren Staten van Hollant, ende Weſt-Vrieſlant, tot wech-neminge van de tegenwoordighe Religions verſchillen, vele voor-ſlagen zijn gedaen, ende onder andere het houden van de Synode Nationael over lange, ende continuelick, by vele leden is geurgeert, ende by andere oock dienſtigh geoordeelt, met ſulcken verſtande, dat tot preparatie van die ſelve, al voren een Synodale vergaderinge in de reſpective Provinçien ſoude mogen gehouden, ende alles onder de authoriteyt ende directie van de Hooge Overigheden beleyt werden: Ende dat by de jegenwoordighe Extraordinaris Gedeputeerde van verſcheyden Provinçien ſerieuſelick wert gearbeyt, om het convoceren, ende houden van een Synode Nationael tijdelicke eenen goeden voet te ramen, eñ ordre te ſtellen: Soo kan daer tegens by de heeren Ordinaris gedeputeerde van de Provinçien van Hollandt, ende Weſt-Vrieſlant geen formele oppoſitie, ofte andere verhinderinge geſchieden, als met apparent miſcontentement van vele Notabele leden van den ſelvē Lande,

waer

waer van eenighe hare Extraordinaris Gedeputeerde oock alhier in loco hebbende, ſoodanige oppoſitie ofte verhinderinge niet en zouden konnen toeſtaen; ofte anderſints veroorſaeckt weſen, haer wijder te openbaren / Weſt-halven die Provinçien verſocht werden, op de importantie van de ſake, ende de conſideratien van verſcheyde Leden van Hollant, ende Weſt-Vrieſlant Hare Hoog Mo: niet onbekent, inde jegenwoordige droevighe miſ-verſtanden door het houden van de voorſz. Synode, tot een algemeene, ende goede uytkomſt gebracht ſullen mogen werden.

Sijn Excellentie *Mauritz* Prinçe van Oraengjen, die hem langh in deſe geſchillen ſtil had gehouden, heeft eyndelick de Reſolutien, by de Staten van Hollant voor de Tolerantie genomen, begonnen tegen te zijn, te verlaten de openbare Kercken, eñ te gaen in de Klooſterkerck, die van de Contra-remonſtranten ingenomen was, ende voorts tredende over den *Rubicon*, in de een Stadt na de ander, de Magiſtraet, die hem niet aen en ſtont, af te ſetten, ende ſuyvere broeders in haer plaets te ſtellen. Dan ſulcx is te Dordrecht niet geſchiet, hoewel de Borgemeeſter *Paaw* van Amſterdam, daer op hert aendrong tegens de Schout *Muys*, beyde doen hoogh-mogende by den Prinçe. *Muys* ſeyde die veranderingh aldaer niet wel te konnen geſchieden, door dien de Magiſtraet dickmaels door malkanderē getrout ende vermaeghtſchapt waren, ſoo dat het ongelijck van weynige by alle zoude op-genomen werden. Dan was noch in't byſonder wel hevigh gedreyght by dē Burgemeeſter, die mede ſtont onder de elve (alle de voornaemſte der Stadt) om onweerdelick verlatē te werden. Hier op de Prinçe te Dordrecht komende werde ghewillekomt door *Muys* voorſz. ende de Threſorier, ende na vele redenen verſocht hy het Magaſijn te ſien. Ende als hy ontrent het Stadthuys quam, ſoo traden de Hellebaerdiers de trappen op, gelijckſe in andere Steden gewent waren, 't welck ſijn Excellentie ſiende, riep dat ſy te rugh zouden keeren, ende ſy dat niet wel hoorende, ſoo riep de Threſorier vry wat luyder, dat ſy aen d'ander zijde af zoude gaen. Waer op de Prinçe al lacchende ſeyde, *Heer Threſorier ghy en zoudet niet geerne gecaſſeert zijn.* De Borgemeeſter (niet willende het aenſtaende ſpijt, gelijck hy meende, voor ſijn oogen ſien) had hem ondertuſſchē by huys gehoudē: dan werde noch ſelve verſocht om by ſijn Excellentie's avonts te komen, die veel vriendelicke redenen met hem hadde, ende komende van Indien te ſprekē, liet een treffelick bouck uyt ſijn koffer halē, 't welck hy hem vereerde.

Vrouw *Brabantina van Naſſau* (dochter van *Willem*, Prinçe van Oraengjen, ende van Vrou *Loyſe van Borbon*, uyt Coninghlicken bloede) die in't jaer 1598. getrout hadde *Claude*, Hertoge *van Trimouille*, ende *Thouars*, Prinçe van *Thalamont*, Oom van den Prinçe van *Condé*, ende de Prinçeſſe van *Oraengjen*, quam den 13. September te Dordrecht, met haren ſone, ende dochter, ende gingh noch beſien de kamer ende 't huys daer ſy geboren was, doen beſeten, met de andere van de naeſte kleyne Speuſtraet, by *Ian van Weſel*, *Thomaſſz.* Schepen, ende behoort nu aen *Ian Vijgeboom*.

Na dat d'Onwillige Magiſtraten, ghelijck hier voor aen-gheroert is, het geheele Landt door, af-geſtelt waren, ſoo is het Synode nationael eenpaerlick by alle de Provinçien ingewillight, ende is geleyt ende begonnen binnen Dordrecht den 13. November.

Den 9. Mey, na dat alle de Gecommitteerde op't voorſz. Synode ſoo Politijcken, als Theologanten malkander minnelick bedanckt hadden, ſoo zijnſe's middaghs van de Magiſtraet der Stadt Dordrecht treffelick onthaelt. De Armiaenen ſchrijven wel ſpijtigh, dat ſy met den friſſchen Rhijnſchen wijn luſtigh de ſwarigheyt af ſpoelden. Waren ſy daer mede genoodight geweeſt, ſy hadden wel licht ſtil geſwegen.

EYNDE.

00000010013886